

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

FLORIS

JACQUELINE
MONSIGNY

H
Hürriyet
Yayınları

AŞK DİZİSİ

Tarihin en parlak çağında, 1001 geceyi andıran Saray hayatında aşkların en büyülsü ve en ihtiraslısı yaşandı.

Çarlık Rusyası'ndan XIV. Louis Fransasına kadar refah ve zenginlik dünyasında entrikaların en korkuncu oynandı.

Yasak aşkın meyvesiydi Floris. Ömrü boyunca da yasak aşkların en renkli ve muhteşem kahramanı oldu.

İlk sayfasını açtığınızda **Floris**'i sonuna kadar okumadan bırakamayacaksınız.

Aşkın, serüvenin, heyecanın, ihtirasın yarattığı büyük roman.

Hürriyet Gazetesinde tefrikası yüzbinler tarafından heyecanla izlenen bu romanın birinci kısmı şimdi kitap halinde.

3

3 Lira
Hürriyet

FLORİS

HÜRRİYET YAYINLARI : 68
AŞK DİZİSİ : 4

FLORİS

Jacqueline Monsigny

Yayın hakkı (Copyright) : Hürriyet Yayınları ve Fasquelle - Grasset
Birinci baskı : Ocak, 1974
İkinci baskı : Ocak, 1974
Kapak baskısı : Tem Ofset Matbaası
Dizgi - Baskı : Murat Mat. Koll. Şti.
Cilt : Aytaç Kıрма ve Cilt Atelyesi

Jacqueline Monsigny

FLORIS

(Floris, Mon Amour)

Çeviren :

LEYLA SOYKUT

İKİNCİ BASKI

Nuruosmaniye Cad. No. 3, Cağaloğlu - İSTANBUL

AŞK DİZİSİ - AŞK DİZİSİ - AŞK DİZİSİ - AŞK DİZİSİ

1) BİR TANEM (Goncourt ödülü)

Yazan : FÉLİCIÉN MARCEAU
Çeviren : CEMAL SÜREYA

Çağımızın hızlı yaşantısında buruk bir aşk

2) SOKAK KIZI (Formenter ödülü)

Yazan : DACIA MARAÎNİ
Çeviren : AYLÂ ÖZVEREN

Şefkat arayan bir genç kızın trajik öyküsü

3) RUHUMUN ACILARI

Yazan : FRANÇOİSE SAGAN
Çeviren : MURAT ERGİNÖZ

Paris sosyetesinde kaybolmuş iki insanın öyküsü

4) FLORİS

Yazan : JACQUELINE MONSIGNY
Çeviren : LEYLÂ SOYKUT

Bir aşk çocuğunun doludizgin maceraları...
Hürriyetteki tefrikası yüzbinler tarafından soluks
okunan roman

5) BİR GECELİK GELİN

Yazan : VİCTORİA HOLT
Çeviren : ÖZAY SÜSOY

Harikulâde bir aşk ve macera destanı

6) FLORİS (Petersburg Şövalyesi)

Yazan : JACQUELINE MONSIGNY
Çeviren : LEYLÂ SOYKUT

Floris'in büyük maceralarının ikinci kısmı...

BİRİNCİ KİTAP

BİR

Vilnöv - Karamey Kontesi Maksimilyen, (dostları ona Mili derlerdi) orman kenarında köpeği Neron ile dolaşıyordu. Birden ormanın kuytularından, imdat sesleri duydu. Genç kadın önce şaşırıp endişelendi. Sonra köpeğiyle birlikte ağaçların arasına daldı.

1717 yılının Mayıs ayında, bir öğle sonrasıydı. Kontes Mili, her zamanki gibi bir köylü kadını kıyafeti içinde, Senlis dolaylarında geziyordu. Sade tavırlarından Kral Naib'i, Filip d'Orlean'ın yakın dostlarından birinin karısı olduğu hiç anlaşılmıyordu.

Uzun, kumral saçları, menekşe rengi gözleriyle çok güzel bir kadındı. Kendi isteğiyle başkentten ayrılmış, Mortfonten'deki harikulâde güzel şatosuna çekilerek orada yaşamağa başlamıştı.

Önceleri zarif karısına âşık olan Kont Amede Vilnöv - Karamey, aradan kısa bir süre geçtikten sonra, genç kadın oğulları Adrien'e hamileyken onu ihmal etmeğe başlamıştı. Kral Saray'ında geçirdiği çılgınca geceleri karısına tercih ediyordu.

Mili, konta karşı bir vakitler içinde herhangi bir his

beslemişse bile bu duygu çabucak kaderine boyun eğmekten ileri gelen bir kayıtsızlığa dönüşmüştü. Yirmi iki yaşındaki genç kadın artık hayatının bitmiş olduğunu düşünüyordu. Tabii Adrien vardı, ama o henüz iki yaşında bir bebektir ve genç kadın ona hiç bir derdini açamazdı. Bu yüzden yalnızlık ona ağır geliyordu.

— «Haydi ara, Neron'cuğum.» Mili ilerledikçe ses gittikçe daha iyi duyuluyor, arada şiddetli küfürler de işitiliyordu.

Genç kadın : «Herhalde odunculardan biridir, belki de yaralanmıştır.» diye düşündü. Ama öyle değildi. Büyük bir meşe ağacının dibinde bacağını tutmuş bir erkek yatıyordu; atı da birkaç adım ilerdeydi. Mili şaşırıp kaldı. Yerde yatan erkek, sırtına kurşunî renkte gocuk gibi bir şey giymiş, dev yapılı bir adamdı. Ne göğsünde, ne de kol kapaklarında danteller vardı. Siyah gözleri sert çizgili yüzüne iyi bir anlam, hattâ garip bir güzellik kazandırıyor.

Kim olduğu bilinmeyen adam, «Yerden kalkmama yardım etsene kızım, bu körolası atın ayağı burkuldu, bu yüzden galiba dizimi zedeledim!» dedi.

Mili hiç cevap vermeden adamın dediğini yaptı. Yabancı'nın dudaklarında bir gülümseme belirdi.

— «Teşekkür ederim kızım, sen olmasaydın, kimbilir bu Allahın cezası ormanda daha ne kadar zaman kalacaktım.»

Mili yabancı'nın rahat yürüyebilmesi için omuzuna dayanmasına izin verdi, birlikte yürümeye başladılar. Genç kadın nedense garip bir mutluluk hissetmişti. Neden sonra cesaret bularak :

— «Siz kimsiniz? Adınız ne?» diye sordu.

Yabancı gülerek :

— «Çok meraklısın!» diye cevap verdi. «Benim adım... Baron... Piyer Mihailov'dur. Buraya, hükümde-

rim rus Çarı Büyük Petro'nun gelişiyle ilgili hazırlıkları tamamlamak göreviyle geldim. Daha doğrusu burada ona tercümanlık yapacağım. Fransızcamı nasıl buldun kızım?»

— «Çok güzel konuşuyorsunuz, efendim. Hiç kimse konuşmanızdan yabancı olduğunu anlayamaz...»

Baron Mihailov kahkahalarla güldü. Canlı, vahşi ama yürekten gelen bir gülüşü vardı.

— «Çarı sevmiyorum!» diye söze devam etti. «O hiç kimseye acımaz. Ayyaşın, kumarbazın biridir. Üstelik dünyada yapamayacağı bir şey yok sanır.»

Mili, iriyarı yabancıya elinden geldiği kadar destek olmaya çalışıyor, sözlerini derin bir şaşkınlık içinde dinliyordu. Yabancı, bacağı kendisine çok acı verdiği halde, durmadan geniş el işaretleri yaparak konuşup duruyordu.

— «Ya sen kızım, senin adın ne? Her halde ailenin buralarda bir çiftliği var; öyle mi?»

Mili, «Ben Vilnöv - Karamey kontesiyim. Adım Maksimilien.» diye cevap verdi.

Baron Mihailov, birkaç saniye kararsız kaldı, sonra kahkahalarla gülmeye başladı :

— «Özür dilerim Kontes Hazretleri! Yapmış olduğum bu gülünç hatâdan ötürü bir gün beni bağışlayacağınızı ümit edebilir miyim?»

Mili :

— «Önemli bir şey değil, Baron Hazretleri.» dedi. «Bir köylü kızı olmakta onur kırıcı bir şey yok ki! Aksine. Bakın, şu gördüğünüz buğday tarlaları yok mu, hani tâ ormanın ucuna kadar uzayıp giden tarlalar, işte bütün bunlar o yürekli köylülerimiz olmasa beş para etmezler. Diziniz ağrıyor mu?»

— «Korkarım ki durumum kötü. Belki de yoluma ancak birkaç gün sonra devam edebileceğim.»

Mili bir şey söylemedi ama, dudaklarında hafif bir gülümseyiş belirdi. Baron bunu hemen fark edip genç kadına ilgi ile baktı.

— «Hay Allah! Atımı unuttuk. O ne olacak şimdi?»

— «Hiç üzölmeyin efendim, atınıza bakması ve onu şatoya getirmesi için uşaklarımızdan birini gönderirim.»

— «Teşekkür ederim, Kontes Hazretleri. Çok kibar bir Fransız hanımısınız.»

Mili gülümsedi; «Siz de çok garip bir yabancısınız Baron Hazretleri.»

— «İtiraf ederim ki, çok garip zevklerim vardır. Ülkelere gezmeyi ve aklımın estiğı yerde durup biraz kalmayı tercih ederim; grupta yolculuk etmek bana sıkıcı gelir. Gittiğim yerlerde kalarak birçok insan tanımayay, Moskova Sarayındayken hiç bir zaman öğrenemeyeceğim şeyleri öğrenmeye fırsat buluyordum. Yanılmıyorsa, “Prens, kitaplarından kötü dersler alıyor!” sözünü sizin tanınmış yazarınız Corneille söylemiştir. Öyle değil mi?»

Mili hoşlandığını belli eden bir tavırla :

— «Demek yazarlarla ilgilisiniz, Baron.» dedi.

Hafifçe başının döndüğünü hissetti. Bu acayip adam içinde hem hayret, hem de hayranlık uyandırmıştı. Böyle bir insana ilk kez rastlamıştı. Sonunda şato göröldü. 1. François stilinde yapılmış görkemli bir yapıydı.

Mili hemen; «Greguar'cığım çabuk gel!» diye seslendi.

— «A! Ne oldu kontes hazretleri, yoksa yaralandınız mı?»

— «Hayır, Greguar, ben yaralanmadım, yaralı olan Baron Mihailov'dur. Belki de Baron Hazretlerinin bacağı kırılmıştır! Çabuk ol, ona yardım et. Martin'e de söyle, mavi odamızı hazırlasın. Sonra da koş, Doktor Tellye'yi çağır.»

Bir saat sonra Baron Mihailov şatonun birinci katında rahat bir yatağa yatırılmıştı. Doktor Tellye gelip yarasını gözden geçirdi. Güven verici bir tavırla :

— «Ciddî bir şey değil. Birkaç gün dinleniniz, ondan sonra tekrar ata binebilirsiniz. Ama biraz daha zorlanmış olsaydı, bacağınız kırılırdı.» dedi.

Mili, konuğunun rahat ettirilmesi için elinden geleni yaptıktan sonra küçük Adrien'in yanına gitti; her gün, akşam yemeğinden önce, bir saat onunla oyun oynardı. Ama o akşam çocukla oynayamayacak kadar heyecanlıydı. Saat altıda Greguar, Baron Mihailov'un yattığı odanın kapısını hafifçe vurdu :

— «Kontes Hazretleri, Baron Hazretlerinin nasıl olduğunu soruyor ve akşam yemeği için sofrasına onur vermelerini rica ediyorlar efendim.»

— «Kontes Hazretlerine söyle, sofrasına oturmak benim için bir onur olacaktır. Zaten şu Allahın cezası bacağım artık bana pek o kadar acı vermiyor. Gelip aşağıya inmeme yardım eder misin?»

— «Başüstüne, Baron Hazretleri. Ama acaba aşağıya inmeseniz.»

Baron Mihailov, Greguar'ın sözünü kesti :

— «Haydi canım, basit bir yara merdivenden inme engel olacak değil ya! Haydi bakalım!»

Baron bütün ağırlığıyla zavallı Greguar'ın omuzuna dayandı, Greguar merdivenin alt ucuna geldiği vakit, kan ter içinde kalmıştı :

— «Kontes Hazretleri neredeler?»

Greguar; «Yazlık yemek odasında.» diye cevap verdi.

Mili, o güzel kumral saçlarını kıvrırarak yukarı doğru kaldırmıştı, üzerinde pembe muslinden bir elbise vardı ve şimdi hiç de bir köylü kadınına benzemiyordu. Piyer Mihailov eğilerek kendisine uzatılan eli öptü.

— «Sizi görmek ve sizinle konuşmak zevkini tatmak için aşağıya indim, madam. Çar'a başımdan geçen kazayı bildirmek için bir mesaj göndermem gerekiyor. Aca-
ba Çar'la maiyetinin burada bir gece kalmalarında bir sakınca var mı?»

— «Majestelerini burada misafir etmek benim için büyük bir onur olacaktır.»

— «Canım o çapkına bu kadar itibar göstermeyin.»

— «Moskova Sarayı'nda geçerli olan kuralları bilmiyorum, Baron Hazretleri, ama Çar'a karşı büyük bir saygım vardır ve eğer evimde kalmak lütfunda bulunurlarsa, inanınız ki, bu bizim için büyük bir onur olacaktır.»

Piyer Mihailov, gülümseyerek Mili'ye baktı :

— «Doğrusu biraz önce tanıdığım köylü kızına hiç benzemiyorsunuz şu anda! Haydi, şimdi sofraya!»

Bu adam gerçekten garip insandı! Bazen en basit nezaket kurallarını unutuyormuş gibi davranıyordu. O şatoda misafir kalmış hiç bir Fransız soylusu, «Haydi, sofraya!» demek cesaretini gösteremezdi. Hele ev sahibesinin yanında.

Mili, 'Herhalde Rus olduğu için öyle!' diye düşünerek sofraya oturdu, misafirine de, karşısına oturmasını işaret etti.

Moskovalı dev yapılı yabancı :

— «Bu şatoda tek başınıza ne yapıyorsunuz?» diye sordu.

Mili içini çekti : «Ah, nasıl söyliyeyim! Burada yalnız oturuyorum; kendim öyle istedim. Kocam Kont Vilnöv Karamey Naib'in yanında kalıyor. Yanlış anlamayın Naib Hazretlerini kötülemiyorum, çünkü hem aileme hem de bana karşı her zaman iyi davranmıştı. Oradaki yaşamdan, balolardan hareketli bir hayattan başka bir şey sevmeyen kocamı da kötülemiyorum. Doğrusunu söylemek gerekirse, benim de sarayda olmam gerekir ama ben,

canımı sıkan o hayatı yaşamaya bir türlü razı olamıyorum.»

— «Yaptığım geziler sırasında, kırıtmaktan başka bir şey bilmeyen pek çok kadın tanımışımdır. Ama siz gerçekçi bir kadınsınız. Ben bu tip kadınlardan hoşlanırım.»

Mili bir öğrenci gibi kızardı :

— «Hemen de yüzünüz kızarıyor, madam! Şimdi geçirdiğim bu kazaya şükrediyorum, çünkü bana sizinle tanışma fırsatını verdi.»

Heyecana kapılan Mili, konuyu değiştirmeye çalıştı :

— «Çar, nasıl bir insandır?»

Baron Mihailov :

— «İnanın bana madam, hiç değilse, birazcık size benzeseydi ona tapardım. Ne yazık ki berbat bir adamdır! Sizin gözleriniz ne renk kızım? Lâcivert mi, mor mu? Hayatımda hiç bu kadar güzel göz görmedim.»

Mili, gittikçe daha çok heyecanlanıyordu :

• — «Ama hiç bir şey yemiyorsunuz Baron Hazretleri! Acaba yemek hoşunuza gitmedi mi?»

— «Rusya'da herkes bilir ki ben de en az Çar kadar yemek yer ve o kadar da içerim. Ama bu akşam sizi seyretmekten başka elimden bir şey gelmiyor.»

— «Merak etmeyin, sarayda daha pek çok güzel kadın göreceksiniz, kral sarayında pek çok güzel kadın vardır!»

— «Eminim ki sizden güzeli yoktur, isterseniz bahse tutuşalım, evet Çar'ın tacı üzerine bahse girerim ki sizden daha güzel bir kadın yoktur orada.»

Mili için için eğlenerek :

— «Ya kaybederseniz o zaman ne olacak, Baron Hazretleri?» diye sordu.

Baron Mihailov : «O zaman Çar'ı öldürür, tacını getirip ayaklarınızın dibine koyarım.»

Mili bir kankaha attı :

— «Sizi ilk defa olarak gülerken görüyorum, madam.»

— «Bundan ötürü size teşekkür etmem gerekir, çünkü çoktandır gülmeyi unutmuştum... Ne var Eliza?»

— «Küçük bey, tıpkı sizin küçükken yaptığınız gibi çok yaramazlık ediyor Kontes Hazretleri. Bir türlü uyumak istemiyor. İlle sizi istiyor.»

— «Peki Eliza, geliyorum. Özür dilerim Baron Hazretleri.»

— «İzin verirsiniz, ben de geleceğim. Ömrümde rastladığım en güzel kadının çocuğunu görmek benim için büyük bir mutluluk olacaktır.»

Eliza gülümsedi, yüzünde hem hayret, hem de hoşgörü vardı.

Alacakaranlık çökerken Mili ile Piyer Mihailov, bahçede sarmaşıkların sardığı bir kameriyede oturmuşlardı. Piyer : «Oğlunuz size çok benziyor.» dedi.

Bu sırada, Greguar koşarak geldi :

— «Kontes Hazretleri! Kontes Hazretleri! Şatonun kapısında çingeneler var, geceyi eski samanlığın orada geçirmek için izin istiyorlar. Arabalarının oku kırılmış, erkeklerinden biri de hastaymış. Yüzü şişmiş!»

Mili : «Orada kalabileceklerini söyle onlara.» dedi «Birazdan gidip hastalarını görürüm.»

Piyer : «Ben de sizinle birlikte geleceğim.» dedi.

— «Peki ama... Bacağınız?»

Piyer, şefkatle :

— «Koluma girerseniz, bacağımdaki ağrıyı hissetmem.»

Samanlığın önünde çingeneler arabalarının oklarını tamir etmeye çalışırken, cildi güneşten ve rüzgârdan yanmış, kırış kırış olmuş yaşlı bir kadın, yüzü kıpkırmızı ve şişmiş, ihtiyar bir adamın başının altına kümeyle saman

koyuyordu. Mili ile Piyer içeri girdikleri sırada, çingene kadın, yerlere kadar eğilerek ağlamaya başladı :

— «Eceli geldi! Ölecek! Ölecek!»

Piyer : «Neler söylüyorsun sen? Aptal!» diye bağırdı.

— «Biliyorum, elindeki çizgilerden anladım!»

Piyer : «Hay Allah, bu basit bir diş ağrısından başka bir şey değil. Göreceksin! Bana bir kerpeten, bir şişe de içki getirsinler.»

Mili, derin bir şaşkınlıkla :

— «Ama...» diyecek oldu.

Baron sözünü kesti :

— «Hiç üzülmeysin, saraydaki insanların yarısının dişini çekmişimdir. Bunun ne olduğunu bilirim.»

Greguar, kerpetenle şişeyi getirdi.

— «Haydi bakayım, doğrul baba. Ağzını da iyice aç! İç bakalım şunu.»

İhtiyar çingene, Piyer'e güvensizlikle bakıyordu. Bir yudum içti, sonra daha ne olduğunu anlamadan bir çığlık atarak bayıldı.

Piyer memnun bir tavırla :

— «Kurtuldu işte, yarına bir şeyi kalmaz. Al bakalım, bununla onu tedavi edersin.»

İhtiyar çingene kadını şişeyi aldı ve Piyer ile Mili'nin ayaklarına kapandı. Mili sapsarı olmuştu. Çingene kadını Piyer'in elini tutmuş, öpüyordu.

— «Sen bana teşekkür etme, kadın, teşekkür edilmesi gereken birisi varsa, o da kontes hazretleridir.»

Çingene kadını Mili'nin eteğini öptü, sonra iki elini birden tutarak :

— Bizi buraya kabul etmekle büyük bir iyilik ettin, sana teşekkür etmek istiyorum!» dedi.

Sonra Mili'nin cevap vermesine fırsat vermeden elini tutarak avuçlarına baktı :

— «Sen büyük bir aşk yaşayacaksın! Kısa bir süre içinde bütün bir ömür yaşamış gibi olacaksın. Bir başka oğlun olacak. Her iki oğlunun da başkalarına hiç benzemeyen bambaşka bir kaderi var. Seveceğin erkek bu dünyanın en büyük adamlarından biridir, oğlu da ona benzeyecek ve her gittiği yerde babasının oğlu olarak kabul edilecektir.»

Mili, çingenenin anlattıklarına hiç önem vermiyormuş gibi bir tavır takınmaya çalıştı; oysa çok heyecanlanmıştı. Piyer, bir şey söylemeden duruyordu. İhtiyar kadın onun da elini tuttu ve avucuna bakar bakmaz beyninden vurulmuş gibi oldu.

Piyer : «Eh söyle bakalım, ne gördün avucumda?» dedi

İhtiyar çingene, bir an kararsızlık geçirdi, sonra başını eğerek Mili'nin hiç anlamadığı bir dilde, uzun uzun bir şeyler söyledi. Piyer, ilk kez olarak çok ciddî görünüyordu.

Mili : «Kadın ne diyor?» diye sordu.

Piyer : «Bunu size söyleyemem... Söyleyemem.» dedi.

Sonra çingene kadınına bir altın verdi ve Mili'nin koluna girerek onunla birlikte şatoya döndü. Çok güzel, pırıl pırıl bir yaz gecesi idi. Bahçenin budanmış ağaçları arasında hafif bir rüzgâr esiyordu. Piyer, Mili'nin elini tutarak öptü.

— «Bu kadar güzel dakikaları yaşamaya lâyık görüldüğüm için ne yaptım acaba? Benim için hayat burada, Senlis'te durmuştur. Çünkü burada Fransa'nın en güzel, en ince, en iyi yürekli kadınına rastladım; hem de yalnız Fransa'nın değil, bütün Avrupa'nın en güzel en zarif kadınına! Bu kadın kalbimi bir anda fethetmiştir. Maksimilyen, sizi seviyorum...»

Genç kadın, 'Ben delirdim galiba; uşaklar, hizmetçi-

ler bizi görebilirler, bu şekilde konuşmasına engel olmayım, ona karşı koymalıyım. Bu adamın nasıl bir insan olduğunu bilmiyorum, belki de macera meraklısıdır,' diye düşünüyordu.

Ama Piyer Mihailov, Mili'nin elini göğsüne bastırıyor, onu hafif hafif öpüyordu. Sonra genç kadın kollarının arasına aldı, sımsıkı göğsüne bastırdı ve dudaklarından hafifçe öptü. Maksimilyen onu itmek, kollarından kurtulup kaçmak istedi, ama Piyer'in şaşırtıcı ve garip etkisine dayanamadığını hissetti. Ömründe hiç bir zaman bir erkek onu böyle öpmemişti. İlk kez kendisini bir duygu fırtınasına kaptırmıştı. Elinde olmayarak öpüşlerine karşılık veriyordu. Gözgöze geldiler. Piyer'in siyah gözleri karanlıkta bile pırıl pırıldı. Mili onu yakıcı bakışlarına dayanamayarak gözlerini indirdi, sonra kendisini kollarına bıraktı.

— «Biz galiba çıldırdık!» diye mırıldanıyordu.

Piyer onu şatoya doğru götürerek :

— «Gel sevgilim!...» dedi.

İKİ

İhtiyatlı davranarak Mili'nin odasına giden merdivenden yavaşça çıktılar. Kapının önünde bir an gözgöze geldiler. Sonra Piyer, Mili'yi kollarının arasına aldı, onu beyaz çarşafıla örtülü yatağa doğru götürdü. Genç kadını yavaşça bıraktı, onu dudaklarından, boynundan öptü, elbiselerini çıkarmaya başladı.

Kocasının kolları arasında bir kere olsun en küçük his duymamış olan Mili, günün birinde yabancı bir erkeğe teslim olabileceğini hiç bir zaman aklından geçirmemişti; bir gün öncesine kadar böyle bir şey yapabileceği aklına bile gelmezdi.

Titreyerek : «Demek aşk dedikleri bu olacak.» diye mırıldandı.

Piyer :

— «Evet sevgilim. Sana gerçek aşkın ne olduğunu ben öğreteceğim.»

Çevik parmaklarıyla genç kadının elbisesinin göğsündeki bağları çözüyordu. Gördüğü güzellikten gözü kamaşarak Mili'yi çılgınca ve heyecanla öptü. Genç kadının etekleri teker teker aşağıya doğru kaydı ve Mili kendisini Piyer'in kolları arasında buldu. Saçları yastığın üzerine dağılmış, gözleri kapanmıştı.

Bütün vücudu titriyordu. Hafifçe inleyerek kendini okşayışlara terk etmişti. Sonunda Piyer doğruldu, çevik hareketlerle elbiselerini attı. Mili ateş gibi yanan yüzünü elleriyle kapamıştı. Hafif bir elbise hışırtısı duyuyordu. Sonra Piyer'in adaleli vücudunu tekrar yakınında hissetti.

Elini onun sırtında gezdirirken cildinin üzerinde bazı izlerin bulunduğunu fark etti. Belliydi ki Piyer'in bütün ömrü sadece salonlarda geçmemişti. Mili içini çekti :

— «Seni seviyorum Piyer! Sarıl bana! Beni hiç bir zaman bırakma. Senin gibi bir erkeğin hayatıma karışmasını bekliyormuşum.»

Piyer doğruldu, odanın köşesindeki yanan şamdanı alarak Mili'nin yüzünü aydınlattı.

— «Yüzünü iyice görmek istiyorum sevgilim, bizim aşkımız gibi bir aşk nadirdir. Yüzüme bak Mili! Ben mazisi epeyce yüklü olan bir erkeğim. Oysa sen, o kadar güzel, o kadar tazesin ki... Kim olduğumu bile bilmeden kendini bana teslim ettin. Bunun benim için ne demek olduğunu bilemezsin. Hayatımda aldığım en büyük be-diye budur.»

Piyer, şamdanı yerine koydu. Hiç bir zaman unutamayacakları ilk aşk gecelerini yaşıyorlardı. Bazen birbir-

lerinin kollarında uyuyakalıyor, bazen uyanıyor, yaşadıkları bu mutlu anlardan ötürü daha derin bir heyecanla birbirlerine tekrar sarılıyorlardı. Mili, neden sonra Piyer'in aslında çok şiddetli duyguların etkisi altında olduğu halde onu korkutmamak için hislerine nasıl gem vurmağa çalıştığını, ne kadar incelik gösterdiğini anlayacaktı.

Gün doğarken Mili uyumuştı. Piyer yavaşça yanından kalkıp kendi odasına gitti.

Ama bir türlü uyuyamadı ve şatoda herkesin uyanıldığını belli eden ilk gürültüleri işittiği vakit, Greguar'a seslenip gönderdikleri habercinin Çar'la maiyetinin bulunduğu Beauveis'ye gitmek üzere yola çıkıp çıkmadığını sordu.

— «Haberci gitti Baron Hazretleri.»

Piyer bir şarkı mırıldanarak tıraş olmaya başladı.

Mili uyandığı vakit, güneş gökte epey yükselmmişti. Kendi kendine 'Her halde rüya gördüm, olacak şey değil...' diye düşündü. Ama yatağın halini görünce geçirdiği harikûlâde gecenin gerçek olduğunu anladı.

Odasına biraz çeki düzen vererek Eliza'yı çağırdı. Eliza gümüş bir tepsi üzerinde bir kâse et suyu ile içeriye girdi. Genç kadın, ihtiyar hizmetçisinin yüzüne bakar bakmaz, her şeyi fark ettiğini, ama durumdan pek de hoşnutsuzluk duymadığını anladı. Eliza, Kont Amede dö Vilnöv - Karamey'den nefret ederdi. İhtiyar kadın, Mili'nin görün birinde iyi bir erkeğe rastlamasını ve böylece onunla alay edip duran kocasının ihanetlerine bir karşılık bulmasını, umut etmişti.

Mili'nin Piyer'le birlikte yaşayacağı bu ikinci günün hâtırası, hiç bir zaman hayalinden silinmeyecekti. İlk günü bir rüya gibi geçmişti ikinci gün ise aklından hayalinden geçmeyen bir durumla karşı karşıya gelecekti.

Mili, sevgilisiyle yeniden karşılaşmak sabırsızlığı

içindeydi. Bununla birlikte bundan boyle ona karşı nasıl bir tavır takınacağını bir türlü kestiremiyordu.

Zihninden düşünceler geçiyor, kendine sorular soruyordu. Bir yandan da onu dikkatle yıkamış ve saçlarını taramış olan Eliza'nın yardımıyla giyinmeye çalışıyordu. Uzun bir kararsızlık geçirdikten sonra, sonunda, İngiliz danteliyle süslü mavi perkalinden yapılmış şık bir elbise seçti. Sonra küçük Adrien'in yanına getirilmesini istedi ve onunla bir süre oynadı. Bütün bir geceyi Piyer'in kolları arasında geçirdikten sonra, çocuğun yanında bu kadar tabii davranabilmesine hem için için hayret ediyor, hem de memnurluk duyuyordu.

'Her şey ne kadar basitmiş' diye düşünüyordu. Acaba bir uşak gönderip Piyer'e bu geceyi nasıl geçirdiğini sordurayım mı? Yoksa saat on birde öğle yemeği için yemek odasına gelmesini mi rica edeyim? Acaba birlikte bir gezinti yapmamızı teklif etsem, daha iyi olmaz mı?'

İşte o sırada Greguar'ın yeğeni olan genç uşaklardan Blezua gelip :

— «Baron Hazretleri salona inmişler, orada size Çar'dan gelen bir mesajı okumak arzusundaymışlar, sayın kontesim.» dedi.

Mili, genç uşağın karşısında heyecanını belli etmeye çalışarak ciddî, ağır başlı bir tavırla aşağıya indi.

Piyer'in yanına geldiğinde, bir an gözleri karşılaştı. Mili, kalbinin hızla çarptığını hissediyordu. Şimdi geçirdikleri gecenin bir saman alevi gibi geçici mi, yoksa çok daha derin ve uzun süre yaşayacak bir şey mi olduğunu anlayacaktı. Piyer'in yüzünden bir şey anlamaya imkân yoktu. Yalnız hafif bir gülümseyiş yüzünü aydınlatıyordu. Mili'ye yaklaştı. Genç kadın kızarmıştı, Piyer onun elini öperek kimsenin duyamayacağı alçak bir sesle :

— «Ayrıldığımız andan bu yana hep seni düşündüm

sevgilim.» dedi, sonra içki getiren uşağı görünce hemen sesinin tonunu değiştirdi : «Size hükümdarım Çar Hazretlerinin geceyi Beauvais'den on dört fersah kadar uzakta bulunan bir yerde geçirdiğini ve bugün buraya geleceğini bildirmek istiyordum, kontes hazretleri.» dedi.

Mili : «Çar mı? Aman Allah'ım! Ben onu tamamen aklımdan çıkarmıştım.»

Piyer, genç kadının kapıldığı heyecanı görünce gülmekten kendini alamadı.

Mili şatodaki bütün hizmetçileri ve uşakları seferber etmişti. Hepsine emirler verip duruyordu :

— «Sen, akşam yemeği hazırlıkları ile meşgul ol; sen birinci kattaki odaları Çar Hazretleri için hazırla! Konvoyun atlarına yetecek kadar saman getirilsin! Yıldızlı kırmızı yemek takımı çıkarılsın! Aman Allah'ım! Acaba her şey vaktinde hazır olacak mı?»

Piyer ile Mili, o sabah gün doğarken şatonun dolaylarından çıkıp gitmiş olan çingeneleri unutmuşlardı bile. Oysa, ihtiyar çingene kadın samanlıkta, kendilerine yapılmış olan iyiliklere teşekkür etmek için demirden yapılmış bir madalyon bırakmıştı; madalyonun üzerinde garip işaretler vardı. Çingene kadını onu samanlığın kapısına asmıştı. Mili'nin madalyonu bulacağını sanıyordu. İhtiyar adam Piyer'in yaptığı ameliyattan sonra, hemen hemen tamamen iyileşmişti. Bunun üzerine çingeneler arabalarına binip Beauvais'e doğru yola çıkmışlardı. Kentin kapısına vardıkları vakit, orada, şiddetli çığlıklar atarak, atları yere değercesine rüzgâr gibi giden Çar'ın maiyetiyle karşılaştılar. Kentliler yolun iki tarafına birikmiş duruyor bağıırıyor ama toz duman içinde yıldırım gibi geçenlerin arasında sadece, belki de yüz senelik eski püskü bir faytondan başka bir şey göremiyorlardı.

Halk şaşırıp kalmıştı. Çar'ın maiyetindeki Fransızlardan birine, Çar'ın neden böyle geldiğini sordular. O

da, hiç bir şey bilmediğini, sadece Çar'ın Dunkerque'e varınca yola böyle devam etmeye karar vermiş olduğunu söyledi. Herkes başını sallayıp duruyor : «Bu ne garip Çar!» diye söyleniyordu.

Ama elli sekiz kişilik maiyetin çıkardığı müthiş gürültü iki ihtiyar çingenenin arabasını çeken atı ürküt-müştü. At saha kalktı ve korku içinde çılgın gibi kendini yolun öbür tarafına attı, araba orada bulunan bir ağaca şiddetle çarptı. İhtiyar arabadan fırlayıp düştü. Baş ağaca bu kadar şiddetli çarpmamış olsaydı, belki düşmesinin etkisi o kadar büyük olmayacaktı, ama baş ağaca çarpınca kendini kaybetmişti. Dengesiz kalan araba da ihtiyarın kanlı vücudu üzerine devrildi. Çingene kadını güç belâ arabanın içinden çıktı, aşağıya indi, müthiş bir korku ile kocasına doğru eğildi. Bir gün önce ölüm çizgisini gördüğü avucuna baktı. Çar'la maiyeti kazayı görmüş, duraklamışlardı. İhtiyar çingene kadını anlaşıl-mayan bir şeyler mırıldanıp duruyordu.

— «Ah kocam öldü! Kocam öldü! Avucunda görmüştüm. Biliyordum, söylemiştim! Olacakları hissediyorum, söylediğim her şey gerçekten oluyor, ya da olacaktır! Kontes samanlıkta bıraktığım madalyonu bulacak, sevdiği erkek onu ömrünün sonuna dek sevecektir! Kontes istediği her şeye kavuşacak, hayatı korunacaktır!»

Faytondan inen Çar bunlardan bir şey anlamayarak omuzlarını silkti ve Naib'in kendisini karşılamak için Dunkerque'e gönderdiği Kont dö Liboy'a, zavallı kadına para dolu bir kese atmasını işaret etti. Yolda toplananlar olup bitenlere şaşkın şaşkın bakıyor fırsattan yararlanarak Çar'a yaklaştırmaya çalışıyorlardı. Ama Çar, hemen tekrar faytona bindi. Maiyeti de onu izledi. Meyi - Brel markizi, Kont Liboy'a doğru döndü.

— «Acaba Naib Hazretleri, bu vahşi Rusları misafir etmekten memnurluk duyacak mı ne dersiniz? Çar'ın

bize nasıl davrandığını fark ettiniz mi? Özellikle bana karşı tutumunu gördünüz mü? Düşünün ki, ben Picardie'ye gelen bütün hükümdarların arabalarına binmek yetkisine sahip olan bir aileye mensubum!»

Kont Liboy, onlara Calais'de katıldığından bu yana, markiden hep aynı sözleri işitiyordu.

Calais'de Çar ortadan kaybolmuştu. Kendisini sonradan bir meyhanede denizciler arasında bulmuşlardı. O zaman Marki dö Meyi - Brel :

— «Görüyorum ki, majesteleri özel bir toplantıda bulunuyorlar. Onun için, kendimi yarın takdim etmeyi daha doğru buluyorum efendim.» diyerek o berbat meyhaneden çıkıp gidecek kadar basiret göstermişti.

Ama ertesi sabah Çar'ın arabasına binmek isteyince, onu bağıra çağıra aşağı indirmişti. Zaten kendisi de sonradan Naib'in gönderdiği bu araba ile gitmekten vazgeçmiş, daha uygununu bulmuştu. Çar'ın inaiyeti arasında bulunan Fransızlar derin bir üzüntü içindeydiler. Ama Ruslar Çar'ın böyle davranmasını çok normal görüyorlardı. İşte Çar'ı Beauvais'ye getiren, halkın derin bir hayret içinde seyrettiği, eski püskü fayton, o kupa arabasına tercih edilen arabaydı.

Marki Meyi - Brel ile Kont Liboy, Çar'ın faytonu arkasından atla dörtmala geliyorlardı. Marki, içini çekti :

— «Çok şükür bu çılgınca gidişimiz Vilnöy Şatosu'nda sona erecektir. Kontesi çok iyi tanırım. Çocukluğumuz birlikte geçmiştir. Orada dinlenmek fırsatını bulacağımızı sanıyorum. Ancak o zaman belki bize biraz rahat nefes aldıracaktır.»

Bunu söylerken faytonu işaret ediyordu. İşte o sırada Çar, Markiyi yanına çağırdı ve sesini ona duyurmak için bağırarak :

— «Terzinizden memnun değil misiniz Marki?» diye sordu.

— «Anlayamadım majeste neyi kastediyorsunuz?»

— «Dün üzerinizde kırmızı bir elbise vardı; bugün ise mavilere büründünüz! Her gün böyle elbise değiştirir misiniz?»

Marki, Çar'a uzun uzun, ve anlamlı bakarak :

— «Tabiî majeste, başka türlü olabilir mi?»

Çar : «Öyleyse kafanız boş sizin, yalnız bunlarla meşgul oluyor!» diye bağırdı. «Haydi, bir an önce Vilnöv şatosuna varalım, bana anlattıklarına göre, kontes çok güzel kadınmış.»

Mili, şatonun önündeki merdivenin üst başında, hepsi özel sırmalı elbiseler giymiş uşakları ile birlikte Çar'ın gelmesini bekliyordu.

Yanında duran Piyer'in garip bir hali vardı, için için çok eğleniyor gibiydi. Mili gittikçe daha sinirleniyor, durup durup emirler veriyordu :

— «Blezua, koş limonluktan çiçek saksılarını getir, merdivenin üst başında pek az çiçek var.»

— «Başüstüne kontes hazretleri, ama benim ancak iki tane elim var.»

— O halde samanlıktaki el arabasını al, içine doldur. getir. Koş!»

Mili'nin heyecanı gittikçe artıyordu. Piyer, bir kahkaha attı. Mili, onun güldüğünü işitince sitemle baktı.

Blezua, var gücüyle koştu, ama şatonun arkasına geçince yavaşladı ve samanlığa doğru söylene söylene yürüdü.

— «Çar'ın misafir gelmesi de, amma belâlı şeymiş!»

Samanlığa gidip, el arabasını aldı, ama kapıyı kaparken farkında olmadan çingene kadınının Mili için bırakmış olduğu madalyonu düşürdü. Madalyon kapının hemen yanında bir köşeye düştü. Genç bir adam onu yıllarca sonra buluncaya kadar orada kalacaktı.

Mili, hâlâ merdivenin üst başında çırpınıp duruyor-

du. Blezua, uyuşuk uyuşuk merdivenin iki yanına ortancalar dizerken şatonun bahçesine dört nala bir atlı girdi ve :

— «Çar Hazretleri teşrif ettiler!» diye bağırdı.

Gerçekten Çar'ın maiyeti hemen arkasından geliyordu. Toz, duman içinde merdivenin önünde durdu.

Mili, faytondan inen Çar'ın önünde diz kırarak saygıyla eğildi. Piyer Mihailov da gülümseyerek hafifçe eğilmişti.

— «Majesteleri size Kontes Vilnöv Karamey'i takdim etmekle şeref duyarım. Kontes Hazretleri beni evlerinde misafir ederek tedavi edilmemi sağlamışlardır.»

Çar, Fransızca olarak :

— «Çok teşekkür ederim, Kontes Hazretleri, Piyer Mihailov'a çok değer veririm. Kendisine yardımda bulunduğunuz için, ömrüm boyunca size minnettar kalacağım.»

Meyi - Brel Markisi ile Kont Liboy, yaklaşıp Kontesin elini öptüler. Marki :

— «Ah, sizi böyle güzel bir vesileyle görmek benim için ne kadar büyük bir mutluluk, Sayın Kontesim!» dedi.

Çar : «Bu adam canımı sıkıyor!» diye mırıldandı.

Mili, hemen :

— «Majesteleri kendileri için hazırlattığım dairede dinlenmek istemezler mi, acaba?» diye teklif etti.

Çar, dostça kolundan tuttuğu Piyer'le birlikte kendi dairesine gitti. Mili, Çar'ın maiyetini şatoya yerleştirmekle meşguldü. Bu kadar çok konuk beklemediği için biraz şaşkındı.

Aradan ancak bir saat geçtikten sonra salonlardan birinde Marki Meyi - Brel ve Kont Liboy'la biraz dinlenebilirdi. Aradan geçen zamandan yararlanarak, giyimini değiştirip bu sefer camgöbeği bir elbise ile, gri bir yelek giymiş olan Marki :

— «Ah Kontes, ne yorucu bir işti bir bilseniz!» diyordu. «Bu rahat huzur bilmez Çar, uykularımı kaçırdı. Kaba adamın biri, üstelik bir Polonyalı kadar içki içiyor. Hoş, Çariçe de zaten Polonyalıymış.»

Bunları söylerken kahkahalarla gülüyordu. Mili gülümsedi.

— «Rusların görgü kuralları bizimkilere benzemiyor Marki... Bence Çar oldukça yakışıklı, boyu bosu da insanı etkiliyor. Nerede ise tercümanı Piyer Mihailov kadar boylu.»

Nedense Çar'la birlikte oradan uzaklaştığından bu yana görmediği Piyer'in ismini bile söylemek genç kadına zevk veriyordu.

Piyer Mihailov ise bir vakitler IV. Henri'nin kaldığı söylenen birinci kattaki yaldızlı beyaz daireye girer girmez, kendini bir koltuğa atmıştı. Çar ise saygılı bir tavırla ayakta duruyordu. Piyer, Rusça olarak :

— «Vallahi Rus Çarı rolünü oynadığını seyrederken çok eğleniyorum, Romodanovski! Doğrusunu söylemek gerekirse, bu işi çok iyi beceriyorum. Ama Fransızları fazla uğraştırma. Adıma gölge düşürmemeyi unutmuyorsun değil mi?»

Kendisine Baron Mihailov adını veren keskin bakışlı, siyah gözlü dev, Büyük Petro'nun, Rus Çarının ta kendisiydi... Canını sıkan bir protokolden kurtulmak için çocukluk arkadaşını kendi yerine geçirmekten çok hoşlandı. Ama insan Çar olunca bu pek kolay olmuyordu. Bu yüzden Piyer bazen kendisini bir Baron, bazen bir er, bazen de denizci ya da bir marangoz olarak tanıtıyordu.

Romodanovski bir dizini yere koyarak :

— «Biliyorsunuz ki, size çok bağlıyım majeste...» diye söze başlayacak oldu. Ama Piyer sözünü kesti :

— «Biliyorum, bu yüzden sana bir şey söyleyeceğim,

ama gülmeyeceksin; Kontes Vılñöy - Karamey'e çılgınca âşık oldum.»

— «Şimdiye kadar sadece geçici gönül eğlenceleriyle vakit geçiriyordunuz... Majeste.»

— «Evet, öyleydi ama, şimdi Rusya'nın karşısında tir tir titrediği Çar olan ben, bu kadını düşündükçe, içimin titrediğini hissediyorum.»

— «Ama İmparatoriçe sizi Spa'da bekliyorlar! Şimdiye dek geçici maceralarınıza göz yummuştu ama öyle sanıyorum ki, büyük bir aşka o kadar göz yummayacaktır!»

— «Sen de biliyorsun ki, İmparatoriçe ile ben artık iki yabancı gibiyiz. Onun da gönül eğlenceleri var, biliyorsun... Bunu görmemezliğe gelişimin tek nedeni erkek evlât sahibi olmak isteyişimdir...»

Gerçekten büyük Petro'nun en büyük derdi buydu. İlk evliliğinden bir oğlu vardı, ama adı Aleksi olan bu oğlu, Avusturya'ya kaçmış, oradan babasına karşı savaş açmıştı. İkinci eşi ona sadece kız çocukları doğurmuştu; arada doğup ta fazla yaşamayan oğlanı saymazsak. Kader, Piyer ile Mili'yi karşılaştırırken yalnız ve mutsuz olan iki insanı karşı karşıya getirmiş oluyordu.

Romodanovski düşünceli bir tavırla :

— «Bana vereceğiniz bir emir mi vardı?» diye sordu.

— «Naib'e bir mesaj gönder. Paris'e ancak kontese de resmen bir görev verildiği takdirde giderim. Örneğin Rus Çar'ına rehberlik edebilir.»

Bunu gülümseyerek söylemişti. Romodanovski :

— «İyi ama, bu iş sarayda çok patırtıya sebep olacak. Buraya Fransa ile bir anlaşma hazırlamak, Mareşal Tesse ile pazarlığa oturmak, Mareşal Uksel'le görüşmek ve Fransa'yı müttefik değiştirmeye zorlamak amacıyla geldiniz; İsveçle olan dostluğunu bozmasını ve bizimle bü-

yük bir dostluk anlaşması imzalamasını istiyorsunuz. Bütün bunlarla uğraşacağınız bir sırada âşık oluyorsunuz!»

— «Canımı sıkıyorsun Romodanovski, hiç bir şeyi unutmuyorum ben. Biliyorsun ki kendimi Rusya'ya adadım. Ama hiç değilse şimdilik herhangi başka bir erkek gibi yaşamama fırsat ver! Bu kadının bana olan aşkımdan emin olmak istiyorum. Sen de bu konuda bana yardımcı edeceksin. Yemekten sonra ona çok iltifat edeceksin. (Unutma ki seni hâlâ Çar olarak biliyor.) İltifatlarının etkisi altında sana teslim olursa, bir daha bir tek Fransız kadının yüzüne bile bakmayacağıma ve Naib'le yapacağım anlaşmadan başka hiç bir şeyi düşünmeyeceğime yemin ederim. Ama sana karşı koyarsa, beni gerçekten seviyor, demektir, o zaman ben dünyanın en mutlu erkeği olacağım!»

Mutfakta aşçıbaşı, Çar'a ikram edilecek akşam yemeği için bütün ustalığını ortaya koymuştu; akşam yemeği çömlekte pişmiş etli bir yemek, börek, pürelî ve lâhanalı kaz etiyle başlayacak, sonra da monglas fletosu, İspanyol usulü piliç, karaca rostosu, doldurulmuş küçük güvercinler ve villerva usulü hindi ile çeşit çeşit krepler, salçalı kuzu eti, domuz eti ve sülünle bitiyordu. Tatlı olarak ünlü kompiyen turtası, şeftali pasta, küçük pötifurlar, krema ve pirinçli roletez krepleri sunulacaktı.

Yemek çok neşeli geçti. Şaraplar, yemekler birbirini izliyordu. Ama Piyer Mihailov özellikle Anjan'un roze şarabına önem veriyordu. Çar rolünü oynayan Romodanovski, sağında Mili'yi oturtmuş olarak, sofranın başında yer almıştı. Genç kadının yanında Marki oturuyordu. Güya Piyer Mihailov olan Çar ise sofranın öbür ucundaydı. Mili sık sık Piyer'in bulunduğu yere bakıyor, onunla her göz göze gelişinde kızarıyordu. Sahte Çar, Piyer'in emrine uyarak kontese iltifatlar yağdırıp duruyor, ziyafetin şerefine simli pembe bir elbise giymiş olan Baron

ise nükteler savurarak kontesin dikkatini çekmeye çalışıyordu. Mili'nin gönlünü kazanmak, Marki'nin çıkarına olacaktı :

— «Ah bu küçük buseler ne kadar güzel, insan onları bir yudumda yutuveriyor! Ya bu kadife krema, tıpkı yanağınız gibi yumuşacık!»

Piyer kaşlarını çattı, o zaman sahte Çar onun ne demek istediğini anlayarak hemen Baronun arkasında duran uşağı hafifçe itti. Bütün krema zavallı Baronun o güzel pembe elbisesi üzerine döküldü. Sahte Çar gülerrek :

— «Bugün pek sık elbise değiştirmediniz Marki, işte size bunun için güzel bir fırsat!»

Mili gülmekten kendini alamadı, bütün sofradakiler de gülüyordu. Yemekten sonra Romodanovski ayağa kalktı ve Mili'yi bahçeye doğru götürdü. Çar rolünü oynadığını bir an unutmadan :

— «Serlerinizi görmek isterdim.» diyordu. «İşittiğiğime göre harikulâde güzel gülleriniz varmış.»

Mili diz kırdı :

— «Majestelerini sere kadar götürmek benim için büyük bir zevk olacaktır.» dedi. Ama bunu hiç de öyle düşünmediğini belli eden bir tavırla söylemişti. Çünkü hâlâ Piyer'le bir kez olsun başbaşa kalmamıştı. Limonluğa geldikleri vakit, sahte çar güllerle hiç ilgilenmedi asıl ilgi gösterdiği Mili idi. Hemen :

— «Sizinle daha ilk karşılaştığım anda, güzelliğiniz gözlerimi kamaştırdı, madam. Görüyorsunuz ki, Rusya Çarı ayaklarınıza kapanmaktadır. Sizi seviyor ve servetimi de, imparatorluğumu da paylaşmanızı teklif ediyorum.»

Serin bir köşesine saklanmış olan Piyer durumundan biraz da utanç duyarak heyecanla bekliyordu. Ama kontese karşı duyduğu aşk onurundan da daha güçlüydü.

Herşeyden önce sevilip sevilmediğini bilmek istiyordu.

Sahte Çar, işi bir an önce sonuçlandırmak için Mili'yi kollarının arasına almak istedi. Mili sert bir hareketle kurtuldu ve önünde diz çökerek :

— «Majeste, sizi müşkül duruma düşürdüğüm için özür dilerim. Ama bir erkeği seviyorum ve öyle sanıyorum ki, o da beni seviyor.»

Sahte Çar, öfkeli bir tavır takındı :

— «Demek benim gibi büyük bir imparatorluğun tek hâkimini, herkesin karşısında boyun eğdiği bir insanı reddediyorsunuz!»

Mili, kendisinden beklenmeyecek bir tutumla birden doğruldu :

— «Sizin ordularınız olabilir majeste, ama bütün ordularınız bir araya gelse bir kadının kalbini zorla fethedemezsiniz! Ne servetiniz ne de imparatorluğunuz beni ilgilendirir! Sevdiğim erkek ise mahiyetinizde bulunan biridir. Eminim ki siz de bu aşka karşı anlayış gösterirsiniz.»

— «Kimdir bu adam, madam?»

Sahte Çar, oynadığı rolden ötürü, için için eğleniyordu.

— «Size adını açıklarsam ne yaparsınız?»

— «Size söz veriyorum, adını öğrensem de kılına dokunmayacağım onun, kimdir bu adam, söyleyin?»

— «Öyleyse açıklayayım majeste...»

— «Kimdir?»

— «Piyer Mihailov!...»

ÜÇ

Kral sarayında Filip d'Orlean, Çar'ın Kontes Vılnoğ dö Karamey'ye resmî bir görev verilmesi için gönderdiği mesajı almıştı.

Saray danışmanı, rahip Dubua'ya :

— «Bana öyle geliyor ki Çar âşık oldu» dedi.

Kısa boylu rahip :

— «Doğrusunu isterseniz bu bizim için büyük bir şans. Ne olursa olsun, kontese çok iltifat etmeniz gerekir. Onun aracılığıyla Çar'ın bütün niyetini öğrenebiliriz.»

— «Kontesi tanıyorum Dubua, onun böyle bir rolü kabul edeceğini hiç sanmıyorum. Sonra her halde bana karşı kını var, çünkü kocasının kendisini ihmal etmesini benden biliyor. Oysa benim bunda hiç suçum yok. Gerçi Kont Vilnöv'e karşı bir vakitler iyi hisler beslemişimdir, ama yavaş yavaş beni hayal kırıklığına uğrattı. Bu yüzden Kontesin kocasından ayrı yaşamaya karar vermesini doğru buluyorum. Kocasını alçak ruhlu, sinsî bir adamdır.»

— «Ne isterse düşünsün Majeste. Sizin için bir önemi var mı? Bence hiç bir kadın, elmaslara dayanamaz.»

— «Ama Dubua, böyle şeylere önem vermeyen bir kadın tanımışımdır...»

Filip d'Orlean düşünceliydi.

Kendisi Dördüncü Henri'nin torunuydu ve bir vakitler Madam d'Arjanton'a âşık olmuş ama XIV'üncü Lui'nin emri üzerine ondan vazgeçmek zorunda kalmıştı. Sonradan derdini unutmak için birçok maceralar yaşamıştı. Bununla birlikte yaşadığı maceralar, ona görevini hiç bir zaman unutturmamıştı. Yorulmak bilmeyen bir adamdı. Sık sık eski öğretmeni Rahip Dubua ile birlikte çalışma odasına kapanır, orada öğretmenin yardımıyla Naibi düşürmek isteyen büyük adamların hazırladığı ter-tipleri, önceden tedbir alarak başarısızlığa uğratmağa çalışırdı. 1717 yılında artık biraz şişmanlamıştı. Vaktiyle süvarilerinin başında, Turino'da zaferi kazanan genç savaşçıya hiç benzemiyordu. O zamanki zaferi, halk arasın-

da o kadar büyük bir yankı yaratmıştı ki amcası XIV üncü Lui bundan kuşkulandı.

Sonradan XIV'üncü Lui ölünce, Filip, Naib olmuştu. Kraliyet Ailesinin katili olduğu konusunda dolaşan dedikodulara hiç önem vermeden henüz yedi yaşında bir çocuk olan XV'inci Lui'ye zengin ve bolluk içinde bir kralık bırakmak için durmadan çalışıyordu.

Rahip Dubua, Naibi daldığı düşüncelerden ayırarak:

— «Peki şimdi ne yapacağız, Monsenyör?» diye sordu.

— «Vilnöv Kontesine, Şövalye Rujmon'u gönderiniz. Kendisine, Paris'teki Silleri Köşküne gelmesi gerektiğini ve burada Moskova Çarına rehberlik etmekle görevlendirildiğini bildirin.»

Louvre Sarayı'nın bütün ışıkları yanıyordu. Muhafızlar gece yarısı uyandırılmış, şeref kıtası halinde dizilmişti. Saraya mensup erkekler, nedimeler, aceleyle süslenmiş giydirilmiş, merdivenlerde yer almışlardı. İhtiyar Prenses Palatin, Sen - Klü'daki Sarayından özel arabasıyla hemen gelmişti. Oğlu Naibe söylenip duruyordu :

— «Demek Çar fikrini değiştirdi, gece yarısı kalkıp geliyor öyle mi? Saat sabahın üçü! Benim gibi yaşlı bir kadını uyandırmak için bu saati mi seçtiniz?»

Saraya mensup prensler, Çar evlerine onur verdiği takdirde kendilerinin de Çar'ı ziyaret edeceklerini söylüyorlardı. Düşes dö Berri Lüksemburg Sarayından bütün nedimeleriyle birlikte çıkmış, gelmişti. Herkesten önce Çar'ı kendisinin karşılamasına izin vermesi için babası olan Naibe rica edip duruyordu.

Naib reddediyor, Düşes somurtuyordu. Sen - Simon Dükü heyecan içinde oradan oraya gidiyordu. Rohan Düşesiyle saraydaki protokol konusunda tartışmaya girmişti. Düşes önce Çar'ın kendisini selâmlaması gerektiğini söylüyor :

— «Bunu yapmazsa ona arkamı dönerim!» diyordu.

Filip d'Orlean endişe içinde :

— «Karşılama töreni hazır mı?» diye sorup duruyordu.

Yabancı bir hükümdar hiç bir zaman böylesine bir gösteriş havası içinde karşılanmamıştı.

Askerlerin gürültüsü patırtısı yüzünden uyanan Parisliler kuzeyden gelen dev hakkında çeşit çeşit şeyler ile sürüyorlardı.

— «Barbarın biri diyorlar!»

— «Hayır, canım asker adammış!»

— «İnsanların başlarını kendi elleriyle kesermiş!»

— «Kendi eliyle diş çekermiş!»

— «Soylu kişileri kırbaçlarmış!»

— «Yakışıklı adammış!»

— «Korkunç bir adammış!»

— «Kahraman adam diyorlar!»

Bu arada Piyer, Senlis - Paris yolunda maiyetiyle birlikte dörtnala gidiyordu. Piyer serdeki sahneden sonra, her zaman olduğu gibi gene fikrini değiştirmiş ve Paris'e giderek orada Mili'ye gerçek kişiliğini açıklamaya karar vermişti. Mili, Naibin kendisine gönderdiği mesajı almış, ve ancak Eliza ile Blezua'ya ertesi günü Silleri köşküne gelmelerini, Küçük Andrien'i de oraya getirmelerini söyleyecek kadar vakit bulmuştu. Sonra Piyer ile birlikte Greguar'ın sürdüğü kupa arabasına binmişti. Sahte Çar ise gene atlı boyarların muhafazası altında Kont Liboy ve o krema olayından sonra, dilini yutmuş bülbüle dönen Marki Meyi - Brel ile aynı faytondaydı.

Piyer, kupa arabasında Mili'yi kollarının arasına almıştı. Ama genç kadının kendisine Naibden gelen mesaj hakkında sorduğu sorulara cevap vermiyordu. Genç kadın aldığı mesajdan hâlâ şaşkınlık içindeydi. Ama, Piyer ile konuşurken sahte Çar'ın kendisine aşkını açıkladığını-

dan söz etmiyordu. Piyer bu yüzden tutumunu daha da çok beğeniyordu.

Kısa bir süre sonra Paris'e vardılar. Piyer oraya ilk kez geliyordu. Sinirli ve heyecanlıydı. Pencereden dışarı baktı, ama hemen sonra hayal kırıklığına uğramış gibi, Kontese :

— «Sizin Paris dediğiniz, bu mu?» diye sordu.

Kapkara evleri yan yana bitişik, daracık sokaklara bakıyordu.

— «Pis kokuyor sizin bu Paris'iniz.» diye ekledi.

— «Hayır Piyer, sana öyle geliyor, Paris'i sevmek için onu tanımak gerekir. Senin Paris hakkındaki düşüncelerin yanlış. Eminim buraya gelmeden önce, burasını bir rüyalar ülkesi olarak görüyordun.»

— «Evet, Paris'e de tıpkı Kralınız XIV'üncü Lui'ye olduğu gibi hayrandım.»

— «Biraz hayale kapılmışsın sevgilim, ama sana Paris'i sevdireceğim göreceksin.»

Luvr'a yaklaştıkça kalabalık artıyor ve halk gecenin geç saatlerine rağmen coşkun gösterilerde bulunuyordu.

— «Bak görüyor musun Piyer. Çar'ınızı ne kadar çok seviyorlar.»

Bu söz üzerine Piyer'in dudaklarında hafif bir gülümseyiş belirdi.

Sonunda Fransa krallarının yaşadıkları eski sarayın önüne vardılar. Borular çalmaya başladı. Muhafızlar kendilerine çekidüzen verdiler. Piyer daha araba durmadan indi, sonra durmasını bekleyerek Mili'nin inmesine yardım etti. Elini tutup ona doğru eğilirken, yavaşça :

— «Sana bir sürpriz hazırladım sevgilim, sakın şaşırma ve unutma ki seni seviyorum.»

Sonra sahte Çar'a doğru döndü. Romodanovski emirlerini bekliyordu. Piyer :

— «Romodanovski, Kontesle meşgul ol.»

Mili, olup bitenlere hiç bir şey anlamadan bakıyordu. Piyer'in ileriye doğru yürüdüğünü, bütün soyluların da arabalarından inerek arkasından gittiklerini görmüştü. Kont Liboy ile Marki Meyi - Brel gözlerini iri iri açarak, bakınıp duruyorlardı. Romodanovski, Mili'ye kolunu uzattı :

— «Koluma girer misiniz, Madam?»

— «Siz kimsiniz kuzum?»

— «Ben Prens Romodanovski'yim, Madam.»

— «İyi ama Baron Mihailov...»

Mili heyecandan kekeliyordu :

— «Sizin Baron Mihailov dediğiniz, Çar'ın kendisidir, Madam.»

Mili olduğu yerde sallanır gibi oldu. Sanki rüya görüyordu. Piyer'in maiyetiyle birlikte Louvre'a nasıl girdiğini kendi de bilmiyordu.

Naib, Piyer'i karşılamak için ona doğru geliyordu, yanına gelince saygıyla eğilerek selâm verdi :

— «Majestelerini Fransa topraklarında görmek bizim için büyük bir onurdur.»

Piyer'in akli başka yerdeydi. Onun için gerektiği gibi cevap vermedi. Filip d'Orlean buna şaşırıp kaldı. Piyer, ikide bir arkasına bakıyor, gözleriyle Mili'yi arıyordu. Ama genç kadın olduğu yerde donakalmış gibiydi. Gözlerini kaçırıyor : «Benimle alay etti, benimle eğlendi, onun gibi bir insan için ben neyim ki? Rezil oldum!» diye düşünüyordu.

Naib'in bir işareti üzerine Mareşal Tesse yaklaştı ve Çar'a kendisine ayrılmış olan daireleri gezmelerini teklif etti. Çar, bütün maiyetiyle birlikte sarayın o bölümüne doğru yürüdü. Harikûlâde güzel döşeli odalara girmişlerdi.

Mareşal : «Bu dairede Catherine de Medici kalmış-

tır. Majeste.» diye açıklamalarda bulunuyordu.

Naib söze karıştı : «Bu daireyi sizin için hazırlattım, Majeste. Burada gördüğünüz karyola, Madam dö Mentönon'nun ölen kralımız için yaptırmış olduğu karyoladır.»

Piyer, kendisini tuzığa girmiş gibi hissediyordu. Luvr, ona fazla resmî, fazla gösterişli görünüyordu. Üstelik Mili'nin kalacağı yerden de çok uzaktı.

— «Onu hiç bir zaman bu resmî ve buz gibi soğuk odalarda rahatça göremeyeceğim.» diye düşünüyordu. Hem zaten bütün o törenler canını sıkıyordu.

Saraylılar, Avrupa'nın en şık sarayına misafir olarak gelmiş olan yabancı hükümdarın üzerinde sadece kül rengi yün bir yelek bulunduğunu ve dantelli bir yaka takmadığı gibi, kollarında dantel kol kapaklarının da olmadığını derin bir hayretle görüyorlardı. Bununla da kalmamış, perukasını çıkarmış, cebine sokmuştu. Oradaki bütün erkeklerden en az bir baş daha uzundu. Daha başka bir yapıda, daha sağlam, daha güçlü olduğu hemen anlaşılıyordu.

Piyer bütün bu anlatılanlardan sonra, sonunda dayanamayarak yanına Prens Kurakin'i çağırttı. Prens Kurakin Rusların Fransa'daki sefiriydi. Piyer ona Rusça bir şeyler söyledi. Kurakin Parislilerin en Rus'u, Rusların en çok Parisli olanıydı.

Yüzünde en küçük bir heyecan yoktu. Piyer sözünü bitirdikten sonra Kurakin yavaşça Filip d'Orlean'a doğru dönerek Çar'ın söylediklerini tercüme etti :

— «Hükümdarım Moskova Çarı, Fransızca bilmiyorlar, bu yüzden alteslerinizden özür diliyorlar. Bu güzel karşılama töreninizden ötürü çok duygulandıkları halde, Luvr Sarayı'nı kendileri için biraz fazla geniş bulmuşlar, kalabilecekleri daha basit bir yer bulunursa, memnun olacaklar.»

Filip, anlamlı bir tavırla gülümsedi; Çar'ın garip hevesleri olduğunu biliyordu. Prens Kurakin'e :

— «Çar hazretlerinin Fransızca bilmemelerine çok üzüldüm, oysa kulağıma bunun tam aksi gelmişti. Her neyse, ben de bir tek kelime olsun Rusça bilmediğimden ötürü çok üzgünüm. Majestelerine Fransız konukseverliğinin her şeyi en ince ayrıntılarına varıncaya dek hesaplandığını bildirmenizi rica ederim; burasını hazırlarken aynı zamanda Ledigyer Şatosunu da hazırlatmış bulunuyoruz. Majesteleri arzu ederlerse Mareşal Tesse kendilerini oraya götürecektir.»

Piyer sinirliydi. Hiç bir şey istediği gibi olmuyordu. Naib fazla nezaket gösteriyor, saraylılar canını sıkıyordu. Ve işin en kötüsü bütün bu zaman içinde Mili'yi hiç görmemişti. Hemen Romodanovski'yi çağırttı, ona alçak sesle bir şeyler söyledi, bir süre sonra da, maiyetindeki soylu kişiler ve emrine verilen Fransız muhafızlarıyla birlikte Ledigyer Şatosu'na gitti.

Çar gittikten sonra arkasından herkes konuşmaya başladı. Meyn düşesi öfkeli öfkeli Mili'ye :

— «O barbarın ne yaptığını gördünüz mü? Beni selâmlamadı bile, ben ki Gran - Konde'nin torunuyum!»

Marki Meyi - Brel düşesin yanına yaklaştı ve :

— «Özür dilerim Altes ama onun selâm vermediği yalnız siz değilsiniz. Bize ne yaptığını bir bilseniz şaşırır kalırsınız. Alçakça bir komedi oynadı bize. Kontes Vilnöv - Karamey'e sorun, o size anlatır olup bitenleri; Mortfonten Şatosunda, sevgili kontesimizin verdiği ziyafette neler neler çektik!»

Meyi - Brel markisi bunu söyledikten sonra dantellerini ve kurdelelerini hışkırtarak olduğu yerde döndü.

Düşes, Kontese : «Ah zavallı yavrum, demek bu kuzeyli canavarı evinizde kabul ettiniz, öyle mi? Kayınpe-
derim Kral XIV'üncü Lui sağ olsaydı, onu Versay Şato-

sunda kabul eder o zaman her şey başka türlü olurdu!»

Mili sevdiği erkeğin aleyhine bunca kötü sözler söylendiğini duymaktan ötürü derin bir üzüntü içindeydi. Oysa Piyer'in kendisine oynadığı komediden ötürü o da içinde hâlâ biraz öfke duyuyordu. Bu sırada omuzuna bir elin konduğunu hissetti. Döndü ve karşısındakini görünce sapsarı oldu. Kocası Kont Amede dö Vilnöv - Karamey, onu güya büyük bir şefkatle kolundan tutmuş, kendisine doğru çekiyor gibiydi. Ama aslında kolunu müthiş bir güçle eziyordu. Aynı zamanda Meyn düşesinin karşısında çok resmî bir tavırla eğilmişti.

— «Özür dilerim Altes, konuşmanıza engel oldum ama sevgili eşime yeniden kavuşmak sevinci içindeyim.»

Meyn Düşesi Benedikt, nezaketle gülümsedi :

— «O halde sizi eşinizle baş başa bırakıyorum sayın Kontum, zaten yanıma Dük hazretleri geliyorlar, her halde benimle konuşmak istiyorlardır...»

Sonra herkesin sadece, «Sayın Dük» dediği bir gözü görünen, sarı dişli ve çok çirkin bir adam olan yeğeni Burbon Dükü'nün kolunda uzaklaştı.

Mili, Kont Amede ile başbaşa kalmıştı. Kocası, anlamlı anlamlı sırtıyordu :

— «Sarayda ne işiniz var, Madam? Öyle sanıyorum ki burasımı bendenize lâayık olmayan bir yer olarak görüyordunuz, mâsum tavırlarınıza yakışıyor mu burası?»

Mili dişlerini sıktı. Sonra elinden geldiği kadar sakin görünmeye çalışarak :

— «Buraya Naib Hazretlerinin emirleri üzerine geldim.» dedi.

— Ha, evet, işittim. Enteresan bir şey doğrusu, karam, Çar'a rehberlik edecek ve benim haberim olmaya-
adam mıyım ben. O vahşî herifin size nasıl baktığını fark etmedim mi sanıyorsunuz? Bakışlarından pek de ra-

hatsız olmuş görünmüyordunuz doğrusu. Sizin gibi düşkün bir kadına soyadımı verdiğim için kendi kendimden utanıyorum.»

— «Siz bana soyadınızı vermiş değilsiniz Mösyö, o soyadını bana sattınız.»

Kont, büyük bir öfkeyle : «Ne demek istiyorsunuz?» diye sordu.

— «Ne demek istediğimi gayet iyi biliyorsunuz Mösyö. Babam Marki dö Silleri beni size verirken aynı zamanda size servetini vermişti!»

— «Adrien'in sizin yanınızda yetişmesine engel olmak için elimden geleni yapacağım, göreceksiniz.»

Mili sarardı : «Bu sözlerinizden ötürü biraz olsun utanç duymalısınız. Beni ihmal ettiniz, ihanetlerinizle bıktırdınız beni. Kumarınızdan, ayyaşlığınızdan bıktım, usandım, ama şimdi neyin peşinde olduğunuzu anlıyorum. Servetimi istediğiniz gibi kullanabilir, zevklerinizi onunla tatmin edebilirsiniz. Yeter ki beni rahat bırakın!»

— «Ne kadar da değiştiniz, Madam. Bunun nedenini anlıyorum ve intikamımı alacağım. Ama daha önce Çar'a âşık olduğunuzu itiraf etmenizi istiyorum.»

— «Bırakınız beni Mösyö.»

— «Sizi öldüreceğim. Sizi bir manastıra kapattıracağım. Beş parasız bırakacağım sizi! Adrien'i bir daha görmeyeceksiniz. Ona annesinin ne biçim bir kadın olduğunu söyleyeceğim.»

Amede, bütün bunları öfkeyle, yüzünü buruşturarak, arka arkaya söyleyip duruyordu :

— «Rica ederim Mösyö, kendinize geliniz, herkes bize bakıyor, gülünç oluyorsunuz. Bu akşam Silleri köşkünde olacağım. Yarın aklınız başınıza geldikten sonra, oraya gelmenizi rica ederim. Bu duruma orada bir hal çaresi buluruz. Artık bu şekilde yaşamaya devam edemeyiz.»

Kont Amede, derin bir şaşkınlık içindeydi. O yumuşak başlı o çekingen Mili ona, kendisinden hiç beklenmeyen bir güvenle ve kocasının onda hiç bulunmayacağını sandığı bir güçle karşılık vermişti. Üstelik kocasını da ha da öfkeliendirerek kolunu kurtardı ve onu orada bırakarak yanından uzaklaştı.

Konukların bulunduğu salonlardan ayrılacağı sırada rahip Dubua yanına yaklaştı ve ona yavaşça :

— «Madam, Naib Hazretleri sizinle gizli olarak görüşmek istiyorlar.» diye fısıldadı.

Mili şaşkınlık içinde rahibin arkasından gitti.

Prens Romodanovski uzaktan her iki sahneyi de görmüştü. Genç kadım daha sonra nerede bulacağını bilmediği için gidip onu arabasında beklemeye karar verdi.

Mili rahip Dubua'nın arkasından, sayısız salonlardan, koridorlardan geçti. Sonunda küçük bir çalışma odasına girdi. Naib onu orada tek başına bekliyordu. Genç kadım içeri girince Naib ayağa kalktı ve kendisine özgü büyük bir nezaketle :

— «Sizi bu kadar geç bir saatte buraya davet ettiğim için özür dilerim Madam, ama sizinle çok önemli bir konuda görüşmem gerekiyor. Yalnız söze başlamadan önce bir şey içer miydiniz acaba?»

Mili, saygıyla diz kırarak selâm verdi. Ama Naib'in teklifine oldukça soğuk bir tavırla karşılıkta bulundu.

— «Hayır. Teşekkür ederim Altes. Beni buraya niçin getirttiğinizi öğrenebilir miyim?»

Filip gülümsedi :

— «Görüyorum ki, bana karşı hâlâ dostça duygular beslemiyorsunuz. Her neyse buyurun oturun, konuşalım. Burada mahrem bir yerdeyiz, protokolü kapının dışında bırakabiliriz. Onun için bana "Altes" diyerek araya bu kadar büyük bir mesafe koymanıza hiç gerek yok. Oturun ve beni dinleyin.»

Mili oturdu! ‘Bu adamı ne diye suçluyorum sanki, ne kadar nazik, ne kadar sevimli bir insan olduğunu meğer unutmuşum... Ha sahi, ona Amede yüzünden kızmıştım... Ama olup bitenlerde onun suçu ne ki?’ diye düşünüyordu.

Filip, genç kadının düşüncelerini anlamış gibi devam etti :

— «Biliyorum, bana her zaman kocanızın yüzünden kızıyordunuz madam. Haklısınız, artık hiç kimse kocanızı şu ya da bu yola döndüremez. Gerçi bir vakitler gerçekten dostumdu. Ama şimdi yemin ederim, eğer size bir düşmanlık edecek olursa karşısında beni bulacaktır. Sizi ona karşı korumak için elimden geleni yapacağım.»

Rahip Dubua biraz daha geride durmuş, bütün bunları memnun bir tavırla dinliyordu.

Mili, cesaretle Naib’in gözlerinin içine baktı.

— «Doğru tahmin ettiniz Altes. Gerçekten daha önce size kızıyordum, ama şimdi artık bunun hiç bir önemi kalmamıştır.»

— «Beni dinleyin, sevgili Kontes. Kozlarımızı açık oynayalım. Çar sizi seviyor. Evet, seviyor; inkâr etmeyiniz onun size nasıl baktığını gördüm. Eminim sizi sevdiğine. Zaten Luvr Sarayından ayrılmak için ileri sürdüğü bahanenin tutar yanı yok. Anlıyorum ki, Paris’te serbest yaşamak istiyor. Böyle olunca da Fransa’ya büyük bir hizmette bulunabilirsiniz. Bunu yaparsanız Fransa daima size karşı şükran duyacaktır.»

— «Ne demek istediğinizi anlamıyorum, Altes?»

— «Çar’ın Paris’e yaptığı bu gezinin nedenini öğrenmeye çalışınız. Bundan sonraki projelerini öğreniniz.»

Mili görgü kurallarını unutarak fırtına gibi ayağa kalktı, içinden gelen şiddetli bir duygunun etkisiyle :

— «Yâni benim, Çar’ın yanında casusluk etmemi istiyorsunuz Altes! Doğrusu bana çok güzel bir görev bul-

dunuz! Demek Çar'ı konuşturacağım, söylediklerini dinleyeceğim, ondan sonra da ona ihanet edeceğim. Yanlış kapı çaldınız Altes, sizin aradığınız kadın ben değilim. Zaten ben bir daha Çar'ı hiç görmeyeceğim. Ben sadece Piyer Mihailov adında birini tanıdım. Başka kimseyi de tanımağa niyetim yok.»

Birden kimin karşısında konuştuğunu hatırladı, tekrar diz kırdı ve nezaketle :

— «İzin verirseniz gitmek istiyorum Altes.» dedi.

Filip kahkahalarla gülmeye başladı :

— «Ne kadar öfkeli bir kadın olmuştunuz! Bizim o her zaman görmeye alıştığımız yumuşak başlı, tatlı, Mili ne oldu? Sanki o gitmiş de başkası yerine gelmiş! Peki mâdem gidiyorsunuz, «Altes olarak» gitmenize izin veriyorum. Ama gitmeden önce beni bir dinleyin, ben sizin dostunuzum. Çar'ın ne gibi tasarıları olduğunu bana söylemeyebilirsiniz. Bundan ötürü size düşmanlık edecek değilim, aksine size olan hayranlığım daha da artacaktır. Bundan böyle saraya beni dostunuz bilerek geliniz. Kapım size daima açık olacaktır.»

Mili, Naibin gösterdiği bu iyilik karşısında şaşırılmış kalmıştı. Sonunda gülümseyerek :

— «Söz veriyorum Altes, bundan sonra, buraya sadece bir dost olarak geleceğim...» dedi ve Naib'in yanından ayrıldı.

Kontes gittikten sonra rahip Dubua, gözlerini göğe doğru kaldırdı :

— «İşlerinizi nasıl yürütüyorsunuz Altes? Hiç değilse, kontesi biraz korkutmalıydınız.»

— «Canımı sıkıyorsunuz Dubua, bu genç kadın kolay kolay inadı kırılmayan, yumuşak başlı kadınlardandır. Doğrusu Çar'ın şansı varmış. Hem biliyorsunuz ki bana «Kayıtsız Filip» diyorlar, öyle değil mi? Kızmayın canım, haydi şu küflenmiş Luvr'dan çıkıp gidelim. Kendi

sarayımı buradan çok daha fazla seviyorum.»

Mili, yanında meşale tutan bir uşakla arabasına doğru gidiyordu. Biner binmez kendini bıraktı, yorgunluktan bitkin bir haldeydi.

Kupa arabasının köşesinde uyuyakalmış olan Prens Romodanovski uyandı.

— «Çok şükür gelebildiniz, Madam.» dedi.

Mili, prence cevap bile vermeden :

— «Greguar, beni hemen Silleri köşküne götür.» dedi.

Ama, Prens Romodanovski : «Size Çar'dan bir mesaj getirdim Kontes Hazretleri.» dedi.

— «Boşuna zahmet etmeyin Prens. Ben sadece evimdeki limonlukta bana komedi oynamış olan sahte Çar'ı tanıyorum. Gerçek Çar'a gelince onu hiç bir zaman tanımadım.»

— «Ama nasıl olur Madam? Büyük Piyer sizi seviyor! Sizinle tekrar görüşmek istiyor. Benden sizi Ledigyer köşküne götürmemi istedi. Daha rahat görüşebilmeniz için buradaki ziyareti boyunca orada kalacakmış.»

— «O halde ona yanıldığını söyleyiniz prens, Luvr'da kalsaydı daha iyi olurdu. Çünkü ben Çar'ı tanımiyorum, sadece onun maiyetinde bulunan Baron Mihailov isminde bir erkeği tanıyorum ve ondan başkasını da tanımak istemiyorum.»

— «Ama bu olmayacak bir şey. Çar buna ne diyecek?»

— «Ne derse desin vız gelir bana? Sözlerimi de ona tekrarlayabilirsiniz. Hem zaten köşküme gelmiş bulunuyoruz. İyi geceler Prens. Greguar sizi yerinize kadar götürecektir.»

Mili; bunu söyledikten sonra zarif bir tavırla kupa arabasından indi, kapısını şiddetle kapadı ve Prensi derin bir şaşkınlık içinde bırakarak köşke girdi.

Piyer, Ledigyer köşkünde, Mili'den hâlâ bir türlü haber alamadığı için sinirli sinirli bir aşağı bir yukarı dolaşıp duruyordu. Vakit geçsin diye durmadan Mareşal Tesse'ye birbirini tutmayan emirler verip duruyordu. Fransızca konuştuğu için, mareşal derin bir şaşkınlık içinde kalmıştı. Çar, Naib'in huzurunda Rusça'dan başka bir dil bilmediğini söylememiş miydi? Bununla birlikte bunu mahsus Naib'in karşısında kendisine bir hava vermek için yapmış olabilirdi. Çar'a özgü kaprislerden biri olmalıydı bu. Mareşal öyle sanıyordu.

Piyer bir an : «Bu odayı beğenmedim. Karyolası çok küçük!» diyor, hemen sonra da «Bu karyola çok büyük!» diye itiraz ediyordu. Söylediğine göre, salonlarda yeteri kadar şamdan yoktu. Biraz sonra söylediğini unutuyor : «Şu şamdanları söndürsenize, burası fazla aydınlık» diye emreliyordu.

Akşam yemeğini de beğenmiyordu. İlle bira ve kara turp istiyordu. Sofracıbaşı Verton, üzüntüden saçım başını yolacak hale gelmişti. Mareşal Tesse'ye gelince, her halde ömründe böyle bir savaş vermemişti.

Sonunda Prens Romodanovski geldi. Piyer onu görür görmez :

— «Ne dedi? Çok şaşırdı değil mi? Buraya geliyor mu?» diye arka arkaya sorular sordu.

Prens terli alnını silerek :

— «Kontes öfke içinde Majeste» dedi. «Benimle gelmeyi reddetti. Köşkün kapısını yüzüme kapadı. Söylediğine göre, Çar'ı tanımıyormuş, tanımak da istemiyormuş! Bu kadın bildiğimiz kadınlardan değil, Majeste. Bambaşka bir kadın!»

— «Ben bilmez miyim öyle olduğunu? Neden seviyorum onu söylesene. Demek kapıyı suratına çarptı, öyle mi?»

Bunu söylerken kahkahalarla gülüyordu.

— «Madem öyle ben onun yamna gideceğim.»

— «Peki efendim, size refakat edecek muhafızları hemen...»

— «Sen çıldırdın mı? Sen burada kalacaksın. Git Mareşal Tesse'ye Çar'ın artık istirahate çekileceğini söyle. Her halde ihtiyarcık bunu duyunca çok rahatlayacaktır.»

— «Ama buraya resmî bir ziyaret için geldiniz. Sokaklarını hiç bilmediğiniz Paris'te yalnız dolaşamazsınız, Majeste.»

— «Romo, canımı sıkıyorsun!»

Piyer, bunu söyledikten sonra kendi dairesine çekildi. Kısa bir süre sonra da, sık sık yaptığı gibi pencere-lerden birini açıp kendisini yavaşça henüz karanlık olan sokağa bıraktı. Burası Ledigyer Köşkünün arkasında bulunan bir sokaktı. Piyer, Sen Nehrine doğru yürüdü.

Tersanenin önünden geçti, sonra yolunu şaşırdı ve Kenz - Ven semtine doğru yürüdü. Ama kendisini Bersi Sokağında bulunca yanlış yola saptığını anladı. Her halde saat sabahın beşine yaklaşıyordu. Sokaklarda in cın yoktu. Dört yüz bin Parisli hâlâ derin bir uykudaydı.

Piyer, tekrar rıhtıma döndü ve fayton bulmak için Site'ye kadar yürümeye karar verdi.

Ancak Pon - Nöf'e yaklaşırken bir kavganın gürültüsünü işitti. Birileri bağırıyor, imdat istiyorlardı.

DÖRT

Piyer gürültüyü işittiği yöne doğru koştu; biraz ilerde şık bir araba duruyordu. Uşaklar korku içinde kaçıyor ve arabanın önündeki basamakta duran erkek elinde kılıç, on iki kadar hayduda karşı kendini savunmaya çalışıyordu. Üstün sayıda oldukları için cesaretine rağmen muhakkak ki ona çok kötü dakikalar yaşıyorlardı.

Adam uşaklarına : «Gelsenize buraya, aptallar!» diye bağıırıyordu. «Yoksa efendinizi boğazlasınlar diye böyle bırakacak mısınız?»

Ama korkaklar oradan uzaklaşmışlardı bile. Haydutların reisi :

— «Kendinizi savunmayın, Mösyö, bizim istediğimiz, sizin canınız değil, paranızı istiyoruz biz!»

Adam :

— «Olmaz öyle şey. Önce cesetimin üzerinden geçer, sonra alırsınız paramı.»

Eunun üzerine dövüş daha da şiddetli bir hal aldı. Piyer durumu göz kararıyla şöyle bir tarttıktan sonra kalabalığın içine atılarak :

— «Cesaret Mösyö! Sabrediniz, yardımınıza geliyorum» diye bağırdı.

Adama saldıranlar arasında bir kararsızlık oldu. Ama reislerinin bir işareti üzerine ikiye ayrıldılar. Gruplardan biri kupa arabasının önündeki adama saldırmaya devam ederken, öbür grup Piyer'in üzerine atılmıştı.

Piyer, sokağa kılıcsız çıktığı için pişman olmuştu ama artık bunların üzerinde durup düşünmeye vakit yoktu. Beş haydut aynı anda Piyer'in üzerine atılmışlardı. Piyer aralarından birini yakalamayı başardı. Sonra haydutları tir tir titreten korkunç bir çığlık atarak onu havaya kaldırdığı gibi, müthiş bir şiddetle suç ortaklarının üzerine fırlattı. Sonra şaşkınlıkları geçmeden iki haydu du tuttuğu gibi başlarını şiddetle birbirine çarpdı. Başları korkunç bir sesle birbirine çarpan haydutlar, baygın bir halde yere devrildiler... Piyer, fırsattan yararlanarak kupa arabasının üstüne fırladı. Henüz eli kolu tutan haydutların ikisi ona engel olmaya çalışmış, ama bunu başaramamışlardı. Piyer, arabacının kırbacını yakalamış, onu havada bir kement gibi döndürerek savurmayaya başlamıştı. Onun elinde kırbaç korkunç bir silâh olu-

vermişti. Haydutların reisi ne yapacağını bilemiyordu :

— «Korkaklar, iki kişiden mi korktunuz? Nasıl dövüşmek gerektiğini size ben göstereceğim, ben!»

Haydutlar oldukları yerde hareketsiz kalmışlardı. Canlarını kurtardıklarına memnundular. Haydutların reisi hiç korkmadan arabaya yürüdü ve oldukça terbiyeli tavırla Piyer'e :

— «Mösyö, Fransa'nın en gözü pek adamlarını yenilgiye uğratmış bulunuyorsunuz. Sizinle teke tek dövüşmek isterim. Neyi tercih edersiniz? Kılıçla mı, yoksa yumruk yumruğa mı dövüşelim?»

Piyer bir kahkaha attı :

— «Vallahi senden çok hoşlandım! Basit bir haydu da benzemiyorsun sen. Yanımda kılıcım yok, yumruk yumruğa dövüşebiliriz.»

Bunu söylerken arabadan aşağıya atlamıştı. Piyer'in dövüş katılarak hayatını kurtardığı adam, hâlâ şaşkın arabasının önünde, basamağın üzerinde duruyordu. Kılıcını kınına soktu sonra sakin bir tavırla ve İngiliz olduğunu belli eden bir şiveyle :

— Şansınız açık olsun. Mösyö! İnşallah başınıza bir felâket gelmez.»

Piyer gülererek başını salladı :

— «Teşekkür ederim» dedi, sonra haydutların reisine doğru döndü :

— «Haydi bakalım göster kendini, kerata!» diye bağırdı.

Haydutların reisi saraylıymış gibi yerlere kadar eğilerek :

— «Buyurun, siz başlayın Mösyö.» dedi.

Piyer daha uzun boylu, daha güçlüydü, ama öbürü bir yılan balığı gibi ellerinin arasından kayıyordu. Yağlı kaldırım taşlarının üzerinde yuvarlanıp duruyorlardı. Piyer'in dudağı ile kaşı patlamıştı. Boğuştuğu haydudun

ise burnu kanıyordu. Ama bu kanamalar her ikisini de büyük bir neşe içinde dövüşmekten alıkoymuyordu. İki de bir birbirlerini, gösterdikleri ustalıktan ötürü beğendiklerini belirtiyorlardı. Haydutların reisi :

— «Sizinle dövüşmek benim için bir zevk, Mösyö» diye soluk soluğa söylendi.

Piyer gözlerine kan damladığı için, çevresini pek iyi göremeyerek :

— «Ben de hiç bir zaman senin kadar güçlü bir adamla dövüşmemişimdir.» dedi.

İşte o zaman ayak sesleri duyuldu, haydutlar :

— «Devriyeler geliyor» diye bağıldılar.

O sırada Piyer haydutların reisini altına almıştı. O kadar ki, adam altında kımıldayamıyordu. Çar onu o kadar sıkı yakalamıştı ki, adam nerede ise boğuluyordu. Devriye gittikçe yaklaşıyordu. Piyer, haydudu askerlere teslim edebilirdi. Ama bunu yapacak yerde doğruldu adamı bırakarak ayağa kaldırdı :

— «Haydi bakalım, serbestsin!» dedi.

Haydut, yere düşen şapkasını kaparak kaçmaya hazırlandı. Ama gitmeden önce :

— «Bir gün bana ihtiyacınız olursa Kinkampua sokağına haber gönderin. Orada beni herkes tanır.» diye bağırdı.

— «Peki ama sen kimsin?»

— «Ben Paris'in kralıyım. Adım Katus. Ya sizin adınız ne?»

— «Ben Çar'ım.»

İşte o zaman hâlâ soğukkanlılığından bir şey yitirmeden olup bitenleri hareketsiz seyreden İngiliz, kendisine saldıranın da hayatını kurtaranın da kim olduğunu öğrenmiş oldu. Piyer ona doğru dönerek parmağını dudaklarına götürdü.

— «Bu konuda hiç kimseye bir şey söylemeyeceksiniz, anlaşıldı mı?» dedi.

Devriyenin başındaki subay yaklaştı :

— «Ne oldu baylar?» diye sordu.

İngiliz, büyük bir soğukkanlılıkla :

— «Hiç,» dedi. «Yalnız birileri bana saldırdı, Mösyö de beni savundu.»

Sonra Piyer'e doğru döndü :

— «Sizi arabamla istediğiniz yere kadar götürmek benim için büyük bir zevk olacaktır, Mösyö.» dedi.

Piyer, ona cevap vermeden boş kalan arabacının yerine oturdu.

— «Siz de yanıma binin Milor, arabayı ben süreceğim.»

Atlara bir kırbaç atan Piyer'in yanına bindi. Piyer :

— «Ben Silleri köşküne gitmek istiyorum, bana lütfen yolu gösterir misiniz?»

— «Orası Ayı sokağından pek uzak değildir. Luvre'un önünden ve Tüileri Sarayının yanından geçeceksiniz.»

— «Siz kimsiniz Mösyö?»

— «Ben İskoçyalıyım, adım Con Lov.»

— «Ama ben sizi tanıyorum mösyö! Giriştiğiniz işleri biliyorum, okudum, siz Kinkampua sokağındaki sihirbaz bankersiniz.»

— «Bunu nereden biliyorsunuz, Majeste?»

— «Bakın mösyö Lov. Benim gibi bir mesleği olan insanın, her şeyi bilmesi gerekir.»

— «Ben sizin Çar olduğunuza ilk anda inanmamıştım, Majeste. Ama Kartuş yanılmadı. O, kimin karşısında olduğunu anlamıştı. Şimdi artık hiç bir kuşku kalmadı. Hakkınızda anlatılanlar doğruymuş, hattâ kişiliğinizin yanında sönük bile kalıyor.»

— «Yatırımlar konusunda ileri sürdüğünüz düşünceler beni ilgilendirdi, Mösyö. Ama onlara inanmıyorum.

Henüz zaman, o zaman değil. Sözleriniz insanları büyülediği için elbiselerini, şatolarını, mücevherlerini satıp size altın getiriyorlar. Ama parlak sözlerinizin artık onları etkilemeyeceği zaman ne yapacaksınız?»

— «Bu söylediklerinizi daha önce ben de düşündüm, Majeste. Aklıma koyduğumu uygulamadan önce uzun süreye kararsızlık içinde kaldım. Ama beni bu işe Naib Hazretleri sürüklediler. Kendilerine ret cevabı veremezdim tabii.»

Piyer, birden sözünü kesti :

— «Tüileri Sarayı burası mı? Küçük kral burada mı oturuyor?»

— «Evet, majeste.»

Paris üzerinde kül rengi bir şafak sökmüştü. Kent yavaş yavaş uyanıyordu. Uzaktan uzağa : «Sucu geldi! Sucu!» diye sesler duyulmaya başlamıştı.

O gece, bu kadar hareketli geçtiği halde Piyer, hiç yorgunluk hissetmiyordu. Sokaklardan tek tük geçenler, yüzü kan içinde dev gibi bir adamın yanında kısa boylu, kıvil saçlı bir adamla birlikte sürdüğü kupa arabasına derin bir şaşkınlıkla bakıyorlardı. Bu garip araba, Sent - Antuan semtinden geçtikten sonra Silleri köşkünün önünde durdu.

Çar : «Teşekkür ederim, Mösyö.» dedi. «İnşallah sizinle tekrar karşılaşırız.»

— «Size karşı daima büyük bir minnet duyacağım Majeste.»

Piyer : «Size bir öğüt vermek isterim.» diye ekledi. «Daha vakit varken Fransa'yı terk ediniz, yoksa günün birinde uyandığınız vakit çok kötü bir durumda kalacaksınız. Sizi beş parasız dışarı atarlar.»

— «Olabilir Majeste, ama ben tehlikeyi severim.»

— «O halde keyfinize bakın, Mösyö.»

— «Güle güle Majeste!»

Piyer, çevik bir hareketle yere atladı. Köşkte bulunan herkes her halde derin bir uykundaydı. Ama Piyer, müşkül durumda kaldığı vakit, hiç bir zaman kararsızlık göstermezdi. Hemen parmaklıktan yukarı tırmanarak aşağıya atladı. Muhafızların yattığı kısmın önünden geçti, sonra merdivenden yukarı çıktı. Ön kapı kapalıydı. Bunun üzerine zemin katının önünden geçerek yarı aralık bırakılmış bir pencerenin önüne kadar gitti. O pencereden içeri girip geçti. Mili'nin odasının birinci katta olduğunu düşünüyordu. Hiç gürültü etmeden merdivenden yukarı çıktı, yavaşça kapıları teker teker açıp, odaları kontrol etmeye başladı. Sonunda mavi renkte, yaldızlı lambri ile kaplı çok güzel bir odada Mili'nin çocuk gibi derin bir uykuya dalmış olarak uyuduğunu gördü.

Bir an, onu seyretmekten kendini alamadı. Genç kadının güzelliği karşısında derin bir heyecan duyuyordu. Gözleri kamaşmıştı. Mili'nin uzun kumral saçları, yastığın üzerine dağılmıştı. Üzerindeki çarşaf kaymış, incecik geceliğinin altından vücudunun güzel hatları olduğu gibi meydana çıkmıştı. Soluk aldıkça göğsü hafifçe kalkıp iniyordu. Piyer, birden ona karşı içinde müthiş bir istek duydu. Sanki ilk aşk geceleri artık çok uzakta kalmıştı. Sanki bu genç kadını, bu cildi ipek gibi yumuşak ve tap-taze bir meyve gibi diri olan genç kadını ilk kez görüyordu. Bir kadın karşısında hiç bir zaman bu kadar heyecan duymamıştı. Ama bu sefer içinde uyanan o derin tutkuya aynı zamanda ruhunun derinliklerine kadar kök salan bambaşka bir his daha karışıyordu.

Mili, hafifçe kıınıldadı. Geceleği yukarı doğru kaymıştı. Bacağının üst kısmı görüldü. Cildi o kadar ince, o kadar gergindi ki, Piyer içinin titrediğini hissetti. Tekrar aynı arzunun bir dalga gibi bütün vücudunu sardığını hissetti. Genç kadının bu kadar sakin yattığını sey-

retmeye dayanamıyordu. Elini uzatarak yavaşça onu okşadı. Mili, uykusunda anlaşılmaz şeyler mırıldanarak döndü. Sonra gözlerini açtı ve Piyer'le göz göze geldi. Piyer'in hem şefkatli, hem de yakıcı bir bakışı vardı. Genç kadın hemen doğrularak çarşafı üzerine çekti. Bir den çıplak olduğunu fark etmişti. Bir an kararsızlık geçirdi. Sonra :

— «Burada ne işiniz var Mösyö? Sizi artık görmek istemiyorum.»

Piyer, gülümseyerek Mili'yi yavaşça kendine doğru çekti. Onu şefkatle hafif hafif öpmeye başladı. Sonra dudaklarından da öptü. Mili, ta içinden gelen bir sıcaklığın bütün vücuduna yayıldığını hissediyordu. Alçak sesle :

— «Ah Piyer!. Seni artık hiç görmeden yaşayabileceğimi nasıl düşünebildim?»

Piyer susuyor, hayranlıkla Mili'nin gözlerinin önüne serilen güzelliğini seyrediyordu. Onu sanki yeniden keşfediyor gibiydi. Yüzünü o güzel kokulu, ipek gibi saçlara gömdü. Genç kadın kendini Piyer'in tecrübeli parmaklarına bırakmış olmanın zevki içindeydi. Piyer onun kendisine eskisinden de daha büyük bir teslim oluşuyla yaklaştığını anlıyordu. Mili, elini Piyer'in göğsünün üzerinde gezdirdi ve birden şiddetle ürperdiğini hissetti. Sanki bir aşk perisi kanatlarını ikisinin üzerine açmış, onları geri kalan dünyadan ayırmıştı. Artık tutkularından, alevli duygulardan başka hiç bir şeyin önemi yoktu. Buna rağmen, Piyer acele etmiyor, tek bir varlık olacakları âni biraz daha geciktiriyordu. Uzandıkları yer yeniden kavuşulmuş, sonsuz bir mutluluk okyanusunun ortasında kalmış küçücük bir gemi gibiydi.

Biraz sonra yan yana uzandılar. El ele tutuşuyorlardı. Yüzlerinde artık sâkinleşmiş olduklarını belli eden bir gülümseyiş vardı. Güneş, tül perdenin arasından süzüle-

rek cilâlanmış parkenin üzerine düşüyordu. Mili ile Pi-
yer mutluydular.

Piyer : «Seni sınamak istediğim için beni bağışla, sevgilim.» diyordu. «Ama senin bana olan hislerinden emin olmak istiyordum. Şimdi anlıyorum ki böyle bir şey yapmaya ihtiyaç yokmuş. Biliyorum ki, sen hayatının sonuna kadar benim olacaksın. Artık bir daha birbirimizden hiç ayrılmayacağız. Yemin ederim.»

Mili gülümseyerek Piyer'in yanağına hafif bir öpüş kondurdu.

— «Seni ne kadar seviyorum Piyer. Senin yanında olmak o kadar tatlı bir şey ki. Ama... Alnına ne oldu kuzum?»

— «Hiç, bir dostla güreş ettik de.» Bunu söylerken gülüyordu.

— «Senin ne garip dostların var! Her neyse, böyle kalamazsın. Haydi beni takip et.»

Piyer genç kadınla birlikte Mili'nin makyajını yaptığı küçük odaya geçti. Mili, Eliza'nın hazırladığı özel bir merhemle Piyer'in yarasını temizledi. Sonra ona bir pansuman yaptı. Sonunda memnunlukla :

— «İyi oldu işte. Kısa bir süre sonra bir şeyin kalmaz.»

Piyer söyleniyordu ama, aslında Mili'nin kendisiyle bu kadar meşgul olması çok hoşuna gidiyordu. İkisinin içinde de sanki uzun yıllar birlikte yaşamışlar gibi bir duygu vardı. Birbirlerini tamamlayan insanlardı.

Bir ara, Greguar gelip kapıya hafifçe vurdu :

— «Kontes Hazretleri, Prens Romodanovski geldiler. Sizinle görüşmek istiyorlar!» diye seslendi.

Mili :

— «Eyvah, ne yapayım Piyer?»

— «Söyle, yukarı çıkarsınlar. Kendisiyle görüşmem gerekiyor. »

Prens Romodanovski odaya girdiği vakit, hükümdarın başı sarılmış, vücuduna da bir battaniye dolamış olarak, Mili'yi de sırtında, üzerinde uzun yeşil kurdeleler dikili, beyaz tüylü bir sabahlıkla görünce şaşırıp kaldı. Ama bunu belli etmedi.

— «Buraya geldiğim için özür dilerim. Ama çok endişeliydim ve bana ikide bir bugünkü programımızın ne olduğunu soran Mareşal Tesse'ye ne söyleyeceğimi bilemiyordum.»

Piyer endişeyle : «Peki ne söyledin ona?»

— «Henüz uykuda olduğunuzu söyledim. Şu anda Ledigyer köşkünde uykuda olduğunuzu sanıyor.»

— «Çok güzel, öyleyse sen de oraya dön. Mareşale git, uykudan uyandığımı ve küçük kral XV'inci Lui'yi köşkte beklediğimi söyle. Protokole göre küçük kralla Tüileri ya da Luvr Sarayında görüşmemiz gerekiyor. Fransızlar, küçük kralı misafir kaldığım köşkte beklediğimi öğrenince deliye dönecekler. Bu konudaki görüşmeler en az üç gün sürer. Sen de hep benim kendi daireme kapandığımı ve öfkeli olduğum için kimseyle görüşmediğimi söylersin. Bu zaman zarfında böylece Mili ile başbaşa kalmış olurum.»

Mili, derin bir şaşkınlık içinde dinliyordu. Birden sevgilisinin önemli ve nüfuzlu bir insan olduğunu hatırladı.

Romodanovski : «Bu iş sarayda öyle bir gürültü patırdıya yol açacak ki.»

— «Canım, Naib biraz bağırıp çağırarak, o kadar.»

— «Ama Fransa ile İsveç'in aleyhine yapmak istediğiniz anlaşmayı unutuyorsunuz.»

— «Yaralıyorsun, hiç bir şey unutmuyorum, dostum. Ama hiç değilse birkaç gün mutlu yaşamama fırsat ver.»

Tekrar yalnız kaldıkları vakit, Piyer, Mili'yi yavaşça kollarının arasına aldı ve :

— «Görüyor musun, seninle başbaşa kalmak için ne çılgınlıklar yapıyorum! Şimdi seni ne kadar sevdiğimi anladsın mı?»

Ama Prens Romodanovski geldiğinden bu yana Mili artık kendisini o kadar serbest hissetmiyordu. Bir çarın, imparatorluk yöneten bir adamın kolları arasında olduğunu unutmasına imkân yoktu.

— «Piyer... Özür dilerim Majeste, yaptığınız çılgınlıktır! Benim yüzümden hiç bir şeyi ihmal etmemelisiniz.»

Piyer, Mili'yi belinden tutarak odada fırıl fırıl döndürdü :

— «Bu neden sizi bu kadar üzüyor, Kontes Hazretleri? Demek sizce bir kadın sevdiği erkeğe «Majeste» diye hitap etmeli öyle mi? Ne saçma şey! Ben, senin için daima Piyer Mihailov olarak kalacağım!»

Mili, Piyer'in boynuna sarıldı :

— «Ne kötü bir şey! Sen Çar'sın, ayrılmak zorunda kalacağız. Sen Rusya'ya döneceksin.»

Sonra sesini alçalttı.

— «Üstelik, evlisin de.»

— «Sen biraz da beni dinler misin? Saçmalıyorsun yavrum! Tabii evliyim. Sen evli değil misin? Ama sen kocandan ayrılacaksın. Çariçe Katerina'ya gelince, onun sevgilileri olduğunu biliyorum, bunlardan biri de Menşikov'dur. Huzurumun bozulmaması için bunu anlamazlığa geliyorum. Hem zaten böyle ciddî şeylerden ne diye söz ediyoruz sanki. Şurada mutluluk içinde geçireceğimiz üç gün var. Bu üç gün benim için sonsuzluğa bedel!»

BEŞ

Prens Romodanovski'nin hakkı vardı. Piyer'in tutumu Fransız Sarayında büyük bir gürültüye yol açmıştı.

Rus Sefiri Prens Boris Kurak'ın deli gibi Kraliyet Sarayı ile Silleri Köşkü arasında mekik dokuyor, Naib'in yaptığı çeşitli teklifleri Çar'a bildiriyordu. Ama Çar bunlardan hiç birine karşılık vermiyor, Mili'nin odasında gizleniyordu.

Üçüncü günü Prens Kurakin yeniden görüldü. İyi bir diplomat olan Naib her zamanki gibi gene incelik göstererek Kral XV'inci Lui'nin Çar'ı ziyaretini kabul ettiğini söylemişti. Resmî törenler gene başlayacaktı.

Ledigyer Köşkünde Piyer beraberinde Boyarlar, Mareşal Tesse, Kont Liboy ve Marki Meyi - Brel olduğu halde bekliyordu. Kendisine rehberlik etmekle görevli olan Mili'nin de yanında bulunması için ısrar etmişti. Mili sırmalı, krem rengi krinolinli brokar elbisesi içinde her zamankinden daha güzel görünüyordu. Eteğinin altındaki krinolinler belini daha da ince gösteriyordu. Oysa Mili, zaten incecik bir kadındı. Hatları, düzgün, burnu hafifçe kalkıktı, ışık saçan menekşe gözleri yüzünü aydınlatıyordu.

Naib, yedi yaşındaki küçük kralla ve onları kupa arabalarıyla izleyen kalabalık bir maiyetle birlikte geldi. Piyer onları karşılamak için avluya indi. XV'inci Lui altın rengi saçların taç gibi çevrelediği güzel yüzünü Piyer'e doğru kaldırdı. Gözleri elâydı. Belinde minicik bir kılıç vardı. Piyer'in ancak dizine kadar geliyordu. Piyer, bu yaşta Avrupa'nın en güzel ülkelerinden birinin hükümdarı olan çocuğa karşı içinde birden büyük bir şefkat durarak onu kollarından tutup kaldırdı havada zıplattı, sonra iki yanağından öptü.

Saraylılar şaşırmışlardı. O zamana dek hiç kimse hiç bir zaman böyle davranmaya cesaret edememişti.

Piyer, Lui'yi tekrar yere bıraktı. Çocuk kahkahalarla gülüyordu. O zaman Naib de saraylılar da ferahlayarak kahkahalarla gülmeye başladılar.

Mili duygulanmıştı, bulunduğu yerden Piyer'e bakıyor ve «Hiç bir davranışı başkalarının davranışlarına benzemiyor!» diye düşünüyordu.

Çar, çocuğu yere bıraktıktan sonra onun önünde büyük bir ciddilikle eğildi ve :

— «Majesteleri salona girip benimle devletlerimizi ilgilendiren konulardan söz etmek istemezler mi?» diye sordu.

XV'inci Lui, küçük elini dev yapılı Piyer'in eline verdi ve özel öğretmeni Vilerna'nın kendisine öğrettiği gibi cevap verdi :

— «İmparator hazretleri ile görüşmekten çok memnun olacağız.»

Sen - Simon Dükü, Mili'ye doğru hafifçe eğilerek :

— «Tarihî bir görüşmeye tanık oluyoruz, Madam. Büyük Petro, Fransa'yı ayağına getirtmekle yetinmiyor. onu kollarının arasına alıyor!»

Meyi - Brel Markisi sanki bu görüşme kendi eseriymiş gibi memnunlukla bir şeyler söyleyip duruyordu. Bir ara Mili ile Sen - Simon'un yanına yaklaştı, pudralı bir peruk geçirdiği başını sallayarak :

— «Biliyor musunuz ki ailemin imparatorun salonunda özel bir yere sahip olmaya hakkı vardır!»

Dük itiraz etti : «Hayret bunu ilk olarak sizden duyuyorum, Marki.» dedi.

Mili onları bu önemli konuyu tartışmak için başbaşa bıraktı.

O sırada kendisine düşmanca bakan kocası Amede'ye gözü ilişmişti. Ama Amede, Naib'in çevresini almış olan kalabalığın içinde kaybolmuştu. Mili de, biraz sonra onu unuttu. O sırada Prens Kurakin ve Prens Romodanovski ile birlikte Çar'ın küçük kralla konuştukları büyük salona giriyordu.

Büyük Petro ile Küçük Krala aynı büyüklükte iki

koltuk vermişlerdi. Karşı karşıya oturan bu küçük çocukla, dev yapılı Petro'nun görünümü, sahneye tanık olan insanların ömürleri boyunca unutamayacakları bir şeydi.

Piyer, Kral'ın önünden maiyetindeki prenslerin teker teker geçmelerini emretmişti. Hepsini ayrı ayrı tanıttıktan sonra, sonunda :

— «Majestelerine hayatımızı kurtaran Kontes Vilnöv - Karamey'i tanıtmakla onur duyuyoruz. Majestelerinden Kontesin ve oğlu Adrien'in adını hiç bir zaman unutmamalarını rica ederiz.»

Mili, boğazının düğümlendiğini hissetmişti. Diz kırarak yerlere kadar eğildi. Küçük Kral, Mili'ye ciddî bir tavırla baktı, sonra Piyer'e dönerek :

— «Merak buyurmayınız Majeste, üzerinde özellikle durduğunuz insanların hiç birini unutmayız ; çünkü önemli olan hiç bir şey, hiç bir zaman aklımızdan çıkmaz!»

Saraylılar derin bir hayretle birbirlerine bakıyorlardı. Herkesin gözü Mili'deydi. Belliydi ki, Mili yükseliyordu, belki de Rus Sarayında bir Fransız gözdesi olacaktı.

Çar'dan bir iltifat, ya da ziyaret bekleyen soylu prensler birbirleriyle rekabette olduklarını unutarak öfkeyle Mili'ye bakıyorlardı.

Naib ise ona uzaktan belirsiz bir işaret yaptı. Meyi-Brel markisi bir şeyler söylemek istiyor, ağzını açıp kapıyor, ama çok şükür söylenecek bir şey bulamıyordu.

Mili, gözleri dolu dolu olarak Piyer'e bakıyordu : Piyer hiç bir şeyden çekinmeden Fransa Sarayına aşklarını açıklamıştı.

Bu arada, Kont Amede dö Vilnöv büyük bir üzüntü içinde Ledigyer Köşkünden ayrılmıştı. Karısının yükselişini görmüştü. Ama üzüntüsü, sevgisinin ihanete uğramasından değil, gururunun ayak altına alınışından ileri geliyordu. Ayrıca karısından habersiz çılgınca arzularını tatmin etmek için bütün servetini har vurup harman

savurmuştu. Mili'nin bundan haberi yoktu. Karısına bildirmeden, ona babasından kalmış birçok toprakları, çiftlikleri satmış, onları Con Lav'ın bankasında paraya çevirmişti.

Ama şimdi nakit parası da kalmamıştı. Karısının Çar'la olan macerasından ötürü ondan intikam almağa kararlıydı, bu düşünce ile arabacısına kendisini Silleri Köşküne götürmesini söyledi. Oraya geldiği vakit deli gibi içeri girdi. Greguar'ı iterek yanından geçip Mili'nin dairesine koştu. Orada Adrien, Eliza'nın yanında oyun oynuyordu. Amede, çocuğuna hiç bakmadan, hemen Mili'nin mücevherlerini sakladığı çekmeceye doğru atıldı, sonra kilitli olan yazı masasının çekmecesini zorladı ve oradan Silleri Köşkünün tapusunu aldı. Eliza, ona engel olmak istemişti ama Amede artık ne yaptığını bilmeyecek kadını dövdü ve karısının köşkünden tıpkı bir hırsız gibi cepleri mücevherle dolu olarak kaçtı. Kendisini köşkün kapısında bekleyen arabaya atar atmaz arabacıya :

— «Kinkampua sokağına çek!» dedi.

Köşkte Mili'nin uşakları derin bir üzüntü içindeydiler. Adrien olup bitenleri hiç anlamayarak ağlıyor, annesini çağırıp duruyordu. Eliza alçak sesle Greguar'a :

— «Aman Allah'ım bütün bunları kontes hazretlerine nasıl bildireceğiz!» diyordu.

Greguar başını salladı :

— «Bu da erkek mi?» dedi. «Kötü bir baba, kötü bir eş, üstelik de hırsız! Kont Vilmöv'e yakışır mı bunlar!» diye söyleniyordu.

Amede karısına ait değerli şeyleri alıp kaçarken Mili, küçük kralın misafiri olan Büyük Petro'nun kaldığı köşkten ayrılığını seyrediyordu. Çocuğun sevimliliği Çar'ı o kadar büyülemişti ki Piyer herkesi derin bir hayret içinde bırakarak, protokolü çiğneyip, onu tâ arabasına kadar götürdü. XV'inci Lui şimdi amcasının elini tutu-

yordu. Naib ile ikisi arasında büyük bir sevgi vardı ve Çar ile yaptığı görüşme sırasında yeğen - amca dostça bakışmış, bu bakışmalarını fark eden Piyer de bundan hoşlanmıştı. Lui, amcasına yavaşça :

— «Çar'ı çok sevdim, acaba beni tekrar havada zıplatmaz mı?» dedi.

Naib gülümsedi :

— «Bunu kendisinden isteyemeyiz Lui, protokole göre olmaz öyle şey. Ama sizin için Tüleri sarayında bir sürprizimiz var.»

— «Nedir o sürpriz amca?»

— «Çar'ın sizin için getirdiği harikulâde güzel oyuncaklar!»

Bu konuşmayı işitmiş olan Mili : «Piyer ile Filip d'Orlean birbirlerine bir çok bakımlardan benziyorlar ama farkında değiller.» diye düşünüyordu.

Piyer XV'inci Lui'nin kupa arabasının önüne gelince iri vücudunu eğerek küçük krala :

— «Yapmış oldukları bu ziyaretten Majestelerine teşekkür ederim.» dedi.

Küçük kral da sevincinden bir krala yakışır gibi «Biz» demeyi unutarak :

— «Ben de size, getirdiğiniz oyuncaklar için teşekkür ederim. Bir an önce gidip onları görmek istiyorum!»

Piyer gülümseyerek, hiç kimsenin işitemeyeceği kadar alçak ses :

— «Git evlâdım, güzel eğlenceler!» dedi.

Küçük kral, kimsenin duymadığı bu söz üzerine güldü, sonra Çar'ın gözlerinin içine bakarak, yüksek sesle :

— «Size verdiğim sözü unutmayacağım Majeste, Kontes Vilmö - Karamey adını her zaman hatırlayacağım.»

Krallarının çıkmasını bekleyen Parisliler, Çar ile çocuğu yan yana görünce neşeyle bağırışmaya başladılar.

«Yaşasın Kral! Yaşasın Çar!» sesleri dört bir yanı çinlattı. Bu sesler arasında : «Yaşasın Naib!» sözü pek işitilmiyordu. Çünkü Filip d'Orlean gösterdiği bütün çabalara ve başarılarına rağmen halk arasında pek o kadar sevilmiyordu.

Mili, Piyer ile Prens Boris, Kurakin'e yapılacak anlaşmanın metnini hazırlamakla meşgul oldukları bir sırada çıkıp gitmişti. Yanında Prens Romodanovski ile birlikte kendi köşküne dönüyordu. Her iki prensin de Çar'm maiyetindeki soylu kişilerin de kendisine olan tutumu değişmişti.

Şimdi herkes ona Çar'ın gözdesi olarak bakıyor ama Mili bundan ötürü huzursuzluk duyuyordu. Genç kadın köşküne döndüğü sırada, Adrien hâlâ ağlıyor uşaklar da hâlâ kendilerini toparlayamamışlardı. Greguar ile Eliza, Kontese kocasının yaptıklarını bir bir anlattılar. Mili, bir an başını ellerinin arasına alarak olduğu yerde kaldı. Dehşet içinde kalmıştı. Demek kocası diye bir vakitler bağrına bastığı adam, oğlunun hakkı olan şeyleri bile kendine mal etmekten ve çocuğu atalarından kalma olan bu köşkten bile yoksun bırakmaktan çekinmemişti! Genç kadının elmaslarının ortadan kayboluşu ona pek o kadar dokunmamıştı; oysa harikulâde güzel elmaslardı. Mili'nin gördüğü tek bir şey vardı. Bir baba, oğlunun mallarını çalmıştı, mesele buydu. Prens Romodanovski ne yapacağını bilmeyerek şaşkın şaşkın bakınıyordu. Birden Mili doğruldu :

— «Kontun nereye gittiğini biliyor musun, Greguar?»

— «Arabacasına söylerken işittim. 'Kinkampua so-kağına' demişti, Kontes Hazretleri.»

— «Peki öyleyse. Onu bulup kendisiyle konuşacağım. Belki de daha kötü işler yapmasına engel olabilirim.»

Prens Romodanovski söze karıştı :

— «Ama o kalabalığın içine atılamazsınız Kontes Hazretleri. Çar dönüşünüzü bekliyor unutmayınız. Bilirsiniz bir saat sonra düşes dö Berri'nin evine, Lüksemburg şatosuna gideceğiz.»

Ama Mili hiç bir şeye kulak vermeden Amede'yi bir an önce bulmak için dışarıya fırladı. O kadar hızlı gidiyordu ki, Greguar ona yetişmek için koşmak zorunda kalmıştı. Prens Romodanovski bir an kararsızlık geçirdi, sonra bunun yapacağı en doğru hareket olacağına karar vererek Çar'a haber vermeye koştu.

Kinkampua sokağı, pek uzakta değildi. Bu sokağa gitmek için iki yol vardı. Birincisi soylu kişilerin kullandığı Ayı geçidi idi. Öbürü ise Kasap - Obri sokağıydı. Sabahın yedisinden bu yana parmaklıklar açılmıştı. İki yanında kırk kadar evin bulunduğu daracık Kinkampua sokağı isteri nöbeti geçiriyormuş gibi bağırıp çağıran bir kalabalıkla dolmuştu. Bu çılgın gibi bağırان insanların hepsi hisse senetleri doğum tarihlerine göre dağıtılan bir şirketin önünde bu senetleri kapmak için itişip duruyorlardı.

Mili, Paris'te yaya gezmeye alışık değildi. Bu yüzden daha yüz metre yürüdükten sonra arabasına binmediği için pişman oldu. Aceleden her şeyi unutmuştu. Greguar'ın da ona hiç bir yardımı olamıyordu. Çünkü Greguar başkenti tanı mıyordu. Mili, soyluların kullandığı Ayı geçidinden geçecek yerde yanılarak Kasap - Obri sokağına sapmıştı. Bir anda kendini onunla alay ederek sırtan bir sürü kadının ortasında buldu. Gerilemek istedi ama yüzlerinden serseri oldukları belli üç erkek yolunu kesti. Mili sarardığını hissederek, 'Korktuğumu anlarılarsa mahvoldum.' diye düşündü.

Greguar, başını dik tutmaya çalışıyor, ama içinden, 'Burada bizi boğazlıyacaklar,' diye söyleniyordu.

Mili, saraylılara özgü giysiler içinde harikulâde gü-

zeldi, kimse ona el sürmeye cesaret edemiyordu. Ama biliyordu ki en küçük bir hareket kalabalığın üstüne atılmasına yol açacaktı.

Kambur bir kadın : «Şu düşese bak, sanki yeteri kadar parası yokmuş gibi, üstelik bizim hisse senetlerimize ortak olmaya geliyor.»

Yüzü çiçek bozuğu bir adam : «Söyle bakalım güze-
lim, sevgilin sana annesinin hisselerini vermek istemiyor mu?»

Tükürük saçarak bir dilenci, elleri kesik kollarını Mili'ye doğru uzatıyordu. Gözleri kan çanağına dönmüş, pislik içinde sokak kadınları heyecanla :

— «Tecavüz etsene şuna!» diye bağııyorlardı.

Greguar Mili'nin önüne geçti. «Ona el süreceksin önce cesedimin üstünden geçecektir.»

Ayaklarını, kör bir dilencinin omuzundan sarkıtmış bir sokak kadını :

— «Bana baksana ihtiyar, gel de seninle anlaşalım.»

— «Şunların bir hesabını görelim!»

Paniğe kapılan Mili, mahvolacağını hissediyordu. O korkunç çember çevresinde gittikçe daha çok sıkışıyor. Birden Kinkampua Sokağından bir ses duyuldu :

— «Senetler düşüyor. Hiç değerleri kalmamış!»

Onu bir anda unutup veren kalabalık içinde itip kakılan, neredeyse boğulacak gibi olan Mili, herkesle birlikte Kinkampua Caddesine sürüklendi Herkes :

— «Burbon Dükü paracıklarını almış, altınını götürüyormuş!» diye bağıyordu :

— «Biz de paramızı isteriz!»

Aynı kalabalık yarım saat kadar önce sihirli bir kâğıt olarak gördüğü hisse senetleri için canını vermeye hazırdı. Şimdi ise, bunlar elini yakıyor gibiydi.

Mili kalabalığın arasında sürüklenerek kendini bankanın önünde buldu. Burbon Dükü, onu koruyan uşakla-

rın arasında altın torbalarını arabalarına taşıtıyordu. Çevresindeki öfkeli hareketlerden hiç de çekindiği yoktu. Mili bir papaz, bir dilenci, bir uşak, bir de peruka takmış soylu bir genç arasında sıkışmış kalmıştı. Burada artık herkes birdi. Ortada sadece bir an önce altınlarını kurtarmak isteyen, heyecandan deliye dönmüş, neredeyse solukları tıkanan insanlar vardı.

Mili : «Bu adamlar deli!» diye düşündü.

Con Lav, bürosunun bulunduğu balkona çıkarak halkı sakinleştirmeye çalıştı :

— «Güveninizi kaybetmeyin! Senetlerin değeri düşmüyor, yemin ederim. Değerleri hâlâ 18 bin liradır. Herbirinize 12 lira vaat ettim. Kârdan yüzde 40 alacaksınız.»

Bu, şirketi kurtarmak için yapılan umutsuzca bir davranıştı. Mili, kısa boylu İskoçyalının cesaretine hayran oldu. Ama hiç kimse adamı dinlemek istemiyordu. Yumruklar uzanıyor, her yerden küfürler, öfkeli çığlıklar duyuluyordu.

Bu arada durumu Prens Romodanovski'den öğrenen Piyer, deli gibi Kinkampua Sokağına koşuyordu. Düşes dö Berri'nin davetine, kendisini temsil edecek olan prensi göndermiş, bu yüzden düşesi kızdırmıştı.

Ayı sokağında öyle bir kalabalık vardı ki, Piyer ancak dirsek vurarak kendine yol açabiliyordu. Herkes kendinden geçmişti. Bu dev gibi adamın önünden bile pek azı geri çekiliyordu. Piyer avazı çıktığı kadar :

— «Mili. Mili...» diye bağıırıyordu.

Bir ara, kalabalığın içinde bir yankesicinin para kesisini almak istediğini hissetti. Hemen demir gibi bir elle yankesicinin kolunu sıkıştırdı ve :

— «Kartuş'a haber ver! 'Çar'ın sana ihtiyacı var' de.» dedi.

Yankesici şaşırıp kaldı. Bir an sonra gözden kaybolmuştu. Piyer, söylediklerini işitip işitmediğinden bile kuş-

kuluydu. Kalabalığın arasında güç belâ ilerliyor, bazı insanların dövüşmeye başladıklarını görüyordu. Kılıçlarını çekmiş adamlar, birbirlerine saldırıyor, bu arada çevrelerinde bulunan ve hiç bir suçları olmayan zavallıları da yaralıyorlardı. Birden Piyer arkasında bir ses işitti :

— «Beni emretmişsiniz, işte geldim.»

Piyer arkasına bakınca karşısında Kartuş'u gördü. Dudaklarında aynı gülümseyiş vardı. İlk karşılaştıkları vakit, alaca karanlıkta dövüştükleri günkü gibi Piyer onun küçük beyaz yüzünü hemen tanımıştı. Kartuş çok genç görünüyordu. Kendisine verilen «Çocuk» takma adına uyuyordu.

— «Kartuş! Bu kalabalıkta bir kadını bulmak istiyorum. Bana yardım etmelisin. Onu bulup kurtarmam gerekiyor, belki canı tehlikededir.»

Ünlü haydut, fazla söze dalmadan :

— «Kimdir o kadın?» diye sordu.

— «Kontes Vilnöv - Karamey. Üzerinde...»

— «Başka bir şey söylemenize gerek yok, Majeste. Onu tanıyorum. Bu gibi insanları tanımak mesleğimizin gereğidir. Onu sevdiğinizi de biliyorum.»

Bunu söyledikten sonra, cebinden bir düdük çıkardı. Ayı ayrı tonlarda üç ses duyuldu. Bir an sonra, yanlarında iki kişi peydâ olmuştu. Kartuş gülererek, Piyer'e :

— «İşte yardımcılarım bunlar : Fransuva Lörü ile Jan Burlon. Çok önemli olmadıkça bunları hiç bir işe karıştırmıyoruz. İkisi de Lav Bankası'nın denetçilerindendir.»

Kartuş bunları söyledikten sonra, itiraz kabul etmez bir sesle :

— «Verdiğim emri adamlarınıza bildirin : Burbon Dükü ile milyonlarına saldıracak yerde, Kontes Vilnöv - Karamey'i kurtarsınlar.»

Kartuş'un başyardımcıları eğildiler.

— «Merak etme, Çocuk. Bize güvenebilirsin.» dedikten sonra, kendilerini dövüşenlerin ortasına attılar. Piyer ile Kartuş kendilerine yol açmak için kılıçlarını çekmişlerdi. Ama ileride birbirleriyle çarpışanlar, Piyer ile Kartuş'un kendilerini tehdit ettiklerini sanarak onlara doğru döndüler. Birden ortalık muharebe meydanına döndü. Piyer, Mili için bu kadar büyük bir endişe içinde olmasaydı, her halde çok eğlenecekti. Ama içinde duyduğu korku, bu aptal kalabalığa karşı müthiş bir öfkeye dönüşüyordu. Kartuş, bir ara kılıcını Çar'ın sırtına fırlatan birine engel olarak :

— «Dikkat edin Majeste!» diye bağırdı.

Çar'ı arkadan vurmağa çalışan Kont Amede, dö Vilnöv'dü. Eğlencelerinde hep birlikte oldukları Kont dö Horn yine beraberindeydi.

Amede, Kinkampua sokağına Mili'den biraz daha önce gelmişti. Ve daha ne mücevherleri, ne de Silleri köşkünü satmıştı. Yolda Kont Horn'a rastlamış, ikisi de bu cehennemden kurtulmanın yollarını aramaya başlamışlardı. İşte bu sırada Amede'nin gözü Çar'a ilişti. Tam bir fırsattı. Amede bunu kaçıramazdı. Çar'ı sırtından vurmak çok kolay olacaktı. Ama Çar, Kartuş'un yardımı ile bu vuruşu geçiştirdi. Kılıç arkadan kemiğini hafifçe çizerek aşağıya kaydı. Piyer, Amede'yi tanımadığı için şaşkınlıkla :

— «Maşallah, Mösyö! Demek insanları sırtından vurmak sizce bir kahramanlık sayılıyor öyle mi?»

Sonra Amede'ye temiz bir dayak atmak amacı ile üzerine atıldı. Amede, Piyer'in boyundan bosundan gücünden korkarak kaçmak istedi. Ama Piyer onu kolundan yakaladı ve Amede elini açıp kılıcını bırakmak zorunda kaldı. Kılıç yere düştü. Amede onu yerden almak için eğildiği sırada, cebine soktuğu mücevherler yerlere saçıldı. Dilenciler hemen mücevherleri ele geçirmek için

Amede'nin üzerine atıldılar. Piyer derin bir şaşkınlıkla bakıyordu : Mücevherleri tanımıştı. Bunlar Mili'nin mücevherleriydi. O zaman bir anda karşısındakinin kim olduğunu anladı ve Amede'yi kurtarmak istedi. Ama artık geç kalmıştı. Kont Horn, arkadaşını kurtaracak yerde, ona bir hançer saplamış, etraftaki dilencilere de birkaç hançer darbesi indirmiş, bir anda yerdeki mücevherleri kaparak kaçmıştı. Piyer gözlerine inanamıyordu. Gözünün önünde bir cinayet işlenmişti. Katil de Kont Horn'du. hükümdar ailesine yakın soylu bir aileye mensup olan Kont Horn!

Kartuş, Piyer'in neye baktığını anlamıştı. Dudaklarında acı bir gülümseyişle :

— «Evet majeste, görüyorsunuz, bazen soylu kişiler katil, haydutlar da soylu birer kişi oluyorlar.»

Piyer, belki bir ümit daha vardır diye Amede'nin yanına diz çöküp durumuna baktı. Ama öldüğünü anlayınca başını kaldırıp Kartuş'a baktı.

— «Burada olup bitenleri hiç kimseye söylemeyeceksin. Vilmöv kontesinin bunlardan haberi olmasını istemiyorum.»

Sonra, doğruldu ve derin bir duyguyla : «Tanrının cezası insanların cezasından korkunç olur!» dedi.

Haksız da değildi. Çünkü birkaç ay sonra Amede'nin katili Kont Horn, çok soylu bir aileye mensup olduğu halde Naib'in emri üzerine Kıyı meydanında idam edilecekti.

Bütün bunlar olup biterken, Mili kalabalığın içinde elbisesi yırtılmış, kolyesi koparılmış saçları karmakarışık olmuş bir halde neredeyse boğulacakmış gibi çırpınıp duruyordu. Birden, iri yarı iki kişinin kendisini yakalayıp havaya kaldırdıklarını hissetti. Bunlar Kartuş'un adamlarıydı. Yanlarındaki yardımcıları, halkı uzakta tutabilmek için, oraya buraya yumruk sallayıp duruyorlar-

dı. Mili bu adamların kendisini kurtarmak için geldiklerini bilmediği için dehşet içinde bir çığlık attı. O zaman Kartuş'un yardımcılarında Fransuva Leru, genç kadının çenesine bir yumruk indirdi. Mili bayıldı. Fransuva, kalabalığın arasında kendisine güç belâ yol açarak baygın kontesi götürüp Piyer'e teslim etti.

Piyer üzüntüyle sararak : «Ama... Ölmüş...» dedi.

— «Hayır Majeste, sadece bayılmış.»

Bunun üzerine Piyer, çevresinde kendisini muhafaza eden haydutlarla birlikte kıymetli yükünü kollarının arasında taşıyarak arbedenin artık sona ermek üzere olduğu Ayı Sokağından çıktı. Sağında Kartuş yürüyordu. Yol-
da yaralılar inliyor, yerlerde cesetler yatıyordu. Bir çocuk bağılıyor ve etraftaki insanlar dev gibi bir adamın baygın bir kadım götürdüğünü görünce şaşkınlıkla susuyorlardı. Birden pencerelerden bakan bir çocuk :

— «Vallahi, Çar! Doğru söylüyorum Çar işte!» diye bağırdı.

Piyer'in etrafında bulunanlar derin bir şaşkınlıkla ona baktılar.

— «Gerçekten o!»

— «Hay Allah, gerçekten oymuş!»

Sonra hepsi kalabalığa özgü bir tavır değişikliğiyle hemen :

— «Yaşasın Çar! Yaşasın İmparator!» diye bağırma-
ya başladılar.

Bir köşeye sinmiş olan Greguar da gruba katıldı. Herkesten daha fazla bağıırıyordu.

Sokağın öbür ucuna vardıkları vakit, Kartuş cebinden düdüğünü çıkardı ve onu değişik bir sesle öttürdü. Hemen bir kupa arabası görüldü. Kartuş :

— «Buyurun benim arabama binin, Çar Hazretleri.» dedi.

Piyer gülümsedi ve Mili'yi arabanın içine bıraktı, sonra Kartuş'a doğru döndü :

— «Rusya'ya gelirsen seni general, hattâ prens yaparım!» dedi.

— «Teşekkür ederim ama benim krallığım Paris'tir, burada asılmak isterim ben.»

Piyer, Kartuş'a hüznle bakarak elini tuttu :

— «O halde elveda dostum! Tanrı yardımcın olsun.»

Kartuş : «Güle güle Çar Hazretleri.» dedi. Adamları ise ellerine aldıkları şapkalarını sallıyorlardı.

Mili, arabanın içinde gözlerini açtı. Piyer, ona doğru eğilerek :

— «Beni çok korkuttun sevgilim!» diyordu.

Genç kadın, Piyer'in kollarına atıldı.

ALTI

Piyer'in, resmî ziyareti üç ay sürdü. Bayramlar, eğlenceler birbirini izliyor, Mili de fırtınaya kapılmış gibi yaşıyordu. İki sevgili birbirlerini görmeyi başarıyorlardı ama, baş başa kaldıkları zamanlar gittikçe azalıyordu. Çünkü Piyer kendini çalışmaya vermişti. Fransa ile anlaşmayı ne pahasına olursa olsun imzalamak istiyordu. Oysa Filip d'Orlean işleri sürüncemede bırakıyor, bu da Çar'ı müthiş öfkelendiriyordu.

Mili, Filip d'Orlean ile görüşmüş, kocasından haberi olup olmadığını sormuştu. Olup bitenleri polisten öğrenmiş olan Filip, genç kadına acıyarak kocasının ortadan kaybolduğunu söylemişti. Mili, kocasının alacaklılarından kaçmak için dış ülkelere gittiğini sanıyordu. Bir gün kendisine bir paket getirdiler. Paketin içinde köşkünün tapusu ve başka birtakım önemli belgeler vardı. Üzerinde de «Kartuş'tan sevgilerle» cümlesi yazılıydı.

Piyer, Mili'nin kaybolan mücevherleri yerine ona başka mücevherler vermek istemişti. Ama Mili reddetmiş, tatlı bir gülümseyişle :

— «Bana mücevherler verecek yerde, yanımdan ayrılma. Artık seni ancak yüzlerce insanın ortasında görebiliyorum» diye karşılık vermişti.

Piyer : «Bu benim suçum değil, sevgilim. Ne yapayım, görevim bunu gerektiriyor.» demiş ve Mili'ye elmas bir kolye hediye etmişti. Elmasların en büyüğü kalp biçimindeydi. Kolyeyle birlikte bir de küçük bir mektup gelmişti. Üzerinde sadece şu cümle vardı : «Hediyemi kabul etmeni rica ederim. Bu bir mücevher değil, Piyer Mihailov'un kalbidir.»

O sıralarda bir gün Piyer, Madam dö Mentönon'u ziyaret etmek için Sen - Sir'e gitmeye karar vermişti. Mili'ye :

— «Kendisini büyük krala sevdirmiş olan kadını yakından tanımak istiyorum.» demişti.

— «Demek XIV'üncü Lui'ye bu kadar büyük bir hayranlık besliyorsun.»

— «XIV'üncü Lui örnek aldığım bir insandır. Gidince göreceksin, Petersburg'da tıpkı onun Versay Sarayına benzeyen bir saray yaptırdım.»

Mili şaşırıp kaldı. Piyer onunla, sanki genç kadının Petersburg'a gideceği daha önceden kararlaştırılmış gibi konuşuyordu. Oysa daha önce ona bu konuda hiç bir şey söylememişti. Hattâ bu yüzden Mili, «Acaba Piyer günün birinde tıpkı geldiği gibi Fransa'dan çekilip gidecek mi?» diye düşünmeye başlamıştı.

Sen - Sir'e gittikleri vakit, Piyer, Madam dö Mentönon'un odasına Mili ile birlikte girdi. İhtiyar kadın, koltuklarından hiç çekinmeden uzanmış yatıyordu. Piyer yatağının kenarına oturdu. Mili, bu lâubaliliğe şaşmış kal-

miştı. Odada bulunan başkaları da sahneyi hayretle seyreliyorlardı. Piyer :

— «Hastaymışsınız Madam neyiniz var?» diye sordu.

— «Sadece çok yaşıyım, hastalığım ihtiyarlık Majeste... Yanınızdaki genç kadın kimdir?»

Madam dö Mentönon, Mili'yi kastediyordu.

— «Sorduğunuz Kontes Maksimilyen Vilnöv Karamey'dir.»

Markiz, Çar'ın gözlerinin içine bakarak :

— «Çok güzel kadınmış doğrusu. Çar'a lâayık bir kadınmış...» diye söylendi. «Tıpkı benim krala lâayık olduğum gibi.»

İhtiyar kadın, bunu söyledikten sonra kendisini yastığının üzerine bıraktı.

Ondan sonra da ziyaretler birbirini izledi. Önce opera, sonra mağazalar, sonra Marli, sonra Prenses Palatin'in Sen - Klu'daki sarayı... Prenses Palatin, Mili'yi bir kenara çekti ve açıkça konuşarak onu şaşırttı.

— «Kızım, Çar güçlü adam! Daha başlangıçta ona dizgin vuramazsanız, mahvolursunuz.»

Mili, oğlu Naib'e bu kadar benzeyen iyi yürekli prensese gülümseyerek elini öpmüştü.

Piyer, gidişinden iki gün önce XIV'üncü Lui'nin ölümünden bu yana boş olan Versay Şatosunu gezmek istedi. Çar'm şerefine bütün sarayı ışıklarla donattılar ve aynalar salonunda onuruna bir ziyafet verdiler. Saray bir gece için yeniden canlanmış gibi oldu.

XIV'üncü Lui'nin hayali her yerde dolaşıyor gibiydi. Yemekten sonra Çar, maiyetiyle birlikte sarayın bahçelerini dolaşmak istedi. Ama tam bahçeye çıktıkları sırada, müthiş bir fırtına patlak verdi. Mili o sırada Piyer'den ayrı düşmüştü. Fırtına patlak verir vermez, herkes sığınacak bir yer bulmak için bir yana dağılmıştı. Gök

gürlüyor şimşekler çakıyordu. Birden bardaktan boşanır-
casına yağan bir yağmur başladı. Piyer Mili'yi gözleriy-
casına arayıp bulamayınca, Apollon Bahçesindeki sunî ma-
ğaralardan birine sığınmıştı. Yağmurun yağışını seyredi-
yor ve içinden : «Galiba gökteki melekler öfkeye kapıl-
dı!» diye düşünüyordu.

Birden çakıllık patikada ayak sesleri duydu. Fondo-
dei Markizi'nin sığınacak bir yer aradığını gördü. Ona
hemen :

— «Buraya buyurun kayalığın altına, Markiz!» di-
ye seslendi.

— «Majestelerini rahatsız etmek istemiyorum.»

Piyer, bu gibi nazlanmalardan, kırıtmalardan hiç
hoşlanmazdı. Ama Markiz'in çok güzel bir vücudu vardı,
dekoltesinden hatları belli oluyordu. O kadar çekiciydi ki
Piyer onunla orada kısacık bir macera yaşarsa, bundan
hiç haberi olmayacağı için Mili'nin üzölmeyeceğini dü-
şündü. Gök gürllemeye devam ediyordu. Markiz, Piyer'in
kendisini niçin oraya davet ettiğini anlamıştı. Öyleyken
hiç itiraz etmeden yaklaştı, mağaraya girdi ve heyecanlı
bir tavırla :

— «Bu yağmurdan sırsıklam oldum Majeste, bakın
kalbim nasıl çarpıyor.»

Bunu söylerken Piyer'in elini tutmuş, göğsüne bas-
tırmıştı.

Piyer'in hayalinde bir an için Mili'nin silueti canlan-
dı. Ama Markiz, ona sokularak kurarsızlığını yendi. Pi-
yer ancak : «Bir hükümdar için bir şey değil ki bu. Ne
olacak?» diye düşünmeye fırsat bulmuştu.

Mağaranın tam karşısındaki ağaçların altında duran,
Mili, Piyer'in orada olduğunu görmüştü. Yanına gitmek
istediği anda, Markiz'in daha önce davranıp oraya gitti-
ğini görmüştü. O zaman bulunduğu yerde hareketsiz kal-
mış ve derin bir şaşkınlıkla Piyer'in Markiz'i kollarının

arasına aldığını görmüştü. Buna dayanamazdı, koşarak yağmurun altında şatoya gitti. Brokar etekliğini hışırdatta hışırdatta içeri girdi.

Şatoya girdiği sırada çakan bir şimşek ortalığı aydınlatmıştı. Piyer bu âni ışıktaki, Mili'nin şatoya doğru koştuğunu görmüş, her şeye tanık olduğunu anlamıştı.

— «Mili. Mili...» diye bağırdı.

Ama hiç bir şeyi gözü görmeyen Markiz, Çar'ı koldan tutmuş, çekiyordu.

— «O kendini beğenmiş kadınla ilgilenmeyin, Majeste. Bakın sizi bekliyorum. Her şeyimle sizinim!...»

— «Kötü niyetli bir kadınsınız siz. Eminim bunu mahsus yaptınız.»

— «İyi bildiniz Majeste, onun bizi gördüğünü biliyordum. Ama madem ki artık başbaşa kaldık, bu fırsattan yararlanalım.»

Piyer, Markiz'in sözlerini dinlemeden onu olduğu yerde bırakarak dışarı fırladı, «Mili... Mili...» diye seslenerek şatoya doğru koştu. «Ne uslanmaz adamım. Dünyanın en güzel kadınına sahibim de gene kendimi dünyanın en âdî kadını ile meşgul olmaktan alamıyorum. Ne biçim bir iş bu!...» diye düşünüyordu.

Mili, soluk soluğa koşuyordu. Yağmurdan korunmak için ağaçların altına saklanmış olan saraylılar derin bir şaşkınlıkla ona bakıyor, Çar'ın da peşinden koştuğunu görüyorlardı ama, hiç kimse işe karışmaya cesaret edemiyordu. Piyer avazı çıktığı kadar :

— «Mili, sana emrediyorum! Olduğun yerde dur!»

Mili soluk soluğa küçük bir kapının önüne gelmişti, karşısında bir merdiven vardı. Genç kadın ikişer ikişer yukarı çıkmaya başladı. Versay şatosunu çok iyi biliyordu. Çünkü orada daha önce babasıyla birlikte kalmıştı. Ama gecenin karanlığında, heyecandan, sinirden nereye

gelmiş olduğunu pek iyi bilemiyordu. Piyer hâlâ arkasından geliyor :

— «Mili, sana emrediyorum dur orada!...» diye bağıırıyordu.

Ama Mili ondan çok daha önce davrandığı için aralarında epey mesafe vardı. Piyer ona yetişmek için uzun koridorlardan koşmaya devam etti.

Mili birden kendini aynalı salonda buldu. Dört bir yanı işlemeli, gümüş saksılar içine konulmuş portakal fidanlariyle süslü ve bin mumla aydınlanmış salon hâlâ ışıltılı ışıltılı. Uşaklar hâlâ etrafı derleyip toplamaya çalışıyorlardı. Mili üstü başı sıırılsıklam, elbisesinin etekleri çamurdan kaskatı olmuş bir halde deli gibi koşuyordu. Arkasından da Çar geliyor ve :

— «Dur diyorum sana! Emrediyorum sana, dur!» diye bağıırıyordu.

Uşaklardan biri o kadar şaşırdı ki, elindeki tabaklarını düşürdü. Mili, aynalı salonun dip tarafında bir kapı buldu, onu açıp, öbür tarafa geçti ve kapıyı Piyer'in yüzüne kapadı. Kendisini karanlık bir odada bulmuştu. Sarayda ancak konukların kabul edildiği salonlar aydınlatılırdı. Odanın kapısını sürgüledi ve oradaki karyolanın üzerine atılarak hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı. Ama Piyer ona yetişmiş, kapalı kapıya yüklenmişti. Onu tek-meliyerek :

— «Aç kapıyı.» diye bağıırıyordu.

Mili içerden :

— «Emirlerinize uymıyacağım! Açmıyacağım kapıyı!» diye cevap veriyordu.

Piyer : «Kime karşı koyuyorsun sen, Çar olduğumu unutuyor musun? Seni mahvederim!» diye bağıırıyor, bir taraftan da, «Hay Allah, bu kadın yüz bin boyardan daha inatçı!. Belki de onu asıl, bunun için seviyorum ya.»

— «Çar mısınız? O halde burada ne işiniz var? Rusya'ya dönünüz!»

Piyer, ne söyleyeceğini bilemedi. Hiç kimse onunla bu şekilde konuşmaya cesaret edememişti.

Dışarda fırtına sürüp gidiyor, evlerin damlarını söküyor, bahçedeki ağaçların üzerine yıldırımlar düşüyordu. Birden şiddetli bir gök gürültüsü ile bütün şato sallanır gibi oldu. Piyer, kapıya bir omuz vurarak odaya girdi; burası kocaman bir odaydı. Mili üst kısmı sütunlar üzerine gerilmiş bir örtü bulunan karyolada yatıyordu. Çarı görür görmez, doğrulup şömineye doğru koştu. Şöminenin üzerinde duran bir vazoyu kaptığı gibi Piyer'in kafasına attı. Piyer, vazo başına çarpmasın diye eğildi ve Mili'yi bileğinden yakaladı; kımıldamasına imkân vermemek istiyordu.

— «Demek öyle Madam, demek artık Çar'ın sözünü dinlemiyorsunuz öyle mi?»

— «Benim için artık Çar falan yok. Beni hayal kırıklığına uğrattınız. Sizi artık hiç görmek istemiyorum.»

— «Ama ben görüyorum ki öfkeli olduğun vakit çok daha güzelsin Mili. Seni seviyorum Mili.»

— «Siz sevgili Markizinizin yanına gidin! İkiniz çok iyi anlaşıyordunuz.»

Piyer, kahkaha ile güldü. Kendisine karşı konulmasından zevk alırdı.

— «Beni kıskanıyorsun.» dedi. «Bak bu hoşuma gidiyor.»

Mili elinden kurtulmak için çırpındı, ama Piyer onu sımsıkı tutmuş, kendine doğru çekmişti. Genç kadını zorla hafifçe geriye doğru iterek dudaklarını öptü. Mili, kendini kurtarmaya çalışarak :

— «Bırakın beni, sizden nefret ediyorum!»

Piyer, iki öpüş arasında ona :

— «Seni seviyorum, seni istiyorum Mili, seni kolla-

rımın arasına almak içimi yakan bir arzudur.»

Birden Mili'nin dudaklarını ısırdı. Genç kadın var gücüyle başını geriye atarak :

— «Bırakın beni!» diye bağırdı. «Bana zorla sahip olamazsınız.»

Piyer, güçlü kollarıyla genç kadını havaya kaldırarak onu büyük karyolanın üzerine attı. Mili, ona tekme atmaya çalışıyordu, ama zaten büyük bir heyecana kapılmış olan Piyer, Mili'nin çırpınırken açılıp saçılması karşısında çılgına dönmüş gibiydi. Ömründe ilk kez olarak bir kadın kendisine karşı koyuyordu.

— «İstersem sana zorla da sahip olurum!» diye öfkeyle bağırdı.

Mili'nin üzerine atılmış, bir eliyle elbisesini parçalamıştı. Mili, o dev yapılı Piyer'in ağırlığı altında neredeyse boğulacak gibiydi, ama aynı zamanda bu hayat dolu, adeleli vücudun, içinde bir arzu kıvılcımını hissediyordu. Soluk soluğaydı. Hafif çığlıklar atıyordu ama, artık bunlar öfke değil, arzu çığlıklarıydı. Birden dayanamayarak Piyer'in giysilerini çıkarmaya başladı. Piyer, genç kadının tutumunun değiştiğini anlamıştı. Belliydi ki, Mili biraz da mahsus, onu öfkelendirmek için öyle davranmıştı. Ama Piyer ona kızmamıştı. Aksine Mili'nin bu tutumu içinde daha da büyük bir isteğin uyanmasına yol açmıştı. Bütün vücudu ürperiyordu. Ömründe hiç bir kadın ona bu kadar büyük bir mutluluk vermemişti. Heyecandan sarhoş olmuş birbirlerine sokuluyor, olanca güçleriyle sarılıyorlardı. Piyer, o zamana kadar hiç cesaret edemediği okşayışlarda bulunuyordu. Mili de büyük bir heyecan içinde ona karşılık veriyordu. Kısa bir an için ayrılıyor, sonra birbirlerine tekrar sarılıyorlardı. Karyola tamamen altüst olmuştu. Mili, Piyer'in coşkun okşayışlarına kendini artık hiç çekinmeden bırakmıştı. Dünyada aşklarından başka hiç bir şey kalmamış gibiydi. Dı-

şarda ise fırtına hâlâ korkunç bir şiddetle sürüp gidiyordu. Güç belâ şatoya sığınmış olan saraylılar Çar'ı aramaya cesaret edemiyorlardı. İnsanlar korku içinde evlerine sinmişlerdi. Birçokları alçak sesle artık dünyanın sonunun geldiğini, Paris'in de Sodom ve Gomorra gibi gökten gelen bir ateşle yok edileceğini söylüyorlardı. Müt-hiş şimşekler çakıyor, evlerin üzerine korkunç bir yağmur yağıyor, damlara davul çalınır gibi vuruşlar indiriyordu. Rüzgâr camları, panjurları titretip duruyordu. Sen nehri birden kararmış, gemilerin ipleri kopmuştu. Denizciler, dalgalar gemilerini götürmesin diye canla başla uğraşıyorlardı.

İşte Floris o fırtınalı gecede, Güneş - Kral XIV'üncü Lui'nin odasında yaşanan o ateşli geceden sonra dünyaya gelecekti.

YEDİ

İki gün sonra Piyer ile Mili Paris'ten ayrıldılar. Mili hiç bir pişmanlık duymadan gidiyordu. Sevdiği erkek onu kuzeyin buzlu sislerine doğru götürüyordu. Genç kadın güven duyarak ve inançla kendini ona bırakmıştı. Paris'ten ayrılmadan önce bütün işlerini yürütmek görevini ihtiyar kâhyası Şabu'ya bırakmıştı. Adamcağız hanımına:

— «Ah, Kontes Hazretleri, ne çılgınlık ediyorsunuz, ne çılgınlık!» diye tekrarlamış durmuştu.

Mili gülerek : «Doğru doğru, Mösyö Şabu, ama gene de lütfen şatoma, topraklarıma ve evime iyi bakınız.» demişti.

Kocaman bavulları, üstü kapalı bir arabaya yüklemişlerdi. Sonunda Greguar, beresini elinde evirip çevirerek hanımının yanına gelmişti.

Mili, Adrien'in oyuncaklarını bavula doldururken :

— Bir şey mi var Greguar?» diye sormuştu.

— «Evet Madam, küçük beye bakması için Eliza'yı götürüyorsunuz, ama size kim bakacak?»

Mili heyecanla :

— «Ama Greguar'cığım.» diye mırıldandı. Greguar devam etti : «Blezua, Martin ve ben sizi oralara tek başınıza bırakamayacağımızı düşündük, bu yüzden bizi birlikte götürmeniz için ricaya geldik.»

Böylece iyi kalpli hizmetkârlar, Mili ile Çar'ın bindikleri arabanın arkasından bir başka araba ile yola koyulmuşlardı.

Yoldaki hanlarda durdukları vakit, herkes onları sadece zengin bir aile sanıyordu. Çünkü Piyer yanına maiyetinden ancak birkaç Boyar (soylu kişi) almıştı. Geri kalan adamlarını, başlarında Prens Romodanovski olduğu halde Spa'da bulunan imparatoriçenin yanına göndermişti. Böylece Çar'ın Fransa'ya yaptığı resmî ziyaret sona ermiş oluyordu. İyi yürekli Prens Romo, Çar'a hiç bir soru sormadan kendisine verilen emirleri yerine getirmişti. Ama Çariçe, yanında Çar olmadan gelen Prensi, lehçe savurduğu küfürlerle karşılamış, o zaman Prens, elinde olmayarak Çar'a hizmet etmenin de pek o kadar kolay bir şey olmadığını düşünmekten kendini alamamıştı.

Piyer, Fransa ile anlaşma yapamamıştı; Mili bundan ötürü kendisini suçluyor ve Piyer'e :

— «Ülkelerimizi birbirine yaklaştırmak için elimden geleni yapacağım.» diyordu.

Piyer gülerek : «Fransa herhalde memnun değildir. Çünkü en değerli hazinesini elinden almış bulunuyorum.» dedi.

Üç aylık bir yolculuktan sonra, ekim ayında Piyer ile Mili Moskova'ya vardılar. Kışın başlangıcı idi. Mili

karların üzerinde yükselen renk renk kubbelerin görünümüne hayran kalmıştı.

— «Ne güzel bir yermiş burası!»

— «Sevgilim, Moskova'yı sevmiyorum ben. Yakında Petersburg'a gideceğiz. Benim Versay'ım oradadır. Batıklıktan çıkarttığım o kenti seviyorum ben. Boyarlarımı orada saraylar, köşkler yapmaya zorladım. Göreceksin, Sen - Petersburg'u çok seveceksin. Ne yapalım ki, şimdilik bir süre Moskova'da kalmak zorundayız.»

Piyer, Mili'yi Sloboda semtinde bir köşke yerleştirmişti. Burası Preobrajenskiy semtine yakındı. Piyer, Mili için pembe tuğladan yapılmış, güzel bir köşk bulmuştu. İşte genç kadın Floris'e hamile olduğunu ilk olarak orada hissetti. Piyer, sevgilisinin hamile olduğunu öğrendiği vakit, onu kollarının arasına alarak, önünde diz çöktü. Başını genç kadına dayadı.

— «Sevgilim, bana bir erkek çocuk dünyaya getireceksin.» dedi.

Mili gülümseyerek :

— «Nereden biliyorsun Piyer? Belki de kız olacak çocuğumuz.»

— «Hayır, erkek olacak. Öyle istiyorum! Hem de bana benzeyecek ve damarlarında Romonovların kanı akacak.»

— «İnşallah atalarından korkunç İvan olmaz, Piyer.»

— «Korkunç İvan benim atam sayılmaz sevgilim. O, sadece Romonov ailesinden bir kadınla evlenmişti. Ama gene de oğlumun kanında belki onun da kanı olacaktır.»

Bebek, sanki korkunç İvan'la akrabalığı olacağını belli edermiş gibi kımıldayıp duruyor, Mili'yi rahatsız ediyordu. Piyer minik ayakların vuruşlarını hissetmek için şefkatle başını Mili'nin karnına dayıyordu.

Her şey belirli bir akış içinde sürüp giderken, günün birinde Piyer, Mili'nin yanına tatsız bir haberle gel-

di. O sırada genç kadın beş aylık hamileydi. Piyer :

— «Sana Moskova'da kalmak istediğimi söylemiştim, sevgilim. Çünkü Prens Çerkovski ile komutasındaki altı bin kişiden haber bekliyordum. Haber aldığıma göre İranlılar onları Keva yakınlarında mahvetmişler. Savaş başladı. Bu yüzden ordularımın başına gitmek zorundayım.»

Mili, durumunu hiç düşünmeden sâkin bir tavırla :

— «O halde ben de seninle birlikte geliyorum.» dedi.

Piyer, derin bir şaşkınlık içindeydi.

— «Sen çıldırmışsın Mili! Ne yaptığını bilmiyorsun. Bütün Rusya'yı baştan başa geçmemiz gerekecek. Bir gezi değil ki bu!»

— «Sevgilim, göreceksin ki, bir Fransız kontesi de gereğinde cesaretlidir. Seninle birlikte gitmeye kararlıyım. Meğer ki artık beni yanında istemeyesin.»

Mili, bunu Piyer'in gözlerinin içine bakarak söylemişti :

— «Mili'ciğim, insana söyleyecek şey bırakmıyorsun. O kadar ince, o kadar yumuşak, o kadar içine kapalı görünüyorsun ki. Öyleyken, çelik gibi bir kadınsın.»

— «Ben sadece seni seviyorum Piyer o kadar.»

Mili, Adrien'i Eliza'ya bırakıp yanına sadece Greguar ile Martin'i alarak Moskova'dan Piyer'in koca ordusuyla birlikte yola koyulmuştu. Piyer, askerlerinin geçit resmini seyrettikten sonra Mili için özel olarak yaptırdığı şahane kupa arabasına rüzgâr gibi yaklaştı. Gülümseyerek :

— «Madam, size ordularımı takdim ederim!»

— «Piyer, bu askerler nedir, bana anlatır mısın?»

— «İşte şurada gördüklerin nişancılarım, bunlar yirmi bin kişidir. Hepsi de korkusuz insanlardır. Şunlar da yirmidokuz bin kişilik süvari gücüm. Poltava Savaşında İsveç Şarl'ını onların sayesinde yendim. Şurada da yirmi

bin Kalmık'la otuz bin yenilgi bilmeyen Tatar var.»

— «Peki o korkunç görünüşlü askerler nedir?»

— «Bunlar, arkadaşım Hetman Saratov'un komutasındaki Ukraynalı yirmi bin Kazak.»

— «O Hetman dediğin, pek o kadar idaresi kolay bir insana benzemiyor. Ona karşı büyük bir saygın var, galiba.»

— «Evet, çünkü Kazaklar başlarına buyruk, serbest insanlardır. Hetman, benimle birlikte savaşmaya geliyor, sa, bunu dostluğundan yapıyor. Hiç bir şey onu bunu yapmağa mecbur edemez. Bu da bana zevk veriyor.»

— «Ordunla gururlanıyorsun, değil mi Piyer?»

— «Evet. Onu kendi elimle kurdum. İşte bak, şunlar sayıları otuz dokuz bin kişiyi bulan denizcilerim. Benden önce Rusya'da deniz kuvveti diye bir şey yoktu.»

Mili, Piyer'e gururla baktı. Bu adam sevgilisiydi. Ondan bir çocuk bekliyordu. Öyleyken her gün yeni yeni özelliklerini öğreniyor, her gün bambaşka yönlerini keşfediyordu.

Ordunun yürüyüşe geçişinden bir kaç gün sonra buz gibi bir rüzgârın yüzleri kırbaçladığı ve korkunç kar fırtınalarının kol gezdiği steplere vardılar. Ama askerler başlarında Çar'larının bulundugunu bildikleri için, çaba göstererek ilerliyorlardı.

Askerler arasında herkes korkusuzca ordu ile birlikte gelen Fransız güzelinden söz ediyor, Mili'nin bulunduğu kupa arabasının önünde saygı ile iki yana açılarak ona yol veriyordu. Mili, her zaman erlere söylenecek tatlı söz buluyor, ya da gülümseyerek onlara cesaret veriyordu; bu yüzden erler, kısa bir süre sonra ona «Küçük Annemiz!» demeye başlamışlardı. «O yanımızda buldukça savaş kazanırız!» deyip duruyorlardı.

Çariçe Katerina, Moskova'da kalmıştı. Olup bitenleri sevgilisi Prens Menşikov'un gönderdiği mektuplardan

öğreniyordu. Prens, ona mektupları cepheden yazıyor, Katerina da bunları okudukça saraylıların tüylerini ürperten çığlıklar atıyordu. Bazen de biraz olsun sakinleşmek için uşaklarını kırbaçlatıyordu; zavallı adamların attıkları çığlıklar, sinirlerine teskin edici bir etki yapıyordu.

Katerina'nın dudaklarında merhametsiz bir gülümseme vardı, aklına bir şey gelmişti. Hemen bir mektup yazıp dilsiz uşaklardan biriyle Çar'ın düşmanı olan Bakû Beyi Ödemiş'e gönderdi. Sonra tasarladığı plandan neşelenerek büyük bir ziyafet verdi, o kadar votka içti ki sonunda yeni sevgilisi Vilyam Mons ile birlikte sızarak masanın altına yuvarlandı; Vilyam, yakışıklı olduğu kadar da aptal bir adamdı.

Ordu zorlu bir yürüyüşle ilerliyordu. Steplerin yerini tundralar almıştı. Mili'nin kupa arabasının penceresinden alabildiğine uzanan karlar görünüyordu. Ama hava o kadar soğuk değildi. Yolculuk genç kadın için çok yorucu olduğu ve araba, çok engebeli olan yolda sarsıla sarsıla gittiği halde, Mili'nin dudaklarından en küçük yakınma çıkmıyordu. Piyer her mola verildiğinde şefkatle onunla ilgileniyor rahat etmesi için elinden geleni yapıyordu.

Mili, Piyer'in şahane otağına hayran kalmıştı. Çadır bezinden yapılmış bir evdi sanki. Piyer, Mili'yle her akşam bu otağda buluşuyordu.

Sonunda upuzun otuz üç kola ayrılan geniş Volga Nehrinin kenarına vardılar. Volga'nın arabalar, toplar, atlarla birlikte geçilmesi gerekiyordu. Mili, hiç bir zaman bu kadar korkunç bir nehir görmemişti. Volga çok karmıştı, çünkü karların tam erime zamanıydı. Sen Nehri ne kadar uzaklarda kalmıştı! Bu nehrin onunla en küçük bir benzerliği yoktu! Keşif kollarıyla birlikte giden Piyer, nehrin sığ olan yerini bulmuştu. Ordusunu ora-

dan geçiriyordu. Mili'nin kupa arabası da suyun içinde ilerliyordu. Su yükseliyordu. Birden bir girdap meydana geldi. Atlar ürkerek arabayı suların aktığı yöne doğru çekmeye başladılar. Arabacı bütün gayretine rağmen atları doğru yöne yöneltemiyordu. Piyer, uzaktan durumu görmüştü. Atını dört nala sürerek geldi yarı beline kadar suya atıldı ve hayvanları gemlerinden tutarak doğru yola çevirdi.

— «Haydi, koca budalalar! Korkuyorsunuz, gelin bakayım arkamdan» diye atlara söylenip duruyordu.

Hayvanlar güçlü bir insanın elinde olduklarını hissederek yeniden doğru yola döndüler ve sıgık yerden geçtiler.

Piyer'in yaptığı hareketi bütün ordu görmüştü. Erler kupa arabasını öbür kıyıya ulaştıran Çar'ı alkışlamaya başladılar. Çar, öbür kıyıya varınca Mili'yi kollarına aldı.

Sonunda Astrakan'a varmışlardı. Piyer ordularının önünden kaçıyormuş hissini veren düşmanla karşılaşmak için acele ediyordu. Astrakan'm sokakları çamurluydu, evler de çamurdan yapılmıştı. Her tarafta kötü bir koku vardı. Çünkü güneşte tonlarla balık kurutuluyordu. Mili birden kokudan bayılacak gibi olduğunu hissetti. Şerebetyev Piyer'in emri üzerine, Mili için kentin en güzel, en temiz evini hazırlattı. Genç kadın yorgunluktan bitkin bir halde kendini yatağa attığı vakit, artık akşam oluyordu. Greguar hanımının eşyalarını yerleştirmekle meşguldü. Bütün yol boyunca çok değerli bir hizmetkâr olduğunu ispat etmişti. Martin'e gelince, onun da erler arasında birçok hayranları vardı.

Mili yattığı yerden kentin gürültüsünü işitiyordu. Dinlenmeye çalışıyordu ama, çocuk o kadar şiddetli tek-meler indiriyordu ki, genç kadın gözünü yummak olanağını bulamıyordu.

Bir ara yanında birilerinin bulunduğunu hissetti. Gözlerini açınca da beyazlara bürünmüş yüzleri kapalı iki erkek gördü. Çığlık atmaya bile vakit bulamadı. Adamlar bir çırpıda ağzını tıkayıp, ellerini ayaklarını bağladılar. Mili kurtulmak için çırpınıyordu, ama yapacağı şiddetli hareketler taşıdığı yavruya zarar verir diye korkuyordu. İki erkek evin arka tarafına bakan pencereden dışarı çıktılar. Dışarda göz gözü görmeyecek derecede bir karanlık vardı. Mili adamların evin etrafına bir sıvı döküp onu ateşlediklerini gördü. Ev, birden alev alarak yanmaya başladı. Adamlar yakında bekleyen atlarına bindiler. Biri Mili'yi kollarına almıştı. Genç kadına bir zarar gelmesin diye çok dikkat ettiği belliydi. Üç kişilik grup dört nala oradan uzaklaştı.

Greguar ile Martin bir duman kokusu hissetmişlerdi. Gittikçe yoğunlaşan dumanda gözleri nerede ise kör oluyordu. Hemen Mili'nin odasına koştular, ama genç kadının orada bulunmadığını görünce müthiş bir korkuya kapıldılar.

Evin ateşler içinde yandığını gören Prens Romodanovski, yanında Kont Şeremetyev ile birlikte koşarak gelmişti. Her yer alevler içindeydi. Öyleyken Prens Şeremetyev ile birlikte, korkusuzca içeri girdiler. Ama orada dumandan yarı boğulmuş bir durumda olan Greguar ile Martin'den başka kimseyi bulamadılar.

Yangını uzaklardan gören Piyer, bir felâket olduğunu sezerek koşup gelmişti. Hiç kimse ona olup bitenleri söylemeğe cesaret edemiyordu. Ev meşale gibi yanmaya başlamıştı. Piyer içeri atılmak istedi, ama Prens Romodanovski eski bir dostluğun kendisine verdiği yetkiye dayanarak ona engel oldu.

— «Kontes içerde değiller, Majeste.»

— «Onun yanmasına göz yumdun Romo! Seni astıracağım göreceksin!»

— «Hayır, evin her yerini dolaştım, Şeremetyev ile birlikte. Yemin ederim, kontes evde değildi.»

Piyer, başını ellerinin arasına aldı.

— «Peki ama içerde değilse, nerede?»

O sırada Kazakların Hetman'ı Saratov koşarak Piyer'in yanına geldi.

— «Adamlarımdan biri iki atlının kentin güney kapısından kaçtıklarını görmüş, Çarım. Biri kucağında bir kadın tutuyormuş.»

Piyer, gözlerinde kıvılcımlarla doğruldu :

— «Onu sağ olarak bulmazsam burasını yerle bir ederim. Sağ ol Hetman. Bize elli Kazak gönder.»

Piyer, bunu söyledikten sonra atına atladı. Hetman, Romodanovski ve Kont Şeremetyev de arkasından gidiyorlardı. Kazaklar da onları izlediler. Kentin içinden müt-hiş bir gürültü ile rüzgâr gibi geçip dışarı çıktılar. Gök-hişte ay yükselmiş, Astrakan'ın geniş ovasını aydınlatmıştı. Piyer, Mili'yi kaçıranların Bakü'ye doğru gittiklerini tahmin ediyordu.

Dört nala giden atın üzerinde bir yabancının kucağında oturan Mili, yarı baygın hâldeydi. Böbreklerinde müthiş bir ağrı vardı, öyleyken kendine geldiği sıralarda onu kucağında tutan adamın yüzünü görmeye çalışıyordu. Altlarındaki atın gittikçe yavaşladığını hissediyordu. Birden hayvan durdu, sonra yere yıkıldı. Zavallının burun deliklerinde köpük vardı. Can çekişiyordu. İki erkek Mili'nin bilmediği bir dilde aralarında bir şeyler konuştuktan sonra kendisiyle meşgul olan adam gelip ayaklarındaki bağı çözdü, sonra Mili'yi hayretler içinde bırakarak, Fransızca :

— «Sen şu tepeye çık! Orada bir mağara var, o mağaranın içinde saklanacağız.» dedi.

Mili, çaresiz, adamın söylediklerini yerine getirerek tırmanmaya başladı. Ama elleri hâlâ bağlı olduğu için

bir türlü rahat yürüyemiyor, etekleri ayaklarına dolanıyordu. İşte o zaman yabancılardan biri genç kadını koyundan tutup yukarı çıkmasına yardım etti. Mağaraya gelince aralarında Farsça konuşmaya başladılar. Biri :

— «Bu kadını öldürmeli. Emirimiz böyle emretti. Eğer onu sağ olarak kendisine teslim edemezsek, öldürecekmişiz.»

Öbürü : «Ben onu öldüremem!» dedi.

Arkadaşı sırtı : «Ne o? Korkuyor musun yoksa? Sen korkuyorsan, ben öldürürüm!»

— «Öyle bir şey yapacak olursan, onu savunurum. Çocuk bekleyen bir kadını öldürmek insana uğursuzluk getirir.»

— «Sen bunları bana değil, Emirimize söyle.»

— «Ne olursa olsun, Bakü'ye varacağımızı sanmıyorum. Şu ovaya baksana, arkamızdan ordu geliyor. Nerede ise bize yetişecekler.»

— «İyi ya ben de onun için söylüyorum, bir an önce öldürelim diye.»

Bunu söyleyen adam, koynundan bir hançer çıkarmış, Mili'nin üzerine atılmıştı; genç kadın yere düştü. Ama onu savunmaya karar veren adam, arkadaşının üzerine atıldı. İkisi küfürler savurarak, kükrer gibi bağırarak toz toprak içinde yuvarlanmaya başladılar. Yerlerde yuvarlandıkları sırada yüzlerini örttükleri bezler aşağıya doğru kaymıştı. O zaman Mili onu savunan adamın Asyalılar gibi sarı tenli olduğunu gördü. Öbürü ise ya İranlı ya da herhangi bir başka Asya ülkesine mensuptu. Mili, bu döğüşün kendisi için yapıldığını biliyordu. İranlıya benzeyen adam kazanacak olursa, herhalde onu öldürecekti. Birden uzaktan nal sesleri duydu. Dört nala gelenler vardı. Genç kadının kalbi hızlı hızlı atmaya başladı. Piyer'in onu aradığına emindi. Hançer, döğüşen iki adamın biraz ilerisine düşmüştü. İranlı Çinli'yi altına al-

miş, onu boğmaya çalışıyordu. Ama Çinli adam birden bir sarmaşık gibi kıvrılarak döndü, düşmanını çok ağrı veren bir yerden yakalıyarak kurtuldu, hançerin üzerine atıldı. Sonra tekrar hasmına saldırmak istedi. Ama öbürü ileri doğru atıldı ve hançer kendiliğinden karnına saplandı. Adamın boğazından önce bir hıçkırık, sonra bir hırıltı çıktı, diz üstü düştü, sonunda da yere kapaklandı. Mili nasıl can çektiğini görmemek için başını öbür yana çevirmişti. O zaman Çinli derin bir soluk alarak genç kadının yanına çömeldi, ağzındaki tıkaçı çıkardı, ellerini bağliyan bağları da çözdü. Mili ona hayretle bakıyordu.

— «Kimsin sen?» diye sordu.

— «Li Kang Yin.»

— «Neden hayatımı kurtardın?»

— «Taşıdığın yavru için, Yaz Güneşi.»

O sırada atların kişnediği duyuldu. Dışardan bağrışlar, çığlıklar geliyordu. Piyer, elinde tabanca ile mağaraya girdi. Yanında adamları da vardı. Li Kang Yin, canını kurtarmak için mağaranın dibine doğru koştu.

Ama Piyer :

— «Yakaladım seni haydut. Derimi yüzeceğim senin!» diye bağırdı.

Bu arada Mili'ye yaklaşıp ona sarılmıştı.

— «Çok şükür, sağsın sevgilim. Yaran filan yok ya?

Allah'ım« O kadar korktum ki.»

İki kazak Li Kang Yin'i döve döve dışarı sürüklüyorlardı.

Piyer arkalarından : «Götürün onu ve kendisini buraya gönderenin kim olduğunu açıklayıncaya kadar işkence edin ona!»

O zaman Mili, Piyer'in sözünü kesti :

— «Hayır bu adamı serbest bırakın! Hiç bir zarar verilmesin ona, gerçi beni kaçırdı ama sonradan hayatımı kurtarmak için arkadaşıyla döğüştü.»

Piyer, bir an kararsız kaldı.

— «Peki, madem öyle istiyorsun, onu öldürmeyeceğim. Ama gene de onu tutsak olarak burada bırakacağım.»

— «Hayır Piyer, çok rica ederim, bırak gitsin!»

Piyer, Çinli'ye doğru döndü ve istemeye istemeye :

— «Serbestsin, gidebilirsin!» dedi.

Ama Li Kang Yin verilen bu izinden yararlanacak yerde, Mili'nin ayaklarına kapanarak eteğinin ucunu öptü :

— «Bundan sonra hayatım sana aittir, Yaz Güneşi. Li Kang Yin çocuğunun uğruna dövüştü. Ama sen de Li Kang Yin'in fazla değeri olmayan hayatını kurtardın. Bundan böyle nereye gidersen ben de peşinden gideceğim Yaz Güneşi, senin kölen olacağım...»

Mili gülümsedi :

— «Sağol ama Çar'ın sözlerini işittin, bundan böyle serbestsin, ülkeneye dönebilirsin.»

— «Artık ülkem yok benim, Yaz Güneşi. Annem Çinli, babam doğuluydu. Beni Emir Udemış'e sattılar. Dünyanın en merhametsiz insanıdır ve onu hükümdarım olarak tanımıyorum. Ondan ayrılmanın çarelerini arıyordum ama benim gibi zavallı bir köle ne yapabilirdi.»

— «Madem öyle, burada kalabilirsin, Li Kang, istiyorsan, dönerken seni de birlikte Rusya'ya götürürüm.»

— «Sana söylemiştim, Yaz Güneşi hayatım bundan böyle sana aittir. Bana ne isterseniz yapabilirsin!»

Piyer hayretle : «Peki ama benim sevdiğim kadını kaçırmaya kalkışmanın sebebi ne?»

— «Yüce Kartal Emir Udemış Bakû'nün Kara Çiçeğine el koyarsın diye korkuyordu, onun için bu kadını sana ancak ordunla birlikte geri dönmeyi vaat edersen geri vermeyi düşünüyordu.»

— «O anlattığın Kara Çiçek nedir?»

— «Kara Çiçek kendi kendine yanan topraktır, Yüce Kartal.»

— «Öyle kendi kendine yanan bir topraktan söz edildiğini hiç duymadım!...»

Piyer, bunu sorarken Prens Romodanovski ile Hetman Saratov'a dönmüştü. Ama onlar da böyle bir şeyden söz edildiğini duymadıklarını belirterek başlarını salladılar.

— «Bak göstereyim sana...»

Li Kang Yin iç cebinden küçük bir şişe çıkardı. İçindeki siyah sıvıyı toprağa döktü sonra iki taşı birbirine sürterek çıkardığı kıvılcımlarla sıvıyı tutuşturdu. Sevimli bir tavırla gülümsüyordu :

— «Evin böyle tutuşmuştu, Yaz Güneşi!»

Mili : «Gerçekten öyle oldu.» dedi. «Bu yanan siyah çamur, herhalde mucizeli bir şey!»

Piyer :

— «O halde kararım karar, Bakû'yü alacağım. O söylediğin Kara Çiçek bize çok yararlı olabilir!» dedi.

Bunun üzerine orada Bakû adı verilen kale ile çevrili ve Hazar Denizi'nin kıyısındaki yarım adanın üzerinde kurulu kente doğru yürüdü. Yol, deniz kenarını takip ediyordu. Erler, gözlerinin önündeki engin suları gördükçe susuzluklarını daha büyük bir şiddetle duyuyorlardı. Mili için yolculuk artık bir işkence olmaya başlamıştı. Ama durmak istemiyordu. Ordunun geçtiği yerlerde artık at ve er ölüleri görülmeye başlanmıştı. Piyer, mutsuzluk içindeydi. Günlerce süren bir çöl yolculuğundan sonra kumların ortasında Bakû görüldü.

Mili, çölün üzerinde geziniyormuş hissini veren yüksek alevleri görünce şaşırıp kaldı, bu vahşî güzelliğe hayran olmuştu. Piyer, savaşın ertesi günü yapılmasına karar verdi. Erler karargâh kurdular. Bir savaştan önce her zaman olduğu gibi sinirliydiler. Ama bunu belli et-

memek için şarkı söylüyorlardı. Mili birden ilk doğum sancılarını hissetti. Astrakandan bu yana onu her gittiği yerde izleyen ve yanından bir köle gibi bir adamı için olsun ayrılmayan Li Kang Yin, hemen durumu koşup Greguar'a haber verdi :

— «Yaz Güneşi neredeyse yavrusunu dünyaya getirecek, çabuk ol.»

Greguar, Li Kang Yin'i kıskanıyordu. Bu yüzden durumu Çar'ın doktoruna haber vermeden önce Li Kang Yin'e, Mili'ye «Kontes Hazretleri »demek gerektiğini belirtmeyi unutmadı. Ama Li Kang Yin hiç istifini bozmadan :

— «Peki öyleyse, Kontes Yaz Güneşi Hazretleri, yavrusunu dünyaya getirmek üzeredir.» dedi.

Mili yatağa uzanmayı reddederek çadırdaki bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Sanki Mili değil de, kendisi doğum yapacakmış gibi çırpınıp duran Martin de, genç kadını sâkinleştirmek zorunda kalıyordu. Li Kang Yin çadıra girerek :

— «Kontes Yaz Güneşi Hazretleri, ihtiyar Greguar, doktoru getirmeğe gitti.» diye bildirdi.

Mili yürümeğe devam ederek :

— «Bana söyler misin Li Kang, neden bana Fransızca bildiğini hiç bir zaman söylemedin? Nereden öğrendin Fransızca'yı?»

— «Emirin Fransız kölelerinden biri öğretti bana Fransızca'yı.»

— «Emirin Fransız köleleri de var demek!»

Mili birden diğerlerinden çok daha şiddetli olan bir sancı hissetti :

— «Evet efendim emirin birçok köleleri var. Kimi İngiliz, kimi Alman, kimi Rus. Orada kendimi avutmak için bütün dilleri öğrendim. Udemiş gemileri batırıp içindekileri köle olarak sarayına alıyor.»

— «Çar savaşı kazanırsa, bütün bu adamları kurtarır.»

— «Bir şey söyleyeceğim Yaz Güneşi sana, dinle, kente girmek için gizli bir yol biliyorum. Şimdiye kadar onu söylemek istemiyordum. Ama bana karşı o kadar iyi davrandın ki, sana yardım etmek istiyorum.»

— «Bana değil, Çar'a yardım etmiş olacaksın Li Kang.»

— «Hayır, asıl sana yardım etmiş olacağım. Çünkü yapılan kötülüğün hedefi sendin. Yüce Kartal'ın kötü yürekli karısı, Emir Udemış'e, Çar'ın ona saldırmaya hazırlandığını bildiren bir mektup göndermiş. Seni kaçırmasını ve öldürtmesini de o emretmiş.»

— «Aman Allah'ım! Sakın bunu Çar'a söyleme!...»

Mili'nin sancısı gittikçe şiddetleniyordu. Kendine cesaret vermeye çalışarak : «Bu kadın bizden, benden ve dünyaya getireceğim çocuktan kimbilir ne kadar nefret ediyor. Tanrım Piyer'i sevdiğim için beni bağışla. Biliyorum, onu sevmeye hakkım yok, ama hiç değilse çocuğum suçsuzdur. Onun için bana yardım et.» diye içinden söyleniyordu.

Piyer, yanında çok iyi yürekli bir adam olan doktor Kikin'le birlikte içeri girdi ve :

— «Ben de burada kalacağım!» dedi.

— Hayır, sen Li Kang'la birlikte gideceksin. Li Kang. Bakû'ye girmek için gizli bir geçit bulunduğunu söylüyor. Oradan geçeceksiniz, döndüğün vakit de oğlun dünyaya gelmiş olacak.»

Piyer, çok heyecanlanmıştı. Mili'nin solgun yüzüne bakıyordu. Onu yavaşça kucağına aldı ve çadırın içinde kurulan portatif yatağın üzerine koydu :

— «Seni tâ buralara sürüklediğim için kendimi affetmiyorum. Benimle birlikte gelmene izin vermemeliydim, Mili.»

Doktor Kikin Çar'a döndü :

— «Özür dilerim, Majeste, ama şimdi beni ve Kontes Hazretlerini yalnız bırakmalısınız.»

— «Ne oluyor sana Kikin? Şimdi Çar'a emir mi veriyorsun?»

Kikin güldü : «Evet, Majeste. Siz halkınıza ve ordularınıza kumanda ediyorsunuz. Ben ise hastalarıma.»

Bunun üzerine Piyer, Kikin'i kolundan tutarak onu bir köşeye çekti.

— «Kikin, onun hayatta kalacağına söz veriyorsun değil mi?»

Kikin, şefkatle hükümdarın koluna hafifçe vurdu :

— «Merak etmeyin, Majeste. Kontes Hazretleri genç ve sıhhatlidirler. Emin olunuz, bize nur topu gibi bir bebek dünyaya getirecektir. Her şeyin yolunda gideceğine güveniyorum.»

Bunun üzerine Piyer yanına Li Kang'ı çağırdı.

— «Haydi bakalım, bize yol göster, karanlık çöküyor. Bundan yararlanalım.»

Piyer atına atladı, dizginlerin üzerinde doğruldu ve çevresinde bulunan erlerle Hetman Saratov'a :

— «Şunu unutmayın ki benim için değil, ülkem için savaşacaksınız.»

Askerler :

— «Yaşasın Çar!» diye bağırdılar.

Piyer, herkese ikişer duble votka verilmesini emretti. Böylece erler savaşa daha büyük bir cesaretle atılmış olacaktı. Ordunun bir kısmı sessizce harekete koyuldu. Geri kalanı ise düşmanın herhangi bir çıkışta bulunması ihtimaline karşı, Romodanovski'nin komutasında olduğu yerde kaldı.

Çadırında tek başına kalan Mili, Adrien'in dünyaya gelişi sırasında olduğundan çok daha fazla acı çekiyordu. Genç kadının alnı ter içindeydi ama, bir defa olsun, çığ-

lık atmadan mendilini ısırp duruyordu. Uzaktan uzağa topların sesini duyuyor ve «Piyer, seninleyim» diye içinden söyleniyordu.

Genç kadın savaşın uzaktan uzağa duyulan seslerine kulak kabartırken, Piyer, kendisine rehberlik eden Li Kang ve erleriyle birlikte gizli geçitten yararlanarak Bakû'ye girmişti. Orada karşılaştıkları bir nöbetçi, alârm işaretini vermişti ama Bakû'de hiç kimse böyle bir şey beklemediği için, Piyer daha avantajlı bir durumdaydı. Ay ışığının aydınlattığı daracık sokaklarda göğüs göğüse çarpışmalar başlamıştı. Bunun üzerine Piyer, Menşikov'a haber gönderdi. O da kentin surlarını delen toplanıyla imdadına yetişti.

Piyer hep Mili'yi düşünüyor, Bakû'deki işini bir an önce bitirmek istiyordu. Tek dileği, çocuğunun dünyaya geldiğini öğrenmekti.

Karşısındakiler gittikçe geriliyorlardı. Birden kendisine uzun boylu bir İranlının saldırdığını gördü. Bunun Bakû Emiri olduğunu hissetmişti. Kılıç kılıca döğüşe girdiler, birbirlerine korkunç bir şiddetle saldırıyorlardı. İranlının kılıcı kıvrıktı, çevik parmaklarının arasında müthiş bir silâh olmuştu. Piyer :

— «Sen sevdiğim kadını kaçırmak istedin, sinsi bir şekilde altı bin adamımı ve yiğit generalim Çerkoskiy'i öldürttün. Senin ölümün de benim elimden olacak!» diye söyleniyordu.

Öfkesi içinde kılıcını savurduğu gibi Emir'in başına indirdi; İranlının başı uçmuştu. Çarpışmaya tanık olan adamları ne yapacaklarını şaşırılmışlardı. Komutanlarını kaybedince artık eskisi kadar büyük bir cesaretle karşı koymuyorlardı. Bununla birlikte, bazı yiğit savaşçıları damlarda hâlâ çarpışıp duruyorlardı. Biri tabanca ile Piyer'e ateş etti. Piyer göğsünden vurulduğunu hissetti. «Mahvoldum, vuruldum, öleceğim» diye düşündü, ama

kurşun göğsündeki nişana çarpmış, sekmmişti. O sırada Mili, son bir çırpınış içinde dört kiloya yakın bir erkek çocuk dünyaya getiriyordu, çocuk dünyaya gelir gelmez, avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı. Şaşılacak şey, çocuğun bir dişi vardı. Mili, onu kollarına alarak :

— «Hayatımı sana borçluyum yavrum!» dedi. «Sana Floris adını vereceğim!... Floris... Yani «Fleur...» Tıpkı babanın ele geçirmek istediği Kara Çiçek gibi

SEKİZ

Piyer, Bakû'yu ele geçirdikten sonra savaş biter bitmez sabahın erken saatinde dört nala Mili'nin yanına dönmüş, oğlunu görünce gözlerinden yaşlar akarak hıçkırma hıçkırma ağlamıştı. Çadırda Mili'nin yanında Prens Romodanovski, Hetman Saratov ve Kont Şeremetyev vardı. Hepsi de heyecan içindeydi. Sert bir adam olan Hetman, Floris'in beşiğine yaklaşarak onu kollarına aldı ve Çar'a :

— «Senden bir ricam var, bu çocuğun vaftiz babası, ben olayım» dedi.

— «Bu hakkı sana veriyorum. Böylece Kazaklar ile benim aramda bir bağ kurulmuş olacaktır.»

Floris ağlamağa başlamıştı. Hetman gülerek :

— «Çarım, bak oğlunun bir dişi var. Öyle doğdu. Gürbüz bir çocuk olacak. Bana söylediklerine göre, sen de öyle doğmuşsun, korkunç İvan da öyle.»

Mili, çadırın içinde erkekler olduğu için fena halde sıkılıyordu. Kendisine bu kadar az önem verilmesine de alınmış gibiydi.

— «Biliyor musunuz Hetman? Bizim Krallarımızdan IV'üncü Henri'nin de doğduğu vakit bir dişi varmış. Demek ki böyle olaylar yalnızca Rusya'da olmuyor.»

Piyer, genç kadını şefkatle kollarının arasına alarak bağrına bastı.

— «Baylar bırakalım Kontes biraz dinlensin.»

Bunun üzerine bütün erkekler derin bir saygı ile Mili'yi selâmlayıp dışarı çıktılar. Hetman, vaftiz edeceği çocuğu gene beşiğine bıraktı ve Mili'nin karşısında yerlere kadar eğilerek çadırdan çıktı. Piyer, gülerek Mili'ye yaklaştı.

— «Sevgilim görüyorsun, gene sen kazandın. Bu yabancı Hetman'ı bile dize getirdin.»

— «Çocuğumuzun çok garip bir vaftiz babası olacak doğrusu...»

— «Sana söylemiştim, Hetman serbesttir. Çocuğumu vaftiz etmeyi istemekle bana onur vermiştir, bunu unutma.»

Mili uykuya daldı. Bunun üzerine Piyer, kollarını çekerek sevgilisinin dudaklarına bir öpücük kondurduktan sonra, dışarı çıktı. Çadırın önünde onu Hetman bekliyordu. Çar'ı görünce yanına yaklaştı.

— «Sen iyi bir askersin Çar'ım. Bizi, yani Kazaklarımızla beni zaferlere ulaştırdın. Artık bize ihtiyacın yok sanırım. İzin verirsen Ukrayna'ya dönmek istiyoruz.

— «Serbestsin Hetman Saratov, geldiğin ve benimle birlikte savaştığın için teşekkür ederim. Oğlumu vaftiz edeceğin için de ayrıca gurur duyuyorum.»

Çar'ın bu sözünden ötürü, Hetman'ın koltukları kabarmıştı.

— «Ama yanınızda en sadık Kazak'larımızdan birini bırakmak istiyorum. Görevi oğlunu korumak olacaktır.»

— «Bunu neden gerekli buluyorsun? Büyük Petro'nun oğlu tehlikede değil ki...»

Hetman, bu sözü duymamış gibi davrandı ve yüzünde bıçak yarası olan iri yarı bir Kazağı yanına çağırdı; Kazak üstelik tek gözlüydü. Bu, ona korkunç bir hal ve

riyordu. Piyer, oldukça müşkül duruma düşmüştü. Ama Hetman'ı darıltmak istemiyordu. Bununla birlikte böyle bir lalanın Mili'nin pek hoşuna gitmeyeceğini düşünmekten kendini alamadı. Ama Hetman :

— «İzin verirsen sana Fedor Tartakovski'yi tanıtayım. Kendisi kahraman adamdır. Narva savaşında yaralanmıştı. Bu savaşta İsveçliler bir çok erimizi öldürmüşlerdi. Fedor senin İsveç kralını yendiğin Poltava savaşında da dövüşmüştü...

Kazak erine doğru döndü :

— «Fedor, sana vaftiz oğlumu, yani Çar'ımızın oğlunu emanet ediyorum. Bundan böyle onun da, annesinin de hayatından sen sorumlusun. Artık hayatın onlara aittir.»

Kazak bir dizini yere koydu :

— «Yemin ederim ki görevimi harfi harfine yerine getireceğim!»

Bunu söyledikten sonra üzerinde, durduğu Bakû toprağını öptü.

Karargâhta büyük bir hareket vardı. Piyer, Bakû'de kaldığı üç haftanın sonunda ordusunu geri götürmeye hazırlanıyordu. Bakû'de general Matriyuşkin'in komutasında altı bin kişi bırakmıştı. Bunlar ülkede güvenliği sağlayacaklardı. Mili tamamen iyi olmuştu, ve Çar'la birlikte karargâhı dolaşıyordu. Floris'i Greguar'a ve Li Kang'a bırakmıştı. Martin ise hanımının eşyalarını yerleştirmekle meşguldü. Mili bir ara :

— «Çadırımızın önünde bekleyen o korkunç yüzlü adam kimdir, Piyer, bana söyler misin?» diye sordu.

Piyer oldukça çekingen bir tavırla :

— «Sana söylemeyi unutmuşum sevgilim, sana doğrusu onu sana tanıtmak için tamamen iyi olmanı bekliyordum. Diyelim ki, bu adam Floris'in lalası olacak.»

— «Şaka ediyorsun.»

— «Ne münasebet! Öyle sanıyorum ki, Hetman Saratov senin büyüleyici güzelliğine kapılmış olacak. Çünkü kendi adamlarından olan bu incecik varlığı oğlumu korumakla görevlendirdi!»

Mili bir kahkaha attı. Piyer, ona hayran hayran bakıyordu.

— «Şu anda Fransa'da olduğundan da güzelsin.»

Gerçekten doğruydı. Genç kadın ikinci doğumu yaptıktan sonra daha da güzelleşmişti. Piyer'e tatlı tatlı gülümsedi.

— «Eh madem öyle, ben de bu yakışıklı lalayı kabul ediyorum.» dedi.

Piyer, Mili'nin Fedor Tartakovski'yi Moskova'ya götürmeyeceğini, ona şiddetle itiraz edeceğini sanıyordu. Genç kadının uysal davranması karşısında :

— «Galiba ben kadınları hiç anlamıyorum» diye kendi kendine söylendi.

Ama Mili'nin bu çirkin ve iri yarı Kazağı lala olarak kabul edişinde Piyer'e açıklamak istemediği gizli nedenler vardı. Li Kang'ın imparatoriçenin ondan nefret ettiği konusunda söylediği sözler onu fena halde korkutmuştu; geri dönünce birçok saldırılara uğramaktan korkuyordu. Endişelerini Çar'dan saklamak istiyor, kendisini savunmak ve çocuklarını korumak için de yalnız kendine güvenmek zorunda olduğunu anlıyordu.

Hazar denizi, batan güneşin altında ayna gibi pırıl pırıldı. Askerler oradan oraya gidiyor, uğraşıp didiniyor, arabaları yüklüyorlardı. Mili :

— «Bu kocaman çuvallar nedir?» diye sordu.

— «Bunların içinde koç derisinden tulumlar var. İçlerine o yanan kara çiçekten doldurdum.»

— «Ne yapacaksın onu?»

— «Bilim adamları oturup bunu incelesinler istiyorum. Hissediyorum ki, ilerde ülkemin en büyük gücü bu

Kara Ateş olacaktır. Onu senin sayende buldum Mili. Bakû'nün sırrım senin sayende öğrendim.»

Geri dönüş o kadar zor olmadı. Mevsim daha yumuşaktı. Zaferi kazanmış askerler şarkı söyleye söyleye gidiyorlardı. Mili, kupa arabasında Floris'i emziriyor, öğluna büyük bir şefkat ve gururla bakıyordu. Her mola verişte Moskova'ya biraz daha yaklaşıyorlardı. Mili, orada Adrien'e kavuşacağını bildiği için mutluydu. Onu git-tikçe daha çok özlemeye başlamıştı. Piyer sık sık atından inip Mili'nin arabasına geliyor, yanına oturuyordu. Greguar ile Li Kang Fedor Tartakovski'ye karşı birleşmişlerdi; onu aralarına katılmış bir yabancı olarak kabul ediyorlardı. Ama bir akşam içkiyi fazla kaçırarak birkaç er, Li Kang'a saldırdılar. Greguar, Çinliye elinden geldiği kadar yardım etmeye çalıştı. Ama karşısındakilerin sayıları fazlaydı. Bu yüzden, az kalsın yenik düşüyordu. Tam bu sırada araya Fedor karışmış, kılıcının keskin olmayan yanı ile sağa sola vuruşlar indire indire onları kurtarmıştı. Üç dakika içinde her şey yeniden sakinleşmiş ve böylece Li Kang ile Greguar kaldıkları müşkül durumdan kurtulmuşlardı. Bunun üzerine Greguar'la Li Kang ona yarım yamalak teşekkür ettiler. Fedor, dudaklarında ona daha da korkunç bir hal veren o garip bir gülümse-yişle ve içtenlikle :

— «Siz benim dostumsunuz; dostluk kutsal bir şeydir, dostlarıma hiç kimse el süremez!» diye karşılık verdi.

Greguar ile Li Kang büyük bir utanç içinde kaldılar. O günden sonra Floris'in üç koruyucu meleği arasında büyük bir anlaşma, büyük bir dostluk kurulmuş oldu.

Moskova'da çanlar çalmaya başlamıştı. Sent - İvan'ın kocaman çanı İmparator Mihayıl adını taşıyan dev çana cevap veriyordu. Boris Godanov'un yaptırdığı Korkunç İvan Kulesi'nden çalan çan Dormityon katedralindeki ça-

na karşılık veriyordu. Geleneklere uyarak bütün bayram günlerinde olduğu gibi, kulelere çıkıp çanları çalan kadınlardı. Kremlin'den top atılıyordu. Topların kralı olan 24 tonluk top ateş püskürüyordu.

Halk sokaklara dökülmüştü. Votka nehir gibi akıyordu.

— «Çarımız geri dönüyor. Çarımız zaferi kazandı.»

— «Yaşasın sevgili babamız.»

İnsanlar şarkı söylüyor, dans ediyorlardı. Kadınlar askerlerin boynuna sarılıyor, onları öpüyorlardı. Erkekler, arkasından sırmalı giysiler içinde Boyarların geldiği kupa arabasının önünde yerlere diz çöküyorlardı. Hiç bir şey esirgenmemişti. Troitza kapısından Kremlin'e kadar yol boyunca dizilmiş olan halk Büyük Petro'nun gelişini alkışlarla karşılıyordu.

Çar'ın kupa arabasının önünde borucular, zil çalanlar gidiyor, gelenleri Prens Menşikov ile Kont Şeremet-yev gibi, kentin ileri gelenleri karşılıyorlardı. Arkasından Semyenovski suvari alayı geliyordu. Taritzin meydanında imparatoriçe, yanında iki kızı Anna ve Elizabeth olduğu halde Çar'ı karşılamaya çıkmıştı.

Çariçenin sevgilisi Menşikov ona hazırladıkları ter-tibin boşa çıktığını söylemişti; Fransız kadınıni kaçırmışlardı ama Piyer hayatını kurtarmıştı. Katerina endişe içindeydi. Acaba Piyer bir şey öğrenmiş miydi? Sonunda kupa arabası görüldü. Kapı açıldı ve soylu kişilerden Prens Romodanovski indi. Onu görür görmez Katerina'nın yüzü kül rengi oldu. Piyer, bu zaferi kutlamak için bile yanından Fransız kadınıni ayırmak istememişti. Prens Menşikov nedimelerin arkasında duran Çariçeye yaklaştı :

— «Düşmanı yendik Majeste, bayraklarımızı gelip size teslim etmekle onur duyuyoruz.»

Katerina, çevresindekilere duygularını belli etmemek

için Menşikov'a gülümsedi. Ama aynı anda hiç kimsenin duyamayacağı hafif, bir sesle :

— «Budala!... Bu yolculuk boyunca onu ortadan kaldırmak için hiç bir şey yapmadın değil mi? Ben işe karışmasam hiç bir şey elinden gelmiyor!» diye mırıldandı.

Menşikov, Katerina'ya baktı. O şişman vücudu ve kırmızı yüzüyle hiç de güzel olmadığını düşünüyordu. Belki de henüz taraf değiştirmek için iş işten geçmiş değildi, kimbilir.

Katerina nedimelerine doğru döndü.

— «Terem Sarayına dönelim.»

Tören elbiseleri içinde incecik ve güzel görünen Prenses Anna ile Prenses Elizabeth, annelerinin arkasından gitmek istediler. Ama Katerina kaba bir hareketle onları itti :

— «Siz başka bir kupa arabasına binin, küçük aptallar!»

On sekiz yaşına rağmen kendine güveni olan Prenses Elizabeth :

— «Babamı görmeye gidiyorsanız biz de gelmek istiyoruz anne. Anna da ben de onu uzun zamandır görmedik.»

— «İkiniz de babanızın umurunda değilsiniz. Kızlar fazla konuşmaz. Kapayın ağzınızı. Yoksa dayak yersiniz.»

Elizabeth kendisinden daha uzun boylu olan Prenses Anna'nın elini tuttu : İki genç kız göz yaşlarını belli etmeden kendilerini bekleyen kupa arabasına doğru gittiler. Arkalarından Katerina, sahte Çar'ın bindiği arabanın peşinden gidecek olan başka bir kupa arabasına bindi ve Menşikov'u yanına çağırarak onu da arabaya aldı. Sevgilini yanına oturur oturmaz da :

— «Aleksandır, bu kadından beni kurtar! Ondan da piçinden de kurtar beni.» diye söylendi.

— «Ama biliyorsunuz ki, Çar bu kadını seviyor. Bugünkü zafer törenini izlemek için bile yanından ayrılmadı.»

Katerina yüzünü buruşturdu :

— «Biliyorum, ilk fırsatta beni boşayıp yerime o alçak kadını alacak, piçini de Veliaht ilân edecek.»

— «Canım durumu bu kadar kötü görmeyin. Ben o kadını çok yakından tanıdım. Hırslı bir kadın değil o. Yalnız Çar'ı seviyor, işte o kadar.»

— «İstedikleri kadar birbirlerini sevsinler. Onlara bir diyeceğim yok, yeter ki tacıma dokunmasınlar. Tacım benim için hayatımdan önemli.»

Mensikov, Katerina'nın bir tertip peşinde olduğunu hissediyordu, ama bu tertip neydi? Bunu bir türlü anlamıyordu. Yüksek sesle :

— «Ne olursa olsun, merak etmeyin, üvey oğlunuz Çareviç, Moskova yolundadır. Kendisi Viyana'dan ayrılmıştır ve eminim ki babası ile barışmak isteyecektir. Onun için Fransız kadını ile oğlunun tahta geçmelerinden hiç korkmayınız.»

Katerina öfkesinden sapsarı kesilmişti.

— «Sen hiç bir şey anlamıyorsun Aleksandır. O Aleksiden denilen budaladan da kurtulmak istiyorum. Onun neresi Çareviç? Sadece adı var işte. Fransız ile oğlunu da ortadan kaldıracam. Piyer ölünce taht tamamen benim olacak. Böylece ülkeyi ben idare edeceğim. Sen de bana yardım edeceksin.»

— «Ama, Çar'ın sağlık durumu iyidir.»

— «Sabret Aleksandır. Her fırsattan yararlanmaya bak. Göreceksin aklıma koyduğumu yapacağım.»

Mensikov içini çekti. Çariçenin neler yapabileceğini biliyordu. Kızlarının hakkını bile çiğneyebilirdi. Ona yan yan bakarak, 'Onunla aşk hayatı yaşamak pek hoş bir şey değil. Ama amaçlarına ulaşabilir. O zaman da ger-

çekten iyi bir mevkide olacağım. Ama Piyer, onu boşar-
sa o zaman küçük kontese göz - kulak olmak gerekecek.
Zaten o Fransız kadınının bir gülüşü için her şeyi göze
alabilirim.' diye düşünüyordu.

Katerina, Kremlin'in çevresinde toplanan ve Prens
Romodanovski'nin bulunduğu arabanın çevresinde bağırı-
şan halka bakarak : «Şu budalalara bak! Sahte bir Çar'ı
alkışlıyorlar. Bu budala halktan nefret ediyorum. Çünkü
Polonyalı olduğumdan ötürü beni küçük görüyor.» dedi.

Sonra fikrini değiştirerek, Menkişov'a baktı :

— «Saraya geliyoruz neredeyse. Bu gece gizli mer-
divenden benim daireme gel. Seni çok özledim. Gerçi bu
arada Vilyam Mons ile gönlümü biraz eğlendirdim ama
o senin tırnağın bile etmez.»

Çariçe'nin gözlerinde tatlı bir anlam belirmişti. Men-
kişov : «Ne angarya.» diye düşündü.

Ama düşüncesini açıklamadan :

— «Ne kadar mutluyum. Seni kollarımın arasına
alacağım sevgili Çariçem.»

Sözlerinde inandırıcı bir anlam yoktu. Ama Kateri-
na, bunu fark etmedi. Sadece birlikte geçirecekleri gece-
yi düşünerek ona tutkuyla bakıyordu.

Bu arada Piyer ile Mili, Moskova'ya, Borovitskiye
kapısından girmişlerdi. Mili :

— «Piyer ordularının başında kente girmediğine piş-
man olmuyor musun?»

— «Hayır sevgilim. Benim görevim milletim için
elimden geleni yapmaktır. Bu bakımdan savaşı kazanma-
lıyım ve askerlerimin başında kendim savaşmalıyım. Ama
bu, bizim saf köylülerimizin prens Romodanovski'nin bin-
bağırmalarına engel değildir. Bundan bir şey çıkmaz. Hiç
değilse bu arada seninle birlikte kalabilir ve herhangi

bir özelliği olmayan bir başka Boyar gibi kente herhangi bir kapıdan girebilirim.»

Bunu söylerken oğlu Floris'i kucağında bir hazineyi kucaklar gibi tutuyordu. Çocuk üç aylıktı ve artık babasına gülümsüyordu. Bu dev gibi adamların birbirlerine bakıştıklarını ve sanki birbirlerini anlıyorlarmış gibi gülümsediklerini görmek gerçekten duygulandırıcı bir şeydi.

Piyer : «Ne kadar güzel, ne kadar gülbüz çocuk.» diye mırıldandı. «Aleksi hiç bir zaman bu kadar gülbüz olmamıştır.»

— «Sana nedenini söyleyeyim mi? Saraylarda yetişen çocuklara bakan insanlar çoktur da ondan. Ben çocuğumu kendim yetiştirmek isterim.»

— «Belki de doğru söylüyorsun Mili, ama kızlarım Elizabeth ile Anna çok güzel ve gülbüz kızlardı. Oysa veliaht olan Aleksi cılız güçsüz bir çocuktur. Her neyse o da artık Rusya'ya geliyor. Eininde sonunda onu Viyana'yı terk etmeye razı ettim.»

— «Burada ne yapmasını istiyorsun?»

— «Vallahi ne yapacağını ben de bilmiyorum. Bir defa ülkeden kaçtı. Avusturya İmparatoru ile birlikte bana karşı tertiplere girişti. Görevim onun muhakeme edilmesini emretmektir.»

Mili dehşet içinde :

— «Öyle şey olur mu Piyer. Bir baba, çocuğunu dava eder mi? Böyle bir şey yaparsan seni hiç bir zaman seveceğim artık.»

— «Sen bir erkeği seviyorsun, unutuyorsun ki sevdiğin erkek aynı zamanda Çar'dır. Bak şu gülümseyen Floris'e bak. O, benim oğlumdur. Herhangi bir baba çocuğunu nasıl seviyorsa, ben de onu sevebilirim. Ama Aleksi benim yerime tahta geçecektir. Veliahttır. Öyleyken babamın karşı, Rusya'ya karşı tertibe girişmiştir. Tahta düş-

man olan kişileri tir tir titretecek bir örnek olmalı o.»

— «Oğlun ne zaman gelecek,»

— «Birkaç gün sonra sevgilim. Onu görmeyeceğim, sana söyledim. Onun herhangi bir prens gibi muhakeme edilmesine razı olmam gerekiyor.»

Piyer bunu hüznle söylemişti.

— «Hayır Piyer, onunla tekrar görüşmelisin. Hattâ muhakeme edilmesini istiyorsan hiç değilse bu muhakeme beraatle sonuçlanmalıdır.»

— «Sen neden söz ettiğini kendin de bilmiyorsun Mili. Her şeyden önce Boyarlarımın en ileri gelenlerini toplamam gerekiyor.»

— «İyi ya, onları bir arada toplar, hepsine 'Oğlumu muhakeme edin ama bir Çar olarak size emrediyorum, onu beraat ettireceksiniz.' dersin.»

Piyer kahkahalarla güldü :

— «Bir imparatorun görevi hakkında çok garip düşüncelerin var doğrusu! Bu düşüncelerini kime söylersen dehşet içinde kalır. Bununla birlikte gene de öğüdünü yerine getireceğim. Yalnız Aleksi'nin buraya geldiğini bilmelerini istemiyorum. Onu senin kaldığın köşke yerleştireceğim. Böylece onunla sâkin bir hava içinde barışabilirim.»

— «Ama Piyer, Aleksi belki beni hiç tanımak istemez, belki sen beni onunla tanıştırdınca öfkelenenecektir.»

— «Hayır, üvey annesi Katerina'dan nefret eder. Sonra sana güvenim var. Seni onu yola getirirsin. Bir ay sonra Sen - Petersburg'a gideceğiz. Orada Aleksi'yi güya muhakeme ettireceğim, onu Piyer ve Pol kalesine kapatırmaya niyetim varmış gibi davranacağım.»

Etrafta sevinçli çığlıklar duyuldu. Piyer ile Mili'nin kupa arabası Sloboda mahallesinden geçip pembe tuğla-elinden tutmuş duruyor, Blazua'da diğer öbür Rus hiz-

metkârlarla evin önündeki avluda bekliyordu. Mili arabadan inerek Floris'i kollarına aldı. Adrien annesini görünce küçük bacaklarının var gücüyle ona doğru koştu. Ama kucağında bir paket tuttuğunu görünce şaşırıp kaldı. Mili oğlunun önünde çömelerek onu bağrına bastı. Adrien annesinin kendisini öpmesine karşı koymadı ama gözü o küçük pakette idi. Paketten bir bebek sesi duyuldu. O zaman Mili :

— «Yavrum, bir küçük kardeşin oldu. Adı Floris'tir. Yakında birlikte onunla oyun oynayabileceksin.»

Adrien, ağlayıp duran bebeğe hiç de dostça olmayan bir tavırla baktı. Bu ne olduğu belli olmayan küçük varlıkla nasıl oynayacaktı? Ne kadar da garip bir düşünceydi bu. Adrien, kendisini mutsuz hissediyordu. Annesinin yalnız kendisini sevmesini istiyordu. Oysa annesi bu ağlayıp duran beyaz bebeği çok seviyormuş gibi davranıyordu. O zaman Mili :

— «Sen artık kocaman bir çocuksun Adrien, sana çok ihtiyacım olacak. Floris'i ancak senin yardımınla büyütebilirim. Uzat bakayım kollarını, onu eve kadar sen götüreceksin.»

Adrien kollarını uzatarak Floris'i annesinin kucağından aldı. Eliza endişe ile ileri doğru atıldı. Ama Mili onu bir el işaretiyle durdurdu. Piyer : 'Bu tür düşünceler ancak Mili'nin aklına gelir ancak o üç aylık bir bebeği, kısca kançlıktan ne yapacağını bilmeyen üç yaşında bir çocukta taşıtır. Ama eninde sonunda o kazançlı çıkacaktır' diye düşündü.

Gerçekten de Adrien, Floris'i kucağına alınca, bebek ona baktı ve sesini keserek gülümsemeye başladı. Adrien gururla merdivenden yavaş yavaş yukarı çıktı. Annesinin ona verdiği bu ağabey olmak rolünden çok hoşlanmıştı. Kendisini savunma yeteneğinden yoksun çocuğu korumak hoşuna gidiyordu. Bu duygu ömrünün sonuna

kadar sürüp gidecekti. Kısa bir süre içinde, Floris, Adri-
en için bütün dünyanın merkezi oluverdi. Onu tıpkı ikiz
kardeşi gibi sevmeye başladı. Ondan ayrılmaz olmuştu.
Başlangıçta Adrien'in tepkilerinden korkan Mili, kısa bir
süre rahatladı. İki çocuk birbirlerine o kadar kuvvetli
bağlarla bağlanmıştı ki, bir türlü ayrılmak istemiyorlar-
dı.

Floris, öfkeye kapılıp bağırmaya başladığı vakit, Ad-
rien gelirse hemen susuyordu, iki kardeş birbirlerini ta-
parcasına seviyorlardı. Ve o kadar iyi anlaşıyorlardı ki
Mili, başlangıçta ikisine ayrı ayrı daireler tahsis edildi-
ği halde onları aynı odaya yerleştirmeye karar verdi.

Piyer, Slobodo'da, Mili'nin yanında üç gün kaldı.
Ama sonunda Kremlin'e dönmek zorundaydı. Mili, bu ilk
ayrılıklarından ötürü içinde büyük bir hüznü duyuyordu.
Eliza ile Blazua, Greguar ile Martin'e sevinç içinde ka-
vuşmuşlardı. Akşamları, yoldan gelenler başlarından ge-
çenleri anlatıyor, her gün de anlattıklarına bir şeyler da-
ha katıyorlardı. Li Kang, o zamana kadar ömründe hiç
çekik gözlü adam görmemiş olan Eliza'yı hayretler için-
de bırakmıştı. Eliza, ondan biraz çekiniyordu ama, Çin-
li kısa bir süre içinde çok yararlı olduğunu, dostluğunun
vazgeçilmez bir şey olduğunu ispat etmişti. Kendi eliy-
le yaptığı özel bir ilâç sayesinde Eliza'yı çoktandır çek-
tiği bir ağrıdan da kurtarmıştı. Ona «Düzenli Bilgi» tak-
ma adını vererek de, büsbütün gönlünü kazanmıştı. Fe-
dor Tartakovski'ye gelince Eliza onunla her karşılaştı-
ğında irkiliyor :

— «Bizim memlekette tek gözlü adamlar için, 'Geri-
ye kalan gözü uğursuz olan gözüdür,' derler» diye söyle-
niyordu.

Fedor, Eliza'ya gülümsemeye çalışıyordu. Fakat du-
daklarındaki bu hareket Eliza'ya hiç güven vermiyordu.
Kadıncağz Mili'nin bu Kazak'ın her zaman Floris'in ya-

nında bulunmasına neden göz yumduğunu bir türlü anlayamıyordu. Adrien ise tam tersine hem Li Kang'ı, hem de Fedor'u daha ilk anda sevmiştı. Yanlarından bir adım olsun ayrılmıyordu. Bu da «Düzenli Bilgi - Eliza»nın duyduğu öfkeyi daha da artırıyor, bu korkunç görünümü altında altın gibi bir kalp gizleyen Fedor'a karşı daha büyük bir kıskançlık duymasına yol açıyordu.

Mili, yavaş yavaş, Slobododa'ki evine de, Moskova'daki evine de, Moskova'daki yaşayışına da alışmaya başlamıştı. Piyer, sık sık Kremlin'den ayrılıyor, genç kadının yanına geliyor, böylece ikisi akşamlarını baş başa geçiriyorlardı. Floris'in doğumundan bu yana Piyer, Mili'ye daha da büyük bir aşk duyuyordu. Sık sık Adrien ile de oynuyor ve onu da kendi çocuğu gibi seviyordu.

İşte böyle mutlu bir hava içinde yaşadıkları bir sırada Piyer, Çareviç'in Moskova'ya geldiğini ve evine yerleşeceğini Mili'ye haber verdi.

DOKUZ

— «Kremlin'e gitmeyeceğim için çok memnunum ve beni evinizde kabul edeceğiniz için size çok teşekkür ederim Madam. Çok anlaşıcağımıza güvenim var.»

Mili, Çareviç Aleksi'nin bu kadar solgun, bu kadar zayıf olduğunu görünce korkmuştu. Piyer'in kendisine bu kadar az benzeyen bir oğlu olduğunu düşündükçe bu işe şaşır kalıyordu. Daha önce Aleksi'nin göstereceği tepkilerden endişe etmişti. Ama genç adamın söylediği bu ilk sözler ona hemen güven verdi.

Mili'nin gösterdiği çaba sayesinde baba - oğul arasında tam bir barışma oldu. Ama Moskova'da Prens Romanovski'nin dışında hiç kimse veliahtın Moskova'ya geldiğini bilmiyordu.

Piyer, bir ay kadar sonra Petersburg'a gitmeye karar verdi. Saray erkânı ve Çariçe ondan önce gitmişlerdi. Çar, her zamanki gibi daha sonra ve gene yanında Mili ve oğlu olduğu halde yola koyulmuştu. Mili, yüreğinde bir eziklik duyarak Moskova'daki pembe evi kapamıştı; orada mutlu bir hayat yaşamıştı. Sen - Petersburg'da kendisini neler beklediğini bilmiyordu. Yolculuk hiç bir tatsız olay olmadan geçiyordu. Adrien ile Floris kupa arabasıyla iki yanında atla giden Li Kang ve Fedor'un muhafazası altında bulunuyorlardı. Piyer, çok memnundu. Oğlu Aleksî'ye sahte bir mahkemenin yapılacağını anlatmış, her şeyin nasıl cereyan edeceğini açıklamış, Çareviç de babasından kendisini bağışlamasını istemişti. Genç adam imparatorluğun yönetiminde babasına yardımcı olmaya kararlı görünüyordu. Piyer, Mili'ye bir sürpriz hazırlamıştı. Neva nehri kıyısında, Sent - Aleksandır - Nevskiy manastırının yakınlarında o çok sevdiği barok stili sarayı hazırlatmıştı. Mili, yolculuktan yorulmuş olarak ve biraz da şaşkınlık içinde arabadan indiği vakit :

— «Ah Piyer, ne kadar güzel bir yer bu! Bu kent tıpkı sana benziyor!» diye bağırdı.

Geniş Gorohovaya caddesinden geçmişlerdi; cadde nin iki tarafında Hollanda stili tahta küçük evlerin yanı başında büyük saraylar yapılıyordu. Mili, yeni evine girmeden önce Piyer'e doğru döndü. Piyer, onu kucağına aldı ve yerden kaldırarak :

— «Bak sevgilim, bütün bu yarımada ları görüyorsun ya, işte benim başkentim burasıdır.»

— «Ne güzel Piyer! Denizi de görüyorum, uzaklarda parıldayıp duruyor.»

— «Evet, orası Baltık Denizi'dir. Daima rüyalarım a giren deniz.»

Gerçekten Sen - Petersburg, Piyer'e benzeyen bir kentti. Hem çalgın bir şehirdi, hem ağır başlı görünüyordu.

du. Hem garipti, hem güzeldi. Fakirlik ve lüks, saraylarla yan yanaydı. Amirallik dairesinin kulesindeki altın ok pırıl pırıldı. Kışlık sarayın damı da ışıldıyordu. Neva nehrinin öbür kıyısında Finlandiya körfezi, onun daha ilerisinde de Sen-Petersburg'u kocaman topraklarıyla koruyan tahkim edilmiş kenti Kronştad ile Kotlin Adası görünüyordu. Eczacılar Adası, Taşlar Adası ve Vasiljevski Adaları ile oynuyor gibiydi; bu kocaman şantiye içinde her yer kımıldayıp duruyormuş hissini veriyordu. Mili, şaşkın ve gözleri kamaşmış olarak başını Piyer'in omuzuna koydu. Piyer sarayının kapısını bir tekme ile açarak içeri girdi. Çevresine ve kendisine karşı bu kadar sert olan Çar, Mili için hiç bir şeyi yeterli bulmuyordu. Acele ile Moskova'dan ressamlar heykeltıraşlar, mimarlar getirtmiş ve saray Mili'nin gelişine kadar hazır olsun diye gereken bütün emirleri vermişti.

Mili, bütün odaları Piyer'in için için eğleniyormuş hissini veren bakışları altında teker teker dolaştı.

— «Memnun musunuz sevgilim?»

— «Ah, Piyer, bu kadar güzelliği aklım almıyor! Sen çılgınlık etmişsin. Bu kadar büyük bir sarayda yaşarsam, kimsenin benden haberi olmaz mı? Gizli nasıl yaşarım burada?»

— «Canım ben kimse senin varlığını bilmesin demiyorum ki, Çariçe yüzünden saraya gelmesen bile herkes burada olduğunu bilmeli. Hem zaten ben bile saraya elimden geldiği kadar az gideceğim.»

O sırada konuştukları odaya Aleksî girdi :

— «Hakkınız var babacığım. Sizin yerinizde ben olsam Çariçe'ye hiç güvenmem.»

— «Çariçe bana ne yapabilir ki Aleksî?»

— «Ben memleketimizi onun yüzünden terk ettim. Bu kadın beni korkutuyor babacığım.»

— «Yok canım, sen sinirlisin oğlum. Yanlış düşüncelere kapıldığın için kuşku duyuyorsun.»

— «Hayır babacığım, içimde kötü şeyler olacak diye bir seziş var.»

— «Beni dinle Aleksi, birkaç gün içinde her şey sona ermiş olacak. Yarın seni Piyer - Pol kalesine götüreceğim. Hiç üzülme, orada iyi muamele göreceksin. Mahkeme yapıldığı vakit sana karşı fazla sert davranmamaları isteyeceğim. Sesimi duyuracağım onlara. Beraat ettiğin zaman da mahkemenin kararı karşısında boyun eğiyormuş gibi bir tavır takınacağım. Böylece oyun oynanmış olacak. Sen de sarayda yerini almış olacaksın.»

— «Evet babacığım, o konuda hiç endişe etmeyin. Dedikleriniz olursa tabii öyle olacak.»

Aleksi, bunları söyledikten sonra Mili'ye doğru döndü :

— «Bana bu kadar iyi baktığınız için size teşekkür ederim Madam. Babamla sizin sayenizde barıştım. Güzel olduğunuz kadar iyi yürekli bir kadınsınız. Bu bakımdan babama gıpta ediyorum.»

Mili : «Babanız sizi çok seviyor Prens Hazretleri, ben olmasaydım gene barışırdınız, buna kesin inancım var.»

Aleksi, hüzünlü bir tavırla gülümsedi :

— «Neden üvey annem yerine siz Çariçe değilsiniz? Her şey o zaman o kadar basit olurdu ki!»

Bu sırada Prens Romodanovski'nin geldiğini haber verdiler; Prens Aleksi'nin, Sen - Petersburg'a gelmiş olduğunu yalnız o biliyordu. Piyer ona doğru dönerek güldü :

— «A, hoş geldin, Romo. Aleksi'ye biraz moral ver. İçinde kötü bir his varmış.»

Prens Romodanovski, önce Aleksi'nin önünde yerlere kadar eğildi sonra Mili'yi selâmladı ve :

— «Romonov ailesinden gelen ve Büyük Petro'nun

oğlu olan Çareviç'in korku duyması imkânsız bir şeydir.» dedi.

— «Korkuyorum sevgili Prens, sadece yüreğimde bir eziklik var. Babacığım hakkınızı helâl edin. Çünkü artık sizi bir daha sadece Boyarlarınızın ortasında göreceğim.»

Piyer oğlunu bağrına bastı, sonra onu odanın bir köşesine çekti.

— «Tanrı korusun seni oğlum Aleksi.» dedi. «Ama neyin var, neden bu kadar endişe içindesin?»

— «Ben de bilmiyorum. Başıma bir felâket gelirse veliahtsız kalacaksınız. Bana bir şey söylemediniz ama anlıyorum ki, Floris benim üvey kardeşimdir. Benim başıma bir şey gelirse, onu tanıyınız ve Çariçe'yi tahttan uzaklaştırınız.»

Piyer, oğlunun bu sözlerinden çok duygulanmıştı. Ama onun içinden de karanlık düşünceler geçiyordu, bunları dağıtmaya çalıştı ve elinde meşalelerle gelen Li Kang'a seslendi :

— «Bize votka getir!... Yeni bir hayata başlamamızı kutlamak istiyorum. Çevremde hüzünlü yüzler istemiyorum.»

Li Kang : «Emredersiniz, Yüce Kartal!» diyerek votka getirmeye koştu. Piyer kahkaha ile güldü.

— «Şu Çinli'nin kullandığı isimlere bir türlü kendimi alıştıramıyorum.» dedi.

Sonra Mili'ye doğru döndü :

— «Yüzüme bak Yaz Güneşi. Şu anda yanımda dostum, veliahtım, sevdiğim kadın, küçük Floris'im var. Hepimiz Sen - Petersburg'a toplanmış bulunuyoruz. Bundan daha iyi bir şey olabilir mi?»

Oysa ertesi gün haber sarayda bomba etkisi yapacaktı!...

— «Çareviç gelmiş!»

— «Piyer ve Pol kalesindeymiş!»

— «Onu muhakeme edeceklermiş!»

Bazıları da :

— «Canım hiç öyle şey olur mu?» diyorlardı, «Muhakkak sahte bir mahkeme olacak!»

— «Katerina, Menşikov ve Vilyam Mons ile birlikte dairesine kapanmıştı; bu toplantıdan çıktığı vakit dudaklarında tatlı bir gülümseyiş vardı.

Kalede hiç bir şey tahmin edildiği gibi olmuyordu. Çareviç'i muhakeme etmek düşüncesinin bile korku verdiği Boyarlar, endişe içinde toplanmışlardı. İşler sürüm-cemede kalıyordu. Boyarlar durmadan kendilerine fazla bilgi verilmesini istiyorlardı. Bu da Çareviç'in ertesi günü işkenceye tabi tutulacağını belli ediyordu. Piyer, öfkeden deli gibi olmuş bir halde Moyka Sarayına koştu ve Mili'yi kucaklayarak :

— «Bu budalalardan ve ağır davranışlarından bıktım usandım. Yarın Piyer ve Pol kalesine kendim gidip oğlumu bağışlayacağım; buna yetkim var. Sarayın ileri gelenleri önünde oğlumla resmen barışmak istiyorum! Sen de benim yanımda olacaksın sevgilim!»

— «Sen çıldırdın mı? Böyle bir şey bir skandal olur.»

— «Olsun! Ben de zaten bunu istiyorum.»

Ertesi gün, Mili, yanında Fedor, Li Kang ve Piyer'in kendisine tahsis ettiği mujiklerle birlikte kalenin Mühendisler Avlusu denilen kısmına girdi. Kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Piyer, onu orada yanında Prens Menşikov, Prens Romodanovski ve Kont Şeremetyev ile birlikte bekliyordukları için Mili'yi büyük saygı gösterileriyle selâmlamışlardı. Piyer, kibar bir hareketle Mili'nin arabadan reviş'in dairesine götürmüştü. Herkes onları izlemişti. İşte o zaman korkunç bir dram, kâbuslara taş çıkartacak

bir dram oynandı, Mili olup bitenleri ömrünün sonuna kadar unutmayacaktı.

Piyer ile Mili, Çareviç'in odasına herkesten önce girmişlerdi. Aleksi odanın ortasında, göğsüne sapına kadar saplanmış bir hançerle yatıyordu. Vücudu kanlar içindeydi. Piyer onu görünce donakaldı; sanki felce uğramıştı. Ne bir söz söyleyebiliyor, ne kımıldayabiliyordu. Mili, bağırarak henüz ölmemiş olan Aleksi'ye doğru atıldı. Çareviç'in kanına bulanana elbisesine önem vermeden ona doğru eğildi.

— «Çok ıstırap çekiyorsunuz, değil mi?» diyebilirdi

Aleksi'nin yüzünde artık ölümlere özgü balmumu rengini andıran bir sarılık vardı. Dik dik bakan gözlerinde korku ile karışık bir şaşkınlık okunuyordu. Mili gözlerinin dolduğunu hissetti. Onları Çareviç'e belli etmemek için elinden geleni yapıyordu. Odaya kalabalık dolmuştu. Herkes zavallı prensin durumunu hafifletmek için yapılabilecek şeyler konusunda öğütler veriyordu. Ama Mili biliyordu ki, ne tedbir alınır, ne alınsın, hepsi yararsızdı! Aleksi'nin elini tuttu, yüzüne baktı. Genç adamın boğazından bir hırıltı duyuldu, ağzının kenarında kırmızı bir köpük belirmişti. Mili genç adamın bir şeyler söylemek istediğini anlamıştı. İyice eğildi ve kulağını dudaklarına yaklaştırdı.

Çareviç son bir güçle doğruldu, acıdan yüzünü buruşturmuştu. O zaman Mili, genç adamın bir soluk içinde :

— «Babam... Babam... Onu koruyun... Kendinizi koruyun... Floris... Çariçe'ye dikkat edin. Çariçe yaptı bunu. İstiyorum ki... Floris... O...» diye fısıldadığını duydu.

Sonra Çareviç, Mili'nin kolları arasına yığıldı; ölmüştü. Yüzündeki o dehşet anlamı birden silinmişti. Yirmi yaşlarındaki genç adam huzura kavuşmuş gibiydi. Mili hiçkırığa hiçkırığa ağlayarak :

— «Ölümünü hissetmişti ama biz onu anlayamadık!» dedi.

Çevresine bakındı ve sadece dehşet içinde, Çar'a bakan yüzler gördü. Çar'ın yüzü tamamen değişmişti, bir türlü karşı koyamadığı şiddetli bir titremeye kapılmıştı. Mili son bir kez daha Aleksi'ye baktı ve artık hiç bir şey görmeyen o iri mavi gözlerini kapadı. Sonra Prens Rodanovski'ye işaret etti. Ondandır başka herkes taşlaşmış, heykel olmuştu sanki. Prensle birlikte Aleksi'yi yatağın üzerine yatırdılar. Göğsüne hançer saplanmış olan bu cesedin görünümü korkunç bir şeydi. Prens Menşikov, Mili'ye yaklaştı, kendisini göstermenin ve göze girmenin sırası geldiğini düşünüyordu.

— «Bir şey yapabilir miyim Madam?»

Mili elleriyle yüzünü kapayarak :

— «Ah Prens, o hançeri çıkarın lütfen! Sonra da cenaze törenini hazırlayacak olan rahibeleri çağırın.»

Menşikov sapsarı oldu ama gene de Mili'nin sözünü yerine getirdi. Korkunç yaradan fışkıran kan, en yakında bulunanların üzerine püskürdü. Birkaç damlası Pi- yer'in yüzüne bile gelmişti. Pi- yer dehşet içinde :

— «Oğlumun kanı... Aman Allah'ım!» diye mırıldandı.

Olup bitenleri sonunda anlamış görünüyordu. Hiç bir şey söylemeden oğlunun yattığı karyolaya yaklaştı, onu alnından öptü. Sonra gözlerine dolan yaşları belli etmeye çalışarak orada bulunanlara döndü :

— «Burada kanlı bir dram oynanmıştır : Oğlum öldürülmüştür. Katilini bulmadan rahat etmem. Ama siz, burada bulunanlar, benim dediğim gibi oğlumun kendisine inme indiği için öldüğünü söyleyeceğinize yemin edeceksiniz. Dünya bunu böyle bilecek. Çünkü Büyük Petro'nun oğlu hançerlenerek öldürülmüş olamaz. Pi- yer ve Pol kalesi sırrını çağlar boyu koruyacak!»

Mili de bütün Boyarlar gibi yemin etti. Ama hepsinin gözlerinde ne olduğunu bir türlü kestiremediği bir korku seziyordu. Sonunda Prens Romodanovski'yi bir kenara çekerek sordu :

— «Bunlar ne diye Çar'a öyle bakıyorlar?»

Prens Romodanovski, göz yaşlarına hâkim olmaya çalışarak :

— «Korkunç bir şey Madam, Çar'ın sizinle birlikte odaya girdiği sırada oğlunu öldürmüş olduğunu sanıyorlar.»

— «Ama bu olacak şey değil!»

Prens Romodanovski, hüznle :

«İnsanlar görünüşe bakarak, yargıda bulunurlar, Madam.» dedi. «Odaya girdiğiniz sırada çılglık attığınızı işittiler. Hepsi bu işittikleri çılglığın Prens Aleksî'nin attığı çılglık olduğu konusunda yemin ederler. Tabîî Çar, kendisine nasıl bir suç yüklediklerini öğrendiği vakit, korkunç şeyler olacak. Düşmanları da mahkemenin sadece sahneye konulmuş bir oyun olduğunu söylemekten zevk duyacaklar.»

Mili, bunu işitince hıçkırarak hıçkırarak başım Prens Romodanovski'nin omuzuna dayadı.

— «Ama öyle olur mu? Prens Menşikov her halde doğruyu söyleyecektir. Siz de söyleyeceksiniz.»

Prens Romodanovski, buna hiç bir cevap vermeyerek gözlerini yere indirdi.

Bu sırada Piyer, ona seslendi :

— «Romo, lütfen her şeyle sen meşgul ol dostum. Bir babaya oğlunun katili olarak bakan bu dehşet içindeki yüzleri görmeye tahammülüm yok artık.»

— «Demek ne düşüncede olduklarını hemen anladınız Çar'ım öyle mi?»

— «Tabîî anladım Romo! Hemen anladım. Ama oğ-

lumu, veliahtı kim öldürdü? Ölürlen imparatorluğu kime teslim edeceğim.»

Piyer, bu olaydan sonra günlerce ve günlerce Moyka Sarayına kapandı. Mili'den başka hiç kimseyi görmek istemiyordu. Peterhof Sarayında bulunan Çariçe ile saraylılar, Çar'ın dönüşünü boşuna bekliyorlardı. Çar, devlet işleriyle uğraşmayı reddediyordu; garip bir uyusukluk içindeydi. Olayın soruşturmasını yürütmek için Prens Romo'yu görevlendirmişti ama, kalede hiç kimsenin bir şey bildiği yoktu. Muhafızlar, Aleksi'nin odasına hiç kimsenin girdiğini görmemişlerdi. Piyer, bir ara, Aleksi'nin intihar etmiş olabileceğini düşündü ama, bu düşüncayı hemen zihninden sildi. Oğlu öldürülmüştü. Buna kesin olarak inanmaya başlamıştı. Ama katili kimdi?. Kimdi onu öldüren? Bu soru Piyer'e rahat huzur vermiyordu. Yalnız Mili, yanında bulunduğu zamanlar onu biraz olsun sakinleştiriyordu. Piyer saatlerce bir divanın üzerinde yatıyordu. Gözleri bir noktaya dikilmiş, hiç bir şey görmüyormuş, hiç bir şey işitmiyormuş gibi yatıyordu. Bir gün Prens Romo, Piyer'in yasağına rağmen, içeriye girdi ve onu harekete geçirmek istedi.

— «Benden ne istiyorsun Romo? Ben kimseyi görmek istemiyorum. Rusya'dan buralara bir daha dönmemek üzere ayrılacağız. Mili ile birlikte gideceğiz buralardan! Tahtı bırakmak istiyorum!»

Prens Romodanovski, ürperdi ve yardımını istiyormuş gibi Mili'ye yan yan baktı :

— «Çar'ım, bir derdi oldukları vakit kendilerini yatağa atarak ağlayan yalnız kadınlardır. Başımızda bulunmadığınız için işler yürümüyor, siz ise hiç bir şeyle meşgul olmak istemiyorsunuz.»

— «Beni rahat bırak Romo! Onlar beni oğlumu öldürmüş olmakla suçluyorlar. Bu benim içimde kanayan bir yara olmuştur. Artık vaktiyle sevdiğim, ama bana

ihanet eden bu millet için hiç bir şey yapmak istemiyorum!»

Mili yere diz çöktü ve Piyer'in elini tuttu :

— «Sevgilim, benimle birlikte gitmen için seni kandırmalıyım, böyle bir şey benim mutluluğum olurdu. Ne yapmalı ki, görevini sonuna dek yerine getirmelisin. Senin hayatta bir amacın var! Bunu biliyorsun. Ben de kendimi Aleksi'nin ölümünden suçlu hissediyorum. Çünkü hiç değilse önsezisine önem vermeliydim. Ama ne olursa olsun, sana yalvarıyorum, yeniden Büyük Petro ol!» dedi.

Piyer, yüceliğin ve görev duygusunun ne olduğunu bilen genç kadına baktı. Sonra gözlerini sadık arkadaşına çevirdi ve içinde bir utanç duydu. Doğruldu, aynaya baktı. Günlerdir tıraş olmamış, günlerdir getirilen yemeklerden hiç birini yememişti. Kapkara bir dünyada yaşıyor gibiydi : «Gerçekten ne kadar zayıf bir insanmışım!» diye düşündü.

Prens Romo, Çar'ının zihninden geçenleri anlamış, bundan ötürü büyük bir memnunluk duymuştu.

— «Kendinizi toparlayın, Majeste. Size muhtacız. Hem ne olursa olsun unutmayın ki bir oğlunuz daha var.» dedi.

Bunu söylerken tekrar bir saraylı gibi, saray etiketine uyarak konuşmuştu.

Piyer, şaşkınlık içindeydi. Floris... Floris vardı ya... Üzüntüsü içinde onu hemen hemen tamamen aklından çıkarmıştı. Mili'ye :

— «Evet, bir oğlum daha var. Hem de o kadar gürbüz, o kadar kuvvetli bir çocuk ki!. Hem benim, hem de senin bir parçan olan oğlumuz. Beni bağışla sevgilim, bütün bu günler boyunca ağzından hiç bir şikâyet çıkmadan bana nasıl baktın? Oğlumu görmek istiyorum. Onu bana getirin!» dedi.

Piyer, bunu neredeyse çekingen bir tavrıyla söylemişti. Mili hemen kapıya koştu ve biraz sonra Li Kang, kucağında tuttuğu Floris'i getirdi.

— «İşte Bahar Rüzgârını getirdim.» dedi.

Çinli, bunu gülümseyerek söylemişti. Floris, artık sekiz aylık olmuştu, öyleyken dimdik duruyordu. Piyer, onu iki kolundan tutup yukarıya kaldırdı. Çocuk kımıldayıp duruyor, gülüyor, bir şeyler söylüyordu. Piyer'in gözleri doldu. Hayatta kalan tek oğluna bakıyordu.

Prens Romo, Mili'ye yavaşça:

— «Bu çocuk onu kurtaracak!» diye fısıldadı.

Piyer hâlâ Floris'e bakıyordu.

— «Senin için yaşayacağım! Senin için hükümdar olarak tahtta kalmaya devam edeceğim. Floris, biricik yavrum.» diye mırıldanıyordu.

İKİNCİ KİTAP

ÇAR'IN OĞLU

ON

Adrien :

— «Floris! Ben Kazak birliğinin büyük reisiyim. Onun için emirlerime boyun eğeceksin!» diye bağıırıyordu.

İki çocuk, Piyer'in Mili'ye hediye ettiğı ve Sen - Petersburg dolaylarında bulunan Büyük Dubino malikâne-sinin bahçesinde savaş oyunu oynuyorlardı.

Bu topraklarda yüzlerce serf yaşıyordu, ama Mili hizmetinde kölelerin bulunmasına dayanamayarak bun-ların hepsini özgürlüğe kavuşturmuştu. Hepsi de onu ta-parcasına seviyor, ona : «Küçük annemiz!» diyorlardı.

Ağaca çıkmış olan Floris, avazı çıktığı kadar bağırı-yor, Adrien'i tahtadan bir kılıçla tehdit ediyordu.

— «Ben de Tatarların başkanıyım! Benim ordum se-ninkinden kuvvetlidir!»

Floris ile Adrien'in üzerinde, onları sıcak tutan as-tragandan yapılmış kaftanlar, başlarında kulaklarını da iyice kapayan samur kalpaklar, ayaklarında da kürklü yüksek çizmeler vardı. Burunları soğuktan kızarmıştı ama, buna önem bile vermiyorlardı. Ancak birkaç ağacın

kara birer leke gibi göründükleri o uçsuz bucaksız, bem-beyaz, şiirli ama garip çevrede birbirlerine amansız bir savaş açmışlardı. Babaları bu büyük malikânede çalışan bir grup çocuk onları izliyordu. Floris'in de Adrien'in de kendilerine körü körüne boyun eğen birer orduları vardı. Bunlar, Piyer'in Dibona'da bulunduğu sıralarda zevkle seyrettiği manevralar yaptırıyorlardı. Piyer, daha o yaşta çocukları kendilerini bekleyen hayata hazırlıyor, onlara ata binmesini, kılıç kullanmasını öğretiyor, aralarına katılarak kendisi de kılıç savuruyor ve nasıl tabanca kullanacaklarını gösteriyordu. Mili, yaşları bu kadar küçük çocuklara bu çeşit şiddetli oyunların zararlı olduğunu söylüyordu ama, Piyer, buna sadece gülerek karşılık veriyordu.

Eliza pencereden başını uzatarak :

— «Çabuk öğle yemeğine gelin çocuklar!» diye seslendi.

Çocuklar koşarak gelip annelerinin onları beklediği yemek odasına girdiler. İkisi de Mili'nin kucağına atılmışlardı.

— «Günaydın anneciğim!»

— «Günaydın yavrularım! Haydi bakalım, sofraya oturun.»

Adrien : «Anneciğim, Sen - Petersburg'tan ayrıldığı-mızdan bu yana sekiz gün oldu. Öyleyken Baron Mihailov hâlâ bizi görmeye gelmedi.» dedi.

Floris, söze karıştı :

— «Buna fena halde canım sıkılıyor, çünkü ordum büyük başarılar gösteriyor. Hem o burada olduğu vakit daha çok memnun oluyorum. Çünkü o yemeği parmaklarımla yememe izin veriyor, siz ise izin vermiyorsunuz anecığım.»

Mili şefkatle gülümsedi. Çocuklarını ne kadar seviyor, onları ne kadar güzel buluyordu! Floris, henüz yedi

yaşındaydı. Uzun boylu olacağı belliydi, ondan hemen hemen üç yaş büyük olan Adrien kadar büyüktü. Tıpkı babasınıninkiler gibi pırıl pırıl elâ gözleri vardı. Soylu olduğu da her hâlinden anlaşılıyordu. Gülüşü, siyah kıvrıcık saçları, kibar davranışları ve bazen çılgınlığa varan öfke nöbetleri ile tıpkı babasıydı. Adrien'in ise daha çok Mili gibi yumuşak bir inatla karışık hafif alaycı bir tavırdı. Mili ne kadar dikkat etse, Adrien'de kocası Amede'ye benzer hiç bir nokta bulamıyordu. Adrien'in altın sarısı saçları, kıvılcım saçan kahverengi gözleri vardı. Yüzü de çilliydi. Mili bazen kocasını düşünüyordu. Piyer sonunda Amede'nin nasıl öldüğünü, Kont Horn'un onu nasıl hançerlediğini anlatmıştı.

Amede'nin bütün kusurlarına rağmen, genç kadın, çocukları gerçekleri gizleyerek yetiştirdiği için üzülüyordu. Dürüst bir kadındı. Bu yalanlar ,ona dert oluyordu. Floris ile Adrien kendilerini savaşta ölen Kont Vilnöv-Karamey'in oğulları sanıyorlardı. Piyer Mihailov'u da annelerinin yakın bir dostu olarak kabul ediyorlardı. Çar olduğundan, haberleri bile yoktu. Floris, Piyer'in babası olduğunu da bilmiyordu.

Fedor Tartakovski, içeri girerek Rusça :

— «Baron hazretleri kızakla geldiler. Biraz önce malikânenin parmaklık kapısından geçtiler efendim.» diye haber verdi.

Mili artık Rusça öğrenmişti. Çocuklar da rahatça bu dili konuşuyorlardı.

Malikânedeki hizmetkârlar, Çar'ın kimliğini açıklamak istemediğini biliyor, onun bu arzusuna saygı gösteriyorlardı.

Mili ile çocuklar, köşkün kapısına koştular ve Piyer'in kızığının karlarla kaplı düzlükte bir dönüş yaparak gelip merdivenin alt basamağında durduğunu gördüler. Çocuklar büyük bir sevinç içinde Piyer'in kollarına

atıldılar. Piyer her birini bir koltuğunun altına aldı. Sonra koşarak merdivenden yukarı çıkıp Mili'yi bağrına bastı.

Floris : «Neden bu kadar zaman görünmediniz, Petruşka Amca?» diye sordu.

— «Bu arada yapmam gereken birçok işlerim oldu, oğlum. Ama bu sefer yanınızda birkaç gün kalacağım. Bu arada anneni önemli bir şeye razı etmek istiyorum. Ondan sonra hep birlikte Sen - Petesburg'a döneceğiz. Yorgunluktan bittim.»

Piyer, bunu söyledikten sonra kendisini beyaz faytanın yanındaki koltuğa bırakmış ve odayı iyice ısıtan kocaman bir sobanın yanındaki koltuğa bırakmıştı.

Mili, Piyer'e endişe ile baktı : Sekiz yıldır yorgunluktan şikâyet ettiğini hiç işitmemişti. Elli yaşlarında olan Piyer, hâlâ Mili'nin Paris'te tanıdığı zamanki kadar yakışıklı adamdı. Yalnız şakakları biraz ağarmış ve gözlerinin altında da çizgiler belirmişti. Piyer'in söz ettiği o önemli konular neydi acaba?

Floris : «Petruşka Amca, benim ordularım bu sabah Adrien'in ordularını yendiler.»

— «Doğru söylemiyorsun seni gidi yalancı!»

— «Ne dedin? Ben mi yalancıyım.»

Floris, öfkeyle Adrien'in üzerine atılmıştı. İki kardeş dövüşerek yerlerde yuvarlanıyorlardı. Mili onları ayırmak istedi. Piyer :

— «Bırak onları Mili! Bu tutumları birbirlerini sevdiklerini gösteriyor. Romo ile ben birbirimize ne dayaklar atmışızdır bir bilsen! Oysa Romo, benim tek dostumdur. Ondan başka hiç kimseye güvenmem!»

— «Aşkolsun Piyer! Bana güvenmiyor musun?»

Piyer, ona şefkatle baktı : «Özür dilerim sevgilim, ama sen benden bir parça sayılırsın. Buraya gelmiş olmam da bunu ispat ediyor.»

Piyer, bunu söyledikten sonra arkasını döndü ve Floris ile Adrien'i kucığına aldı.

— «Haydi bakalım çocuklar. Sizi ve annenizi kızakla gezmeye götürüyorum. Atların dizginlerini de siz tutacaksınız.»

Çocuklar sevinç çığlıkları atarak Eliza'dan kürklü ceket almaya koştular. Eliza :

— «Hay Allah'ım ne memleket! İnsan burada ya sıcaktan, ya soğuktan ölüyor.»

Sonra da yanından geçen ve elinde Piyer'in kürkünü tutan Fedor'a yan yan bakarak :

— «Üstelik hiç kimse Fransızca bilmiyor burada!»

Eliza sekiz yıldır hep yakınıp duruyor, homurdanıyordu ama yerini dünyada kimseye bırakmazdı. Baktığı çocukları öylesine seviyordu. Yalnız ortada hiç bir neden yokken, o Kazaktan nefret ediyordu. Yalnız ona ısınamamıştı. Greguar Fedor'a Fransızca, Fedor'da Greguar'a Rusça öğretiyor ama, ikisi de aldıkları derslerden hiç yararlanamıyorlardı.

Bakû'den dönüşünden bu yana Li Kang, Mili ile çocukların yanında kalmıştı. Çocuklara bildiği bütün dilleri öğretiyordu. Ama Adrien ile Floris, Greguar'la Fedor'dan çok daha yetenekliydi. Fedor, onlara silâh kullanmasını ve ata binmesini de öğretiyordu. İki çocuk artık Kazak yavruları gibi güçlüydüler. Blazua ile Martin ise üstün insanlarmış gibi tavırlar takınıyor ve onları hayran hayran dinleyen mujiklere Paris'in taşı toprağı elmas olan bir kent olduğunu anlatıyorlardı.

Floris avazı çıktığı kadar :

— «Petruşka amca, daha çabuk sürelim, daha çabuk!» diye bağıırıyordu.

— «Daha çabuk sürersem korkarsın Floris.»

— «Ben hiç bir zaman korkmam! Size benziyorum ben.»

Piyer Mili'ye göz kırptı ve kulağına :

— «Bana öyle bir oğul verdin ki!» diye mırıldandı.

Mili'nin yüzü pembeleşti. Mutluydu; Piyer yanındaydı. Dokuz yıldır aşkları her zamankinden daha güçlüydü. Piyer, Baltık Denizinin ıssız bir yerinde kızağı durdurdu. Çocuklar koşuşup oynarken. Piyer Mili'yi bir kenara çekti.

— «Bana yaşattığın bu mutlu yıllar için ne kadar teşekkür etsem azdır Mili. Benimle birlikte buralara geldiğin için hiç pişman olmadın mı?»

Mili, şaşkınlıkla Piyer'e baktı :

— «Pişman olmak mı? Bunu nasıl söylersin sevgilim? Ömrüm boyunca senden başka hiç kimseyi sevmedim ki ben. Yemin ederim!»

— «Mili, Peterhof'tan sana önemli bir haber vermeye geldim. Çariçe'yi boşamaya, seninle evlenmeye, Floris'i de veliaht ilân etmeye kararlıyım.»

Mili, birden sarardı. «Ama Piyer... Sekiz yıllık mutlu bir yaşantıdan sonra verdiğin bu karar, biraz âni olmuyor mu?»

— «Belki biraz âni oluyor, ama benimle birlikte geldiğin ve bana dünyanın en güzel çocuğunu verdiğin için sana nasıl teşekkür etsem gene azdır.»

Floris, uzaklarda koşuşuyor, esmer saçları rüzgârda hafif hafif dalgalanıyordu. Mili, elinde olmayarak : «Gerçekten ne kadar güzel bir küçük prens olabilirdi!» diye düşündü.

Sonra gözlerinin önünde katledilen Prens Aleksî canlandı. O zaman mutluluğunun taşıyacağı taçla bağdaşamayacağını anladı :

— «Piyer! Seni anlamıyorum. Bu konuda seninle daha önce de söz etmiştik. Ama sonra sonra...»

— «Evet sevgilim. Aleksî'nin ölümünden sonra fikrimi değiştirmiştım. Çünkü onun ölümü, seni çok etkile-

mişti. Hem bu kararı vermeden önce oğlumun katilini bulmak istiyordum.»

Mili elinde olmayarak ürperdi. Aleksi'yi kimin öldürdüğünü biliyordu. Ama bundan hiç kimseye söz etmemişti. Yalnız bunu bildiğini Çariçe'nin kendisine açıklamıştı. Bir gün Eliza, Floris'e mamasını hazırlarken beceriksizlik ederek onu yere dökmüştü. Köşkteki köpeklerden biri mamayı yalamış biraz sonra da inleye inleye ölmüştü. Mili, bu sahneye tanık olmuştu. O zaman köşkteki mujiklerden birinin Çariçe'nin emrinde olduğunu anlamıştı; çünkü kendi hizmetkârları, kuşkulanılacak insanlar değildi. Bunun üzerine Mili, köşke prens Menşikov'u çağırtmıştı. Menşikov Mili'nin onu başka bir niyetle çağırıldığını sanmış, deli gibi sevinerek gelmiş, ama Mili ümitlerini hemen söndürerek :

— «Prens, sizi buraya çağırtmamın nedeni, Çariçe ile başbaşa burada konuşmayı arzu etmemdir.» demişti! «Kendisine söyleyiniz, ben, Piyer ve Pol kalesinde olup bitenleri biliyorum. Çabuk gidiniz ve kendisine bunu söyleyiniz. Buraya hemen gelsin! Yoksa bildiklerimi Çar'a açıklayım!»

Menşikov, bu kadar yumuşak başlı bir kadının nasıl değiştiğini ve Çariçe'yi ayağına çağırmaya cüret ettiğini görünce şaşırıp kalmıştı. Üstelik Mili bununla da kalmamıştı. Onu, soylu bir prensi basit bir uşakmış gibi kullanıyordu. Bunun üzerine kendi kendine yemin etti : Bu kadın bir gün ona ait olacaktı! Katerina, Piyer'in birkaç gün için ordularını denetlemeye gitmesini beklemiş sonra bir akşam yüreğinde müthiş bir öfke ile basit bir arabaya binerek Mili'nin köşküne gitmişti. Mili ona bir anlaşma teklif ediyordu :

— «Aleksi'yi sizin öldürttüğünüzü biliyorum; bunu bana kendisi ölmeden biraz önce açıklamıştı. Oğlumu da zehirletmeyi denediğinizi biliyorum. Çocuklarım aleyhine

herhangi bir şeye girişmeyin, yoksa bildiklerimi Çar'a açıklarım; sizin suçlu olduğunuzu herkese bildiririm. Bir daha çocuklarıma karşı herhangi bir şey yapmazsanız, ben de buna karşılık Çar'ın sizi boşamasına engel olmaya söz veririm!»

Katerina, çaresiz bu anlaşmayı kabul etmek zorunda kalmıştı. Peterhof'a büyük bir üzüntü içinde dönmüş-tü ama, ondan sonra yedi yıl boyunca bir daha herhangi bir denemede bulunmamıştı. Şimdi ise Piyer karısını boşamak istiyordu. Mili ne yapacağını bilemiyordu.

— «Piyer, neden böyle ani karar verdin?»

— «Ben de daha önce senin gibi düşünüyordum. Bana çok sevdiğim iki kız evlât veren bir kadını boşamaktan vicdan azabı çekiyorum, özellikle Elizabet için üzülüyordum. Floris'i herkesten saklamamı da kabul etmiştim; ama biliyordum ki meşru olmayan bir çocuk annesi olmak sana büyük bir üzüntü veriyordu.»

Mili sarardı : «Ama Piyer...»

— «Hayır bir şey söyleme, sevgilim. Floris resmen kont Vılñöv - Karamey'dir. Onu bir evlât olarak tanımam onun için daha iyiydi. Ama şimdi her şey değişti : Çünkü Aleksi'yi kimin öldürttüğünü biliyorum.»

— «Piyer!»

— «Evet, bunu meydana çıkarmam yedi yıl sürdü : Aleksi'yi öldürten odur. Kaleye bu amaçla girmiş olan da Vilyam Mons'tur. Onlardan çoktandır şüphe ediyordum. Ama cinayeti işlediklerini ispat eden delili ele geçiren sadık dostum Romo'dur. Menşikov'un bundan haberi olup olmadığını bilmiyorum, ama şurası muhakkak ki intikamım korkunç olacaktır!»

— «Piyer, bütün bunlar beni korkutuyor.»

— «Korkmamalısın Mili! Veliahtı şimdiden seçeceğini bildiren günlük emri ilk olarak sana açıklamış bul-

nuyorum. Veliahtım Floris olacaktır. Sen de benim yanbaşımda taht'ta bulunacaksın. Bu kararı çoktandır vermeliydim! Şimdi artık acele etmeliyim.»

— «Ama Piyer, acele etmemiz için bir gerek yok ki.»

— «Kimbilir? Fransa'da o çingene kadının bana söylediğini unutamıyorum.»

— «Ne söylemişti ki? Haberim yok. Bana hiç söylemedin.»

— «O çingene kadın benim kim olduğumu anlamıştı. Birbirimizi seveceğimizi açıklamış, ama ancak sekiz yıl daha yaşayacağımı da belirtmişti. Şimdi sekizinci yılımız başlıyor. Kadının söylediklerine pek inanmamakla birlikte, endişeliyim. Sen - Petersburg'a döneceğim. Artık çocuklarla birlikte saraya yerleşmeni istiyorum. Orada senin için özel bir daire hazırlattım. Sekiz gün sonra orada senin onuruna büyük bir balo vereceğim ve seni resmen saraylılara tanıtacağım. Sen Çariçe olacaksın! Böylece Aleksi'nin intikamını almış olacağım. Floris de yeni veliahtım olacaktır.»

ON BİR

— «Sen misin Vilyam, sevgilim?»

— «Evet, Majeste.»

Katerina hizmetçilerine işaret etti. Bunun üzerine hepsi odadan çekilip gittiler. Yakışıklı Vilyam Mons, dudaklarında bir gülümseyişle içeri girdi ama, Katerina ona karşı pek fazla ilgi göstermiyordu, çünkü Mons daha önceleri sevgilisi olmuştu.

— «Rahat konuşabilirsin, burada yalnızız.»

— «Baloya mı hazırlanıyorsun Katerina?»

— «Evet gördüğün gibi.»

— «Endişe içindeyim. Birkaç gündür herkes saray-

da Çar'ın bu baloyu o Fransız kadını için verdiğini söylüyor.»

— «Ne münasebet? Henüz beni boşamadı ki! Yedi yıldır bundan söz edip duruyorlar. Oysa görüyorsun, taç hâlâ benim başımda! O tacın altında bulunan da henüz benim başımdır.»

— «Olsun, rahat değilim. Çar'a rastladım, bana çok sinirli göründü. Bir gün işi öğrenirse...»

— «Neyi öğrenirse? Sevgilim olduğunu mu? Bunu çoktandır biliyor zaten.»

— «Hayır, bunu demek istemiyorum...»

Vilyam Mons, sesini alçaltmıştı.

— «Çareviç'ten söz etmek istiyorum. Biliyorsun ya Çareviç'i...»

— «Sus budala! Ağzından çıkanı bilmiyorsun. Başımızı koparsınlar mı istiyorsun? Şimdilik korkacak bir şey yok. Gel seni teselli edeyim.»

Katerina bunu söylerken Vilyam'ı öpmüştü.

Vilyam Mons, Çariçe'nin kolları arasındayken biraz teselli bulmuş ve herhalde haklı olduğunu düşünmüştü. Aradan yedi yıl geçtikten sonra böyle bir düşünceye kapılmasının ne gereği vardı?

Katerina ona gülümseyerek bakıyordu.

— «Biraz votka iç. Haydi, haydi iyi gelir. Gel, daha zamanımız var.»

Vilyam Mons, arka arkaya üç kadeh votka içti ve gerçekten kendisini daha iyi hissetti.

— «Ama Katerina öyle şey olur mu? Üzerinde süslü bir elbise var.»

— «Olsun, daha enteresan ya. Ama sakın elbisemi buruşturayım deme.»

Çariçe bunu söylerken, karyolanın kenarına oturmuştu.

Kaderin garip bir cilvesi ile bu kısa boylu, kırmızı

yüzlü kadın, Vilyam Mons'un hoşuna gidiyordu. Menşikov için her zaman bir angarya olan ve sadece alıştığı için yerine getirdiği hareketler, Mons için bir zevk oluyordu; ters bir yön alan duyguları onu Katerina'ya doğru itiyordu. Çariçe'nin yanındayken bir türlü ona doyamıyor gibiydi. Katerina'nın bu alanda olağanüstü buluşları vardı. Hatta bazen zevklerini paylaşmak için sokak kadınlarını da davet ettiği oluyor, bu da Mons'un çok hoşuna gidiyordu.

— «Sakin korku seni felce uğratmasın Vilyam?»

Heyecan içinde olan Mons, Katerina'ya hiç bir duygunun aşkını etkilemeyeceğini göstermeye çalışıyordu. Sonunda sarhoş gibi doğruldu ve Katerina'nın üzerine atıldı. Ama Katerina onu iterek :

— «Dikkat et, saç tuvaletimi bozacaksın. Doğrul bakayım!» dedi.

Mons doğruldu. Katerina da sanki hiç bir şey olmamış gibi elbisesini düzeltti, sonra Mons'a :

— «Kendine çeki düzen ver! Çok mutluyum. Bana büyük bir heyecan duyurdun. Yarım saat sonra baloda görüşelim, o salonda toplanmış aptalların arasında. Haydi şimdi güle güle.»

Saray teşrifatçısı gösterişli bir tavır takınmıştı :

— «Kontes dö Vilnöv - Karamey Hazretleri!» diye bağırdı.

Peterhof salonlarında bütün saraylılar itiş - kakıştı. Demek Büyük Petro'nun yıllardır sevdiği kadın, eninde sonunda saraya tanıtılacaktı. Mili biraz solgundu; olaylar birden çok hızlı bir tempoda gelişmişti. Piyer, genç kadının kendisine doğru ilerlediğini görerek gülümsedi. «Allahım ne kadar güzel bir kadın!» diye düşündü.

Mili yıllardır Rusya'da yaşadığı halde, hâlâ Paris'teki gibi giyinmeye devam ediyordu. Şıklığını her zaman kıskanan bütün kadınlar çevresinde toplanıyor, ona hay-

ranlıkla bakıyorlardı. Mili'nin elbisesi son modaya uygundu, eteği geniş tellerle kabartılmıştı. Üzerine sırma ve sim işlemeli kısa bir saraylı mantosu geçirmişti. Elbisenin göğüs ve etek kısmı ise renk renk işlenmiş beyaz ipektendi. Prens Romodanovski, Mili'ye yaklaştı, onu elinden tutarak Çar'a doğru götürdü ve önünde yerlere kadar eğildi.

— «İzin verirsiniz Majestelerine kontes dö Vilnöv-Karamey'i tanıtmak isterim.» dedi.

Mili derin bir saygıyla diz kırarak başını eğdi. Doğrulduğu vakit, Piyer hiç belli etmeden ona göz kırptı; bu tanıma töreniyle için için eğleniyordu. Salonda toplanmış olan saraylıların hepsi önemli bir olayın meydana geleceğini hissediyorlardı.

Çariçe gerçekten tahttan uzaklaştırılmış mıydı?

Ama tam bu sırada zihinlerde düğümlenen sorunun cevabını merak edenlere karşılık verir gibi, kapılar açıldı ve teşrifatçı :

— «Çariçe Hazretleri!» diye bildirdi.

Herkes Katerina'yı görmek için kapıya doğru döndü. Katerina, Mili'nin orada olduğunu görünce yüzünü buruşturdu. Sapsarı olmuştu. Piyer, Çariçe'nin yanına yaklaşmasını bekledi, sonra gözlerinin içine bakarak :

— «Balomuza hoş geldiniz, Madam. Davet edilmediğiniz halde geldiğiniz için gene de çok memnunuz.»

Katerina, bu hakaret karşısında olduğu yerde sallandı. Neredeyse yere düşecekti. Mili, bu kadının neler yapabileceğini bildiği halde ona karşı içinde bir acıma hissi duymaktan kendini alamadı. Piyer devam etti.

— «Hem burada bulunmanızdan ötürü çok memnunuz Madam. Böylece çok önemli bir haberi bizden öğrenebileceksiniz.»

Katerina endişe ile çevresine bakındı; dostça bir bakış arıyordu. Ama hiç kimseyi bulamadı ve Piyer'in sa-

kin sesi ona müthiş bir öfke krizinden daha şiddetli bir etki yaptı.

— «Birini arıyor gibisiniz, Madam. Yoksa aradığınız sevgili Vilyam Mons'unuz mu?»

Katerina, anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı. Piyer bir işaret yaptı. Salonda hayret dolu bir mırıltı dolaştı. O zaman Çariçe içeriye bir askerin girdiğini gördü. Asker, içi şarap dolu kocaman bir kupa tutuyordu. Kupanın içinde de Vilyam Mons'un henüz sıcak olan başı vardı. Çariçe gözlerini bu korkunç sahneden bir türlü ayıramıyordu. Daha on beş dakika kadar önce öptüğü adamın başı işte orada, o kupanın içindeydi. Baş kesilmişti! Ama Katerina'nın o anda sevgilisinin sonunu düşünerek kendini üzüntüye kaptırmaya vakti yoktu; kendi sonunu düşünmesi gerekiyordu. Titreyerek iri gözlerle o korkunç başa sitem eder gibi bakıyordu. Piyer, sert bir tavırla :

— «Evet Madam! Yedi yıl önce Piyer ve Pol kalesinin civarında fazla dolaştıkları göze çarpan kişileri pek sevmiyoruz. Şunu biliniz ki, hepsinin sonu aynı olacaktır!»

Menşikov, başının üzerinden bir balta savrulmuş gibi oldu. Mili'ye baktı. Genç kadının güzel yüzü, Piyer'in onlara acımasını diliyor gibiydi. Menşikov : «Bu kadına kendimi nasıl sevdiremedim? Ne diye şimdi tahttan uzaklaştırılacak olan o şişman Çariçe'ye kapıldım?» diye düşünüyordu.

Katerina, ölüme mahkûm edildiğini işitmek korkusuyla bayılınca, Piyer ona nefretle baktı ve iki mujik çağırarak :

— «Götürün onu dairesine!» dedi.

Sonra Mili'ye döndü ve herkesin duyabileceği bir sesle :

— «Sizi burada, Peterhof'ta misafir etmekten büyük bir memnunluk duyuyoruz. Ümit ederiz ki, burada uzun

bir süre kalırsınız. Hattâ arzu ederseniz burada ömrünüzün sonuna dek kalabilirsiniz!»

Saraylılar bakışıyorlardı. Artık hiç bir şey kalmamıştı, bu kadın Çariçe olacaktı.

Bu arada Piyer daha alçak sesle mırıldandı :

— «Sana tapıyorum! Bütün bunlara tanık olduğun için özür dilerim. Ama bunun böyle olması gerekiyordu. Hepsinin, her şeyin artık değişeceğini anlamaları gerekiyordu.»

Mili : «Çariçe'ye çok acıdım Piyer! Ona karşı sakın çok sert davranma!» diye fısıldadı.

— «Hayır, onu Polonya'ya göndereceğim. Ama kızlarım Elizabeth ile Anna'yı da yanımızda alıkoyacağım. Sen Floris'e henüz bir şey söylemedin değil mi?»

— «Hayır Piyer. Olup bitenleri önce senin ona açıklamayı tercih ederim.»

Floris ile Adrien sarayın güney kanadında bir dairede kalıyorlardı. Kapılarının önünde Li Kang nöbet bekliyor, ayak uçlarında da Eliza oturmuş onlara ninni söylüyordu. Floris, Adrien'e yan gözle baktı. Adrien ne demek istediğini hemen anlamıştı. İki çocuk sanki uykuları gelmiş gibi esniyorlardı. İyi yürekli ihtiyar hizmetçinin düşüncelerini çok iyi bildikleri için Eliza'nın onlara hâlâ birer bebek gözü ile baktığını anlıyorlardı.

Eliza çıkıp da kapıyı kapattıktan sonra Adrien hemen doğruldu.

— «Bana baksana Floris, baloyu seyretmek istemez misin ha?» diye sordu.

— «İstemez olur muyum? Hem bu sarayın gerçekten Çar'ın sarayı olup olmadığını öğrenmek istiyorum.»

— «Çar'ın sarayı olur mu? Öyle olsaydı, annem bunu bize daha önceden söylerdi.»

— «Sen çocuksun, Floris! Bir süredir çok acayip şeyler oluyor. Ama farkında değilsin.»

Floris, sanki çok şeyler biliyormuş gibi, kırılgan bir tavırla :

— «Bilmez olur muyum? Yani sen şimdi demek istiyorsun ki, annem Petruşka amca ile evlenecek.»

— «Evlenip evlenmeyeceklerini bilmiyorum ama, birbirlerini seviyorlar galiba.»

— «Sence Petruşka amca baloda mı?»

— «Tabii ya! Haydi gel buradan çıkalım. Elimi sımsıkı tut. Seni burada kaybetmek istemem.»

Hiç gürültü etmeden yataklarından çıktılar ve sırtlarında uzun gecelikleri ile kapıya doğru yürüdüler. Floris, kapının deliğinden bakınca Li Kang'ın yerde yattığını gördü ve parmağını dudaklarına götürerek kardeşine susmasını işaret etti :

— «Adrien! Buradan çıkmak için başka bir yer bulmalıyız, kapıdan çıkamayız.»

Adrien etrafına bakındı ve durumu kendisinin ele aldığı gösteren bir tavırla, emreder gibi :

— «Pencereden çıkacağız!» dedi.

Ama ne kadar uğraşılsa, karla dolu balkona açılan çift camlı yüksek pencereleri açamadılar. Adrien :

— «Madem açamıyoruz, camını kıralım!» diye teklif etti.

— «Olmaz. Gürültü çıkar. Unutma ki, gizli bir harakâтта bulunuyoruz : Şeytan kulesinden kaçmaya çalışıyoruz, öyle düşün.»

Adrien'in dişleri birbirine çarptı.

— «Öyle deme, beni korkutuyorsun, Floris!»

Floris, kendini uydurduğu oyunun heyecanına kapılmıştı. Memnun memnun :

— «Bak, şimdi ne yapacağız biliyor musun? Şeytanla pazarlığa oturacağız. O bize şu balkona açılan kapıyı açacak ve Li Kang'ın hiç bir şey görmemesini sağlayacak.»

Adrien kendisini toplamıştı :

— «Ama biliyor musun, şeytanla pazarlığa oturmak için, anlaşmanın altına kendi kanımızla imza atmak zorundayız.»

— «Öyle mi? Yani şimdi biz kendi kanımızı kullanarak mı imza atacacağız?»

— «Tabii. Yoksa bu anlaşmanın hiç bir hükmü kalmaz. Hem de kim daha gençse onun kanı kullanılır.»

Adrien bunu hiç çekinmeden söylemişti. Floris belli etmek istemiyordu ama korkmaya başlamış ve önce kendisi şeytandan söz ettiği için pişman olmuştu. Bu zordumdan, duygularını ağabeyine hiç belli etmeden nasıl kurtulacağını düşünüyordu.

Adrien ise hayalinde canlandırdığı oyundan çok memnundu. Ama Floris'in kanı ile imza atmağa kalkışmasına fırsat vermeden çıkmanın çarelerini arıyordu. Çünkü aslında küçük kardeşini çok seviyor ve şakayı fazla uzatmak istemiyordu. Birden şiddetli bir rüzgâr pencereyi müthiş bir gürültü ile açtı. Floris ile Adrien korku içinde birbirlerinin kollarına atıldılar. Camlara yapışmış karlar odanın içine düşmüştü. Çocuklar pencereyi gerçekten şeytanın açmış olduğunu sanıyorlardı. Oysa onu açmak için uğraşıp dururken farkında olmadan panjurları tutan demir espanyoletleri yerinden oynatmış, böylece panjurların yavaşça kendiliklerinden açılmasını sağlamışlardı. Dışarda, koridorda yatan Li Kang ile Fedor, gürültüyü işitmemişlerdi, çünkü balonun verildiği salondan müzik sesleri geliyordu. Adrien ile Floris soğuktan ve korkudan titreyerek duruyor ama gene de yardımlarına gel-sin diye Li Kang'ı çağırmaya cesaret edemiyorlardı. Sonunda Floris, Adrien'i şaşırtmak için kendini toparlayarak bambaşka görünen ay ışığına doğru eğildi.

— «Teşekkür ederim şeytan! İmdadımıza yetiştin! Haydi gel, Adrien.» dedi.

Adrien, Floris'in bu oyunu sonuna kadar devam etmesi karşısında hayranlık duymuştu. Hem kendisini hem de kardeşinin çizmeleri ile kürklü ceketlerini almaya koştu; herşeyden önce pratik bir zekâsı vardı. Elbiselerini doğrudan doğruya geceliklerinin üzerine geçirip balkona çıktılar. Gece çok güzel ve çok aydınlıktı. Çocuklar bir süre karlarla örtülü taraçada yürüdüler. Kocaman bir pencerenin kalın perdeleri arasından dışarıya hafif bir ışık sızıyordu. İçerden hıçkırıklar, iniltieler geliyordu. Kendi gibi meraklı olan Adrien ile Floris yaklaşıp gözlerini cama dayadılar. İçerde gördükleri sahne onları dehşet içinde bıraktı; ama büyülenmiş gibi oldukları yerde kaldılar. Kimildamaya bile güçleri yoktu.

ON İKİ

Çariçe inleyip duruyordu. Masanın önüne oturmuştu; karşısındaki kupanın içinde Vilyam Mons'un başı vardı. Çariçe :

— «İntikamını alacağım! Yemin ediyorum!» diye söyleniyordu.

Önüne balmumundan yapılmış üç küçük heykelcik dizmişti. Aralarından en büyüğünü eline almış, ona uzun bir iğneyi batırarak alçak sesle :

— «Evvelâ sen öl! Lânet olsun sana, Çar! Ondan sonra sıra o Fransız kadınına, sonrada o nefret ettiğim Floris'e gelecek...

Birden bir çığlık işitti. Başını kaldırdı ve pencerenin öbür tarafından hayal meyal iki çocuk yüzü görür gibi oldu.

— «Herhalde sarayın bacalarını temizleyen bacacılar bunlar. Ama öyle de olsa bu gecelik büyüden vazgeçmek gerekiyor!» diye söylendi.

Floris ile Adrien taraçada gördükleri küçük bir kapiya doğru koştular. Mujikler sarayın taraçalarında biriken karları temizlemek için gizli merdivenden çıkıp bu kapıdan yararlanırlardı. Floris ile Adrien elele tutuşarak basamaklardan dörder dörder aşağıya indiler ve kendilerini bir kaç meşale ile aydınlatılmış bir koridorda buldular.

Konuşmaya bile cesaret edemiyorlardı. Özellikle Floris, gördüğü sahnenin etkisinden bir türlü kurtulamıyordu. İçerdeki kadının adını söylediğini işitmişti, ama olup bitenlerin kendisiyle ne gibi bir ilgisi olabileceğini kestiremiyordu. Adrien ise az çok ne olduğunu anlamıştı. Bu yüzden annesinin de kardeşinin de büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu hissediyordu. Adrien müziğin geldiği yöne doğru yürümeğe karar verdi. İki çocuk, bomboş salonlardan geçtiler, sonunda yeşil bitkilerle dolu ve balonun verildiği salonun tam üzerinde kapalı bir balkona benzeyen bir cumbaya geldiler. Bu çıkıntılı yerde salonun dört bir kenarını çevreleyen trabzanı yaldızlı, incecik bir galeri vardı. Floris ile Adrien, oraya sokuldular. Yeşil bitkilerin arkasında saklandıkları için kimse onları göremezdi, ama onlar olup bitenleri görebiliyorlardı. Gördüklerinden o kadar korkmuşlardı ki hiç kimildamadan duruyor, susuyorlardı. Gözlerini salonları dolduran, giysileri sırmalı ve simli saraylılara dikmişlerdi. Bir ara annelerini gördüler. Herkes sanki kraliçeymiş gibi annelerinin çevresine toplanmıştı. Çocuklar onu bu kadar güzel ve mutlu görünce rahatladılar. Artık biraz önceki kadar korkmuyorlardı. Biraz sonra, seyrettikleri sahnelere o kadar kapılmışlardı ki daha kısa bir süre önce tank oldukları tamamen zihinlerinden silinmişti. Tam çocuklara yakışır bir kolaylıkla her şeyi hemen unutuveriyorlardı...

Adrien : «Bak, Floris! Görüyor musun? Baron Mihailov annemin yanında.»

— «Annemle Petruşka amca buradaki insanların en güzelleri.»

— «Acaba biz neredeyiz? Bu saray bizim Petruşka amcanın mı yoksa Çarın mı?»

Sarayın kime ait olduğu Floris'in umurunda bile değildi. Onun gözü generallerin göz kamaştıran üniformalarındaydı.

— «Büyüdüğüm zaman ben de subay olmak isterim.»

Adrien eliyle kardeşinin ağzını kapadı :

— «Bak, Petruşka amcaya bak. Floris.» dedi.

Piyer çok neşeliydi. Orkestraya durmasını işaret ediyordu :

— «Bana makas getirsinler! Burada kesmek istediğim birkaç sakal var.»

Diş çekme gibi, sakal kesme de Piyer'in meraklarındandı. Tek tük sakallı soylu kişiler koşup sakalsız saraylıların arkasında saklanmaya çalıştılar. Böylece en güzel süsleri olarak kabul ettikleri sakallarını koruduklarını sanıyorlardı. Piyer kahkahalarla gülüyor ve Prens Romodanovski'nin kendisine getirip verdiği makası havada sallıyordu. Mili'yi kolundan tutarak, yüksek sesle :

— «Bunun benim için basit bir merak olduğunu sanma, ülkemin tıpkı Fransa ve Hollanda gibi modern olmasını istiyorum. Herkes Avrupa'daki alışkanlıklara ayak uydurmalı.»

Bunu söyledikten sonra sırtında uzun bir entari bulan, boylu boslu, sakallı bir soyluya yaklaştı, sakalını yakaladığı gibi kesiverdi...

— «Bir daha Peterhof sarayına böyle kadınlara yakışır bir entari ile gelmeyeceksin! Duyuyor musunuz, hepiniz? Bundan böyle iyice traş olmuş ve ayağına pantolon giyen erkekler görmek isterim çevremde.»

Adı Buturlin olan ihtiyar Piyer'in ayaklarına kapandı :

— «Ama Majeste, biz daima sakal bırakır ve entari giyeriz.»

— «Sen de pekâlâ biliyorsun ki, bunları yıllardır yasak ettim. Sözümü dinle, o zaman beni memnun edersin.»

— «Emredersin sevgili Çar'ım.»

Buturlin bu cevabı verdikten sonra yerlere kadar eğildi. Floris ile Adrien bakıştılar. Ne kadar ilgi çekici bir geceydi bu. Demek Petruşka amcaları Çar'ın kendisiydi! Floris merakla ağabeyi Adrien'in kulağına :

— «Peki annem bize niçin bir şey söylemedi bu konuda?» diye sordu.

Adrien düşündü : «Bilmiyorum. Belki o da bilmiyordu bu güne kadar.»

— «Evet ama o da şimdi bunu bizim gibi öğrenmiş oldu. Öyleyken hiç de şaşırılmış görünmüyor.»

— «Doğru, yarın ona hepsini sorarız.»

Piyer, kararlı bir tavırla salonda bulunan sakallıların sakallarını kesmeye devam ediyordu. Bir ara Neva nehrine açılan büyük balkon pencerelerinden birinin önünde duran son sakallı adama yaklaştı. Yüzüne bile bakmıyordu. Dışarısı hemen hemen gündüz gibi aydınlıktı; ay denizi aydınlatıyor, buzlar pırıl pırıl parlıyordu. Şiddetli bir rüzgâr patlak vermişti. Sular buz parçalarına çarpıyor, küçük bir balıkçı teknesi suların ortasında sallanıyor, oradan oraya sürükleniyordu. On kadar insan bu çılgın fırtınanın ortasında çırpınıp duruyorlardı.

Mili : «Eyvah, zavallı adamlar!» diye mırıldandı.

Piyer, hemen prens Romodanovski'yi çağırdı.

— «Oraya askerle sandal gönder. Bu zavallı adamlara yardım etsinler!» diye emretti.

Prens Romodanovski olup bitenlere bir göz atarak, fazla lâfa dalmadan :

— «Emredersiniz, Majeste.» dedi.

Salonda bulunan herkesin pencerelere doğru atıldıklarını gören Floris ile Adrien de gizlendikleri yerden çıkıp sürüne sürüne parmaklıklı koridorun arkasına gitmeğe dışarı bakmaya karar verdiler. Bu kararı verir vermez de harekete geçtiler. Uzun gecelikleri ayaklarına dolanıyordu. İhtiyatla, yavaş yavaş, sürüne sürüne gidiyorlardı. Bu sırada başını kaldıran Piyer, çocukları gördü. Floris'le göz göze gelmişlerdi. Çocuk parmağını dudaklarına götürerek Piyer'e orada bulunduklarını belli etmesi için yalvarır gibi baktı. Piyer gülümsedi ve başını eğerek bu isteği kabul ettiğini belirttikten sonra Mili'ye baktı. Genç kadın olup bitenleri görmemişti. Gözlerini Neva'nın çılgın suları ortasında sallanıp duran tekneye dikmişti. Piyer tekrar oğluna bakarak, ona göz kırptı. Adrien arkasına döndü ve kardeşinin Piyer'le bakiştığını görerek :

— «Çar olmuş ama, gene de iyi bir insan olarak kalmış.» dedi.

Bununla birlikte, Piyer'in yalnız Floris'le işaretleştğini gördüğü için biraz da üzülmüştü. Zaten Adrien bir süredir sevgili Petruška amcalarının onu Floris kadar sevmediğini hissetmişti ama : «Bu normal bir şey, Floris daha bebek. Herkes bebekleri daha çok sever!» diye düşünüyordu.

Oradan uzaklaşmak için yürümeye başlamıştı. Kardeşi de arkasından geliyordu. Sonunda yüksek pencere-lerden birine yaklaştılar ve içerden, buz tutmuş camı so-luklarıyla ısıtarak, buğusuz bir yer açıp dışarıya baktı-lar. Dışarda askerler pek de fazla acele etmeden sandal-ları yola koyuyorlardı. Ama suya indirdikleri bütün san-dallar alabora oluyordu. Nehrin denize döküldüğü yerin ortasında bulunan zavallı denizciler teknelerinin kontro-lünü tamamen ellerinden kaçırmışlardı; gemi su alıp du-

ruyordu. Prens Romodanovski koşarak Çar'ın yanına geldi.

— «Majeste, bir tek sandalı bile denize indiremiyoruz, adamlarımız korkuyorlar!» dedi.

Piyer : «Ah, korkaklar! Bu uyuşuk heriflere ne yapmaları gerektiğini kendim göstereceğim!» diye bağırdı.

Mili ürpererek Çar'ın kolundan tuttu ve alçak sesle :

— «Sana yalvarırım gitme.» dedi.

— «Ne yani? Bu zavallıları ölüme mi terk edeyim istiyorsun?»

— «Hayır, hayır, Piyer! Birini gönder, ama sen gitme, ne olursun?»

Piyer, Mili'nin bu kadar ısrarla bir şeyi istediğini hiç görmemişti. Genç kadın hiç bir zaman ona bu kadar şiddetle engel olmaya çalışmamıştı. Genç kadının elini öperek :

— «Korkma, canım. Bu akşam olup bitenlerden sonra artık başıma hiç bir şey gelmez, merak etme. O kadar mutluyum ki. Artık başıma hiç bir kötülük gelmez.» dedi.

Sonra sesini yükseltti :

— «Şimdi sizi ve bütün saray mensuplarını bir balo gecesi sulara sandal nasıl indirileceğini seyretmeye davet ediyorum, Kontes Hazretleri.»

Kahkahalarla gülüyordu. Yukarda, tünedikleri yerde etrafı seyrederek el çırpın Floris ile Adrien'e gizlice baktıktan sonra dışarı çıktı. Bütün prensler ve prensesler kürklerini acele ile giyerek sahneyi görmek için buz tutmuş taraçalara çıkmışlardı. Mili içinde garip, korkunç bir önsezi ile olduğu yerde donakalmıştı. Piyer'in erlerine doğru koştuğunu ve onlarla birlikte sandallardan birini denize indirmeye çalıştığını gördü. Erler Çar'larının da boynuna kadar buz gibi soğuk dalgalara gömüldüğünü ve sahillere çarpan dalgalar onu tersine çevirmesin diye san-

dalı nasıl tuttuğunu görünce, daha da çok çaba göstermeye başlamışlardı.

Mili, sadık dostu prens Romo'nun kolunu sımsıkı tutarak :

— «Ah, ne diye kendisini böyle hiç tanımadığı insanlar için tehlikeye atıyor? Neden öyle yapıyor neden?» diye söyleniyordu.

Prens Romodanovski : «Çünkü o Büyük Petro'dur da ondan!» dedi.

Piyer, buz gibi suyun içinde doğaya karşı meydan okumaktan büyük bir zevk duyuyordu. Kendisini hiç bir zaman bu kadar güçlü, bu kadar genç ve zinde hissetmemişti. Sonunda suya indirilen sandallardan birine tutunup içine binmeyi başardı ve öbürlerinden daha cesaretli olan erlerden birine elini uzattı. Sonra ikisi birden olanca güçleriyle kürek çekerek artık batmaya başlayan tekneye doğru gitmeye başladılar.

Fırtınaya tutulan denizcilerin çoğu yüzme bilmiyordu. Piyer elini kapkara suya daldırarak aralarından ikisini su yüzüne çıkarmayı başardı. Bir deniz tanrısı gibi onları dalgaların üzerinde tutuyordu. Sonra adamları sandalın içine bıraktı ve umutsuzluk içinde batan teknenin kalıntılarına tutunan öbür denizcilere doğru döndü. İkişer ikişer hepsini kurtardı. Sandal neredeyse devrilecek kadar dolmuştu. Piyer, tekrar sandala binip onu devirmekten korkuyordu. Onun için erlerden birine :

— «Bunlardan biriyle kürek çek. Ben peşinizden geliyorum.» diye bağırdı.

Bir eliyle sandala tutunuyordu. İşte o zaman birden müthiş bir soğğun bütün vücudunu kavradığını hissetti. Bacağına kramp girmişti. Şiddetli bir ağrı bacaklarını kımılatmasına imkân vermiyordu. Kendi kendine : «Bir şey değil, Ocak ayında belki yüz kere suya girmişimdir. Yine de bir şey olmadım.» diye teselliye çalışıyordu.

Kıyıya yaklaşıyorlardı. Piyer, tekrar :

— «Sıcak bir banyo yaparım, her şey geçer.» diye düşündü.

Sandal kıyıda kalan erlerin çektiği bir halatla sahile yanaştı. Piyer, ağrısına rağmen karaya ayak bastı. Romo, elinde kürk bir ceketle koşa koşa geldi. Bütün saraylılar, taraçalarla balkonları doldurmuştu. Kadınların üzerinde mücevherler, süsler vardı, ama hepsi tepeden tırnağa sıırılsıklam olmuştu. Ayakları karlara gömülüyordu. Hepsi erkeklerden de daha yüksek sesle bağırıyor, hayranlıklarını belirtiyorlardı. Her yerden : «Yaşasın Çar!» sesleri duyuluyor, mujikler heyecandan kalpaklarını havaya fırlatıyorlardı. Katarina, dairesinden bu sesleri duyuyor, ama nedenini anlamıyordu. Öfkesini geçiştirmek için zavallı hizmetçilerini dövmekle meşguldü.

Piyer, Prens Romodanovski'nin ona uzattığı kürkü omuzlarına aldı. Sonra başını yukarı kaldırdı ve yukarıda incecik iki karaltı halinde Floris'le Adrien'i gördü. Alkışlara karşılık vermek içinmiş gibi ellerini kaldırdı. Ama aslında çocuklara işaret veriyordu. Bu sırada Mili'nin koşa koşa yanına yaklaştığını gördü : Genç kadının üzerinde omuzlarını açıkta bırakan bir tuvalet vardı. Piyer :

— «Soğuk alacaksın sevgilim!» diye mırıldandı.

Mili'nin yanaklarından aşağıya süzülen donmuş göz yaşları bir dizi elmas gibiydi.

— «Sen sağsın ya Piyer! Senin için o kadar korktum ki.»

— «Merak etme! Sağım işte.»

Piyer, bunu söylediği anda birden ayağının bastığı yerlerin altında sallandığını hissetti. Sanki Peterhof Saları, etrafında dönüp duruyordu. Adrien ile Floris'in yüzleri irileşmiş ciddileşmişti. Piyer, son olarak o yüzleri gördü ve Prens Romodanovski ile Mili'nin ayakları dibi-ne baygın düştü.

ON ÜÇ

Kiliseler doluydu : Çar ölmek üzereydi. Sarayda Pi-
yer, ölümle hayat arasında bocalıyordu. Vücudunu buz
gibi bir soğuk kaplamıştı. Hâlâ kendinde değildi. Kateri-
na, endişe içinde ter döküyor :

— «Yeter ki kendisinden sonra tahta geçecek insa-
nı göstermeden ölsün!» diye söyleniyordu.

Menşikov'la birlikte odasına kapanmış, alayların, kış-
laların hesabını yapmaya başlamıştı.

— «Hiç değilse bütün birliklere votka dağıtılsın ve
benim adıma para verilsin Aleksandr!...»

Menşikov, Çariçenin önünde eğildi. Korkudan yüzü
kül rengi olmuştu. Acaba mücadeleden kim galip çıkacak-
tı? Acaba Çar'dan umut kesilmiş miydi?

Çocuklarının yanında tek başına kalan Mili, Piyer'in
onu çağırmasını bekliyordu. Prens Romodanovski her
saat başı gelip ona Çar'ın durumunu bildiriyordu. Mili
ne kendisini, ne de ileriki hayatını düşünüyordu. Onun
düşündüğü yalnız, Floris ile Adrien'di. Sevdiği erkeğin
hayatının kurtulması için çoktandır unuttuğu duaları mı-
rıldanıp duruyordu. Floris ile Adrien, çok önemli olayla-
rın meydana geldiğini hissediyor, susuyorlardı. Hayatla-
rında ilk kez çok, usluydular. Bir gece önceki yaramazlık-
larını hiç kimse fark etmemişti. Annelerinin ağladığını
gördükleri halde ona soru sormamak gerektiğini anlıyor-
lardı. Prens Romodanovski koşarak Mili'nin yanına dön-
dü. Gözlerinde yaşlar vardı.

— «Mili, doktorlar kesin konuşuyorlar. Çar'ın haya-
tından ümit kesilmiş. Eşyalarınızı hazırlayın çabuk bura-
dan kaçacaksınız.»

— «Kaçmak mı?» Mili'nin gözlerinde derin bir şaş-
kınlık vardı, kendini kaybetmiş gibiydi. Prens Romoda-
novski onu kollarından tutup sarstı.

— «Mili! Rica ederim kendinize gelin. Çariçe sizden intikam almak isteyecektir. Çok rica ederim, beni dinleyin! Ne oldu size? Sanki bu dünya ile ilişiginiz kesilmiş gibi duruyorsunuz.»

— «Ah Romo!... Kalmak istiyorum, eğer kendine gelirse, beni yambaşında görmeli. Şimdilik bütün soylular onun yanındadır, biliyoruz. Ama beni sorarsa, yanibaşında bulmalı...»

Mili bunu söylerken Prens Romodanovski'ye inatçı bir tavırla bakıyordu. Prens onun inadını çok iyi bilirdi.

— «Pekâlâ, öyle olsun. Sizi o kadar iyi tanıyorum ki, düşüncenizi değiştirmeyeceğinizi biliyorum. Onun için sizi caydırmaya uğraşmak boşuna!... Ama hiç olmazsa izin verin, bu arada eşyalarınızı hazırlamaları için emir vereyim!»

Mili, kayıtsız bir hareketle omuzlarını silkti Prens Romo, Li Kang'ı, Fedor'u ve Greguar'ı çağırttı.

— «Çocukları giydirin!... Kadınlara da bavulları hazırlamalarını söyleyin. Ama ne kadar az bavul olursa o kadar iyi. Yanınıza yiyecek alın ve mücevherlerle altını saklayın. Bu kapıya gözcü koyun, onu sıkıca kapayın. Benden başka hiç kimse buradan içeri girmesin.»

Li Kang : «Ne oldu size sadık Prens?» diye sordu.

— «Çar ölüm döşeginde. Kontesin, İmparatoriçenin kininden sakınması gerekiyor. Özellikle küçüğü korumalıyız.»

Prens Romodanovski, bunu göz yaşları içinde söylemişti. Fedor yerlere kadar eğilerek korkusuz bir tavırla:

— «Bize güvenebilirsiniz, Prensım.» dedi.

Greguar : «Onları kendi canımız pahasına koruyacağız!» diye ekledi.

Prens Romodanovski bir Fedor'a, bir Greguar'a baktı, sonra :

— «Sizlere güvenim var sağolun.» dedi.

Sonra Piyer'in hâlâ hayata dört elle sarılmaya çalıştığı odaya koştu. Saatler geçiyor, herkes derin bir endişe içinde bekliyordu. Piyer beklenmedik bir sırada gözlerini açtı. Yanıbaşında endişe ile kendisine doğru eğilen Prens Romo'yu tanıyarak :

— «Mili... Floris...» diye mırıldandı.

— «Emredersiniz Majeste, onları hemen gidip arayacağım.»

Piyer : «Hayır, hayır... vaktimiz yok... beni dinle Romo,» diye telâşla söylenerek prensin pelerinine tutundu ve kimsenin söylediklerini işitmemesi için onu kendisine doğru çekti.

— «...benden sonra Floris'in tahta geçmesini istiyorum... Emrimi imzalamak istiyorum. Getir bana onu...»

Prens Romodanovski mujiklerden birine işaret etti. O da küçük portatif bir yazı tahtası getirip çekildi. Piyer'in artık gücü kalmamıştı. Ama gözlerinde hâlâ öylesine bir yaşama isteği vardı ki.

— «Beni dinle, çabuk ol Romo... bir hazine var... Floris için... saklı duruyor... Dubino'da... serde... portakal ağaçlarının yanında... Bir de Diana'nın heykeli var orada... Heykelin tuttuğu oku güneye çevirirsin... heykel döner, o zaman altında gizli bir yol bir dar merdiven göreceksin...»

Piyer soluk soluğa konuşuyordu. Sesi artık sadece bir ıslık olmuştu.

— «Dipte... bir hazine, bu gizli geçitten çok yararlanacaksınız... gizli geçit, toprağın altında... Peterhof'a kadar gidiyor...»

Piyer'in solgun alnında ölümün soğuk teri belirmişti. Gözlerinin altında siyah çizgiler vardı.

— «Mili'ye söylersin... beni bağışlasın... çingene karısının... hakkı varmış... benim için... oğlum için kâğıt, kâğıt getir, çabuk.»

Prens Romo, Kont Tolstoy ile Kont Şeremetyev'e yaklaşımlarını ve Çar'ın doğrulmasına yardım ederek son isteklerini dinlemelerini işaret etti. Piyer zorlukla soluk alıyordu; göğsünün üzerinde bir ağırlık var gibiydi. Ölüm-den korkmuyordu, kaç kez onu savaş alanlarında görmüştü. Kendisini yeniden Poltava'da XII'nci Şarl'ın karşısında ve özellikle Bakû'de, Karaçiçeği bulduğu Bakû'de görüyordu... Emir Udemış'le yaptığı kılıç düellosunu görür gibi oluyordu... Floris... Mili gözlerinin önünde canlandı. Mili'yle nasıl tanıştığını görüyordu. Geçirdiği bütün olaylar çılgın bir hızla zihninden geçip gidiyordu. Mili'nin Versay'a gelişi... Kinkampua Sokağı... oğlu Çareviç'in öldürülmesi... cezalandırmaya vakit bulamadığı Çariçe... Konuşmak, emirler vermek istedi ama, boğazından hiç bir ses çıkmadı. Prens Romodanovski parmaklarının arasına bir kalem tutuşturmuştu. Piyer artık çok zor soluk alıyordu. Eline tutuşturulan kalemle çocuk yazısını andıran iri yazısıyla :

— «Herşeyi benden sonra... F...» diye yazdı.

Ama kalem elinden düştü. Herkes birbirine bakıyordu. Acaba Çar hangi ismi yazmak istemişti. Prens Romodanovski hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

— «Konuşunuz Majeste. Tahta kimin geçmesini arzu ediyorsunuz?»

Piyer başını çevirip prens Romo'ya baktı. Ama artık hiç bir şey görmüyordu. Dudaklarında bir gülümseme titriyordu; yeşil bitkilerin arasında saklanmış olan Floris gözünün önünde tekrar canlandı. Ona bir göz kırptı ama artık başka hiç bir şey görmedi. Her yer kapkara olmuştu. Bütün Boyarlar titriyerek diz çöktüler :

— «Çar kendisinden sonra gelecek olanın adını veremedi öldü.»

Prens Romo, Çar'a biricik dostuna baktı ve yaklaşıp gözlerini kapadı. Kimse ona bir şey söylemeye cesaret

edemiyordu. Çar'm dairesinde matem ağlamaları başlamıştı. Birden olup bitenleri casuslarından öğrenen Katerina, Menşikov'la birlikte ve güya büyük bir acı duyuyormuş gibi bir tavırla odaya girdi. Dışarda votka ile sarhoş olmuş ve cepleri para dolu askerler :

— «Yaşasın Çariçe'miz! Tahta onun oturmasını istiyoruz!» diye bağıriyorlardı.

Bütün aristokratlar ürperiyorlardı. Dünyanın hiçbir monarşisinde bir kadının kocasının yerine tahta oturduğu görülmuş değildi. Biri Katerina ile Piyer'in kızları olan prenses Elizabet'ten söz etmek cesaretini gösterdi. Ama imparatoriçe hafifçe güldü.

— «Benim tarafımı tutan bütün o birliklere mensup askerlerin seslerine kulak verin. Hepsini öldürtecek değilsiniz ya?» dedi.

Boyarlar gösterdikleri cesaretsizlikten kendileri de utanarak susuyorlardı. Aralarından biri cesaretle ayağa kalktı ve Piyer'in Fransız kadınından olan oğlunu tahta geçirmek gerektiğini belirtti. Ama Katerina'nın bir işareti üzerine adamı hemen yakalayıp başını uçurdular. Öbürleri korku içinde Katerina'nın tahta geçmesini kabul ettiklerini belirttiler. Böylece oyun oynanmış, imparatoriçe kazanmıştı. Bundan sonra Büyük Petro'nun tahtına İnci Katerina adıyla Çariçe geçecekti; sevgilisi Menşikov da yambaşında olacaktı.

Mili dairesinde bekliyordu. Olup bitenlerden henüz hiç haberi yoktu; ayakta duruyordu, hiç ağlamadan yüzü zü sapsarı olmuş bir halde pencereden dışarı bakıyor, ama zü sapsarı olmuş bir halde görmüyordu. Eliza ile Martin çolapa lapa yağın karı görmüyordu. Eliza ile Martin çolukları giydirmiş, ne kadar altın ve mücevher buldularsa hepsini eteklerine dikip saklamışlardı. Fedor Tartakovski, Li Kang ile Greguar'ı bir kenara çekti.

— «Aramızdan birinin gidip Hetman Saratov'a kü-

çük beyi tehdit eden tehlikeyi bildirmesi gerekiyor.» dedi.

Greguar derin bir hayretle, ama gene de nazik davranmaya çalışarak :

— «Sen neden gitmiyorsun Fedor? Yolu daha iyi biliyorsun ve orası çok uzaktır. Hetman'a kadar gitmek için bütün Rusya'yı baştan başa geçmek gerekecek. Hem de sen soğuğa bizden daha çok dayanıyorsun.»

— «Ben giderdim ama Hetman'ıma vaftiz ettiği çocuğun yanından bir adım olsun ayrılmıyacağıma ve onu ölünceye kadar koruyacağıma söz verdim. Onun için yanında kalmalıyım. Bu yüzden sizden birinin gitmesi gerekiyor.»

Li Kang : «O halde ben giderim.» dedi.

Greguar fena halde alınmıştı.

— «Peki neden ben gitmeyeyim? Bunu ben başaramaz mıyım sanki Li Kang?»

— «İhtiyatlı ihtiyar, sen hiç bir zaman Hetman'a kadar ulaşamazsın, seni yakalarlar, konuşman ve lehçen seni ele verir. Benim ise Çinli olduğumu kimse anlamaz. Herkes beni Tatar ya da Moğol zanneder. Sonra ben daha genç ve daha çevikim.»

Li Kang, bunu söyledikten sonra anlamlı anlamlı güldü.

— «Sonra ben yalan söylemesini bilirim.»

Greguar, söylenerek arkasını döndü: Li Kang'ın kendisine verdiği bu «İhtiyatlı İhtiyar» adına bir türlü alışamamıştı. Li Kang, onun bu tutumunu umursamadan sözüne devam etti :

— «Sözlerimden alınma İhtiyatlı İhtiyar, senin tecrübelerin bizim için çok değerlidir. Hem Yaz Güneşi ile Küçük Prensın sana ihtiyaçları olacak.»

Greguar'ın öfkesi geçti :

— «Tabii, Kontes Hazretlerinin bana ihtiyaçları ola-

cak. Hay Allah, başımız ne kadar belâda.»

Fedor, Li Kang'a doğru döndü :

— «Yeter fazla konuştunuz. Madem ki karar verildi, sen gideceksin Li Kang. Bir çaresini bulup sarayın dışına çık, nasıl çıkacaksın bilmiyorum. Ama başının çaresine bak.»

Li Kang, gülümseyerek yavaşça :

— «Orası beni ilgilendirir, Keskin Kılıç, saraydan çıkacağım, sonra ne olacak?»

Fedor, Li Kang'a, onun gülen, zekî gözlerine baktı. Gerçekten de bu işi başarabilecek biri varsa bu kurnaz Çinliydi.

— «Petersburg'un güney kapısından çıkacaksın, sağdaki son meyhanede duracaksın. Bu meyhanenin adı Gümüş Kılıç'dır. Orada Topal Marina'yı soracaksın. Marina, oranın sahibidir, kadına sadece, «Ukrayna ve Romanov» diyeceksin. Topal kadın, sana bir at ve yiyecek verir. Sen de yola koyulursun. Tsarskoye Selo yoluna sapacaksın, Büyük Novgorod üzerinden Tver'e gideceksin. Moskova'nın dışından geçmeye dikkat et. Oradan Tula'ya sonunda Kursk'a, oradan da Kiev'e varırsın. Orası artık Ukrayna'dır, hiç bir şeyden korkmayabilirsin orada. Oraya varır varmaz Hetman Saratov'u sor. Ona sadece, «Ukrayna ve Romanov» demen yeterli. Çocuğun tehlike de olduğunu anlayacaktır. Ne yapılması gerektiğini bilecektir. Ondan sonra her uğradığın kentin son meyhanesindedir. Ondan sonra her uğradığın kentin son meyhanesinde sana dinlenmiş bir at ve yiyecek vereceklerdir. Yesinde sana dinlenmiş bir at ve yiyecek vereceklerdir. Yesinde ki bu söylediğim parolayı patrona veresin. Şimdi sana söylediğim her şeyi hatırlarda tutuyorsun değil mi?»

Li Kang, gururlu bir tavırla :

— «Hiç bir şeyi unutmuş değilim, Keskin Hançer, istersen beni sına, bak. Önce güney kapısı, sonra Topal Maria, sonra Tsarskoye Selo, Novgorod ve Tver yolu üzerinden Moskova'ya uğramadan Tula'ya, sonunda da Ki-

ev'e varıp orada Hetman'ı soracağım ve ona «Ukrayna ve Romanov» parolasını vereceğim.»

— «Tamam. Öyleyse, haydi bakalım yola. Sakın giderken mola vereyim deme! Hiç bir yerde de uykuya dalayım deme. Durmadan dört nala git ve ne olursa olsun amacına var Li Kang.»

Li Kang güldü : «Yakında görüşürüz, dostlarım.»

Başına kalpağını geçirdi, kürkünü giydi, uzun hançerini yanına alarak sessizce dışarı çıktı. Fedor ile Greguar, saraydan çıkıp çıkamayacağını görmek için pencereye koştular. Biraz sonra Li Kang'ın dışardaki muhafız birliğine katılarak herkesin sesini bastıran gür bir sesle : «Yaşasın iyi yürekli Çariçemiz!» diye bağırdığını duydular.

Li Kang, muhafızların önünden geçti, muhafızlar, Katerina'ya bağlı olduğunu sandıkları için ondan kuşku lanmadılar.

Böylece Li Kang, Peterhof sarayının önünde toplanan kalabalığın içinde gözden kayboldu. Fedor ile Greguar üzerinden bir yük kalkmış gibi ferahlayarak bakiştılar.

— «Mili, cesaretli olun!..»

Mili, Prens Romo'ya bakıyordu. Ama genç kadının öylesine boş bir bakışı vardı ki prens birden korkuya kapılmıştı.

— «Çar, adınızı söyleyerek öldü. Ama kendisinden sonra tahta geçecek olanı belirten emri imzalamaya vaceğim.»

Mili, kımıldamıyordu. Acıdan felce uğramış gibiydi. Piyer'in ölümüne akıl erdiremiyordu. O kadar güçlü, o

kadar hayat dolu bir insan nasıl ölürdü? Genç kadın sanki orada yokmuş, sanki kendisine söyleneni bir türlü anlayamıyormuş gibi duruyordu.

Prens Romo, onu kolundan tutarak :

— «Gelin, Mili.» dedi.

Genç kadın, hiç karşı koymadan, duygusuz bir tavırla arkasından gitti.

Floris, prenze yaklaştı.

— «Adrien ile bana hiç bir şey söylemediler prensim. Acaba ne oluyor?»

Prens Romo, başını kaldırmış, kendisine bakan Floris'in kıvrıkcık saçlarına ve Piyer'in gözlerine benzeyen yeşil kıvılcımlı siyah gözlerine baktı ve elinde olmayarak hıçkıra hıçkıra ağlamak ihtiyacını duydu : Floris'in babasına bu derece benzediğini o güne kadar fark etmemişti, az kalsın :

— «Baban öldü yavrum, onun için dua et.» diyecekti ama, çocuğun hiç bir şeyden haberi olmadığını düşünerek hemen kendini toparladı :

— «Dostumuz Baron Mihailov bir daha dönmemek üzere uzun bir yolculuğa çıktı yavrum...» dedi.

Adrien :

— «Neden bizi bırakıp gitti?» diye sordu.

Prens Romodanovski, çocuklara cevap vermek için kendisinde cesaret bulamıyordu. Yalnız sesini alçaltarak :

— «Şimdi sizin de gitmeniz gerekiyor. Böylece belki de ona kavuşursunuz.» dedi.

Çocuklar, annelerine doğru koştular :

— «Anneciğim, Petruşka amcayı aramaya gidecekmışiz.»

Mili, onlara iri iri açılmış cansız gözlerle baktı. O sırada kapı açıldı ve içeriye Prens Aleksandr Menşikov girdi. Odaya bir göz gezdirerek hemen durumu anladı :

— «Görüyorum ki yolculuğa çıkmak için hazırlık yapıyorsunuz Kontes Hazretleri!» dedi.

Prens Romodanovski araya girdi.

— «Bu, sizi ilgilendirmez Prens Menşikov, Kontes Hazretlerini Dubino'ya götüreceğim.»

Menşikov alaylı alaylı gülümsedi :

— «Kontes Hazretlerini Dubino'ya kadar götürmek pek o kadar zor bir şey değil.»

Sonra sesini değiştirerek sert bir tavır takındı :

— «Eğer sağ kalmak istiyorsanız, emirlere boyun eğeceksiniz, Prens Romodanovski! Kontes Vilnöv - Karamey'i ve bütün maiyetini Piyer ve Pol Kalesine götürmek üzere emir aldım!»

Mili, söylenenleri duymamış gibiydi. Prens Romodanovski yumruklarını sıkarak, Prens Menşikov'un omuzu üzerinden dışarı baktı. Aralık kalan kapının öbür tarafında, koridorda, askerlerin bulunduğunu gördü ve o sırada karşı koymanın anlamsız bir şey olacağını kavradı. Yan gözle hançerini çıkaran Fedor'a baktı ve ona hiç bir şey yapmamasını işaret etti. Sonra nezaketle Prens Menşikov'a :

— «Sevgili Çariçe'min kararlarından haberim yoktu, tabii ki kendilerine karşı gelmek hiç bir zaman aklımdan geçmez. Buyurunuz, emirleri bildiğiniz gibi uygulayınız, sevgili prensim.»

Bunları söyledikten sonra böyle birden tavır değiştirmesi karşısında şaşkınlığa uğrayan Prens Menşikov'a gülümseyerek odadan çıktı.

Sarayın gizli kapılarından birinin önünde küçük pencereleri kapalı iki kupa arabası tutsakları bekliyordu. Hepsi bu arabalara doldular. Menşikov, Mili ile birlikte birinci arabaya binmiş, öbürlerini de ikincisine doldurması için askerlere işaret etmişti. Mili'ye:

— «Görüyorsunuz ki, her şey günün birinde değiş-

yor, Madam. Bugün artık bana karşı eski tutumunuzda ısrar edebileceğinizi hiç sanmıyorum.»

Mili buz gibiydi. Prens Menşikov'un kendisine söylediklerini sanki işitmiyordu. Bütün duyguları, uyuşmuştu. Bir tek şey biliyor, bir tek şeyi anlıyordu. O da şuydu: Piyer ölmüştü... Piyer artık yoktu...

Menşikov, Mili'yi yan gözle süzdü.

— «Bana naz yapmanıza hiç gerek yok. İmparatoriçe'nin üzerinde büyük bir nüfuzum var. Sizi yakalamamı o emretti. Her halde sizi de, oğlunuzu da öldürtecektir. Ama... bana karşı anlayış gösterirseniz belki de canınızı kurtararak sürgün edilmenizi sağlayabilirim...»

Gözlerini genç kadından ayırmıyordu. Ona karşı her zaman büyük bir arzu duymuştu. Şimdi ise kaderinin elinde olması ona büyük bir zevk veriyordu.

— «Kendinizi bana teslim edin!» diye mırıldanıyordu. «Çar öldü, artık dirilmesine imkân yok! İkimiz çok güzel günler geçirebiliriz, Şişkonun ruhu bile duymaz. Bana inanm. Tekrar ediyorum, sizi kurtarmak için bir çare bulurum.»

Mili, gömüldüğü o ölüm sessizliğinden biraz sıyrılıyor gibiydi.

— «Ne dediniz?» diye fısıldadı.

Menşikov, genç kadının fısıldamasını bir vaat olarak kabul etmişti. Ona biraz daha sokuldu ve gülerek.

— «Metresim olmayı kabul ederseniz, her şey düzelecektir!» dedi.

Mili sonunda anlamıştı. Bu alçak ona birlikte olmalarından söz ediyordu. Genç kadın avazı çıktığı kadar :

— «Hayır! Hayır!» diye bağırdı... «Sizden nefret ediyorum!» Prens Menşikov'un üzerine atılmıştı, tırnaklarını yüzüne batırarak, onu ta dudaklarına kadar tırmıyordu. Menşikov genç kadının iki elini birden yakalayarak

onu kımıldamayacak duruma getirdi. Dişlerinin arasından :

— «Küçük aşifte, emrim üzerine hayatınızı kurtarabilirlerdi. Ama madem ki istemiyorsunuz, şimdi sizi zincire vurup zindana atacaklar. Evet sizi de piçinizi de boğacaklar.»

Mili, birden Prens Menşikov'un yüzüne tükürdü, ama bir an sonra bayıldı. Gözlerinin önünde korkunç bir sahne canlanmıştı. Floris'i boğazlıyorlardı!...

ON DÖRT

Eliza, tutsakları zincire vurmaya çalışan muhafızlara :

— «İndirin ellerinizi haydutlar!» diye bağıırıyordu.

Fedor, alçak sesle :

— «Sus kadın! Bağırmanın bir yararı yok ki!» dedi.

Floris : «Annem nerede acaba?» diye fısıldadı.

— «Bilmiyorum yavrum, bizi ayırdılar. Ama korkma, görüyorsun ki ihtiyar Eliza'n yanında.»

Floris, başını kaldırdı :

— «Ben korkmuyorum, Eliza. Adrien de korkmuyor. Ama bizi zincire vuran bütün bu adamların istedikleri ne?»

Eliza, çocuğa karşılık vermedi. Tutsak grubunu götüren Yüzbaşı Burlin'in bir işareti üzerine, muhafızlar onları daha önceden hazırlanmış olan zindana götürdüler. Martin ile Blezua birbirlerinin kollarına atılmış, hıçkırarak ağlıyor, günün birinde Sanli dolaylarındaki Mortfonten Şatosunun o güzel kırlarına kavuşurlarsa, evleneceklerini söylüyor, birbirlerine söz veriyorlardı. Greguar, Fedor'dan örnek alıyordu; her ikisi de yeni impara-

torichenin paralarıyla beslenen askerlerinin alaylı gülüşlerine sert bir tavırla susarak karşılık veriyorlardı. Yalnız Eliza bağırıp duruyordu. Gerçi Fransızca konuşuyordu, ama muhafızlar pekâlâ kendilerine küfrettiğini anlıyorlardı.

— «Pis Ruslar! Fransızca bile bilmiyorsunuz! Zaten ben daha ilk günden sizin vahşî olduğunuzu söylemiştim! Bizim gibi namuslu insanları bir âdi haydutmuşuz gibi zincire vurmak ne demek? Ne ayıp bir şey bu!»

Zindanın ağır kapısı korkusuz dadının çığlıkları üzerine şiddetle kapandı. Zavallı tutsaklar, derin bir şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Olaylar o kadar çabuk birbirlerini izlemişti ki başlarına geleni henüz pek iyi anlayamıyorlardı. Kaleye geldikleri vakit, orada Mili'yi bulacaklarını sanmışlardı. Onu görmüş olsalardı, belki biraz teselli bulacaklardı. Ama genç kadını uzaktan bile görmemişlerdi. Demirci Nadov ile yardımcıları, hepsini prangaya vurmuş ve bu prangaları birbirlerine bağlamışlardı. Aslında bu Nadov, kötü adam değildi bu yüzden iki çocuğu prangaya vururken kararsızlık geçirmişti, ama Yüzbaşı Bulin'in emri kesindi. İki çocuk, demircinin kendilerini prangaya vuruşunu hiç bir şey söylemeden, bir tek göz yaşı dökmeden seyretmiş, muhafızlar ise sahneyi görmemek için başlarını öbür yana çevirmişlerdi. Her çeşit işkencenin olağan bir şey olarak kabul edildiği kalede yaşayan bu sert adamlar bileklerine pranga vurulan iki küçük çocuğa bakmağa cesaret edemiyorlardı.

Zindan oldukça geniş, çok karanlık ve her tarafından rutubet sızan bir yerdi. İçinde bir yığın samandan başka insanın uzanabileceği bir şey yoktu. Herkes kenarlarını dolaşarak teker teker hepsine vurdu. Bir yan-
dan da vuruşların çıkardığı sese kulak kabartıyordu. Floris ile Adrien, Fedor'un duvarları böyle yoklamasının an-

lamını kavrayamadıkları halde onu ilgiyle adım adım izliyorlardı.

Fedor : «Ben hiç yanılmam! Bu duvarlar en aşağı iki buçuk metre kalınlığında! Bu bakımdan hiç ümit yok.»

— «Yani ne demek istiyorsun? Bu duvarları delip annemizin yanına mı gidecektik?»

Adrien, zindanın bir köşesine sinmişti. Durmadan «Eyvahlar olsun! Ah, Allahım, Hazreti İsa, Hazreti Meryem, Hazreti Yusuf, ben her zaman dindar bir kadın olmuşumdur, Hazreti Meryem, bizim için dua ediniz, bizim buradan kurtulmamız için...» diye dua eden Eliza'ya öfkeli öfkeli bakarak :

— «Eh, fena bir şey olmazdı doğrusu.» dedi.

Floris, omuzlarını silkti. Sabrı tükenmişti. Erkekler kendi aralarında ilgi çekici şeylerden söz ediyorlardı. Şimdi inleyip durmanın sırası mıydı?

— «Eliza! Böyle inliyeceğine biraz kafanı çalıştırsan, daha iyi olur. Ne yapıp yapıp anneme kavuşmalıyız anladın mı? Yalnız benim anlayamadığım bir şey var. Petruşka amcaya neden zindanda olduğumuzu haber vermiyoruz? Ona biri haber verirse, o zaman gelip bizi buradan kurtarır.»

Adrien : «Bak burası doğru. Bize Çar'ın seyahate çıktığını söylemişlerdi; bizi almak için gelecekmiş, öyle değil mi Fedor?»

Fedor ile Greguar hayretle bakiştılar : Demek çocuklar Petruşka amca dediklerinin Çar olduğunu biliyorlardı. Ama bunu bilseler bile, belliydi ki öldüğünden haberleri yoktu. Martin ile Blezua durumu anlayınca, o kadar şaşırmışlardı ki, inlemelerini kesmişlerdi. Floris ile Adrien birden kendilerine bu kadar bağlı ama savunmasız bırakılmış bütün bu sadık insanların gözünde, ne kadar büyük bir önem kazandıklarını anladılar. O güne dek yaşantıları hiç bir önemli olay olmadan Mili, Petruşka

amca ve prens Romo arasında sürüp gitmişti. Neşeli, şakacı, dövüşken çocuklardı ama, şimdi Mili'den ayrı düşünce, kendilerine önemli görevler düştüğünü hissediyor ve yaşıtları gibi ağlamaları normalken bunu yapmıyorlardı. Ne olursa olsun, bu insanların senyörleriydiler ve annelerini bulmak için de bu korkunç zindandan çıkmak için de emir vermek, onlara düşüyordu; hele buradan bir kurtulsalar... ne yapacaklarını çok iyi biliyorlardı. Zindanda geçirdikleri o gün, ömürlerinin sonuna dek yaşantılarında derin bir iz bırakacaktı. Zindanı iki parmaklığı olan daracık bir pencere aydınlatıyordu. Floris, başını kaldırdı ve onları büyük bir saygı ile dinleyen hizmetkârlarına hiç önem vermeden Adrien'e :

— «Şu yukarıdaki pencereden dışarıya bakabilsek!» dedi.

Adrien başını salladı. Durum hoşuna gidiyordu. Küçük kardeşinin yaşına rağmen, hiç korkmaması güzel bir şeydi.

— «Fedor! Beni omuzlarına alır mısın?» dedi.

Fedor'a doğru döndü ve emreder gibi : «Omuzuna basıp, pencereden bakmak istiyorum. Olur mu?»

Floris, hemen itiraz etti.

— «Hayır. Bunu ilk düşünen benim. Onun için beni omuzuna alacak.

Adrien kardeşinin çıkışını hoş gören bir gülümseyişle :

— «Peki canım, öyle olsun.» dedi.

Fedor, Floris'i omuzuna aldı. Çocuk, bir maymun gibi tırmanmış, parmaklıklara yapışmıştı. Oradan :

— «Garip şey! Avlunun tam ortasında kocaman bir kilise var» diye fısıldadı.

Kale çevrelerinde uçurumlar bulunan altı bölümden meydana geliyordu. İşin en acı tarafı da şuydu : Floris ile yanındakiler «Çar'ın Dairesi» adı verilen bölümdeydi.

ler. Bu bölüm, kalenin girişinde hemen soldaydı. Bulundukları zindandan penceresi uçurumlara değil, kocaman kalenin iç avlusuna bakıyordu. Bunun ortasında da eski Hollanda stilinde yapılmış gerçekten garip görünen büyük Piyer ve Pol Katedrali vardı. Çar, bu kaleyi yaptırdığı vakit günün birinde bir cezaevi olarak kullanılacağını düşünmemişti; kalenin ilk görevi, sadece kenti savunmaktı.

Fedor, başını salladı :

— «Ha evet, bu kiliseden söz edildiğini duydum. Yarın Çar burada toprağa verilecekmiş.»

Birden hafifçe dudaklarını ısırdı; fazla konuşmuştu. Adrien yüzüne baktı :

— «Ne demek istiyorsun? Çar öldü mü yani, Fedor?»

— «Ne bileyim? Küçük bey... bilmiyorum ben...»

Floris tünediği yerden :

— «Öldü ne demek?» diye sordu.

Eliza ile öbür hizmetkârlar susmuştu. Açıklamada bulunmak görevini Fedor'a bırakmışlardı.

— «Vallahi, nasıl söyleyeyim küçük bey? Yani ölen adam uzun zaman uyur artık!» diye söylendi.

Adrien ciddî bir tavırla :

— «Hayır, Floris, ölmek ne anlama geliyor biliyor musun? Ölen yok olur. Biz artık bir daha hiç bir zaman Petruşka amcamızı görmeyeceğiz. Anladın mı? Küçük köpeğin Mişka'yı hatırlıyor musun? O öldüğü vakit ne yaptık? Gömdük onu. Bir daha da hiç bir zaman gelmedi, değil mi?»

Düşmemek için parmaklıklara sınıksız tutunan Floris, hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı. Demek artık «Petruşka Amca» dediği arkadaşını hiç bir zaman görmeyecekti. Birden kulağında Çar'ın sesini duyar gibi oldu : «Daha çabuk gidersem, korkarsın Floris.» «Ama ben hiç bir

zaman korkmam Petruška Amca! Ben de tıpkı sizin gibiyim.»

Floris başını kaldırdı, bir eliyle göz yaşlarını sildi, sonra çocuğun bu kadar metin oluşuna şaşıp kalan Fedor'a :

— «Anlat bakalım; ne olacakmış bu kilisede?» diye sordu.

— «Vallahi benim de pek bir şey bildiğim yok. Ama askerlerden işittiğime göre, yarın Çar'ı bu katedralde gömeceklerdir. Onun emri üzerine de Romanov soyundan gelen kim varsa, hepsinin burada mezarları olacakmış. Üzerlerinde altından kartallar ve altın haçlar bulunan beyaz mermerden mezarları olacakmış hepsinin.»

Eliza birden yattığı yerden doğruldu. Sabırsızlıkla :

— «Bu aptalca lâfları kessen, Fedor! Bunlar çocuklara göre konuşmalar mı yani? Boş ver o altın kartallara! Bizi buradan kurtaracak olan, onlar değil.»

Bir taraftan aşağıda konuşulanlara kulak kabartan bir taraftan avluda olup bitenlere bakan Floris birden :

— «Durun, susun!» diye bağırdı. «Prens Romo'yu gördüm, avludan geçiyor, buraya baktı. Beni gördü, emnim beni gördü.»

Gerçekten Prens Romodanovski ertesi gün kilisede yapılacak cenaze törenini hazırlamak üzere Boyarlarla birlikte gelmişti. Çok heyecanlıydı, çünkü tutsakların bu kaleye kapatıldıklarını tahmin ediyordu. Ama tabii parmaklıkların arasından Floris'in siyah kıvrık saçlarını göreceğini hiç aklına getirmemişti.

'Herhalde hepsini bir araya kapadılar. Yeter ki Floris tek başına kalmasın!' diye düşündü. Sonra kentin ileriden gelenlerinin kiliseye girmesini bekledi ve küçük bir kâğıda birkaç satır yazdı. Çevresine bakındı, hiç kimsenin kendisini görmediğinden emin olunca kâğıdın içine küçük bir taş koydu, kâğıdı buruşturup minicik bir top yap-

tı ve onu Floris'e attı. Floris derin bir heyecan içinde topu yakaladı ve hemen Fedor'un omuzundan aşağıya indi. Yaptığı işten büyük bir gurur duyuyor ve çevresinde toplanan hizmetkârlara gururla bakıyordu. Herkes sabırsızlık içinde çevresini almıştı. Floris, mahsus ağır ağır hareket ederek kâğıdı açıp ona baktı; işte o zaman okumayı henüz yeni öğrenmeye başladığını hatırladı. Ama kâğıtta ki yazıyı okuyamıyordu, bu yüzden onu Adrien'e vermek zorunda kaldı :

— «Ne yazdığını çok iyi anladım ama bir kez de sen yüksek sesle okusan daha iyi olur gibime geliyor.» dedi.

Adrien tekrar ön plana geçmekten memnun olmuştu. Çevresine ciddi bir tavırla bakladı. Fedor :

— «Acele ederseniz iyi olur küçük bey.» dedi.

Adrien memnun bir tavırla :

— «Li Kang burada olmadığına göre, bu yazıyı okuyabilecek tek insan benim demek.» dedi.

Eliza :

— «Evet, evet, yavrum, Greguar yalnız Fransızca okumasını biliyor.» dedi.

— «Ama ne sen ne Martin, ne Biezua Rusça okumasını biliyorsunuz. Oysa annem hepimizin Li Kang'tan Rusça öğrenmemizi istemişti. Gördünüz mü işte? Şimdi lazım oldu. Hele sen Fedor, sen kendi dilini okumasını biliyorsun! Floris'e bakmayın, onun okuyamaması çok normal. O daha küçük.»

Adrien'in bu haklı sözleri karşısında hepsi başlarını eğdiler. Adrien'de başarısından gurur duyarak sonunda kâğıdı okudu :

«Bu gece, katedralde dualar okunmaya başladığı sırada kurtulacaksınız!»

ON BEŞ

Gecenin karanlığı çöküyordu. Çar, son kez olarak büyük Neva nehrinin üzerinden geçiyordu. Tabutu, siyah ve altın renkte süsleri olan bir geminin önüne konulmuştu. Tabutu taşıyan gemiyi ülkenin ileri gelenlerinin bulduğu gemiler izliyordu. İmparatoriçe ile Menşikov korteje katılmamışlardı; ertesi günü yapılacak olan törene geleceklerini bildirmişlerdi. Buna karşılık Piyer'in «Prens Sezar» adını verdiği sadık arkadaşı Prens Romodanovski Çar'ın muhafızları arasında yer almıştı. Zaten mevkiî de ona bu hakkı veriyordu. Halk derin bir sessizlik içinde buz tutmuş kıyılarda toplanmıştı; çan seslerinden ve cenaze törenine tempo tutarmış gibi sulara düzenli olarak vuran kürek seslerinden başka bir ses duyulmuyordu. Kalede yüzlerce meşale yanıyordu. Erler Çar'larının tabutunu karşılamak için safa girmişlerdi. Katedralde papazlar dua ediyorlardı. Bütün gece dua edeceklerdi. Tabut ancak ertesi sabah Çariçe'nin ve devlet ileri gelenlerinin huzurunda kilisenin altındaki mezara indirilecekti. Halk Çar'ın cenazesini gece ziyaret edecek, tabutunun önünden geçecekti.

Mili, kapatıldığı zindanda artık zaman kavramını yitirmişti. Genç kadını daha kaleye girer girmez zincire vurmuşlardı. Yüzbaşı Burlin onu Menşikov burcundaki zindana indirmişti. Büyük Petro'nun hatalarından biri de onu dost sanmaktı; eski dostunun Çareviç'in ölümünde parmağı olabileceğini aklına getirmemişti. Mili, başını zindanın nemli duvarlarına vurarak hıçkıra hıçkıra ağlıyor, Piyer'in adını tekrarlayıp duruyordu. Sonunda bitkin bir halde kendini toprak zemine atarak boylu boyuna uzandı; artık hiç bir şey duymuyor, hiç bir şey işitmiyordu. Her şeye kayıtsızdı. Bununla birlikte, çocuklarını düşündükçe işkence çekiyormuş gibi oluyordu. Bilekleri-

ne gömülen demirleri sanki hiç hissetmiyordu. Üzerindeki şık saraylı elbisesi yer yer yırtılmış, lekelenmişti. Saçları dağınıktı. Omuzları çıplak olduğu için tir tir titriyor, ama bunun neden ileri geldiğini fark etmiyordu. Birden deliğin içinde anahtar döndü, sonra kapı ağır ağır açıldı. Yanında dört erle Yüzbaşı Burlin görüldü.

— «Arkamızdan gelin!» dedi.

Mili ayağa kalkarak içinden : 'Beni öldürecekler her halde. Hayatımın hiç önemi yok. Ama çocuklarımı kurtar Ulu Tanrım! Çocuklarımı bana' bağışla.' diye geçirdi.

Geçitler meşalelerle pek az aydınlatılmıştı. Mili, zincirler içinde, çevresindeki erlerin ortasında cinayet işlemiş bir kadın gibi yürüyordu. Yüzbaşı Burlin, solgunluğuna rağmen çok güzel görünen genç kadına hayran hayran bakmaktan kendini alamamıştı. Başını alçak tavana çarpmasın diye iki defa eğilmesini işaret etti. Genç kadın merdivende tökezledi. Yüzbaşı Burlin, onu kolundan tutarak düşmesine engel oldu, sonra kimsenin duyamayacağı bir sesle :

— «Üzülmeyin, Madam! Prens Romo, sizi unutmadı, merak etmeyin.»

Mili, karanlıkta yüzbaşının yüzünü görmeye çalıştı. Ama, Burlin'in yüzü görünmüyordu. Bunun üzerine genç kadın gene fısıldayarak :

— «Siz kimsiniz?» diye sordu.

— «Bana güveniniz, Madam. Zaman kazanmaya bakınız ve Menşikov'u, yanınızda elinizden geldiği kadar uzun bir zaman oyalamaya çalışınız. Bu sayede Prens Romo, cenaze töreninden sonra serbestçe hareket edebilecektir. Özellikle kiliseden ilâhi sesleri duyulmaya başladığı vakit, Menşikov'un yanınızda olmasına ve hiç uzaklaşmamasına dikkat ediniz.»

Burlin bunu söyledikten sonra, hemen yüksek sesle erlere :

— «Bana baksanıza siz! Kadına yardım edin!»

Merdivenden çıktıktan sonra daha başka karanlık geçitlerden ilerlediler ama burası daha az rutubetliydi. Burlin büyük bir kapıyı hafifçe vurdu; kapının içindeki küçük pencere açıldı.

— «Prens Menşikov'un emrini getirdim!»

Küçük pencerenin arkasında bulunan adama, mühürlü bir kâğıt uzatmıştı. Adam mühürü görünce, sürgüyü çekti. Kapı açıldı. O zaman Mili kendisini kalenin başka yerleri gibi yüzlerce meşale ile aydınlatılmış geniş bir avluda buldu. Burasını hemen tanımıştı. Yedi yıl önce gelmişti oraya. Avlunun artasında «Mühendisler Kalesi» adı verilen burç, solda da muhafızların bulunduğu kısım vardı. Mili dehşet içinde, avluda bir sehpa, sehpanın üzerinde de bir baltanın bulunduğunu gördü. Rengi daha da sarardı.

Yüzbaşı Burlin sırttı :

— «Kontes hazretleri hiç de cesur değilmişler. Vah vah!»

Erler gülüştüler. Bu arada Burlin, Mili'nin kulağına yavaşça :

— «Özür dilerim, ama öyle davranmam gerekiyor.» dedi.

Sonra yüksek sesle :

— «Haydi bakalım, yeter artık. Çok güldük.» diye gülüşmeleri kesti.

Mili, avludan geçerken : 'Oraya bakmamalıyım, ne zannediyorlar beni? Bir balta görünce küçük bir kız gibi bayılacağımı mı sanıyorlar? Eğer beni şimdi öldürmezlerse, Romo beni muhakkak kurtaracaktır.' diye düşünüyordu.

O dakikadan sonra genç kadın vaktiyle geçtiği yolu bir kez daha, ama bu sefer rüyada yürüyormuş gibi geçti. Güney doğudaki Çar burcundan içeri girdi ve zavallı

dü. 'Her halde durumumdan yararlanmak istiyor; ama ne yapıp yapıp zaman kazanmam gerekiyor. Yüzbaşı öyle demişti. Ancak böyle davranırsam Romo belki bir şeyler yapabilir ve çocuklarımı kurtarabilir. Bana gelince... Var-sın öldürsünler beni! Umurumda bile değil. Ama Floris ile Adrien'i muhakkak kurtarmalıyım.'

Mili, ince yapılı kadınların birçoğunda gizli olan ener-jik bir tavırla Menşikov'a doğru dönerek gözlerinin içine baktı. Sonra onu, saraylılara özgü bir biçimde saygıyla diz kırarak selâmlayıp gülümsedi.

— «Doğrusu size hayranım Monsenyör. Bundan böy-le bu memleketi siz idare edeceksiniz. İmparatoriçe an-cak sizin gibi bir adamın sözünü dinler. Avrupa'nın en kuvvetli adamı olacaksınız! Benimle birlikte bir akşam yemeği yerseniz, kendimi mutlu sayacağım.»

Menşikov cevap verecekti ama o kadar şaşırtmıştı ki ağzından bir tek kelime çıkmıyordu. Aslında basit bir mujikin oğluydu ve yükselmesini onu iyi bir asker ola-rak kabul eden Piyer'e borçluydu. Basit bir kadın olan imparatoriçenin karşısındayken kendisini onunla eşit ko-şullar altında bulunan bir insan olarak hissediyordu. Ama Mili onda, kibarlığı ve kraliçelere yakışır gururlu duru-şuyla derin bir etki bırakmıştı. Genç kadın prensin zih-tiyordu. Sanki o sırada Moyka'da değil, köşkündeymiş gi-bi sakın bir tavırla oturdu. 'Korktuğumu anlamamalı. Bir hissederse mahvolurum!' diye düşündü.

Otururken Menşikov'a karşısındaki koltuğu işaret etmişti. Zincirleri, demirleri şakırdıyordu. Ama genç ka-dın bunu hiç fark etmiyormuş gibi devam etti :

— «Oturunuz Prens! Sizinle sohbet edelim.»

Menşikov oturdu, zihni hâlâ karışık. Durumu bir-den tamamen tersine çeviren genç kadının karşısına don-muş kalmıştı sanki. Amacı onu küçük düşürmek, ona te-

cavüz etmek ertesi günü de başını kesip Çariçe'ye sunmaktı. Oysa şimdi işte karşısında oturmuş onunla bir salon konuşması yapıyordu.

Mili, tatlı bir tavrıyla :

— «Bana içecek bir şey ikram edebilir misiniz Prens?» diye sordu.

Menşikov yerinden kalktı, cam sürahileri şakırdattı, sonra elinde iki kadehle tekrar genç kadının yanına döndü. Bunlardan birini Mili'ye uzattı ve gözlerinin içine bakarak ona acı duyurmaktan zevk alıyormuş gibi :

— «Çar'ın gömülmesi şerefine içelim!» dedi.

Mili, bir an için bayılacak gibi oldu, ama çocuklarını düşündüğü için Menşikov'un bakışı karşısında titremedi bile. Aksine bir kahkaha attı:

— «Çok yerinde söylediniz Prens! Mahpus olmasaydım size Çar'ın ölümü şerefine kadeh tokuşturalım derdim.»

— «Anlamadım. Ne demek istiyorsunuz?»

— «Demek istiyorum ki artık Büyük Petro'dan bıkmıştım. Çoktandır bir başka erkek takılmıştı aklıma. Ama duygularımı ona bir türlü açamıyor, hatta mahsus ona karşı hayranlık duyuyormuşum gibi bir tavır takınıyordum.»

Menşikov genç kadının yanına diz çöktü :

— «Ne demek istiyorsunuz Kontes? Daha dün arabada yüzümü tirmaladınız.»

— «Dün bizi askerler görüyordu. Eğer duygularımı belli etseydim. Çariçe hemen bunu birinden haber alırdı.»

Mili bu bahaneyi o anda uydurmuştu. Düşünceleri iyice karışmaya başlayan Prens Menşikov :

— «Doğru.» dedi.

Karşısındaki koltukta saçları dağılmış olarak oturan Mili'den başka kimseyi düşünemiyordu artık. Genç kadın.

da ona bakıyordu. Dudakları nemliydi. Güzelliği Menşikov'u büyülüyordu. Prens, birden ayağa kalktı genç kadını oturduğu yerden kaptığı gibi, götürüp yatağının üzerine fırlattı.

Aleksi, o yatakta ölmüştü. Prens Menşikov, bir şeyler mırıldanıp duruyordu. Tutkusundan deli gibi olmuştu. Çılgın gibi kollarından kurtulmaya çalışan Mili'yi soymaya çalıştı. Mili çırpınınca birden :

— «Ya, öyle mi? Demek bütün bunlar komediydi. Seni gidi yosma seni!..»

İçindeki âdilik gene yüzeye çıkmıştı. Mili neredeyse boğulacak gibiydi. Çırpınırken yataktan yere düşmüştü. Bir an sonra Menkişov'un üzerine geldiğini, onu saçlarından yakalayıp başını geriye doğru çektiğini hissetti :

— «Karşımda gene gururlu tavırlar takınmak istiyordun ama, şunu iyice bilesin ki artık bir hiçsin. Bak, şu anda sana istediğimi yapabilirim. Zincire vuruldun. Canım isterse, şu anda seni gönüllerini eğlendirsinler diye garnizondaki bütün askerlere teslim edebilirim.»

Mili için artık bir tercih yolu kalmamıştı. 'Bu adam delirmiş, eğer ona karşı koyacak olursam, tutkusu daha da artacak. O zaman hepimiz mahvolacağız!' diye düşündü.

Gözlerine bakarak gülümsemeye çalıştı.

— «Aleksandr, niçin böyle davranıyorsunuz? Acele-
niz ne? Yakışıklı adamsınız. Sizden çoktandır hoşlanıyorum. Ama böyle davranırsanız...»

Yalan kolaylıkla dudaklarından dökülüyordu; oğullarını düşünmek buna yetiyordu. Aklında bir tek düşünce vardı. Ne pahasına olursa olsun, zaman kazanmak! Menkişov birden kendini toparladı, hayretle :

— «Demek artık bana karşı nazik olmayı kabul ediyorsunuz. Öyle mi?» diye sordu.

— «Evet Prens. Artık sizinim. Ama size hayalimde

canlandırdığım gibi teslim olmak isterim. Böyle değil.»

Genç kadın, Menkişov'un bir anlık şaşkınlığından yararlanarak doğrulmuş, tekrar biraz önceki yerine oturmuştu. Prens de ayağa kalkmıştı. Yüzü kıpkırmızıydı. Başı hafif dönüyordu. Mili gülümseyerek :

— «Doğru söylüyorum, Prens. Bu gece kendimi size teslim edeceğim. Ama daha önce birlikte bir akşam yemeği yesek ne dersiniz?» diye sordu, oysa o sırada korkudan, sinirlilikten kalbi hızlı hızlı çarpıyordu.

Menkişov, yanına yaklaştı :

— «Demek bu gece kendi isteğinizle bana teslim olacaksınız, öyle mi?»

— «Evet, Aleksandır. Ama daha önce elbisemi değiştirmek ve sizin için süslenmek isterim.»

Menşikov, içinde hâlâ bir kuşku olduğu halde, ona inanmak istiyordu, hattâ gerçekten inanmağa başlamıştı. Mili'yi kendine doğru çekti, onu çenesinden tuttu, yüzünü kendisine doğru çevirdi, sonra sırtarak :

— «Ölmekten ne kadar korkmalısın ki benim gibi âdi saydığın bir adama bile iltifat ediyorsun küçük kontes!» dedi.

Birden tehlikeyi sezmiş gibiydi. Bu kadın zihnini fazla meşgul ediyordu. Birden onu bıraktı, kapıya doğru yürüdü. «Az kalsın inanmak üzere olduğum o güzel sözlerinizi düşüneceğim, Madam ve belki de buraya tekrar... Hiç de iyi olmayan niyetlerle döneceğim!» dedi. Son sözünü anlamlı anlamlı gülerek söylemişti.

Mili ürperdi; Menşikov oradan çıkacaktı. Her şey mahvolmuştu! O anda kiliseden ilâhî sesleri duyuldu... Eli kapının tokmağında olan Menşikov arkasına döndü :

— «Evet güzelim! İşte Çar'ın geldi! Gidip o büyük adamın cenazesi önünde beklemek görevimdir!»

Mili, bir anda içinde bulunduğu umutsuz durumu zihninden geçirdi. Menşikov'u ne pahasına olursa olsun ora-

da tutması gerekiyordu. Romo'nun bir şeyler yapabilmesi için bir şey bulmalıydı. Ama ne? Ne yapmalıydı? Birden hiç bir şey söylemeden ağır ağır elbisesinin önündeki bağları çözmeğe başladı. Büyük bir sakinlik içinde eteklerini teker teker yere bıraktı. Menşikov genç kadının hareketlerini büyülenmiş gibi izliyordu. Kapının tokmağını bırakarak tekrar ona doğru bir adım attı.

Mili, birden bir dişi kaplan gibi prensin şöminenin üzerinde ihtiyatsızca bıraktığı tabancalardan birini kap-tı.

— «Yaklaşmayın bana!» diye bağırdı. «Yaklaşmayın, yoksa sizi öldürürüm. Diz çökün, diz çökün, diyorum size!»

Menşikov ağır ağır diz çöktü. Gözleri korkudan iri iri olmuştu. Mili bir taraftan tabancayı tutuyor, bir taraftan gene ağır ağır hareket ederek soyunmaya devam ediyordu. Zincirler hareketlerine engel oluyordu ama elbisesinin üzerindeki işlemeli boleroyu çıkarmıştı. Son derece muntazam beyaz ve yuvarlak göğüsleri göründü. Etekleri aşağıya doğru kaymıştı. Mili kendisini Menşikov'a seyrettiriyordu. Sırmalı giysiler içinde diz çökmüş adamlarla karşısında zincire vurulmuş ve üzerinde uzun saçlarından başka hiçbir örtü bulunmayan, tabancalı genç kadının görünümü şaşılacak bir şeydi. Menşikov soluk soluğa kalmıştı. Müthiş bir heyecan içindeydi. Hiç bir kâ-dın ona karşı böyle davranmamıştı. O anda Mili ona istediğini yaptırabilirdi.

«Beni deli ediyorsunuz! Size el dokunduramıyacağımı bilerek mahsus bana böyle görünüyorsunuz. Sizi kollarımın arasına almak istiyorum. Siz...

Mili sinirli sinirli güldü :

— «Bu odaya girdiğim sırada gururumu fena yaramıştınız Prens. Şimdi benden özür dileyin.»

Hiç bir söz Menşikov'u bu kadar etkilemezdi.

— «Senden özür diliyorum, senden özür diliyorum!» diye bağırdı. «Seni yıllardır arzuladım. Geceleri rüyama giriyordun... Ama rüyamdakinden de daha güzelmışsin! Ne olur, sana dokunmama izin ver.»

Prens yalvarıyor, genç kadına yaklaştırmaya çalışıyordu.

— «Hayır, sayın Prens. Kimildamayınız yoksa başınızı paramparça ederim. Yemin ederim ki, bunu yapacağım.»

Menşikov heyecan içinde ürperiyordu. Ne kadındı bu! Onunla şimdiye kadar hiç bir zaman tatmadığı mutluluğa ulaşabileceğini hissediyordu. Bu kadar ateşli olduğu genç kadının o temiz yüzünden, o özlem dolu romantik gözlerinden hiç belli olmuyordu. Menşikov, Büyük Petro'nun sevdiği okşadığı bu vücuda bakıyor, biraz sonra ona sahip olacağını Çar'ın ise toprakta çürüyeceğini düşünerek zevkten garip sesler çıkarıyordu. Mili gözleri iri iri açılmış olan ve onu tepeden tırnağa süzen bu adamın karşısında kendisini böyle gösterdiği için utancından tırtıyordu. Dakikalar geçiyor, genç kadın bu değerli zamanı biraz daha uzatabildiğini düşünüyordu. Kilisedeki ilâhi sesleri gittikçe daha iyi duyuluyordu. Mili'nin parmakları titredi. «Şimdi ateş edersem, bütün garnizon ayağa kalkar. Ne yapmalı acaba? Ah Romo şu anda davransa!»

Birden Menşikov, şimşek hızıyla Mili'nin kendisini savunmak için en küçük bir hareket yapmasına meydan vermeden üzerine atıldı. Elindeki tabancayı kaptı, genç kadını kavradığı gibi yatağın üzerine fırlattı. Mili çırpınmaya başladı. Ama Menşikov artık çıldırmıştı. Genç kadının kollarını yakalamış, onları geriye doğru çekerek Mili'nin bileklerindeki zincirleri karyolanın ucundaki sütunlara dolamaya başlamıştı. Mili kolları başının üzerinde bağlanmış, Menşikov'un karşısında savunmasız kalmıştı. Artık kimildamağa hali yoktu. Sadece ayağa duran ada-

min kıpkırmızı yüzüne bakıyordu. Menşikov, karyolanın üzerine çıkmış, çizmeli ayağını Mili'nin karnına bastırmıştı. Onu yavaş yavaş döndürerek mahmuzunu gömmek istiyor gibiydi. Mili öyle bir acı duyduki, birden gözlerini kapayarak müthiş bir çığlık attı. Menşikov zevkle içini çekti; kadınları bağtırmaktan zevk alırdı. Bu kadın kendisine çektirdiği şeylere karşılık bu muameleyi hak etmişti. Mili utancından yerin dibine geçecek gibiydi. Öyleyken tekrar prens Menşikov'u tekmelemek istedi. O zaman Menşikov karyoladan indi, pencerelere yaklaştı, perdeleri tutan kordonu çözdü. Sonra ağır ağır tekrar Mili'nin yanına yaklaştı ve kordonu rastgele yakaladığı ayağının bileğine geçirerek çevik bir hareketle karyolanın öbür ucundaki sütunlardan birine bağladı. Mili artık çırpınmasının hiç bir yarar sağlamadığını biliyordu. Öyleyken gene de elinde olmayarak serbest kalan ayağıyla tekme atıp duruyordu. Ama Menşikov o ayağını da yakalayıp bağladı. Böylece Mili hem ayaklarından, hem ellerinden bağlanmış oluyordu. O zaman prens Menşikov kılıcını çekti. Mili : «Artık ecelim geldi! Beni öldürecek!» diye düşündü.

Menşikov kılıcının keskin olmayan kenarı ile Mili'nin vücudunun hatlarını izleyerek bir an eğlendi. Genç kadın cildine temas eden demirin, altında ürperiyordu. Menşikov ona hem arzu, hem de alayla bakarak :

— «Benimle epey alay ettin!... Yedi yıldır alay edip duruyorsun. Bu gece de alay ettin... O tabanca elindeyken bana her istediğini yaptırabilirdin. Ama geçti. O sevgili Çar'ın hiç bir zaman sana böyle davranmadı değil mi?»

Genç kadın öfkeden, utancından ve nefret ettiği bir adamın karşısında böyle savunmasız kalmış olmaktan ötürü yaprak gibi titriyordu. Sonunda dayanamadı, gözlerinden yaş fışkırdı.

— «Yalvarırım size, bağlarımı çözün. İsteddiğimiz her şeyi yapacağım! Yalnız bağlarımı çözün!» diye yalvarmaya başladı.

Menşikov sırtı : «Olmaz! Sen çok güzelsin!... Hem sonra, şimdiye kadar hiç bir kadına böyle sahip olmamıştım. Göreceksin, çok eğleneceğiz!»

Eğildi, Mili'yi tutkuyla öpmeye başladı.

Mili, birden Menşikov'un dudağına dişlerini geçirerek onu şiddetle ısırıldı. Sonra da yüzüne tükürdü. Menşikov, müthiş bir öfkeye kapılarak genç kadını tokatlamak istedi. Sonra aklına daha iyi bir düşünce geldi, kırbacını kaptı, Mili'yi kırbaçlamaya başladı. Deli gibiydi. Vahşileşmişti. Acıdan inleyip duran Mili'ye vuruyor, vuruyordu. Genç kadının vücudunda incecik kırmızı çizgiler belirmeye başladı. Menşikov, daha fazla dayanamayacağını hissederek kırbacı fırlattı, yarı baygın halde olan Mili'nin üstüne atıldı.

Mili müthiş bir korku ile arzusun daha da çirkinleştirdiği o nefret edilecek yüzün kendisine yaklaştığını görüyordu. Ona karşı duyduğu kını belirtmek, bağırarak, onu kendisinden uzaklaştırmak istedi. Ama zaman bulamadı.

Mili, birden delirdiğini sandı. Arkasındaki şömine hareket etmiş, sessizce dönmeğe başlamıştı. Kaledeki muhafızlar gibi giyinmiş, yüzü maskeli bir adam açılan boşluktan içeri giriyordu. Mili onu görür görmez bir çılgılık atacaktı. Ama adam parmağını dudaklarına götürerek susmasını işaret etti. Sonra yavaşça yaklaştı, tabancasının kabzasını olanca gücü ile Menşikov'un başına indirdi. Mili tok bir ses işitti ve birden üzerine kan fışkırdığını gördü. Maskeli adam belindeki hançeri çekti. Mili adanın bu hançeri onun üzerine indireceğini zannetti. Bir anda : 'Çok şükür! Artık ölüyorum. Menşikov, bana bir

kötülük yapmadan Piyer'e kavuşuyorum!' diye düşündü ve kendinden geçti.

ON ALTI

Prens Romo, bu korkunç olaylardan önce kaledeki kiliseye girmişti. Çar'ın cenazesi koronun bulunduğu yerin ortasına konmuştu. Kilise prenslerle Piyer'in tarafım tutan Boyarlarla doluydu. Romo, kendisini çok sakın hissetmişti. Çevresine bakınmış ama, Prens Menşikov'u görememişti. Bunun üzerine : «Çok iyi oldu! Her halde Menşikov Mili'nin yanındadır. Mili onu oyalamanın çaresini bulur. Acele etmeli!» diye düşünmüştü.

Sonra hiç belli etmeden, yavaşça kilisenin yanındaki odaya doğru gitmişti. Oradan da gizli bir başka odaya geçmişti. Onu bu gizli odada bekleyenler vardı; bunlar yüzbaşı Burlin, ihtiyar bir papaz ve üzerinde prens Romodanovski'nin muhafızları gibi giyinmiş bir er vardı. Prens, muhafız erine doğru yürümüş, onu bağrına basarak :

— «Göze aldığın tehlikeyi biliyorsun, Serj. Henüz reddedebilirsin.» demişti.

— «Ben bir kez kabul ettim. Artık bu işi sonuna kadar giderim. Hem senin için, hem de çok sevdiğim Çar için.» Çar'm adı geçince, odadakiler hemen haç çıkarmışlardı. Prens Romodanovski :

— «Teşekkür ederim, dostum. Şimdi çabuk ol, elbise al.» diye karşılık vermişti.

Sonra acele ile soyunmuş ve sütkardeşi olan prens Serp'e kendi sırmalı elbiselerini vermişti. Aralarında hiç bir akrabalık bulunmadığı halde, birbirlerine çok benziyorlardı. Prens Romodanovski malikânelerinin idaresini Serj'e vermişti. Bu yüzden Serj, saraydan uzak yaşıyor,

Prens Romo'nun uçsuz bucaksız malikânelerini yönetiyordu. Bir av partisi sırasında, Çar, bir dişi kurt tarafından neredeyse parçalanacak olan Serj'in hayatını kurtarmış, Serj de bu yüzden Çar'a karşı büyük bir bağlılık duymaya başlamıştı. Serj, Romo'nun elbisesini giydikten sonra ona o kadar benzetmişti ki, hiç kimse onun Serj olduğunu anlayamazdı. Benzerlik kusursuzdu. Romo :

— «Hemen kiliseye dön, benim yerime geç, muhafızlarımın arasında dur ve şafak söküne kadar kiliseden ayrılma. Ondan sonra eğer yakalanmazsak, Bazil adasındaki saraya git ve beni orada bekle..İşi başarırız gün doğarken ben de oraya gelirim. Başaramazsak tabii hepimizin başı kesilir. Haydi git Serj, Tanrı yardımcın olsun.» demişti.

Serj, büyük bir heyecan içinde Romo'nun elini öpmüş, sonra ihtiyar papazla birlikte odadan çıkıp gitmişti. Biraz sonra papaz geri dönmüş Prens Romo'ya :

— «Her şey iyi gidiyor oğlum,» diye bildirmişti!... «Hiç kimse değişikliği fark etmedi. Zaten ben de kilisede biraz fazla aydınlık veren birkaç şamdanı söndürdüm. Böylece kilisede bulunan herkes Prens Romodanovski'nin bu geceyi kilisede dua ederek geçirdiğine yemin edebilir.»

İhtiyar papaz bunu söylerken ellerini oğuşturarak gülmüştü. Romo ise sırtına Yüzbaşı Burlin'in getirdiği ve kalenin muhafızlarına ait üniformalardan birini giymişti. Böylece kalenin içinde, yanında yüzbaşı ile birlikte hiç kimsenin kuşkusunu çekmeden dolaşabiliyordu. Prens Romo, Serj'in çıkarmış olduğu muhafız elbisesini yerden kaldırarak onu papaza vermişti.

— «Bunu yakınız, sayın peder. Muhafızlarımdan birinin elbisesi burada bulunursa kötü olur. Hemen benim kaleye birini soktuğumu anlarlar.»

İhtiyar papaz başını sallamıştı :

— «Haydi güle güle oğlum, Tanrı yardımcınız ol-

sun. Sizi sözleştiğimiz yerde beklerim.»

Prens Romo ile Yüzbaşı Burlin yanındaki odaya, oradan da dışarı çıkmışlar, kendilerini kilisenin arkasında bulunan bir başka avluda bulmuşlardı. Burlin, komutanını izleyen bir er gibi Romo'nun arkasından gidiyordu. Bir ara Romo yavaşça :

— «Her şey hesapladığımız gibi oldu mu?» diye sormuştu.

— «Evet. Menşikov geldi ve mahpus kadının bulunduğu zindana gitmek istediğini söyledi. Ama onun kiliseye gitmeden önce, Kontesle görüşmek isteyeceğini nereden biliyordunuz Prens Hazretleri?»

Burlin, bunu kararlı bir tavırla ve sert adımlarla yürümeye devam ederek, başını hiç çevirmeden sormuştu.

Prens Romodanovski dişlerini sıkarak :

— «Ben onun ne adam olduğunu bilirim» demişti, «Peki Menşikov zindana indi mi?»

— «Hayır, hayır, merak etmeyin, bana ne emrettinizse hepsini yerine getirdim. Menşikov'a Mühendisler Avlusunda bir sehpa, bir de balta bulunduğunu ve zindandaki kadını oradan geçirmenin eğlenceli bir şey olacağını söyledim. Buna çok memnun oldu. Ellerini oğuştu-
rup duruyordu. Sonra ona Çareviç'in eskiden kaldığı daireye yerleşmesini teklif ettim. O dairenin pencereleri, Mühendisler Avlusuna bakar, Menşikov'a oradan olup bitenleri seyrederek daha hoş vakit geçireceğini söylemeyi de ihmal etmedim.»

— «Namussuz herif, ona bütün bunları ödeteceğim! Peki, Kontese onu oyalamasını söylemiş miydin? Çünkü, Menşikov kiliseye dönecek olursa, benim elbiselerimi giydiği halde, Serj'i tanıyabilir.»

— «Tabii. Bunu yavaşça kulağına fısıldamıştım. Sanıyorum ki söylediklerimi çok iyi anladı.»

Vaktiyle Burlin'in onuruna leke sürülmesine ve rütbesinin indirilmesine Prens Romo engel olmuş, onu kurtarmıştı. Bu yüzden, Yüzbaşı Burlin, Prens'in kendisinden beklediği bu tehlikeli görevi reddetmeyi aklından bile geçirmemişti. Prens, dünyanın en iyi korunan kalesinden sekiz kişinin kaçırılmasını istiyordu!

Prens Romo'nun elinde çok önemli bir koz vardı, ona güveniyordu : O gece kilisenin etrafında büyük bir hareket olacaktı. Tabii erler kaleye hapsedilenleri göz altında bulunduruyorlardı ama, sayıları azalmıştı. Prens Romo ile Yüzbaşı Burlin geniş avluyu geçtikten sonra, Çar Burcuna yaklaşmışlardı. Kapısında duran erler, hemen hazırol durumuna girmişlerdi. Yüzbaşı Burlin :

— «Prens Menşikov'un emri var; bu kapıdan hiç kimse geçmeyecek, anlaşıldı mı?» demişti.

Erler anladıklarını belirtmek için başlarını sallamışlardı. Yüzbaşı Burlin :

— «Ben gidip mahpusların zincirlerini kontrol edeceğim. Haydi bakalım, sen de benimle gel» diye Romo'ya sert bir tavırla seslenmişti.

Bunun üzerine genç bir teğmen, Yüzbaşı Burlin'e yaklaşmış, ona :

— «Yüzbaşım! Yanınıza sadece bir er mi alıyorsunuz? Bu çok ihtiyatsızca bir davranış olur. O zindanda bulunanlar az değil ki!» demişti.

Yüzbaşı Burlin ile Prens Romodanovski bunu duyunca irkilmişlerdi. Başkalarını yanına almayı reddetmek, dikkati çeken bir davranışta bulunmak olacaktı. Çünkü herkes biliyordu ki, Yüzbaşı kaleyi dolaşırken yanına birkaç muhafız alırdı. Bunun üzerine Burlin başını sallayarak :

— «Haklısın, sen de gel.» demiş ve bir ere daha işaret ederek : «Sen de gel.» demişti.

Sonra dördü burca girmişlerdi. Ağır kapının arka-

sında, dışarıısı ile küçük bir pencereden konuşan muhafız parmaklığı açmış, hepsi birden uzun koridorlara dalmışlardı. Çar Burcu'nun içi bir lâbirent gibiydi. Önce Neva nehrinin düzeyinde bulunan bodrumlara inmek sonra da tekrar kıvrıla büküle çıkan daracık bir merdivenden çıkmak gerekiyordu. Koridorların her köşesinde bir nöbetçi vardı. Prens Romodanovski, bütün bu yolu yeniden ve bu sefer tersine yapıp, bodruma inmek ve kimsenin dikkatini çekmeden muhafızları bayıltmak gerekeceğini düşünerek umutsuzluğa kapılmıştı. Sonunda küçük grup Floris ile Adrien'in bulunduğu kata gelmişti. Parmaklığın arkasında bir tek gardiyan vardı. Yüzbaşı Burlin :
— «Aç kapıyı! Prens Menşikov'un emridir! Mahpusların zincirlerini kontrol edeceğim.»

Gardiyan bir an kararsızlık geçirdi, sonra cesaretle :
— «İyi ama, Yüzbaşım, onlar kimseyle görüştürülmeyecek. Bana yazılı bir emir vermeniz gerekiyor.» demişti.

Romo birden ter içinde kalmıştı. Yüzbaşı Burlin :
— «Budala! Onları dışarıya çıkarmak için tabîî yazılı bir emir lâzım. Ama benim içeri girmem için öyle şeye gerek yok.» diye eri azarlamıştı.

— «Ha evet! Haklısınız, özür dilerim Yüzbaşım.»
Adam belindeki anahtarlardan birini almış, kapıyı açmış ve dört kişilik grup içeriye girdikten sonra yenden kapanmıştı. Ondan sonra da elinde meşale ile karanlık koridoru aydınlatarak yürümeye başlamıştı. Birkaç metre ileride küçük bir kapının önünde durmuş, anahtarlarını yeniden araştırmış, kapıyı büyük şakırtıyla açmıştı. Önce Yüzbaşı Burlin içeri girmiş, onu da teğmen, er ve en sonra da Prens Romo izlemişti. Gardiyan :
— «Ben sizi dışarıda bekleyeyim, Yüzbaşım.» demişti.
Yüzbaşı Burlin : «Hayır olmaz. Sen de bizimle gel.» demişti.

Zindanda Floris ile Adrien birbirlerine sokulmuş, çocuklara özgü bir kayıtsızlık içinde uyuyorlardı. Kapıda anahtarların döndüğünü duyunca irkilerek uyanmışlardı. Fedor ile arkadaşları ise gözlerini kırpmamışlardı, kilise-den duyulan dua sesleri onları uyanık tutmuştu. Dışarda gürültüler işitince hemen ümide kapılarak doğrulmuş, ama içeriye Yüzbaşı Burlin ile askerlerinin girdiğini görünce umutsuzluk içinde tekrar toprak zemine uzanmışlardı. Yüzbaşı Burlin, sert bir tavırla :

— «Zincirlerinizi askerlerime gösterin!» diye bağırmıştı.

O sırada gardiyanın bulunduğu kapının önünde duruyordu. Teğmen, kadınlara doğru yürümüşü. Er ise tek gözünü öfkeli öfkeli döndüren Fedor'a doğru gitmişti. Prens Romo, Floris ile Adrien'e yaklaşıp :

— «Haydi bakalım, piç kuruları! Gösterin zincirlerinizi.» diye bağırmıştı.

Floris ile Adrien irkilmemişlerdi bile. Prens Romo'nun orada bulunduğunu görmek, onlara çok doğal bir şey olarak görünmüştü. Madem söz vermişti tabii gelecekti. Prens Romo, Floris ile Adrien'e doğru eğilerek başındaki muhafız başlığının altından çocuklara göz kırptıyordu. Çocuklar kendilerine bir işaret verilmesini bekleyerek yerlerinden bile kımıldamamışlardı. Prens Romo'nun sesini tanımış olan Fedor, Greguar ile ötekiler de yeniden cesaret bulmuşlardı. İşte o zaman Prens Romo, dönmüş ve gülererek Yüzbaşıya :

— «Üzülmeysin Yüzbaşım, bu mahpusları kilisedeki dualardan başka hiç bir şey kurtaramaz artık!» demişti.

Öbür erler gülmüş, bunun bir şaka olduğunu sanmışlardı. Oysa işaret buydu. Yüzbaşı Burlin bir saniye içinde gardiyanın boğazına atılmıştı. Romo da teğmenin üzerine atılmış, onu öldürmemeğe dikkat ederek bayıltmıştı. Fedor ise, bir zincir vuruşuyla neler olup bittiğini bile

anlamaya vakit bulamayan zavallı erin başını ikiye ayırmıştı. Sonra bütün mahpuslar Prens Romo ile yüzbaşının çevresinde toplanmış, onlara teşekkür etmişlerdi. Romo, eğilerek çocukları kendisine doğru çekmişti.

— «Korkmadınız, değil mi?»

Floris ile Adrien bunu bir hakaret sayıyor gibi doğrulmuşlardı.

— «Hiç korkar mıyız Prens? Biz Petruşka amcaya hiç bir zaman korkmayacağımıza söz verdik!»

Prens Romo, duygulanarak başını kaldırmış, sonra hemen :

— «Beni dinleyin dostlarım. Şimdi en zor işimiz başlıyor. Her şeyden önce şu iki adamın ağızlarını tıkamamız gerekiyor. Üçüncüsü için yapılacak bir şey yok. Çünkü bana öyle geliyor ki hesabını gördün Fedor.»

Fedor, alçak gönüllülük gösteriyormuş gibi bir tavırla gülümsemişti.

Prens Romo : «Bunları zindana kapatıp, bodrumlardan geçerek kaçacağız.» diye devam etmişti. «Yüzbaşı Burlin gideceğimiz yolu biliyor!»

Hepsi endişeyle yüzbaşıya bakmışlardı. Çünkü onları zincire vuran o yüzbaşıydı. Floris :

— «Onun dostluğuna güveniniz var mı?» diye sormustu.

— «Evet. Hattâ bu yüzden hepimizle birlikte o da kaçmak zorunda. Yalnız bodruma inmeden önce birkaç nöbetçiyi daha bayıltmamız gerekecek.»

Fedor : «Bu görevi üzerime alıyorum.» demişti.

— «Peki madem sen talip oluyorsun. Ama bu kadar heyecan göstermesen daha iyi olacak.»

Giderken bir devriyeye rastlamak korkusuyla kimse nin kuşkusunu uyandırmamak için en önde Yüzbaşı Burlin yürüyor, en arkadan da Prens Romodanovski geliyor. Baygın gardiyanın anahtarlarını aldıktan sonra onu

zindana kapamış, sonra öndeki parmaklığı kolaylıkla açmış ve merdivenden aşağı inmeğe başlamışlardı. Çocuklar yaşadıkları bu maceradan ötürü büyük bir heyecan ve memnurluk duyuyor, Romo'nun yanından bir adım olsun ayrılmıyorlardı. Eliza ile Greguar ise birlikte yürüyorlardı. Blezua, yüzü ölü gibi sapsarı olmuş bir halde ayaklarını güç belâ sürükleyen Martin'e yardım etmişti. Bir tek Fedor, her şeyin yolunda gideceğine güveniyor gibiydi. Zindandaki hareketsizlik fena halde canını sıkmış, ona ağır gelmişti. Ölümü göze alması gerekse bile hiç değilse zindandan çıkmıştı. Geçitte ilk nöbetçinin bulunduğu köşeye gelmişlerdi. Romo, Yüzbaşı Burlin'e yanına gelmesini işaret etmişti.

— «Bu nöbetçiyi ateş etmesine fırsat vermeden, onu karanlık bir köşeye çekmeli.»

— «Ben onun çaresine bakarım Prensım.»

Yüzbaşı Burlin, hiç bir şeyden kuşkulananmayan erin yanına yaklaşmıştı :

— «Buraya gel! Yardımına ihtiyacım var.»

Er, Yüzbaşı Burlin'in peşinden karanlık bir köşeye doğru yürümüş, bir çılgılık bile atmaya fırsat bulamadan başına Fedor'un müthiş yumruğu inmişti. Öyle bir vurmuştu ki bu, onu birkaç saat baygın tutabilirdi. Prens Romodanovski diz çökmüş, elini kolunu bağlamış, daha önce yanına almayı ihmal etmediği bezleri ağzına tıkmıştı. Floris ile Adrien olup bitenlere büyük bir ilgiyle bakıyor, bu işe onları karıştırmadıkları için canları sıkılıyordu.

Floris, 'Ne yazık Prens Romo, bizi hâlâ çocuk sanıyor.' diye düşünüyordu.

Yol boşalmıştı. Kaçaklar tekrar yürümeye başlamışlardı. Prens Romodanovski'nin tekniği çok iyi sonuç vermişti. Yüzbaşı Burlin bir keşif kolu gibi önden ilerliyor, nöbetçileri Fedor'a gönderiyor, Fedor da onları temize havale ediyordu. Ama Romo, endişeliydi. Çünkü bodru-

ma hâlâ epey yol vardı. İhtiyar papazın onları beklediği kilise odasına kestirmeden giden gizli merdivenin başına geldikleri vakit çizme giymiş insanların ayak sesleri duyulmuştu. Bu devriye gezen erlerin ayak sesleriydi; kaçacakları tam hedeflerine yaklaştıkları sırada yakalayacaklardı. Devriyeler bayıltılmış nöbetçileri görecekteler ve alarm işaretini vereceklerdi. Prens Romodanovski :

— «Kaç kişiler Burlin?» diye soruyordu.

— «Bir teğmen dört er, bir de nöbetçi.»

Prens Romo, bir hesap yaptı : «Bizim grupta üç erkek, bir ihtiyar, bir de budala var.»

Budala derken Blezua'ya bakmıştı. Devam etti :

— «Onu şaşırtmalıyız. Beni dinleyin Floris ve Adrien, hasta imişsiniz gibi ağlıyacaksınız. Siz ise...» Bunu öbürlerine dönerek söylemişti : «Siz şurada saklanacaksınız. 'Çok şükür Tanrı'ya' dediğim sırada üzerlerine atılacaksınız. Hiç kimse ateş etmemeli. Bizim tek şansımız bu.»

Hepsi susmuşlardı, heyecandan soluk soluğa idiler. Prens Romo, Floris'i kucağına aldı. Yüzbaşı Burlin'e de Adrien'i kucağına almasını işaret etti :

— «Haydi bakalım, ağlayın şimdi.» diye fısıldadı.

Prens Romo ile yüzbaşı Burlin koridorun köşesini dönerek orada bekleyen nöbetçiye doğru ilerlemişlerdi. Floris ile Adrien kendilerine böyle önemli bir görev verildiği için memnurlukla avaz avaz bağırıyor, birbirlerinin sesini bastırmaya çalışıyorlardı. Devriye grubu kucaklarında birer çocuk taşıyan bir subay ve bir erle karşılaşıncı bu garip görünüm karşısında hayretle onlara yaklaşılmışlardı. Teğmen selâm vererek :

— «Ne oldu Yüzbaşım?» diye sormuştu.

— «Bu küçük mahpusların durumu çok kötü. Hastalanmışlar, Prens Menşikov onları ölmeden önce sorguya çekmek istiyor.»

Erler başlarını sallayarak, yürekler acısı sesler çıkaran Floris ile Adrien'e acıdiklarını belli eden bir tavırla bakmışlardı. Prens Romo devriye grubundaki erlerden birine :

— «Baksana oğlum, çocuğu bir dakika tutar mısın? Size Prens Menşikov'un yazılı emrini vereyim.» demişti.

Yüzbaşı Burlin ne yapmak istediğini anlamıştı.

— «Doğru, şimdi düşündüm de mahpusları oraya siz götürseniz, gerçekten daha iyi olur Teğmen!»

Teğmen, Adrien'i kucağına alarak kuşkulu bir tavırla ceplerini arıyormuş gibi davranan Prens Romodanovski'ye bakıyordu. Sonra :

— «Yüzbaşım, yanınızda her zamanki muhafızlarınız yok.» dedi.

Burlin'in yerine Prens Romodanovski cevap verdi.

— «Evet. Onlar yok ama çok şükür Tanrıya... size rastladık.»

Prens Romodanovski daha bu sözleri söyler söylemez kucağında Floris'i taşıyan er yere yıkılmıştı. Başına müthiş bir darbe indirmişlerdi. Yüzbaşı Burlin, teğmeni de aynı akibete uğratmıştı. Fedor gizlendiği yerden fırlayarak nöbetçi erin üzerine atılmış, silâha davranmasına vakit bırakmamıştı. Greguar ne Blezua bir başka erin üzerine atılmış, Eliza ile Martin de sonuncusuna saldırmışlardı. Devriye grubundan bir tek er kurtulmuştu; alarm işareti vermek için kaçmaya çalışmıştı. Ama Floris ile Adrien arkasından koşarak ona yetişmiş, becerikli bir atılışla ayaklarına çelme takıp onu yere düşürmüşlerdi Prens Romodanovski durumu görünce, iki çocuğun yardımına koşmuş bir yumrukla adamı bayıltmıştı.

Fedor da nöbetçi eri «uyuttuktan» sonra Eliza ile Martin'in olanca güçleriyle umutsuzluk içinde zararsız hale getirmek istedikleri erin üzerine atılmıştı. Yüzbaşı Burlin'e gelince. Greguar ile Blezua'nın yardımına koş-

muştı. Blezua göstermiş olduğu cesarete bir türlü inanamıyor gibiydi. Her şey hemen hemen bir dakika içinde olup bitmişti.

Kaçakların grubu baygın erleri de sürükleye sürükleye ve bazı yerlerde taşımaya çalışarak papazın beklediği gizli odaya doğru ilerlemişti. Erleri de götürüyorlardı, çünkü onları koridorların ortasında bırakmak tehlikeli bir şey olacaktı. Prens Romo, herkesi gizli kapının arkasına aldıktan sonra kapıyı kilitlemişti. Aşağıda sessiz tabutlukta beyaz mermerden yapılmış lahitlerin arasında küçük bir gölge vardı. Bu, onları bekleyen papazdı. Beyaz mermer lahitlerin üzerinde haçlar ve yaldıza batırılmış tunçtan yapılmış kartallar vardı. Lahitlerden biri açıktı, içine tabut indirilecekti. Yukarıda lahitlerin bulunduğu odanın tam üzerinde hâlâ yüksek sesle okunan ilâhiler duyuluyordu. Kadınlar haç çıkarıyorlardı. Prens Romodanovski papaza yaklaşıyordu :

— «Görüyorsunuz Sayın Peder, bu zavallı insanların cesareti ve çocukların korkusuzluğu sayesinde bu işi başardık. Askerleri nereye saklayabiliriz?..»

İhtiyar papaz gülümsüyordu :

— «Onları şu köşeye bırakın oğlum, yarın sabah onları bulurlar. Amma da sürüklemiştiniz onları!»

— «Sayın Peder, bize bir an önce Neva nehrinin kıyılarına giden yolu göstermenizi rica ederim. Orada bizi bekleyen bir gemi var.»

Papaz : «İşte buradan gideceksiniz.» diyerek ertesi günü büyük Petro'nun tabutunun konulacağı açık lahiti gösterdi.

Sonra gidip lahtin üzerindeki haçı döndürdü. Dipteki mermer kendiliğinden kayd, altında gizli bir merdiven göründü.

Prens Romo : «Sayın Peder, bu korkunç bir şey, siz

anlayamazsınız... nasıl olur? Çar'm lahti içinden kaçmak, onun hatırasına saygısızlık olmaz mı?»

Papaz elini Floris'in saçları kıvırcık başına koyarak :

—«Üzülme oğlum, her şeyi çok iyi anlıyorsun, Çar hiç bir zaman sevdiklerini terk etmemiştir. Şimdi de işte öldüğü halde hepimizi kurtarmak için yardım elini uzattı. Hepimizi kurtarmak için! Özellikle seni güzel yavrum...»

Bu son sözü sanki kendi kendine söyleniyormuş gibi mırıldanmıştı.

Hepsi daracık merdivenden inmeye başlamışlardı. Onlar indikten sonra da lahit kendi kendine kapandı. Papaz, elinde bir meşale ile onlara yol gösteriyordu. Bir ara yürüdükleri gizli geçit ikiye ayrıldı. Papaz :

— «Görüyor musunuz Prensım? Burası eskiden Çaraviç'in kaldığı daireye giden gizli bir yoldur.»

Prens Romo, şaşırıp kalmıştı.

— «Bana Burlin ile birlikte gelmemi ve bulduğum bu gizli geçitten söz edeceğini bildirdiğin vakit, sana inanmak istememiştim. Ama Çar senin doğru söylediğini anlamıştı.

— «Çaraviç'in katili cezasını gördü mü?»

— «Evet. Kafası kesildi.»

İhtiyar papaz memnunlukla :

— «Çok iyi olmuş, çok iyi! Ne yazık ki şimdi ülkeyi idare eden kadın... Ah bu gizli geçidi ve katilin cebinden düşen o sararmış kâğıdı daha önce bulsaydım... Kâğıtta ne yazılıydı biliyor musunuz? 'Hançeri kullan, Vilyam... Zehirli değil.' Üstelik altında Katerina'nın imzası vardı. Bu korkunç işte onun da parmağı olduğunu gösteren bir delildi bu.»

Toprağın altındaki geçitte rutubet gittikçe artıyordu. Artık uzaktan uzağa dalgaların sesi geliyordu. Geniş

Neva kapkara ve uğursuz sularıyla ayaklarının altındaydı. Floris, elinde olmadan Prens Romodanovski'nin elini sıktı. Gizli geçit daracık bir boğazla sona eriyordu. Kaçaklar içinde bulundukları korkunç dekorun etkisi altında bir içgüdüyle, birbirlerine sokuluyorlardı. Ayakları buz gibi suyun içindeydi. Çünkü nehrin yükselen suları buz parçacıklarıyla doluydu. Prens Romodanovski, cebinden küçük bir düdük çıkardı ve onu üç kez garip bir melodide çalar gibi öttürdü. Bu sese uzaklardan bir baykuş sesi cevap verdi, Prens Romo :

— «Tamam! Adamlarım geliyor.» dedi.

Birden nehrin üzerinde karanlığın içinden çıkmış gibi bir odun taşımakta kullanılan üstü düz gemilerden biri çıktı ve sessizce küçük grubun durduğu yere yaklaştı. Prens Romo, herkesi gemiye bindirmiş, kaçakları geminin tâ ucunda aşağıda bulunan bir yere yerleştirmişti. Sonra Yüzbaşı Burlin'e :

— «Eğer yarım saat sonra yanınıza gelmezsem, beni beklemeden gidiniz. Burada beklemek çok tehlikeli bir şey olur.» demişti.

Floris ile Adrien, Prens Romodanovski'nin koluna sarılmışlardı.

— «Annemi getirmeye gidiyorsunuz değil mi? Onu almadan buradan gitmek istemiyoruz.»

Prens Romo : «Evet, annenizi getirmeye gidiyorum. Merak etmeyin, onu yanınıza getirmeye söz veriyorum.» diye cevap vermişti.

Papaz, Prens Romo'yu gizli geçidin ağzına kadar götürdü. Sonra :

— «Allahısmarladık oğlum, ben tekrar lâhitlerin bulunduğu odaya gidiyorum, oradan da kilisenin içine gireceğim. Unutmayın, gizli geçide girmek için kırmızı kayalardan üçüncüsünü itmeniz gerekecek.»

Prens Romo, ihtiyar adama üzümlere veda etmiş,

sonra elinde bir meşale ile gizli geçitten yukarı çıkmıştı. Biraz sonra gerçekten üzerinde üç küçük kırmızı kaya parçası bulunan bir duvarla karşılaşmıştı. Duvarın arkasından çığlıklar, iniltieler geliyordu. Prens Romo'nun tükürükleri ürperdi. Çocukları, annelerinin sayesinde kurtarmıştı ama, Menşikov'un Mili'ye neler yaptığını tahmin ediyordu. Cebinden daha önce bu maksatla yanına aldığı maskeyi çıkardı ve yüzüne geçirdi. Böylece Menkişov, onu görse bile tanıyamazdı. Sonra papazın dediği gibi gizli mekanizmayı hareket ettirdi ve duvar yavaşça kendine kayarak olduğu yerde döndü. O zaman Prens Romo, kendisini elinde tabanca ile Mili'nin karyolaya bağlı olduğu odada buldu. Bir anda sahneyi gördü : Mili, bağlıydı ve Menşikov, ona tecavüz etmeye hazırlanıyordu.

Prens Romo, hemen nefret ettiği adamın üzerine atılarak tabancasının kabzası ile başını yardı. Sonra hançerini çıkarıp Mili'nin ayaklarını, ellerini bağlayan bağları kesti.

— «Alçak herif! Âdi herif!» diye söyleniyordu.

İşte o zaman Mili'nin bayılmış olduğunu gördü.

— «Zavallı kadın!» diye mırıldandı.

Menkişov'un kürk pelerinini aldı, Mili'yi ona sararak, kucağında genç kadınla gizli geçide doğru yürüdü.

— «Yavrularım, sevgili oğullarım.»

Mili gözlerini açtı : bütün dostları yanındaydı. Bir gemide, yere yatırılmıştı. Ama üzerine eğilmiş olan o iki ciddî küçük yüzden başka hiç bir şey göremiyordu. Çocukları kendisine doğru çekerek onları sevgi ile öpmeye başladı.

— «Sizden uzakta öleceğimi sanmıştım!»

Adrien ile Floris, annelerini bulmaktan o kadar mutluydular ki, onun neden söz ettiğini anlamıyorlardı bile. Onun hiç bir zaman kendilerinden uzaklarda kalacağını akıllarına bile getirmemişlerdi.

Adrien : «Anneciğim, sakın olun!» dedi.

Floris kararlı bir tavırla : «Artık hepimiz birlikteyiz. Bundan böyle sizi biz savunacağız!» dedi.

Mili, gözyaşlarını tutamıyordu. Bir ara başını kaldırdı ve Prens Romodanovski ile bütün sadık hizmetkârlarının kendisine endişe ile baktıklarını gördü. Mili, Prens Romo'nun kollarına atıldı :

— «Biricik dostum, kardeşim!» dedi.

— «Ağlamayın! Ağlamayın, sakın olun Mili.»

— «Siz, benim neler çektiğimi bilmiyorsunuz.»

— «Bilmez olur muyum? Her şeyi anladım. Ama artık mutlu olun. Bakın sizin yaptığınız fedakârlıklar sayesinde oğullarınızı da, dostlarınızı da kurtarabildim. Menşikov'u da yere sermek için tam zamanında yetiştim.»

Mili ürperdi : «Öldü mü?» diye sordu.

— «Ne münasebet? O adi herifin canını cehenneme göndermek için bir vuruş yetmez.»

Mili yavaş yavaş sakinleşiyordu. O sadık insanlara ellerini uzatmıştı :

— «Size ne kadar teşekkür etsem azdır. Çocuklarıma siz baktınız, sağolun!»

Eliza : «Ah, Kontes Hazretleri! Biz onlara değil, daha çok onlar bize baktılar!» dedi.

— «Kontesim! Küçük beylerin ikisi de aslan gibi korkusuz çocuklar.»

Greguar da söze karıştı : «Gerçekten hiç bir şeyden korkmuyorlar, Kontes Hazretleri.»

Martin ile Blezua'ya gelince onlar ne söyleyeceklerini bile bilemiyorlardı.

— «Ah, Kontes Hazretleri! Ne berbat bir iş, ne macera yaşadık! Zindan bile gördük.»

Prens Romodanovski küçük bir şişe votka alarak, Mili'ye :

— «Bundan biraz için, çok iyi olacaksınız.» dedi.

Şimdi size bir köylü giysisi vereceğim, pelerinin altından onu giymeye çalışın, olmaz mı?»

Ağzını yakan içki Mili'nin vücudunu ısıttı. Biraz daha cesaret bularak doğrulmak istedi, ama içinde bulundukları o küçük yerde insanın ayakta bile duramayacağını anladı. Hepsi o daracık yerde üst üste yığılmıştı. Prens Romodanovski :

— «Ben de giysilerimi değiştirmeliyim. Çünkü sırtında muhafız üniforması bulunan bir 'Denizci' kuşku uyandırabilir.»

Eliza : «Zincirler sizi rahatsız ediyor her halde, Giyinmenize yardım edebilir miyim?» dedi.

Mili hüznle gülümsedi : «Teşekkür ederim Eliza'cığım. Ama düşündüğüm şey her halde bir balo elbisesi değil.»

Mili ile Romo birkaç dakika içinde giysilerini değiştirmişlerdi. Mili saçlarını kalpağının altına sokmuş, bir köylü delikanlısına benzemişti. Şimdi daha sâkindi. Prens Romodanovski, çocuklarının hayatını kurtarmak için en korkunç şeylere dayanmış olan genç kadının cesaretine hayranlık duyuyordu. Mili birden :

— «Peki ama Li Kang nerede?» diye sordu.

Prens Romo : «Hiç üzülmeysin, Mili.» dedi. «Onu bulmaya çalışacağım. Şimdilik gecenin karanlığında yararlanarak daha hızlı giden bir gemiyle limana kadar gitmeye çalışmalıyız. O geminin kaptanı sizi Fransa'ya, Bulonya'ya götürmek emrini almıştır.»

Birden top sesleri duyuldu. Yüzbaşı Burlin sarararak prence doğru döndü.

— «Bu nedir acaba Prensim?»

Prens Romodanovski ellerini başına götürerek :

— «Aman Allah'ım. Menşikov'u öldürmeliydim! Her halde kendine gelmiş ve bizi ihbar etmiştir. Ya da o baygın nöbetçileri buldular. Bu top sesleri alârm verildiğine

işaret. Limanı kapayacaklar. Bir fare kapanının içinde kalmış gibi olacağız.»

Bu sözleri ciddî bir tavırla dinleyen Floris ayağa kalkarak :

— «Benim vaftiz babam Hetman Saratov'a gitsek ya! Fedor bana onun çok kuvvetli olduğunu, Li Kang'ın da o kötü yürekli imparatoriçenin anneme kötülük etmek istediğini haber vermek için onun yanına gittiğini söylemişti.»

Prens Romo çocuğa gülümseyerek : «Hakkın var Floris, cesaretimizi kaybetmemeliyiz. Karadan kaçarsınız.»

Prens Romo, bu iyimser sözlerine rağmen derin bir kuşku içindeydi. O solgun, o ince yapılı Mili'ye çocuklara, Eliza'ya, Greguar'a sözün kısası hepsine teker teker bakıyordu. Tâ Ukrayna'ya kadar o buz gibi soğuk ülkeyi ancak Fedor ile Yüzbaşı Burlin geçebilirlerdi. Buna rağmen, gemiyi kullananlara emir verdi. Gemi bir manevra yaptı, sonra Neva nehrinin yukarısına Tsaskoye Selo'ya doğru ilerlemeye başladı. Belliydi ki, kapatılmış olan güney kapısından geçmekten vazgeçmişlerdi. Kaçakların o geniş Neva nehrinin üzerinden geçerek kaçmaları daha kolaydı. Sonradan Prens Romodanovski, denizcilerden birini Gümüş Kılıç Meyhanesine göndererek Topal Marina'dan, Li Kang'ı görüp göndermediğini ve kaçakları saklayıp saklayamayacağını sorduracaktı. Hiç değilse onları yeni bir kaçış planı hazırlanıncaya dek saklamalıydı. Birden hepsi irkildiler. Havaya ateş edilmiş ve sert bir ses :

— «Yasak! Kimdir o?» diye bağırmıştı.

Prens Romo aşağıda, gizlendikleri yerde yanan şamdanı hemen söndürerek :

— «Her halde peşimizden adamlar gönderdiler. He-

piniz yere yatın. Bir tek kelime söylemeyin!» diye fısıldadı.

Sonra kaçakların üzerine bir branda bezi gerdi. Eliza her zamanki gibi içini çekerek :

— «Ey Hazreti İsa, Ey Hazreti Meryem, Ey Hazreti Yusuf!» diye mırıldanıyordu.

Floris ona yavaşça : «Prensın söylediğini duydun! Kes sesini!» diye fısıldadı.

Adrien kardeşinin elini tutuyordu. Hepsi yan yana uzanmışlardı. Hiç kimse soluk almaya cesaret edemiyordu. Eski püskü branda bezi pek de sağlam bir örtü değildi. Prens Romo'nun bir denizci rolüne girerek sahil muhafız şefine :

— «Biz zavallı birer denizciyiz, Sayın Subayım. Tsarskoye Selo'ya doğru gidiyoruz.»

— «Yanınızdan geçen bir gemi gördünüz mü?»

— «Birçok gemiler gördük Sayın Subayım.»

— «Nereye gidiyorlardı?»

— «Limana doğru Sayın Subayım!»

— «Biz bazı tehlikeli adamları, kaçak mahpusları arıyoruz.»

Floris branda bezinin öbür ucuna kadar kayarak onu hafifçe kaldırmış, saklandıkları yeri kapayan tahtaların aralarından yararlanarak sahneyi seyretmeye koyulmuştu. Romo elinde kalpağı, başını eğmiş olarak konuşuyordu. Bu haliyle tıpkı askerlerin karşısına sinen köylülere benziyordu. Yüzbaşı Burlin, gemiyi idare ediyormuş gibi görünüyordu. Hepsi de Romo'nun sadık adamları olan dört denizci ile geminin gerçek sahibi kuşku içinde bekliyor, prensin ne yapacağını merak ederek ona yan yan bakıyorlardı. Prens Romo, sahil muhafaza şefine cevap verirken, durumu zihninden geçiriyordu : «Bir hesap yapayım; bu adamlar sekiz kişi, bir de şefleri var, etti dokuz. Onların gemileri bizimkinden hızlı. Biz altı kişiyiz. Ta-

bii Fedora'da var ama, elleri zincirli. Greguar ile Blezua'ya gelince, bunlar zincirli de olsa, zincirsiz de olsa işe yaramazlar, onları hesaba katamam. Sonra Neva'nın üzerinde bunlardan başka bir muhafaza ekibinin bulunup bulunmadığını da bilmiyorum.»

Askerler gemiye binmiş, her tarafı araştırmaya koyulmuşlardı. Prens Romo, hepsinin belinde tabanca bulunduğunu görmüştü. Yalnız birinin tüfeği vardı. Birden askerlerden biri geminin dibindeki depoyu gördü ve şefine :

— «Yüzbaşım! Burasını kontrol etmedik!» diye bağırdı,

Prens Romo ürperdi, ama korkusunu belli etmeden elinden geldiği kadar sakın bir sesle cevap verdi :

— «Orada bir şey yok efendim! Sadece eski âletler ve çuvallar var.»

Floris, askerlerden birinin geminin kış tarafına doğru geldiğini görerek irkilmişti. Hemen tekrar branda bezinin altına sokuldu, Fedor'a :

— «Bana bir tabanca ver!» diye fısıldadı. «Birini de Adrien alsın!»

Prens Romo'dan silâhları teslim almış olan Fedor, bir an kararsızlık geçirdi, sonra Floris'in isteğine uyarak ona tabancayı verdi. Adrien'de tabanca alıp Floris'in yanına sokuldu. İki çocuk branda bezinin altına gizlenerek tabancalarını deponun aralık kalmış tahtaları arasından yaklaşanlara doğru yönelttiler. Sahil muhafaza ekibinin başındaki yüzbaşı kararsızdı. Romo'nun konuşmasından kuşku veren bir şey hissetmişti. Bu belki de onun aşırı nezaketiydi. Teker teker denizcileri süzüyordu. Hepsi de savaşa hazırlanıyor gibiydiler.

Öyleyken, 'Ama ne önemi var? Emrimde sekiz kişi bulunuyor. Eğer bunlar gerçekten aradığımız kaçakların

suç ortakları ise, adamlarım derhal onların hakkından geleceklerdir.' diye düşündü.

Yüzbaşı, ere :

— «O depoyu arasana budala!» diye bağırdı.

Asker deponun kapısını açarak eğildi. Ama içersi karanlık olduğu için hiç bir şey göremedi. Bunun üzerine öbür muhafıza seslendi :

— «Bana baksana İvan, meşalenı buraya getir.»

Prens Romo, denizcilere göz kırpmıştı. Adamlar yavaşça kürekleri bırakarak sanki çok basit bir şey yapıyorlarmış gibi ceplerini arıyorlardı. Adı İvan olan er, arkadaşına yaklaşmıştı. Kaçakların altında gizlendikleri branda bezini kaldırmak üzereydiler. Bezin altında gizlenen Floris ile Adrien silâhlarını erlere doğru yöneltmişlerdi. Floris yavaşça Adrien'e :

— «Sen hangisine ateş edeceksin?» diye fısıldadı.

— «Ben İvan'a ateş edeceğim, sen ötekine ateş et.»

Sonra ikisi birden her iki yere ateş ettiler. Her iki er cansız yere yıkıldı. Geminin güvertesi bir anda savaş yerine dönüvermişti. Prens Romo muhafızların şefinin üzerine atılmıştı. Yüzbaşı Burlin ile öbür dört denizci tabancalarını çıkarmışlardı. Fedor yaprak gibi titreyen Greguar ile Blezua'ya tabanca verdikten sonra kükrer gibi bağırarak ortaya atılmıştı. Elinde, o ağır zincirlerden başka bir silâh olmadan çatışmanın ortasına atıldı ve etrafından ıslık çalarak geçen kurşunlara hiç aldırmadan erlerden ikisini yakaladığı gibi Neva'ya attı. Floris ile Adrien hâlâ gizlendikleri yerde duruyorlardı. Bir ara Prens Romo'nun müşkül bir duruma düştüğünü gördüler. Prens kılıcını çekmiş, muhafızların şefiyle döğüşüyordu. Oysa erlerden biri arkasından gelerek üzerine atılmaya hazırlanıyordu. İki kardeş ateş ederek, hem muhafızların şefini, hem de arkadan gelen eri yere serdi. Sekiz kişiden ancak üç kişi ayakta kalmıştı. Elinde tüfeği tutan,

deponun arka tarafına saklanmıştı ve yandan ateş edip duruyordu. Prens Romo'nun adamlarından ikisini vurmuştu. Yüzbaşı Burlin'in de sağ kolu kanıyordu. Floris ile Adrien, deponun arka tarafına kayarak tahtaların içinden neredeyse burnunun dibinden, tüfekli adama ateş ettiler adam yere devriliverdi. Sağ kalan iki kişi ise döğüşe devam etmektense kendilerini suya atmayı tercih ettiler. Prens Romo :

Fedor, onlara nişan al! Karşı kıyıya varmalarına engel ol.» diye bağırdı.

Sonra kaçakların bulunduğu yere doğru koştu.

— «Yaralı değilsiniz ya?»

Mili sapsarıydı. «Hayır, kimse yaralanmadı!» dedi.

Floris ile Adrien gururla Prens Romo'ya bakıyorlardı.

— «İkinizi de kutlarım çocuklar. Tam zamanında ateş ettiniz. Haydi şimdi herkes küreklere sarılsın. Yaralıları da içeriye taşıyın.»

İki denizci ile yüzbaşı Burlin'in yaraları ciddiydi. Mili, Eliza ve Martin eteklerinin ucundan birkaç parmak keserek yaralarını sardılar. Mili birden Eliza'nın altında sert bir şey hissetti :

— «Aman Allah'ım! Altınlarla mücevherler burada!» dedi.

Eliza : «Tabiî Kontes Hazretleri! Martin'in de eteklerinde epey altınla mücevher var. Zindandaki aptallar bizi aramadılar. Ama bana öyle geliyor ki şimdi oldukça garip bir yolculuğa çıkıyoruz. Onun için bu altınlar işimize yarar gibi geliyor.»

Mili, Piyer'in ölümünden bu yana, ilk kez olarak güldü : Eliza bütün felâketlere rağmen, bir köylü kadını olarak pratik zekâsını kaybetmiyor, en kötü durumlarda şaşırılmıyordu.

Prens Romo, Fedor ve sağlam kalan iki denizci, olan-

ca güçleriyle kürek çekiyorlardı. Prens endişe içindeydi, kıyıları dikkatle süzüyordu. Silâh sesleri duyulunca, Sen - Petersburg'daki garnizonların oralara koşuşmasından korkuyordu. Ama onları durduran sekiz erin kaçaklarla sadece bir rastlantı sonucu karşılaştıkları belliydi. Araştırmalar limanda yapılıyordu. Sonunda kıyıya yanaştılar. Denizciler gemiyi yavaşça üzerleri karla dolu dalların arasına gizli bir yere yanaştırdılar, onu o kadar iyi gizlemişlerdi ki gemi biraz sonra bu karlı görünümün içinde seçilmez oldu. Gemicilerden biri bulundukları yerden iki verst (*) güneydeki Gümüş Kılıç Meyhanesine gitti. Geri kalanlar yürekleri gene endişe içinde, geminin deposunda birbirlerine sokularak beklemeye başladılar.

Floris : «Karnım aç!» dedi.

Adrien : «Benim de.» diye karşılık verdi.

Romo, onlara şefkatle bakıyordu. Floris bu bakışı yanlış anlamıştı :

— «Ama yiyecek bir şey yoksa, ne yapalım, bekleriz değil mi Adrien?» dedi.

Prens Romo güldü : «Merak etmeyin çocuklar, Allah'tan biraz yiyeceğimiz var. Hem zaten beklemekten başka yapacak bir şey yok ki bizim için şu anda. Geçirdiğimiz bütün bu maceralar, tabii bir mide ezikliği yaratıyor.»

Herkes verilen yiyecekleri iştahla yiyor, elden ele geçen şişelerden su içiyordu.

Mili : «İnanılmaz bir şey. Piyer öldü, öyleyken gene de şu anda açlık hisini duyabiliyorum.» diye düşünüyordu.

Bekleyiş gittikçe uzuyor, soğuk daha da artıyordu. Gecenin o saatinde Neva'nın üzerinden kocaman buzlar kayıyordu. Floris ile Adrien uykuya dalmışlardı. Hiç

(*) Fersah karşılığı. Rus ölçüsü. (Ç.N.)

kimse konuşmuyordu. Dışardan gelen en küçük bir gü-rültüyle kulak kabartıyorlardı. Prens Romodanovski doğ-ruldu. Uzaktan uzağa ses işitmiş gibiydi. Gerçekten üç-kez öten bir baykuş sesi duyulmuştu. Prens Romo, gemi-den çıkarak kıyıya koştu. O zaman gönderdiği denizcinin eski püskü bir kızakla geldiğini gördü. Prens Romo, fe-rahlayarak içini çekti :

— «Hoş geldin Yuri. Ne haber?»

— «Topal Marina, Çinliyi görmüş efendim. Sizi Gü-müş Kılıç Meyhanesinde bekliyor ve herkesi bir kaç gün için saklamayı kabul ediyor.»

Romo, bir an düşündü, sonra yanına gelen Mili'ye :

— «Mili, öyle sanıyorum ki bir süre gizlenmemiz ge-rekecek.» dedi. «Liman ve kent iyice araştırılıp hiç kim-se bulunmazsa Menşikov ve İmparatoriçe bütün yollara devriyeler gönderirler. Bu arada siz Topal Marina'nın ya-nında bekleyeceksiniz.»

Mili kabul etti. Prens Romo, sadık denizcilere gemiyi götürmelerini emretti. Aynı zamanda askerlerin yarala-dıkları iki denizciyi de götüreceklerdi. Yolda soran olur-sa, denizcilerin keresteleri boşaltırken yaralandıklarını söyleyeceklerdi. Kaçakların küçük grubu soğuktan titre-yerek yola koyuldu. Kadınlar, Floris, Adrien ve ihtiyar Greguar, kızağa binmişlerdi, erkekler ise kızağın yanın-da yaya gidiyorlardı. Köy evlerinin yanından geçmeme-ye dikkat ederek ormanların içinden gidiyorlardı. Prens Romo, arada bir endişeyle çevresine bakınıp duruyordu. Arkada bıraktıkları izler onu düşündürüyordu. Uzaklar-da kurtlar, bu ölü manzarayı aydınlatan ayın ışıklarına bakarak uluyup duruyorlardı. Floris, annesinin elini tut-tu :

— «Anneciğim korkmayın.» dedi.

Bir ara kara bir bulut, ayı tamamen örttü, kar önce yavaş yavaş, sonra hızlı hızlı yağmaya başladı. Sonunda

şiddetli bir tipi koptu ve arkada bıraktıkları izleri tamamen örttü.

Prens Romo :

— «Tanrı bize yardım ediyor. Piyer'in oğlunun kurtulmasını istiyor.» diye mırıldandı.

ON YEDİ

Floris, yüz yirmi beş kilo kadar olan kocaman gövdeli Topal Marina'ya şaşkınlıkla bakıyordu. Marina, kaçakları yiyecek dolu bir kilerde saklamış, Mili'ye :

— «Korkma Hanımefendi, o Polonyalı aşiftenin askerleri seni ve yakınlarını bulmadan önce benim cesedimin üzerinden geçeceklerdir!» demişti.

Floris, çok neşeliydi; Marina'nın acayip konuşması hoşuna gitmişti. Mili, herkesin kalbini fetheden bir gülümseyişle :

— «Bizim için yaptığınız şeylerden ötürü size çok teşekkür ederim, Madam.» dedi.

Topal Marina olduğu yerde dona kalmıştı; hayatında ilk kez olarak ona Madam diyen birisi çıkmıştı. Tıpkı Fedor gibi Ukranyalı olan Marina kazakların safında erkek gibi dövüşmüştü. Poltava'da bacağından yaralanmış, o zamandan bu yana topal kalmıştı. Biriktirdiği küçük servetle Petersburg kapısında bulunan Gümüş Kılıç Meyhanesini satın almış, oranın astığı astık, kestiği kestik sahibesi olmuştu. Sarhoş askerleri dehşet içinde bırakıyor, kendisini soyan hizmetçilere dayak atıyor, erkek gibi küfrediyor, Polonyalılara taş çıkartacak kadar içki içiyordu ama, herkes onu çok severdi. Çünkü o kaba görü ile Adrien hemen onun şövalyeleri rolüne girmişlerdi. İki küçük köpek yavrusu gibi kadını her gittiği yerde izli-

yorlardı, her zaman sevgili küçük efendilerini kıskanan Eliza, bundan ötürü büyük bir öfke duyuyordu. Topal Marina içeride içki içen müşterilerin hiç dikkatini çekmeden hana gizli bir kapıdan alıvermişti. Prens Romo ise Bazil Adasındaki sarayına varmayı başarmış, adamlarından biri ile de her şeyin yolunda gittiğini bir haberci ile bildirmişti. Cenaze töreninin yapıldığı kilisede hiç kimse oynanan oyunun farkında olmamıştı. Prens Romo'nun süt kardeşi Serj, başına bir felâket gelmeden kenarına dışına çıkmıştı. Öfkeden çıldıracak gibi olan İmparatoriçe, Prens Romo'yu sarayına çağırtmış, ve kaçakları bulmak için avaz avaz bağırarak birbirini tutmayan bir sürü emir vermişti. Menşikov sesini çıkartmıyordu ama, başındaki sargılarla somurtkan yüzü ne durumda olduğunu açıkça belli ediyordu. Yalnız Yüzbaşı Burlin'in kaçaklarla işbirliği ettiği ortaya çıkmış, bu yüzden gerek onun, gerek Mili ile Floris'in başını getirene büyük ödüller verileceği ilân edilmişti. Ülkenin her yerine devriyeler gönderilmiş hepsi de elleri boş dönmüştü.

Kaçaklar için günler ağır ağır geçiyordu. Hiç bir şey yapamamak onlara çok ağır geliyordu. Özellikle Floris ve Adrien dışarda koşuşmak için neler vermezlerdi! Ama bu çok tehlikeli bir şey olurdu. Prens Romo, peşine biri takılır korkusuyla bir daha meyhaneye uğramamıştı. Bununla birlikte kaçış planlarını hazırlamaktan geri kalmıyordu. Başlangıçta bir süre daha onları gemi ile göndermek ümidini beslemişti ama, liman hâlâ kapalı olduğu için sonunda bu fikirden vazgeçmişti. Bu yüzden Topal Marina'ya bol bol yiyecek ve ayrı ayrı parçalar halinde kızaklar göndermişti. Fedor ile Burlin bu parçaları tekrar bir araya getirerek kızakları yeniden monte etmişlerdi. Artık kaçış planı hazırды. Bir gece, Topal Marina kaçakların bulunduğu kilere Finlandiyalı bir demirciyi getirdi ve gülerek :

— «Size kuzenim Erik'i tanıtayım, ona çok güvenim var!» dedi.

Artık demirleri ve zincirleri çıkarmanın zamanı gelmiş, geçmişti bile. Çünkü Mili'nin de, Floris'in de bileklerinde derin yaralar açılmıştı. Demirci önce gençliklerine, körpeliklerine hayran olduğu çocuklardan başlamak istemişti, ama ikisi de gururla doğrulmuş.

— «Biz erkeğiz, önce kadınları kurtarın.» demişlerdi.

Mili çocuklarının bu davranışlarından gurur duyuyordu. İçini çekerek : 'Floris! Küçük prensim benim. Adrien, Vilmö Kontunun oğlu... Acaba onlara karşı suçlu değil miyim? Benim yüzümden bu hallere düştüler. Acaba bir gün Motfonten Şatosunu görmek bana bir daha nasip olacak mı? Piyer, sevgilim! O geniş gölgeni üzerimize ger, bizi buradan kurtar!' diye söyleniyordu.

Çar'ın ölümünden tam bir ay sonra aysız bir gecede kaçaklar, Petersburg'dan çıkarak Romo ile birlikte yola koyuldular.

Mili, büyük bir endişe içinde : «Bu yaptığımız delilik, Romo!» diyordu. «İmparatoriçe intikamını alacak.»

— «Olsun Mili! Ben, sizin yanınızdan ancak siz de, oğlunuz da güvenli bir yere kavuştuktan sonra ayrılacağım.»

Romo, kaçakları götürmek için her biri dörder atla çekilen çok hızlı Sibiry kızıakları seçmişti. Prens elinde sahte hüviyet imalinde çok becerikli olan ihtiyar papazın hazırladığı geçiş belgeleri vardı. Bunların üzerinde Kont Çerkoskiy, iki kızı, kâtibi Mişel İvonav ve hizmetçilerinin adı vardı. Floris ile Adrien'e kız giysileri giydirmişlerdi. Çocukların buna fena halde canları sıkılmıştı. Mili, onlara kendisinin de erkek giysileri giydiğini ne kadar tekrarlasa gene de öfkeleri sönmüyordu. Kız olur muydu onlar! Ne gurur kırıcı bir şeydi bu!

Prens Romo, ortadan kaybolduğunun hemen fark edilmeyeceğini düşünüyordu. Çariçe'nin onun ortadan kayboluşuyla, mahpusların kaçıışı arasında bağlantıyı kurabilmesi için hiç değilse aradan birkaç gün geçmesi gerekiyordu. Her saat önemliydi!

Fedor, Greguar ve Topal Marina ilk kızağa binmişlerdi. Marina, son dakikada büyük bir şefkatle bağlandı. Floris'ten ayrılmak istememişti. Meyhanesinin idaresini kuzeni Erik'e bırakmış, Mili de bu fırsattan yararlanarak özlediği Ukrayna'ya yeniden kavuşacağını söylemişti.

İkinci kızakta Prens Romo, Mili ve kız giysileri giydirdikleri için hâlâ somurtan iki çocuk vardı. Üçüncü kızakta Yüzbaşı Burlin'in götürdüğü Eliza, Martin ve Blezua vardı. Prens Romo, dört kızak almayı tercih ederdi. Ama bu çeşit Sibirya arabalarını ancak, elleri çelik gibi güçlü insanlar sürebilirdi. Ancak Prens Romo'nun kendisi, Fedor, bir de Yüzbaşı Burlin yapabilirdi bunu. Şubat ayının sonlarıydı; korkunç bir soğuk vardı. Kızaklarda herkes susuyordu. Hızla gidiyorlardı. Petersburg'la, Tsarskoye Selo arasındaki otuz verstlik mesafeyi, kıza bir süre içinde aldılar. Mili ile Prens Romo iki de bir arkalarına dönüp bakıyor, Petersburg garnizonuna bağlı erlerine peşlerine düşmüş olmasından endişe ediyorlardı. Ama ortada henüz hiç kimse kaçtıklarının farkında değilmiş gibi bir sükûnet vardı.

Prens Romo, Tsarskoye Selo'nun kapısına varır varmaz Fedor'u ortalığa bir göz atıp araştırması için önden gönderdi. Öbür kaçaklarsa kızakları ormanda saklamakla meşgul oluyorlardı. Tsarskoye Selo bütünüyle Menşikov'a ait bir köydü. Burada sarayı vardı. Küçük bir tepeye kurulmuş olan köyde, her yer sakin görünüyordu. Saray kapalıydı, içinde hiç bir ışık yanmıyordu. Köyün dışında, yolun biraz berisinde eski bir han vardı. Fedor, eve yak-

laşıp kapısına üç defa vurdu. Kapı aralandı, içeriden biri başını uzatıp baktı!

Fedor : «Ukranya ve Romanov!» diye fısıldadı.

— «Tamam! Buyurunuz.»

— «Hayır girmeyeceğim, biraz sonra geleceğim, bize dinlenmiş atlar hazırlayın.»

Fedor bunu söyledikten sonra, hemen arkadaşlarını almaya gitti. Anlaşılan Katerina'nın askerleri bu bölgeden çıkıp gitmişlerdi. Kaçaklar bu sayede rahat bir soluk alıyorlardı. Her mola verdikleri yerde, baş vuracakları insanları böyle iyi hazırlamışlarsa, günde yüz verst alabilirlerdi. Mili o harap handan ayrılırken onu işleten adama bahşiş olarak elli ruble vermek istedi ama, adam reddetti.

— «Ben Hetman Saratov'un adamıyım. Onun emirlerini tam olarak yerine getirmek görevimdir. Yalnız izin verirsen hepimizin kurtarmak istediğimiz bu çocuğun elini öpeyim.

Mili duygulanarak bakışıyla izin verdiğini belirtti. O zaman adam kendisini Floris'in ayaklarına attı. Çocuk şaşırıp kalmıştı. Ama her duruma çabucak ayak uydurabiliyordu. Bu yüzden küçük elini zarif bir hareketle hemen ayaklarına kapanmış olan adama uzattı. Bir yandan da gururla Adrien'e bakıyordu. Kendisinin önemli bir kişi olduğunu yavaş yavaş anlamaya başlamıştı. Herkesin kendisini kurtarmak istediğini hissediyordu. Bu hiç de tatsız bir his değildi ve bazen onu çok eğlendiriyordu. Her halde bunları yaşamak, Moyka Köşkü'nde yaşamaktan, ya da Dubino'da bulunmaktan daha iyiydi. Yalnız Petruşka amcasını özlüyor, içini çekerek : «Onunla ne kadar iyi eğleniyorduk» diye düşünmekten kendini alamıyordu.

Ama tekrar kızağa biner binmez ağabeyine sokuldu ve onun kolları arasında uykuya daldı.

Dümdüz kırların üzerine solgun bir gün doğuyordu.

— «Bu soğuk bizi geciktirecek!» diyebildi.

— «Hayır Mili, göller buz tutacak, o zaman onları rahatça geçebileceğiz. Nehirler de donacak, böylece artık hiç biri bizim için engel olmayacak. Kış bizim dostumuzdur. Hızla gittiğimiz için belki de kurtulacağız. Günde yüz verst alırsak, artık hiç kimse bize yetişemez. O kadar çok mesafe almış olacağız ki.»

Prens Romo, bunu söyleyerek atları kamçıladi. Hayvanlar ileriye doğru atıldı. Zavallı atlara bir dakika olsun soluk aldirmeden saatlerce dört nala ilerlediler. Mola verecekleri hanların önüne geldikleri zaman hayvanlar kendilerini yere atıyorlardı. Bazıları da yorgunluktan ölüyordu. Prens Romo hiç acımadan, hayvanları da, sürücüleri de yorgunluktan bitkin bir hâle getirerek yola devam ediyordu. Akşama doğru Novgorod'un seksen verst berisindeydiler. Herkes müthiş yorgundu. Soğuk rüzgârdan herkesin yüzü çatlamıştı. Artık yol tehlikeli olmaya başlamıştı. Çünkü Hetman'ın adamlarından biri oralarda erlerin dolaştığını haber vermişti. O zaman donmuş olan Volhov nehrinin üzerinden geçerek Novgorod'a doğru gitmeye karar verdiler. Sonra İlmen gölünün üzerinden geçecek, böylece kentin içine girmeden öbür kıyıdaki mola yerine varacaklardı. Ortalık kararmaya başlamıştı. Mili, Prens Romo'ya :

— «Bir yerde dursak olur mu acaba? Çocuklara baksanıza. Ne haldeler!»

— «Hayır Mili, İmparatoriçe ile bizim aramıza ne kadar çok kilometre girerse o kadar iyi. Ne pahasına olursa olsun yola devam etmemiz gerekiyor.»

Nehrin yüzeyi kaya gibi sertti. Ama kızaklar daha yavaş gidiyorlardı, çünkü ortalık kapkaranlıktı. Eliza, Martin ve Blezua'nın bulunduğu kızakta herkes derin bir umutsuzluk içindeydi. Eliza sızlanıp duruyordu.

— «Ah, cehennemde yanmayı tercih ederim! Valla-

Mili, Mensikov'un uzaklarda kaybolmaya başlayan sarayına baktı. Sarayın dört bir yana meydan okuyan dış görünüşü bile sahibinin nasıl bir adam olduğunu belli ediyordu. Mili ürperdi. Bunun üzerine Romo ona doğru eğildi.

— «Ne olur Mili, artık bunları hiç düşünmeyin.»

— «Evet Romo, haklısınız. Bundan böyle artık mâziyi hiç düşünmemeliyiz. Oğullarımın hatırı için yalnız ilerisini düşünmeliyim.»

Gün tamamen ağarmıştı. Dinlenmiş atlar rüzgâr gibi gidiyorlardı. Isı o bölgede nâdir rastlanacak biçimde birden düşmüştü. Prens Romo onları soğuktan koruyan deri örtüyü biraz daha çekerek çocukları iyice örtmeye çalıştı. Ren geyiği derisinden yapılmış kürklerine rağmen kaçaklar soğuktan tir tir titremeye başlamışlardı. Mili sararmıştı. Prens Romo, yüreğinin endişe ile ezildiğini hissetti. Bu kadınla çocukları her zaman rahat kupa arabalarında yolculuk etmeye alışkindılar. Böyle kızakla gitmek, hiç alışık oldukları bir şey değildi. Mili titreyerek :

— «Soğğun bu kadar çabuk arttığını ilk kez olarak görüyorum.» dedi. «Buraları görünce, aklıma Sibirya'nın stepleri geliyor. Orada insan içinin bile donduğunu hissedersin.»

Atların üzerinde buzdan bir zırh vardı sanki. Ağzlarından çıkan köpük bile donuyordu. Gökten cansız kuşlarından çıkan köpük bile donuyordu. Gökten cansız kuşlarından çıkan köpük bile donuyordu. Uzaktan uzağa aç kurtların sesleri duyuluyordu. Floris ile Adrien kürk kalpaklarını burunlarına kadar indirmişti. Prens Romo, votka dolu bir matrayı alıp, içleri ınsın diye çocuklara biraz votka içirmek istedi. Ama derin bir şaşkınlıkla matrayı tekrar yerine bıraktı. Alkol bile donmuştu. Herkes çizmelerin içine de ayaklarını büzüp duruyordu. Donmuş dudaklardan sözler bir türlü çıkmıyordu. Kimse ağzını kımıldatamıyordu. Mili güç belâ :

hi öyle! Hazreti İsa, Hazreti Meryem, Hazreti Yusuf!»

Blezua ile Martin, çoktandır ağızlarım bile açmamışlardı. Korkunç soğuk onları yenmişti. Yüzbaşı Burlin de yarası henüz kapanmadığı için acı içinde kıvranıyor, ama hiç bir şey söylemeden metin olarak atları sürüp duruyordu. Isının bu kadar düşmesinden yalnız Fedor ile Marina, hiç etkilenmemiş gibi görünüyordular. İkisi de Ukrayna lehçesiyle, ordudaki anılarından söz ediyorlardı. Fedor, Marina'ya hayran görünüyordu. Zavallı Greguar ise :

— «Alkolün bile donduğu bir ülkeye ülke denmez!» diye söyleniyordu.

Mili, Floris ve Adrien feleğin çemberinden geçmiş en dayanıklı askerlere lâyık bir direnç gösterdikleri için Prens Romo'yu şaşırtıyorlardı. Lapa lapa kar yağmaya başlamıştı. Prens Romo :

— «Soğuk biraz azalacak Mili. İşte kar yağmağa başladı.» dedi.

Ama Prens Romo'nun uyandırdığı umut pek az sürdü. Finlandiya'nın korkunç rüzgârı esmeye başlamıştı. Bir taraftan rüzgâr esiyor, bir taraftan yağan kar artıyordu. Uçuşan iri kar tanecikleri atları huylandırıyordu. Her yere giriyordu kar. Yüzlere çarpıyor, gözleri yakıyor, soluk aldırmıyordu. Birden Floris uzaklarda, nehrin kıyılarında birbiri arkasında zıplayan gölgeler gördü.

— «Şuraya bak Adrien!» dedi.

Tipi iyice görmelerine engel oluyordu. Romo ile Mili henüz hiç bir şeyin farkında değildiler. Floris, ağabeyine yan gözle baktıktan sonra bir ara rüzgârdan fırsat bulup :

— «Romo, galiba peşimizden gelenler var!» diye bağırdı.

Prens Romo dikkatle baktı : «Hayır, bunlar kurt! Şimdilik de hiç tehlikeli değiller.»

Prens Romo, öteki arabaları sürenlere seslendi :

— «Dikkat edin! Kurtlar var! Hiç durmamalıyız.»

Atlar gittikçe daha çok sinirleniyorlardı. Onlar da kıyılarda düşman varlıkların bulunduğunu hissetmişlerdi. Korku içinde ikide bir şahlanmaya yelteniyorlardı. Bunun üzerine arabaları durdurdular. Prens Romo, Fedor ile Burlin'e işaret etti. Onlar da kızaklarından indiler ve en başta giden kızığın ürkmüş atlarını sakinleştirmek için yanlarına yaklaşıp okşamaya, onlara tatlı sözler söylemeye başladılar. Volhov Nehrinin sağ kıyısında o kuşku uyandıran gölgelerin sayısı gittikçe artıyordu. Kızakların bulunduğu yere yaklaşıyor gibiydiler. Prens Romo, geceyi geçirebilecekleri bir yer bulmak gerektiğini düşündü. Ama geçtikleri bölge çok ıssızdı. Atlar korkudan kişneyip duruyorlardı. Artık her taraf iyice kararmış, tipi de şiddetlenmişti. Rüzgâr kurtları kaçırmak için meşaleler yakılmasına engel oluyordu. Sağ kıyıdan nokta nokta, pırıl pırıl gözler kaçakları izliyordu. Prens Romo ile Fedor endişe içinde bakışıyorlardı. Kurtların bu kadar çok olduğunu tahmin etmemişlerdi ama, şimdi öbür kıyıda yüzlerce kurt olduğu anlaşıyordu. Bazılarının tiz sesleri duyuldu. Öbürleri de karşı kıyıdan onlara cevap verdiler.

Romo başını, öbür yana çevirdi ve o kıyıda da en az sağ kıyıdaki kadar kurt bulunduğunu gördü. Fırtına devam edecek olursa atlar artık ilerleyemeyecek duruma gelecek, kurtlar da onlara yavaş yavaş yaklaşacaklardı. Prens Romo kızaklarda bulunanlara:

— «Silâhlarınızı alın! Bir elinizde hançer, öbür elinizde tabanca olsun!» diye bağırdı.

Kızaklardan her birinin içinde bir cephaneliği dolduracak kadar silâh vardı. Floris ile Adrien de Prens Romo'nun dediği gibi davrandılar. Üçüncü kızakta Eliza bir tabanca tutmuş, onu oraya buraya çeviriyor, Blezua ile

Martin ise gözlerini korkudan iri iri açarak bakmıyor, dişleri birbirine çarpıyordu. Ulumalar gittikçe şiddetleniyor, bazen rüzgârın uğultusunu bile bastırıyordu. Prens Romo, Fedor ve Yüzbaşı Burlin dehşet içinde bulunan zavallı atları sürmekte gittikçe daha fazla zorluk çekiyorlardı. Kurt sürüleri yavaşça yaklaştırmaya başlamışlardı. En korkusuz olanları kıyılardan nehrin üzerine inmiş, buzun üstünde yürümeye başlamışlardı. Prens Romo:

— «Kızaklardan birini feda edeceğiz: Topal birinci kızağa, Greguar da ikincisine binsin.»

Mili elleriyle yüzünü kapadı.

— «Ne korkunç şey! Zavallı atlar!» diye bağırdı.

Marina ile Greguar bindikleri kızağı bırakarak içinde ne varsa hepsini öbür kızaklara taşıdılar. Silâhları ve yiyecekleri taşıdıktan sonra da kendilerine gösterilen yerlere yerleştiler.

Marina:

— «Prensim, buralarda sekiz verst kadar ilerde oturan bir akrabam var. Oraya varabilirsek kurtuluruz!» diye bağırdı.

Prens Romo: «Ama bunu yapabilmemiz için, önce fırtınanın dinmesi ve atların dörtmala gitmesi gerekiyor. Oysa kurtlar bize yaklaşıyor ama biz ilerleyemiyoruz. Onlar bizden daha çabuk davranıyor!»

Gerçekten de kurtlar onlara yaklaşıyorlardı. Fırtına daha da şiddetlenmiş gibiydi. Yüzbaşı Burlin ile Fedor, Martin ile Blezua'nın bulunduğu kızağı idare ediyorlardı. Prens Romo ise Mili ile Floris'in bulunduğu kızakta sürücü olarak tek başına kalmıştı. Birden arkalarda terk ettikleri kızağın atlarının müthiş bir korku ile kişnedikleri duyuldu. Kurtlar önden giden iki kızağa bakmadan o terk edilen kızağa saldırmışlardı. Floris zavallı hayvanların üzerine atılan aç kurtların sesini duymamak için kulakla-

rını tıkamıştı. Gözlerinden yaşlar akıyordu. Bir ara elini indirerek ağabeyinin koluna yapıştı:

— «Korkuyorum, Adrien!» dedi.

Adrien küçük kardeşini bağrına baştı. Ama kendisi de tir tir titriyordu ve bu titreme sadece soğuktan ileri gelmiyordu. Prens Romo, Mili ve öbür kaçaklar birden oldukları yerde donakalmışlardı. Korku onları da altına almış gibiydi. Bu insanın iliklerini donduran, kuşaklar boyu sürmüş bir can korkusuydu. Kana susamış canavarların yarattıkları bir korkuydu.

Prens Romo birden:

— «Dikkat edin! Biraz sonra silâh kullanmak gerekecek!» diye bağırdı.

Ama daha bağıırırken umutsuzluk içinde, «Silâh kullanmak mı? Neye yarar? Sayıları o kadar çok ki! Ne korkunç bir şey bu! Hepimiz burada can vereceğiz. Kurtlar bizi parçalayacak! diye düşünüyordu.

Fedor, üzerinde yara izi bulunan yüzünü göklere doğru çevirerek:

— «Artık Tanrı da bizi unuttu galiba!» diye bağırdı.

O zaman Floris: Petruşka amca imdadımıza yetiş!» diye mırıldandı.

ON SEKİZ

Önde bulunan ve her halde ötekilerden çok daha aç olan kurtlardan biri şimşek gibi ileri atıldı. Mili, Floris ve Adrien, tehlikeyi görerek silâhlarını üzerine boşalttılar, hayvan uluya uluya geriye doğru koştu. Bu, savaş için verilmiş bir işaret gibi oldu. Parçaladıkları atların kanı kurtları sarhoş etmiş gibiydi, öbür kızaklara doğru atıldılar. Prens Romo, Burlin ve Fedor kızaklardan inmiş, atların önüne geçmiş, onları savunmaya çalışıyorlardı, kar biraz dinecek olsa, onları kurtarabilecek tek şey bu kızak

Topal Marina öyle ıgıllıklar atıyordu ki sesi bile neredeyse kurtları korkutmaya yetiyordu. Her iki elinde hançer vardı ve bazen her iki elini birden kullanarak hanerlerin her ikisini de kaynaşıp duran hayvanların vücutlarına saplıyordu.

İkinci kızakta Greguar bir kırbaç bulmuş, onu sağa sola savuruyordu. Blezua ile Martin tehlikeyi görünce sızlanmaktan vazgeçmişlerdi. Onlar da kendilerini önce tabancayla sonra da hançerle savunmaya, canlarını kurtarmak için savaşıyorlardı. İçgüdüleri bir mucize yaratmış gibiydi.

Eliza ise her tabanca atışta küfrediyor, atışları her zaman hedefine isabet etmiyor, ama gene de saldıran hayvanları korkutmaya yetiyordu. Zaten kısa bir süre sonra o da tabancasını bırakıp hançerini kullanmak zorunda kaldı. Kurtların sayıları gittikçe artıyor, saldırıları da gittikçe şiddetleniyor gibiydi. Kaçakların yorulmaya başladıklarını hissediyor gibiydiler. Birden kurtlardan biri Prens Romo'nun savunduğu kızağa saldırdı. Böėründen ısırılan at şaha kalkarak acıdan tekme savurmaya başladı, bunun üzerinde tekmelere isabet eden öbür atlar da şaha kalktı. Prens Romo'nun davranmasına vakit kalmadan kızak devriliverdi. Mili, Marina ve iki ocuk birden kendilerini buzların üzerinde buldular. Kurtlar hemen çevrelerini almışlardı. Beyaza çalan kocaman bir kurt ağzım açarak Floris'in üzerine atılmıştı. Neredeyse onu yakalayıp götürecekti. Adrien kardeşinin karşılaştığı tehlikeyi görünce kızaktaki tahtayı kaptığı gibi hayvanın başına indirdi. Kurdun gözleri karanlıkta yanan iki ateş gibiydi.

Birden kurtların arasında bir duraklama oldu. Kuşkulu bir halleri vardı. Ortalığı sessizlik kaplamıştı. Mücadeleyi kestiler ve gerilemeye başladılar. Sanki karanlığın içinde eriyip gidiyorlardı. Yalnız Floris'i yakalamış olan iri kurt, hâlâ onu tutuyordu. Ama o da garip bir etki ile

olduğu yerde duraklamıştı. Adrien bundan yararlanarak tahtayı tekrar var gücüyle başma indirdi. Hayvan korkuya kapılarak, Floris'i bırakıp arkasını dönerek öbür kurtların arkasından koştu. Kaçaklar, derin bir şaşkınlık içinde birbirlerine bakıyorlardı. Ne olduğunu bir türlü anlamamışlardı. Bir mucize olmuştu ama neydi bu mucize? Neden sonra karanlığın aydınlanmış olduğunu gördüler. Kurtlarla pençeleştikleri sırada kar dinmiş, yanlarına elerinde meşaleler tutan üç kişi yaklaşmıştı. Kurtları kaçıran bu meşalelerdi. Onların sayesinde sürü korkuya kapılmış, gerilemişti. Kurtların gündüz hiç bir zaman saldırmadıkları ve ancak ateş karşısında kalınca kaçtıkları bilinen bir şeydi. Romo ile Fedor kurtarıcıların kızakla geldiklerini görerek kuşku ile yanlarına yaklaştılar. Yoksa bu da yeni bir tehlike miydi? İşte o zaman Maria'nın sesi duyuldu.

— «Hey Allahım!.. Tam zamanında yetiştin Polonyalı!»

Sonra sakın bir tavırla: «Sana akrabam var demiştim ya, işte bu!..» dedi.

Polonyalı kısa boylu bir adamdı, neredeyse eni, boyu birdi. Yanında babaları ne kadar kısaysa, o kadar uzun boylu olan iki oğlu vardı Marina, «Akrabası» dediği Polonyalı'yı kucaklamıştı. Ama Prens Romo, Marina'nın onları kurtaran Polonyalı'ya teşekkür etmek için yaptığı gösterilere son verdi. Endişeyle:

— «Bu tipide buralara kadar sizi kim gönderdi?» diye sordu.

Polonyalı: «Ben buradan üç verst kadar ileride otururum. Karanlıkta silâh sesleri ve kurt ulumaları duydum. O zaman belki tehlikeye düşen yolcular vardır diye düşündüm. Hemen gelemedim, tipinin dinmesini bekledim. Buralarda kar fırtınaları çok şiddetli olur, ama kısa sürer.»

— «Peki ama bizim sesimizi her halde yalnız siz işitmediniz.»

Daha leb demeden leblebiyi anlayan Polonyalı:

— «O hususta hiç üzülmeysin. Buralarda benim evimden başka otuz verstlik çevrede tek bir ev yoktur. Buyurun bize gidelim.»

Ugradıkları zararları sayıyorlardı. On iki attan yalnız dördü sağ kalmıştı. Kaçakların hepsi kan kaybediyordu. Kalan iki kızağa bindiler ve her bir kızağa iki at koştular. Polonyalının oğullarından biri ertesi sabah epey harap olan üçüncü kızağı almaya gelecekti. Bütün bunlar yapıldıktan sonra küçük grup Polonyalının evine doğru yollandı. Kısacık adam, onları üstü karla örtülü küçük evine misafir etti. Hepsi titriyordu. Hem soğuk, hem açlık, hem de acı onları tiril tiril titretiyordu. Milli, üstü başı kan içinde ve sapsarı olduğu halde iki çocuğunu da ellerinden tutarak Polonyalıya doğru yürüdü:

— «Size açıklamam gereken bir şey var!» dedi. «Biz cezaevine kapatılmış kişilerdik, bizleri saklamak, sizin için çok tehlikeli bir şey olabilir.»

Topal Marina: «Canım siz karışmayın! Hele bizi saklamasın... Bir tekme atarım, görür gününü!» dedi.

Floris, «Şu Marina erkeklerle konuşmasını biliyor» diye düşündü. Kısa boylu Polonyalı Mili'nin karşısında eğildi:

— «Üstünüzdeki elbiseler erkek elbisesi, ama ben bir şey öğrenmeyi istemiyorum. Mademki Marina'nın dostlarısınız, evimiz sizindir.»

Marina, gülümsemekten kendini alamadı. Soylu bir kadın, bir prens ve soylu iki küçük çocuk, Avrupa'nın bütün savaş alanlarında dolaşmış bir meyhaneci kadının ahbabı sayesinde kurtulmuş oluyorlardı.

Böyle olması da iyi, diye düşündü ve çocuklarına doğru döndü:

— «Çocuklar, sizi kurtarmak için ölümü göze alan bu yürekli insanları hiç bir zaman unutmayın.» dedi.

Kaçaklar yaralarını temizleyip sardıktan ve Polonyalının hazırladığı dumanı tüten sıcak borş çorbasını içtikten sonra, köy evinin tek odasında, yan yana uykuya daldılar.

Ertesi sabah ancak öğleye doğru tekrar yola koyulabildiler. Üçüncü kızağı tamir etmek gerekmişti ve Polonyalı ona koşmak için iki yeni at bulmuştu. Romo içinden küfürler savurup duruyordu. Çünkü bu yüzden epeyi gecikmiş oluyorlardı. Askerler etrafı ayağa kaldırmadan Novgorod'taki mola yerine ulaşmaları gerekiyordu. Ancak bu sayede kızakları için dört yeni at bulabileceklerdi. Topal Marina ile Polonyalının vedalaşmaları çok dokunaklı oldu. Floris Adrien'e:

— «Baksana. Marina akrabasını, tıpkı benim semî sevdiğim gibi seviyor.» dedi.

Romo çocuğun bu sözünü duyunca gülümsemekten kendini alamadı. Çünkü Marina ile onun «Akraba» olarak tanıttığı kişinin arasındaki bağın türü konusunda kuşkuluydu. Gece duyduğu sesler Topal Marina'nın akrabalık duygularının çok ileriye vardığı hissini vermişti ona. Floris ile Adrien Polonyalının boynuna sarıldılar, bu içlerinden gelen bir hareketti.

Romo: Bunların üçünde de nasıl bir büyüleyici sevimlilik var ki, başkalarını kendilerini uğruna bu derece büyük fedakârlıklara sürüklüyorlar? diye düşünüyordu.

Ama unutuyordu ki kendisi de bu üç varlığın hayatını kurtarmak için kendi hayatını, ünvanını hatta sahip olduğu toprakları tehlikeye atmıştı.

Kaçaklar gecikmelerine rağmen, o gün Novgorod'a kadar olan yetmiş verstı alabildiler. Gene yoldan değil, donmuş nehrin üzerinden gidiyorlardı. Hava açıktı ama, soğuk azalmamıştı. İliklere işleyen ve hayvanları da in-

sanları da donduran korkunç bir soğuktu. Her on beş vestte bir zavallı atlara biraz soluk aldirmek için durmak zorunda kalıyorlardı. Akşama doğru kaçaklar İlmen gölünün sol kıyısında Novgorod kentinin kırmızı tuğladan yapılmış sınırlarını gördüler. Uzaklarda beyaz kale geçişlerini seyrediyor gibiydi. Donmuş İlmen gölünün üzerinde hepsi birer nokta gibiydi. Kenti geçip tekrar gölün kıyılarından yukarı tırmanmak istediler ama oraya çıkmak için kızaklardan inmek zorunda kalmışlardı. Dik olan bu kıyıları tırmanmaları için atlara yardım etmeleri gerekiyordu. Mili bir yandan kızıağı itiyor, bir yandan hiç de yorgun görünmeyen çocuklarına bakarak: 'Bu yaştaki çocuklarda rastlanmayacak bir güçleri var. Piyer onları Dubino'da eğitirken bütün bunların günün birinde başımıza geleceğini hissetti galiba' diye düşünüyordu.

Novgorod üzerine alaca karanlık çöküyordu. Kaçaklar tekrar yola çıkmışlardı. Ama kentten yeteri kadar uzaklaşmamışlardı; Sen - Nikola kapısında bulunan bir devriye kolu onları gördü. Prenses Romo öbür kızaktakilere:

— «Kaçamayız. Atlar çok yorgun, olduğumuz yerde durun ve benim onlarla konuşmamı bekleyin.»

Kuşkulandıkları üç kızıağın peşinden gitmek üzere atlarına binmeye hazırlanan muhafızlara doğru yürüdü. Belki de kaçakların kimlikleri oraya bildirilmişti. Böyle bir şey olmaması ve Novgorod'un önünde devriye bulunması da ayrıca normal bir şeydi. Çünkü bu kent Sen - Petersburg'dan sonra Kiev ve Moskova sayılırsa ülkenin dördüncü büyük kentiydi. Prens Romo içinden küfrederek Floris'le Adrien'e doğru döndü:

— «Sakın iki küçük kız olduğunuzu unutmayın. Birinizin adı Nataşa, öbürünün ki Sofya!» dedi.

Floris, Prens Romo'yu küçümsüyormuş gibi bakarak «Bizi bebek sanıyor galiba!» dedi.

Sonra gözlerini annesine doğru çevirdi. Mili'nin ne kadar sarardığını görünce:

— «Merak etmeyin anne, bir şey yok. Biz yanınızdayız» diye mırıldandı.

Kızağa bir asteğmen yaklaştı. Prens Romo:

— «Novgorod kapısında devriye bulunduğunu bilmiyordum asteğmen. Ailemle ben Moskova'ya dönüyoruz.»

Teğmen bir şeyler homurdandı ve Prens Romo'nun uzattığı geçiş belgelerini alıp kalenin kapısındaki kontrol dairesindeki yüzbaşısına götürdü. Mili, kalbinin hızlı hızlı attığını hissediyordu. Biraz sonra yüzbaşı kaçakların yanına geldi. Yüzü yuvarlacık şişman bir adamdı: Romo'ya:»

— «Nereden geliyorsunuz?» diye sordu.

— «Ailemle birlikte Polonya'dan geliyoruz. Oralarda birkaç çiftliğim var da. Şimdi de Moskova'ya gidiyoruz.»

— «Yola çıkmak için ne kadar kötü bir hava seçtiniz!»

— «Karım hasta, yüzbaşım. İki kızımı annelerinin yanına götürüyorum.»

Şişman yüzbaşı kaçakların belgelerini elinde evirip çeviriyordu. Ama ihtiyar papaz bütün ustalığını kullanmıştı. Belgeler sahicilerinden de daha sahicî görünüyorlardı. Prens Romo yüzbaşıya içten bir tavırla gülümsedi.

Yüzbaşı, Floris'le Adrien'e baktı. Sonra Floris'e:

— «Senin adın ne?» diye sordu

— «Benim adım Nataşa, kardeşimin ki, Sofya.»

— «Nereye gidiyorsunuz?»

Prens Romo ile Mili ürperdiler. Yüzbaşı, çocuklardan kuşkulananmış mıydı acaba? Onları mahsus mu sorguya çekiyordu? Belki de şaşıracaklarını ve yanlış söyleyeceklerini tahmin ediyordu. Kaçakların âkıbeti Floris ve Adrien'in verecekleri cevaplara bağlıydı. Prens Romo endişeyle:

— Size söyledik ya yüzbaşım, Moskova'ya.» dedi.

— «Siz susun! Ben küçük kızların cevap vermesini istiyorum.»

İşler bozulmuştu. Basit bir yüzbaşı hiç bir zaman yolculuğa çıkmış olan bir konta, bir Kont Çerkovski'ye bu biçimde söz edemezdi; ancak karşısında kaçak insanların bulunduğunu düşünüyorsa öyle konuşabilirdi.

Floris, önemli bir rol oynadığından çok memnundu. Yüzbaşıya tatlı tatlı gülümseyerek çok uslu bir küçük kızmış gibi sevimli bir tavırla:

— «Babam söyledi ya yüzbaşım! Biz Moskova'ya hasta olan annemizi görmeye gidiyoruz. Ablamla ben çok üzülüyoruz, bir an önce yanına gitmek istiyoruz.»

Yüzbaşı Adrien'e doğru döndü ve ona Mili'yi işaret ederek:

— «Yanınızda giden bu delikanlı kim?» diye sordu.

Adrien sâkin bir tavırla annesine baktı, sonra:

— «Babamın kâtibi. Adı Mişel İvanov'dur. Çok iyi bir insandır.»

Şişman yüzbaşı bir an düşünceye daldı. Belliydi ki, böyle şeyler yapmaya alışık değildi, düşünürken kendisini zorladığı için yüzü mosmor olmuştu. İşareti üzerine karakoldan birkaç er çıktı. Mili ellerini göğsüne bastırarak Prens Romo'ya baktı: 'Mahvolduk!' diye düşündü.

Romo düşünüyordu: Acaba ne yapmalıydı? Dövüşmeli miydi? Tabii dövüşmek ilk akla gelecek şeydi, ama Novgorod garnizonunda yüzlerce er vardı. Kaçmalı mıydı? Bunu da deneyebilirlerdi. Yalnız böyle bir şeye davranırlarsa, muhakkak hemen yakalanırlardı. Erler grup hâlinde yüzbaşının çevresini almışlardı. Yüzbaşı:

— «Ne duruyorsunuz aptallar? Yardım edin de, kont hazretlerinin kızakları tekrar Moskova yoluna döndürülsün.» dedi.

Romo, cevap veremeyecek kadar şaşırmıştı. Yüzbaşı sustuğunu görünce kızdığını sandı.

— «Bu beceriksizleri bağışlayın» diyerek olup bitenleri hiç anlamayan erleri işaret etti. «Sizi durdurduğum için özür dilerim, ama bundan yirmi gün kadar önce buraya bir haberci geldi, cezaevinden bazı mahkûmların kaçmış olduğunu bildirdi. Bunlardan birinin başına on bin rublelik ödül konmuş. Ama sonradan haber almadığımıza göre, her halde kaçakları Petersburg'ta durdurmuşlardır. Başka türlü olamaz.»

Prens Romo kendini toparlayarak yüzbaşıya yüksekten bakıyormuş gibi:

— «Yüzbaşı, Çariçeyi, ilk görüşümde görevinizi nasıl canla başla yerine getirdiğinizi kendisine bildirmeyi bir görev sayacağım!» dedi.

Şişman yüzbaşı tombul parmaklarını kenetlemişti:

— «Ah, kont hazretleri! Bunu gerçekten yapar mısınız? Canım ben hemen karşımdakilerin nasıl insan olduğunu anlamıştım zaten, ben kolay kolay aldanacak insanlardan değilim. Ama gene de kontrol etmem gerekiyordu.»

Prens Romo, yüzbaşıya şefkatle baktı:

— «Gerçekten çok ihtiyatlı insansınız yüzbaşı. Ailem de ben de Novgorod'un bu kadar sezişi yerinde bu kadar keskin zekâlı bir insan tarafından korunmasından ötürü derin bir gurur duyuyoruz.»

Mili, 'Romo işi fazla büyütüyor. Bu şişman budala onunla alay ettiğini bir anlarsa, mahvoluruz,' diye düşünmekten kendini alamadı.

Ama yüzbaşının koltukları kabarmıştı. Hâlâ ince bir sesle konuşuyordu:

— «Ümit ederim ki, küçük bayanlar kendilerini sorguya çektiğim için bana darılmamışlardır...

«Küçük bayanlar» şişman yüzbaşıya nezaketle gülümседiler ama, gülümseyişlerinde bile ona yüksekten baktıklarını belli eden bir anlam vardı. Sonunda kızaklar yola

koyuldu. Yüzbaşı haksızca kuşkulandığı Kont Çerkovskiy'i selâmlayarak uğurladı. Sonra karakola döndü ve adamlarına:

— «Görüyor musunuz budalalar? Size örnek olsun işte! İnsan hayatta kimin soylu kişi, kimin kaçak olduğunu böyle ilk bakışta anlamalı!» dedi.

Kızaklarda kaçaklar sevinçten gülüşüyorlardı. İlk kez olarak sinirlerinin gevşediğini hissetmişlerdi. Eliza ellerini kavuşturarak Tanrı'ya şükrediyor. Fedor tek gözünü kırpıp duruyordu.

— «Vallahi billahi, bu bizim küçük beyler yok mu? İki küçük şeytan bunlar.»

Mili, hem duygulanmıştı, hem de gurur duyuyordu. Prens Romo, çocuklara bakarak, 'Sağ kalırlarsa kimbilir daha neler yapacaklar!' diye düşündü.

Mola yerine vardıklarında kızakların atlarını değiştirdiler. Hava açık, ay pırıl pırıldı. Romo bir an önce Tver'e varmak için bütün gece yol almalarını kararlaştırmıştır. Böylece Moskova'ya yetmiş verst yaklaşmış olacaklardı.

Mili.

— «İyi ama, ya kurtlar bize tekrar saldırırsa o zaman ne yapacağız?» diye sordu.

Marina Romo'dan önce davrandı:

— «Hayır, Polonyalı havadan anlıyor, bu gece bana fırtına olmayacağını söylemişti. Bu bakımdan korkulacak bir şey yok.»

Prens Romo gene de endişe ediyordu.

— «Ne olursa olsun, yol almamız gerekiyor Mili. O budala yüzbaşıya Petersburg'dan yarın bir başka haberci gelebilir. Kendisine oyun oynadığımızı anlayınca peşimizden koca Novgorod'un bütün garnizonunu gönderir.»

Kaçaklar içlerini çekerek kızaklara yeniden bindiler,

ancak biraz karınlarını doyurmaya ve ısınmaya vakit bulmuşlardı. Bütün gece ve ertesi gün hiç durmadan ama kazasız belâsız yol aldılar. Her otuz kırk verstte bir mola yeri vardı. Çılgın bir süratle gidiyorlardı. Kızakiarda bulunanlar artık neredeyse yorgunluklarını bile hissedecek durumda değildiler.

Üzerlerine örttükleri kürklü battaniyeler bile yarı donmuş gibi olan ayaklarını ısıtmaya yetmiyordu. Ellerinde kürklü eldivenler olduğu halde parmakları fena halde şişmişti.

Ertesi günün akşamı Tver'i gördüler. Valdai düzlüğüne varmışlardı. Batıda Volga'nın doğduğu yer vardı. Karşılarında birkaç yol görünüyordu. Donmuş nehrin doğduğu yerden aşağıya inebilirlerdi, ama Volga burada büyük bir dirsek çeviriyordu. Bu yolu tercih ettikleri takdirde, Ovselug gölünü geçmek zorunda kalacaklardı. Alaca karanlık çökmeye başlamıştı. Atlar yorgundu. Romo, gölün üzerinde kurtların kendilerine saldırabileceklerini düşündü. Bunun üzerine önce Tver'deki mola yerine gitmeye karar verdiler. Prens Romo atları kırbaçladı. Üç kızak kente doğru yollandı. Birden siyah bir karga kızakların önünden sağdan sola doğru uçtu. Fedor, Marina ve Burlin haç çıkardılar. Ukrayna'da yolun üzerinden tek başına kara bir karganın geçmesi, yolcular için uğursuzluk sayılırdı. Prens Romo:

— «Böyle aptalca şeylere inanacak kadar budala mısınız?» diye bağırdı.

Fedor: «Öyle demeyin prensim, bu uğursuzluk işaretidir!» dedi.

Yüzbaşı Burlin'in canı sıkılmıştı:

— «Karga tam benim üzerimden geçti.» dedi. «Ama yapılacak bir şey yok. İnsan nereye gitse gene de kaderinden kaçamaz!»

ON DOKUZ

Olay kaçakları çok etkilemişti. Mili çocuklarını yanına almış, sımsıkı tutuyordu. Tver'de her şey sakindi. Herkes sıcaık evine girmişti. Kentin kapısındaki kalenin önünde ne er, ne de muhafız vardı. Ama kaçaklar ortalığın bu kadar sakin olmasından ötürü güven duyacak yerde kuşkuyla kapılmışlardı. Floris, kardeşine doğru eğilerek:

— «Ağabey, birileri bizi gözetliyor gibi geliyor bana» diye fısıldadı.

Prens Romo, çocuğun sözünü işiterek, 'Keşke Volga'dan aşağıya inseydik. Buranın bu denli sakin olması içimde kuşku uyandırıyor,' diye düşündü.

Üç kızak, evlerinin çoğu ahşap olan küçük kentin içinden geçtiler. Sağda, en sondaki meyhanenin önünde durdular. Kapıda «Tver Güneşi» adını taşıyan gösterişli bir levha vardı. Prens Romo kızaktan aşağıya atlayan Burlin'e işaret etti. Sonra kapıya yaklaşp daha önce kararlaştırıldığı gibi üç defa vurdu. Yüzbaşı Burlin parolayı verdi:

— «Ukrayna ve Romanov.»

İçerdeki adam yerlere eğilerek içeri girmelerini işaret etti. Meyhanenin içi bomboştı. Sahibi:

— «Acele et Nina! Bu soylu baylara yardım etmemiz gerekiyor.»

Prens Romo adama yaklaştı. Aşırı nezaketinden kuşulanmıştı. Bu derece nazik bir dil kullanması pek iyi şeyler vaat etmiyordu.

— «Senin adın ne?» diye sordu.

— «Adım Araşev efendim.»

— «Bize at bul! Her bir kızağa dört at istiyorum. Burada yemek yeyip, birkaç saat uyuyacağız. Gece yarısı da yeniden yola koyulacağız.»

— «Her şey hazır Prensım. Ben Hetman Saraov'un eski kazaklarından biriyim. Bana güvenebilirsiniz.»

Adam, bunu büyük bir içtenlikle söylemişti.

Prens Romo, biraz önce ona karşı duyduğu güvensizlikten ötürü pişmanlık Hissederek: «Kadın gibi sinirli olmuşum, her yerde düşman görüyorum. Ama bu Yüzbaşı Burlin ile Fedor'un suçu. İkide bir uğursuzluktan söz edip duruyorlardı.» diye söylendi.

Floris ile Adrien o kadar yorgundular ki hemen hiç yemek yemeden uykuya daldılar. Mili onları bir süre şefkatle seyretti, sonra bir tabak dolusu dumanı tüten borş çorbası içmeğe gitti.

Araşev'in evi çok küçüktü. Bu yüzden yolcular kızaklardan içeriye taşıdıkları kürklü battaniyelerin üzerine, birbirlerine sokulmuş olarak uzandılar. Her yer sakindi. Küçük grup iki saattir uyuyordu. Bir ara Floris uyandı. Karnı acıkmıştı. Uyuyan ağabeyine bir göz attı, kararsızlık içinde bir an bocaladı, sonra tek başma yemek yemenin hiç de hoş bir şey olmayacağını düşündü. Adrien'in omuzuna vurdu. Ağabeyi irkilerek gözlerini açtı. Floris sakin bir tavırla:

— «Karnım aç!» dedi.

Adrien içini çekti. Uykusu vardı. Floris sabırsızlıkla:

— «Karnım aç!» diye tekrarladı

O zaman Adrien, yattığı yerden kalktı. Çünkü Floris'in bir dediğini iki etmezdi. İkisi birlikte daha önce yiyeceklerin konduğunu gördükleri kilere doğru yürüdüler. Kiler, ay ışığıyla pek az aydınlanıyordu. Ama Floris, gecenin karanlığında bile kedi gibi rahatça görebiliyordu. Birlikte karınlarını doyurmak için bir şeyler aramağa koyuldular. Floris büyük bir sevinçle kilerde Kulibyaka buldu, bunlar hamurdan yapılmış böreğe benzeyen şeylerdi. Piring, et, kırmızı lâhana ve yumurta sarısı ile yapılıyordu. Adrien de raflardan birinin üzerinde içinde hâlâ sıcak su bulunan bir semaver buldu. Semaverin yanında poğaçalar vardı. İki kardeş, yere oturarak kendilerine ziyafet çek-

tiler. Adrien Floris'in kendisini uyandırmış olmasından çok memnundu. Birden dışardan duyulan bir fısıltı kulaklarına geldi. Bir erkek sesi:

— «Horul horul uyuyorlar. İçtikleri borşun içine onları uyutacak bir madde koymuştum: «Şimdi tam sırası.» dedi.

İki çocuk sesi tanıdılar, konuşan Araşev'di.

Bir kadın sesi:

— «Hiç korkmuyor musun? Ya Hetman yaptığını öğrenirse? O zaman bizi öldürür.» diye karşılık verdi.

— «Budalanın birisin sen kadın! Bu işte on bin rublelik bir ödül var. Sus bakalım' Bak, teğmen geliyor.»

O zaman Floris ile Adrien, üçüncü bir sesin konuşmaya katıldığını duydular:

— «Uyuduklarına emin misiniz?»

— «A, tabii teğmen.»

— «Çok iyi. O halde onları hiç savaşımadan uykularında öldürebiliriz, kadınla çocuğu ise sağ olarak ele geçiririz.»

Araşev: «Peki... Teğmenim, ödül ne olacak?»

— «O hususta hiç merak etme, onları yakaladığımız vakit ödülü alırsın. İhbar etmen çok iyi oldu. Zamanı gelince ödülü alırsın.»

Floris ile Adrien geri kalan sözleri dinlemeyi gerekli bulmadılar. Parmaklarının ucuna basarak odaya geçtiler, ayaklarını uyuyanların üzerinden aşırarak Prens Romo'ya yaklaştılar, onu omuzlarından tutup sarstılar. Mili o sırada rüyasında Piyerle birlikte kırlarda at koşturduğunu görüyordu. Birden geçtikleri yolun üstünden kara bir karga uçtu. Yollarını kesmişti. Piyer, Mili'ye: 'Floris'e dikkat et.. Floris'e dikkat et!' diye bağırıyordu.

Mili gözlerini açtı. Prens Romo, onu sarsıp duruyordu. Kaçakların hepsi ayaktaydı ve şaşkın görünüyorlardı. Romo onlara yavaşça:

— «Silâhları alın. Çarpışmak zorunda kalacağız. İhanete uğradık,» diye fısıldadı.

Tehlikeyi hemen anlayarak bir tek söz söylemeden daha içeriye girerken birlikte getirmeyi ihmal etmedikleri silâhlarını aldılar ve hiç gürültü etmeden evin kapısı ile pencerelerinin önünde sinip beklemeye başladılar. Bekleyiş dayanılacak gibi değildi. Birden kapı yavaşça açıldı. Araşev içeri girdi. Arkasından üç er geliyordu. İçerisi kapkaranlıktı ama, kaçaklar içeriye girenlerin nerede olduklarını fark ediyorlardı. Ötekilerse içerdekileri uykuda sandıkları için hiç çekinmeden ilerliyorlardı. Prens Romo onları şaşırtarak yenebileceklerini düşünüyordu. Bir tek silâh kullanabilirdi. O da hançerdi. Araşev erler içeri girdikten sonra kapıyı kapadı. Romo şimşek gibi atıldı, hançerini erlerden birinin göğsüne sapladı. Fedor ikinci erin boğazına sarılmıştı. Yüzbaşı Burlin ise hain Araşev'i yaralamıştı. Yalnız hançer kullanmaktan tiksinen Greguar yakaladığı adamın boğazını sıkıp duruyordu. Ama adam Prens Romo'nun davranıp da ona son bir darbe indirmesine vakit kalmadan Greguar'ın kollarından kurtularak kapıya doğru koştu, avazı çıktı kadar:

— «İmdat!» diye bağırdı.

Prens Romo ile Mili, evin arka kapısından kaçmayı umut etmişlerdi ama, erler arkadaşlarının çığlıkları üzerine evi kuşatmışlardı.

Prens Romo:

— «Pencerelerin arkasına saklanın! Bırakın yaklaşsınlar. Ancak hedefe tam isabet edeceğinize güvendiğiniz vakit ateş edin. Çünkü kaç kişi olduklarını bilmiyoruz!»

Evin dört küçük penceresi vardı. Birinin arkasına Prens Romo ile Mili saklanmıştı. Yüzbaşı ile Greguar ikinci pencerenin arkasındaydılar. Topal Marina ile Fedor ağır masayı devirmiş onu açık bıraktıkları kapının arkasına itmişlerdi. Böylece daha rahat ateş edeceklerdi. Blezua ile

Martin, üçüncü pencerenin arkasında duruyorlardı. Floris ile Adrien ise dördüncü penceredeydiler. Mili, onların yanına gitmek istemişti ama Prens Romo engel oldu:

— «Bırakın onları Mili.. Yanlarında siz olmazsanız, daha rahat ateş ederler. Oysa onların yardımına muhtaçız!»

Bunu canı sıkılarak söylemişti.

Evin çevresindeki ağaçların arkasında saklanmış olan erlerde bir bocalama olmuştu. Emir bekliyorlardı, ama artık bu emirleri onlara verecek insan yoktu. Çünkü komutanları olan teğmen, Fedor'un elleriyle boğazlanmış, içerde cansız yatıyordu. Romo'nun içinde bir umut doğmuştu. Başlarında komutanları olmayınca onları bozguna uğratmak daha kolay olacaktı. Bu sırada uzaklardan nal sesleri duyuldu. Sesler gittikçe yaklaştı. Kaçaklar büyük bir korku ile gelenlerin Novgorod Garnizonuna mensup askerler olduğunu görmüşlerdi.

Gittiklerinden üç saat sonra şişman yüzbaşıya bir haberci daha gelmişti. Bunun üzerine, yüzbaşı kaçakların onu aldattıklarını anlayarak hemen yola koyulmuştu. Yanında yüz kadar süvari vardı.

Mili endişeyle: «Sayıları fazla. Oysa biz sadece on kişiyiz. Üstelik bu on kişiden ikisi çocuk...» diye mırıldandı.

Romo içini çekti. Bu sefer gerçekten büyük bir tehlikeyle karşılaşmışlardı. Hiç değilse elde silâhla öleceklerdi.

Mili, Prens Romo'ya doğru değil. Beni ve çocuklarımı onlara sağ olarak ele vermeyeceğinize yemin etmenizi istiyorum!» dedi.

Romo titredi. «Mili! Ne diyorsunuz...»

— «Yemin edin! Onların bizi sağ olarak ele geçirmelerine fırsat vermeden bizi öldüreceksiniz!»

Prens Romo, Floris'e baktı, Piyer, ona sevdiği bu in-

sanları böyle bir amaç için mi emanet etmişti. Üzüntüyle başını eğdi.

— «Madem istiyorsunuz, yemin ederim Mili, sizi hiç bir zaman onlara sağ olarak teslim etmeyeceğim.»

Bu sırada Romo'nun sözlerini noktalar gibi bir tüfek sesi patladı. Mili, ancak sinmeye vakit buldu. Karşılıklı olarak ateş başlamıştı.

Novgorodlu şişman yüzbaşı, atından yere inmiş, adamlarını köy evinin çevresine dizmişti. Çatışma çok hararetliydi. Kaçaklar umutsuzluğun verdiği bir cesaretle çarpışıyorlardı. Birden bir çığlık duyuldu. Yüzbaşı Burlin, göğsüne tam isabet almıştı. Mili, yerini bırakarak ona yardım edebilmek için yüzbaşıya doğru koştu. Burlin, müthiş acı çekiyordu; dudaklarının ucunda pembe bir köpük belirmişti. Birden boğazlanmış olarak yan yana yatan askerlerle, acı içinde inleyen Araşev'in kanlarının sızdığı yere kapaklandı. Mili, Burlin'in öleceğini anlamıştı. Hıçkırarak ağlayarak:

— «Bizi bağışlayın sevgili, yüzbaşım.» dedi, «Bizim yüzümüzden, bizim canımızı kurtarmak için oldu bu...»

Yüzbaşı Burlin düştüğü yerden doğrulmaya çalıştı: «Hayır hanımefendi. Bu bir kaderdir. Kimse kadere karşı gelemmez.»

— «Ama ben sizin sağ kalmanızı, bizimle yaşamınızı istiyorum. Öleceksek, hep birlikte ölmeliyiz.»

— «Hayır, siz yaşayacaksınız! Küçük prensler de yaşayacaklar. Dinleyin, uzakta... Geliyorlar... Sizi kurtarmaya geliyorlar.»

Bu, Yüzbaşı Burlin'in son sözü oldu. Tekrar düştü. Artık ölmüştü. Mili başını kaldırdı ve derin bir şaşkınlıkla her iki oğlunun da büyük bir maharetle tabanca kullandıklarını gördü. Elinde olmayarak: «Hayatlarımız, başkalarının hayatlarını feda etmesine değer mi acaba?» diye düşündü.

Kaçakların durumu çok zordu. Askerler Blezua ile Martin'in daha zayıf olduklarını hissederek onların bulundukları pencereye yaklaşıyorlardı. Yüzbaşı Burlin ölmüştü. Topal Marina sağ kolundan yaralanmıştı ve sadece Fedor'un tabancasını doldurmakla yetinmek zorundaydı. Mili onun yerine geçti ve müthiş bir kinle erlere nişan almaya başladı. Ama vurduklarının yerini hemen arkadaşları dolduruyordu. Saldıranlar artık köy evine on beş-on altı metre kadar yaklaşmışlardır. Floris ile Adrien her nişan aldıklarına tam isabet ediyorlardı. Yerde sürüne sürüne iki kardeşin bulunduğu pencereye kadar gelen bir er, birden karşılarında dikiliverdi.

Adrien, ancak adamın duman tüten tabancasını Floris'e doğru çevirdiğini görmüştü. Hemen tetiğe bastı. Eri tâ yakından vurmuş. böylece kardeşinin hayatını kurtarmıştı. Floris ona minnet ve gururla baktı. İkisi yan yana oldukları vakit, hiç bir gücün onları yenemeyeceğini hissediyorlardı.

Novgorodlu şişman yüzbaşı bu kadar az insan karşısında erlerinin teker teker vurulmasına fena halde öfkelenmişti; üzeri samanla yüklü bir arabayı eve doğru ittirdi. Arabayı tutuşturdu. Erler, alevler içindeki arabayı eve doğru sürdüler. Romo, tehlikeyi anlamıştı.

— «Evi tutuşturarak bizi dışarı çıkmaya zorlamak istiyorlar. Alevleri söndürebilmek için battaniyeleri alın.»

Erler, arabayı Floris'le Adrien' in bulunduğu taraftaki duvara yanaştırmışlardı. Saman çıtır çıtır yanıyordu.

— «Çocuklar, pencereden çekilin! Buradan ateş edin!.. Blezua, Martin, Eliza, ateşi söndürmeye çalışın.»

Romo, emirleri verirken bir ara gözü Mili'ye takıldı. O zaman birden içinde büyük bir eziklik duydu. Mahvolmuşlardı!.. Mili de bunu artık anlamıştı. Saldıranların ilerlemesine engel olmak için hâlâ ateş ediyorlardı ama, alevler daha hızlı yayılıyor, odunlardaki reçine daha hızlı

yayılmasına yol açıyordu. Eliza'nın yüzü yanmıştı. Blezua ile Martin bir kenarda birkaç kova su bulup alevlerin üzerine atmışlarsa da bu, saklandıkları yerden dışarı çıkmak zorunda kalacakları ânı sadece biraz geciktiriyordu o kadar! Prens Romo dişlerini sıkmıştı. Sonuna dek onları savunmak istiyordu. Mili'ye verdiği söz onu müthiş üzüyordu. Birden havada bir hortum meydana gelmiş gibi oldu. Dam tutuşmuş, kıvılcımlar yağmur gibi saçakların üzerine yağmaya başlamıştı. Koyu bir duman, boğazlarını yakıyor, onları öksürtüyor, gözlerini fena halde yakıyordu.

Mili hâlâ pencerenin önündeydi. Floris ile Adrien de yanına gelmişlerdi. Genç kadın:

— «Mahvolduk Romo! Bana verdiğiniz sözü unutmayın!» diye bağırdı.

Saldıranlar yanan eve yaklaşıyorlardı. Hain Araşev yerlerde kıvranıyor, avazı çıktığı kadar:

— «Beni burada bırakmayın! Kavrulacağım ben burada. Kurtarın beni!» diye bağıırıyordu.

Prens Romo, ona doğru döndü:

— «Seni alçak! İnşallah alevlerin ortasında can verisin! Hiç değilse böylece seni bekleyen cehennem ateşine biraz alışmış olursun.» diye söylendi.

Dışarıda Novgorodlu şişman yüzbaşının sesi duyuluyordu:

— «Burakın dışarı çıksınlar! Sağ olarak ele geçirmek istiyorum onları!»

Evin içinde bir panik havası sürüyordu. Kadınlar kendilerini alevlerden korumak için eteklerini başlarına kaldırmışlardı. Prens Romo, derin bir üzüntü içinde tabancasını doldurarak Mili'ye yaklaştı. Floris ile Adrien ne olacağını anlamadan şaşkınlıkla bakıyorlardı. Prensın gözlerinden yaşlar akıyordu:

— «Beni bağışlayın... Beni bağışlayın... Sizi korumasını bilemedim.»

Fedor, umutsuzluk içinde kükrer gibi bağırarak kendini dışarı atmış, tek başına kılıç savurarak saldıranları geriye püskürtmeye çalışıyordu. Mili çocuklarını yanına çekerek:

— «Öleceğiz çocuklar! Dua edin.»

Yere diz çöktü, başını eğdi, dua etmeğe başladı. Romo'nun ateş etmesini bekliyordu. Prens Romo hıçkıra hıçkıra ağlayarak tabancasını kaldırdı. Fakat tetiğe basacağı sırada dışarıdan savaş çığlıkları duyuldu:

— «Ay!.. Ay!.. Ay!.. Allah verdi!»

Müthiş bir hızla gelen atlıların nal sesleri yangının gürültüsünü bastırmıştı. Borular içerdekilerden bazılarının çok iyi bildikleri bir hücum havası çalıyorlardı. Romo elini indirerek deli gibi dışarı koştu. Savaş çığlıklarını duyunca gelemlerin kim olduğunu hemen anlayan topal Marina da onu izlemişti. Mili, olduğu yerde donmuştu sanki. Floris ile Adrien tutuşmuş kalasların odaya düşmek üzere olduğunu görünce annelerine doğru atılıp onu ellerinden tutarak kaldırdılar ve evden dışarı çıkardılar. Greguar, Eliza'yı sürüklüyor; Blezua da neredede ise boğulan Martin'i kucağında taşıyordu. Hepsi de koşuyorlardı ama, dışarıda kendilerini bir tehlikenin bekleyebileceğini bile artık düşünecek halde değildiler. Hain Araşev de sürüne sürüne dışarı çıkmayı başarmıştı. Amacına ulaştığı anda bütün ev müthiş bir gürültüyle yıkıldı.

Dışarıda çarpışma vardı. Eve saldıranlar dört bir yandan çevrilmişti. Novgorodlu yüzbaşının adamları kaçmaya çalışıyorlardı. Fedor kalpağını kılıcının ucuna takmış savaş çığlıklarına cevap veriyordu. Süvariler ellerinde mızraklar, dört nala Çariçe'nin askerlerini kovalıyorlardı. Şişman yüzbaşı atına atladığı gibi kaçmıştı. Prens Romo, Floris'i kucakladı, onu havaya kaldırarak güldü.

— «Kazaklar geldi. Senin sayende kurtulduk oğlum.»

Floris hâlâ savaş heyecanının etkisi altındaydı Adrien sevincinden deli gibi bağıırıyordu.

— «Kurtulduk, kurtulduk anne! Kazaklar geldi. Kazaklar!»

Mili, 'Hepsi çıldırdı galiba!' diye düşündü.

Olup bitenleri anlayamıyordu. Birden karşısında biri durdu, atından atladı ve gülümseyerek yerlerine kadar eğildi:

— «Selâm sana. Yaz Güneşi!»

YİRMİ

Li Kang Yin, oradan, ancak bir akşam önce ayrılmış gibi sâkin bir tavırla Mili'nin karşısında duruyordu.

Floris ile Adrien boynuna atıldılar. Fedor ve arkadaşları onu, «Yaşa!» sesleriyle karşılamış, Li Kang da onlara yaptıklarının pek de büyük bir şey olmadığını belirtmek istiyormuş gibi bir tavırla gülümsemişti. Atlılardan bir grup yaklaştı. Savaş alanı tamamen temizlenmişti. O zaman Hetman Saratov göründü. Soylu olduğu her halinden belli oluyordu. Atından indi. Hiç kimseye bakmadan Floris'e doğru yürüdü, ona:

— «Benim kim olduğumu biliyor musun?» diye sordu.

Floris: «Evet! Siz benim vaftiz babamsınız. Hetman Saratov'sunuz. Sizin buraya geleceğinize ve beni kurtaracağınıza güvenim vardı zaten.»

Sert bir adam olan Hetman, eğilerek elini çocuğun siyah saçları dalgalı başının üzerine koydu.

— «Seni hemen tanıdım Floris! Sen gerçekten bir Ukrayna çocuğu olmaya lâyıksın.»

Ancak bunları söyledikten sonra Prens Romo'ya doğru döndü:

— «Prens, bundan böyle beni hayatının sonuna kadar

dost bileceksin. Çünkü onları kurtardın.»

Romo, duygulanarak başını eğdi. Hetman'ın dostluğunu öyle rastgele herkese vermediğini çok iyi bilirdi.

Hetman, Mili'ye doğru döndü:

— «Soylu bayan! Bundan böyle benim himayem altındasın. Şafak sökerken Ukrayna'ya doğru yola çıkacağız.»

Li Kang Yin Petersburg'dan. Çar ölüm döşegindeyken ayrılmıştı. Bu sayede Çariçenin habercileri oraya buraya gönderilmeden önce davranabilmişti. Gece - gündüz, hiç uyumadan ve hemen hemen hiç yemek yemeden yol alan yorulmak bilmez, kısa boylu Çinli on sekiz gün içinde Hetman'ın karargâhına ulaşmıştı, bu karargâh Petersburg'dan iki bin verst mesafedeydi. Çinliyi atından indirip kollarının altından tutarak Hetman'a götürmek zorunda kalmışlardı, çünkü ayakları sağlam basmıyordu. Hetman vaf-tiz oğlunun tehlikede olduğunu öğrenince korkunç bir öfkeye kapılmıştı. Dostu Büyük Petro'ya oğlunu koruyacağına dair söz vermişti. Bir Kazak reisi için verilen söz kutsal bir şeydi. Haberi alır almaz hepsi steplerde özel olarak yetiştirilen kısa atlara bindirilmiş beş yüz Kazagın başında yola çıkmışlardı, bu cins atlar tıpkı onlara binen süvariler gibi saatlerce dört nala gidebilir, soğuğa dayanabilir, birkaç gün hiç bir şey yemeden dayanabilirlerdi.

Hetman'ın komutasındaki orduların önemli kısmı Ukrayna'dan çıkıp zorlu bir yürüyüşle Moskova'ya gitmek emrini almışlardı. Mujikler köylerinin içinden bir mahşer uğultusu içinde fırtına gibi geçen bu atlılara korku ile bakıyor, kadınlar onlar geçerken haç çıkarıyorlardı, çünkü Kazaklar daima korku ve saygı uyandırıyorlardı. Hetman, Çariçenin sarayına gidip onu Ukrayna ile Don bölgesi kazaklarını ayaklandırmak tehdidiyle mahpusları serbest bırakmaya zorlamak istiyordu.

Günlerdir beş yüz adamının başında dört nala Petersburg'a doğru yol alıyordu. Tver dolaylarına geldikleri sıra-

da, tüfek sesleri işitmiş ve bir yangının alevlerini görmüşlerdi. Hetman adamlarında birinin oralarda bir han işlettiğini biliyordu.

Bu yüzden kazaklarına onu kurtarmalarını emretmişti. Kazaklar, yorgun atlarını kırbaçlayarak oraya doğru çevirmişlerdi. Ellerinde mızrak, çığlık çığlığa fırtına gibi gelen birlik, imparatoriçenin askerlerinde büyük bir dehşet uyandırmış, bu yüzden hepsi hiç karşı koymaya yeltenmeden kaçmışlardı. Hetman, birkaç saat mola vermelerini emretmişti. Hemen çadırlar kurulmuştu. Zavallı kaçaklar yanıklarını, yaralarını sarıyor, biraz dinlenmeye çalışıyorlardı. Hetman ise Çariçeye bir mektup yazmaya koyulmuştu. Asıl yazıyı yazan Prens Romo'ydu. Çünkü Hetman okumayı, yazmayı öğrenmek zahmetine katlanmamıştı. Saratov, mektubunda şöyle diyordu:

«Çariçe,

Sevgili vaftiz oğlum ve ailesi askerlerin tarafından hapse atılmış, kovalanmış ve saldırıya uğramışlardır. Efendimiz Büyük Petro, bana karşı dostluk göstermiştir; bu da benim için büyük bir onur olmuştur. Sevdikleri bana emanet edilmiştir. Kazaklarım Moskova'nın kapıları önünde bulunuyorlar. Ordularını bizim üzerimize saldırtacak olursan, bütün Ukrayna ile Don bölgesindeki kazaklar ve Sibirya'daki kazaklara kumanda eden kardeşim ayaklanacaklardır. Prens Romodanovski'yi rehine olarak alıyorum. Durumu anlayacağına ve benim gibi bütün illerimizde barışın kurulmasını istediğine güveniyorum. Hazreti İsa ve Çar tanıgım olsun. Seni selâmlıyorum.

Hetman Saratov.»

Prens Romo, kahkahalarla güldü:

— «Vallahi çok kurnaz adamsın Hetman. Bu rehine olarak tutulma hikâyesi de nereden aklına geldi?»

Hetman güldü:

— «Hiç olmazsa böylece istediğin vakit Petersburg'a dönersin. O Lehistanlı dişi köpek yazdıklarımın bir tek kelimesine inanmasa bile, aleyhinde bir delil olmayacağı için sana fenalık etmekten korkacaktır.»

— «Tanrı senden razı olsun Hetman! Sağlığımıza içelim!»

Bunun üzerine bu çelik gibi adamlar kendilerine, başka herhangi bir insanı öldürebilecek kadar votka doldurdular.

Kaçakların Sibirya yapısı kızakları yangında yanmıştı. Hetman, himayesine aldığı insanları götürebilmek için bir başka araç bulmak üzere on kadar kazak göndermişti. Adamlar kısa bir süre içinde iki troyka ile döndüler. Troykalar Moskovalıların kullandıkları bir çeşit kızaktı. Sibirya'da kullanılanlardan daha rahattı ama, onlar kadar hızlı gidemezdi. Çünkü bunlara sadece üç at koşulurdu. Bunlardan biri her zaman öbür iki attan biraz daha ilerde koşulanmış olurdu.

Gün, köy evinin dumanları tüten kalıntıları üzerine doğuyordu. Bütün gece hemen hemen hiç gözünü kırpmamış olan Mili uyandırdığı Floris ve Adrien'le birlikte kül yığınlarının önüne diz çökmüştü. Prens Romo, yanlarına yaklaştı.

Mili: «Çocuklar! Burada hayatınızı kurtarmak için korkusuz, cömert bir adamın yattığını hiç unutmayın. Duvarlarınızda daima onu hatırlayın!»

Prens Romo, Mili'ye doğru eğildi.

— «Zavallı Burlin mutlu olarak can vermiştir; bir vakitler suç işlemişti. Kendisini ceza yemekten kurtarmıştım. Borcunu ödemek ve kahraman olarak ölmek istiyordu. İsteddiği gibi de oldu.»

Floris ile Adrien göz yaşlarını tutamayacak gibi oluyorlardı. O zamana kadar savaşmaktan, çarpışmaktan büyük bir memnunluk duymuşlardı, ama şimdi anlıyorlardı

ki insanın savaşlarda dostlarını kaybetmesi olağan bir şeydi. Konuşulanları işitmiş olan Hetman Saratov, onlara yaklaşılarak Floris'i kucakladı:

— «İnsan namussuzluk içinde yaşamaktansa, namuslu olarak ölmeli!» dedi.

Koyu mavi gözlerini hain Araşev ile karısını bağladıkları ağaca doğru çevirmişti. Araşev çok kötü bir durumdaydı. Çünkü yüzbaşı Burlin onu omuzundan yaralamıştı. Karısı ise neredeyse soğuktan ölüyordu. Hetman adamlarına işaret etti:

— «Bunları atlara bağlayın! Ukraynada ölsünler.»

Böylece Hetman'ın küçük ordusu dönmek üzere yola çıktı. Floris ile Adrien kendileri gibi zinde ve hareketli taylara bindirilmişlerdi. Oğlu olmayan Hetman Saratov, Floris'in nasıl ata bindiğini gururla seyrediyordu. Fedor ile Li Kang da atla küçük efendilerinin arkasından gidiyorlardı. İki adam buluştuklarına memnun olmuşlardı. Doğal bir gurur, duyduklarını açıklamalarına engel oluyordu ama daha ilk karşılaştıkları vakit birbirlerini fazla söze gerek kalmadan anlaşılmışlardı. Eliza, Li Kang'ın kollarına atılmıştı. Çinli ise onu:

— «Sadık Kalp! Görüyorum ki yanıkların var.» diyerek tutmuş, sonra Greguar'a doğru dönerek:

— «Hem sana, hem de ona mucizeler yaratan bir merhem getirdim. İhtiyatlı ihtiyar!» demişti.

Martin ile Blezua, savaş bittiğinden bu yana hâlâ baygın yatıyorlardı. Li Kang, kazaklar onları troykaya taşıırken hiç konuşmadan bakıyordu. Sonunda Fedor'a:

— «Galiba dostlarınız Ukrayna'ya kadar uyuyacaklar, Keskin Kılıç!.. Tabii bu da oraya kadar gitmemize yardım ederse... dedi.

O sırada Topal Marina, orada bulduğu bir sürü «akrabasıyle» birlikte geldi, onlara veda ederek Mili'nin bulunduğu troykaya bindi. Li Kang, Fedor'a doğru eğildi:

— «Keskin Kılıç! Bu Ateş - Kadın kimdir?»

— «Akrabamdır!» dedi.

Tver ile Moskova arasındaki yüz yetmiş verstî almak için tam iki gün iki gece yol aldılar. Kentin önünde yirmi bin kazak karargâh kurmuştu. Bu kazaklar ne istiyorlardı acaba? Kentte derin bir endişe vardı. Önünde hendekler bulunan surların öbür yanından kentliler kazaklara bakıp duruyorlardı. Kentin surları, hendekler ve koruluklarla çevriliydi. Moskova kendisini terk edilmiş, kötü komutanların elinde kalmış hissediyordu. Çünkü prenslerle Boyarlar, Petersburg'daki saraydaydı.

Hetman, kentin önünde karargâh kurmuş, sakın sakın bekleyen kazaklarının yanına gitmişti. Mili, son kez olarak Moskova'nın güney doğusuna, o çok sevdiği Sloboda semtine baktı. Birden içinde bir eziklik duydu: Pembe tuğladan yapılmış evini görmek istiyordu. Oğullarını kendisine doğru çekti:

— «İşte Moskova burası Floris ve Adrien! Ona iyice bakın.»

Floris, Petruşka amcaları öldükten bu yana annelerinin hep hüznün içinde olduğunu hissediyordu.

— «Ama biz buraya tekrar geleceğiz değil mi anne? Öyle değil mi Adrien?»

— «Evet. Burası ve Fransa bizim ülkemiz. Büyüdüğümüz zaman buraya tekrar geleceğiz.»

Ertesi sabah kentliler derin bir şaşkınlıkla kazaklarını bir gece içinde karargâhlarını bozup geldikleri gibi gittiklerini görmüşlerdi. Sarayda bulunan Katerina, Hetman'ın gönderdiği haberciye huzuruna kabul etmişti. Hetman'ın mektubunu okurken yüzü, öfkeden kül rengi olmuştu. Avazı çıktığı kadar Menşikov'a seslendi:

— «Aleksandr! Şunların peşinden bir ordu gönder. Ukranya'ya savaş aç! Onu dize getireceğiz! Kazakların evlerini yerle bir edeceğim! Kadınlarını öldüreceğim! Ama

her şeyden önce şu gönderdikleri habercinin kafasını koparacağım!»

Bunu söylerken yüzünü buruşturuyordu. Menşikov, Katerina'yı bir köşeye çekti. Kaledeki o geceden sonra içinde bir şey değişmişti. Sanki yüreğinde bulunan bir yay kırılmıştı. Garip bir şeydi ama, Mili'ye tecavüzde bulunmadığından ve genç kadının kaçmış olmasından memnunluk duyuyordu.

— «Katerina! Herkese rezil oluyorsun! Kendimi gülünç duruma düşürüyorsun, dinle beni!»

Katerina sözünü kesmek istiyordu, ama Menşikov buna fırsat vermedi.

— «Biliyorsun, tahta kanunsuz bir biçimde çıktın. Kazaklar ayaklanacak olursa, belki de prensler seni tutmazlar, kim bilir? Kişisel intikam duygusunu bir yana bırak. Hetman Saratov'un Ukranya'ya ulaşmasına engel olma. Hattâ beni dinlersen, ona nazikçe bir mektup yaz.»

Katerina itiraz etmek istiyormuş gibi irkildi. Ama Menşikov, söyleyeceklerine hemen bir el işaretiyle engel oldu. Çünkü bütün saraylıların gözü o sırada onların üzerindeydi.

— «Evet, dediğimi yap. Ona bir mektup yaz ve gösterdiğin bu hoşgörü karşılığında rehine tuttuğu Prens Romodanovski'yi sana göndermesini rica et!..»

— «O hain buraya dönecek olursa, başını koparacağım.»

— «Bence yanlış davranmış olursun. Ben de onu sevmem. Ama unutma ki, o Piyer'in dostuydu. Onu öldürecek olursan, soyluların yarısı sana karşı cephe alacaktır.»

Menşikov konuşuyor ama bu söylediklerine kendi de şaşıyordu. Ömründe ilk kez olarak yaptığı bir kötülüğü düşünmek istiyordu. Çok tatlı bir ses kulağına; «Sizi seviyorum Aleksandr!» diye fısıldıyor gibiydi.

Bu, Mili'nin sesiydi, Menşikov, genç kadının bu sözü

söylediğini kalede duymuştu. Kendisine oyun oynadığı için Mili'ye darılmış değildi. Ona karşı kin duymuyordu. İçini çekti. Mili hiç bir zaman Menşikov'un sevdiği tek kadın olduğunu anlamamıştı. Katerina, Menşikov'un dalgın duruşuna hayretle bakıyordu. Ama sözleri etkisini yapmıştı. Bununla birlikte, birden karşısındakinin düşüncelerini okuyormuş gibi:

— «Senin o aşifteye karşı eğilimin var.» dedi.

Menşikov ürperdi ama gene de kayıtsız bir tavır takınarak cevap verdi:

— «Yanıliyorsun!.. Ben sadece iyi bir politika yürütüyor, devleti idare etmene yardımcı oluyorum. Öğütümü tut. Hetman'a karşı nazik ol.»

Katerina boyun eğdi. Hetman'a şöyle bir mektup yazdı:

«Ukrayna Kazaklarının Reisi Yüce Hetman Saratov'a, Çok sevdiğimiz eşimizin dostlarını bulduğunuza çok memnun olduk.

Onları haksız olarak yakalayan erler hakkında kovuşturma yapılacak ve hepsi cezaya çarptırılacaktır.

Prens Romodanovski'ye karşı duyduğumuz sonsuz saygı bizi onun saraydaki varlığından daha uzun bir süre yoksun bırakmamamız için ricada bulunmaya yöneltiyor.

Çariçe'den de en az Çar'ın dostluğu kadar içten bir dostluğu kabul edeceğinizi umarız!»

Katerina bunları yazdıktan sonra Çar'ların kullandıkları formülü de altına ekledi: «Buyruğumuz budur» Sonra da imzasını attı.

Mektubu haberciye verdi. Ama hâlâ öfkeden titriyordu.

Haberci, Hetman'la ordusuna Tula'da yetişti. Ordu çok daha yavaş hareket ediyordu. Beş günde ancak yüz seksen verst almıştı. Buzlar çözülüyordu. Yollar bu yüzden daha tehlikeli olmuştu. Atların ayakları kayıyordu.

Nehirlerden yararlanarak aşağıya inmek olanaksızdı. Çünkü buzlar parçalanıyor, saflar arasında karışıklığa yol açıyordu. Prens Romo, Katerina'dan gelen mektubu Hetman Saratov'a okumak görevini üzerine aldı. Saratov, ipek gibi sakalını sıvazlıyarak hafif hafif gülüyordu.

— «Polonyalı kadını dize getirdik Prens! Mektubu soylu kadına gösterelim.»

Bunu söylerken karargâhta dolaşan Mili'yi işaret etmişti. Prens Romo itiraz etti.

— «Hayır Hetman! Bu üzücü bir şey olur. İçindeki yara henüz kapanmadı. Acı çekiyor, sadece endişesini giderelim o kadar.»

Sonra Mili'ye yaklaştı.

— «Her şey yolunda Kontes, Hetman Saratov'a bir mektup geldi. Artık bizi kovalamayacaklar, savaş bitti. Bunun size çok endişe verdiğini bildiğim için haber vermedim dedim. Rahat olun artık.»

— «Teşekkür ederim Prens. Gerçekten bizim için tekrar kan akıtılacak diye korkuyordum.»

Prens Romo' bir an kararsız kaldı, sonra:

— «Şimdi artık siz de, Floris de, Adrien de tehlikeden

— «Ama bu çok tehlikeli bir şey olur. Çariçe sizden ayrılmam gerekecek.»

Mili ne demek istediğini anlamadan Romo'ya baktı.

— «Bizden ayrılacak mısınız?»

— «Evet Mili. Sizi kurtarmak görevini almıştım üzerine. Şimdi Petersburg'a dönmem gerekiyor.»

— «Ama bu çok tehlikeli bir şey olur. Çariçe sizden nefret ediyor.»

— «Gene de içimden bir ses bana Çariçe'nin hiç bir şey yapmayacağını söylüyor.»

Mili, Prens Romo'dan da ayrılacağını düşünerek içinde büyük bir hüznü duydu. Kendi öz kardeşinden ayrılıyor gibiydi. İlk andaki tepkisi ona dört elle sarılmak oldu.

— «Hayır Romo! Ne olur, şimdi gitmeyin. Ukrayna'ya vardığımız vakit düşünürüz. Ama şimdi ne olur beni bırakmayın! Hayır şimdi gitmeyin.»

Prens Romo sarardı. Mili farkında olmadan bütün vücuduyla ona dayanmıştı. Kısa, siyah bir Ukrayna atına binmiş olan Floris, dört nala onlara doğru gelerek:

— «Bak Romo! Atımı dört nala sürerken karnının altından geçebiliyorum!» diye seslendi.

Mili irkildi. «Ama bu çok tehlikeli bir şey.»

Prens Romo ona şefkatle baktı.

— «Mili! Çevrenizde olup bitenlere hiç dikkat etmemeniz içimde daima hayret uyandıracaktır. Oğullarınız da tıpkı sizin gibi canlarını kurtarmak için döğüşmüşlerdir. Öyleyken şimdi Floris dört nala giden bir atın karnı altından geçecek diye korkuyorsunuz; oysa bu basit bir iş bizde her kazak bunu yapar.»

Mili gözleri nemlenerek Romo'nun sözlerine cevap vermeden bakıyordu. Ama gene de biraz önceki sözünde ısrar etti!

— «Ne olur gitmeyin, ne olur gitmeyin Romo.»

— «Peki, söz veriyorum. Kalacağım... Ukrayna'ya varıncaya kadar yanınızda kalacağım.»

Prens, bunu söylerken derin bir hüüzünle genç kadına bakmıştı.

Ülkenin orta kısmından uzaklaştıkça herkes içinde git-tikçe artan bir hafiflik hissetmeye başlamıştı. Yalnız Mili öyle değildi. Çünkü her yol aldıkları verstle Piyer'den biraz daha uzaklaştığını hissediyordu. Orel yakınlarında birden bahar başlayıverdi; bunca acıdan sonra beklenmedik ve ipek gibi bir bahar. Troykaların yerini «tarantas» adını verdikleri eni aşağı yukarı iki buçuk metre, dört tekerlekli arabalar aldı. Yolcuları çamurdan korumak için her birinin deri bir perdesi vardı, perde istenildiği vakit indirilebiliyordu. Kursak dolayında başlayan vahşi steplerde kul-

landıkları çocuklar kürkleri bir yana bırakıldı. Floris ile Adrien artık hep atla dolaşıyor, bir an önce hedeflerine varmak istedikleri için onları dört nala sürüyorlardı. Hetman Saratov çocukları çoğu zaman yanında bulunduyordu, onlara görünmeyenleri de görmesini öğretiyordu.

— «Bak! Şu ufuktaki noktayı görüyor musun Floris?»

— «Evet efendim. Nedir acaba?»

— «Bu, oralarda su bulunduğu işaretidir.»

— «Peki, ya yüksek otların bulunduğu yer neresi? Oraya gidebilir miyiz?»

— «Sakin ha! Orası pis kokan bataklıktır. Buralara ancak dört bir yanı buzlar örtüp de bütün böcekler ve sürüngenler uyuştukları zaman gidilebilir.»

Hetman'ın Mili'ye karşı büyük bir saygısı vardı. Her mola verişlerinde, sert adam gelip genç kadının bir şeye ihtiyacı olup olmadığını soruyordu. Mili'nin Moskova önlerindeki şaşkın, üzüntülü bakışını fark etmiş, o zamandan bu yana ona daha büyük bir değer veriyormuş gibi davranmaya başlamıştı. Kursk'ta uzun süre kalmayıp, seksen verst daha ilerlediler. Hetman, Floris ve Adrien'le birlikte atla Mili'nin bindiği tarantasın peşinden gidiyordu. Bir ara elini kaldırdı. Bunun üzerine bütün ordusu durakladı.

Hetman Mili'ye:

— «Bak, bacım» dedi.

Bu sözü ona karşı ilk defa olarak kullanıyordu. Bu da ona karşı hem içten bir sevgi, hem de saygı duyduğunu gösteriyordu.

— «İşte burası Ukrayna! Bu tatlı hayatı içinize sindirin. Bu ılık havayı, bu ormanları, buğdayları koklayın. Burada güneş daha parlak, toprak daha iyi, yağmurlar daha berektli, kazakların yürekleri de korkusuzdur.»

Floris'e doğru döndü.

— «Her halde ülkem seni hayal kırıklığına uğratmaz.

Ama sen de hiç bir zaman onu hayal kırıklığına uğratmamalısın Floris!» dedi.

Birkaç gün sonra Ukrayna'nın başkenti olan Kiev'e vardılar. Bütün kentliler kazakları alkışlamak için yol boyunca toplanmışlardı. Floris ile Adrien daha şimdiden birer masal kahramanı olmuşlardı. Herkes güzelliklerine hayrandı. Kazaklar delikanlıların korkusuzluklarından, yiğitliklerinden söz ediyor, hattâ yaptıklarını biraz da abartarak anlatıyorlardı. Kentlilerin kendisine bu kadar büyük bir yakınlık göstermeleri Mili'yi biraz da rahatsız ediyordu. Her geçtiği yerde herkes yerlere eğiliyor herkes onu kutluyor ve üzerinde erkek giysileri bulunmasına hiç önem vermeden ona «Küçük anne» diyordu. Hetman kazaklarından büyük bir kısmını kendi Stanitza'larına göndermişti. Kazakların oturdukları bir çeşit askerî kamp gibi olan köylerine bu isim verilirdi. Ayrıca onlara 'Ukrayna köyleri' de denilirdi. Kazaklar bu köylerde her an silâh başına koşabilecek biçimde yaşar, ama aileleriyle çocuklarını da yanlarında bulundururlardı.

Mili, Ukrayna'nın aslında silâhlı bir bölge olduğunu anlıyordu. Ukrayna sınır dışından Çara gelecek her tehlikeye karşı onu savunmaya hazırdı ama Çar bu bölgede yaşayan Kazakların özgürlüğüne saygıda kusur ederse, her an baş kaldırabilirdi. Genç kadın ancak şimdi Piyer'in Hetman Saratov'a neden saygı ve dostluk beslediğini anlıyordu.

Hetman Saratov'un karargâhı iki evin karşısında, bu bölgede eni hemen hemen bir verstî bulan nehrin öbür kıyısında idi. Doğuya bakan bu kıyıda orman bitiyordu. Daha ilerde yer yer korular sonra da stepler başlıyordu. Kampta, Hetman'ın hiç bir zaman yanından ayırmadığı iki bin Kazak vardı. Üzerinde «Allah verdi» sözlerinin yazılı olduğu özel kırmızı beyaz bir sancak, karargâhın ortasında bulunan ve bütün öbür çadırlardan daha büyük olan

bir çadırın tepesine dikilmişti. Hetman konukları için de en az kendisinininki kadar rahat ve güzel çadırlar kurdurmuştu. Prens Romodanovski tek başına bir çadırda kalıyordu. Mili Floris ve Adrien'e bir başka çadır verilmişti. Li Kang Yin, Fedor, Greguar ve Bleuza da, dördü birden bir başka çadırda kalıyorlardı. Eliza, Martin ve Topal Marina'ya ise dördüncü bir çadır ayrılmıştı. Doğrusunu söylemek gerekirse, Eliza ile Martin pek sıkışmış değildiler. Çadırda çoğu zaman yalnız ikisi kalıyorlardı Topal Marina karargâhta pek çok «Akraba» bulmuştu. Bu yüzden gündüz olduğu gibi gece de başka yerlerde kalıyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse Li Kang Yin bile son zamanlarda Topal Marina'ya tıpkı Fedor gibi «Akrabam» demek hakkını kazanmıştı.

Mili, Kiev'de bir evde de kalabilirdi. Ama kendisini daha güvenli hissettiği Hetman'ın karargâhını tercih ediyordu. Yavaş yavaş cesaret buluyor, sükünete kavuşuyordu. Henüz günün birinde yerini Floris'e bırakacakmış gibi davranan Hetman'a ilerisi için kurduğu planlardan söz açmaya cesaret bulamıyordu. Kiev'e yerleştiklerinden bu yana birkaç gün geçtiği halde, prens Romo da gidişinden söz etmiyordu. Yazın başlangıcıydı. Mili'nin sağlığı tamamen düzelmişti. Artık hiç bir şey düşünmeden işleri olurluna bırakıyor ve Hetmanla Prens Romo'ya düşündüklerini açıklamayı her gün biraz daha erteliyordu.

Bir gece, Mili oğullarıyla birlikte çadırda dinleniyordu. Adrien'nin ateşi yükseldiği için bir türlü uykuya dalamamıştı. Daracık yatağının üstünde bir sağa bir sola dönüyor, zihninde birçok soru düğümleniyordu. Anneleri neden babaları olan kont Vılñöv'den hiç söz etmiyordu? Neden Çariçe onlara karşı kin besliyordu? Adrien işin içinde bir sır olduğunu anlıyordu. Bu sırrı ne pahasına olursa olsun çözmeliydi. Ağabeyi bunları düşünürken Floris derin bir uykudaydı. O gün, vaftiz babası olan Het-

man'ın kendisine anlattığı masalı rüyasında görüyordu. Bu, Kiev kentinin kuruluşunu anlatan bir masaldı. Çocuğun dudaklarında hafif bir gülümseyiş vardı ve incecik bir ter dalgası siyah saçlarını alnına yapıştırıyordu. Hetman'm sesini duyar gibiydi.

— «Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde iki kardeş varmış...»

— «Tıpkı benimle Adrien gibi, değil mi efendim?»

— «Evet, birincisinin adı Kij, ikincisinin adı Horiv'di bir de Libet adında bir kız kardeşleri vardı.»

— «Bu fena işte çünkü bizim kızkardeşimiz yok.»

Hetman, sözüne devam ediyordu:

— «Kij, «Tanrı Vergisi Bilgi Dağı» adını verdiği bir dağa yerleşmişti. Horiv ise yerleşmek için «Meleklerin Verdiği Cesaret Vadisi» adını verdiği bir vadiyi seçmişti.»

— «Peki kızkardeşleri nereye yerleşmişti?»

— «Kızkardeşleri «Temizlik Kıyısı dediği nehrin kıyılarına yerleşmişti. Üçü birlikte Kiev'i kurmuşlardı. Önce «Altın Kapı» yı yapmışlardı. Buradan ancak yüreği temiz olan insanlar geçebilirlerdi. Kötü yürekliiler oraya varır varmaz, elmastan bir ok yüreklerine saplanır, ruhlarını alıp götürürdü.»

Floris titriyordu. Rüyasında Adrien'le birlikte, Altın Kapı, önüne geldiğini görüyordu.

— «Benim yüreğim temiz, benim yüreğim temiz!» diye tekrarlıyordu rüyasında.

Kızkardeşleri Libet'in de yanlarında olmasını istiyordu ama onu bir türlü göremiyordu. Altın Kapının önüne geldikleri vakit gözleri kamaşmıştı. Kapı o kadar parlıyordu ki! Floris:

— «Bırakın, içeriye gireyim, yüreğim temiz benim yüreğim temiz benim» diyordu.

Birden inledi. Sivri bir uç göğsüne saplanmıştı. Elinde olmayarak hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladı:

— «Elmas ok ruhunu alıp götürüyor!» diye yüksek sesle söylendi.

Kulağının dibinde bir ses:

— «Sus, piç kurusu! Yoksa seni boğazlarım!» diye mırıldandı.

Floris, gözlerini açarak uyandı. Yüzünü göremediği bir adam hançerini boğazına dayamıştı. Floris içini çekti. Ne olursa olsun boğazına dayanan şey elmas ok değildi ya!..

Adam homurdandı.

— «Bir tek söz istemiyorum! Bağırayım deme!»

Sonra elinin çevik bir hareketiyle Floris'i kısıvrak bağladı ağzını tıkadı ve onu omuzuna alıp çadırdan dışarı çıktı, karanlıkta kaçıp gitti.

YIRMI BİR

Adam, Floris'in başının üzerinde bir değnek tutuyor, «Yürü pis herif.» diyordu. Floris bitkin bir haldeydi. Adam onu üç gündür Vinita bataklıklarının boğucu ve pis kokan havası içinde yürütüyordu. Zavallı çocuğun yüzü kıpkırmızı olmuş, yer yer şişmişti. Binlerce böcek üzerlerine yağıyor, yüzlerini, boyunlarını, ellerini sokuyordu.

Cildleri kırmızı noktalarla dolmuş, acımaya başlamıştı. Bastıkları yerde zehirli böcekler dolaşıyor, ama Floris'i dürtükleyerek yürüten adam hiç bir şeyi umursamıyordu. Floris'i bir cehennem işkencesi yaparak sü-rüklüyor, çocuk yürümediği zaman onu dayaktan öldürüyordu. Floris hiç bir şey söylemiyor, adam ağladığını görmesin diye dişini sıkıyordu. Ama içinde gittikçe daha büyüyen bir öfke hissediyordu. Petruşka amcası sağ olsaydı onu kaçıran adama kimbilir ne cezalar verecek, ona ne iş-

kenceler edecekti. Bunları düşünerek kendisini oyalamaya çalışıyordu.

— «Yürü bakalım solucan! Duydun mu dediğimi?»

Değnek Floris'in baldırlarına indi, çocuk acıdan sapsarı oldu. Gözlerinin dolduğunu hissetmişti, ama yutkun-du ve gözyaşlarını göstermemek için uzun kirpikli göz kapaklarını hafifçe indirdi. Yan gözle kendisini kaçır-an hain Araşev'in çiçek bozuğu yüzüne bakmıştı. Adam sı-rıtırarak onu tepeden tırnağa süzüyordu.

— «Demek o kadar gururlusunuz, küçük bey! De-mek o kadar gururlusunuz ki ağlamıyorsunuz! Vay vay vay. Eninde sonunda ağlayacaksın. Diz çöküp benden özür dileyeceksin. Seni köpek seni!»

Floris başını kaldırdı :

— «Beni öldürseniz de ağlamayacağım!» diye bağırdı.

Floris'in üzerine yağmur gibi şiddetli darbeler indi. Ama çocuk bu vuruşlardan garip bir zevk duyuyor gibiy-di. Çünkü bu vuruşlar içindeki intikam duygusunu kam-çılıyorlardı.

Araşev o gece Hetman'ın karargâhında karanlıkta bağlarını çözmüş, nöbetçilerin dikkatini başka bir yöne çevirmeyi başarmıştı. Oradan bağlarını çözdüğü anda kaçabilirdi ama intikam almak için Floris'i kaçırmanın daha yararlı bir şey olacağını düşünmüştü. Ardından adam gönderileceğini bildiği için Ukrayna'yı geçerek Moskova üzerine yürümekten vazgeçmişti. Bunu yaparsa Kazaklar ona yetişeceklerdi. Bu yüzden Floris'i de peşinden sürük-leyerek Vinita bataklarına doğru atılmış, Türk'lerin elin-de bulunan Karadeniz kıyılarına doğru yürümeye başla-mıştı. Floris'in ateşi çıkmıştı, tiril tiril titriyordu. Bir ara yorgunluktan bitkin bir halde kendisini bataklığın başladığı yerde yapışkan ve pis kokan toprağın üzerine attı. Araşev çocuğun ayaklarını ellerini bağladıktan son-

ra yiyecek bulmak için yanından uzaklaştı.

Floris : 'Ondan nefret ediyorum!' diye düşünüyordu. 'Ama şu anda benim yerimde Petruşka amca olsaydı ne yapardı acaba?'

Floris, açlığına ve yorgunluğuna rağmen içinde korku duymuyordu, umutsuzluğa da kapılmamıştı. Yanından bir yılan süzülüp geçti. Ama çocuk ona dikkat etmedi. Bataklığa ilk girdikleri gün yüksek otların arasında dolaşan korkunç sürüngenleri her görüşünde irkiliyordu. Şimdi ise onlara baktığı bile yoktu. Isırıklardan şişmiş olan yüzü acıyordu. Ağabeyini ve annesini düşündükçe gözleri dolu dolu oluyordu. Susuzluk hissediyordu. Ama yanı başındaki yeşile çalan suların öyle bir kokusu vardı ki, çocuğun midesi bulanıyordu.

— «Floris, Floris! Ben de buradayım.»

Floris, dirseğine dayanarak doğruldu. Kalbi hızlı hızlı atmaya başlamıştı.

— «Floris... Floris...»

Floris gözlerini oğuşturdu. Yüksek otlar hafifçe kırmıldıyordu. Aralarında Adrien göründü. Onun da yüzü şişmiş kızarmıştı. Hemen kardeşine doğru koştu, cebinden çıkardığı bıçakla ellerine ve ayaklarına bağlı ipleri kesti.

Floris gözlerine inanamıyordu. Şaşkın şaşkın ağabeyine bakarak :

— «Adrien! Nereden çıktın sen, çok şükür! Gene bir araya geldik ama beni yalnız bırakmayacağını biliyordum» diyordu.

— «Ben uyumuyordum. Araşev'in seni kaçırdığını gördüm ama adam hançerini boğazına dayadığı için bağıramadım. Elimden geldiği kadar saklanmaya çalışarak günlerce peşinizden geldim. Kimseye de haber veremedim. Çünkü izinizi kaybetmekten korkuyordum. Haydi gel kaçalım.»

Adrien bağlarını çözüp de Floris'in elleri ayakları serbest kalınca, çocuk yepyeni bir güç bularak ayağa fırlamıştı. Ama birden alaylı bir ses duyuldu, iki çocuk oldukları yerde donakaldılar.

— «Bize katılmakla büyük nezaket gösterdiniz, doğrusu!»

Fundalıkların arasında Araşev görünmüştü. Karargâhtan çaldığı bir tabancayı elinde tutuyor, kötü kötü sırtıp duruyordu.

— «Demek tek başına gelip kardeşini kurtarabileceğini düşündün öyle mi piç kurusu?»

Adrien, Araşev'e meydan okur gibi doğruldu.

— «Hetman Saratov, bütün Kazakları peşine gönderdi. Seni yakalayıp öldürecek!»

Araşev kahkahalarla güldü :

— «Yalan söyleme! Kardeşine söylediklerini işittim, küçük budala. Hiç kimseye haber vermediğini biliyorum. Ha! Ha! Ha! Her halde beni Moskova yolu üzerinde arıyorlar, ama Araşev o kadar budala değil. Ha! Ha! Ha!»

Deli gibi gülüyordu. Floris, adamın kendileriyle nasıl alay ettiğini görerek müthiş bir öfkeye kapılmıştı. Kızgınlıktan titriyordu. Bütün vücudu yanıyordu. Gözlerinin önünde kıvılcımlar titreşiyor, kalbi duracakmış gibi oluyordu. Birden dayanamadı, Araşev'in üzerine atılarak elini yakaladı, var gücüyle ısırıldı. Araşev'in elinden kan fışkırdı. Böyle bir hareketi hiç beklememişti. Canı acıyarak ulur gibi bağırdı. Daha önce çocuklar çok yorgun ve güçlerini tamamen yitirmiş göründükleri için onlardan hiç çekinmemişti. Ama Floris'in bu çevik atılışından sonra bir an şaşırdı. Ne yapacağını bilemedi. Çocuk dişlerini düşmanın eline iyice gömmüştü, ağzının kanla dolduğunu hissetmişti. Karşısındakini öldürmek isteği o anda zihnindeki bütün düşünceleri silivermişti. Araşev öfkeden çılgın gibiydi. Küfürler savurup duruyordu.

Birden tabancasının kabzasını Floris'in başına indirdi. Adrien kardeşinin başından kan aktığını görünce, ona doğru koştu. Floris yarı baygın halde yere düşmüştü. Adrien eğilerek :

— «Karşı koymaktan vazgeç! Kaçmak için başka bir fırsat buluruz!» diye mırıldandı.

Araşev onlara kinle bakıyordu. Elinin fena halde acıması onu adeta kamçılıyordu :

— «Piç kuruları! Bunu bana her ikiniz de ödeyeceksiniz. Hele bir kaçmaya yeltenin, sizi köpekler gibi geber-tirim!»

Bunu söyledikten sonra iki kardeşi birbirine bağladı ve yürüyüş yeniden başladı. Çocukları her an biraz daha mahveden bir cehennem yürüyüşüydü bu. Sürünge-lerin kaynaştığı bataklığın tam ortasına geliyorlardı. Kocaman kertenkeleler örümcekler, çeşit çeşit böcekler üzerlerine atılıyor, onları sokuyor ve soktukları yerde çok acı çektiren yaralar meydana geliyordu. Ama Floris artık eskisi kadar acı duymuyordu; ağabeyi yanındaydı ya artık başına daha kötü bir şey gelmeyeceğine inanıyordu.

Hain Araşev müşkül durumdaydı. Adrien'in gelişi hiç de işine yaramıyordu. Bunu bir olup bitti olarak kabul etmişti ama acaba çocuk doğruyu mu söylemişti? Kazaklar onları izlemiyorlar mıydı? Tabii köpekler bataklıklarda, onları bulamazlardı. Ama gene de acele etmek gerekiyordu. Sonra şeytan gibi iki çocuğu gözetlemek bir tanesini gözetlemekten daha zordu. Ama bir yerine iki küçük köleye daha iyi müşteri bulabilirdi... Araşev, Floris'le Adrien'e bakarak, yolda ölmezlerse köle pazarlarının ne kadar edebileceklerini hesaplamaya çalıştı. Çocuklar o sırada çok zavallı görünüyorlardı; ikisinin de yüzleri şişmiş, hatları bozulmuştu. Giysileri paramparça ve bataklığın yapışkan çamuruyla berbat olmuştu. Ama bir kez yıkandıktan ve karınları iyice doyurulduktan sonra

her halde daha iyi görüneceklerdi. İki çocuk hain adamın onlar için neler düşündüğünü akıllarından bile geçirmiyorlardı. Bununla birlikte hep tetikteydiler. Bir fırsatını bulup kaçmayı düşünüyorlardı. En küçük bir fırsatta ileri atılmaya hazır iki pars yavrusuna benziyorlardı. Ama Araşev onları gece sımsıkı bağlıyor, gündüz de tabancasının tehdidiyle önünde yürütüyordu. Floris ile Adrien artık zamanı bile unutmuşlardı. Kaç gündür bu bataklıklarda yürüyorlardı kimbilir...

Adrien kardeşine Fransızca olarak :

— «Hetman her hâlde izimizi bulmuştur, neredeyse buraya geliyordur!» diye fısıldadı.

Kardeşini teselli etmek istiyordu ama sözleri hiç de kesin değildi. Zaten çok pişmandı. Kendi kendine : 'Keşke Prens Romo ile anneme haber verseydim! Keşke Floris'in peşinden koşmadan önce durumu onlara bildirseydim. Aptalca davrandım!' diye düşünüp duruyordu.

Araşev tehdit edici bir hareketle : «Yürüyün piç kuruları ve bundan böyle Rusça konuşun, yoksa sizi öldürürüm! Haydi bakalım. Marş! Marş!» diye bağırdı.

Floris ile Adrien bakıştılar; bakışlarında birbirlerini desteklediklerini belirten bir anlam vardı. Nasıl edeceklerini bilmiyorlardı ama hissediyorlardı ki eninde sonunda bu adamdan intikamlarını alacaklardı. Hem de başkalarının yardımı olmadan.

Çocuklar birkaç ay içinde çok değişmişlerdi. Oradan oraya kaçarken olgunlaşmışlardı. Petersburg'da ise hayatın, annelerinin ve Petruşka amcalarının şımarttıkları, her dediklerini yaptıran iki küçük prenstiler.

Adrien : «Floris! Hatırlıyor musun olup bitenleri? Her şey o balodan bu yana ne kadar değişti.»

Floris cevap vermedi. İri gözyaşları yanaklarından aşağıya süzülüyordu. Artık Petruşka'yı hiç bir zaman göremeyeceklerdi.

— «Yürü! Pis herif! Ağlama öyle.»

Floris içinden : 'Petruşka amca, bize yardım et. Bu pis adamdan bizi kurtar! Onu işkenceler içinde öldür.' diye düşündü.

Hiç değilse böyle içini boşaltmaktan biraz ferahlık duymuştu. Ağabeyine : «Merak etme. Petruşka'nın ruhu bizi yalnız bırakmaz, muhakkak bize yardım edecektir.» dedi.

Daha iki uzun gün her tarafı kasıp kavuran bir güneş altında yürüdüler. Araşev çocukları yola getirdiğini, bundan böyle artık kendisine hiç karşı koymayacaklarını sanıyordu. Çünkü her ikisi de hiç itiraz etmeden yürüyorlardı. Daha çabuk yol alabilmek için ellerinin, ayaklarının bağlarını çözmüştü. Öğleden sonraydı, böcekler daha da şiddetli ısırıyorlardı. Zor ilerliyorlardı. Çünkü yüksek otlar gittikçe daha sıklaşıyordu. Bataklıktaki tehlikeli yerler otlardan iyice görünmüyordu. Floris, en önde yürüyordu. Adrien birden kardeşinin gözünün önünde kaybolduğunu gördü. Önce Araşev'in dikkatsizliğinden yakarlanarak kaçmak istediğini sandı. Arkasından gidecekleri ama, birden boğuk bir çığlık işitti. Adrien peşinden gelen Araşev ile birlikte bu boğuk sesin ve iniltilerin duyulduğu noktaya doğru koştu. Floris otların arasında bir çukura düşmüştü, içi pis kokan çamurla dolu bir çukura bekleme kadar çamura gömülmüştü. Çamur onu yavaş yavaş içine çekiyordu. Adrien saçlarının bile dikleştiğini hissetti. Dehşet içinde Petruşka amcalarının İsveçlilerle yaptığı savaşlar sırasında atlıların bile hareket eden o kaygan kapkara çamurun içine atlarıyla birlikte gömüldüklerini anlattığını hatırladı. Petruşka, bunlardan bir kaçını bir tahta parçası üzerine yüzüstü dümdüz yatarak kurtarmıştı. Böylece vücudu daha fazla direnç göstermiş ve çamura gömülmemişlerdi. Adrien bunu hatırlayarak çevresine bakındı. Tabii oralarda tahta yoktu. Gözünde funda-

lar ilişti. Adrien kardeşine seslendi :

— «Hiç kımıldama geliyorum!»

Araşev : «Hayır, ikinizi birden kaybetmek istemem! Yürü bakalım!» diye bağırdı.

Adrien arkasına döndü ve Araşev'in gerçekten Floris'i o bataklığın içinde bırakarak kendisini ileriye doğru sürüklemeye hazırlandığını anladı. Korkudan deli gibi olmuştu. Yere eğildi ağır bir taşı kaldırarak daha Araşev'in davranmasına fırsat vermeden korkunun da artırdığı bir güçle adamın yüzüne fırlattı. Taş Araşev'in alınına çarptı. Adam bir anda kandan hiç bir şey göremez oldu ve avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı :

— «Seni geberteceğim, köpek! Seni geberteceğim.»

Duyduğu acıdan olduğu yerde oradan oraya atılıyordu. Birden dengesini yitirdi ve Floris gibi, o pis kokan çamurlara düştü. Müthiş bir korku içinde bağırmaya başladı.

— «İmdat, imdat! Beni kurtarın. Beni kurtarırsan sana karşı iyi davranacağım. Söz veriyorum!»

Adrien, onun çığlıklarına hiç önem vermeden fundaların en iri dallarını araştırdı, onları kesip çamurun üzerine koydu ve yavaşça dalların üstüne uzanıverdi.

Yalnız ayaklarının sağlam topraktan ayrılmamasına dikkat ediyordu. Floris göğsüne kadar çamura gömülmüştü. Bu yapışkan bataklığın içinde neredeyse boğulacak gibiydi. Ama hiç sızlanmıyor, neler hissettiği ancak gözlerinden anlaşılıyordu. Adrien, dalların vücudunu taşıyacak kadar sağlam olduklarını ve çamura fazla gömülmediklerini anlamıştı. Kollarını uzatarak Floris'i ellerinden yakalamaya çalıştı. Neden sonra, vücudunun çamura gömülmemesine dikkat ederek kardeşini yavaş yavaş çekmeye başladı. Yavaş yavaş, her an biraz daha mesafe kazanarak ve sağlam toprağa her an biraz daha çekilerek kardeşini çıkarmaya çalışıyordu. Yanda hain Araşev, ba-

taklığın içinde çırpınıyor, avazı çıktığı kadar bağırmaya devam ediyordu.

— «İmdat! Bana yardım edin!!.. Bırak o pis oğlanı! Çıkar beni buradan! Sana istediğini veririm! Beni buradan çıkarırsan...»

Adrien dalların artık kendini çekmediğini, vücudunun gömülmek üzere olduğunu hissediyordu. Floris'i bırakarak başka dallar kesip bıraktığı yerden devam etmek zorunda kaldı. Bu çok yorucu bir işti; insanı yorgunluktan bitiriyordu. Çamur, sanki mahpus tuttuğunu bir türlü bırak istemiyor gibiydi. Sonunda Floris'in vücudu beline kadar çamurdan kurtuldu. Şimdi Adrien sağlam toprağa daha rahat tutunuyordu. Floris de kendi çabasıyla dalların üzerinde tutunmağa çalışıyordu. Bacaklarını çamurdan kurtarmıştı. İki kardeş, kan ter içinde kendilerini sağlam toprağın üzerine attılar. Bitkin bir haldeydiler. Soluk soluğa kalmışlardı. En küçük bir hareket yapmaya güçleri kalmamıştı. Biraz kendilerine geldikleri vakit hain Araşev'in hâlâ :

— «Beni kurtarın! Allah rızası için bepi terk etmeyin! Beni kurtarın, ben, sandığınız kadar kötü bir adam değilim. Size yalvarıyorum» diye bağırdığını duydular.

Adrien ona doğru döndü. «Canın çıksın! Cehenneme kadar yolun var!» diye bağırdı.

Floris daha birkaç dakika önce işkence içinde ölmesini istediği adamdan bir türlü gözlerini ayıramıyordu. Petruşka'nın çılgın dalgalar arasında boğulmak üzere olan zavallı gemicileri kurtarmak için baloyu nasıl terk ettiğini tekrar görür gibi oluyordu. Araşev gittikçe vücudunu daha çok içine çeken çamura daha fazla gömülerek inlemeye başlamıştı. Adrien, Floris'e doğru döndü.

— «Kendini daha iyi hissediyorsun değil mi? Haydi gel, şimdi bu bataklıklardan çıkmanın çaresini bulalım.»

Ama Floris kımıldamadı. Hâlâ Araşev'e bakıyordu. Adrien onu tutup sarstı.

— «Haydi Floris!»

Araşev, avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı :

— «Beni terk etmeyin küçük beyler! Beni bağışlayın! Ne olur, beni kurtarın! Size yalvarıyorum!»

Floris gene kararsızlık içinde bocaladı. Adrien'e baktı, sonra :

— «Cesaretinizi kaybetmeyin, size yardıma geliyoruz!» diye bağırdı.

Adrian fena halde kızmıştı :

— «Sen çıldırmışsın! Bu adam hainin biri. Bizi ele verdi, sonra da seni kaçırdı. Onu kurtarırsak, kimbilir bize neler yapar! Gebersin gitsin.»

Floris dalları kesmeye koyulmuştu.

— «Adrien, çok rica ederim, bana yardım et,» dedi. «Birkaç dakika sonra iş işten geçmiş olacak. Bu adamı kurtarmalıyız... Böyle ölmesine göz yumamam.»

Adrien söylenmeye başlamıştı.

— «Varsın ölsün! Bunu hak etti. Hem, sen de canımı sıkıyorsun işte!»

Ama söylendiği halde Floris'e yardım etmeye koyulmuştu. İki çocuk, dalların üzerine uzanarak adamı çekmeye çalıştılar. Ama Araşev, Floris'ten çok daha ağırdı. Bu yüzden haini korkunç bir ölümden kurtarmak için çok daha fazla çaba harcamak zorunda kaldılar. Didinmeyle, uğraşmayla geçen birkaç dakikadan sonra Araşev'in vücudu, yavaş yavaş çamurdan kurtulmaya başladı... Çocuklar sık sık işlerini yarıda bırakıyor, gidip başka dallar kesiyor, onları çamurun üzerine koyuyorlardı... Vücutlarının hafif oluşu, bu kurtarma içinde çok işlerine yaramıştı. Bir saat sonra Araşev de kurtarıldı. Üçü de o çamur dolu çukurun çevresinde kendilerini sağlam top-
rağın üzerine attılar. Artık alaca karanlık çöküyordu...

Floris ile Adrien kurtardıkları adamın kendilerine ne kadar kötü bir anlamla baktığını fark etmişlerdi. Yorgunluktan bayılacak bir haldeydiler, karınları açtı, tiril tiril titriyorlardı. Güneşin batışından sonra hava oldukça soğumuştur. Sonunda toprağın üzerinde yattıkları yerde uykuya daldılar. Ama gün doğarken uyandıkları vakit, gene birbirlerine bağlanmış olduklarını gördüler.

Araşev : «Haydi bakalım, ayağa kalkın,» diye bağıyordu. «İşte size zararsız, ölü bir yılan. Karnınız açsa onu yiyin. Ama acele edin. Haydi bakalım kımıldayın, piç kuruları.»

Adrien, Floris'e baktı :

— «Görüyorsun ya, hakkım varmış, onu çamurun içinde bırakmalıydık... Orada can vermeliydi.» dedi.

Bunu söyler söylemez, başına bir darbe indi... Floris, ağabeyine doğru eğilerek adamın verdiği ölü yılan parçasını uzattı... Kendisi de yiyordu ama, daha yerken midesi bulanıyordu.

— «Beni bağışla Adrien! Bütün bunlar benim yüzümden oldu... Her halde onu başımızdan defetmenin çaresini buluruz. Sabret.»

Adrien, bu söze verilecek cevap bulamadı. Ne garip bir mantıktı bu! Bunca çabalarının boşa gittiğini düşünüyordu... Bununla birlikte içinde garip bir ferahlık vardı; adamı kurtarmakla pek de kötü davranmadığını hissediyordu... Her halde Petruşka amcaları sağ olsaydı, bu davranışından ötürü onu kutlardı. İnsan düşmanını ancak mertçe bir savaşta öldürebilirdi.

Gücü yok eden, yorucu yürüyüş gene başlamıştı. Ama Floris, nedense böceklerin artık azaldığını, havanın da yumuşadığını hissediyordu. Birden bir kuş sesi işitiler. Biraz sonra bataklıkların artık kuruduğu bir yere geldiler. Otların yerini fundalıklar almıştı. Burası Vini-geydi. Bataklıklarının sonuydu. Artık çıkmışlardı. Uzaklar-

dan harikulâde güzel bir nehrin mavi suları görünüyordu. Bu temiz sudan içmek ve üstlerine başlarına yapışan o pis çamuru temizlemek istiyorlardı. Araşev de onları izlemişti.

Çocuklar içinde bulundukları tehlikeli durumu unuttarak birbirlerine su atıyorlardı. Araşev biraz ilerde aşap bir küçük ev görmüştü.

Oraya doğru yürüdü; evin çevresinde zayıf birkaç keçi otliyordu. Kapısında ise uzun, kirli sakallı bir Musevi görünmüştü. Üzerinde her yanı yamalı, eski püskü bir giysi vardı. Araşev'e :

— «Bir şey mi istedin dostum?» diye sordu.

Rahatça yalan söylemekten hiç çekinmeyen Araşev:

— «Bana ve oğullarıma yiyecek bir şey verebilir misiniz?» diye sordu.

İhtiyar Musevi eğildi :

— «Eleazar'ın fakir evi sana ve oğullarına açıktır.

Fakir yemeğimi paylaşmak isterseniz, buyurun.»

Eleazar, her yorgun yolcuya gösterilmesi gereken konukseverliğin kurallarına uyarak hiç konuşmadan onlara yemek ikram etti. Araşev, daha eve girmeden birbirine bağlı olan çocukların iplerini çözmüştü.. Şimdi Floris de, Adrien de, müthiş acıktıkları için artık karınlarını doyurmaktan başka hiç bir şey düşünemiyor, atıştırıp duruyorlardı.. Çocukların yorgun yüzü ve hain adamın «Oğullarına» bakarken gözlerinde beliren acımasız anlam, Eleazar'ın dikkatini çekmişti, ama ihtiyar bunu hiç fark etmemiş gibi davranıyordu. Floris ile Adrien karınlarını doyurduktan sonra Musevi'den yardım istemeyi düşünmüşlerdi ama ihtiyara bakınca çok yaşlı ve yorgun olduğunu anlamışlardı; bu derece yorgun bir insanın onlara yardımı olamazdı. İki kardeş, hiç konuşmadan sadece bakışarak birbirinin düşüncelerini anlamış, kaçışlarını ertelemeye karar vermişlerdi.

Araşev, çanağının içindeki çavdarlı yemeği kaşıkla-
yarak :

— «Sana bir şey soracağım babalık. Hacıbeye giden en kısa yol hangisidir?»

İhtiyar bu soruya hiç şaşmamış göründü.

— «Sen oraya mı gitmek istiyorsun? O halde Dinyester nehri boyunca sekiz gün sekiz gece yürümelisin, kıyıları izlersen, Karadeniz'e varırsın. Orada Hacıbey ka-
lesini görürsün.»

Eleazar konuğu ile «Oğulları» giderken bir süre arkalarından baktı. Tamamen gözden kaybolmalarını bekledi ve uzun kara giysiyi kaldırarak tam aksi yönde koşmaya başladı. İhtiyar bacaklarının var gücüyle koşuyordu.

Araşev, Floris ile Adrien'i tekrar bağlamıştı. Ellerini oğuşturarak sırtıp duruyordu :

— «Kazandım! Bataklığı geçtik. İkiniz de elimdesiniz artık.»

Floris gururlu bir tavırla :

— «Biz hayatınızı kurtardık! Bakalım sen bize ne yapacaksın?» dedi.

Araşev, bir kahkaha attı :

— «Ne mi yapacağım? Size gayet güzel bakacağım, sizi iyice besleyeceğim. Güzel, şişman ve sağlıklı olmanızı sağlayacağım.»

Floris ile Adrien adamın ne demek istediğini bir türlü anlamıyordu. Araşev, daha da büyük bir neşeye gümeye başlamıştı. Belliydi ki durumdan çok memnundu.

— «Vah, vah, güzel yavrularım. Demek hâlâ anlamıyorsunuz öyle mi?»

Gülmekten neredede ise boğulacaktı. Sonunda sakinleşerek :

— «Sizi Selim Paşa'ya satacağım. Köle olarak. Bundan böyle onun köşkünde hizmet göreceksiniz!»

Floris ile Adrien derin bir soluk aldılar. Bütün bunlar, onlara pek o kadar kötü görünmüyordu. Floris :

— «Köle olmak ne demek?» diye sordu.

Araşev, hâlâ gülüyordu, neredeyse kahkahalardan boğulacaktı.

YİRMİ İKİ

Hacıbey eski bir Yunan köyünün kalıntıları üzerine kurulmuştu. Kocaman bir kalenin çevresinde toplanmış daracık sokaklardan meydana gelmiş küçük bir kentti. Ukraynalılar, buraya Odessa yani, «Karadeniz'in incisi» diyorlardı. Türklere ait olan bu kentte bütün ırklara mensup insanlar görülebilirdi. Musevi tüccar, Ermeni ile alış-veriş ediyor; Yunanlı Moldavyalıya sesleniyor; Çerkez, Malta Adasından gelmiş bir adamla kadeh tokuşturuyordu. Bu birbirleriyle iyi geçinen kozmopolit kalabalıktan etrafa bir neşe, bir canlılık yayılıyordu. Floris ile Adrien, pazarda gördüklerine şaşmış kalmışlardı. Kuzey sislerinin arasında hiç böyle bir kent görmemişlerdi. Yüzleri örtülü kadınlara hayret ediyorlardı. Sokaklarda herkes birbirine selâm veriyor, herkes birbiriyle sohbet ediyor, gülüyor, bağıırıyordu; uzaklarda denizin üzerinde gemiler hafif hafif sallanıyorlardı. Güneşin altın ışınları kumların üzerinde yansıyor, gözleri kamaştırıyordu. Askerler salaş bir sahne üzerinde yarı çıplak oynayan bir köleyi seyrediyor, kahkahalarla gülüyorlardı. Zenci bir çocuk, annesini çağırıp duruyor, ama kimse seslenişlerine önem vermiyordu.

Araşev, askerlerden birine yaklaşıarak :

— «Beni buranın Emiri olan Selim Paşa'ya götürür müsün? Kendisine satmak istediğim şeyler, onu çok ilgilendirecektir.»

Adam, üstleri başları yırtık pırtık, ciltleri güneşten yanmış, çocuklara şöyle bir baktıktan sonra :

— «Satmak istediğin şeyler bunlar mı? Bu cılız yaratıkları Selim Paşa ne yapsın?»

Floris, kendilerine, «Cılız yaratık» ve «Mal» gözüyle bakılmasına fena halde kızmıştı. Araşev, güvenli bir tavırla sırttı :

— «Beni efendinin yanına götürürsen, sen de zengin olursun, ben de.» dedi.

Asker bir an kararsız kaldı, sonra kayıtsız bir tavırla ona kendisini izlemesini işaret etti.

Selim Paşa, Araşev ile iki çocuğu tepeden tırnağa süzdü. Bir sedir üzerine oturmuş, nargile içiyordu. Yanında dimdik sert yüzlü iki er nöbet bekliyorlardı. Floris, içinde bir endişe hissetti. Korkusunu belli etmemek için onları soktukları odada çevresine bakınıyordu. Burası büyük beyaz bir odaydı. Dört bir yanında ince sütunlar vardı. Duvarları yeşil ve al renkte sırma işlemeli perdelerle örtülmüştü. Kentin gürültüsü Hacıbey Kalesinin ortasında bulunan beyaz köşkün bu odasına, ancak uzaktan uzağa ve çok hafif duyuluyordu. Selim Paşa, yumuşak bir tavırla :

— «Kimsin ve ne istiyorsun?» diye sordu.

Floris, emirin, konuşurken nedense hafifçe titrediğini fark etmişti. Adrien'e ise Emir'in gözlerinin içi gülüyormuş gibi geliyordu. 'Bize mi gülüyor acaba? Ama bizim gülünecek halimiz yok ki!' diye düşündü.

Araşev : «Ben Ukrayna'da yaşayan eski bir Kazak'ım. Yüce sultanın adamlarıyla her zaman iyi ilişkim olmuştur, efendim.» diye söze başladı.

Selim Paşa, bütün bunlar onu hiç ilgilendirmiyormuş gibi kayıtsız bir işaret yaptı. Araşev, yerlere kadar eğildi ve devam etti :

— «Size iki Rus kölesi getirdim, sayın Emirim. Belki bunlarla ilgilenirsiniz.»

— «Evet ama, bu köleler bana pek iyi durumda görünmüyorlar.»

— «Ah, ne yapayım! Onlara kendi oğullarım gibi baktım. Ama ben de fakir bir insanım ve onları satmak istememin tek nedeni, sizi memnun etmek isteyişimdir.»

Floris, umutsuzluk içindeydi. İçinden Araşev'i öldürmek geliyordu. Emir gülümsüyordu. Parmaklarını biraz gül suyuna batırarak dudaklarına sürdü; sonra :

— «Peki bu çocukların anası, babası kim?» diye sordu.

Adrien ile Floris, Araşev'i daha da öfkelendirmek için mahsus dimdik durarak kendilerini Fransız tanıttılar.

— «Ben Vilnöv - Karamey kontu Floris'im. Bu adam yalancının biridir! Bizi kaçırmıştı.»

— «Ben de Kont Adrien dö Vilnöv - Karamey'im ve kardeşim haklıdır. Bu adam hainin biridir.»

Emir, sakın bir tavırla :

— «Ama sen bana yalan söyledin! Bunlar Fransız!» dedi.

— «Sayın Emirim, izin vererseniz size bir şey söylemek istiyorum.»

Araşev, sesini alçaltmıştı. Birden Emir'in oturduğu sedire yaklaştı.

— «Bu çocuklardan biri sizin için çok önemlidir, çünkü babası...»

Adrien, cümle'nin başını işitmişti ama, sonunu çıkaramamıştı. Emir, hafifçe öksürdü.

Araşev, başka ne söyleyeceğini bilemiyordu. Şaşır-mıştı. Hiç bir şey istediği gibi gitmiyordu. Çocuklara öfkeyle bakarak dişlerinin arasından :

— «Doğru dürüst davranın. yoksa sizi öldürürüm!» diye fısıldadı.

Floris öfkeyle : «Geber pis köpek!» diye bağırdı.

Emir, çocuğun cesaretini görerek kahkahalarla güldü. Neden sonra tekrar ciddileşti :

— «Bu çocuklar çok kötü terbiye almışlar! Bunları satın alabileceğimi sanmıyorum.» dedi.

Araşev itiraz etti : «Sayın Emirim, bunlardan birinin kim olduğunu ve ne kadar işine yarayacağını biliyosun. Sana yemin ederim ikisi de kuzu gibidirler.»

Emir, Floris ile Adrien'e yaklaşımlarını işaret etti. İki çocuk birbirlerine baktıktan sonra Emire yaklaştılar. Emir ellerini çırpı. İçeriye hemen hemen iki metre boyunda, dev gibi bir adam girdi.

— «Mustafa! Bu iki yumurcağı içeri götür. Gerek-tiği gibi terbiye edilsinler!»

Emir, bunu söyledikten sonra arkasına dayandı ve tekrar güldü. Araşev endişeyle :

— «Bu çocuklar, her halde bin rupi ederler, öyle değil mi?»

— «Üzülme canım, sana çok daha fazlasını vereceğim, çok daha fazlasını...»

Floris ile Adrien karşılarında dağ gibi duran adama endişeyle bakıyorlardı. Mustafa bir şeyler homurdandı ve eğilerek Floris ile Adrien'i basit birer paketmişler gibi koltuklarının altına kıstırdı. Floris, korkuyla Adrien'e bakıyordu. Acaba kendilerini nereye götürüyorlardı?

Köşkün içinde yapılan bu geçit, iki çocuk için oldukça gurur kırıcıydı. Fiskiyeli havuzların bulunduğu beyaz avlulardan geçildi. Çiçek tarhların arasında uzanmış kadınlar, o kocaman adamın minik iki çocuğu paket gibi taşıyışına bakıp gülüyorlardı. Çocuklar önce çırpınarak Mustafa'vı ısırarak istemişlerdi ama, o dev gibi adam hiç bir şey hissetmiyor gibi, sakın sakın yoluna devam edi-

yordu. Avlulardan birinin dibinde bir kapının önünde nöbetçiler vardı. Mustafa boncuklu bir perdeyi yana çekti ve koltuklarının altında kısıtıp getirdiği iki çocuğu beyaz kemerli büyük bir odaya bıraktı. Odayı renk renk ipek yastıklarla dolu sedirler süslüyordu. Denize açılan ve batan güneşe bakan balkonda ince yapılı bir genç duruyordu. Mustafa içeri girince genç adam arkasına döndü. Bu, Mili'ydi. Genç kadın hiç bir söz söylemeden gözleri dolu dolu olmuş bir halde çocuklarına kollarını uzattı. Uzun süre birbirine sarılmış olarak kaldılar. Mustafa, olup bitenleri iri gözlerini ikide bir silerek seyrediyordu. Sonunda Mili çocuklarının kollarından sıyrıldı.

— «Li Kang! Eliza! Fedor! Hepiniz gelin!»

Oda bir anda sadık hizmetkârlarla doldu. Hepsi de Floris'le Adrien'e doğru koşarak yüzlerini, gözlerini öpmeye başladılar. İki çocuk soru soramayacak kadar şaşkındılar. Topal Mariana bile oradaydı. Floris birden başını kaldırarak :

— «Peki ama Prens Romo ile Hetman nerede anne?» diye sordu.

— «Onlar Emir'in yanında. İkisi de hain Araşev'in suçlu olduğuna tanıklık ediyorlar.»

Adrien : «Demek içeride olup bitenleri gördüler öyle mi?»

— «Evet. Emir öyle istedi.»

Floris ile Adrien birbirlerine baktılar. Şimdi, Emir'in neden iki de bir kahkahalarla gülmek istiyormuş gibi davrandığını anlıyorlardı.

Adrien gene mırıldandı : «Buraya nasıl geldiniz? Anlatsanıza anne!» dedi.

Mili cevap vereceği sırada içeriye Emir girdi. Yanında Hetman Saratov ile Prens Romo vardı. Floris'le Adrien sevinçle kollarına atıldılar. Selim Paşa, Mili'ye doğru yürüdü.

— «Hanımefendi durumdan memnun oldular mı?» diye sordu.

Mili'nin gözleri hâlâ dolu doluydu. Emir'in uzattığı eli sıkı.

— «Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum Paşa Hazretleri. Bize çok iyilik ettiniz. Tekrar tekrar teşekkür ederim.»

Emir, hafifçe kızardı. Hristiyan kadınların iltifatına alışık değildi. Gerçi haremde birkaç Hristiyan odalık vardı ama onlar Mili gibi soylu kadınlar değildi. Mili ise onu hem kibar tavırları, hem de erkek elbiseleri ile şaşırtıyordu. Emir elini yavaşça çekerek :

— «Hain Araşev tutuklanmıştır. Derisini yüzdürecek onun!» dedi.

Mili sarardı. Hetman Saratov yanlarına yaklaşarak :

— «Emir hazretleri büyüklük ve cömertlik gösterdiler. Ama ben gene de kendilerinden o haini cezalandırmak zevkini bana bırakmalarını rica edeceğim.»

Selim Paşa'nın gözleri pırıl pırıl oldu. Bu Kazak reisi eski adamlarından birine nasıl bir ceza verecekti? Bunu merak ediyordu ama, nezaketi sormasına engel oluyordu. Hetman, Emir'in gözlerindeki soruyu anlamıştı. Acımasız bir tavırla gülümsedi.

— «Onun lâayık olduğu cezaya çarptırıldığını göreceksiniz?» dedi.

Prens, Floris ile Adrien'i kucaklamıştı mutluluktan nerede ise boğulacak gibi oluyordu. Tam amacına ulaştığı sırada görevini yerine getirememekten o kadar korkmuştu ki!

Mili, sabahın erken saatlerinde oğullarının ortadan kaybolduğunu görünce derin bir umutsuzluğa kapılmıştı. Prens Romo, onun bu halini görünce çıldıracağını sanmıştı. Hetman Saratov, Araşev'in peşinden Kazaklarını göndermişse de, hiç kimse hainin hangi yoldan nereye doğ-

ru gittiğini söyleyebilecek durumda değildi. Köpekleri de salmışlardı ama, hayvanlar kısa bir süre içinde Araşev'in izini kaybetmişlerdi. Hetman'ın karargâhında herkes derin bir üzüntü içindeyken boşu boşuna yapılan araştırmalardan on gün kadar sonra, üstü başı çamur içinde ihtiyar bir adam çıkagelmişti. Yaşından umulmayacak bir çeviklikte atından indiği sırada hayvan yorgunluktan yere yıkılmıştı. İhtiyar Hetman'ın önünde eğilerek :

— «Sen iki çocuğu arıyorsun değil mi Hetman?» diye sormuştu,

Mili, ürpermişti!

— «Kimsiniz, soylu ihtiyar? Eğer çocuklarımı gördüyseniz Tanrı rızası için söyleyin.»

İhtiyar, Mili'yi tepeden tırnağa süzmüştü :

— «Evet gördüklerim senin oğullarındı kadın, tıpa tıp sana benziyorlardı. Bir adam onları sürüklüyor, babaları olduğunu söylüyordu. Ama ihtiyar Eleazar, sözlerine hiç inanmadı.»

Hetman Saratov ise hâlâ adama güvenemiyordu.

— «Neden gelip bana haber veriyorsun? Hem, bizim bunları aradığımızı nereden biliyorsun?»

İhtiyar adam gülmüştü.

— «Ben faizciyim. Bu bölgede üç yüz verstlik yerde herkesi tanırım. Her şeyi bilirim.»

Prens Romo, ona küçümseyen bir tavırla bakmıştı :

— «Seni gidi! Söyle bakalım, bu verdiğin bilgi karşılığında kaç para istiyorsun?»

İhtiyar adam doğrulmuştu :

— «Benim isteğim sadece sana yardım etmektir, Prens.»

Hetman, bir harekle Prens Romo'nun öfkesini yatıştırmış, ihtiyara yaklaşmıştı.

— «Seni tanıyacak gibiyim.»

— «Evet, herhalde hatırlamışsındır Hetman, ben bu-

raya sana olan borcumu ödemeğe geldim. Bundan on yıl önce Tatarlar, evimi ateşe verip, kızım Bebekâ'yı kaçırmaya çalıştıkları sırada Kazaklarının başında imdadıma yetişmiştin. Bizi kurtarmıştın. Bu yüzden sana yardım etmeğe geldim.»

Hetman, sakalını sıvazlayarak gülümsemişti.

— «Şimdi hatırlıyorum seni. Söyle bakayım dostum, nerede bu çocuklar?»

— «O adam çocukları Vinita bataklıklarından geçirdi.»

Hetman : «Bu olacak bir şey değil!» diye bağırmişti. «Oradan geçen hiç kimse sağ kalamaz.»

Eleazar gülümsemişti!...

— «Onlara bir şey olmamıştır, Hetman, merak etmeyin. Çünkü bu çocuklar birer aslan yavrusudur.»

— «Peki neredeler şimdi?»

— «Adam, onları Hacıbey Kalesine götürüyordu. Öyle sanıyorum ki onları Emire satmak istiyor. Yaya gittikleri için dört gün, dört gece sonra orada olacaklar.

Mili, birden sinirlerinin boşandığını hissetmişti.

— «Oğullarım köle olarak satılacak ha? Ne korkunç şey! Allahım!»

Hetman Saratov : «Dört gün, dört gece mi dedin? Biz atlarımızla dört nala gider, gece - gündüz yol alırsak onlardan önce oluruz orada. Üzülmeyin Kontes, Emir Hazretleri bizim yakın dostumuzdur.»

Mili korku içindeydi :

— «Ama nasıl olur, Hetman? Türkler, Ruslar'dan nefret etmezler mi? Emir nasıl dostunuz olabilir?»

Hetman Saratov gülümsemişti : «Siz kuzeyden geliyorsunuz Kontes Hazretleri. Burada ise Ukrayna'nın güneş altında insanların birbirleriye savaştıkları halde, naneş olup da dost kaldıkları daha kolay anlaşılır. Belki günün birinde Hacıbey Kalesini ele geçirir, onu bir Rus ken-

ti haline getiririm. Ama yüreğim o kalenin Emiri için gene de dostluk duygularıyla dolu olacaktır ve bir gün savaşta Emir beni öldürürse kesin olarak biliyorum ki, arkamdan ağlayacaktır.»

Emir Selim Paşa, onları ancak Doğulularda görülen bir konukseverlikle karşılamıştı.

— «Evimi kendi evin bil kardeşim. Dostlarının da başımın üstünde yerleri var. madem ki seninle birlikte geldiler.»

Prens Romo, elinde olmayarak : ‘Yanımızda Hetman olmasaydı, bu adam her halde nezakette gene de kusur etmeyerek başımızı kopartırdı,’ diye düşündü.

Gerçekten de Karadeniz Türklerin himayesi altındaydı. Her yakalanan Hristiyan satılmak üzere köle olarak İstanbul’a, ele geçirilen kadınlar da haremlere gönderiliyorlardı. Bu bakımdan Prens Romo yanılmıyordu. Ama Emir, dostu Hetman’ın isteğini kabul etmiş, ancak bir şart ileri koşmuştu:

Haini yakalamak için bir tuzak kuracaktı ama çocukları herkesten önce görmek istiyordu. İsteğini kabul eden Prens Romo ile Hetman, salonu çevreleyen sırmalı perdelerin arkasına gizlenmişlerdi.

Floris’le Adrien annelerinin bir işareti üzerine Emire yaklaştılar.

— «Özür dileriz efendim... Bilmiyorduk ki... Siz bize karşı çok...» Ama emir, yaptıkları açıklamaları bir el işaretiyle durdurdu. İçini çekti.

— «Ne yazık ki Hristiyan’sınız.»

Bunu söylerken Mili’ye doğru dönmüştü.

— «Dininizi değiştirmek isterseniz, burada kalabilirsiniz. O zaman çocuklarınız ileride vezir bile olabilirler. Bu teklifimi kabul etmez misiniz?»

Mili böyle bir teklifle karşılaşacağını hiç ummadığı için şaşırıp kalmıştı. Çocuklarının günün birinde vezir ol-

maları ihtimali aklına bile gelmemiştir. Emiri kırmamak için nasıl bir cevap vermek gerektiğini düşündü.

— «Çocuklarım atalarının dinine mensuptur. Nasıl ki sizin çocuklarınız da kendi atalarınızın dinindendir. Onları Fransa'ya götürmek zorundayım. Ama şuna inanmanızı isterim ki sizin sayenizde yüreğimizin bir parçası da-ima burada, bu kentte kalacak.»

Emir içini çekti : «Fransız kadınlarının çok havai olduğunu söylerlerdi. Ama şimdi hiç de öyle olmadığını anlıyorum. Siz, korkusuz bir kadınsınız, çocuklarınız uğruna hayatınızı kaç defa tehlikeye atmışsınız. Bundan böyle beni dost biliniz.»

Bunu söyledikten sonra soylu bir adam olduğunu belli eden bir tavırla odadan çıkıp gitti.

Ertesi sabah Floris ile Adrien bir davul sesiyle uyanırlar. Hemen balkona koştular ama oradan hiç bir şey göremediler. Çünkü balkon denize bakıyordu. O zaman avluya doğru gittiler. Karşıdan uzun siyah saçlı, gözleri ateş gibi yanan çok güzel bir küçük kız koşuyordu. Floris, acele ettiği için farkında olmadan ona çarptı.

Küçük kız, hiç de iyi olmayan bir Rusça ile :

— «Dikkat etsene, gâvur oğlu!» diye bağırdı.

Floris fena halde kırıldı. «Küçük kızlara yakışır bir nezaketten yoksunsunuz. Ama gene de sizi düşürdüğüm için özür dilerim.» dedi.

Bunu Türkçe söylemişti. Li Kang, yıllardır Adrien ile Floris'e başka diller arasında Türkçeyi de öğretmişti.

Küçük kız şaşırıp kaldı, Floris'e dikkatle bakıyordu. Türkçe konuştuğunu işittiği anda tavrı değişmişti. Gülmseyerek konuşuyordu. Dudaklarının arasından küçük muntazam dişleri görünüyordu.

— «Sana kırgın değilim, tabii istesem beni düşürdüğün için seni falakaya çekmelerini, eşek sudan gelinceye

kadar dövmelelerini emredebilirdim. Ama bunu yapmayacağım. Haydi gel benimle!

Floris : «Nereye gidiyoruz?» diye sordu.

— «Sen sus! Yalnız beni izle. Çok ilgi çekici bir şey göreceksin.»

Adrien, onunla hiç konuşmayan ve kardeşinin karşısında bu derece otoriter bir tavır takınan bu küstah kızın, akıl almaz, budalaca tutumuna fena halde kızmıştı. Floris'in onun sinir bozan tavırlarına kapılması, her gittiği yerde onu bir köpek yavrusu gibi izlemesi onu fena halde öfkeliendiriyordu. Floris, ağabeyisini tamamen unutmuş gibiydi. Adrien bir an kararsızlık içinde ne yapacağını bilemedi, sonra her şeye rağmen arkalarından gitmeye karar verdi. Küçük kız onları Odesa meydanına bakan ve Hacıbey Kalesinin dibinde bulunan bir balkona götürdü. Gösteriyi izlemek için meydanda büyük bir kalabalık toplanmıştı. Alelâcele tahtadan bir platform kurmuşlardı. Emir, Hetman Saratov ve Prens Romo oradaydılar. Ama Floris, annesi ile hizmetkârlarının orada bulunmadığını görmüştü. Buna karşılık Li Kang, Fedor ve Topal Marina en ön sıraya oturmuşlardı. Davullar çalınıyordu. Emir'in askerleri, tahta platformun çevresinde toplanmışlardı.

Elbiseleri ve beyaz sorguçlarla süslü kırmızı sarıkları güneşin altında ıslıl ıslıldı. Meydanın öbür ucunda on Kazak bekliyordu. Onların da sırtında ince yünden altın sırmalı Çerkez elbiseleri vardı. Kalpaklarını tâ alınlarına kadar çekmişlerdi, bellerine de savaşta kullandıkları kısa ve ucu hafifçe kıvrık kılıçlarını takmışlardı. Halk, sabırsızlık içinde homurdanıyordu. Floris, bulundukları balkonda küçük kıza doğru eğilerek :

— «Sizin adınız ne?» diye sordu.

— «Yasemin! Emir'in kızıyım ben. Ama konuşma şimdi! Sus ve bak.»

Dört er, meydanın ortasına doğru gelmişlerdi. Aralarında elleri, kolları bağlı bir adam vardı. Kalabalık birden susuverdi. Tutsak avazı çıktığı kadar :

— «Bana acıyın, imdat imdat!» diye bağıırıyordu. Floris ile Adrien, sarardılar. Bu gördükleri hain Araşev idi...

YİRMİ ÜÇ

Emir, tiksintiyle :

— «Şimdi gebereceksin hain!» dedi.

Yeniçeriler, Araşev'in tahta çıkıntının önünde diz çöktürttüler. Romo, başını öbür yana çevirdi. Bu tip gösterileri hiç sevmezdi. Selim Paşa, Hetman Saratov'a doğru döndü.

— «Bu tutsak senindir kardeşim!» dedi.

Hetman, teşekkür anlamında hafifçe eğilerek ayağa kalktı, sonra yüksek sesle :

— «Araşev, Ukrayna seni evlât olarak reddediyor. Kazakların verdikleri cezaya çarptırılacaksın.»

Hain Araşev'in artık bağırmaya gücü yoktu. Korkudan gözleri kayıyor, akı görünüyordu. Alışılmamış bir sahneye tanık olacağını hisseden kalabalık bağırıp çağırmaya başlamıştı. Emir'in bir işareti üzerine, Araşev'i meydanın tam ortasına getirdiler. Orada içini bir adam alabilececek kadar derinlikte bir çukur kazılmıştı. Araşev, kendisine verilecek olan cezayı her halde anlamıştı. Çünkü tekrar can havliyle bağırmaya başladı :

— «Hayır, hayır, yalvarırım yapmayın. Beni kurtarın, imdat!»

Floris ile Adrien bu sesleri işitmek için kulaklarını tıkamışlardı. Küçük Yasemin ise gözleri pırıl pırıl, dudakları nemli, merakla bakıyordu. Heyecanla :

— «Canım dinlesenize, baksanıza.» diyordu.

Askerler, Araşev'i çukurun içine attılar. Kalabalıkta dalgalanmalar, gülüşmeler oldu. Herkes uygulanan bu ceza konusunda kendine göre bir düşünce yürütüyordu. Kaledede çeşitli işkenceler uygulanırdı ama, böyle bir şey henüz bilinmiyordu. Askerler hainin çığlıklarına hiç önem vermeden soğukkanlılıkla çukuru doldurmaya başladılar. Biraz sonra toprak Araşev'in boynuna gelmişti. O zaman askerler toprağı hainin başının etrafında elleriyle bastırarak düzelttiler. İşlerini bitirdikten sonra da tahta platforma doğru çekildiler. Renk renk sarıkları olan bir kalabalıkla dolu meydanın korkunç bir görünüşü vardı. Bütün bu insanlar, heyecanla, cehennemden çıkıyormuş gibi toprağın içinden çıkan insan başına bakıyorlardı. Hetman Saratov, eliyle bir hareket yaptı. Bu işareti bekleyen on Kazak hep birlikte kılıçlarını çekerek savaş çığlıkları attılar.

Araşev'in saçları korkudan dimdik olmuştu. Toprağın içinde nerede ise boğulacakmış gibi olduğu halde gene de korkuyla bağırarmaya gücü yetiyordu. Gene davullar çaldı. Hetman bir başka işaret yaptı. Bunun üzerine Kazaklardan biri atını hafifçe mahmuzlayarak ileri fırladı ve dört nala Araşev'in başına doğru gitti. Kazak kılıcını çekmişti.

Seyirciler soluk soluğa kalmışlardı. Herkes Kazağın dört nala giderken kılıcını savurarak mahkûmun basını kesmeye çalışacağını anlamıştı. Ama biraz sonra hayal karaklığını belirten mırıltılar duyuldu; kılıç Araşev'in boynunun bir - iki santim yanmdan geçmişti. Bunun üzerine gruptan bir başka Kazak ayrıldı, atını daha da hızlı sürüyor, dört nala geliyordu. Başın bulunduğu yere gelince bir çığlık attı ve kılıcı ile zavallının boynunu sıyırdı. Kırmızı bir kan, kalenin tuğla rengi toprağının üzerine fışkırdı. Bir kadın çığlık attı; öyle can alıcı bir çığ-

lıktı ki seyirciler daha da yüksek sesle bağırışmaya başladılar. Üçüncü bir atlı dört nala geldi. Kazakların en büyük ustalığı kılıcı ancak başın bulunduğu yerin hizasına gelince savurmaktı. Önceden hazırlanmadan geliyor, başın hizasına ulaşır ulaşmaz eğerin üzerinde eğiliyor, kılıcı savuruveriyorlardı. Hain Araşev sadece hafif yaralanmıştı. Garip bir kadere boyun eğiş sarmıştı varlığını. Korkunç bir ölüme mahkûm olduğunu biliyordu. Ama gene de yaptıklarına pişman değildi. Halk hastalıklı bir neşe içinde çılgınlığa kapılmış gibiydi. Dördüncü Kazak hâlâ sağ olan hainin alnını yarmıştı. Bir beşincisi gözünü çıkardı; adamın gözü bir buçuk metre kadar ileriye fırladı, bunun üzerine adamın biri atıldı ve fırlamış olan gözü kahkahalar arasında kaptı. Seyircilerin heyecanı son haddini bulmuştu. Hetman Saratov, sahneyi kılı kıpırdanmadan seyrediyordu.

Romo sapsarıydı. Savaş alanlarında insan öldürmeye alışık. Ama bu tür işkencelerden nefret ediyordu. Li Kang ile Fedor, halkın arasına katılmış, bu gibi sahnelere alışık olan insanların tavrıyla sakın sakın bakıyorlardı. Topal Marina :

— «Geber, köpekoğlu köpek! Cehennemin ateşleri içinde kavrul.» diye bağırdı.

Bir başka kılıç darbesi hainin başına isabet etti ve onu ikiye yarıdı. Artık yaşayıp yaşamadığı belli değildi. Açık kalan tek gözü irileşmişti. Korkunç bir görünümü vardı. Sonunda Kazaklardan biri kılıcını boynuna vurarak damarlardan birini kesti. Siyah bir kan fışkırdı. Floris ile Adrien tünedikleri yerde artık soluk alamaz haldeydiler; ikisi de sapsarı olmuş, ter içinde kalmışlardı. Dehşet içinde kaldıkları halde, gene de olup bitenlerden gözlerini ayırmıyorlardı. Küçük Prenses Yasemin onlara alaylı alaylı bakıyordu. Kazaklar hainin kalıntıları üzerinden bir cehennem uğultusu içinde rüzgâr gibi dört

nala geçiyorlardı. Biri hainin başını tamamen koparmış, Araşev'in başı toprağın içine gömülü olan vücudundan beş altı metre ileriye fırlamıştı.

Kanlı yarış kazanan adam dört nala gitti; rüzgâr gibi giderken atının karnının altından geçmiş, sonra gene sırtına tırmanmıştı. Araşev'in başının bulunduğu yere ulaşınca kılıcını ona sapladı ve başı kaldırarak, onu kılıcının ucunda çevire çevire, bağıra bağıra bir kaç kez avluyu dolaştı; korkunç baş kılıcın ucunda duruyordu.

Kan hem Kazağın, hem de önde avaz avaz bağırان seyircilerin üzerine fışkırıyordu. Kazak tahta platformun önünde durdu, atından indi ve gelen Hetman'ın emirin ve Prens Romo'nun karşısında eğildi.

Emir gülümsedi : «Aferin! Becerikliymişsin!... Kutlarım seni. Bu başa gelince, onu köpeklerle ver. Vücudunu da,» dedi.

Floris ile Adrien gördükleri sahnenin dehşetinden şaşkın bir halde avlunun gölgeli bir yerine çekilmişlerdi. Mideleri bulanıyordu. Kendilerini tutamayarak onlara alaylı alaylı bakan, kahkahalarla gülen Yasemin'in gözü önünde istifra ettiler.

— «Siz ne garip çocuklarsınız! Hiç bir şey sizi ilgilendirmiyor.»

Bir süredir çocuklarını her yerde arayan Mili, küçük avluya girdi. Kalenin alt tarafına bakınca yavaş yavaş dağılan kalabalığı gördü ve çocuklarının nasıl bir sahneye tanık olduklarını anladı. Hâlâ Kazağın kılıcının ucunda sallanıp duran korkunç başı görerek ürperiyordu. Bunun üzerine hemen gidip çocuklarını yanına aldı, onları bağrına bastı. İki çocuk Yasemin'in önünde kendilerine bir çocuk muamelesi yapılmasından ötürü gururları kırıldığı halde, gene de titreye titreye annelerine sokuldu. Mili'nin sıcaklığı, onlara güven veriyordu. Mili, çocuklarının saçlarını okşuyor, onların sinirlerini yatıştırı-

cak sözler söylüyordu, bir yandan da, 'Bir an önce Fransa'ya dönmeli artık, buralarda yapacak işimiz kalmadı' diye düşünüyordu.

Birkaç gün sonra Mili, Floris, Adrien ve sadık hizmetkârları, Akdeniz'de seferler yapan bir Portekiz kalyonuna binmişlerdi. Türkler, düşman gemilerinin oralarından geçmelerine nadiren göz yumarlardı. Ama Portekizliler, gayet iyi denizci ve çok becerikli tüccarlardı. Sao-Enrique kaptanı, Osmanlı Sultanıyla iyi ilişkiler kurmuş, bu yüzden de Sultan Boğaz'ı geçerek Karadeniz'e açılmasına izin vermişti.

Emirle vedalaşma oldukça dokunaklı oldu. Marsilya'ya deri, şeker ve Ukrayna'dan gönderilen keresteyi götürecektir olan bu gemiyi o bulmuştu. Topal Marina, Fransa'ya gidip gitmemek konusunda bocalıyordu. Terazinin bir kefesinde Floris, öbür kefesinde Mustafa vardı. Sonunda Mustafa'nın kefesi daha ağır bastı. Marina, Odesa'da, Hacıbey Kalesi'nin dibinde bir meyhane açmaya karar verdi.

Mili'ye : «Anlıyor musun? Bütün o 'akrabalarım'dan bıktım. Hem bu defaki, her şeyden önce Türk. Erkek olarak da başkalarından hiç bir farkı yok.»

Mili : «İyi ama, unutma ki Türkler birkaç eş alıyorlar Marina!...»

Topal Marina'nın gözü kıvılcımlar saçtı. Kendisinden iki baş daha boylu olan ve ona hayran hayran bakan Mustafa'ya bir göz attı.

— «Öyle bir şey olursa öldürürüm onu.» dedi.

Hetman Saratov da Mili'nin kararını değiştirmesi için ona tekrar baskı yapmağa çalışmıştı :

— «Ne olur kalın Kontes, bizimle birlikte Kiev'e dönün. Çar oğlunun Rusya'da kalmasını isterdi!» demişti.

Ama Mili, gözleri dolu dolu olarak reddetmişti.

— «Bizim için yaptıklarınızdan ötürü size ne kadar

teşekkür etsek azdır Hetman Saratov. Oğullarım ancak Fransa'da güven içinde yaşayabilirler. Bunu siz de biliyorsunuz. Gitmemize yardım edin çok rica ederim. Çocuklarım mutlu olarak yetişmeli. Ama hissediyorum ki ne yapsak gene de yüreklerinin bir parçası Rusya'da kalacaktır. Floris'i tekrar göreceksiniz, buna eminim. Tanrı izin verirse öyle olacaktır.»

Hetman bir an düşünmüş, sonra genç kadının ileri sürdüğü nedenlerin doğru olduğunu kabul etmek zorunda kalmıştı.

— «Haklısınız Kontes. Ama hiç değilse yanınıza Fedor'u alınız. Fransa'da, vaftiz oğlumu korusun.»

Kalyonda yola çıkış hazırlığının heyecanı seziliyordu. Portekizli kaptan, köprüsünden yapılacak manevra için gereken emirleri bağırarak veriyordu :

— «Büyük yelkeni açın!»

Zaten yelkenler rüzgârda dalgalanmaya başlamıştı.

— «Kürekleri dışarı çıkarın.»

Kalyondaki mahkûmlar çalınan gongun vuruşlarına uyararak kürekleri kalyonun yan taraflarına çıkardılar.

Mili, Floris ve Adrien kalyonun arkasındaydılar. Orada, yapılan manevralar sırasında kimseye ayak bağı olmazlardı. Yolculara ayrılan kamaralarda Eliza, Martin, Greguar ve Blezua'nın yardımıyla bavulları açıp, eşyaları yerleştirmeye çalışıyorlardı. Dördü de çok mutluydu. «Eninde sonunda Fransa'ya döneceğiz işte.» diyorlardı. Önde Li Kang ile Fedor hüznle Odesa pazarına bakıyorlardı. Biraz ileride bir sokak kadını onlara öpücükler yolluyordu. Dostlarını uğurlamak için ısrar eden Prens Romo gemiye çıkmıştı. Mili'ye yaklaşarak :

— «Artık rıhtıma inmeliyim.» dedi.

Mili, Prens Romo'ya gözlerinde bir yalvarışla baktı.

— «Neden bizden ayrılıyorsun Prens Romo? Bizimle birlikte Fransa'ya gelseniz ne olur?»

Prens Romo, hüzünle gülümseyerek içinde sitemli bir sesle :

— «Giden ben değilim Mili, sizsiniz. Bizden siz ayrılıyorsunuz...»

— «Ama Romo pekâlâ biliyorsunuz ki, bu ülke benim oğullarım için tehlikeli bir yerdir.»

— «Evet Kontes, biliyorum, gitmelisiniz, size hak veriyorum. Ama siz de bana hak verin. Ben buralı bir prensim. Benim görevim Piyer'in yaptıklarını devam ettirmek, onun yolunda gitmektir. Benim yerim buradadır. Şimdi beni iyi dinleyin, çünkü artık bir daha görüşmeyeceğimizi hissediyorum.»

Prens Romo, bunu söyledikten sonra heyecandan titreyen Mili'yi bir kenara çekti :

— «Piyer, bana bir sır vermişti ölmeden önce, söylediğine göre, Dubino'da bodrumda, Floris için bir hazine saklıdır.»

Prens sonra, Çarın ölüm döşeginde söylediklerini ona tekrarladı. Piyer'in Mili'ye ve oğluna veda ettiğini söylemesini de rica ettiğini açıkladı.

— «Zamanı gelince bu hazinenin yerini unutmayacaksınız değil mi?»

— «Unutmayacağım Romo. Yemin ederim, yemin ederim.»

Mili bunu söyleyerek hıçkırarak hıçkırarak kendini sadık arkadaşının kolları arasına atmıştı. Prens Romo titremeye başladı. O zaman Mili, Prens gözlerinde şimdiye kadar hiç kimseye açıklamadığı sırrı hissetti. Bu asil yürekli adam Mili'ye karşı duyduğu sevgiyi her zaman için de saklamıştı. Genç kadını kalede, elleri bağlı ve çıplak olarak gördüğü andan bu yana içindeki bu duygu, onun için âdeta bir işkence olmuştu. Prens Romo, genç kadının duygularını anladığını hissederek kollarından sıyrılmak istedi. Ama Mili onu kendine doğru çekerek :

— «Hayır dostum, hayır kardeşim, sizi çok daha fazla seviyorum ve şuna inanın ki, kalbimde daima sizin için bir yer olacaktır!» dedi, sonra içinden gelen bir hareketle Prens Romo'yu dudaklarından öptü. Ama bu öpüşe günahkâr bir duygu katılmamıştı.

Prens Romo, Mili'nin bu hareketinden ötürü içinde hem mutluluk, hem de eziklik duyarak çıktı, olup bitenlere derin bir ilgi ile bakan Floris'le Adrien'e yaklaştı. Boğazı düğümleniyordu, çocukları kucaklayarak Floris'e bakıp, alçak sesle :

— «Bir çocuk için babasının koruyucu desteğini kaybetmek ne kadar acı ise babasının kendisine miras olarak büyük bir ün bırakması, o kadar güzel bir şeydir,» diye mırıldandı.

Sonra dört denizcinin onu kıyıya götürmek için beklediği sandala atladı.

Floris ile Adrien, dostlarını kaybetmekten üzüntü duyarak, ama biraz da birbirleriyle yarışır gibi arkasından :

— «Güle güle Romo! Güle güle!» diye bağırdılar.

Prens Romo, onlara bakmıyordu. Gözleri geminin kıç tarafında duran Mili'nin incecik silüetine takılmıştı.

Kaptan : «Kürekler çekilsin!» diye bağırdı.

Kalyonun her iki tarafından yirmi altışar kürek suları dövmeye başladı.

Birden incecik bir ses duyuldu : «Floris! Floris!»

Portekiz kalyonuna Emir'in şık sandalı yaklaşmıştı. Üzerinde topal Marina, Mustafa, kürekleri hızlı hızlı çeken on iki kadar denizci bir de küçük prenses Yasemin vardı. Yasemin sandalın üzerinde gerili tentenin altındaydı ve Floris'e sesleniyordu. Kaptan öfkesinden başındaki perukayı fırlatıp atacak oldu. Gemiye yeniden manevra yaptırmak gerekecekti. Ne yapalım ki, Emir'in kı-

zına nezaket göstermek zorundaydı. Floris güverteye dayandı. Küçük prenses :

— «Sana güle güle demek istedim. Bak, sana bir hediyeye getirdim.»

O zaman güverteye çılgık çılgıca bağrıyan küçük bir maymunu çektiler.

Floris çok memnun olmuştu :

— «Ne kadar naziksin, Yasemin.»

— «Seni hiç unutmuyacağım Floris. Küçük maymunum Çıta'ya iyi bak olmaz mı? Allahasımarladık.»

Yasemin küçük elini sallıyordu. Floris küçük prensesin kendisine karşı gösterdiği bu ilgiden ötürü oldukça gurur duyuyordu. Koltukları kabarak Adrien'e zafer kazanmış gibi bir tavırla yan yan baktı. Emir sandalı uzaklaştı. Topal Marina hıçkır hıçkır ağılıyordu.

— «Güle güle küçük bey! Güle güle!»

İri yarı Mustafa bile nedenini bilmeden «eşinin» yaptığı gibi bağılıyordu. Yasemin bu sefer gülerek :

— «Güle güle gâvuroğlu!» diye seslendi.

Floris veda anlamında elini salladı. Adrien, annesinin yanına yaklaştı ve elini tutup hafifçe sıkarak öptü. Kalyon ağır ağır olduğu yerde döndü. Yelkenler kabarmıştı.

Kaptan ikinci süvariye : «Güneye, Bay Kruz!» diye emretti.

Gong yeniden vurdu ve iri kürekler şiddetle suya çarptı. Açık denize doğru yol alıyorlardı. Mili oğullarına baktı. Floris elinde küçük maymunla gemide rahatça dolaşıyordu. Maymun kısa süre içinde efendisine alışmış gibiydi.

Floris, Adrien'e: «Bu maymunun adını değiştireceğim. Adı, güzel değil. Ona... Jorj Albert ismini vereceğim.»

Adrien bir kahkaha attı. Floris neşeyle güvertede

koşmaya başladı. Maymunu peşinde koşuyordu. Floris gülererek:

— «Büyüdüğüm vakit denizci olacağım, göreceksin!» diyordu.

Mili, içini çekti. Bembeyaz Hacibey Kalesi sabah güneşi altında pırıl pırıldı. Odesa çarşısının gürültüsü git-tikçe hafifliyordu. Romo'nun kıyıdaki karaltısı yavaş yavaş uzaklaşmaya başlamıştı. Kısa bir süre sonra sadece ufukta bir nokta oldu. Floris birden Jorj Albert'le oynamaktan vazgeçti. Gözlerini kıyıya doğru çevirdi ve birden içinde anlaşılmaz bir hüznü duydu. Adrien de yanına gelmişti. Onun da rengi hafifçe solmuştu:

Mili: «Elveda!» diye mırıldanıyordu.

Kaptan, Floris'e yaklaştı. «Söyle bakayım oğlum, Fransa'ya gideceğin için memnun musun?»

Floris'in gözleri hâlâ nemliydi: «Bilmiyorum, efendim» dedi. «Ama galiba memnunum..»

Sonra gülümsedi. «Tabii, her şeyden önce gemide oluşuma seviniyorum.»

Her zaman, her şeyi pratik yönünden ele alan Adrien: «Ne kadar zamanda varacağız oraya?» diye sordu.

— «Vallahi oğlum, eğer rüzgâr elverişliyse, korsanlar da bizi rahat bırakırlarsa Marsilya'ya doksan günde varacağız.»

Mili kaptanın söylediğini işitmişti. «Ne dediniz kaptan? Korsanlar mı?»

— «Üzülmeysin Madam, yakında kış bastırarak, korsanlar kötü havada denize açılmazlar. Sao - Enrikue kalyonu ise Akdeniz'in en iyi kalyonudur. Bunu, ben kaptan Ortega da söylüyorum, sözümün güvenin Kontes Hazretleri, sizi ve oğullarınızı sağ salim Marsilya'ya ulaştıracağım.»

Kaptanın hakkı vardı; ufukta birkaç kez tehdit edici yelkenler göründü ama, her seferinde rüzgâr Sao - En-

rikue'yi bir saldırıdan kurtardı ve Portekizli kaptana sisten, ya da fırtınadan gemisini kaçırmak olanağını verdi. Birkaç ay sonra Marsilya göründü. Florisle Adrien kıyılarda ne kadar çok hareket olduğuna hayret ederek, gözlerini kırıştırıp duruyorlardı. Eliza ile Greguar sağ salim ülkelerine ulaştıkları için Tanrı'ya dua ediyorlardı. Blezua ve Martin ise gemide evlenmişlerdi. Şimdi de ilerideki yaşamları için planlar kurup duruyorlardı. Mili hem Fransa'ya hem de çocuklarına gülümsüyordu. «Artık bundan böyle başımıza hiç bir şey gelemmez!» diye düşündü.

Birden irkildi. Rıhtımda bir adam hem ona hem de Florisle Adrien'e bakıp duruyordu; bakışları ok gibiydi, etkiliydi. Genç kadın, sarararak elini alnına götürdü ve: «Ben çıldırmışım! Bu olacak şey değil;» diye mırıldandı.

Li Kang ile Fedor yanına yaklaştılar:

— Gemi rıhtıma yaklaştı, iniyoruz değil mi efendim?» dediler.

— «Şey... Bilmiyorum...»

— «Yaz güneşi her şey mi gördüler yoksa?»

— «Evet... Ben bir hayalet gördüm, galiba.»

YİRMİ DÖRT

— «Kontes Hazretleri, bir yabancı sizinle görüşmek istiyorlar.»

Hancı, takkesi elinde Mili'nin karşısında duruyordu. Genç kadının maiyetiyle birlikte onun hanına inmesi adamı biraz şaşırtmıştı ama, Marsilya'da herhangi bir şeye hayret, ettiğini belli etmek geleneğe aykırıydı. Genç kadın hana sırtında erkek giysileriyle gelmişti. Sonra hazır elbise satan biri gelmiş, ona roplar satmış, genç kadın da onlara karşılık altın ödemişti. Ayrıca uşaklarını ve iki yakışıklı oğlunu da gayet şık giydirmişti. Maymuna bile kü-

çük bir pantolon almıştı! Hancı çocukları koruyan, onlardan bir an olsun ayrılmayan ve yüzünde yara bulunan devî düşündükçe kendi kendine: 'Evet, çok acayip insanlar!' diye düşünüyordu.

O sırada dinlenen Mili: «Bir adam mı?» diye sordu. «Herhalde getirmelerini söylediğim kupa arabasının sürücüsüdür.»

— «Hayır efendim. Öyle olsa ben bilmez miyim? Marsilya'daki bütün arabacıları tanırım ben Kontes Hazretleri. Bu adam bana bambaşka biri olarak görünüyor.»

Mili, hancının çok meraklı olduğunu hissettiği için sinirlenerek:

— «Pekâlâ, söyleyin buraya gelsin.» dedi.

Bu sırada Li Kang gülümseyerek kapının aralığından başını uzattı:

— «Sayın Kontes, Bahar Rüzgârı ve Mutlu Gün, gemileri görmek istiyorlarmış. Sarayınıza gitmeden önce onları keskin kılıçla birlikte rıhtıma götürebilir miyim?»

Hancı merdivenden inerken gözlerini kırptırıyor, kendi kendine:

— «Hey Allah'ım, Marsilya'da bile böyle bir şey görülmemiştir. Çinli, Kontes Hazretleriyle senli - benli. Üstelik herkese acayip acayip isimler takıyor. Öyleyken hepsi bunu normal buluyor.»

Hanın büyük bekleme odasındaki yabancı sakın sakın bekliyordu. Üzerinde eski püskü giysiler vardı ve çok yorgun görünüyordu.

— «Çabuk Li Kang! Acele'et.»

Floris ile Adrien sarararak ayağa kalkan adama bir göz bile atmadan merdivenin basamaklarını dörder dörder iniyorlardı.

— «Birinci kata çıkabilirsiniz. Kontes Hazretleri sizi huzurlarına kabul ediyorlar. Sağdan birinci kapı!»

Yabancı, açık mavi gözleriyle çocuklara onları yiye-

cekmiş gibi bakıyordu. Sanki olduğu yerde donakalmıştı.
«Çıkabilirsiniz!» diye tekrar etti.

Yabancı, bir tek söz söylemeden merdivenden yukarı çıkmağa başladı. Birden omuzuna birinin çarptığını hissetti. Adrien gülererek:

— «Ah, affedersiniz bayım! Bu, kardeşimin maymunudur. Çok terbiyesiz bir şey!» dedi.

Yabancı donuk bir sesle:

— «Senin adın ne çocuğum?» diye sordu.

Adrien, karşısındaki bu kötü giyinmiş adama bakarak bir an sustu. Kaçmaya başladıkları günden bu yana herkesten kuşku duymaya başlamıştı. Ama o sırada Floris de Jorj-Albert'i almak için ağabeyinin yanına gelmişti.

— «Kardeşimin adı Adrien, ben de Vilmö-Karamay Kontu Floris'im. İkimiz de Rusya'dan geliyoruz ve şatosuza. Mortfonten Şatosuna gidiyoruz, efendim.» dedi.

Adrien'in canı sıkılmıştı. Kardeşi fazla konuşuyordu. Yabancı, Floris'in sözlerini dinlerken daha da sararmıştı. Bir tek söz söylemeden arkasını döndü ve sinirli sinirli sırtarak merdivenden çıkmaya devam etti. Hancının söylediği kapıya yaklaşmıştı. Bir an kararsızlık geçirdi, sonra sert bir tavırla kapıyı hiç vurmada içeriyeye girdi. Mili, pencerenin önünde neşeli neşeli rıhtıma doğru giden çocuklarını seyrediyordu. Kapının vurulmadan açıldığına hayret ederek dönüp arkasına baktı. Yabancı oldukça sert bir tavırla süzüyordu onu. Mili, o tarafa doğru bir adım attı, durduğu yerde sallandı sonra hemen bayılacakmış gibi kendisini büyük koltuklardan birine attı:

--- «Amede... Aman Allah'ım! Siz nereden çıktınız?»

Karı - koca, gözlerini birbirlerinden ayıramıyorlardı.

Mili:

— «Sizi ölmüş sanıyordum.» diye kekeledi.

— «Ölmüştüm, Madam.»

Mili, ona şaşkın bir tavırla bakıyordu. Zavallı çıldır-

mış mıydı yoksa? Kont Amede dö Vilnöv, Mili'nin aklından geçenleri anlamış gibiydi. Alaylı alaylı gülümseyerek:

— «Hayır Madam, delirmedim... Yalnız çok değiştim, işte bu kadar... Ama sizin için aynı şeyi söyleyemeyeceğim. İsterseniz bunu bir iltifat olarak da kabul edebilirsiniz. Hâlâ çok güzelsiniz.»

Mili, uzun uzun kocasına baktı. Rüya görüyor gibiydi. Yakışıklı Amede'nin bakışında değişen bir şey vardı. Daha keskin olmuştu, daha tehlikeliydi bakışı. Ama aynı zamanda ürkekti. Belliydi ki Amede kendisini tuzığa kısıtılmış gibi hissediyordu.

Mili: «Gemimiz yanaştığı sırada rıhtımda gördüğüm siz değil miydiniz?» diye sordu.

— «Bendim, sizi hemen tanıdım. Çocukları da görür görmez hemen birinin oğlum, öbürünün de Çar'ın oğlu olduğunu anladım.

Mili, ne cevap vereceğini bilemiyordu. Bu adam fizik olarak Amede'ye çok benziyordu, ama tanıdığı bildiği kocası gibi konuşmuyordu.

Amede oturarak: «Beni dinleyin, Mili!» dedi. «Ben buraya düşman olarak gelmedim... Kont dö Vilnöv - Karamey, Kinkampua Sokağında ölmüştür.»

— «Beni bağışlamanızı rica ederim Amede! Zaten Rusya'dayken de içimde vicdan âzabı duyduğum anlar olmuştur. Ama doğru söylüyorum, sizi ölmüş sanıyordum.»

— «Sağ olduğuma memnun olmadınız mı?»

— «Ben kimsenin ölümünü istemem. Onun için kurtulduğunuzdan ötürü Tanrı'ya şükrediyorum.»

Amede sırttı: «Beni, beni kurtaran... Kartuş'tur.»

Mili bir an ne söyleyeceğini bilemezdi. Kartuş! Bu adla ilgili anılar ne kadar uzaktı şimdi!..

— «Beni dinleyin Mili, sizin her şeyi bilmeniz gerekiyor. Çünkü beni yalnız siz kurtarabilirsiniz. Oğlunuzu da

piç olarak tanınmaktan sadece ben kurtarabilirim!»

Mili itiraz etmek istedi. Ama Kont Amede dö Vilnöv onu bir el hareketiyle susturdu.

— «Oğlumla birlikte, Çar'ın peşinden gittiniz, kaçtınız Madam. Şimdi de sekiz yıl sonra Fransa'ya iki çocukla dönüyorsunuz. Çevrenizin ikinci çocuğu kolay kolay kabul edeceğini mi sanıyorsunuz? Her yerde çocuğun bir piç olduğu söylenecektir. Toplumda ona hiç bir zaman yer olmayacaktır!»

Mili başını eğdi, çünkü Amede'nin bu söylediklerini daha önce kendisi de sık sık düşünmüştü.

Alçak sesle: «Ah, Piyer sevgilim!» «Ne kadar uzaksın şimdi.» diye mırıldandı, sonra kocasına: «Peki ama bizim Marsilya'ya döndüğümüzü nereden öğrenmiş olabilirsiniz?» diye sordu.

— «Ben bir şey öğrenmiş değilim, Madam, burada sadece kızımınla birlikte bizi uzaklara götürecek bir gemi arıyordum.»

Mili: «Kızınızla mı?» diye kekeledi.

— «Evet Madam. Sizin benden uzakta bir oğlunuz oldu değil mi? Benim de pekâlâ sizden uzakta bir kızım olabilir.»

Mili'nin düşünceleri karışıyordu. Kont Amede dö Vilnöv acı acı güldü.

— «Ne evlilik bizimkisi değil mi, sevgili Kontes? On iki yıldır evliyiz de ancak iki ay kadar aynı çatı altında oturduk. Bir oğlumuz var, ama sonradan her ikimizin de başkalarından çocuklarımız oldu.»

Mili kendisine işkence ediliyormuş gibiydi: Amede'nin olayları öyle bir anlatışı vardı ki...

— «Rica ederim Madam! Böyle somurtmayın. Tekrar söylüyorum, Çar'la birlikte gittiğiniz için size karşı kin duymuyorum. Hattâ ne kadar tuhaf görünürse görünün size karşı bir çeşit hayranlığım bile var... Uzun bir

süredir, sadece yolundan sapmış kişiler ve sarhoşlar arasında yaşadım. Servetinizin büyük bir kısmını har vurup harman savurdum. Üstelik eskiden nedendir bilmiyorum size karşı büyük bir kin duyuyordum. Belki de bu kadar kusursuz olduğunuz için. Çar sizi sevdiği için de, nefretim gittikçe artıyordu. Size ait her şeyi çalmak, sizi öldürmek istiyordum. İşte Kinkampua sokağında vurulup ölü diye yerlerde bırakıldığım gün, duygularım böyleydi. Sonradan bana anlattıklarına göre o gün beni Kont Horn vurmuş. Hayatla ölüm arasında aylarca bocaladım. Bana Kartuş'la kız kardeşi baktılar. Tekrar hayata kavuştuğum vakit, Rusya'ya gittiğinizi öğrendim. Tekrar saraya dönebilir ve Filip d'Orlean'ın yanında eski yerime kavuşabilirdim. Ama artık bunu istemiyordum. İçimden gelmiyordu. Başka bir kılığa bürünerek, gidip şatomuzdaki kâhya Mösyö Şabu'dan Kinkampua sokağında öldürülmüş olduğumu öğrendim.

Ama değişen bir şey vardı, saraydayken bir sürü kukla arasında yaşamıştım. Şimdi ise Kartuş ile yardımcılarının arkadaşıydım. Sonra kızkardeşini sevmeye başlamıştım. Onu sevdiğim için de Kartuş'un çetesinden ayırlamadım. Sizin anlayacağınız ben de bir haydut oldum.»

Mili, derin bir acı içinde: «Bunu nasıl yaparsınız Amede? Siz bir Vilnöv - Karamey Kontu, nasıl olur da bu kadar alçalırsınız?»

Kont, Mili'yi keskin bir bakışla süzdü. Sonra zehir saçıyormuş gibi:

— «Ya siz Madam, siz nasıl olur da sevgilinizin peşinden yollara düştünüz? Çar'ın ölümünden sonra nasıl kaçtınız? Her halde Çariçe hazretleri sizi memleketi terk etmeniz için bir izin belgesi vermemiştir. Haydi haydi sayın Kontes, şunu kabul edin ki ikimiz de eşit şartlar altındayız.»

Mili başını eğerek: «Haklısınız Mösyö, zavallı bir ka-

dın gibi kaçtım. Çocuklarıma ve size karşı suçlu olduğumu biliyorum. Şimdi ne yapayım istiyorsunuz?»

— «İşte sizde hayran olduğum şey de budur, Madam; şimdi artık olup bitenler maziye gömüldü. Marsilya'da bulunuşumun nedeni şudur: Kralın polis kuvvetlerinden kaçıyordum.»

Mili korkuyla irkildi: «Peşinizde polis mi var?»

— «Size daha önce de söyledim ya, Kartuş'un çetesindenim ben. Yıllardır onunla birlikte baskınlar yaptık, hırsızlık ettik. Doğrusu bütün bu yıllar boyunca sarayda hiçbir zaman eğlenemeyeceğim kadar eğlendim, sevdiğim kadın yanımdaydı. Benimle yan yana erkek gibi dögüşüyor, silâh kullanıyordu. Ne yazık ki biri Kartuş'u ele verdi. Bu yüzden onu Grev Meydanında idam ettiler. Bunun üzerine hepimiz saklandık. Kartuş'un kız kardeşi benden hâmileydi. Doğum yaparken öldü. Bundan bir yıl önce. Sonra Paris'ten kaçmayı başardım. Çok sevdiğim çocuğumla birlikte uzaklara gitmeye niyet etmiştim.»

Mili düşünceliydi: Amede birini sevsin.. Bu nasıl olurdu? Hayat onu ne kadar değiştirmişti! Ama düşüncelerini belli etmeden:

— «Peki, Naibe neden gitmediniz Amede? Ona her şeyi anlatabilirdiniz. O da sizi bağışlardı.»

Kont Amede dö Vilnöv, genç kadına baktı. Şaşkınlık içindeydi.

— «Siz Ay'dan mı geldiniz Kontes? Naip çoktan ölmüştür. Bunu bilmiyor muydunuz? Şimdi tahtta genç Kralımız XV. Lui vardır. Kendisi kısa bir süre önce Mari Leçinska adında fakir bir Polonyalı prensesle evlenmiştir.»

Mili, başını salladı: «Haksınız Mösyö. Ay kadar uzak bir yerden geliyorum.»

Kont Amede dö Vilnov sırtıttı.

— «Görüyorsunuz ya, bir rastlantı sonucu burada

karşılaşmamış olsaydık, bu güzelim Fransa Krallığında durumunuz pek iyi olmazdı. Tekrar sözün başına gelelim. Size teklifim şu: Siz Mortforten Şatosuna döneceksiniz ve her kim kocanızı sorarsa, onun söylendiği gibi Kinkampua Sokağında yaralandığını, ama son dakikada kurtarıldığını ve sizinle birlikte Rusya'ya gittiğini söyleyeceksiniz. Orada kocanızdan bir erkek ve bir kız çocuğu daha dünyaya getirdiğinizi anlatacaksınız. Orada birkaç yıl mutlu bir aile hayatı yaşadktan sonra Fransa'ya döndüğünüzü belirteceksiniz. Sonra da üzülerek kocanızın sizi memlekete getiren gemide hastalandığını ve ateşler içinde öldüğünü anlatacaksınız. Sözlerinizin doğru olduğunu ispat edebilmeniz için size kendi elimle yazdığım bir vasiyetname vereceğim. Böylece hiç değilse har vurup harman savurduğum servetinizin yerine elinize bir belge geçmiş olacak. Vasiyetnamemde size olan şefkatimden, söz ederek sevgili üç çocuğumuzu, yani Andrien'i ve şey, neydi öbürünün adı? Ha!.. Evet!.. Floris'i.. Bir de Baptistin'i size emanet ettiğimi yazacağım... Evet, Baptistin, yani annesi Kartuş'un kız kardeşi olan kızım, sizin kızınız olarak.»

Amede dö Vilnöv, bunları söylerken gülmeye başlamıştı.

— «Görüyorsunuz ya, sosyete ne kadar güzel bir oyun oynayacağız!..

Mili düşüncelere dalmıştı. Yüreğinde karışık duygular çarpıyordu. Amede'nin kendisine teklif ettiği bilmenin ayrı ayrı parçalarını bir türlü bir araya getiremiyordu.

— «Peki ama polisin aradığı Kartuş'un suç; ortaklarıdır. Her halde hiç kimse Kont Vilnöv - Karamey'i aramıyor ki.»

— «Paris'te herkes yüzümü tanıyor. Sonra size bir şey söyliyeyim mi Mili, artık her şeyden tiksiniyorum. Hem diyelim ki, tekrar toplum hayatına döndüm, sosyete-

de birlikte yaşayabileceğimizi düşünebiliyor musunuz?»

Mili ürperdi.

— «Düşünemiyorsunuz değil mi?»

Amede bunu söylerken gülümsemişti.

— «Onun için hazırladığım bu küçük romanı kabul edin. Bu sayede sosyeteye gene başınız dimdik olarak girebilirsiniz. Çarın oğluyle Kartuş'un yeğeni birer Fransız aristokrati olacaklar. Sizden bir tek şey istiyorum. Baptistin'e karşı iyi davranın, ona kızınız gibi muamele edin. Oğullarınızın onu bir kız kardeş gibi aralarına kabul etmelerini sağlayın. Ha, söz gelmişken şunu da söyleyeyim, müşterek olarak sahip olduğumuz tek çocuk olan Adrien için sizi kutlarım doğrusu. Çok sevdim onu. Onun damarlarında bambaşka bir kan var.»

Mili başının döndüğünü hissediyordu. Her şeyi birbirine karıştırmıştı.

— «Ama Floris ve şey. Sizin kızınız kardeşirler, kardeş sayılırlar.»

Kont Amede dö Vilnöv kahkahalarla güldü.

— Hay Allah! Aynada şu halinize bakın Kontes. Bir türlü anlamıyorsunuz. Nerede ise çıldıracağım. Düşünün biraz. Adrien gerçekten bizim oğlumuzdur. Floris ise sizinle Çardan olan bir çocuktur. Bu bakımdan benimle hiç bir ilgisi, hiç bir akrabalığı yoktur. Bunu kabul ediyorsunuz değil mi? Güzel. Şimdi Baptistin'e gelelim. Baptistin benim kızımdır. Annesi de bir haydudun kız kardeşidir. Bu kızla sizin aranızda hiç bir akrabalık bağı yoktur ve olmaz. Anlatabiliyor muyum ne demek istediğimi? Bir tek Adrien öteki iki çocuğun kardeşi oluyor. Floris de Baptistin arasında hiç bir akrabalık bağı yoktur. Ama bunu kimseye söylemeyeceğinize bana söz vereceksiniz. Kızımı da kendi çocuklarınız gibi yetiştireceksiniz. Evet, bu konuda size güvenim var. Garip bir şey ama, dünyada güvendiğim tek kişi sizsiniz!»

Mili, kocasının garip teklifi üzerinde hâlâ düşünüyordu. Sonunda:

— «Peki siz ne yapacaksınız, Kont?»

— «Vallahi bu soruyu soracağınızı beklemiyordum desem, yalan olur. Bütün yaptıklarımın sonra hâlâ benim ne olacağımı düşünüyorsunuz. Doğrusunu isterseniz, ben de bilmiyorum ne olacağımı Madam. Niyetim bir gemiye binip uzaklara gitmek ve kont Vilnöv dö Karamey'i bir daha dirilmemek üzere yok etmektir.»

Mili, elinde olmayarak heyecanlandığını hissetti. Kader onu ne kadar dolambaçlı yollardan sürüklüyordu! «Tanrım beni bağışla, günahlarımı affet!» diye içinden söyledi, ama dua etmenin hiç sırası değildi.

— «Madam, bana yazı yazmak için kâğıt - kalem verir misiniz? Size şöyle güzel bir vasiyetname hazırlayayım!»

Mili, Kont Amede'ye doğru portatif küçük bir yazı takımının bulunduğu bir yazı masasını gösterdi ve Kont yazmaya başladı.

«Ben On dördüncü Vilnöv - Karamey Kontu, sıtmadan ölmek ve canımı Tanrı'ya teslim etmek üzereyim. Ölmek üzere olduğum şu anda aklım tamamen başımdadır. Bütün dinsel törenler yerine getirilmiştir. Bana baktığı, öleceğimi düşünerek bu kadar acı çektiği ve Fransa'da olsun, Rusya'da olsun bana mutlu bir hayat yaşattığı için sevgili eşime çok, çok teşekkür ederim. Üç çocuğumuz olan Adrien, Floris ve Baptistin'i şefkatli eşim. Kontes Mili'ye emanet ediyorum. Onları babalarının anısına saygılı olarak yetiştireceğine güvenim vardır. İşlemiş olduğum katâlar için Tanrı beni bağışlasın. Çocuklarımı, Tanrı'ya emanet ediyorum. Bu yazı, Sicilya açıklarında 1725 yılında yazılmıştır.

Kont Amede dö Vilnöv Karamey»

Amede, başını kaldırarak vasiyetnameyi Mili'ye uzattı.

— «Sevgili Kontesim kabul edin ki belge bir şaheserdir.»

Mili'nin gözleri dolu dolu olmuştu.

— «Hiç değilse artık düşman olmadığımıza çok memnunum. Bu yalanı söylemek içimden gelmiyor. Ama ne yapayım ki... Çocuklarımızın mutlu olması için bunu yapmam gerekiyor Galiba bu konuda haklısınız.»

Amede ayağa kalktı ve bir vakitler Versay Sarayında yaptığı gibi zarif bir hareketle eğildi. Üstündeki kirli giysiler ona hiç rahatsızlık vermiyor gibiydi.

— «Elveda! Bir daha birbirimizi hiç görmeyeceğiz. Bu akşam size kızımı getireceklerdir.»

Mili bir an kararsızlık geçirdi. «Mösyö, elimde biraz daha altın ve mücevher var, kabul ederseniz...»

Amede gene sırtıtmaya başladı. Genç kadın birden garip bir his duydu. Oyuna geldiğini seziyor gibiydi.

Kont: «Vallahi ne yalan söyleyeyim, memnunlukla kabul ederim çünkü şu anda çok parasızım.» dedi.

Mili, Konta bir kese altın ve Eliza ile Martin'in eteklerine saklamış oldukları yüzüklerden birkaçını verdi. Kont Amede, hiç sıkılmadan onları cebine soktu.

— «Ne garip! Çarın altınlarıyla mücevherleri, metresinin kocasını sıkıntıdan kurtarıyor.»

Mili, bu söz üzerine kıpkırmızı oldu.

Kont Amede: «Her neyse, elveda Madam.»

Mili zihninden geçen karanlık düşüncelerden sıyrılmaya çalışarak:

— «Elveda Mösyö, Tanrı yardımcınız olsun» dedi.

Kapı, dışarı çıkan Kont Amede'nin üzerine kapandı, genç kadın kendisini derin bir şaşkınlık ve endişe içinde koltuğunun üzerine attı. Kabul etmekle iyi mi etmişti? Amede gerçekten değişmiş miydi? Bu adamı seviyor muy-

du? Seviyorsa ondan neden ayrılıyordu? Gece bastırmak üzereydi. Mili uzun bir süre düşüncelere dalmış olarak olduğu yerde kaldı. Bir ara Floris'le Adrien koşarak annele-
rinin odasına girdiler. Peşlerinden de Jorj - Albert geli-
yordu. Mili hâlâ elinde tuttuğu vasiyetnameyi ancak koy-
nuna saklamak fırsatını buldu. Çocuklar ona rıhtımda
gördüklerini ballandıra ballandıra anlatıyorlardı. Ama Mi-
li hiç bir şey işitmiyor, en küçük bir ses duyunca irkiliyor-
du. Bir süre sonra kapı çalındı ve hancı gözlerini iri iri aç-
mış olarak içeri girdi. Kolunda hasırdan yapılmış kapak-
lı bir sepet vardı, sepetten hafif hafif sesler geliyordu.

— «Kontes Hazretleri! Bir dilenci bana bunu verdi. Bunun ne olduğunu siz biliyor musunuz?»

Mili sarararak hancının uzattığı sepeti aldı, odadan çıkmasını bekledi ve adam çıktıktan sonra sepeti sakın bir tavırla Floris'le Adrien'e işaret ederek:

— «Çocuklarım, bu bebek sizin kız kardeşinizdir» dedi.

İki çocuk güvensiz bir tavırla yaklaştılar. Sepetin içinde Baptistin sarışın başını oraya buraya çevirerek gülümsüyordu. Adrien minicik kıza somurtkan ve öfkeli bir tavırla baktı. Nereden çıkmıştı şimdi bu kardeş? Kuşkuyla:

— «İyi ama kız kardeşimize... Babam Vilnöv kontu-
nun kızıdır, değil mi? Öyle olması gerekmez mi?»

Mili fena halde kızardı ve yavaşça:

— Size söylediğim gibi, bu çocuk kız kardeşinizdir. Onu bize Tanrı verdi.

Floris, birden aklına bir şey gelmiş gibi bir tavır takındı ve sepetin etrafında koşarak bağırmaya başladı:

— «Bir kız kardeşimiz var Adrien, anlıyor musun? Artık yalnız iki kişi değiliz, bir de kız kardeşimiz var. Tıpkı Kiev masalındaki gibi!.. Ah ne mutluyum, ne mutlu.»

Sonra soluk soluğa durdu ve annesine doğru koştu. Adrien de artık somurtmuyordu. Kardeşinin neşesi onu da

etkilemişti. Baptistin mavi gözlerini, iri iri açmış, Adrien'e: «Beni kabul et, ne olur ağabey» diyor gibiydi.

Adrien bebeğe doğru eğilip baktı, sonra kayıtsız bir tavırla:

— «Güzelmış kardeşimiz!» dedi.

Mili ferahlayarak içini çekti, çocukları kararsızlıkla da olsa Baptistin'i bir kardeş olarak kabul etmişlerdi. Sepete doğru eğildi ve yavaşça:

— «Seni kendi kızım gibi seveceğim yavrum. Çünkü senin sayende oğlum Floris bir piç olmaktan kurtulacak.»

ÜÇÜNCÜ KİTAP

PON - NÖF'TEKİ YABANCI

YİRMİ BEŞ

— «Eğer üzerime tekrar su sıçratacak olursan, seni olduğun gibi elbiselerinle suya atarım.»

Bu sözleri söyleyen genç adamın, gülen gözlerinde ve sözlerinde tamamen aksi bir anlam vardı. Gömleğinin koluyla yüzünü siliyordu. Derenin kenarında iri gözleri masmavi, uzun sarı saçlı bir kız ayaklarını suya çarparak mahsus genç adamın üzerine damlacıklar sıçratıyor, eğleniyordu. Neşeyle bir kahkaha attı, on yaşlarında kadardı ve belliydi ki genç adamın dikkatini çekmeye çalışıyordu. Büyük bir sedir ağacının altında, gölgede bir grup genç oturmuş, yiyeceklerle dolu sepetleri açmış, piknik yapmış, daha sonra tembel tembel otların üzerine uzanmışlardı. Genç kızların üzerinde çiçekli pamukludan güzel elbiseler vardı. Erkekler ise daracık ceketlerini çıkarmış, yakaları dantelli gömlekleriyle kalmışlardı. Derenin ortasında duran genç adam pantolonunun ucunu kıvırmış, suyun içinde bir şeyler arıyordu. Aşağı yukarı on beş yaşlarındaydı, ama arkadaşlarından bir baş daha uzundu. 1.90 kadar vardı boyu. Başında peruk yoktu. Dalgalı esmer saçları alnının üzerine dökülüyordu. Teni mattı ve siyah gözlerinin

içinde bazen yeşile çalan kıvılcımlar parlıyordu. Güzelliğinin farkında bile değilmiş gibiydi ve o sırada çok eğleniyordu.

— «Tembeller! Utanmıyor musunuz öyle yatmaya? Gelip bana yardım etsenize! Biraz yardım etseniz, kimbilir ne çok yengeç buluruz.»

Biri güldü: «Hava çok sıcak Floris! Sen buraya gel, gel de yanımıza otur.»

Bu sözleri söyleyen esmer genç kız, Floris'i yanına oturmaya davet ediyormuş gibi elini uzatmıştı. Elbisesinin bol eteği çevresinde bir çiçek tacı gibi dağılmıştı. Yanında başka üç genç kız vardı. Ama kendisi genç adam için harikulâde güzel bir tablo gibiydi. Ne var ki bunu biraz da çapkınca bir tavırla kendi hazırlamıştı. Floris, bir an kararsızlık geçirdi. Genç kızın karşısında hayranlık duyuyor gibiydi. Sonra yengeç yakalamak için kullandığı kepeyi de, yengeçleri de bırakarak sudan çıktı. Ama kıyıya çıkar çıkmaz küçük kızın fışkırttığı suların altında kaldı.

— «Bu sefer artık elimden kurtulamazsın! Seni küçük şeytan seni!»

Küçük kız kaçmak istedi ama, Floris iki adımda ona yetişti ve onu havaya kaldırarak derenin ortasına doğru gitti. Baptistin gülerek:

— «Hayır, Floris! Atma beni!» diye bağıırıyordu.

Kıyıda bütün delikanlılar ayağa kalkmış:

— «At onu suya! At onu suya!» diye bağıırıyorlardı.

Floris, kükrer gibi korkunç sesler çıkarıyordu.

— «Benim gibi kudretli bir insanı ıslatmak cesaretini gösterdin ha? Sana öyle bir ceza vereceğim ki göreceksin köle! Kralının üzerine sıçrattığı suların içinde can vereceksin!»

Baptistin'i havaya fırlatıyor, onu suya bırakacakmış gibi davranıyor, son dakikada tutuyordu. Küçük kız avazı çıktığı kadar bağıırarak çırpınıyordu ama bu oyundan çok

memnun olduğu halinden anlaşılyordu. Zaten ikisi de çok eğleniyorlardı. Böyle oynamaya alışık oldukları belliydi.

Floris, mezardan çıkıyormuş hissini veren bir sesle:

— «Seni hain seni! Sen nehir boyunda bir kent kurmaya lâıık değilsin! Bundan böyle o kenti kardeşimle birlikte yapacağım.»

Baptistin, gülmekle ağlamak arasında: «Yok, yok, Floris!» diye sızlandı. «Bu artık oyun değil, beni korkutuyorsun.»

Floris, kahkahalarla gülererek: «Seni pis böcek seni, altın kapıdan geçmek isterdin ama, bunu hiç bir zaman yapamayacaksın. Elmas ok kalbine saplanacaktır. Haydi bakalım, hoppala. Bu kadar oynadık yeter. Haydi suya!»

Bunun üzerine küçük kızı daha da yukarıya fırlattı. Baptistin: «İmdat Adrien! İmdat! Kurtar beni!» diye bağırmaya başladı.

Genç kızların yanından orta boylu bir delikanlı gülererek ilerledi. Çok çevik olduğu, her halinden belliydi ve onun da peruğu yoktu. Altın sarısı saçları vardı. Zekâyla pırıl pırıl parlayan çilli yüzünü gözleri aydınlatıyordu. Bu çocuksu oyunlardan fena halde sıkılmış görünen esmer genç kız, Adrien'e.

— «Kızkardeşiniz çok yaramaz! Floris'in canını sıkıyor!» dedi.

Adrien, genç kıza doğru eğildi: «Sevgili Polin, kusura bakmayın ama ben de kardeşim de Baptistin'in bir dediğini iki etmeyiz, onu çok severiz. Ama siz gene üzölmeyin, şimdi Floris'i ondan kurtarır, yanınıza gönderirim.»

Polin adındaki güzel genç kızın yanakları hafifçe pembeleştı. Bunun üzerine utandığını belli etmemek için yelpazesini alarak yüzünü onun arkasına gizledi. Floris ile Adrien, birkaç arkadaşlarını davet etmişlerdi. Mortfonten şatosunda hayat tatlı tatlı akıp gidiyordu. Hava çok sıcaktı. Derenin iki kıyısında kuşlar ötüyordu. Çimenlikler tâ

uzaklarda güneş ışınlarının altında pırıl pırıl görünen şatoya kadar uzanıp gidiyordu. Hiç bir şey değişmemiş gibiydi. Gerçi bazı patikalarda tek tük zararlı otlar, bakımlı çiçeklerin arasında da kır çiçekleri görünüyordu ama, ne önemi vardı? Gençler yaşamının zevkini duyuyor ve yaşlarının verdiği bir neşe, bir kayıtsızlık içinde bulunuyorlardı.

Bir patikanın dönemecinde Mili göründü. Yanında Marki do Meyi-Brel vardı. İkisi de gördükleri sahneye gülümseyerek bakıyorlardı. Mili hâlâ güzeldi; yalnız gözlerinin kenarında küçük kırışıklar vardı. Piyer'in ölümüyle içinde açılan yara, yıllar geçtikçe yavaş yavaş kapanmış, duyduğu acının yerini hüznün almıştı. Artık yalnız oğulları ve kendi kızı kadar sevdiği Baptistin için yaşıyordu. Marki bir vakitler çok zarif bir adamdı. Şimdi ise oldukça kalabalık bir ailenin göbekli reisi olmuştu ve artık günde ancak bir kez elbiselerini değiştiriyordu. Marki delikanlılara bakarak içini çekti:

— «Sevgili Kontesim, oğullarınız olduğu için ne kadar mutlusunuz! Bir de beni düşünün, koca bulmam gereken beş kızım var. Ne felâket!»

Mili, gülümsedi. Bu, Kont Meyi-Brel için başlıca dert kaynaklarından biriydi. Beş kız için beş çeyiz hazırlamak zorundaydı!

— «Çok şükür, büyük kızım Luiz'i kuzenlerimden biriyle, Meyi ailesinin uzak bir dalına mensup olan biriyle evlendirmeyi başardım. Şimdi saraydadır, kraliçenin nedimelerinden biri oldu. Ah, unvanı olup da serveti olmamak o kadar kötü bir şey ki! Düşünün ki sevgili Kontesim bir vakitler ailemden olan insanlar Pikardi'ye gelen bütün kraların kupa arabalarına binmek hakkı verilmiştir. Biz, Gilyom Doranj'ın soyundan gelme prensleriz. Bunları ailemin nasıl bir soydan geldiğini belirtmek için söylüyorum sevgili Kontesim. Ah ah, hayat bizim gibi aileler için çok zorlaştı!

Çok! Düşünün, düşünün sevgili kontesim, daha evlendirmem gereken dört kızım var! Adrien, ya da Floris evlenmek isteselerdi... Vilnöv - Karamey çok eski bir soydur. Böyle bir evliliğe 'Hayır' demezdim vallahi...»

Beyaz muslinden yapılmış büyük bir şapka Mili'yi güneşten koruyordu. Havada hafifçe dalgalanan elbisesi de aynı kumaştandı ve pileler halinde aşağıya iniyordu. Genç kadın bir kahkaha attı.

— «Ama oğullarım henüz çok genç; sonra bizim de hiç servetimiz yok, ancak on bin lira kadar bir gelirimiz var. Sekiz yıldır çok basit bir hayat yaşıyoruz. Mortfonten şatosundaki yaşayışın ne kadar değiştiğini her halde siz de farkediyorsunuzdur. Ama şikâyet etmiyorum. Oğullarımı gerçek iki soylu genç olarak yetiştirmeyi başardım. Bunu bir gün olsun yanımdan ayrılmamış olan dostlarıma borçluyum.»

Mili, bunları söylerken Greguar, Fedor ve Li Kang'a bakmıştı. Son ikisi Mortfonten şatosundaki hayata çok iyi ayak uydurmuşlardı. Yalnız bazen gözlerinde yaşlarla Rusya'dan kaçışlarını anlatıyorlardı. Barut kokusunu özledikleri oluyordu. Greguar bile o günlerin özlemine duyuyor gibiydi. Ama o sırada bir fundalığın gölgesinde tartışıp duruyorlardı. Kendilerini bir tavla partisine kaptırmışlardı. Onlara içecek bir şeyler hazırlayan Eliza'nın öfkeli bakışları altında oynayıp duruyorlardı.

Blezua ile Martin, Mili'nin yanından ayrılmışlardı, Kontes onlara köyde küçük bir ev hediye etmişti. Blezua kilisede papaz yardımcısı olarak çalışıyordu. Bu görev ona uygun görünüyordu. Martin'e gelince Blezua'nın kendisine vermiş olduğu ve sayıları pek çok olan çocuklarını yetiştirmeye uğraşıyordu.

Marki şaşırıp kalmıştı. «Dostlarınız mı? Nasıl dostlarınız? Bu uşaklar, bu Çinli, bu Kazak ve o yaşlı Fransız si-

zin dostlarınız mı? Hay Allah! Aklımı kaçıracığım neredeyse.»

— «Evet, onlar benim dostlarımdır. Sadece hizmetkâr diyemem onlara! Hepsi bana karşı pek çok bağlılık göstermişlerdir. Fazla duyarlılık gösterdiğiniz için onlara «Arkadaş», ya da «Eğitmen» de diyebilirim. Çocuklarım için öğretmen tutmaya gücüm yetmediği için, oğullarımla Baptistin'i, Li Kang ve Fedor yetiştirmişlerdir.»

Marki, yüzünü buruşturdu. «Vallahi bu sözlerinize şevtan bile şaşar.»

Mili, anlamlı anlamlı gülümsedi:

— «Kabul ederim ki çocuklarım biraz acayip yetiştirilmiştir. Birçok genç markiden, çok daha fazla şeyler biliyorlar. İsterseniz bu konuyu değiştirelim ha? Bakın kızlarınız ne kadar güzel eğleniyorlar.»

— «Ah sevgili Kontes! Onları seyretmek bana hiçbir zevk vermiyor. Hey Allahım, neredede bulacağım ben o dört kocayı?»

Ve zavallı Meyi - Brei markisi, Adrien ve Floris'le o zamanın modası olan körebe oynayan Polin, Ortans, Diyan ve Mari Ann adındaki kızlarına üzüntüyle baktı.

O sırada Meyi-Brellerin en küçük kızı Mari - Ann ebe olmuştu. Bütün delikanlılar çevresinde koşuyor ve yönü şaşırırsın diye bağıra çağıra eğleniyorlardı. Dere güneşin ışıkları altında pırıl pırıl bir ayna gibiydi. Oldukça yüksek olan otlar güneşten hafif sararmıştı. Baptistin elinde kelebek tutmak için kullanılan bir ağ ile uzaklara koşuyordu. Mari-Ann kollarını öne doğru uzatmış, altındaki toprağı ayağıyla yoklaya yoklaya dereye doğru gidiyordu. Adrien ona doğru atıldı ve yakalandı. Mari-Ann ellerini delikanlının yüzünde gezdiriyordu.

— «Son Adriensin! Hemen tanıdım seni.»

Adrien biraz da heyecan duyarak kalbi çarpa çarpa

ona bakıyordu. Mari-Ann ne kadar güzeldi. Zaten o sakin havada her şey güzel görünüyordu.

Baptistin kelekleri tutmak için kullandığı tel kep-çeyi bırakmıştı. Bir kenara çekilmiş, körebe oynayanları somurtkan, hatta öfkeli gözlerle seyrediyordu. Genç kızlar:

— «Şimdi sıra Floris'te! Haydi Polin, gözlerini bağla bakalım!» diye bağırıyorlardı.

Polin, Floris'in gözlerini bağlamak için parmaklarının ucuna basarak uzanmak zorunda kaldı. Floris genç kızın parmaklarının şakaklarında gezindiğini hissederek ürperdi. Polin gözlerini bağladıktan sonra onu birkaç kez olduğu yerde döndürdü. Floris gülerek yanından geçenleri yakalamaya çalıştı.

Mili, Baptistin'e yaklaşmıştı:

— «Ne oldu sana yavrucuğum? Onlarla oynayamıyormusun?»

— «Onlar beni oynatmıyorlar ki anne. Çok küçük olduğumu söylüyorlar.»

— «Ama yavrucuğum, Floris'in seninle birlikte dere-de oynadığını gördüm.»

— «Ben hep benimle oynasın istiyorum. Üçümüz kent kuracaktık ya, başka kimseyi aramıza almayalım istiyorum.»

Bunu söyledikten sonra, o zamana kadar tuttuğu göz yaşlarını serbestçe bıraktı ve hıçkıra hıçkıra annesine doğru atıldı:

— «Çok aptalmış ikisi de, en çok Floris'e kızıyorum, ne anlıyor sanki o koca budalalarla oyun oynamaktan?»

Meyi-Brel Markisi dudaklarını kıstı. Ne kadar nazik davranıyordu Baptistin! Kızlarına «Koca budalalar» diyordu. Mili, Baptistin'i sakinleştirmek için sarı saçlarını okşayarak ona tatlı sözler söyledi. Sonra Marki'ye doğru dönerek biraz da kuşkuyla:

— «Bu çocuk çok sinirli, kardeşlerine de fazla bağlı.» dedi

Meyi-Brel, Baptistin'e bakıyordu.

— «Doğrusunu isterseniz, kızınız tıpkı size benziyor Mili.»

Mili gülümsedi. «Öyledir. Herkes söylüyor bunu. Bana benziyor değil mi sevgili Marki?»

— «Evet, hem yalnız size değil, zavallı Vilnöv'e de benziyor. Onu düşündüğüm vakit ne kadar üzülüyorum, zavallı dostunuz. Aman Allah'ım; Fransa'ya dönerken gemide ölmek ve sizi dul olarak tek başınıza bırakmak ne felâket! Ümitsizliğe kapılmamak için ne kadar cesaret gösterdiniz. Çok şükür tekrar buluştuk. Eşim Markiz, sizi çok seviyor. Kızlarımla birlikte sizi ziyaret edeceğimi duyduğu vakit çok seviniyor. Sizi hiç kıskanmıyor! Çok şükür! Zaten daha önce de söylediğim gibi aramızda biraz akrabalık var. Kuzen sayılırız değil mi?»

Mili içini çekti. Ne yazık! Bu gevezelikleri akşama kadar dinlemek zorunda kalacaktı. Meyi-Brel markisi epey şişmanlamıştı ama doğrusu vücudu gelişirken zekâsı pek fazla gelişmemiş, hep aynı kalmıştı.

— «Fransa'ya dönüşünüzü hatırlıyor musunuz sevgili Kontes? O zamanlar hakkınızda neler söylüyorlardı biliyor musunuz? Bilmiyorsunuz değil mi? İyi ki ben oradaydım da söylenenlerin yalan olduğunu belirterek gerçeği anlatabildim. Söylediklerine göre Floris ve...»

Meyi-Brel markisi bunu söylerken sesini alçaltmıştı.

— «...Baptistin, evlilik dışı doğmuş çocuklarmış. Piçmişler. Hattâ Çar'dan da söz edenler oldu. Düşünüyor musunuz? O zamanlar bunları size bildirmek istemedim. Ama bana inanınız, gerçeğin ne olduğunu söylemekten geri kalmadım. Zavallı kont Vilnöv'ün vasiyetnamesi ne kadar güzeldi! Onu ezberlemiştim, her gittiğim yerde de tekrar et-

tim durdum. Doğrusu bu sayede salonlarda epey sükse yaptım!»

Mili kahkahalarla gülmek istiyor, ama kendini tutuyordu. Bir ara gözü Floris'e ilişti. Ne kadar yakışıklıydı Floris! Bu dünya ile ilişkisi olmayan büyüğü bir güzelliği vardı. Zaman zaman şeytaniyete bürünen bir güzelliği bu... Genç kızların dördü de Floris'e deli gibi âşık görünüyorlardı; özellikle en büyükleri olan Polin, Mili, Meyi-Brel Markisinin nasıl olup da Floris'in Piyer'e ne kadar benzediğini fark etmediğine şaşır kalıyordu. Ama çok şükür Meyi-Brel markisi hiç bir zaman hiç bir şey fark etmezdi. Kardeşinden çok ayrı tipte olan Adrien onun kadar yakışıklı değildi, ama keskin zekâsı sayesinde en az Floris kadar çekici oluyordu.

Mili Baptistin'e «Gel yavrum! Seninle şatoya dönelim» dedi.

Baptistin küçük elini Mili'ye uzattı ve körebe partisinden üzüntüyle ayrıldı. Meyi-Brel markisinin dört kızı, küçük küçük çılgınlık atıyor, ama Floris onları yakalamasın diye pek de fazla çaba göstermiyorlardı. Hepsi heyecanla o zamanlar çok revaçta olan bir şarkıyı tekrarlayıp duruyorlardı.

Donder kapıları açık mı?

Üzerindeki elbise yeşil mi?

Hayır, saklanmıştı.

Zavallı bir varlık gibi.

Solan bir gül gibi.

Çok yakında.

Düşürülen bir erik gibi,

Yiyecektir onu.

Aç gözlü Ravuzyo!

Zavallıcık, talihsiz Donder!

Solacaktır.

Dalgaları süsleyen

Kokriko çiçeği gibi.

Floris gülüyordu. Başının döndüğünü hissetmişti. Bütün genç kızlar çevresinde koşuşup duruyorlardı. Birini yakaladı. Hemen de yakaladığının Polin olduğunu anladı. Ama bunu açıklamadan fırsattan yararlanmak istedi. Onu belinden tutmuş, kendisine doğru çekmişti. Parmaklarını boynunda, yüzünde, saçlarında, göğsünde gezdiriyordu. Birden bağırdı:

— «Buldum, sen Ortans'sm.»

Öbürleri gülerek çığlık çığlığa: «Hayır, o değil!» diye bağırıştılar.

Floris, güya uzun uzun düşünüyormuş gibi bir tavır takındı, sonra yeniden incelemeğe koyuldu. Polin'in beli ne kadar da ince görünüyordu. Parmaklarını genç kızın göğsünde daha fazla gezdirmek isteğini duyuyordu ama buna cesareti yoktu. Parmaklarını dağıtmaktan hoşlandığı uzun saçlarına gömdü. Sonra burnuna, dudaklarına dokundu. Genç kızın derin derin soluk aldığını hissediyordu ama, bunun heyecandan mı, yoksa oyunda acele ettiğinden mi ileri geldiğini bilmiyordu.

Floris: «Diyan» diye bağırdı.

Öbürleri: «Bilemedin!» diye cevap verdiler.

Floris: Artık Mari-Ann'dan başka söyleyecek bir ad kalmadı. Ondan sonra onu bırakmak zorunda kalacağım. diye düşündü. Oysa, bu durumun sürüp gitmesini istiyordu. Şimdi Polin'in de her şeyin farkında olduğunu ve buna bile bile razı olduğunu hissediyor gibiydi.

— «Kim olduğunu bilemiyorum!» diye mırıldandı; böylece, zaman kazanmak istiyordu.

Elini genç kızın diri ve biçimli kolunun üzerinde gezdirerek aşağıya indirdi, Polin'in elini kavradı. Her iki gencin de elleri terliydi. Floris, Polin'i öpmek için dudaklarını ısırtıp duruyordu. Öbür eliyle genç kızın kulağını ve bir şeftali gibi pürüzsüz yanağını okşadı. İsteksiz istek-

siz: «Buldum, buldum, bu Mari-Ann!» diyeceği sırada birden alnına iri ve ılık yağmur damlalarının düştüğünü hissetti. Gençler, oyun oynarken gök kararmıştı. Kızlar elbiselerinin eteklerini tutarak bağırışa bağırışa şatoya doğru koşmaya başladılar. Floris, gözlerindeki bağı çözdü, ceketini kaptı ve onu Polin'in omuzlarına attı. Sonra genç kıızı elinden tuttu. İkisi birlikte koşmaya başladılar. Floris'in şakakları zonkluyordu. O gün sabahtan akşama dek Polin'in kendisine karşı nasıl bir tavır takındığını hissetmişti. Ama ne düşüneceğini bilemiyordu. Polin, yirmi yaşındaydı. O yaşta bir genç kızın Floris gibi on beş yaşlarında bir erkekle ilgilenmesi garipti. Öbür kızlar önde koşuyor, Floris, ne yapacağını bilemiyordu. Birden Mari-Ann'ın, Adrien'i elinden tutarak eski bir evin harabelerine doğru götürdüğünü fark etti. Genç kız, arada bir dönüp Floris'e alaylı alaylı bakıyordu. Floris, bunu fark edince kızardı, kızardığı için de kendisine fena halde kızdı: «Hay Allah, ne saçmalık! Şatoya dönmeyeceğiz tabii. Ben de Polin ile baş başa kalmalıyım» diye düşünüyordu. «Gidecek bir yer bulmalı.»

Yağmur gittikçe şiddetlenmişti. Polin'in elbisesi göğsüne yapışuyordu. Floris, ona yan gözle baktı ve birden içinin eridiğini hissetti: «Üçe kadar sayacağım, sonra ona, 'Seni seviyorum!' diyeceğim. Hayır olmaz, şimdi bunun sırası değil. Hem öyle mi denir? Buldum! Ayaklarına kapıp, 'Sizin için ölmeye hazırım.' diyeceğim.»

Hayalinde elde kılıç haydutlarla dövüştüğünü ve Polin'i onların elinden kurtardığını görür gibi oluyordu. Ne yazık ki son dakika başına bir tabanca kabzası iniyor ve Floris, Polin'in önünde can veriyordu.

«Acaba ona, 'Benimle evlenir misiniz?' desem mi? 'Hayatımı size vermek, sizi mutlu etmek istiyorum. İkimiz birlikte bir şöminenin önünde ihtiyarlayacağız.' de-

sem iyi olur her halde. Ama acaba onunla evlenmeyi gerçekten istiyor muyum?»

Floris'in karmakarışık düşünceleri bu noktaya geldiği sırada, Polin'le birlikte bahçenin dibinde bulunan samanlığın önünden geçiyorlardı. Yıllarca önce çingenele-
rin kaldığı samanlık buydu. Polin, Floris'in şaşkınlığından ötürü içinde bir acıma duydu ve mahsus ayağı burkuluyormuş gibi davranarak bir çığlık attı.

Floris: «Aman Allahım! Polin! Canınız acıdı mı? Şuraya girip biraz dinlenelim ha? Ne dersiniz?» dedi, ama bir taraftan da girdikleri samanlığın kapısını belli etmeden kapamayı ihmal etmedi. Polin, inleyerek kendisini bir saman yığınının üzerine attı.

— «Aman Allahım, o ne yarıştı! Babam olsaydı, öyle derdi.»

Floris sinirli sinirli güldü. Genç kızın yanına nasıl oturacağını bilemiyor, aptal aptal karşısında ayakta duruyordu. Konuşmaları kesik kesikti. Floris muhakkak bir şeyler söylemesi gerektiğini düşünüyordu. Eninde sonunda dudaklarını diliyle hafifçe ıslattıktan sonra:

— «Size yeniden kavuştuğum için ne kadar mutlu olduğumu bilemezsiniz Polin! Son görüştüğümüzde daha çocuktuk.»

Polin güldü. Sonra içini çekerek: «Eyvah, eyvah! Bileğim ağrıyor her halde şişmiştir. Eminim şiştiğine.»

— «Durun Polin! Eğer izin verirsiniz ayakkabınızı çıkarayım, daha rahat edersiniz.»

Floris, sonunda genç kıza yaklaşmak için bir bahane bulduğuna sevinmişti, Polin'in ayakları dibine diz çöktü. Sonra yavaşça küçük ayakkabıyı çıkardı ve genç kızın hiç de şişmemiş olan ince bileğini ellerinin arasına aldı. Gözleri çakmak çakmak oluyor, başı dönüyordu. Hafif bir hareketle o küçük ayağı okşadı. Ama boğazı düğümleniyor, gözleri nemleniyordu. Bir kadın karşısında nasıl

davranmak gerekiyordu acaba? Birden Fedor ve Li Kang'm ona kılıçla dövüşmeyi, bir hançeri yüz metreye nasıl fırlatacağını, tabanca ile ateş etmeyi ve yabancı dillerin birçoğunu öğrettiklerini, ama kadınlara nasıl iltifat etmek gerektiği konusunda hiç bir şey öğretmediklerini düşünmekten kendini alamadı. Polin'in bileğini hafif hafif ovmaya devam ediyor, uzun eteklerinin altında birazı görünen bacağına bakmağa bile cesaret edemiyordu. Eli yavaşça genç kızın dizine doğru kaydı, Polin yarı kapalı göz kapaklarının arasından Floris'e bakıyordu; delikanlının şeytanca güzelliği içini ürpertiyordu. Birden göz göze geldiler. O zaman Floris kalbinin daha da hızlı atmaya başladığını hissetti. Polin:

— «Saman cildime batıyor» dedi.

— «Durun, bu işi de halledelim.»

Floris genç kızın biçimli bacağını bırakıp Polin'in yanına oturdu. Etraftaki samanları eliyle bastırmaya başladı. Sonra da kendi ceketini genç kızın altına serdi. Bunları yaparken Polin'in vücudundan yayılan güzel kokunun genzini âdeta yaktığını ve kalbinin tatlı bir acı ile eziliyormuş gibi olduğunu hissetti. Yavaşça vücudu Polin'in vücuduna değecek kadar ona yaklaştı. Ama büyüğü bozmaktan korkuyormuş gibi kımıldamaya cesaret edemiyordu. Polin kolunu kaldırarak elini Floris'in sırtında gezdirdi. Floris bu teması hissedince ürperdi:

— «Sırılsıklam olmuşsunuz. Floris!»

Floris neredeyse hiç soluk alamıyordu. Elini Polin'in göğsüne yapıştırarak, yavaşça:

— «Siz de ıslanmışsınız Polin!» dedi.

Genç kızın robunun üzerinden göğsünü hissediyordu. İpek kumaş Polin'in cildine tamamen yapışmıştı ve vücudunun çizgilerini olduğu gibi belli ediyordu. Floris, kendisini son derece beceriksiz hissediyordu. Köydeki hayramlarda iki, üç köylü kızıyla öpüşmüş ama, işleri hiç bir za-

man daha ileri götürmemiştir. Hem o masum öpüşler Floris'e pek fazla bir şey öğretmemiştir. Bilgisizliğinden ötürü, umutsuzluk içindeydi. Öyleyken gene de bu durumun sonsuzluğa dek böyle sürüp gitmesini istiyordu. Polin hareketsiz olarak yattığı yerden çok hafif ve belirsizce Floris'e doğru uzandı. Floris, bu sessiz kabul ediştikten sarhoşluk gibi bir his duyarak alır ağır elini genç kızın elbisesinin içine soktu ve Polin'i okşamaya başladı. Bu cüretine kendisi de şaşır kalmıştı. Bütün vücudunda derin bir mutluluk ürperişi gezindi. Kendisine doğru uzanan o güzel yüze baktı. Polin gülümsüyordu. Şeytanca bakışlarını gizleyen gözkapakları, yarı örtülüydü. Bir ara Floris'i tutup kendisine doğru çekti. O zaman dudakları birleşti. Bu Floris'in gerçek olarak verdiği, daha doğrusu başkasından aldığı ilk öpüştü. Vücudu aşkın ilk ürperişlerini büyük bir coşkunluk içinde hissediyordu. Polin, ona nasıl öpmek gerektiğini öğretiyordu. Birden Floris, Polin'in onu yavaşça soyduğunu hissetti. Gömleğini çıkarmıştı. Floris, birden gururlu bir davranışla irkildi. Kendisini bir erkek olarak hissediyordu. Karşısında böyle ona teslim olmaya hazır bir kadın görmekten ötürü neredeyse kendini kaybetmek üzereydi. Artık ne korku, ne çekingenlik vardı içinde. Kararlı bir hareketle Polin'e doğru eğilerek onu öpmeye başladı. Polin, hafif hafif inliyordu. Bir ara başını ellerinin arasına aldı ve Floris'in gözlerinin içine bakarak:

— «Floris, Floris! Sevgilim! Artık seninim.» diye mırıldandı.

Polin, kendisini bırakmış, bütün varlığını ona sunmuştu. İki sevgili için zaman durmuş gibiydi. Floris bütün samanlığın fırıl fırıl döndüğünü hissetti. Hemen sonra da nasıl olduğunu bile bilmeden bu genç kadına sahip olduğunu hissetti. Bütün varlığında çılgınca bir zevk duydu. Uzun süre birbirlerinin kolları arasında kaldılar. Floris, Polin'e delicesine âşıktı. Genç kadına, ona duyurduğu

bu derin mutluluktan ötürü bir minnet içindeydi. Polin, doğrularak kendisine biraz çeki düzen vermeye çalıştı. Floris ona genç bir erkeğin gururuyla bakıyordu. Birden tavandaki kalaslardan birinin üzerinden Polin'in üzerine kara bir şey düştü ve saçlarındaki kurdeleyi kaparak koşup dipteki saman yığınının arkasına saklandı. Polin, müthiş bir korku içinde bir çığlık attı. Floris, kahkahalarla güldü:

— «Onun namına özür dilerim Polin, bu bizim Jorj - Albert!»

— «Ha! O korkunç maymununuz, değil mi anladım!»

Floris suçlu suçlu:

— «Bana kızdınız mı Polin?» dedi. «Her halde yağmurdan korunmak için buraya saklanmıştı. Jorj - Albert çok zekîdir. Çok rica ederim onu bağışlayın.»

Polin gülümsedi. «Asıl bağışladığım sizsiniz Floris, çünkü ikimiz çok mutlu olduk.»

Floris, hafifçe kızardı. Bütün bunlar henüz hiç bilmediği şeylerdi. Bunlardan söz etmek bile onun için güçtü. Maymuna seslendi:

— «Jorj - Albert! Gel buraya! Bu şaka hiç de hoş değil. Polin'in kurdelesini geri ver bakayım. Sonra da ondan özür dile. Haydi! Lütfen!»

Jorj - Albert, küçük başını uzattı ve dişlerini göstererek Floris'e sırttı. Polin'in kurdelesini boynuna bağlamıştı. Ellerini çırparak genç kıza bakıyordu. Floris:

— «Jorj - Albert'e onu bağışladığını söyleyin, ne olur Polin.» diye rica etti.»

Polin bir kahkaha attı. «Ne çocukça istekleriniz var! Ama madem ki istiyorsunuz, öyle olsun. Seni bağışlıyorum, Jorj - Albert. Ama bana kurdelemi geri vereceksin. Vermezsen şatoya saçım, başım dağınık olarak girmek zorunda kalacağım.»

Jorj - Albert, çılgın gibi oynamaya, atlayıp zıplamaya başladı; bütün bunları Polin'in hayranlığını uyandırmak için yapıyordu. Genç kadın gülümsemekten kendini alamıyordu. Kendi başarısının heyecanına kapılan küçük maymun tehlikeli bir atlayışa hazırlanarak yüksek bir saman yığınının tâ tepesine çıktı. Oradan hız alarak atladı, ama aptalca duvarın köşesine, samanlığın kapısı önüne düştü. Floris, hayvanı azarladı.

— «Haydi bakalım, buraya gel Jorj - Albert. Yeteri kadar saçmalık ettin! Bu kadar kâfi!»

Ama Jorj - Albert efendisinin sözlerine önem vermiyor, duvarın dibindeki aralıkla ilgileniyordu. Küçük elini uzattı sonra zafer kazanmış gibi bir tavırla Floris ile Polin'in ne olduğunu iyice fark etmedikleri bir şeyi çekip aldı. Sevinçten çılgınlık ata ata Polin'in kucağına atıldı. Bir eliyle ona kurdelesini geri veriyor, öbür eliyle de ucunda demirden yapılmış, kirli bir madalyon bulunan bir zinciri uzatıyordu.

Floris: «Ne buldun orada?» diye sordu.

Polin biraz saman aldı, madalyonu temizlemeye çalıştı. Madalyonun üstünde iki gencin ne olduğunu anlamadıkları garip işaretler vardı. Polin, madalyonu aldı, gülererek onu Floris'in boynuna geçirdi.

— «Seni şövalyem olarak kabul ediyorum Floris. Bu madalyonu bugünün anısı olarak, daima üzerinde bulunduracaksın, yakışıklı şövalyem benim.»

Floris, Polin'in elini öpmeye başladı.

— «Bana yemin et şövalyem, hayatının üzerine yemin et! Bu madalyonu hiç bir zaman üzerinden çıkarmayacaksın.»

— «Yemin ederim Polin! Yemin ederim ki bu madalyonu birlikte yaşadığımız bugünün anısı olarak hiç bir zaman üzerimden çıkarmayacağım.»

Floris, bunu söyledikten sonra doğruladı:

— «Sizi seviyorum Polin! Benimle evlenir misiniz?» dedi.

Genç kadın bir kahkaha attı. Floris, derin bir şaşkınlıkla, hattâ biraz da öfkeyle ona baktı. Siyah gözlerinde kuşku uyandıran yeşil kıvılcımlar belirmişti. Polin gururunu yaraladığını fark etmişti. Ona sokuldu ve içini çekerek:

— «Floris! Sevgilim benim, sen henüz çok gençsin, henüz kendi gücünü bile bilmiyorsun. Sen bir kaplan gibi özgür yaşamak için yaratılmışsın. Rüzgâr gibisin. Ama emin ol ki biricik sevgilim, sen daima kalbimde yaşayacaksın, daima tercih edileceksin!»

— «Ne demek istiyorsunuz, Polin?»

— «Sen merak etme! Yalnız sözlerimi daima hatırla. Sen her zaman herkese tercih edileceksin!»

— «Ama biraz önceki soruma cevap vermediniz. «Benimle evlenir misiniz?»

Polin gülümseyerek Floris'i kendine doğru çekti, onu uzun uzun öptü. Floris gene başının döndüğünü hissediyor gibiydi. Genç kadını tekrar yatırmak istedi. Ama Polin gülerek kollarından sıyrıldı.

— «Jorj - Albert, buraya gel! Efendine saatin kaç olduğunu hatırlatmalısın.»

Jorj - Albert, bu sözleri anlamış gibi sitemli sitemli başını iki yana sallıyordu.

— «Görüyor musunuz Floris? Artık içeri girmeliyiz, eminim, bizi her yerde arıyorlardır.»

Floris içini çekerek giyinmesi için Polin'e yardım etti. Fırsattan yararlanarak boynunu göğsünü öpüyordu. Polin gülüyor, itiraz ediyordu.

— «Bana yardım eder gibi görünüyorsun ama ben üstümü başımı düzeltirken, sen herşeyi yeniden dağıtıyorsun. Şu göğsümün bağlarını bağlamama yardım et lütfen.»

Floris içinde tekrar uyanan tutkunun etkisiyle Polin'in göğsündeki bağları, kopardı. Genç kadının ensesini öpüyordu. Polin gittikçe daha çok çırpınıyor:

— «Bırak beni Floris! Bırak beni, şatoya dönmeliyim.»

— «Hayır Polin, sen artık benimsin. Sana tekrar sahip olmak istiyorum. Sen de bunu istiyorsun biliyorum.»

Floris, artık gittikçe daha cüretli oluyordu. Biraz önce samanlığa giren çekingen delikanlı artık yok olmuştu. İki sevgili tekrar samanların üzerine düşerek yuvarlandılar. Floris sert bir hareketle genç kadının eteğini çekiyordu.

— «Benim olacaksın!» diye söyleniyordu. Solukları birbirine karışıyordu. İkisi de tıkanır gibiydi. İkisi de bir çeşit çılgınlığa tutulmuşlardı. Başkalarının onları beklediklerini düşünmek bile, belki heyecanlarını artırıyordu. Floris o zamana kadar hiç bilmediği heyecan kaynaklarını şimdi daha kolay buluyordu. Mutluluğa doğru yükseliş hiç bir zaman bitmiyecekmiş gibiydi. Biraz sonra Polin neredeyse heyecandan sarhoş olmuş bir halde, doğrulup gömleğini sırtına geçiren Floris'e bakıyordu. Delikanlı gülümseyerek ona elini uzattı ve sevgilisinin ayağa kalkmasına yardım etti.

— «Floris! Hayatı o kadar seviyorsun ki! Bu ne coşkunluk! Dikkat et sevgilim! Hayat kendisine bu denli saldıranlara karşı çok serttir!»

Floris, Polin'i belinden tutarak onu havada fırl fırl döndürdü sonra gülerek:

— «Sevgilim! Güzel sevgilim! Bana neler söylemek istediğini anlamıyorum. Zaten sen de anlamıyorsun. Bildiğim bir şey varsa o da şudur, seni seviyorum!»

İki genç samanlıktan yanakları ateş gibi yanarak çıkmışlardı, bununla birlikte gene de giyisilerine oldukça çeki düzen vermeyi başarmışlardı. Jorj - Albert zıplaya

zıplaya peşlerinden gidiyordu. Şatoya doğru yürüdüler. Bir patikanın dönemecinde Adrien ve Mari-Ann'la karşılaştılar; el ele tutuşmuş, birbirlerine heyecandan pırıl pırıl olmuş gözlerle bakıyorlardı. Li Kang ile Fedor, yazlık salonda herkese içilecek şeyler ikram ediyorlardı. Dört genç salona biraz da kuşku ile girdiler ama, hiç kimse girişlerine dikkat etmedi. Çünkü Baptistin düşmüştü ve herkes çevresinde toplanmış onunla uğraşıyordu.

Floris, ne kadar mutlu olduğunu bütün dünyaya açıklamak istediğini duyuyordu. Baptistin'i teselli etmek için dalgın bir tavırla ona doğru eğildi. Küçük kız, ona dört elle sarıldı.

— «Ah, Floris! Dizim ağrıyor. Hayır! Beni bırakma ne olursun.»

Floris, Baptistin'i kucağına alırken eli farkında olmadan göğsündeki madalyona gitti. Bunun on altı yıl önce ihtiyar bir çingenenin annesine bıraktığı bir çeşit tılsım olduğunu bilmiyordu. Gözleri Polin'deydi. Ömrü boyunca başka hiç bir kadınla ilgilenmemeye karar vermişti, Polin, onun tek kadını olacaktı.

YİRMİ ALTI

Ertesi sabah Floris ile Adrien uyandıkları vakit henüz güneş doğmuştu. Havanın çok sıcak olacağı, daha sabahdan belliydi. Floris ile Adrien koşarak dereye yüzmeye gittiler. Eliza'nın elinden kurtulan Baptistin de çok geçmeden yanlarına gelmişti. Saçları darmadağın olan küçük kız tam anlamında bir yabaniye benziyordu. Rutubet yüklü bir rüzgâr, gençlere hafif bir serinlik veriyor gibiydi. İki kardeş bir süre Baptistin ile oynadılar, sonra kılıçlarını çekerek kızkardeşlerinin meraklı bakışları altında şakadan birbirlerine saldırdılar. Kılıç kullanmakta o kadar

usta olmuş, o kadar güven kazanmışlardı ki uçları demirli flörelerini çoktandır bırakmışlardı, ucunda hiç bir şey bulunmayan kılıçlarıyla gerçekten çaba göstererek atımlarda bulunuyorlardı. Bu, her zaman Mili'ye korku veriyor, ama Baptistin'i çok neşelendiriyordu. İki kardeşin bazen birbirlerinin vücutlarını çizdikleri oluyordu ama, bundan yenen kadar, yenilen de zevk alıyordu. Bununla birlikte o gün oyunları uzun sürmedi. Baptistin, Floris'i her zaman alıştıkları oyunlara sürüklemeye çalışıyordu, ama boşuna. Floris birkaç dakika sonra yanına geldi. Biraz ilerde güreş etmiş olan Fedor ile Li Kang bakıştılar, ne düşündüklerini konuşmaya hiç gereklilik kalmadan anlaşılmışlardı. Küçük beylerinin canı sıkılıyordu. İki kardeş aralarında yaş farkı olduğu halde ikiz gibiydiler. Aynı odada kalıyor, aynı oyunları, aynı duyguları paylaşıyorlardı. Görünmez bir bağ, onları birbirlerine bağlıyor gibiydi. Artık hiç bir şey bu bağı koparamazdı!..

Floris: «Acaba kara ordusuna mı, deniz kuvvetlerine mi girsek, ne dersin? Polin ile Mari-Ann'ı da kaçırırız...»

Adrien, Meyi-Brel Markisini hatırladıkça gülmekten katılıyordu.

— «Peki, ama 'Tanrı Kulu' ne olacak o zaman? diye sordu.

— «Canım, onu ne düşünüyorsun! Onu da henüz sırrını bilmediğimiz o gizli hazineyi vererek sustururuz.»

Adrien doğrularak: «Ha sahi, Fedor! Fedor!» diye bağırdı.

— «Buyurun Kont Hazretleri.»

— «Sen hâlâ Petruşka'mn gizli hazinesinin yerini bize öğretemedin.»

— «Zamanı gelince ikinize de gizli hazinenin yerini öğreteceğim. Ama zamanı gelince.»

Floris, sabırsızlıkla: «Peki ama zamanı ne vakit gelecek?»

— «Yakında yakında. Zamanı geliyor.»

Fedor başını eğerek tekrar işinin başına döndü. Tek gözü gülüyordu. Li Kang:

— «Bahar Rüzgârı ile Mutlu Gün, artık olgun birer erkek oluyorlar. Yakında kaderlerinin kendilerine çizdiği yoldan yürümeye başlayacaklar», diye fısıldadı.

— «Evet Li Kang. İşin kötüsü hanımımız bunun farkında bile değil. Oysa şövalye hazretleri tıpkı Çarımız gibi. Kanı kaynayıp duruyor. Ne yapabiliriz ki!..

— «Sana söylemiştim, Keskin Kılıç! Bekleyeceksin. Beklemek gerekiyor. Kurt yavruları birer kurt olsun, aslan yavruları inlerinden çıksın, kartal yavruları yuvalarından uçuşsun. O zaman yavruların birer pars olmasına yardım ederiz.»

Floris; tembel tembel otların üzerine uzanmış gülüyordu:

— «Ne acayip adamdır bu Fedor! İkide bir 'Zamanı gelecek, zamanı gelecek' deyip duruyor. Oysa ben büyüdüm. Boyum bile onun kadar. Ondan da daha uzun boyuyum. Daima çocuk muamelesi görmek, insanı sinirlendiriyor! Biliyor musun Adrien? Hayat harikulâde bir şey! Bak hava ne kadar güzel. Sonra ikimiz de ülkemizin en güzel kadınlarını seviyoruz.»

Her zaman pratik olan Adrien: «Bu işte en güzel olan taraf nedir biliyor musun? Onların da bizi sevmele-ri!» dedi.

Floris birden ayağa fırlayarak ağabeyini sarsmaya başladı: «Ama aklıma bir şey geldi! Burası Meyi şatosundan ancak on fersah uzakta.»

Adrien de doğruldu. Gözleri pırıl pırıl olmuştu Floris'in bağrına bastı:

— «Vallahi çok parlak bir fikir!» dedi. «Seni dük yapıyorum. Bundan böyle krallığımızın prensi ve Fransa mareşalisin!»

İki genç giyinip atlarını eyerlemeye koştular. Birkaç dakika sonra Mili ile ağabeyleri kendisini terk ettikleri için öfkeyle onlara bağırarak Baptistin'in önünden rüzgâr gibi geçtiler. Mili gülümsedi. Li Kang ile Fedor yanıltmışlardı. Mili çocuklarında meydana gelen değişikliğin pekâlâ farkındaydı. Anneliğin verdiği bir sezikle bir gün önce olup bitenlerin bir kısmını tahmin ediyordu. Bu yüzden çocuklarının ilerisini düşünerek endişe duyuyordu. Marki dö Meyi - Brel'e dediği gibi o büyük servetinden geriye hiç bir şey kalmamıştı. Floris ile Adrien'in zengin kızlarla evlenmesi, ya da orduya girmeleri gerekiyordu. Ama gene de paraları olmayınca mevkilerine yakışır bir birlik kuramazlardı. Mili ona veda etmek için üç renkli şapkalarını havada sallayan iki genç atlıya gülümsedi. Floris'le Adrien, «Urraaa!» diye bağırarak dört nala şatonun büyük kapısından geçtiler. Mortfonten köyünden de aynı hızla rüzgâr gibi geçmişlerdi. Kilisenin bahçesi önünde Blezua sırtında bir zangoç giysisi ile yanındaki ihtiyar papazı saygıyla dinliyordu. Papaz delikanlılara:

— «Nereye gidiyorsunuz böyle?» diye seslendi.

Adrien gülerek: «Size bunu söyleyemeyiz. Sayın Peder!» diye cevap verdi.

Floris kolunu sallayarak bir savaş çığlığı attı. Blezua bunu duyunca sapsarı oldu. İhtiyar papaz gülümsedi:

— «Ah Blezua! Genç senyörlerimiz aslan gibi delikanlılar!» dedi.

— «Tabii Sayın Peder. Ama ben bu çılgınca at koşturanlardan hiç hoşlanmıyorum. Bunlar bana çok kötü şeyleri hatırlatıyor. Ayyy!»

Bunu söylerken ürpermışti.

Floris ile Adrien giderken tozu dumana katıyorlardı. Rüzgâr gibi gidiyorlardı.

Floris, zavallı atını mahmuzlayarak: «Ben senden önce varacağım kardeşim!» diye bağırdı.

Binicilerin sabırsızlığı ve kırbaçların savruluşu atları sinirlendirmişti. O kadar hızlı gidiyorlardı ki ürktükleri sanılırdı. Eyerlerin üzerinde durabilmek için ancak Floris ile Adrien kadar usta birer binici olmak gerekiyordu. İki fersah sonra durup dinlenmek ve atlara su vermek gerekti.

Floris sabırsızlıktan olduğu yerde ayaklarını vuruyordu.

— «Şu hayvanlara bak! Budalalar! Biz dinlenmeye ihtiyaç duyuyor muyuz baksana?»

Adrien: «Ama onlar, kimseye yetismeye çalışmıyorlar.» diye cevap verdi.

İki genç kısa bir süre içinde çimenliğe uzanmışlardı. Floris ağzına bir ot almış çiğneyip duruyordu.

Adrien: «Acaba kızlar bizi görünce ne diyecekler?» dedi.

Floris çok gururlu bir tavırla: «Çok sevinecekler, tabii,» diye cevap verdi.

Hiç bir şeyi tesadüfe bırakmak istemeyen, Adrien:

— «Dur bakalım. Onları ziyaret ettiğimizizin nedenini düşünelim, ne söyleyeceğiz onlara? Bahanemiz ne?»

— «Bahane mahane istemez. Attan indiğimiz gibi ayaklarına kapanır, onların aşkı uğruna ölmeye hazır olduğumuzu söyleriz.»

Floris, her zamanki gibi o anda aklına estiği biçimde konuşmuştu.

Bir süre sonra gençler tekrar atlarına bindiler. Ama bu sefer zavallı hayvanlar hedeflerine ulaşabilsin diye onları daha yavaş sürmek zorunda kalıyorlardı.

— «Sevgilim o kadar güzel ki! Ancak krala, ya da bana lâayık olabilir.» dedi.

Adrien bir kahkaha attı. «Yalnız kral ve sen» öyle mi Floris? Hiç değilse kraldan sonra geldiğini kabul et. Sen ki soylu ve yüce Floris dö Vilnöv - Karamey kontusun.»

Düşünceleri kolaylıkla değişen Floris:

— «Ah, kral başka.» dedi. «Kralı bir görsem, onun hizmetine bir girsem, başka bir şey istemem. Onun için canımı bile feda ederim.»

Adrien gülümsedi, Floris her zaman biri için canını feda etmek isterdi. Adrien başını bir dala çarpmamak için atının üzerinde eğildi. Sonra konuyu değiştirdi:

— «Sana bir şey söyleyeyim mi Floris? Bu ormanlar, bu sıcak, sana Dubino'yu hatırlatmıyor mu? Gerçi o zaman çok küçüktün ama.»

— «Hayır Adrien, hiç bir şeyi unutmadım. Hâlâ parkı görür gibi oluyorum. Yazlar o kadar sıcak, kışlar o kadar soğuktu ki; buz gibiydi o kışlar.

Floris birden ciddileşmişti.

— «Biliyor musun geceleri sık sık Petruşka'yı rüyamda gördüğüm oluyor. Bazen tekrar Rusya'ya gidip gene kızakla gezintiler yapmak isteğini duyuyorum.»

— «Seni anlıyorum. Benim de bazen hayalimde oradan kaçışımız canlanıyor. Bazı geceler her şeyi yeniden görür gibi oluyorum. Ama Petruşka'nın yüzünü hiç bir zaman göremiyorum. Garip bir şey, rüyama her zaman bir adam giriyor, dilenci gibi bir şey, ama ona hayatta gerçekten rastladım mı, yoksa sadece rüyalarımın yarattığı bir hayal mi bilmiyorum.»

İki kardeş birden içlerinde bir ağırlık hissetmişlerdi. Adrien, Floris'e neredeyse: «Gel, Meyi şatosuna gitmeyelim. Orada yapılacak şeyimiz yok» diyecekti.

Ama Floris'in heyecanını söndürmekten çekindi. Floris de nedense garip bir hüzne kapılmıştı. Bu geçici kuşkulardan kurtulmak için hayvanlarını mahmuzladılar. Atkularından kurtulmak için hayvanlarını mahmuzladılar. Atlar ileri atılarak bir süre dört nala gittiler. Görünüm tamamen değişmişti: Her yer dümdüzdü ve altın başaklar, sıcak rüzgârın altında hafif hafif sallanıyordu. Pikardinin aşağı bölgesine girmişlerdi. Sonunda Meyi şatosunun

gördüler. Burasını XII. Lui zamanında Marki'nin atalarından biri yapmıştı. Uzaktan bakılınca çok güzel bir binaydı, daha yakından bakıldığı zaman ise damın yer yer harap olduğu, duvarlarda da hafif çatlaklar olduğu göze çarpiyordu. Bununla birlikte şatonun Meyi - Brel markisine lââyık görkemli bir hali vardı. Floris ile Adrien ortalarında kimseyi göremeyince tavlalara doğru gittiler. Orada genç bir seyis atlarını aldı. Adrien:

— «Atlarımızı besle oğlum, onlara şöyle bolca arpa ver.»

Bunu sanki işleri bundan böyle kendisi yürütecekmiş gibi bir tavırla söylemişti.

— «Al bakalım, bu da senin için» diyerek delikanlının avucuna para sıkıştırdı. Böylesine bir cömertliğe alışık olmayan köylü delikanlısı heyecanla teşekkürler etti.»

— «Söyle bakalım oğlum, şatonun sahipleri neredeler?»

— «Şey... efendim, hepsi de arkadaki çimenliklerde, küçük hanımlar da küçük beylerle birlikte oradalar.»

Adrien Floris'e bakarak hafifçe öksürdü.

— «Yani ne demek istiyorsun, Marki ile hanımı misafir mi kabul ediyorlar? Komşuları mı geldi yoksa?»

— «Komşuları mı değil mi ben ne bileyim? Bildiğim bir şey varsa hepsi de büyük çimenliğin oradalar.»

Adrien Floris'i bir köşeye çekti.

— «Birinin Polin ile Mari Ann'a geldiğimizi haber vermesi gerekiyor. Bir toplantıları varsa keyiflerini bozmak istemem. Ama bu budala bunu yapabilir mi bilmiyorum?»

Floris başındaki üç köşeli şapkayı düzeltti, ceketini silkeledi, çizmesindeki tozları üfledi, sonra ağabeyinin omuzuna vurdu:

— «Buraya sevgililerimizi görmeye geldik, zavallı

birkaç komşu bizi yolumuzdan geri döndürecek değil ya. Haydi yürü ağabey!»

Adrien tekrar kendi taktiğini savundu:

— «Beni dinle Floris, onlara haber gönderelim daha iyi..»

Ama Floris, ağabeyini hiç dinlemeden kararlı adımlarla çimenliğe doğru giden patikaya yöneldi. Adrien, «Kaderden kaçılmaz» der gibi bir hareket yaptıktan sonra hafifçe güldü ve önünde güvenli, gururlu bir tavırla yürüyen yakışıklı Floris'i izledi. Uzaklardan kahkahalar duyuluyordu ve işittiği sesler arasında Polin'in sesini tanıdı gibi oldu. Koşmamak için kendini zor tuttu. İki delikanlı şatonun köşesinden dönerek patikanın dönemecinden çimenliğe çıktılar. Biraz ilerde Meyi-Brel ailesinin kızları, bir çember yapmış, başlarında pudralı perukalar bulunan kibar gençlerle, «Püsel» oyununu oynuyorlardı. Bu oyun o zamanlar çok moda olan mimikli bir oyundu. Polin, Jan d'Ark rolünü oynuyordu. Kızkardeşleri onu şallar, önlüklerle örtüyor ve yüzleri oldukça kızarmış olan küçük beyler de büyük bir memnunlukla kendi redingotlarını örtülerin üzerine atıyorlardı. Bu canlı pramidi çevresinde koşuşup duran genç kızlar savunuyor, savunurken de oyun arkadaşlarına: «Donkerin kapıları açık mı? Üzerindeki elbise yeşil mi?» diye şarkı söyleyerek soruyorlardı.

Kuleye saldıranlar: «Hayır, gizlenmiştir o, bu kadar çok gözyaşı döken bizlerden, evlenmek istiyoruz biz onunla, nikâh kıydırarak.» diye cevap veriyorlardı.

Genç kızlar: «Olmaz olmaz, olmaz olmaz, evlenince döversiniz onu öfkeyle.» diye bağılıyorlardı.

Marki ile karısı oyunu gözlerinde şefkatli bir anlamla seyrediyorlardı. Floris ile Adrien'in gelişi fark edilir edilmez, oyun yarıda bırakıldı. Gençler, kızların şaşkın bakışları altında çimenlikten geçip yanlarına yaklaşmak zorunda kaldılar. Floris, Adrien'in sözünü dinlemediği için

pişmanlık duymaya başlamıştı. Yan gözle ona baktı ve ağabeyinin şakacı bir tavırla ona baktığını fark etti. Her halde onları tanımışlardı, yanlarına gitmek gerekiyordu. Sanki kûrban edilecekleri bir yere doğru yürüyorlardı. Floris bacaklarında bir kesiklik hissediyordu. Sesin iyice duyulabileceği kadar yaklaştıkları vakit Meyi-Brel Markisi:

— «Ne hoş sürpriz, Vilmöy Karamey kardeşler, hoş geldiniz! İnşallah Kontes Hazretlerine bir şey olmamıştır.»

Adrien, zarif bir tavırla eğilerek:

— «Hayır Marki Hazretleri. Annem çok iyidir.»

— «Ya öyle mi? O halde sizi buraya acele getirilmesi gereken bir haberi vermek üzere göndermiştir, öyle değil mi?

Ne söyleyeceğini şaşırان Floris eğilerek selâm verdi.

— «Şey... Size teşekkürlerini sunmamızı rica etti efendim.» dedi.

— «Teşekkürlerini mi? Neden teşekkür ediyormuş bana? Acaba nedenini biliyor musunuz dostum?»

Markiz, bunu kocasına doğru dönerek sormuştu. Marki irkildi. O korkunç karısından ötürü sürekli olarak korku içinde yaşıyordu. Karısı, iri yarı, bununla birlikte armut biçimindeki yüzü hâlâ oldukça güzel olan bir kadındı. Marki:

— «Ben mi? Hayır karıcığım, nereden bileyim ben?»

— «Ama dün Mortfonten'deydiniz, kontesle görüştünüz.»

— «Evet evet, ama isterseniz delikanlıları dinleyelim, bakalım ne diyecekler. Her halde kontesin onları bize niçin gönderdiğini söyleyeceklerdir, sevgili karıcığım.»

Herkeste korku uyandıran Markiz delikanlılara doğru döndü. Gözlerinde soran bir anlam vardı. Floris Polin'in

de kendisine baktığını, yanındakinin de en aşağı kırk yaşlarında, çirkin, yaşlı, budala biri olduğunu fark etti. Bu ona cesaret verdi. Tekrar eğildi ve hiç çekinmeden yalanları sıralamaya devam etti.

— «Annemiz sizi dün yaptığınız ziyaretten ötürü teşekkür etmemiz için gönderdi efendim. Dostlarını yeniden görmekten o kadar memnun olmuş ki.

Markiz sert bir tavırla Floris'in sözünü kesti.

— «Dünkü ziyaretim mi? Ama ben gitmedim ki size.»

— «İyi ya işte» annemiz bundan ötürü çok üzüntü duydu, bu yüzden teşekkürleriyle birlikte sizi davet etmemizi söyledi.»

Floris yan gözle ağabeyine bakıyordu. Çünkü artık uyduracak başka şey bulamıyordu. Adrien imdadına yetişmenin zamanı geldiğini anladı.

— «Annem bundan böyle Marki Hazretleri ile küçük hanımefendiler Mortfonten şatosuna onur verdikleri vakit sizin de birlikte gelmenizi rica ediyorlar.» dedi.

— «Doğrusu büyük nezaket göstermiş sevgili Mili'ciğim. Ama on fersahlık yolu sadece bize bunları söylemek için mi yaptınız?»

Markiz bunu oldukça şaşkın bir tavırla söylemişti.

Adrien devam etti. «Annemiz sizi konukların arasında göremediği için o kadar üzüldü ki, size karşı beslediği dostluk hislerini, teşekkürlerini ve konuklarının arasında sizi görmemekten ötürü duyduğu üzüntüyü ve..»

Floris gülümseyerek, nezaketle söze karıştı:

— «Davetini hiç vakit yitirmeden size iletmemizi istedi.»

Markiz tavuk gıdaklıyormuş gibi bir ses çıkararak:

— «Çok memnunum, çok memnunum doğrusu! Bizimle yemek yersiniz değil mi genç dostlarım?»

Floris ile Adrien güya istemiyorlarmış gibi, ama gene de fazla kararlı olmayan bir tavırla yerlere kadar eği-

lerek, kimseyi rahatsız etmek istemediklerini ve hemen tekrar Mortfonten şatosuna döneceklerini söylediler. Ama Markiz her zamanki dediğim dedik tavrı ile sözlerini kesti.

— «O halde karar verilmiştir, artık bu konuda fazla konuşmayalım. Burada kalacaksınız. Gidip kızlarımı selâmlayabilirsiniz. Siz de Luis.. canım biraz kımıldayın.»

Zavallı Marki irkildi.

— «Siz de gidip gençleri La Turnel markisi ile Kont dö Vintimil'e tanıtınız.»

Böylece Floris biraz önce gördükleri gülünç canlı tablonun aktörlerinin kim olduğunu öğrenmiş oldu. İçinde Polin'e karşı büyük bir öfke uyandı.

Zaten bir ayakları çukurda olan zavallılarla böyle oyunlar oynanır mıydı? Polin'in yanına gidince karşısında eğildi ve hemen:

— «Sizinle konuşmam gerekir» diye fısıldadı.

— «Sonra konuşuruz.»

Floris ile Adrien'e o gün hiç bitmeyecekmiş gibi görünüyordu. Markiz onların yanında, Diyan ile şişman Ortans'ın arasına oturtmuştu. Floris'in öfkesi hâlâ geçmemişti, çünkü Polin çimenlerin üzerinde biraz ilerde, o berbat Kont dö Vintimil ile yan yana oturuyordu. Adrien de Mari - Ann'm, Turnel Marki'sinin kolunda gezindiğini görüyordu.

— «Sonra majesteleri bana ne dediler biliyor musunuz?»

Konuşmayı pek dikkatle izlemeyen Adrien irkildi:

— «Ne dediniz Madam?»

Markiz şaşırdı.

— «Hayır, Majesteleri bana, 'Ne dediniz Madam?' demediler. Gözlerimin içine bakarak: «Matmazel dö La Port Mazalini, (o zaman genç kızdım) gözleriniz yanan birer kordur. Kim onlara bakarsa kavrulabilir. dediler. Evet, işte o zamanlar çok yakışıklı olan kralımız bana böy-

le dediler. Ve inanın ki Madam dö Mentenon'un o sırada çok endişeli bir hali vardı.»

Floris ile Adrien sıkıntıdan patlıyorlardı. Çünkü markiz gelişlerini fırsat bilerek XIV'üncü Lui'nin sara-yında geçmiş olan gençlik yıllarını anlatmaya koyulmuştu. Hikâyeyi dinlemek korkunç bir şeydi, üstelik sıcak da gittikçe daha fazla bastırıyor, daha boğucu oluyordu. Neyse ki öğleden sonra saat ikiye doğru öğle yemeği için şatoya gidildi. Floris, yemek salonuna giderken Polin ile konuşmak istedi ama, genç kız hemen parmağını dudaklarına götürerek, eline bir kâğıt sıkıştırdı. Diyan ile şişman Ortans arasında sıkışıp kalan Floris için öğle yemeği hiç bitmeyecekmiş gibi görünen bir işkence oldu. Adrien de, Markiz ile kocası arasında oturduğu için kardeşinden daha hoş vakit geçirmiyordu. Yemekler sofraya çok ağır geliyordu, çünkü Meyi - Brellerin serveti epey azaldığı halde, şatoya bağlı olan çiftlik hâlâ sofranın çok zengin olmasına olanak veriyordu. Başka bir zaman olsa, iki kardeş, bunca zaman at koşturduktan sonra yemekleri büyük bir zevkle yerlerdi, ama Polin'in Kont dö Vintimil'in beylik sözlerine cıvıldar gibi cevap vermesi, Floris'in iştahını kesiyor, içindeki öfke bütün varlığını sarıyordu. Ağabeyine gelince o da hâlâ ölen kralın kendisine ve kabalık ailesinin bütün üyelerine söylediği bütün sözleri teker teker anlatmaya koyulmuş olan Markiz'in gevezeliğini güç-belâ dinleyebiliyordu. Floris Polin'in eline sıkıştırdığı kâğıdı bir fırsatını bulup okumak istiyordu ama, bunu bir türlü başaramıyordu, çünkü Diyan ile Ostans gösterdikleri aşırı nezaketle ona bir an olsun fırsat vermiyorlardı. Sonunda serin içkiler içmek için salona geçtikleri vakit Floris pencerelerden birine yaklaştı ve güya bahçeyi seyrediyormuş gibi bir tavır takınarak elindeki kâğıdı hemen açıp okudu. Kâğıtta şöyle yazılıydı:

«Buraya gelmemeliydiniz Floris. Ben Kont dö Vinti-

mil ile evlenmek istiyorum. İşimi bozuyorsunuz. Buradan gidiniz, sizinle sonra görüşürüz. Polin.»

Harfler Floris'in gözleri önünde oynuyor gibiydi. Delikanlı olduğu yerde dönüp arkasına baktı ve Polin'in kendisini seyrettiğini gördü. Ne kadar üzüldüğünü fark ederek bundan ötürü memnunluk duymasın diye mahsus Ortans'ın şakalarına kahkahalarla gülüyormuş gibi bir tavır takındı. Sonra gözleriyle Adrien'i aradı ve onun Diyan ile heyecanlı bir şeyler konuştuğunu gördü.

Bundan Adrien'in Diyan'dan bir kâğıt almamış olduğu sonucunu çıkardı. İki delikanlı bir süre sonra ev sahiplerinden izin istediler. Floris, kont dö Vintimil'in karşısında eğilirken yüreği öfke içindeydi. Adrien ise tam tersine, la Turnel Markisi ile gayet iyi anlaşmıştı. Marki onu malikhanesine davet ediyordu.

— «Size siyah kısırağımı göstereceğim, göreceksiniz, tam bir şeytan, evet şeytanın ta kendisi.» diyordu.

Markiz dış kapının önündeki taşlığa çıkmış:

— «Tekrar gelin genç dostlarım, size ölen kralımız hakkında daha birçok hikâyeler anlatabilirim. Madem bu hikâyeleri dinlemekten hoşlanıyorsunuz, size daha birçoklarını anlatırım.» diyordu.

Floris ile Adrien uzun süre bir tek söz söylemeden dört nala gittiler. Sonunda sessizliği Adrien kahkahalarla gülerek bozdu.

— «Floris, sana bu sabah 'Bizi seviyorlar' demiştim hatırlıyor musun?» dedi.

Floris, somurtkan bir tavırla: «Bunda gülünecek bir şey bulamıyorum, al bana gelen mesajı oku, bakalım ne diyeceksin.» diye cevap verdi.

Adrien ilgi ile kâğıdı okudu ve daha çok gülmeye başladı. Sonra yeğinin cebini karıştırarak:

— «Al bakalım, sen de bana gelen kâğıdı oku.»

Floris'e verdiği kâğıtta şunlar yazılıydı:

«Buraya gelmemeliydiniz Adrien, ben Marki dö La Turnel ile evlenmek istiyorum. Buraya gelişiniz her şeyi berbat etti. Sizinle daha sonra görüşürüm.

Mari-Ann.»

Adrien'in neşesi insana bulaşıyordu. Floris de gülmeye başladı.

— «Hay Allah, aynı tip kâğıtlar aldık! Demek bunları birlikte yazdılar. Ne budalaymışız Adrien, boşu boşuna yirmi fersahlık yol teptik.»

— «Boşu boşuna değil, şimdi XIV.'üncü Lui hakkında ne varsa hepsini biliyoruz.»

Floris de Adrien gibi kahkahalarla gülmeye başlamıştı.

— «Markizin o korkunç bakışları altında çimenliğe ayak bastığımız sırada amma da garip halimiz vardı!..»

— «Hele sen annemizin teşekkür ettiğini ve markizi davet ettiğini söylerken ne kadar şaşırmıştın.»

Floris, gülmekten neredeyse katılacaktı.

— «Doğrusu çok güzel davrandık karşımızda o küçük hanımların berbat nişanlıları varken.»

— «Öyle Floris, öyle...»

— «Ama iyi ki yanımdaydın.»

— «Neden öyle diyorsun.»

— «İkimiz birlikteyken biliyorum ki başımıza hiç bir şey gelmez. Yalnız olsaydım, öyle sanıyorum, oraya gitmeden kaçırdım.»

— «Sen daima başının dikine gidersin, ancak sonradan düşünürsün, öyle değil mi?»

— «O sırada düşünecek halim yoktu. Çünkü kendimi mutsuz hissediyorum, hâlâ da biraz öyleyim galiba.»

Adrien üzengilerin üzerinde doğruldu ve Floris'in omuzuna vurdu: «Hayır öyle şey olmaz! Kadınların yüzünden mutsuz olacak değiliz.»

Floris de doğruldu ve ağabeysini hafifçe yumrukladı. Ancak neden sonra sahiden gülmeye başladı.

— «Onlar bize değil, biz onlara acı çektireceğiz, bizi sevdiklerini hissederek etmez, onları terk edeceğiz. Haklısın Adrien, yaşamalıyız, yaşamalı, sevmeli, kralın hizmetine girmeli, saraya gitmeli ve savaşmalıyız.»

Adrien: «Birbirimizden hiç bir zaman ayrılmayacağımıza yemin edelim. Ne olursa olsun birbirimizden hiç bir zaman ayrılmayalım ve daima birbirimizi sevelim. Birimiz tehlikede ise, öbürü imdadına yetişsin. İkimiz el ele olursak hiç kimse bizi yenemez. Yemin et bana kardeşim.»

Birden her ikisi de ciddileşmişti. Atlarından indiler, ellerini yukarı kaldırarak birbiri arkasından aynı sözleri tekrarladılar.

— «Kardeşimi daima savunacağıma, ona daima yardım edeceğime ve ondan hiç bir zaman ayrılmayacağıma Tanrı adına yemin ederim. Onun düşmanları benim düşmanım, onun dostları benim dostum, onun kaderi benim kaderim olacaktır.»

Sonra her ikisi de heyecanlarını gizlemek için hiç bir şey söylemeden tekrar atlarına bindiler ve dolu dizgin Mortfonten şatosuna döndüler. Hava kararıyordu; bir baykuş öttü Floris ile Adrien korkunç bir önseziyle ürperdiler.

YİRMİ YEDİ

— «Sevgili Floris'im, ölüyorum.»

Millî, oğlunun siyah dalgalı saçlarını okşamak için doğrulmaya çalıştı. Sözlerine boğuk bir hıçkırık cevap vermişti. Floris:

— «Anneciğim, sevgili anneciğim, daha size ihtiyacımız var. Bizi bırakmayın.» diyordu.

Mili, hafifçe gülümsedi. Güzel yüzü incelmış, köşeli olmuş, göğsünü sıkıştıran müthiş acı yüzünden kırışmıştı. Yuvalarına gömülmüş hissini veren iri gözlerinin altı çürümüşü. Aralarında yer yer beyaz teller bulunan kumral saçları yastığın üzerine dağılmıştı. Mili başını çevirdi ve yatağın öbür yanında diz çökmüş olan Adrien'i gördü. Delikanlı derin bir ümitsizlik içindeydi.

— «Oğlum, sen çocuklarımın en büyüğüsün. Vilnöv - Karemey kontlarının varisisin. Floris ile Baptistin'i sana emanet ediyorum.»

Mili'nin soluğu ıslık çalarmış gibi çıkıyordu; tıkanıyordu. Alnında buz gibi ter damlacıkları belirmişti.

Eliza: «Sakin olun Kontes Hazretleri. Doktor konuşmamanızı söyledi, konuşmak sizi yoruyor.»

Mili'nin gözlerinde meydan okuyan bir kıvılcım parladı; Piyer gözlerindeki bu inatçı kıvılcımlardan o kadar hoşlanırdı ki.

Konuşmayacakmış! Saçmalık! Söyleyecek o kadar şeyi vardı ki. Öyleyken saatlerinin sayılı olduğunu biliyordu. On gündür ölümle hayat arasında çırpınıp duruyor ve oğullarıyla sadık hizmetkârları başının ucunda nöbetleşe bekliyorlardı. İyi yürekli Doktor Telye pek az ümit olduğunu söylemişti.

— «Bilimimiz yeterli değil. Sanki kalbi artık atmak istemiyor.» demişti.

İki delikanlı pişmanlık içinde kendilerini yiyip duruyorlardı. Mili çocukları Meyi Brel şatosundan dört nala kendi evlerine dönerlerken birden fenalık hissetmişti. Şatoya girdikleri anda onları bahçe kapısında Greguar karşılamıştı.

— «Ah, Mösyö Adrien, Mösyö Floris, çok şükür gelebildiniz. Kontes Hazretleri kendilerine gelir gelmez sizleri sordular. Çabuk yanına gelin, çabuk.»

Ama doktorun hakkı vardı, çırpınmada koşullar eşit

değildi. Çünkü Mili artık yaşamak istemiyordu. Bir tek isteği kalmıştı, o da bir an önce Piyer'e kavuşmak. Acıdan renkleri solmuş gibi görünen gözlerini Floris'e doğru çevirmişti. İncecik solgun parmaklarını genç adamın yüzünde gezdiriyordu. Sanki bu yüzün biçimini ezberlemek istiyordu.

— «Sevgili Floris, babana ne kadar benziyorsun.»

Floris ile Adrien, birbirlerine derin bir hayretle baktılar. Annelerinin Kont Amede dö Vilnöv'den söz ettiğini hiç duymamışlardı. Babalarının ölümü ve Baptistin'in dünyaya gelişiyle ilgili bir sırrın bulunduğunu her zaman hissederlerdi. Ama annelerine saygıları olduğu için bu konuda kendisine hiç bir zaman soru sormuyorlardı. Birden çok daha şiddetli bir acı Mili'nin dudaklarından bir inilti halinde çıktı. Gözleri kamaştı ve gözbebekleri geriye doğru kaydı. Soluğuna hava yetmiyordu; tıkanacak gibiydi. Floris ile Adrien hayatın artık terk etmek üzere olduğu incecik vücudu doğrultmak için ileriye doğru atıldılar. Odanın dip tarafında hıçkırıklar duyuldu. O dev Fedor çocuk gibi, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

— «Ah hanımefendiciğim, sen bizim güneşimizdin.»

Li Kang hiç bir şey söylemeden cebinden küçücük bir şişe çıkardı ve onu gelip Mili'ye koklattı. Mili'nin yüzü o kadar solmuştu ki şimdiden ölü sanılırdı.

Ama şişeyi koklayınca göğsü yavaş yavaş inip kalkmaya başladı ve yanaklarına renk geldi. Görmeyen gözleri bir an için yeniden görme yeteneğine kavuştu. Mili, sandığından da az zamanı kaldığını anlıyordu. Konuşmalıydı.

— «Dostlarım, yaklaşın, çünkü pek iyi göremiyorum artık.»

Sesi artık sadece kesik kesik duyulan bir soluk alışığı gibiydi. Ama gözlerinde hâlâ demir gibi bir irade seziliyordu.

— «Sizlere veda etmem gerekiyor. Ama ağlamayın,

çünkü sizleri hiç bir zaman bırakmayacağım, yanınızdan hiç bir zaman ayrılmayacağım ve daima sizi koruyacağım.»

— «Ah hanımefendiciğim, yanımızdan ayrılma. Sensiz ne yapacağımızı bilemeyiz.»

Mili dudaklarında solgun bir gülümseyişle:

— «Benim iyi yürekli Fedor'um, o iyiliğini, o fizik gücünü ne kadar beğenir ve seni ne kadar severim. O yara izleriyle dolu yüzünü ne kadar severdim. Sen benim dostumsun. Sen de sadık Li Kang'ım, hayatımı kurtardın, oğlumun da hayatını kurtardın. Sana gerektiği gibi teşekkür edemedim. Ömrüm vefâ etmedi.»

Kısa boylu Çinli, arkadaşı Fedor'un yanında diz çökmüştü. Ağlamıyordu ama çekik gözlerinden derin bir ümitsizlik içinde olduğu belli oluyordu.

— «Buda Li Kang Yin'in hayatını alsa da seni o koku bahçelere götürmese, Yaz Güneşi, çünkü senin sayende zavallı köle, bir aileye kavuştu.»

Eliza ile Greguar:

— «Kontes Hazretleri, ah Kontes Hazretleri, dayanın ne olur» diye yalvarıyorlardı.

— «Artık dayanamıyorum dostlarım, teşekkür ederim, teşekkür ederim Eliza, teşekkür ederim Greguar, dostluğunuz bana destek oldu ve beni yaşattı. Hepinizden rica ediyorum, oğullarıma ve kızıma aynı bağlılığı gösteriniz.»

Fedor ile Li Kang hıçkıra hıçkıra:

— «Yemin ederiz, öyle olacağımıza.»

Floris doğruldu: «Anneciğim, «Anneciğim, Anneciğim, ya ben ne olacağım? Beni unuttun mu?»

Mili'nin sesi gittikçe daha çok hafifliyordu. Bir kez daha kolunu kaldırıp, sevgili oğlunun saçlarını okşamak istedi. Ama bu gücü kendinde bulamadı.

— «Beni ağabeyinle yalnız bırakman gerekiyor. Seni

Tanrıya emanet ederim, sevgili oğlum benim. Elveda küçük prensim.»

Fedor ile Li Kang ayağa kalkamayan Floris'in yanına yaklaştılar.

— «Git Floris, git. Senin Baptistin ile ilgilenmen gerekiyor. Onu benim yerime öp... Baptistin henüz beni bu halde görmeye dayanamayacak kadar küçüktür. Ona sonradan söylersin... Onu da hepiniz gibi sevdiğimi.»

Floris, derin bir acı içinde ayakları tökezlenerek odadan çıktı. Başına geleni bir türlü anlamıyordu. Bir kâbus görüyor gibiydi. Ama her şeye rağmen ümidini kesmek istemiyordu. Kapı arkasından kapandıktan sonra Mili, Adrien'in elini tutarak onu kendisine doğru çekti ve oğlunun kendisinden beklemediği bir enerji ile doğruldu:

— «Adrien, yavrum, beni dinle, çünkü son olarak konuşacağım insan sensin.»

Adrien itiraz etti: «Olmaz anneciğim, olmaz öyle şey, sizi bu hastalıktan kurtaracağız.»

— «Hayır oğlum, daha önce de kimseye söylemediğim krizler geçirdim. Yıllardır hayatın yavaş yavaş vücudumu terk ettiğini hissediyordum. Ama sizi olgun birer insan olacak yaşa getirinceye kadar yaşamak istiyordum. Şimdi artık ikiniz de yetiştiniz, yuvadan ayrılmanız gerekecek.»

— «Söyleyin anne, ne istiyorsunuz? Sizi dinliyorum.»

— «Ölmeden önce sana korkunç sırlar açıklamam gerekiyor. Sen, Vilnöv - Karamey Kontusun. Ama bunu yalnız sen bileceksin. Erkek kardeşinle kız kardeşini her zaman koruyacağına güvenim var. Bu yüzden beni dinle. Baban Kont Amede dö Vilnöv'e karşı büyük bir suç işledim.»

Sonra Mili, büyük oğluna bütün hikâyesini olduğu gibi anlattı. Çara nasıl âşık olduğunu, Amede'nin Kinkampua Sokağında öldürüldüğüne nasıl inandığını, Floris'in

Bakû'de dünyaya gelişini, çarichenin onlara beslediği kini, Piyer'in ölümünü, Rusya'dan kaçışlarını, Marsilya'da Amede ile yeniden nasıl karşılaştığını ve Baptistin ile Floris'in sosyetede kabul edilebilmeleri için yazılan sahte vasiyetnameyi açıkladı. Her şeyi bütün suçlarını açıklamıştı. Adrien sapsarı oldu.

— «Oğlum, çok suçluyum, bundan ötürü bana karşı nefret duyuyor musun?»

— «Hayır anne, sizi her zamanki gibi seviyorum; olup bitenlerden ancak kaderi suçlayabiliriz. Demek ki Floris ile benim yalnız annelerimiz, Baptistin ile de yalnız babalarımız bir. Demek onların arasında kardeşlik bağı yok. Ve belki babam hâlâ hayattadır. Babam... Babam..»

Delikanlı bunu dalgın bir tavırla tekrarlıyordu. Sonra kendini toparladı.

— «Hayır, merak etmeyin anne. Zaten daha Rusya'da iken, daha çocukken, bir şeylerden kuşkulanıyordum. Hayatımıza bir sırrın karıştığını hissediyordum. Floris, Çarın oğlu da olsa ve Baptistin bir haydudun yeğeni de olsa benim için hiç bir şey değişmiyor. İkisini de gene aynı derecede seviyorum.»

— «Floris'i daima koruyacağına eminim. Ama gene de kuşku duymamak elimde değil. Çünkü Floris, Piyer'e o kadar benziyor ki. Çok enerjik bir çocuktur ama bazen öyle bir çılgın öfkeye kapılıyor ki. Ona daima yardım edeceğine bana söz verirsin değil mi.»

Adrien gözlerini. «Evet» anlamında kapadı. Mili soluk soluğa devam etti.

— «Şimdi beni dinle... Sözüm bitmedi...»

Artık konuşmakta daha da büyük bir güçlük duyuyordu.

— «Piyer, Dubino'nun bodrumlarında bir hazine saklamış. Orada saklı olan altınlar Floris'indir. Bunu ona ne zaman açıklamak gerektiğine sen karar vereceksin.»

— «Evet ama anneciğim, bunu neden doğrudan doğruya Floris'e söylemiyorsunuz.»

— «Hayır Adrien, Floris daha çok gençtir, aynı zamanda kolayca heyecana kapılıyor. Onun için bu servetin koruyucusu sensin.»

Mili bunları anlattıktan sonra Adrien'e Dubino'nun bodrumlarına gitmek için Dian'ın heykelinden nasıl yararlanacağını anlattı. Sonra birden müthiş bir acı duyarak kendisini arkasındaki yastıkların üzerine bıraktı. Adrien biraz alkol koklatmak için ona doğru atıldı. Mili, tekrar kendine geldi. Ama yaşamak için içinde sadece minicik bir kıvılcım kalmıştı. Oğluna sarılarak:

— «Şu kutuyu al. Aç onu. Dibiinde bir mektup bulacaksın. Onu çoktan yazdım.. Mektubu alıp kendi elinle Floris ile birlikte götüreceksin. Anlıyor musun Adrien?»

Adrien korkuyla mektuba bakarak:

— «Anneciğim, biz onun huzuruna hiç bir zaman yaklaşılamayız, yaklaşılamayız ona.»

— «Yaklaşırsınız... Yaklaşırsınız... İnşallah hatırlar... Evet, belki hatırlar. Ah... Adrien oğlum, beni bağrına bas.»

Adrien annesine doğru atıldı. Mili uzaklara bakıyordu. Gözleri artık oğlunu görmüyordu. Dudaklarında bir gülümseme vardı. Mutlulukla aydınlanmış gibiydi. Adrien, Mili'nin artık bu dünyanın ötesine geçmiş olduğunu anladı.

— «Bu ne kadar güzel bir müzik Adrien, odada bulunan bu insanlar kimdir? Bana gülümsüyorlar, bana kollarını uzatıyorlar...»

Adrien hıçkırarak ağlamaya başladı. Artık bunun son olduğunu biliyordu. Bir an Floris'i çağırmak istedi. Ama Mili'nin ölüm döşeginde sayıklamasından çekindi. Bu yüzden annesiyle baş başa kalmayı, tercih etti. Ona içindeki hayatın bir parçasını vermek istiyormuş gibi genç kadını

bağrına bastı, alnını öpüp duruyordu. Mili birden sevinçli bir çığlık attı, doğrulur gibi oldu ve kollarını uzattı.

— «Piyer, Piyer. Sonunda kavuştuk sevgilim. Beni almaya geliyorsun, çok şükür, çok şükür. Artık seninim Piyer.»

Ve Mili, kendisini Adrien'in titreyen kollarına bıraktı. Adrien annesini yavaşça yatırdı, uzun saçlarını okşadı, sonra o güzel menekşe rengi gözlerini kapadı.

Adrien'in duyduğu acı biraz azalmıştı. Çünkü annesini son anda o kadar mutlu görmüştü ki sanki hayatının en büyük aşkı gerçekten onu cennete götürmek için almaya gelmiş gibiydi.

Genç adam doğruldu ve kapıya doğru yürümek istedi. Ama son dakikada annesinin hazırlamış olduğu mektubu hatırlayarak divana doğru yürüdü. Mektuba dikkatle baktı, sonra onu uzun ceketinin cebine yerleştirdi ve ancak ondan sonra kapıyı açtı. Öbür odada herkes derin bir endişe içinde bekliyordu. Adrien'in yüzündeki ümitsizliği görrür görmez durumu anladılar. Mili'ye son dualarını yaptırmış olan papaz ayağa kalktı ve ölümler için okunan duaları okumaya başladı. Floris kardeşinin kollarına atıldı.

İki gün sonra üç öksüz annelerinin tabutu arkasından yürüyorlardı. Bölgedeki bütün köylüler tabutun geçeceği yollarda toplanmışlardı. Bütün bu iyi yürekli insanlar içtenlikle ağlıyorlardı. Çünkü Mili her zaman tatlı bir sözle ya da basit ama dokunaklı bir hareketle gönüllerini almasını bilirdi. Bir aileye felâket geldiği vakit, Mili'nin sessizce gelip onlara cesaret verdiği görülürdü. Floris ile Adrien, Baptistin'i elinden tutmuşlardı. Üç genç neredede ise acılarını bile duyamıyor gibiydiler. Sanki duyguları uyuşmuştu. Cenaze töreni sırasında Floris'in kişiliği ikiye ayrılıyormuş gibi oldu. Bu okunan dualar ona bir şey hatırlatıyordu: Adrien'le göz göze geldi. Birbirlerini çok iyi anlıyorlardı. Bir vakitler Piyer ve Pol kalesin-

de bir başka cenaze töreninde başka duaların okunduğunu işitmişlerdi. Orada okunan dualar aynı değildi. Ama burada da sevdikleri biri toprağa veriliyordu. Floris tahta dua yerinde diz çöktü. Büyük bir acının ne demek olduğunu henüz çok gençken anlıyordu. Kortej mezarlığa doğru yönelmişti. Floris ile Adrien acıları içinde kendilerini bile göremeyecek bir halde olduklarından toz toprak içinde kalmış, dört atın çektiği bir kupa arabasının kilisenin çevresinde dolanıp meydanda durduğunu fark etmişlerdi. Arabadan siyahlar içinde biri inmişti. Yüzü pek iyi fark edilmiyordu ama halinden emir vermeye alışmış biri olduğu anlaşıyordu. Birkaç köylü korteje katılan bu yabancıyı fark ederek dönüp ona hayretle baktılar. Vilnöv-Karemey aile mezarı açıktı. Papaz son kez olarak Mili'nin tabutunu kutsadı ve dört erkek, tabutu iplerle aşağıya indirdiler.

— «Ah zavallı çocuklarım! Ne kadar iyi bir dosttu bizim için. Bizi bu genç yaşta terk etmesi ne kadar kötü.»

Floris şaşkın şaşkın karşılarında duran Meyi - Brel markizine bakıyordu. Kadın bütün ailesiyle birlikte gelmişti.

— «Aman Allahım, ne korkunç şey! Daha iki hafta önce görüşmüştük!»

İyi yürekli Marki Meyi - Brel kıpkırmızı olmuş gözlerini siliyordu. Floris, Polin'in elini tuttuğunu bile hissetmiyor gibiydi; bütün bunlar şimdi ona o kadar uzak görünüyordu ki rüya gibiydi. Sonra oralarda oturan soylu ailelerle köylüler delikanlıların önünden geçmeye başladılar.

Mezarlık yavaş yavaş boşalıyordu. Sonunda üç öksüz annelerinin mezarı başında diz çökmüş olarak yapayalnız kaldılar. Oradan bir türlü ayrılamıyorlardı. Küçük bir mihraba dirseğini dayamış olan siyahlı bir adam bir sütunun arkasında gizlenmiş, onlara dikkatle bakıp duru-

yordu. Bir ara Greguar kalktı ve yavaşça gençlere yaklaştı:

«Kont Hazretleri! Şövalye Hazretleri! Artık şatoya dönmelisiniz. Matmazel Baptistin henüz çok genç, bütün bunlar onu çok yordu. Geliniz.»

Floris ile Adrien derin bir şaşkınlık içinde doğruldular. Hizmetkârlar şimdiye kadar hiç bir zaman onları hakları olduğu halde bu ünvanları vermemişlerdi. Hepsi de büyük bir saygı ile emirlerini bekliyorlardı. İki genç birden durumu kavramışlardı. Bundan böyle artık ailenin en önemli kişileri olmuşlardı. Ve artık hiç kimse onların yerine karar vermeyecekti. Yarınki dünyaları Kontes Mi-li'nin bir daha uyanmamak üzere yattığı mezarlığın kapısında başlıyordu. Bunun üzerine sessizce şatoya doğru yollandılar.

Siyahlı adam onlarla birlikte yürümek istedi, sonra fikrini değiştirerek:

— «Canım artık gideyim, zaten yeteri kadar gördüm.» diye mırıldandı.

Çevik bir hareketle kilisenin meydanında bıraktığı kupa arabasına bindi ve arabacıya:

— «Frero'ya gidelim, çabuk.» dedi.

Sonra sessizce yürüyen gruba son bir kez bakarak esnedi.

— «Ne hazin bir gün! Her neyse, içimden bir ses bana tekrar görüşeceğimizi söylüyor, sayın Vilnov-Karamey kontları.»

YİRMİ SEKİZ

Yazdan kalmış bir eylül sabahı beş altı Sent-Antuan adını taşıyan kenar semtinden Paris'e girdiler. Küçük grup kente girer girmez, Sent-Dönis sokağına saptı; oraya girince de sokaktaki kadınlar atlılara laf atmaya başladı.

lar. Çünkü atlılardan en gencinin omuzunda küçük bir maymun vardı.

— «Ey, şu acaip hayvana nişan alsana!»

— «Hangi hayvana? Alttakine mi üsttekine mi?»

Kadınlar kahkahalarla gülüyor.

— «Ah, ah, ne yakışıklı delikanlıymışsın sen! Gelse ne biraz bizimle oynaşmaya.»

— «Sus! Tumblan ana, bir de bakarsın delikanlının yerine o hayvan gelir.»

Atlılar sanki hiç bir şey işitmiyorlarmış gibi ağır başlı bir tavırla yollarına devam ettiler. Ama atlıların en gencinin kulaklarının kızarmasından Paris'in onu bu şekilde karşılamasından ötürü epey şaşırdığı belliydi. Beş arkadaş Ruayal Meydanından geçip Ferroneri Sokağına saptılar, oradan Sent-Honore Sokağına girdiler ve yeni köprüye çıktılar. Hâlâ Parislilere ihtiyaçları olan suyu veren eski bir bina olan Samariten'in çanları saat on ikiyi vurdu. Bunun üzerine atlıların en genci atından indi. Bütün Avrupa'da ün salmış olan bu köprünün görünümüne hayran kalmıştı. Dört arkadaşı da onun gibi yaptılar ve atlarının dizginlerini güler yüzlü, zekî, on yaşlarında bir çocuğa bıraktılar. Çocuk iki sole karşılık atlarına bakacağına dair söz verdi. Ayrıca Paris'teki sokak çocuklarına özgün anlamlı bir tavırla gözünü kırparak:

— «Halinizden anlıyorum ki taşradan geliyorsunuz, sayın senyörlerim. Hanlardan birinde yer ayırtmadıysanız, size çok iyi, hem de pahalı olmayan bir han gösterebilirim.»

Taşralı sözünü hiç beğenmeyen genç atlı, bu hareket karşısında tekrar kızardı ve:

— «Sen kendi işine bak, başka şeye karışma, kera-ta. Yoksa seni okşamamı mı istiyorsun?»

Bir kahkaha duyuldu:

— «Bırak şunu Floris, söylediği han gerçekten işimi-

ze yarayabilir. Sonra çocuğun hakkı da var, gerçekten taş-
ralı sayılabiliriz.»

Paris'e bu şekilde giren Floris ve Adrien'di, yanların-
da da onlardan hiç ayrılmayan sadık arkadaşları, Fedor,
Li Kang ve Greguar vardı. Floris arkadaşlarına o kadar
alışmıştı ki Parislilerin onları garip görünüşlü hallerine
hayret ettiklerini anlayamadı. Bununla birlikte şunu ka-
bul etmek gerekir ki şık olmakla birlikte biraz modası
geçmiş elbiselere bürünmüş iki genç senyörle, yüzünde
yara izi olan dev ve çekik gözlü Çinli ile yılların, emekli-
liğe ayrılmış bir kâtip halini verdiği Greguar, gerçekten
sokaktaki seraserileri şaşırtacak kadar dikkati çekiyordu,
ya ona, ya da delikanlının yakışıklılığına bakıyorlardı. Za-
ten Floris ne kadar yakışıklı olduğunu hiç fark etmiyor-
du. Eninde sonunda Paris'e kavuştuğu için kıvanç için-
deydi. Bununla birlikte bu kentin böylesine hareketli olu-
şu onda bir şaşkınlık yaratıyordu. Mortfonten şatosunda-
ki sakin hayat onu hiç de böyle bir kargaşalığa hazırla-
mamıştı. Daha yumuşak başlı bir karakteri olan Adrien
çevresine kolayca ayak uyduruyordu.

Çocuğun pek de temiz olmayan eline fazladan bir so-
le sıkıştırarak:

— «Söyle bakayım, neredeymiş senin o hanın?» diye
sordu.

— «Büyük Şarlman Hanıdır efendim. Feru Sokağın-
da. Buraya çok yakındır Sayın Senyörüm.»

— «Peki öyleyse, biraz sonra bizi oraya götürürsün.»
Gençlerin dikkatini çeken bir şey vardı: Büyük bir
aileye ait olduğu belli bir kupa arabasının sürücüleri ara-
balarını ne ileri, ne de geri yürütebiliyor, bağırıp duru-
yorlardı. Yol fena halde tıkanmıştı. Ama hiç kimsenin bu-
na önem verdiği yoktu. Çünkü bu Paris'te olağan bir şey-
di. Floris, başını kaldırdı ve meydanın ortasında IV. Hen-
ri'nin atlı heykelini gördü. IV. Henri, yükseklerden ayak-

larınm dibinde olup biten hareketlere ve gürültülere alaylı, aynı zamanda kayıtsız bir gözle bakıyor gibiydi. Floris, üç köşeli şapkasını çıkararak heykeli selâmladı. Adrien de hemen kardeşini taklit etti. İki kardeş kahkahalarla güldüler.

Floris: «Müthiş bir şey, ağabey! Düşünsene, Paris'teyiz ve o iyi yürekli Kral IV. Henri bizi kutladı.»

İki delikanlı alışmadıkları gidiş gelişlerden ve gürültülerden ötürü biraz şaşırmışlardı ama çok eğleniyorlardı. Köprünün üzerindeki küçücük dükkânların önünde satıcılar çeşit çeşit acayip eşyaları satabilmek için müşterilere sesleniyorlardı.

— «Ah Sayın Senyörlerim, buyurunuz, kuşlarıma bakınız. Zaten bir maymununuz var. Demek ki hayvanları seviyorsunuz.»

— «Buyurun pandispanyamı bir tadın, kentin en güzel pandispanyası bendedir.»

— «Şekerlerimden alın, buyurun.»

— «Bir dakika delikanlı, peynirli güzel çöreklerim var.»

Floris ile Adrien, bir dükkândan ötekine gidiyor, gördüklerine şaşıp kalıyor, çok neşeleniyorlardı. Böylece dolaşa dolaşa sonunda zavallı bir adamın dişini çektirdiğini, bir tahta platformun bulunduğu yere geldiler; ünlü bir berber, adamın dişini çekiyordu. Üzerindeki kanlı önlükle daha çok bir kasaba benziyordu. Alnı daracık, kızıl saçlı, garip bir adam olan yardımcısı, hastanın çığlıklarını bastırmak için var gücüyle trampet çalıyor, çevrede toplanan kalabalık Floris'i derin bir şaşkınlık içinde bırakan neşe içinde kahkahalarla gülüyordu. Biraz ileride yüzü çiçek bozuğu kör bir dilenci, elindeki küçük kabı gelip geçenlere uzatıyor:

— «Büyük kralımızın eski bir erine acıyınız!» diye mırıldanıyordu.

Floris ile Adrien adamın bu kadar sefalet içinde bulunmasına acınarak, adamın uzattığı kaba birkaç sol attılar. Adam:

— «Çok teşekkür ederim, genç ve güzel senyörlerim.»

Floris şaşkınlıkla ağabeyine baktı. Sonra:

— «Peki ama kör olduğu halde, genç olduğumuzu nereden bildi?» diye sordu.

Greguar gülümsedi.

— «Bu adam profesyonel bir dilencidir, Şövalye Hazretleri!»

Adrien merakla:

— «Ne diyorsun sen Greguar?»

— «Evet Kont Hazretleri. Paris'te pek çok yalancı dilenci vardır. Bu adam da yüzündeki çiçek bozuklarını her halde kendisi çiziyordur. Gözleri de en az sizin ve benim gözlerim kadar iyi görmektedir.»

Floris ile Adrien, başlarını salladılar; doğrusu Paris'te daha pek çok öğrenecekleri şey vardı.

— «Bir dakika! Genç senyörlerim. Yaklaşın. Bir sole karşılık İngiliz malı sarı boya çizmelerinizdeki çamuru temizlerim.»

Floris ile Adrien için için eğlenerek kendilerine seslenen adama yaklaştılar. Adam şiddetle toz toprak içindeki çizmelerine tükürmeye başladı. Floris, çizmelerine doğru eğilmiş adama:

— «Size neden Sarı Çiçekli İngiliz diyorlar?» diye sordu.

— «Belli ki taşradan geliyorsunuz, delikanlılar. Burada yeni köprüde bulunanların hepsi, yani hepimiz ken-di adımızı unutmuşuzdur. Burada her çeşit ada rastlarsınız. Canınız kadın istiyorsa zenci Zuzu'ya, Faslıya, ya da Çerkez kadınına gidersiniz. Aşk mektubunuzu yazacak bir yazıcı mı istiyorsunuz? Mektubunuzu Şair Sibuyus yaza-

caktır. Tırnaklarından birini bu iş için mahsus uzatır. Yaralarını iyi edecek merhemler mi istiyorsunuz? İster vücudunuzun, ister yüreğinizin yarası olsun, bunlara iyi gelecek merhemi Bondor yapar. Dişinizi mi çektiirmek istiyorsunuz, bu işi de şu anda tahta platformun üzerinde gördüğünüz Büyük Tomas yapacaktır. Zaten yeni köprü-nün kralı odur. Ama bir gün krallığını kaptıracak. İşte o zaman belki de onun yerine ayı oynatıcısı Şişman Giomı geçecek.»

Floris: «Peki şurada oynayan kız kim?

Sarı Çiçekli İngiliz: «Ha o mu? Genç senyörüm. O buranın güneşidir, bu serseri yatağının baharıdır o. Adı Pembe Gül'dür.»

Floris'in gözüne çarpan dansözün çevresinde bir grup toplanmıştı. Genç kız, bir keman çalıyor, yanındaki cüce de ona derin bir hayranlıkla bakarak flüt gibi bir müzik âletiyle ona eşlik ediyordu. Genç kızın etekleri dans ederken görünen çıplak bacaklarının etrafında pırıl pırıl dönüyordu. Uzun siyah saçlarını dalgalandırdığı ve bembeyaz keskin dişlerini göstererek kahkahalarla güldüğü vakit vücudundan sağlıklı bir mutluluk havası yayılıyordu. Floris ile Adrien, Sarı Çiçekli İngilizeye verdiği bilgilerden dolayı teşekkür ederek dansöze doğru yürüdüler. Genç kız sonunda durakladı. Hiç de soluk soluğa kalmamıştı, çevresinde bulunanlardan para toplamağa başladı. Floris'in önünden geçerken ona küstah bir tavırla baktı ve kendisine öpücükler göndererek hafif çığlıklar atan Jorj-Albert'i okşamağa başladı. Sonra bir kahkaha atarak ellerini kalçalarına dayadı ve:

— «Söyle bakayım güzel delikanlı, sen de maymunun kadar kibar mısın acaba?»

Floris eğilerek: «Matmazel, Jorj-Albert'i de beni de sizin sadık hizmetkârınız olarak kabul ediniz.

Genç kız, arkasına döndü ve gülerek çevresinde toplanan kalabalığa:

— «Baksanıza buraya!» diye bağırdı. «Hemşehrilerim düşünüyor musunuz, bana «Matmazel» diyor. Bana, yani Pembe Gül'e. Madem öyle, yakışıklı delikanlı, ben de senden karşılık olarak sadece bir öpücük istiyorum.»

Floris, kıpkırmızı olduğunu hissederek kendi kendine kızdı. Kızarmıştı, çünkü çevrelerinde toplanan halk onlara birtakım adlar vererek cesaret verici çığlıklar atıyordu:

— «Evet evet, Pembe Gül'e bir öpücük.»

Floris, şaşkın bir tavırla ağabeyine baktı, sonra sadece doğal cesaretine güvenerek on altı yaşlarında bir kahramana yakışır tutumla genç kızı belinden kavradığı gibi iki yanağından sesli sesli öptü. Çevrede toplanan kalabalık gülerek alkışladı:

— «Bana bak Pembe Gül! Yeni sevgilin bu mu?»

Dükkânlardan birine dayanmış olarak duran aşağı yukarı yirmi beş yaşlarında iki kibar genç olup bitenleri seyrediyorlardı. Aralarından biri omuzundaki pelerinle sıcağa rağmen yüzünün alt kısmını gizliyordu. Aynı genç garip, kısık bir sesle:

— «Görüyor musun Villepeyl. İşte hiç kadın tanımamış bâkir bir delikanlı böyle öper.» dedi.

Kahkahalar attı. Gururu yaralanan Floris, gösterişli bir hareketle Jorj - Albert'i omuzundan aldı ve onu Pembe Gül'ün kolları arasına bıraktı. Adrien endişeyle kardeşine baktı. Ne kadar heyecanlı olduğunu bildiği için yapacağı hareketten kuşku duyuyordu. Floris birdenbire sesini kesen kalabalığı yarararak ilerledi. Herkes ilgi çekici bir olayın meydana geleceğini sezerek susuyordu. Floris iki soylu gence yaklaştı. Sükûnetini korumaya çalışarak:

— «Özür dilerim beyefendi, galiba söylediginizi pek iyi işitmedim» dedi.

İki genç bakıştılar ve daha da alaylı bir tavırla ve kahkahalarla gülmeye başladılar. Yüzünü peleriniyle saklayan genç adam:

— «Hayır mösyö, hiç de yanlış işitmediniz. «İşte bâkir bir delikanlı, bir kadını böyle öper» demiştim.»

Zaten Floris, Sent - Antuan kapısından girdiğinden bu yana içindeki öfkenin gittikçe arttığını hissediyordu. Maymunuyla alay etmişlerdi, ona taşralı demişlerdi, şimdi de ona hiç kadın tanımamış bâkir bir delikanlı diyerek alay ediyorlardı. Artık bu kadarı fazlaydı!.. Kendisinin bile beklemediği bir cesaretle Adrien'e doğru döndü ve yüksek sesle:

— «Bu bayın söylediği hoşuma gitmiyor» dedi.

Adrien kardeşini durdurmak için artık çok geç olduğunu anlamıştı. Zaten iki adamın gözlerindeki kötü anlam onu da sinirlendirmişti. Her ikisinin de gözlerinin içine bakarak Floris'e yaklaştı ve o da:

— «Kardeşime biri kötü bir şey söylerse, benim de hoşuma gitmez, doğrusu» dedi.

Fedor, Li Kang ve Greguar bu sözleri duyar duymaz, hemen kalabalığı yararak, belki herhangi bir şey olur da yardım etmek gerekir, diye genç efendilerinin arkasında durdular. Kalabalıkta bir mırıltı duyuldu.. Çünkü her üç muhafızın gerçekten etkili bir tutumları vardı. Başlangıçta herkes Floris'le alay etmişti ama, artık etrafta biriken serseriler, bu çeşit muhafızları olan genç adama karşı daha büyük saygı duymaya başlamışlardı. Fedor kalabalığın içinde uzun boyuyla herkese hâkimdi: üzerinde yara izi bulunan yüzü hançerini çıkarmış ve Floris'e karşı küstah bir tavır takınarak ona hareket etmek cesaretini gösteren iki gence öfke ile bakmaya başlamıştı. Greguar'a gelince saçsız alnı öfkesinin etkisi altında kıpkırmızı olmuştu; artık hiç de güven verici, saygıdeğer bir kâtip gibi görünmüyordu.

Biraz önce arkadaşının Villepeyl dediği genç adam hafifçe eğilerek :

— «Bunlar acayip insanlar; buradan çekilip gitsek iyi olur.»

Pelerinle yüzünün alt kısmını saklayan genç, oradan uzaklaşmak istedi. Ama Floris üzerine atılarak :

— «Hayır Mösyö, bu kadar kolay işin içinden sıyrılamazsınız. Kendimi hakarete uğramış olarak kabul ediyorum. Lütfen kılıcınızı çekiniz.»

Villepeyl : «Yeter Mösyö. Burası Yeni Köprü'dür, unutuyorsunuz galiba dostum. Artık burada Kral Henri'nin zamanında olduğu gibi dövüşülmez. Belli ki taşradan geliyorsunuz delikanlı.»

İkinci kez olarak kendisine 'taşralı' dediklerini işiten Floris, birden içinde karşısındakini öldürmek isteğini duydu. Gözlerinin önünde her şey kıpkırmızı olmuş gibiydi. Müthiş bir öfke ile :

— «Ben sizinle konuşmuyorum Mösyö, yüzünü kapayan beyle konuşuyorum. Yüzünü sakladığına göre korkağın biri olacak. Üstelik buradan bir an önce kaçmak için acele ediyor.»

Pelerinli genç bu sözleri duyar duymaz Floris'e döndü. Onun da gururu yaralanmıştı. Pelerinini açtı ve yüzü göründü. Harikûlade güzel bir yüzü ve çakmak çakmak iri siyah gözleri vardı.

Boğuk bir sesle : «Galiba bana korkak dediniz Mösyö.» dedi.

Floris, ömründe ilk olarak bir düello yapmak düşüncesinin kendisine verdiği hafif sarhoşluk içinde avazı çıktığı kadar :

— «Evet Mösyö size korkak dedim! Haydi kılıcınızı çekiniz.»

Yabancı adam eğilerek büyük bir soğukkanlılık ve nezaketle :

— «İstediklerini emir kabul ediyordum Mösyö. Ama sizinle dövüşmeden önce kiminle müşerref olduğumu öğrenebilir miyiz?»

Adrien ileri doğru bir adım attı ve her zamanki tavrıyla :

— «Benim adım Kont Adrien dö Vilnöv - Karamey, Mösyö ve isteğim kardeşim olan Şövalye Floris dö Vilnöv'e düelloda tanıklık etmektir. Ya sizler, sayın baylar...»

Bunu eğilerek sormuştu.

— «Bize lütfen adlârınızı bağışlar mısınız? Soylu kişiler olduğunuzu görüyoruz, ama her halde bu merakımızı bağışlarsınız, öyle tahmin ediyorum ki kardeşim de bunu öğrenmek istegindedir. Bundan hiç kuşku duymuyorum.»

Adrien adını verir vermez yabancı adamın yüzünde hafif bir şaşkınlık belirmişti ama hemen kendisine hâkim olmuştu ve şimdi karşısındakine oldukça ilgiyle bakıyordu.

— «Sorunuzda nezakete aykırı hiç bir şey yok Mösyö. Ben Kont Nobrub'um. Arkadaşım da Marki dö Villepeyl'dir. Öyle ümit ederiz ki sizinle kılıç çatıştıracak kadar soylu ailelere mensup olduğumuzu kabul edersiniz.»

Adrien eğildi. Floris ise, bütün bu nezaket sözlerinden fena halde sıkılarak bir adım attı ve :

— «Fazla konuştuk. Ann - gard Baylar» dedi.

Fedor Adrien'e yaklaştı ve ona Rusça :

— «Küçük bey delilik ediyorsunuz.» diye fısıldadı.

— «Biliyorum Fedor.»

Li Kang, Floris'in dikkatini çekmek için ona Çince :

— «Mayıs Çiçeği, vahşî bir tay gibi kendine hâkim olamıyor, hemen şaha kalkıyorsun.»

Nobrub Kontu, bütün sahneyi için için eğlenerek seyretmişti. Belliydi ki bu macera çok hoşuna gidiyordu. Ar-

kadaşı ise aksine çok kuşkulu ve üzüntülü görünüyordu.

Floris tekrar : «Ann - gard» diye bağırdı ve kılıçlar kınlarından şakırtı ile çıktı.

Floris, gençliğin verdiği sabırsızlıkla kişisel düşmanı saydığı Kont Nobrub'a doğru atıldı. Aynı anda her iki kılıç kabzalarına kadar çatıştı. Floris olduğu yerden bir adım olsun geri çekilmemeye karar vermişti. Bir adım geriye çekilen hasmı oldu. Bu Floris'i coşturdu. Ama zariye uzun sürmedi. Çünkü Kont Nobrub güçlü ve sağlam yapılı bir gençti, aynı zamanda bütün vuruşları kolayca karşılayan sert bir hasımdı. Bu arada Adrien karşısındakiyle sanki bir silâh salonundaymış gibi metotlardan hiç şaşmadan büyük bir sakinlik içinde kılıç kullanıyordu. Hasım olan Villepeyl Markisi hep savunmadaydı, daha çok arkadaşının yaptığı düelloyla ilgileniyordu. Endişeli görünüyor ve hep çevresine sanki birinin, ya da bir şeyin geleceğini bekliyormuş gibi bakıp duruyordu. Fedor, Li Kang ve Greguar dövüşü kuşku içinde seyrediyor, çevrede toplanan serseriler ise kimin kazanacağı konusunda bahse tutuşuyorlardı.

Dövüşü daha rahat seyretmek için dükkânlardan birinin damına tırmanmış olan şişman bir kadın :

— «Bence iki kardeş beş para etmez.» diye bağıryordu.

Güya kör olan dilenci :

— «Sen ne anlarsın kocakarı, ben tavırları bu derece gururlu olan senyör için bahse girerim.»

Kalabalık, «Ah!» diye bir çığlık attı, çünkü Floris, hasmının bütün vuruşlara karşılık verdiğini görmekten fena halde sinirlenerek Kont Nobrub'un yanına doğru bir adım atmasından yararlanmıştı. Nobrub'un kılıcı düz hattan yana kaymıştı. Floris kendi kılıcını savurdu ve hasmının omuzunu çizdi.

Nobrub gülümseyerek :

— «Bravo mösyö! Sizinle dövüşmek büyük bir zevk benim için.» dedi.

Floris, bir kaplan gibi dövüşmeye devam ederek :

— «Ama şunu kabul etmek gerekir ki siz de benim için çok önemli bir hasımsınız.»

Nobrub : «Evet, ispatı da bu.»

Nobrub, Floris'e şiddetli bir vuruş indirmek için ileriye atılmasından yararlanarak karşı koydu ve Floris'in sağ eline kılıcını indirdi. Floris, bu yara ile düelloya devam edemezdi.

Nobrub bir kahkaha attı.

— «Sizi yaraladım mösyö, isterseniz bırakalım.»

Floris, gururlu bir tavırla doğruldu :

— «Ne münasebet mösyö, öyle şey olmaz.» diyerek kılıcını öbür eline geçirdi.

— «Allah Allah, sol elle dövüşeceksiniz demek! Hoşuma gidiyorsunuz delikanlı doğrusu.»

Bu arada Adrien ile hasmı dönüp duruyor, birbirlerine doğru atılıyor ama fazla bir tehlikeyi göze almadan birbirlerini tartıyorlardı. Birinin gözü arkadaşında, öbürünün ki kardeşindeydi. Düello daha uzun süre devam edebilirdi ama bu arada çığlıklar duyuldu.

— «Dikkat! Okçular ve erler geliyor!»

Bir kupa arabasının içinden siyahlar giyinmiş bir adam acele ile Kont Nobrub'a doğru koştu. Li Kang Fedor'u dirseğiyle dürterek :

— «Bu siyahlı adamı daha önce gördüm. Keskin Kılıç.» dedi.

Fedor, arkadaşına soru sormak ister gibi baktı.

— «Yaz Güneşini son sığınağına götürdüğümüz gün bu adam oradaydı ve genç efendilerimize bakıp duruyordu.»

Fedor, homurdanarak kılıcını şakırdattı. Li Kang ne yapacağını anlayarak Fedor'u bir hareketle durdurdu :

— «Dur acele etme, Keskin Kılıç, kadere güvenelim.»

Siyahlı adam, Kont Dobrub'a :

— «Çabuk çabuk, bir memur yanında yardımcılarıyla düelloyu durdurmak için buraya geliyor!» diye bağırdı.

Nobrub, biraz şaşırان Floris'e :

— «Mösyö, artık buradan gitmenin zamanı geldi; size aynı şekilde buradan kaçmanızı öğütlerim, kralın polisi düello edenlerden hiç hoşlanmaz.»

Nobrub ve Villepeyl gülerек kupa arabasına doğru koştular ve kendilerini içine attılar. Siyahlı adam da Floris ile Adrien'e hayretle baktıktan sonra peşlerinden gitmişti.

Sokakta toplanan serseriler de dağılıyorlardı. Çünkü Bastil Kalesine hapsedilmek hiç kimsenin işine gelmiyordu. Floris ile Adrien, köprünün öbür ucunda bulunan atlarına doğru koştular. Kont Nobrub, kupa arabasının penceresinden onlara :

— «Yakında görüşürüz sayın Vilnöv - Karamey Kontları.»

Floris de :

— «Tabii görüşeceğiz Mösyö. Tekrar görüşüp düellomuzu bitireceğiz.»

— «Bundan hiç kuşkunuz olmasın.»

İki kardeş yanındakilerle birlikte atlarına atlayıp orada beklemiş olan çocuğa :

— «Haydi bakalım, bizi sözünü ettiğin hana götür.» dediler.

Çocuk, Fedor'un arkasına bindi ve :

— «Sen nehrini geçip Notrdam Köprüsünde buluşacağız.» dedi.

Aynı zamanda biraz da hayranlıkla :

— «Sizin orada olduğunuz okçuların aklına hile gelmez.»

Floris, coşkun bir sevinç içindeydi. Paris'e gelişinin daha ilk günü bir kadınla karşılaşmış ve düello etmişti. Böyle bir şeyi aklından bile geçirmemişti. Adı Rike olan çocuk, onları arka yollardan kazasız belâsız Büyük Şarlman Hanına götürdü. Aslında götürdüğü yer kendi evi sayılırdı, çünkü bu hanı annesi işletiyordu. İki kardeş günde altı liraya karşılık handa maiyetiyle birlikte istedikleri kadar kalabilecekler ve yemeklerini orada yiyeceklerdi. Rike'nin annesi iri yapılı bir kadındı. Herkes ondan saygıyla, «Erkek bayan» diye söz ediyordu. Kadın, düello etmekten bile kaçınmayan ve yanlarında üç hizmetkâr bulunduran genç senyörlere büyük bir saygı gösterdi. Ama bilmediği bir şey vardı, o da Floris ile Adriyen'in yanlarında sadece iki yüz lira bulunduğuydu. Hanın büyük salonundaki ocakta kuzu çevriliyordu. İki kardeş gayet güzel kızarmış bir kuzu budunu yerden birden kapı açıldı ve içeriye kucığında Jorj - Albert ile Pembe Gül girdi. Hayvan efendisini görür görmez, sevinçle bağırarak boynuna atıldı.

Pembe Gül : «Seni tekrar bulmak için koca Paris'i baştan başa geçmek zorunda kaldım yakışıklı delikanlı!» dedi.

— «Size çok teşekkür ederim matmazel. Zavallı Jorj - Albert, seni unutmuştum, iyi ama beni burada nasıl bulabildiniz?»

Pembe Gül bir kahkaha attı.

— «Ayak takımı arasında haberler ağızdan ağıza çok çabuk yayılır. Bir gün beni tekrar görmek istersen Yeni Köprü'nün oradaki Pembe Gül'ü sorarsın, beni her zaman bulurlar.»

Floris genç kızın karşısında sanki kraliçeyle konuşmuş gibi yerlere kadar eğildi.

O gece başından geçen olayların heyecanından olacak bir türlü gözüne uyku girmedi. Sonunda Adrien'i uyan-

dırmamak için parmaklarının ucuna basarak omuzunda Jorj - Albert, Paris'i keşfetmeye çıktı. Ama aslında Pembe Gül'ü görmek istiyordu.

YİRMİ DOKUZ

Floris, babasından on yedi yıl sonra esrarengiz Paris'te gece vakti bilmediği sokaklara dalmıştı. Rejans zamanından bu yana kent çok değişmişti; her şeyden önce daha az karanlıktı. Çünkü sokakların köşelerinde çok daha fazla fener yanıyordu. Buna karşılık her yerden pis bir koku geliyordu. Floris daha ilk adımlarını atar atmaz bunu fark etti. Ayakları bulaşık sularıyla, hayvan pisliklerinin karıştığı çamurun içine gömülerek yürümek zorunda kalmıştı. Bu çamurda mezbahalardan akan kanlar, hattâ doğru söylemek gerekirse Parislilerin idrarı da vardı. Paris'in çamuru en az binaları kadar ünlüydü. Floris haftalardır çürüyen çöplere takılarak gülmeye başlamıştı :

— «Çok pissin Paris, ama gene de seni seviyorum. Dur bakayım, neredeyim ben?»

Sen nehrini bulmak için yönünü saplamaya çalıştı. Önce Lüksemburg'dan geçti, sonra küçük Ogüstenler sokasına girdi. Rasgele yürüyordu. Li Kang ile Fedor'un onda geliştirdikleri bir yeteneğine, koku alarak yolunu bulmak yeteneğine güveniyordu. Kent derin bir sessizlik içindeydi; uzaktan uzağa bekçinin :

— «Saat on, dürüst insanlar, sakın uyuyun!» diye şarkı söyler gibi tekrarladığı duyuluyordu.

Floris gülümsedi. Çünkü hiç de uykusu yoktu. Jorj - Albert bu gezintiden çok memnun görünüyordu. Gecenin karanlığında bir çalar saat onu vurdu. Floris birden hükümlendi : Bu çanlar ona Mortfonten'deki cenaze törenin-

de çalan çanları hatırlatıyordu. Geçmişte olup biten her şey ne kadar uzak, aynı zamanda ne kadar yakın görünüyordu! Floris annesini düşündükçe hıçkırarak ağlamak ihtiyacını duyduğu halde, hislerine gem vurdu. Gözünün önünde Baptistin'in küçük yüzü canlanmıştı; ağabeyleri onu Mortfonten'de bıraktıkları vakit iri mavi gözleri yaşlarla dolmuştu. Mili, defnedildikten sonra Adrien şatoyu kapamaya ve talihlerini başka bir yerde aramaya karar vermişti. Malikhanenin idaresini de o sadık ve iyi yürekli mösyö Şabu'ya bırakmıştı.

Floris, Adrien bu kararını verdiği vakit, onun bir şeyler düşündüğünü ve kendisinden bir şeyler sakladığını hissediyor gibi olmuştu. Baptistin'i Eliza ile tek başına şatoda nasıl barakabilirdi? Bunun üzerine malikânenin getirdiği on bin liralık gelir üzerinden dört bin lirayı alıp Baptistin'i bu para ile Puassi'deki Ursulin rahibelerinin okuluna vermeyi kararlaştırdılar, geri kalan para borçları karşılayacaktı.

Ursilin, yatılı okulunun öğretmenleri öksüz kalan üç çocuğu hemen sevmiş ve Baptistin'e mutlu bir hayat yaşatmaya söz vermişlerdi. Floris ile Adrien kızkardeşlerini bırakacaklarından ötürü çok üzüntü duymuşlardı. İhtiyar Eliza da Baptistin'in dadısı olarak onunla birlikte manastırın okulunda kalacaktı. Böylece iki kardeş okulun müdiresi iyi yürekli rahibe Mari - Mart onlara şefkatle bakarken kızkardeşleriyle Eliza'ya veda etmişlerdi. Müdire :

— «Sizinle çok ilgileneceğiz yavrum. Çok iyi bir genç kız olarak yetişmeniz için elimizden gelen her şeyi yapacağız. Haydi bakayım, kardeşleriniz olan sayın senyörlere veda ediniz.»

Baptistin, başını eğmişti. Hiç de kusursuz bir genç kız olarak yetişmeye niyeti yok gibiydi. Floris ile Greguar ağlıyorlardı. Li Kang ise :

— «Bizim Mavi Kelebeğimize iyi bakınız.» dedi.

Rahibe Mari - Mart, Baptistin'e verilen bu addan ötürü epey şaşırmıştı ama, bunu hiç belli etmemişti. Küçük kızın gözü hep o üç kişi arasında en çok güvendiği Greguar'ı arıyordu. Floris ile Adrien, manastırın avlusundan çıkacakları sırada içeriye çok iyi giyinmiş, güzel bir küçük kız giriyordu. Arkasından da dadısıyla hizmetçisi geliyorlardı. Küçük kız, kendisini müdirenin kolları arasına atmıştı.

— «Ah, hoş geldiniz küçük Jan - Antuanet. Demek artık döndünüz! Bu yıl yeni bir arkadaşınız olacak! Görüyorsunuz ya sayın Vilmö - Karamey kontları, kızkardeşinizin çok sevimli bir arkadaşı olacak.»

Baptistin, küçük kıza bakmış ve ikisi hemen birbirlerine gülümsemişlerdi. Başrahibe :

— «Haydi gelin çocuklar, sizi tanıştırayım. Bak yavrum Baptistin, bu arkadaşın adı Jan - Antuanet Puasson. İki yıldır bizim okulumuzda.»

Küçük kız, kusursuz bir nezaketle diz kırarak Floris ve Adrien'e selâm vermişti. Floris ile Adrien de selâmına karşılık vermişlerdi. Sonra küçük kız renk renk kıvılcımlarla doluymuş hissini veren güzel gözlerini iki kardeşe dikerek :

— «Kızkardeşinizden çok hoşlandım efendim. Her halde çok iyi arkadaş olacağız.» demişti.

Bunun üzerine Baptistin, teselli bulmuş görünerek ağabeylerinin gitmesine razı olmuş, ama arkalarından kapı kapanır kapanmaz ağlaya ağlaya Jan - Antunet ile Eliza'nın kollarına atılmıştı.

Floris ile Adrien, atlarına binerlerden Greguar'ın söylendiğini duymuşlardı.

— «Ne olursa olsun, Puasson Ailesinden bir matmazel, bizim Kontes Baptistin dö Vilmö'ün arkadaşı nasıl

olur? Ah ne zamanlara kaldık! Vallahi öyle! Eski kralın zamanında böyle bir şey dünyada olamazdı.»

Floris ile Adrien gülerek : «Ama Greguar, biliyorsun ki annemiz böyle şeylere hiç önem vermezdi.»

— «Kontes hazretlerinin tek kusuru da zaten buydu. Darılmayın ama öyleydi Kont Hazretleri. Matmazel Puasson'muş, hay Allah. Bunu hiç unutmayacağım.»

Bunun üzerine atlılar kırbaçlarını savurarak dört nala Paris'e doğru yönelmişlerdi.

Floris anılarına tamamen gömüldüğü sırada Geneggo sokağına gelmişti. Hiç de iyi şeyler vaat etmeyen beş kişilik bir gurubun, Dofin sokağının köşesini döndüğünü görünce tehlikeyi sezerek hemen bir kapı ağzına gizlendi. Adamlar Floris'in hiç anlamadığı şeylerden heyecanla söz ederek önünden geçip gittiler.

Aralarından dev gibi biri sırtarak :

— «Onları sahte bir mesajla aldatıp ihtiyar örümceğin aracılığıyla saralıların oraya getirttim.» diyordu.

— «Kolsuz'a verdiğin sözü unutma; kızı teslim ettikten sonra kişi başına yüz lira verilecek.»

— «İyi ama cüceye güvenmemeli, iyisi mi onu vurmali. Elimizden kaçarsa Yeni Köprü'deki herifleri ayağa kaldırırız. O zaman öyle bir kesmece olur ki, evlere şenlik. Ama ne olursa olsun, o güzel yosma benim olacak!..»

Konuşa konuşa gecenin karanlığında kayboldular. Floris artık ne söylediklerini hiç işitmiyordu. Bununla birlikte içinde garip ve kötü bir önsezi vardı. Bu adamların mutlaka Pembe Gül'ü ele geçirmek istediğini düşünüyordu.

— «Ne dersin Jorj - Albert, acaba öyle midir?»

Floris sorusuna bir cevap beklemeden Sen nehrine

doğru koşmaya başladı. Rıhtıma varıncaya kadar epey vakit kaybetti. Çünkü Yeni Köprü'nün hangi tarafta olduğunu bilmiyordu. Sonunda oraya vardı. Soluk soluğa kalmıştı. Ama köprü bomboştı. Floris bütün dükkânların kapılarını yumruklamaya başladı.

— «Hey hey, Sarı Çiçekli İngiliz, neredesiniz! Cevap verin bana! Uyanın!»

Jorj - Albert ne olduğunu bilmeden, rasgele Floris'in çığlıklarına katılıyordu. Bir ara kapılardan biri açıldı ve Sarı Çiçekli İngiliz kapının önünde göründü. Esniyordu.

— «Nedir bu gürültü? Bizim gibi zavallı insanları uykusundan ediyorlar. Ne güzel rüya görüyordum! Kimdir beni gecenin bu saatinde uyandıran.»

Floris onu omuzlarından tuttu.

— «Benim. Ciddî şeyler oluyor, haberiniz yok. Kalkın dostlarım.»

— «Hay Allah, taşralı genç senyör! Siz çıldırdınız mı? Şu halinize bakın! Öyle şey olur mu? Yarın gelin, konuşuruz!»

İngiliz arkasını dönüp, dükkânın içindeki döşegin üzerine uzanacak oldu. Ama Floris ona dört elle sarılarak :

— «Durum ciddî diyoruz : Pembe Gül'ü kaçırmak istiyorlar.»

İngiliz olduğu yerde taş kesildi. Floris'e bakakalmıştı. Sonunda ciddî bir tavırla :

— «Madem öyle, o zaman başka, gir evime öyleyse.»

Floris, tiksindirecek kadar pis olan barakanın içine girdi. İğrendiği halde, kendisini zorlayarak sedire oturdu ve gördüklerini, işittiklerini bir bir anlattı. İngiliz, başını sallayarak :

— «O dedikleri Kolsuz Rognonas'tır. Sent - Medar'daki haydutlardan biridir. Sadece tek kolu vardır. Ama

öbürünün yerine bir çengel takmıştır ve onu korkunç bir silâh olarak kullanır. Çetesinin yeri orasıdır. Hattâ bazen mezarlıktaki saralıları görmeye gelen kentlileri bile boğazladığı olmuştur.»

— «Ha evet evet, saralılardan da söz etti. Nedir o? Ne demek o öyle?»

— «Ne olduğunu göreceksin. Şimdilik sana anlatmak için vakit yok. Gel ötekilerini uyandırıp Sen - Medar'a gidelim.»

Dolandırıcılar, şarkıcılar, kör dilenciler, berberler, şairler, sokak kızları, hepsi teker teker barakalarından çıktılar ve İngilizden olup bitenleri öğrendiler. Haber ağızdan ağıza dağılıyordu.

— «Kolsuz, Pembe Gül'ü kaçıracaktı. Hepimiz Sen - Medar'a gidiyoruz.»

Büyük Tomas, birden Floris'e bakarak :

— «Sen ona güveniyor musun ki İngiliz? Bu adam bizden değil, doğru söylediği ne malûm?»

İngiliz başını kaldırdı :

— «Vallahi ne diyeyim, Büyük Tomas. Bugün öğlende çizmelerini temizledim. Ayakları dürüst adam ayağına benziyor.»

Büyük Tomas, İngiliz'e öyle bir yumruk indirdi ki adam bir buçuk metre öteye fırladı.

— «Budala!»

Serseriler, kahkahalarla gülüyordu. Ama erkekler gene de tehdit edici bir tavırla Floris'e bakıyorlardı. Floris, birden boğazının kuruduğunu hissetti. Ayı oynatan şişman Giyom, fenerini Floris'e yaklaştırarak yüzüne baktı :

— «Yahu ben bunu tanıyorum, bu düello eden küçük delikanlı.»

Sokak kızları yanına yaklaştılar.:

— «Ha evet, yakışıklı delikanlı imiş.»

Floris sabırsızlanmaya başlamıştı.

— «Bana baksanıza siz, vakit kaybediyorsunuz, Kolsuz, Pembe Gül'ü kaçırmak istiyor. Öyle bir şey yaparsa sizin yüzünüzden olacak. Bana güveniniz, yoksa tek başıma giderim ben.»

Kalabalıkta bir dalgalanma oldu. Çerkez kızı :

— «Büyük Tomas, güven ona, baksana ne kadar yakışıklı.»

Zenci Zuzu : «Gerçekten öyle, ne yakışıklı.»

— «Peki ya bu bir tuzaksa, aptallar? Siz kadınlar hep aynısınız! Kafanız hiç işlemez.»

O zaman merhem satan Mondor söze karıştı :

— «Gidelim be Büyük Tomas, bunu önde yürütürsün, elinde hançerle. Sırtına değdirirsin hançeri, olmayacak bir şey sezdin mi saplayıverirsin olur biter.»

Büyük Tomas: «Pekâlâ öyle olsun. Gidiyoruz öyleyse, hepiniz silâhınızı alın. Bu sefer kolsuzun çetesini dağıtacağız. Sana gelince...»

Bunu tehdit edici bir tavırla Floris'e söylemişti :

— «...Bir hareket yaparsan başına ne geleceğini bilirsin.»

Kalabalık sessizce Sen - Medar mezarlığına doğru yola çıktı. Floris, şişman Giyom'un kürek kemiklerinin arasına dokundurduğu hançerle dürtüklenerek yürüyordu. Sarı Çiçekli İngiliz olup bitenlere derin bir üzüntü ile bakıyordu, çünkü Floris'i himayesine aldığı bir genç olarak görüyordu. Rıhtımın iyice aydınlanmamış bir köşesine vardıkları vakit Floris, Jorj - Albert'e :

— «Sen git, Adrien'e haber ver, beni kokumdan bulursun. Ben Sen - Medar mezarlığında olacağım. Anlıyorsunuz Jorj - Albert, Adrien'i bul!»

Sonra maymunu bıraktı. Hayvan hafif bir çığlık atarak yere zıpladı ve kaçtı.

Şişman Giyom : «Hey baksanıza maymun kaçıyor!» diye bağırdı.

— «Boş ver şimdi sen o pis hayvanı. Bizim istediğimiz kolsuzu ele geçirmek. Ya da şu herifi temizlemek, eğer bize bir tuzak kurduysa.»

Büyük Tomas, bunu söylerken Floris'e düşmanca bakmıştı. Floris artık yorulmaya başladığını hissediyordu. Olayların bu biçime dönüşmesi gururunu kırmıştı. Yaralı eli de gittikçe şişiyor, ona acı veriyordu. Dövüşmek gerekirse bu durumun kendisine çok rahatsızlık vereceğini düşünüyordu. Gerçi sol eliyle de dövüşebilirdi ama tabii sağ eli ile dövüşmek başkaydı. Hem acaba Jorj - Albert kaldıkları ham bulabilecek miydi? Adrien'e kardeşinin tehlikede olduğunu nasıl hissettirecekti? Yolu bulabilecek miydi? Bu düşüncelerle yüreğinin ezildiğini hissediyordu. İşte o zaman eli göğsüne gidince Polin'in ona samanlıkta verdiği madalyonu hissetti. Meyi - Şatosundan dönerken öfkeyle onu koparıp atmak istemişti. Ama Adrien engel olmuş ve biraz da alaylı bir tavırla :

— «Atma onu, o bir tılsımdır.» demişti.

Floris gülümsedi : Polin'i hâlâ sevip sevmediğini pek iyi bilemiyordu. Çünkü o sırada Pembe Gül'ün imdadına yetişmek için koşuyordu. Sadece onu düşünmek bile yüreğini heyecanla dolduruyordu. Kendi kendine : 'Canım ne diye korkuyorum sanki? Sırtıma hançer dayıyorlar ondan mı? Ne olacak yani, mezarlığa gelir gelmez Kolsuz Rognonas'ın üzerine atılır, onu öldürür, Pembe Gül'ü kaçırıp, onunla evlenirim. Her halde Vilmöv şövalyesi için harikûlâde güzel bir şey olacak. Greguar tabii çok öfkelenecek ama, ben de dünyanın en güzel kadınıyla yaşamaktan çok mutlu olacağım.' diye düşünüyordu.

Düşünceleri dağılmıştı. Bu sırada kedi boğazlanıyormuş gibi tiz bir miyavlama, ya da korkunç bir çığlık duyuldu. Donakalmıştı. Her halde Sen - Medar mezarlığına

yaklaşıyorlardı. Floris'in arkadaşları hiç bir şey işitmemiş gibiydiler. Ya da bu korkunç çılgınlara alışmışlardı. Şişman Giyom'un hançeri Floris'in kemiklerine biraz daha dayandı; genç adamın bir kararsızlık geçirdiğini hissetmişti. O zamana kadar bomboş olan sokaklar, duvarların dibinden kayıp giden gölgelerle dolmuştu. Dilencilerden, maskeli sosyete kadınlarından, pelerinleri içinde saklanan erkeklerden, varlıkla kişilerden ve serserilerden meydana gelen bir kalabalık, semtin sokaklarını doldurmuş, sessizce Sen - Medar'a gidiyordu. Miyavlamalar, daha da korkunç bir hal almıştı. Sarı Çiçekli İngiliz Floris'e yaklaşıyor.

— «Krizlerin saati geliyor; komşu manastırdaki bütün rahibeler hep birden miyavlamaya başlarlar. Bazıları da havlarlar. Ayrıca zıplayanlar da var.»

Floris şok geçirmiş gibi bir tavırla İngiliz'e şaşkın şaşkın baktı :

— «Havlayan rahibeler mi? O ne korkunç şey!»

Sarı Çiçekli İngiliz :

— «Biliyor musun oğlum, Paris'te her şey vardır. Bu gece deliliğin ne olduğunu göreceksin. Yarın ise dürüst insanların da bulunduğunu göreceksin bu kentte. Ama biz onlardan değiliz.»

Son sözü gülerek söylemişti. İri Tomas havlar gibi :

— «Konuşmalar bitti mi ha?» diye bağırdı.

Sarı Çiçekli İngiliz Floris'e biraz daha yaklaştı ve reisinin sözüne hiç önem vermeden :

— «Bu gece beş yıldır sürüp giden bir gösteriye tanık olacaksın. Paris diyakozu Fransuva 1727'de ölmüştü. Bizim gibi sefalet içinde inleyen insanlara çok iyi davranan, iyi yürekli bir insandı. Onu buraya Sen - Medar'a gömdüler. Kısa bir süre sonra da mezarında mucizelerin olduğu söylenmeye başladı. O zaman herkes buraya

akın etmeye başladı, gelenler gittikçe çoğalıyordu. İşte o zaman delilik krizleri başladı.

Sen - Medar mezarlığını ay ışığı aydınlatıyordu. Ayrıca gelenler de fenerler getirmişlerdi. Bu yüzden mezarlıkta her şey gündüz gibi iyice görünüyordu... Kendilerini krize kaptıracak olanlar içeriye girmek için itişip kakışıyorlardı. Büyük Tomas kalabalığı yararak küçük grubu ile birlikte içeri girdi. Floris çevresine bakınıyordu. Aslında soğuk ter damlacıkları vardı ve 'Cehennem dedikleri bu olsa gerek,' diye düşündü.

Komşu manastırdan gelen miyavlamalar artık hiç kesilmiyordu. Mezarlığın ortasında bulunan kadınlar ise havlıyarak diyakozun kabrinin çevresindeki toprağı avuç avuç alıp yiyorlardı.

İngiliz : «Görüyor musun yavrum, bu deli kadınlar Paris diyakozu Fransuva'nın anısına işte böyle saygı gösteriyorlar.»

Floris artık ne yorgunluğunu, ne de elinin ağrıdığını hissediyordu. Müthiş bir heyecan bütün vücudunu sarmıştı. Kabirlerden birinin üzerinde bir kadın yarı çıplak bir halde uzanmıştı. Etekleri beline kadar açıktı. Kendini teşhir ederek :

— «Ah kardeşim, vurun, daha hızlı vurun, vuruşlarınız acımı hafifletir. Çektiğim acıları Tanrıya sunuyorum. Onun uğruna olsun, benim bu çektiklerim.»

Rahip elbiseleri içinde bulunan bir adam, çevresindeki isterik kadınların ortasında durmuş, kriz geçiren kadının vücuduna bir odun parçası ile vuruyor, kadın da her vuruşta :

— «Daha hızlı sayın yeder, daha hızlı, vuruşlarınız bana iyi geliyor.»

İngiliz tekrar Floris'e doğru eğildi.

— «Hiç üzülme evlâdım. Bu adam gerçek bir rahip değildir, sahte bir rahiptir. Ona Barre rahibi derler ve

görevi, sıralarını beklerken mutluluk içinde bağırıp duran bu kadınlara vurmaktır. Bazen de onları başka türlü de memnun ettiği olur,» dedi. Son sözünü sırtarak söylemişti.

Floris zararsız görünen bir adamı işaret ederek :

— «Peki bu kim?» diye sordu.

— «Bu rahip Giy'dir. Günahlarının kefareti ödemek isteyenler onu taparcasına severler.»

Floris hayretle : «Günahlarının kefareti mi?» diye sordu.

— «Evet, bütün bu deliller çektikleri acıları, günahlarını bağışlatmak için Tanrıya sunarlar. Hattâ nasıl kıvrınacaklarını, nasıl acı çekmek gerektiğini öğrenmek için ders alırlar. Bak işte şurada.»

Gerçekten bir haça tırmanmış olan bir «öğretmen» görünüşü bile korkunç on kadar günahkâr kadına kriz geçirmek için neler yapmaları gerektiğini öğretiyordu. Kuduz köpekleri andıran öğrencileri derin bir coşkunluk içinde «öğretmenlerinin» sözlerini tekrarlıyorlardı.

Toz toprak içinde dört ayak vaziyetinde duran, ağızlarından köpükler saçan kadınlar kıvrınarak :

— «Tanrının buyruğu yerine gelmeli, sana kavuşalım Tanrım,» diye çığlıklar atıyorlardı.

Floris, gördüklerinden ötürü midesinin bulandığını hissederek gözlerini başka bir yöne çevirdi. İngiliz :

— «Söyle bakalım, ne diyorsun yavrum, oturduğun o taşra kentinde bu tür şeylerin olabileceğini hiç bir zaman aklından geçirmezdin değil mi?»

Gittikçe yoğunlaşan bu çılgınlık havası sonunda delikanlının sinirlerini bozdu. Çerkez kadınının kendisine yaklaştığını gördü ve biraz sonra kadının sıcaklığını tâ yakınında hissetti. Gözlerini ondan ayırarak Rahip Giy'e baktı, rahip elinde demir kıskaçlarla kabirlerden birinin üzerine bellerine kadar çıplak olarak uzanmış olan kadın-

ların göğüslerini kıvırıyordu. Birçok seyirci diz çökmüş, sahneyi seyrediyorlardı. Yüzlerinde hayvanî bir anlam vardı. Bazıları inliyor, bazıları içlerini çekiyor, titriyor, ellerini kadınlara dokundurmak için uzatıyor, ya da onları bu işe devam etmeleri için kışkırtan çığlıklar atıyorlardı.

— «Mutlu Bacı, çektiğiniz acılar bize ferahlık veriyor.»

Bunu söyleyen inme inmiş, şişman ve gözleri iri iri açılmış bir adamdı.

Diz çökmüş, saçları dağılmış, ağzından köpükler saçan bir kadın :

— «Raşel Bacı, göğsünüz yeteri kadar parçalanmadı!» diye bağıırıyordu.

Üzerindeki giysilere bakılırsa, her halde şiddetli heyecanlara meraklı, aristokrat bir kadın olmalıydı. Üç kadın, Rahip Giy, onlara daha da çok acı çektirdiği halde kabrin üzerinde mutluluk içindeymişler gibi kıvranıp duruyorlardı. Ay ışığı, mezarı garip bir hava veren ışıklara boğmuştu.

Mutlu Bacı dedikleri kadın heyecanının son haddine ulaşarak :

— «Ah, devam edin Sayın Peder. Elinizden geldiği kadar bana acı çektirin!» diye bağıırıyordu.

Vücudu kan içinde olan Raşel Bacı :

— «Teşekkür ederim, ne kadar mutluyum Ulu Tanrım.» diye bağıırıyordu.

Floris, elini alnına götürdü. Gördüğü sahnelerden başı dönüyordu. Şişman Giyom, onu hançeriyle dürterek buraya olup bitenleri seyretmeye değil. Büyük Tomas'ın arkasından giderek, ayaklarını aşırarak üzerinden geçtiği insanların birbirine girmiş vücutlarına aldırmadan, onlara tamamen kayıtsız kalarak ilerlemek gerektiğini hatırlıyordu. Floris ve beraberindekiler etrafa bakınıyor-

lar, Pembe Gül'ü hiç bir yerde göremiyorlardı.

Onu da bu isterik kadınların arasında yarı çıplak bir halde çılgık atarken göreceği düşüncesiyle ürperiyordu. Ama zihninden bu düşünceyi hemen sildi. Pembe Gül, buraya ancak İhtiyar Örümceğin sahte mektubunu sahi sanarak gelmiş olabilirdi. Kriz geçirenler, yüzlerinde delilik alâmetleri bulunan kişiler Pembe Gül'ü arayan küçük gruba hiç önem vermiyorlardı. Büyük Tomas, «Bu küçük serseri hayal mi gördü nedir?» diye söylenmeye başlamıştı. Ama İngiliz yanına yaklaşıarak :

— «Şuraya bak Tomas.» diye fısıldadı.

Yeni Köprüdeki serserilerin gayet iyi tanıdıkları birtakım gölgeler birer birer mezarlığa giriyor ve Paris Piskoposu Fransuva'nın kabrinin arkasında sessizce saklanıyorlardı. Bu Kolsuz Rognonas ile korkunç çetesiydi. Büyük Tomas bir işaret yaptı, bunun üzerine bütün arkadaşları küçük bir kilisenin arkasında saklandılar. Kilisenin üzerinde kanatlı heykeller vardı. Bu kanatlı varlıklar bütün mezarlığa uğursuz bir hava veriyor gibiydiler. Şişman Giyom :

— «Bizi görmediler galiba.» dedi.

İngiliz : «Tabii görmemişlerdir. Pembe Gül'ü bekliyorlar ve tabii bizim burada gizlendiğimizi bilmiyorlar.»

Büyük Tomas İngiliz'in neden sitem ettiğini anlamıştı. Floris'e bakarak :

— «Sana bir şey söyleyeyim mi... Delikanlı, bize kızma. Biz Pembe Gül'ü severiz. Haydi Şişman Giyom, hançerini kınına sok bakalım, budala.»

Floris, rahat bir soluk aldı. İnsan on altı yaşında ve korkusuz da olsa sırtına her an saplanacakmış hissini veren bir hançer doğrusu çok tatsız bir his veriyordu. Büyük Tomas'a teşekkür etti. Çerkez kadını Floris'e yaklaşıarak yavaşça :

— «Senin adın ne yakışıklı?»

Büyük Tomas : «Ha sahi, madem ki artık biz Yeni-Köprülüler, seni aramıza kabul ettik, adını bilmeliyiz.»

Serserilerin hepsi mırıldanarak bu düşünceye katıldıklarını bildirdiler. Delikanlıya böyle davrandıkları için biraz pişmanlık duyuyorlardı. Floris :

— «Benim adım Floris,» diye fısıldadı.

Çerkez kadını hayranlıkla.

— «Ya, Floris... demek. Güzel isim doğrusu.»

Serseriler başlarını sallıyorlardı. Zenci Zuzu da bu adı beğendiğini belirten bir gülümseyişle bakıyor, dudaklarının arasında bembeyaz dişleri görünüyordu. Büyük Tomas Floris'e elini uzattı :

— «Al bakalım, sık elimi Floris, eğer senin sayende kolsuzun hesabını görürsek, bundan böyle seni dost bileceğiz. Öyle değil mi çocuklar?»

— «Tabii Tomas, çocuğa sahip çıkalım, bizden olsun.»

Sonra bekleyiş başladı. Yakındaki manastırın kulesinde çanlar her bir çeyrek saatte vuruyordu. Floris'ten birkaç adım ileride uzun sakallı kirli, gözleri durup durup yaşlanan bir adam avazı çıktığı kadar :

— «Tanrının buyruğu yerine gelmeli!» diye bağıyor ve kadınlardan birine, diline bir şiş saplamayı teklif ediyordu...

Deli kadın : «Sapla, sapla!» diye bağıırıyordu.

Floris, adamın üzerine atılacak oldu. Ama Büyük Tomas, hemen kolunu tuttu.

— «Kimildama, gücünü Pembe Gül'ü kurtarma zamanına sakla.»

Uzun sakallı adam kılıcını çekerek kadının diline sapladı. Kadın kan tükürerek avazı çıktığı kadar :

— «Sağol kardeş. Rahibe Siyon artık cennette sayılır.»

Komşu manastırda saat biri çaldı. Hep aynı pozda

durmaktan vücudu uyuşan Floris hafifçe kımıldayarak duruşunu değiştirdi. Bekleyişin yarattığı sinirli hava bütün çeteye yayılmıştı. Büyük Tomas :

— «Çok geç oldu; Pembe Gül gelmez artık.» dedi.

Floris, elini sımsıkı yakaladı. Mezarlığın kapısında Pembe Gül, görünmüştü. Yanında iki büklüm olmuş ihtiyar bir kadın vardı.

İngiliz : «Örümcek!» diye bağırdı.

Şişman. Giyom : «Ne yapıyoruz?» diye sordu.

Büyük Tomas bir an kararsız kaldı, sonra : «Bekleyelim. Pembe Gül'ün üzerine atıldıkları sırada onlara saldırırız.» dedi.

Floris, durumu gözden geçirerek : «Kolsuz beni tanımıyor. Buna karşılık Pembe Gül tanıyor. Bırakın yanına gideyim. Ona tehlikeyi haber veririm. Işık çaldığım zaman saklandığınız yerden çıkar gelirsiniz. Kolsuz böyle bir şey beklemediği için şaşırıp kalacaktır. Siz de onun şaşkınlığından yararlanmış olursunuz.» diye düşüncesini açıkladı.

Büyük Tomas, Floris'in gözlerinin içine bakarak :

— «Öyle olsun. Sana inanıyoruz. Haydi git bakalım.» dedi.

Floris, kalbi çarparak saklandığı yerden çıkıp kriz geçirenlerin arasından Paris Piskoposunun kabrine doğru yürüdü. Hazırladığı plan iyiydi. Kolsuz Rognonas, onu tanımıyordu. Bu yüzden delikanlıya hiç dikkat etmedi. Her halde onu oradakilerden biri sanmıştı. Zaten o sırada Pembe Gül'den başka hiç kimseyi gözünün gördüğü yoktu. Ona yiyecek gibi bakıyordu. Genç kız, İhtiyar Örümceğin yanına gelip diz çökmüştü. İhtiyar kadın tıpkı bir cadıya benziyordu. Önlerinde Rahip Dö La Bar gü-nahlarının kefareтини ödemek isteyen kadınlara hiç yorulmadan darbeler indirip duruyordu. Floris, yolunu kesen bir grup isterik kadını iterek ilerledi, gelip Pembe Gül'ün

arkasında diz çöktü. O sırada Pembe Gül, ihtiyar kadına :

— «Memnun musunuz şimdi teyze?»

— «Evet kızım, beni buraya getirdiğin için ne kadar iyilik ettiğini bilemezsin. Piskoposun beni kapıldığım o kötü hastalıktan kurtacağına, beni iyi edeceğine kesin olarak inanıyorum.»

Floris, yavaşça Pembe Gül'e doğru eğilerek sesini ihtiyar kadına duyurmadan :

— «Kımıldama Pembe Gül, dua ediyormuş gibi davran. Ama beni dinle. Ben Yeni Köprü'de gördüğün gençim. Seni tuzığa düşürdüler. Kolsuz Rognonas seni kaçırmak istiyor. Islık çaldığım anda Büyük Tomas ve arkadaşları Kolsuz Çetesi'ne saldıracaklar. Sen de fırsattan yararlanarak kaç.» diye fısıldadı.

Pembe Gül, başını eğmiş, hiç kımıldamadan olduğu yerde duruyordu. Hiç şaşırmamış gibiydi. Yavaşça :

— «Teşekkür ederim yakışıklı delikanlı. Ama dövüşmek gerekecek. Ben dostlarımı terk etmem. O Rognonas köpeği beni korkutamaz.»

Bunu söylerken gülümsemiş ve yavaşça, hiç belli etmeden, eteğini kaldırarak altından uzun bir kın içinde sakladığı hançeri çıkarmıştı. Hançer eteğinin altında bacağına yapışık durduğu için daha önce hiç belli olmamıştı. Floris, genç kadın eteğini kaldırdığında, cildinin güzel bir tunç renginde olduğunu düşünerek kıpkırmızı olmuştu. Onu kollarına alıp öpmek için yakıcı bir istek duyuyordu. Bir an bulundukları yeri ve her ikisini de tehdit eden büyük tehlikeyi unutmuştu. Aklını başına getiren Kolsuz Rognonas olmuştu, adam kabrin arkasında sağa sola gidiyor, adamlarına emirler veriyordu. Tam zamanı gelmişti. Floris gürültüyü bastıran bir ıslık çaldı...

OTUZ

Floris'in işareti üzerine Büyük Tomas'a Yeni Köprü-lü'ler saklandıkları yerden çıktılar. Bir ellerinde hançer, öbür ellerinde balta, ya da ağır bir zincir tutuyorlardı. Kolsuz Rognonas ile çetesinin üzerine atılmaya hazırdılar. Floris kılıcını çekmişti. Ama saldıranları şaşırtan bir şey olmuştu. Kolsuz birden doğrulmuş ve Büyük Tomas'a doğru dönerek avazı çıktığı kadar :

— «Sen - Medar'lılar imdat!» diye bağırmıştı.

Bir anda nereden geldikleri belli olmayan korkunç bir serseri, haydut, dilenci ve her çeşit düşkün insan kabirlerin arkasından çıkarak sırtı sırtı Pembe Gül'ün arkadaşlarını çember içine almaya başlamışlardı. Kolsuz Rognonas şeytan gibi bir kahkaha atarak :

— «Ha, nihayet elime geçirdim seni Büyük Tomas. İt oğlu it seni. Beni gafil avlayacağını sanıyordun değil mi? Ama daha Kolsuz'a el atacak adam dünyaya gelmedi. Sizi Yeni - Köprü'den ayrıldığınızdan bu yana izledik. Ne yapmak istediğini hepimiz biliyoruz.»

Büyük Tomas : «Pis köpek! Pembe Gül'ü ele geçirmeden önce hepimizi öldürmen gerekecek.» diye söyledi.

— «İyi ya, biz de temizleriz sizi. Hepinizi, olduğunuz gibi geberteceğiz. Alçaklar, pis domuzlar. Ama her şeyden önce, o beyzadeyi, o daha burnunu bile silmesini bilmeden, boynundan büyük işlere karışan oğlanı istiyorum. Serseri takımına karışmanız ne demek olduğunu böylece öğrenir işte.»

Bunu söylerken tehdit edici bir tavırla Floris'e bakmıştı.

Büyük Tomas'ın adamları arasında bir an şaşkınlık oldu. Floris ise durumun bir muhasebesini yapıyordu. Üç karşı birdiler. Kabirlerin üzerinde kriz geçirenler ve

onlara 'Hocalık edenler,' günahlarının kefarecini ödemek isteyenler, kendilerinden geçtikleri halde mezarlıkta alı-şılmamış bir olayın meydana geldiğini hissederek daha da çok bağırıp çağırmaya, ulumaya başlamışlardı. Sen-Medar'ın ölüm dansı deliliğın son sınırına ulaşıyordu.

Rognonas, birinin yüzünde çok çirkin mor bir leke bulunan iki hayduda :

— «Yakalayın kızı!» diye bağırdı.

Floris kendini Pembe Gül'ün önüne atarak, kılıcını bir çırpıda sağa sola savurdu. İki haydut bir adım geri çekildiler. Floris :

— «Bu kadına kimse el sürmeyecek, onu ben koruyorum.» diye bağırdı.

Kolsuz Rognonas az kalsın gülmekten boğulacaktı.

— «Şu oğlanın lâfını işittiniz mi sersem! Sayın senyör kızı savunacakmış! Sayın senyör onu koruyacakmış.»

Bunu söylerken Floris'e doğru eğilerek alaylı selâmlar veriyordu. Sen-Medar'ın serserileri dişsiz, korkunç ağızlarını yayarak, sırtıp duruyorlardı. Çemberleri, Büyük Tomas'la adamlarının çevresinde gittikçe daralıyordu. Tomas, Sarı Çiçekli İngiliz'e :

— «Bizi burada kapana kısıtılmış fareler gibi bertecekler. Sayıları fazla.» dedi.

İngiliz, kadere inanan bir insan tavrıyla başını salladı :

— «Eh ne olacakmış Büyük Tomas, ölmek gerekiyorsa ölürüz. Her şeyin bir zamanı var değil mi ya. Hayat bu!»

Zenci Zuzu : «İyi amâ, bu heriflerden ne kadar çok öldürebilirsek o kadarını öldürdükten sonra ölelim bari.»

Floris, kolsuzun adamlarının alaylı kahkahalarını işittince öfkeyle titremişti. Pembe Gül'e doğru döndü, han-

çerini elinden kaptı. Kendi kılıcını ise genç kadına vermişti. Sonra kolsuza doğru döndü :

— «Erkeksen, karşıma hançerle çık.» diye bağırdı.

Gittikçe daha çok çırpınan deli kadınların arasından piskoposun kabri üzerine fırladı ve kolsuzun üzerine atıldı. Bu çatışmaların başlaması için bir işaret oldu. Sen-Medar serserileri Yeni Köprülü'lerin üzerine atıldılar. Yeni Köprülü'ler, kendilerini umutsuzluğun verdiği bir enerji ile savunmaya çalışıyorlardı. Çerkez kadını bir mezar taşına dayanmış, elindeki kısa ve kıvrık hançerle görüşüne tiksindirici bir cüzzamlıyı karnından vurmuştu. Zencici kadını Zuzu, kement gibi kullandığı zinciri savurarak birkaç kişiyi boğmuştu. Büyük Tomas orta çağın savaşçıları gibi, eline bir balta almış, onu havada döndürdüğü gibi, sonra rastgele kafalarının üzerine indiriyor, baltasını, indirdiği kafalar da ceviz gibi yarıyorlardı. Mondor, şişman Giyom ve İngiliz, muştayla dövüşüyorlardı ama, belliydi ki uzun süre dayanamayacaklardı. Çünkü onlara saldıranların sayısı fazlaydı. Krizler içinde kıvranan deliler, çatışmanın heyecanına kapılarak birbirlerine küflere, birbirlerinin boğazlarına sarılmaya ve yerlerde yuvarlanmaya başlamışlardı. Kadınlar birbirlerinin saçlarını çekiyor, birbirlerinin yüzlerini tırmalıyorlardı. Floris ile Kolsuz, birbirlerinin gücünü anlamak için bakışıyorlardı, her an atılmaya hazırdılar. Floris hasmını küçümsüyordu, ne korkunç bir gücü olduğunu anlamıştı. Kolsuz hemen hemen iki metre boyundaydı ve dev gibi gücü vardı. Yakası açık gömleğinin içinden bir maymun göğsü gibi tüylü ve bir boğa gerdanı gibi geniş göğsü görünüyordu. Piyer'e benzeyen boyuyla kolsuzdan iki parmak daha uzundu Floris, ama vücudunun inceliği atlet yapılı olduğunu hiç belli etmiyordu. Bundan başka kolsuz, Floris'in hançerle dövüşmesini bilmediğine kesin olarak inanıyordu. Tabii Li Kang ile Fedor'un ona bütün

silâhları kullanmayı öğrettiklerini hilemezdi. Floris pelesinini sağ koluna dolayarak, sol elle saldırıyordu. Bu hasmına çengeliyle vuruşlar indirmeye çalışan Kolsuz Rognonas'ı fena halde rahatsız ediyordu.

Bu arada, bir çengel darbesi Floris'in omuzuna çarparak yardı, birden kan fışkırdı. Pembe Gül, korkudan çığlık attıysa da Floris'in yaralanmasından duyduğu üzüntüyü belirtmeye vakit bulamadı, çünkü Rognonas'ın iki adamı ona arkadan saldırmışlardı. Genç kadın, Floris'in kılıcıyla birini defetmişti ama, ikincisine karşı koyamıyordu. Birden yanında hiç beklemediği bir savunucu buldu. Bu da Rahip Giy'di. Rahip günahlarının kefareтини çekmek isteyen deli kadınları bırakmış, demir kışaklarıyla haydutlara darbeler indiriyor :

— «Tanrı buyruğudur! Tanrı buyruğudur!» diye bağıırıyordu.

Öbür yandan Rahip Dö La Bar, kriz geçirerek kıvranan kadınlara :

— «Kardeşlerim, İsa'nın şövalyelerini kurtaralım!» diye bağırırmıştı.

Böylece Büyük Tomas ve Yeni Köprü'nün adamları derin bir hayret içinde onları savunmak için saçları başları karmakarışık göğüsleri çıplak, etekleri yırtılmış, kadınların da ortaya atıldığını gördüler. Hepsi Sen - Medar çetesinin adamlarının üzerine atılıyor, tırnakları, dişleriyle saldırıyor :

— «İsa'nın uğruna ölelim!» diye bağıırıyorlardı.

Bu beklenmedik yardım, Yeni Köprü'nün adamlarının yeniden toparlanmalarına ve biraz olsun soluk almalarına fırsat verdi. Ama düşmanları kısa bir süre içinde haçlardan birinin üzerine tünemiş olan rahip dö La Bar'ın :

— «Ölün kardeşlerim, ölün!» diye coşturduğu bu is-

terik kadınlar sürüsünü kısa bir süre içinde geriye püs-kürttüler.

Bu arada Floris, atılışları ve yaptığı blöflerle hasmını yormuş, ama ona bir darbe indirmeye fırsat bulamamıştı. Oysa Kolsuz çengeliyle omuzunu yardıktan sonra gene aynı biçimde kalçasını yaralamıştı. Floris ağrıyı duymuyordu bile; öfkesi o kadar şiddetliydi ki.

Kolsuz bu kadar direnç göstereceğini hiç beklemediği Floris'e hayretle bakarak :

— «Vay vay vay,» diye sırtıyordu. «Hiç böyle bir akrep görülmüş müdür?»

Floris gülümsedi. Li Kang ona hasmı sinirlendiği vakit yapacağı hatalardan yararlanmak gerektiğini sık sık söylerdi. İşte kolsuz da hatalar yapmaya başlamıştı. Floris'e fazla sokuluyordu, oysa Floris iki misli daha ihtiyatlı hareket ediyordu. Ne yazık ki zaman geçiyor ve Yeni Köprü'nün adamları nerede ise sayıca daha üstün olan düşmanlarına yeniliyorlardı. Floris, onların imdadına koşmak istiyor, Kolsuz'dan bir an önce kurtulmaya bakıyordu. Artık Büyük Tomas ve çetesi için de Floris için de her şey mahvolmak üzereydi. Floris hayale kapılmıyordu, biliyordu ki Kolsuz'u öldürse bile geriye çetenin öbür adamları kalıyordu. Kolsuz ölür ölmez onun üzerine atılacaklardı. Birden Floris'in çok iyi tanıdığı, ne zaman kötü bir duruma düşerse daima yanı başında duyduğu bir ses işitildi.

— «Dayan Floris! Geliyoruz.»

Delikanlı ferahlayarak içini çekti. Ama arkasına bakmadan ve hiç beklemediği halde durup dururken imdadına yetişen bu yardımdan ötürü hiç şaşırmadan.

— «Adrien sen, Yeni - Köprülü'lerin yardımına koş!» diye bağırdı.

— «Seni geberteceğim, yılan yavrusu, seni de dostlarını da geberteceğim.»

Floris tekrar güldü. Onun bu gülüşü, Kolsuz'u daha da sinirlendirdi. Li Kang yetiştirdiği delikanlının nasıl dövüştüğüne dikkatle bakıyordu :

— «Dikkat et Bahar Rüzgârı, sakın göğüs göğüse bir dövüğe girişme.»

Kılıcını savurmaya başlayan Fedor : «Fazla yoruldunsa gebertelim onu!» diye bağırdı.

Floris : «Hayır, hayır, onu ben geberteceğim!» diye bağırdı.

Li Kang ile Fedor gülümsediler : Öğrencileri verdikleri derslerden yararlanmıştı.

Kolsuz : «Nedir bu konuşmalar böyle? Ah, seni akrep yavrusu! Göreceksin biraz sonra seni nasıl yere çakacağım, toz edeceğim seni göreceksin.»

Fedor ile Li Kang'ın peşinden gelmiş olan Greguar kollarını göğe doğru kaldırarak :

— «Hey Allah'ım, gene başlıyoruz! Oysa Mortfonten'de ne kadar sakin yaşıyorduk.» diye bağırdı. Sonra daha yüksek sesle : «Şövalye Hazretleri, kendinize dikkat edin!» dedi.

Floris bir kahkaha attı. Dostlarının yanındayken hiç bir zaman yenilmeyeceğini hissediyordu. Greguar bulunmaz adamdı, öbür dünyada bile görgü kurallarına, unvanlara dikkat edecekti. Fedor tek gözünü kırparak :

— «Küçük beyin bize ihtiyacı yok.» dedi «Onu babasının gölgesi koruyor.»

Li Kang, başını salladı ve iki arkadaşına ileri gitmelerini işaret etti. Üçü Büyük Tomas ile arkadaşlarına doğru ilerleyen Adrien'in arkasından gittiler. Yıllardır yaşadığı hareketsiz hayattan fena halde sıkılan Fedor, müthiş bir neşe içinde kılıcını korkunç bir şiddetle sağa sola savurarak döndürüyor, bu korkunç yüzlü Kazagın karşısında dehşete kapılan haydutları kaçırıyordu. Li Kang, dudaklarında tatlı bir gülümseyişle her iki elinde birer

hançerle hasımlarının üzerine atılıyor, onları mezarların başındaki Haçlara, ya da kabirlere çiviliyordu. Greguar tabanca ile ateş ediyordu. Her zaman isabet etmiyordu, ama gene de ateş etmesi, hasımlarını korkutmaya yarıyordu. Rusya'dan dönüşünden beri Greguar silâh kullanmakta pek ilerlememişti. Ama iki arkadaşına ve genç efendilerine o kadar güveniyordu ki nereye gitseler peşlerinden aynı cesaret, aynı kayıtsızlıkla giderdi. Oysa hiç de böyle bir hayat yaşayacak yeteneklere sahip değildi. Adrien'e gelince o kılıcını ustalıkla kullanıyor, yavaş yavaş saldırganlıkları azalan haydutların arasında boşlukların açılmasına sebep oluyordu. Hattâ ona saldıranlardan bazıları korkudan çarpışmaktan vazgeçip hızla kaçmışlardı. Floris'e yardım etmeye gelenlerin imdada yetişmeleri, Büyük Tomas ile adamlarına cesaret vermişti. Zenci Zuzu :

— «İmdat!» diye bağııyordu.

Adrien bir anda zavallı genç kadının boğazını sıkan haydudun üzerine atıldı. Kılıcını ona saplayıp çıkardı ve kadının teşekkürlerini beklemeden üstü başı pislik içinde bir dilencinin saldırıları karşısında nerede ise bayılacak hale gelen Çerkez kadınının yardımına koştu.

— «Korkma geldim!» diye bağırdı.

Adam neye uğradığını şaşırarak kadını bıraktığı gibi kaçtı. Çerkez kadını, Adrien'e doğru atıldı ve ona teşekkür etmek istediğini belli ederek genç adamı dudaklarından öptü. Adrien şaşırıp kaldı. Kadın genç ve güzeldi. Yer yer kızıla çalan siyah saçları vardı. Adrien şakacı bir tavırla ona göz kırptı ve hafifçe eğilerek :

— «Madam, yapılması gereken birkaç ufak işim var, beni burada bekleyiniz, hemen geliyorum» dedi.

Şaşırıp kalan kadını orada olduğu yerde bıraktı ve Büyük Tomas'ın yardımına koştu. Kadın hâlâ büyülenmiş gibi arkasında bakıp duruyordu. Bir kaç dakika için-

de ortalık temizlenmiş, haydutların çoğu kaçmıştı. Büyük Tomas ile Yeni Köprü'nün adamları ne kadar zayıf verdiklerini anlamak için adamlarını sayıyorlardı. Ama şansları yardım etmişti. Hiç bir arkadaşları ölmemişti. Mondor da hemen orada yaralı arkadaşlarını tedavi etmek için merhemlerini çıkarıyordu. Biraz önce krizler geçirerek kıvranıp duran deliler mezarlığı terk etmiş kabirlerin arkasına saklanmışlardı.

Kanın gövdeyi götürdüğü bu korkunç döğüşten sonra mezarlıkta büyük bir sessizlik olmuştu. Yalnız ay ışığının altında Floris ile Kolsuz Rognonas, hâlâ dövüşmeye devam ediyorlardı. Floris, sükûnetini kaybetmemişti. Esmer, dalgalı saçları terden alına yapışmıştı. Omuzundan ve bacağından kan akıyordu. Ama kendisinde insanüstü bir güç hissediyordu. Sanki genç bir Tanrıydı. Kabirlerin üzerinde oradan oraya atlıyor, taşlara tutunuyor, hasmının üzerine atılıyor, onu geri çekilmeye zorluyordu. Yavaş yavaş kimi yaralı, kimi bitkin bir halde olan serseriler, düello eden iki kişinin bir gösteri gibi yaptıkları bu döğüşü seyretmeye koyulmuşlardı.

Büyük Tomas : «Gebert şunu!» diye bağırdı.

Pembe Gül : «Dikkat et Floris!» diye seslendi, çünkü Kolsuz hançerini az kalsın Floris'in boynuna değdiriyordu. Seyirciler heyecandan soluk soluğa kalmışlardı. Büyük Tomas, Adrien'e :

— «Şu herifin üstüne atılalım, kardeşine yardım edelim.» diye fısıldadı.

Adrien kaşlarını çattı : «Olmaz. Floris böyle bir şeye müthiş öfkelenir.»

Adrien, öyle söylediği halde içinden oldukça korkuyordu. Gerçi Floris yorgun görünmüyordu ama, karşıındaki adam, Adrien'e bir boğa gibi, gücü hiç tükenmeyecek biri olarak görünüyordu. Birden Yeni Köprülüler bağrışmaya başladılar. Floris'in ayağı taşlardan birinin üze-

rinde kaymış ve genç adam arka üstü düşmüştü. Kolsuz üzerine atıldı. İkisi toztoprak içinde, yerlerde yuvarlanmaya başladılar. Floris, Kolsuz'un çengelini hemen hemen yüzünde hissediyordu. Kolsuz, gözlerini oymak istiyordu. Floris, bir yandan çengelini uzaklaştırmaya uğraşıyor, öbür yandan Kolsuz'un hançeri boğazını kesmesin diye öbür elini itiyordu. Adamın pis kokan soluğunu üzerinde hissediyordu :

— «Seni geberteceğim, pis köpek! Seni muhbir seni!»

Floris, artık her şeyin bittiğini sandığı sırada Haçlardan birinin üzerinden Kolsuz'un omuzlarına mucize gibi bir şey indi. Bu Jorj - Albert idi. Adrien kadar onuruna düşkün olmayan küçük maymun, tehlikede hissettiği efendisinin yardımına koşmuş, büyük bir zevkle dişlerini Kolsuz'un ensesine gömmüştü. Kolsuz, can havliyle bağırarak doğruldu ve hayvandan kurtulmak istedi. Ama Jorj - Albert, öylesine sıkı sarılmıştı ki ondan kurtulamadı. Floris ayağa kalkarak :

— «Aferin sana, iyi ettin.» dedi.

Kolsuz büyük bir öfke içindeydi. Ensesinden akan kanı silmeye çalışarak : «Bunu mahsus yaptın değil mi? Yılan yavrusu!» diyordu.

Hâlâ soluk soluğa olan Floris, dövüşü ertesi güne bırakmayı teklif etti :

— «Ya öyle mi, seni korkak seni âdi herif seni, ben-den korkuyorsun değil mi?»

Kolsuz büyük bir ihtiyatsızlık etmişti. Floris'in cesaretinden hiç bir zaman kuşku duymamak gerekirdi. Genç adam deli gibi Kolsuz'un üzerine atıldı, öfkesi gücünü birkaç misline çıkarıyordu. Kolsuz'un müthiş bir güçle savurduğu demir çengeli karşıladi, hasmının den- gesini bozdu ve onu yere atarak bir çırpıda hançerini göğsüne sapladı. Kolsuz, kabirlerin arasında yere yıkıldı.

göğsünden kan fışkırıyordu. Derin bir şaşkınlıkla gözlerini Floris'e dikmişti. Floris ne olduğunu bilemiyormuş gibi doğruldu. Yeni Köprü'nün adamları yavaşça yanlarına yaklaştılar. Gözlerine inanamıyorlardı. Ayaklarının dibinde can çekişen adam hasımlarıydı. Kolsuz, Büyük Tomas ile göz göze geldi ve son bir kez sırtıtarak :

— «Meğer beni alt edecek adam dünyaya gelmişmiş de haberim yokmuş.» diye mırıldandı.

Sonra bir hırıltıyla can verdi. Gene bir an herkeste derin bir şaşkınlık oldu. Li Kang hançerini çıkarmak için cesete yaklaştı, doğruldu, sonra nezaketle :

— «Mayıs Çiçeği, vuruşu altıncı kaburgaya doğru, hançerin tâ sapına kadar indirmişsin, birini vurmak gerektiği vakit böyle yapmalı işte.»

Sonra öğrencisinden memnun bir öğretmen tavrıyla çevresinde bulunanlara baktı. Yeni Köprü'nün serserileri sonunda can düşmanları olan hayduttan kurtulduklarını anlamış gibiydiler. Birden :

— «Yaşasın, yaşasın, Senyör Floris!» diye bağırıyorlar.

Neşe içinde öpüşüyor, Adrien'e ve arkadaşlarına teşekkür ediyor, şapkalarını havaya atıyor, kabirlerin üzerinde oynuyorlardı. Büyük Tomas, Fedor'u kucaklamıştı. Li Kang, zenci Zuzu'nun kolları arasındaydı. Greguar ise kendisine, 'Kardeşim' diyen Sarı Çiçekli İngilizin teşekkürlerine nasıl cevap vereceğini bilemeden mahcup duruyordu. Adrien, gürültüden ve herkesin neşeye kapılmasından yararlanarak Çerkez kadınına yaklaştı. Zaten o da bunu bekliyordu. Floris bir kral gibi kutlanıyor ve zaferinin tadım iyice çıkarıyordu. Pembe Gül, ona hayranlıkla bakıyordu. Floris sarhoş gibiydi.

— «Yaşasın Pembe Gül!» diye bağırarak onu kollarının arasına aldı.

Pembe Gül, «Yaşasın» sesleri ve serserilerin iltifat-

ları arasında Floris'e dudaklarını uzattı. İşte bu sırada Floris bayıldı. Uyandığı vakit büyük bir yataktaydı. Şöminede çıtır çıtır odunlar yanıyor ve üzerine doğru eğilen Pembe Gül, ona şefkatle bakıyordu.

OTUZ BİR

— «Aman yakışıklı delikanlı, korkuttun bizi.»

Floris, Pembe Gül'e gülümseyerek, doğrulmak istedi ama, yaptığı en küçük bir hareket ona fena halde acı çektiği için inliyordu :

— «Aman kımıldama, Mondor bacağınla elini sardı. Ayrıca bana bir merhem de bıraktı. Bununla seni ova-
cağım, çünkü vücudunun her yeri yara bere içinde.»

Floris : «İyi ama, neredeyim ben Pembe Gül?»

— «Büyük Şarlıman'dasın. Hancı kadın, sana en güzel odasını verdi, çünkü bugün Paris'te herkesin gözünde bir kahramansın. İki gündür burada yatıyorsun.»

Floris, Pembe Gül'e inanamadan baktı.

— «İki gündür burada mı yatıyorum?»

— «Evet.»

— «Sen de benim yanımda mı kaldın?»

— «Tabii, seni tedavi etmesi için Mondor'a yardım ettim.»

Floris, uzun uzun uyurken, Pembe Gül'ün bütün vücudunu görmüş olacağını düşünerek kızardı, canı sıkıldı: başını çevirdi ve kayıtsız bir tavır takınarak :

— «Peki ağabeyimle arkadaşlarım neredeler?»

Pembe Gül, bir kahkaha attı. Floris'in içinde yeşil kıvılcımlar parlayan gözleri ıslıl ıslıl oldu. Pembe Gül, zindeliği, tazeliği içinde o kadar sıhhatli ve mutlu görünüyordu ki, insam her an baştan çıkaracak bir varlıktı.

— «Ağabeyini mi merak ediyorsun? O da iki gün-

dür odasından dışarı çıkmadı. Çok meşgul galiba. Arkadaşlarına gelince merak etme, onlar da hiç yalnız kalmıyorlar.»

Pembe Gül, bunu esrarengiz bir tavırla söylemişti.

Floris, ağabeyiyle arkadaşlarının nelerle vakit geçirdiklerini daha sonra öğrenmeye karar verdi. Tekrar kılmılamak istedi ama, birden büyük bir halsizlik hissederek gözleri karardı. Pembe Gül, alnını okşayarak, şefkatle :

— «Henüz tamamen iyileşmedin; gidip Mondor'u çağırayım.» dedi.

Floris : «Hayır, yanımdan ayrılma, öyle sanıyorum ki sadece karnım acıktı, o kadar.»

— «Ha sahi, acıkmışsındır. Dur birilerini çağırayım. Her halde mutfakta yemek hazırdır.»

İki dakika kadar sonra hancı kadın odaya girdi. O girer girmez de oda sanki küçülmüş gibi oldu. Gururlu bir tavırla içeri giren kadının vücudu o derece haşmetliydi ki... Merakla çevresine bakındı. Bu serüven çok hoşuna gittiği belli oluyordu. Floris'in yatağının üzerine, üstünde bir çok yiyecek bulunan kocaman bir tepsi koydu. Floris, çekingen bir tavırla :

— «Teşekkür ederim Madam.» diye mırıldandı.

Floris, daha sonra kadının odadan çıkıp gideceğini zannetti. Ama hancıyı tanıımıyordu. Kadın hemen yatağın ayak ucuna ilişti ve sohbe başladı :

— «Ah, genç senyörüm, benim gibi zavallı bir kadının mütevazi hanına sizin gibi büyük senyörlerin onur vermesi, benim için ne kadar büyük mutluluk. Biraz önce sayın Bay Fedor ile Bay Li Kang'a diyordum ki, her gün ekselanslarınız gibi müşterilerimiz olsa, hancılık etmek doğrusu büyük bir zevk olacak. Düşünün bir kez, siz geldiğinizden bu yana hanım dolup taşıyor, salonda bile yer kalmadı. Hem ben namuslu bir ticaret kadını-

yım. O kâhyanız olan iyi yürekli Bay Greguar'a söyledim, sizden günde altı lira değil, sadece üç lira alacağım. Biliyorum, sizin gibi senyörler için bunun hiç bir önemi yok ama...»

Bunu Floris'in bir hareketini itiraz sanarak söylemişti. Oysa Floris, kadının gevezeliklerini dinlemektense bir but eti kemirmeyi tercih ediyordu.

İri yarı kadın devam etti :

— «Biliyorum, sizin gibi senyörler bir kaç liralık bir farka önem vermezler. Oğlum Rike'ye de öyle diyordum. Her halde sizi buraya getirenin de o olduğunu unutmamışsınızdır. Muhakkak hepinizi buraya ulaştıran Hazreti Cebrail'dir.»

Floris, Cebrail sözü geçince ağzı dolu dolu gülümseyerek kadına sohbetini orada kesmesini işaret etti. Ama kadın, işareti yanlış anladı. Söze devam etmesini istediğini sanıyordu. Cesaret bularak tek başına konuşmaya devam etti. Karyolanın tahta kenarını tutmuş, büyük bir heyecanla konuşuyordu :

— «Düşünün Şövalye Hazretleri! 'Büyük Şarlıman' hanında iki kahramanı misafir etmek. Bu ne büyük bir onur! Sokağın öbür ucundaki rakibim, 'Üç Silâh' hanının patronu, kıskançlığından neredede ise yataklara düşecek. Zaten biraz önce bunu ağabeyiniz Kont Hazretlerine de söylemiştim, o hancıyı bu sabah gördüm, benimle karşılaşır karşılaşmaz sapsarı kesildi.»

Floris, hayretle : «Ağabeyim mi sapsarı kesildi?»

— «Hayır sayın Şövalye Hazretleri, Kont Hazretleri çok iyiler. Matmazel Pembe Gül'ün arkadaşıyla çok iyi vakitler geçiriyorlar. Hayır, benim anlattığım 'Üç Silâh' hanının sahibidir, o beni görünce sapsarı oldu. Emin olun Monsenyör, neredeyse Mösyö Li Kang kadar sararmıştı. Ama biliyorum, Mösyö Li Kang'ın rengi, kendi doğal rengi. Onun ülkesinde bütün insanlar öyleymiş. Kendisi öy-

le söyledi. Oysa o hırsız hancının sararması kıskançlığından. Kanı başına çıkıyor da ondan. Sizi bu kadar iyi tedavi eden Bay Mondor da bana böyle söyledi.»

Floris, sanki bir gemide imiş gibi bir his duyuyordu; hancı kadın, her cümlenin sonunda karyolayı şiddetle sarsıyordu. Genç adamın merak ettiği bir şey vardı. Bu yüzden sonunda duraklamasından yararlanarak ona bir soru sormaya karar verdi.

— «Demin dediniz ki ağabeyim...»

— «Evet Şövalye Hazretleri, ağabeyiniz çok iyidir. Darılmayın ama, Kont Hazretlerine baktığım vakit ölen kocamı hatırlıyorum.»

Floris kadına merakla baktı; Adrien ile kadının kocası arasında ne gibi bir benzerlik olabilirdi. Kaldı ki o adam artık hayatta değildi. Kadın devam etti :

— «Yani sizin anlayacağınız, kocam tıpkı siz sayın senyörlerim gibi güçlü kuvvetli bir adamdı Şövalye Hazretleri. Kadınlara, kavgalara bayılırdı. Bir hancı için gariplik bir şey değil mi? Ama nedeni vardı, kocam beş yıl Picardi birliklerinden birinde askerlik etmişti. Ne yapalım ki bunun ona hiç bir yararı olmadı. İşte şimdi Sen-Medar mezarlığında yatıyor. Ne yapalım kader işte!...»

Kadın derin derin içini çekti; Floris de öyle. Genç adam kadını susturmanın, acayip dövüş sırasında Kolsuz Rognonas'u öldürmekten daha zor bir şey olduğunu anlıyordu. Pembe Gül, Floris'in başını tutuyordu. Delikanlı ise gerçekten çok hasta imiş gibi bir tavır takınmaktan ve fırsattan yararlanarak genç kızın göğsüne doğru sokulmaktan hoşlanıyordu.

— «Peki bayan acaba maymunum ne âlemde, onu bana söyler misiniz?»

— «Ah Şövalye Hazretleri, hiç merak etmeyin, Jorj - Albert'in de birçok dostları var. Her halde senyörleri-

nin haberleri vardır. Buraya ağabeyiniz Kont Hazretlerini ve arkadaşlarını almaya gelen oydu.»

Floris hafifçe doğruldu ve ilgi ile kadına baktı.

— «Peki ama onları Sen - Medar mezarlığına nasıl götürdü?»

— «Vallahi görülecek bir manzaraydı, Şövalye Hazretleri. Hayvanı görecektiniz. 'Büyük Şarlıman' hanının kapısı önünde durmuş avazı çıktığı kadar bağırıyor, çağırıyordu. Kapıyı açtım, az kalsın beni deviriyordu. O kadar aceleci hali vardı. Hemen merdivene doğru atıldı, Kont Hazretlerini uyandırdı, o zaman ağabeyinizin 'Jorj - Albert'in peşinden gidelim, Floris'e muhakkak bir şey oldu' diye bağırdığını duydum. Aman ne gürültü, ne gürültü oldu. Bir saniye içinde herkes savaşa hazır olmuştu. Hepsi Jorj - Albert'in peşinden Yeni Köprü'ye gittiler. Sonradan olup bitenleri bana Mösyö Fedor anlattı Şövalye Hazretleri. Ama köprüye gittikleri vakit, orada kimseni bulamamışlar. Mösyö Fedor'un bana anlattığına göre, geri dönecekleri sırada, Pembe Gül'ün cücesi gelmiş ve onları hemen Sen - Medar mezarlığına götürmüş.»

Kadın bir soluk aldı, ama Floris zaten öğreneceğini öğrenmişti. Kadının sohbeti onu iyice yormuştu.

— «Jorj - Albert hayatımızı kurtardı bayan. Onun için bir kahramandır. Onu size emanet ediyorum. Çünkü büyük bir şefkate ihtiyacı olan bir hayvandır o. Özellikle insanların kendisiyle konuşmalarından hoşlanır. Ona karşı çok iyi davranmanızı ve artık iyileştigimi, ama biraz dinlenmeye ihtiyacım olduğunu söylemenizi rica ederim. Bütün yaptıklarınız için çok çok teşekkür ederim Madam, yarın görüşürüz.»

Kadın, derin bir hayranlık içinde geri geri giderek odadan dışarı çıktı. Ancak eşikte aklı başına geldi ve :

— «Şövalye Hazretleri üzülmesinler, Jorj - Albert'in yanından hiç ayrılmayacağım,» dedi.

Kapı kapandıktan sonra Floris ile Pembe Gül, kahkahalarla gülmeye başladılar.

— «Jorj - Albert'e fena halde bir oyun oynadım. İnşallah bana çok kızmaz.»

Pembe Gül, tepsiyi masanın üzerine koydu. İki genç bakiştılar. Floris içinde bir heyecan duyarak :

— «Pembe Gül, Pembe Gül, yavrum, ne kadar güzel, ne kadar tazesin.»

Genç kızın elini tuttu ve onu dudaklarına götürdü.

— «Ben ayak takımından bir kadını, yakışıklı delikanlı. Bana bir markizmişim gibi davranma.»

Floris, Pembe Gül'ü kollarının arasına almak istedi, ama genç kadın gülererek kollarından kurtuldu. Floris canı sıkılarak kendisini yastıkların üzerine bıraktı.

— «Ağabeyimle birlikte olan arkadaşın senden daha iyi yürekliymiş, anladığıma göre.»

Pembe Gül, rengi yeşile çalan sıvıyla dolu bir şişe getirdiğinde Floris somurtarak :

— «Ne o berbat şey öyle? İçmem ben onu!» dedi.

Pembe Gül :

— «Dayanılmaz adamsın yakışıklı delikanlı.» diye homurdandı. «Mondor bana bu mucize yaratan merhemle vücudunu ovmamı söyledi. Seni tedavi ettirmeme izin vermezsen, hemen giderim.»

Floris itiraz etti : «Yani senin önünde soyunacak mıyım ben şimdi?»

— «Ne önemi var? Ben yüzlerce çıplak erkek görmüşümdür! Hepsini tedavi ettim. Sefalet içinde olanlarını, dilencileri, serserileri, fakirleri, elinde avucunda bir şey olmayanları, hepsini kendi elimle tedavi etmişimdir. Ama sen vücudun sefalete düşmesi ne demektir bilmiyorsun, kader daima seni şımartmış.»

Floris, neredeyse öfkeye kapılacaktı. Pembe Güle bakıyor, ama söylediğini anlamıyordu. Gene de :

— «Yanılıyorsun Pembe Gül, ben de soğuk, sefalet, hapis, açlık, firar nedir biliyorum.»

Yeşil kıvılcımlı siyah gözlerinde öyle bir özlem belirmişti ki Pembe Gül, ne söyleyeceğini bilemedi. Ona yavaşça :

— «Haydi Floris, göğsünü ovacağım, Kolsuz'un çengeli göğsünün bir kaç yerini yırtmış.»

Floris, Pembe Gül'ün şefkatli tutumu karşısında boyun eğmekten başka bir çare bulamadı ve genç kadının yüreğinde daha çok acıma duygusu uyandırmak için inleye inleye gömleğini çıkardı. Sonra hemen utanarak çarşafı karnının üzerinden çekti ve uzun siyah kirpiklerinin arasından Pembe Gül'e baktı.

Pembe Gül, avucuna o sıvıdan birazını aldı ve Floris'i yavaş yavaş ovmaya başladı. Floris bu okşayışa kendini zevkle bırakmıştı. Pembe Gül de ona bakıyor ve : «Hayatımda bu kadar güzel bir insan görmedim.» diye düşünüyordu.

Floris, başı yastıkların üzerinde, tunç rengi yüzünü çevreleyen siyah dalgalı saçlarıyla yaralı bir ilâha benziyordu. Hayret edilecek gözleri vardı. İnsana kapkara bir denizi hatırlatıyordu. Aralarında yeşil dalgalanmalar olan Karadeniz'i. Genç adam boğazının düğümlendiğini hissederek, Pembe Gül'e gülümsüyordu. Bir an Polin'i hatırladı. Ama içindeki tutku bu hayali hemen zihninden sildi. Floris yattığı yerden kımıldayamıyordu. Pembe Gül de eli Floris'in sıcak tenine değdikçe duyduğu heyecanı gizlemeye çalışıyordu.

— «Biliyor musun yakışıklı delikanlı, kentte herkes yalnız senden ve yaptıklarından söz ediyor. O düello sırasında o kadar korktum ki! Rognonas'ı bilmezsin sen, canavar gibiydi. A, senin boynunda ne var?»

Pembe Gül'ün eli Floris'in boynundaki madalyona değmişti. Floris hafifçe kızararak utangaç bir tavırla :

— «Hiç, bir hâtıra, bir hediye.» dedi.

Pembe Gül, bir şeyler hatırlamaya çalışıyor gibiydi, sonunda :

— «Ben biliyorum nedir! Bu çingenelerin yaptıkları tılsımlardan biri. Küçükken sokaklarda yapayalnız dolaştığım bir sırada beni çingeneler bulmuşlar. İhtiyar bir çingene kadını beni alıp, beslemiş, büyütmüş. İşte sırlarından ve büyülerinden bazılarını bana o ihtiyar kadın öğretti. Boynundaki bu maden parçası bir tılsımdır. O boynunda oldukça her şeyi başarırsın.»

Pembe Gül heyecanlanmış görünüyordu. Floris de öyleydi ama, onda heyecan uyandıran nedenler başkaydı. Genç kadının anlattıklarını pek dikkatle dinlememişti. Müthiş bir heyecan yavaş yavaş bütün varlığını sarıyordu. Sert bir tavırla Pembe Gül'ün elini kavradı ve avucunu sonra, bileğini ve dirseğini öpmeye başladı. Pembe Gül ürperdi. Floris'in dudakları genç kadının kadife gibi ve hafif nemli tenine küçük küçük öpücükler konduruyordu. Floris doğuştan aşkı bilen bir delikanlıydı ve müthiş tutkusu cehaletini gideriyordu. Pembe Gül, Floris'e doğru eğildi. Dudakları birbirine değdi. Karşılıklı olarak birbirlerini okşuyor gibiydiler. Floris genç kadının gülen parlak gözlerini görüyordu. Floris'in öpüşü daha şiddetli, daha kesin oldu ve birden sarhoşluğa varan bir mutluluk içinde Pembe Gül'ün de soluk soluğa kaldığını hissetti. Genç kadını kendisine doğru çekerek sımsıkı kavradı. Ama elinde olmayarak vücudu ağrıdığı için yüzünü buruşturdu. Öyleyken duyduğu istek o andaki acısından daha da büyüktü. Sanki tek varlıktılar. Aralarında yalnız Floris'in vücudunu örten çarşafı, Pembe Gül'ün elbiseleleri vardı. Floris sağlam eliyle Pembe Gül'ün bacaklarını okşamaya başladı. Pembe Gül, bu anların hiç bir zaman geçmemesini diliyordu. Kendi kendine : «Hayatımda başka erkekler tanıdım, ama bunda bir kadını mutlu edecek

her şey var.» diye düşünüyordu. «Asıl şaşılacak tarafı da kendisinin bunu bilmemesidir.»

Floris, henüz yarası geçmemiş olan eliyle genç kadının ruunun bağlarını kopardı. Pembe Gül'ün altına batmış gibi görünen göğüsleri meydana çıktı. Floris onu öpmeye başladı. Birden Pembe Gül doğruldu ve üzerinde son kalan elbiseleri de çıkarmaya başladı. Korsesinin altındaki incecik gömleği de, etekleri de teker teker yere düştü. Floris hayatında ilk kez bir kadının karşısında elbiselerini çıkardığını görüyordu. Tamamen çıplak olarak gördüğü ilk kadın da Pembe Gül'dü. Mortfonten Şatosunun samanlığında birlikte kaldığı Polin ancak yarı yarıya soyunmuştu. Pembe Gül yatağın yanında durmuş, harikûlâde güzel vücudunu ondan saklamaya çalışıyordu. Floris :

— «Gel sevgilim, seni o kadar istiyorum ki...» diye mırıldandı.

Floris'in gençliği, coşkunu başına vuruyordu. Bu sıcacık ve çıplak vücudun tenine temas ettiğini duyunca mutluluktan tepeden tırnağa titredi. Ona hemen sahip olmak istedi. Ama Pembe Gül onu hafifçe iterek :

— «Çok acele etme.» diye fısıldadı.

Pembe Gül'ün öpüşleri Floris'in dudaklarını yakıyordu. Artık hiç bir beceriksizliği kalmamıştı. İlk adımları hep Pembe Gül atıyordu ama, bunu öylesine zarif, öylesine neşeli bir tavırla yapıyordu ki Floris bu aşk oyununun baş rolünü kendisinin oynadığını sanıyordu. Pembe Gül hiç belli etmeden Floris'e bakıp duruyordu. Genç kadının kolları yaşıtlarının kollarından daha adaleliydi. Omuzları daha geniş, daha dolgundu. Hayretle : «Bu artık bir delikanlı değil, tam olgun bir erkek.» diye düşünüyordu.

Floris, Pembe Gül'ü kollarının arasında tutuyor ve en cüretkârca okşayışlara aynı biçimde karşılık veriyor-

du. Artık yaralarının acısını bile hissetmiyordu. Sonunda Pembe Gül'e sahip oldu. Hayatının ikinci kadınıydı. Ama bu ikincisi ona gerçek aşkı öğretmişti. Floris, Yeni Köprü'nün yosması Pembe Gül'ü ömrü boyunca hiç unutmayacaktı.

Alaca karanlık çöküyordu. Parisliler evlerine dönüyorlardı. Yalnız 'Büyük Şarلمان' hanında bir hareket vardı. Herkes kendi başına eğleniyor, kimse kimseyi rahatsız etmiyordu. İki gündür Çerkez kadınıyla kapalı olan Adrien hiç kuşkusuz anatomik bilgilerini artırıyor-du. Li Kang olup bitenlerin üzerinde daha iyi düşünmek için olacak, zenci Zuzu'yla bir kenara çekilmişti.

Kadın o akşam kendisini yapayalnız hissediyordu. Gözlerini Fedor'a doğru çevirdi ve derin bir şaşkınlıkla onun kocasına benzediğini gördü, sanki karşısında kocası canlanmıştı. Müşterileri sadece Greguar, yanında kendisine yardım eden Rike ve Pembe Gül'ün cücesiyle birlikte karşılıyordu. Jorj - Albert, efendisi tarafından terk edilmekten ötürü canı sıkılarak esneyip duruyordu.

Böylece üç gün geçti. Sanki 'Büyük Şarلمان' hanının müşterileri ortadan kaybolmuştu.

Bir sabah, gün doğarken, Adrien, redingotu sırtında, üç köşeli şapkası koltuğunun altında aşağıya indi. Greguar onu görünce biraz da alaylı olarak :

— «Kont Hazretleri iyice dinlendiler mi?» diye sordu.

Adrien gülümsediğini belli etmeyerek :

— «Atları eğertmek lâzım azizim Greguar, sonra git Floris'e söyle aşağıya insin. Fedor ile Li Kang da gelsinler. Gidiyoruz.»

— «Ama nereye gideceğiz, Kont Hazretleri?»

— «Her şeyden önce doğru dürüst giyinmeye... Ondan sonra bakalım.»

‘Büyük Şarلمان’ hanının önünde vedâ sahnesi çok dokunaklı oldu. Yalnız Jorj - Albert hayatından memnundu, çünkü Floris’e kavuşmuştu. Kadın, Fedor’a bakarak hıçkıra hıçkıra ağlıyordu ki Li Kang ile zenci Zuzu birbirlerine binlerce yıl sürecek bir mutluluk temenni ediyorlardı. Adrien Çerkez kadınının karşısında sanki onunla ilk kez olarak tanışıyormuş gibi nazik bir tavırla eğiliyordu. Floris, atına atlayarak :

— «Allahaısmarladık Pembe Gül, sevgilim. Allahaısmarladık.» dedi.

Genç kadın arkasını döndü ve cücesinin elinden tutarak Yeni Köprü’ye doğru yürümeye başladı. Giderken :

— «Elveda Floris... Elveda Floris, sevgilim.» diye mırıldanıyordu.

Bir saat sonra küçük grup Tampl Sokağında bir Musevinin mağazasından aldığı yeni elbiseler içinde Şatyon kapısından geçerek Paris’ten ayrılıyordu.

Floris : «Nereye gidiyoruz, Allahaşkına ağabey, bunu söyleyecek misin bize?» diye sordu.

Adrien başını salladı ve üzerinde Vılñöv Kontlarının arması bulunan bir kâğıdı kardeşine uzattı.

— «Bu mektubu üzerindeki adrese götüreceğiz.»

Floris sarardı ve düşünceli bir tavırla :

— «Ama bu annemizin yazısı, aman Allah’ım, dese-ne annem her şeyi düşünmüş. Bu mektup bizimle ilgili değil mi Adrien?»

— «Öyle sanıyorum Floris. Annem onu bana ölürken verdi ama, bakalım onu yazdığı insana verebilecek miyiz, asıl mesele orada.»

Floris, heyecanını gizlemeye çalışarak doğruldu ve Adrien’e :

— «Annemizin ruhu bizi koruyacaktır, hiç bir şey artık bize engel olamaz.»

Sonra coşkun bir tavırla döndü ve arkadaşlarına :
— «Haydi dostlarım, dörttnala Versay'a, kralı görmeye gidiyoruz.»

OTUZ İKİ

Senyörlerden biri güya mâsum bir tavırla :

— «Ya öyle mi? Madam Dö Meyi hoşça vakit mi geçiriyordu? Nerede gördün onu söyler misin lütfen Duplei?»

Siyahlı uzun boylu adam da güldü :

— «Bu kentte, nerede olacak, azizim, bu kentte. Hem de o kadar meşguldü ki bir kese altın düşürdü de farkında olmadı. Sonra da kendisi için seçtiği o mutlu erkeği evine götürdü.»

— «Evine mi? Allah Allah, peki kocası neredeydi o sırada?»

Senyörler kahkahalarla gülererek soruyorlardı.

— «Ava gitmişti azizim, ava.»

Senyörlerden biri sanki anlatılanları anlamıyormuş gibi bir tavırla güldü, sonra :

— «Peki Frero neredeymiş?»

Uzun boylu, siyahlı adam da bir kahkaha attı :

— «O da başka bir av peşindeymiş.» dedi.

Üç senyör bir süre gülüştüler. Sarayın bekleme odası olan Öy dö Böz salonu, kralın kalkmasını bekleyen saraylılarla doluydu ve uğultu içindeydi. Bir gece önce balo verilmişti ve majesteleri sabah âyinine çok erken gittikleri için o gün geç vakte kadar uyuyorlardı.

Floris ile Adrien işlemeli bir halıyla kaplı duvara dayanmış, üç senyörün konuşmalarını dinliyor ve deliler ortasında kalmış, aklı başında iki insan gibi arada bir hayretle bakışıyorlardı. Floris kardeşine doğru eğilerek :

— «Bunlar Fransızca mı konuşuyor Allahaşkına?» diye sordu.

Adrien başını salladı. Her zamanki kayıtsızlığına rağmen şunu kabul etmeliydi ki Versay Sarayı onu en az Floris kadar şaşırtıyordu.

İki genç saraya girmek için önce çok güçlük çeceklerini sanmışlardı. Silâhlar Meydanı'na geldikleri vakit birinci parmaklığın önünde bekleyen İsviçreli muhafızlara baş vurmuşlardı. Adrien rütbesini bilmediği halde muhafızlardan birine :

— «Yüzbaşı, biz krala bir mesaj getirdik. Nasıl girebiliriz içeriye?» diye sormuştu.

Şişman İsviçreli muhafız :

— «Çok basit bir şey. Atlarınızı şu avluda bırakırsınız, kral sarayının avlusuna yaya girersiniz, orada da bir kupa kiralayarak kendinizi iç kısma kadar taşıtırırsınız.»

Floris ile Adrien peşlerinden gelen Fedor, Li Kang ve Greguar ile birlikte İsviçreli muhafızın öğretününün birinci kısmını yerine getirmiş, atlarını ve Jorj - Albert'i nazırlar avlusu adı verilen birinci avluda bırakmış, sonra da aynı kolaylıkla ikinci parmaklıktan kral sarayının asıl avlusuna girmişlerdi. Floris, İsviçreli muhafızın öğüdünü yerine getirerek kendisini taşıtmak için bir kupa kiralamayı istiyordu ama ne yazık ki bütün gruplarının elinde sadece yüz sol kadar bir para kalmıştı. Gereksiz yere masraf yapmanın zamanı değildi.

Kraliyet sarayının önündeki avluya girdikleri vakit Flan-dır Birliğine mensup bir muhafıza yaklaşmış ve :

— «Saraya nasıl girebiliriz acaba? Majestelerine bir mesaj getirdik.» demişlerdi.

Muhafız için için eğlenerek bu garip küçük gruba bakmış, sonra :

— «Çok kolay bir şey, şuradan dümdüz gidersiniz.

Mermer avlunun içinden geçersiniz, soldan kraliçenin merdiveninden yukarı çıkarsınız. Oraya vardınız mı artık bekleme odasında majestelerinin kalkmasını beklemekten başka yapılacak bir şeyiniz kalmaz.»

Floris, merdivenden çıkarken Adrien'e :

— «Yani senin anlayacağın Versay Sarayına hana girer gibi giriyorsun.»

Sarayın içinde korkunç bir kalabalık vardı. Floris ile Adrien görüp işittiklerinden derin bir şaşkınlık içinde kalmış, beklemeye koyulmuşlardı. Saraylıların da onlara hayretle baktıklarını fark etmiyorlardı. Herkesin dikkatini çekmişlerdi, o müthiş kalabalık içinde ne kendileri, ne de arkadaşları gözden kaçmıştı. Floris'le Adrien'i şaşırtan her şey saraya gelmeye alışmış insanlara normal görünüyor, Floris'le Adrien'e normal görünen şeyler ise saraylıları şaşırtıyordu. Li Kang, Greguar, Fedor herkeste derin bir hayret uyandırıyor ve özellikle kadınlar. Floris'e açıktan açığa hayran hayran bakıyorlardı.

İki genç arkadaşlarını birinci bekleme odasında bırakıp Öy dö Böz salonuna hiç kimse kendilerine herhangi bir şey sormadan girmişlerdi. Ancak o zaman işlerin biraz çatallaştığını görmüşlerdi. Çünkü kral odasının önünde dev gibi bir İsviçreli muhafız duruyor ve içeriye girmelerine izin verilenleri dikkatle eliyor, ikide bir elindeki listeye göz atıyordu.

İsviçreli muhafız kardinallerden birine :

— «Buyurunuz Monsenyör. Siz bir dakika bekleyiniz, Kont Hazretleri. Hayır Madam siz giremezsiniz, siz buyurun sayın Düşes Hazretleri.»

Floris büyülenmiş gibi kralın odasının kapısını açıp kapayan İsviçrelinin kocaman eline bakıyordu. Bir tek saraylı itiraz etmek cesaretini gösteremiyordu. Floris'e sanki Versay Sarayını idare eden tek kişi işte bu şişman

İsviçreliymiş gibi görünüyordu. İki kardeş halı kaplı duvara dayanmış duruyor, ama içlerinde bir umutsuzluk duymuyorlardı. Zaten kolay kolay umutsuzluğa kapılacak bir karakterde değildiler. Bununla birlikte gene de yavaş yavaş yapacakları hareketin başarıya ulaşacağından kuşku duymaya başlamışlardı. Herşey aşırı derecede kolay olmuştu. Birden biraz önce arkadaşlarını, Floris ile Adrien'in anlamını bir türlü kavrayamadıkları ve sâdece Merien'in ailesinin söz konusu olduğunu işittikleri bir hikâye ile eğlendirmiş olan siyahlı adam salona bir göz attı ve Floris'le Adrien'i gördü. Bunun üzerine hemen hafifçe eğilerek yanındakilerden müsaade istedi ve iki kardeşe yaklaştı :

— «A, Sayın Vilnöv - Karamey Kontları. Sonunda sizinle karşılaştık işte.»

Floris ile Adrien şaşkınlıkla bakıştılar. Ama gene de kendilerini toparlayarak nazik bir tavırla eğilip selâm verdiler. Adrien doğrulunca :

— «Özür dilerim ama Mösyö, adlarımızı nereden biliyorsunuz?»

— «Adlarınızı nereden mi biliyorum, bunu size ben söyleyemem. Çok daha önemli bir kişiden öğreneceksiniz bunu. Yalnız size şunu söyleyeyim ki ikinizi de daha önce iki kez gördüm.» dedi ve selâmlarına eğilerek karşılık verdi.

Floris ile Adrien hayretler içinde birbirlerine baktılar. Floris :

— «O halde kiminle müşerref oluyoruz, bunu söyleyebilirsiniz lütfen?»

— «Gayet tabîî sayın baylar, bunu size söyleyebilirim. Bendeniz Lui Fransuva - Arman dö Vinyerö dü Plâsi, Dük dö Rişliyö, Fransa Mareşali ve Büyük Kardinalin küçük yeğeniyim.»

Floris ile Adrien tekrar saygıyla eğildiler. Floris'e

artık durmadan hep eğilip birbirlerine selâm vereceklermiş gibi geliyordu.

Rişliyö : «Görüyorum ki sarayda henüz yenisiniz, size bir yardımım dokunabilir mi?»

— «Tabîî Dük Hazretleri. İkimiz Paris'ten geliyoruz. Ağabeyim ve ben...»

— «Yeni Köprü'de Kont Nobrub'la düello etmişsiniz...»

— «Hayret Dük Hazretleri, bunu biliyor muydunuz?»

Rişliyö : «Tabîî, düellonun tam sonuna doğru gelmiştim... Kont dö Nobrub bana her şeyi anlattı.»

Floris ile Adrien, Rişliyö'nün garip şivesinden ve alışılmamış bir biçimde konuşmasına hayret etmekten kendilerini alamıyorlardı. Rişliyö; salona bir kadının girdiğini görerek :

— «Hay Allah, işte uzun eteklerden biri geliyor.» dedi.

— «Uzun eteklerden biri mi?»

— «Size şunu söyleyeyim ki ikinizi de çok sempatik buluyorum, Kont ve Şövalye Hazretleri. Onun için sizinle meşgul olacağım. Ayaklarınızı sürüyerek birlikte getirdiğiniz bu taşralı havasından silkinmenizi sağlayacağım.»

Floris kıpkırmızı kesilerek öfkeyle ve tehdit edici bir tavırla düke baktı. Ama dük güldü :

— «Kızmayın Şövalye Hazretleri. İkinize de bir ders vermem gerekiyor. Sarayda Paris'in, ya da Fransa'nın herhangi bir başka yerinde olduğu gibi konuşulmaz. Hiç bir zaman 'Versay'da' ya da 'Sarayda' demeyiniz. 'Bu ülkede' deyiniz. Hiç bir zaman bir kese 'Lui altını' ya da 'Tütün' demeyiniz. 'Taba' ya da 'Bir kese altınsa' deyiniz. Şampanya değil, şampanya şarabı içiniz. 'Fransız tiyatrosuna gittim' demeyiniz. 'Komedi Franseze gittim'

deyiniz. Hiç bir zaman 'Bizim memleketten geldim' demeyiniz. 'Evimden' deyiniz. Adî insanlar gibi konuşmayınız, bağlantılar kurmak gerektiği vakit (s) harfi yerine (t) yi ve (t) yerine (s) yi koyunuz. Uzun eteğe gelince, bu giydiği roptan belli olan taşralı bir bayan anlamına gelir. Taşralılar bu ülkenin bayanlarından daha uzun roplar giyerler.»

Floris ile Adrien, dükün bu sözlerini büyük bir dikkatle dinlemişlerdi. Dük onlara şefkatle bakarak içini çekti.

— «Sizin için bu kadar zahmete katlandığıma, bu kadar yorulduğuma göre, her ikiniz de bana çok sempatik görünüyor olmalısınız.»

Adrien ciddî bir tavırla: «Size karşı bundan ötürü büyük bir minnet duyuyoruz dük hazretleri.» dedi.

Floris: «Bize vermiş olduğunuz ders, zihnimizden hiç bir zaman çıkmayacaktır.» diye ilâve etti.

Rişliyö gözlerini yukarıya doğru kaldırarak:

— «Çok şükür ikiniz de yetenekli delikanlılarsınız ve öğretilenleri çabuk kavriyorsunuz. Her halde Frero sizden çok hoşlanacaktır.»

Adrien: «Galiba dersimiz henüz bitmedi Dük Hazretleri. Frero dediğiniz kim?»

Dük soruya doğrudan doğruya cevap vermeden:

— «Burada herkese isim takmaktan çok hoşlanırlar. Örneğin Lines Düşesine, "Papette" diyorlar, Kont Argenson'a "Kade,, diyorlar. Frero'ya gelince.»

Rişliyö bunu gülümseyerek söylemişti.

— «İşte odur.»

Kralın odasının kapısı açılmış, içerden Floris ile Adrien'in hemen tanıdıkları Kont Dö Nobrub çıkmıştı. Peşinden gelen Villepeyl ve başka senyörlerle birlikte Öy Dö Bof salonuna giriyordu.

Floris: «Frero dedikleri Nobrub Kontuymuş meğer.» diye fısıldadı.

Rişliyö gülümseyerek ve bütün saraylılar gibi yerlere kadar eğilerek:

— «Evet, Frero.. Kralın kendisidir.» dedi.

Floris tepeden tırnağa titredi. Demek Yeni Köprüde düello ettiği XV. Lui'nin kendisiydi. Rüyalarına giren kraldı. Genç adam derin bir üzüntü içinde ağabeyisine baktı. İki genç korkusuz oldukları halde halının arkasına saklanmak, ya da yerin dibine geçmek istiyorlardı. Rişliyö onlara alaylı alaylı bakıyordu. Floris bu alaylı bakıştan ötürü sinirlenerek doğruldu ve gözlerini, salonda bulunan herkese yüksekte bakan krala dikti. Hükümdarın bakışı Dük Dö Rişliyö ile Vilnöv kardeşlerin grubu üzerinde bir an bile durmadı.

Adrien fısıldadı: «Eyvah işler kötü başlıyor. Bizi tanıdıysa durumumuz kötü. Kralla aramız bozuk demektir.»

Floris ise: «Bu nasıl şey, ben ki kralın uğruna dövüşmek, onun uğruna canımı vermek istiyordum, şimdi ne duruma düştüm. Onunla dövüşmüş bulunuyorum.» diye hayıflandı.

İçinde büyük bir üzüntü duyuyordu. Yeni Köprü'de nasıl olmuş da Kont Nobrob'un kim olduğunu anlamamıştı. Ömründe ilk kez olarak davranışından ötürü memnun değildi ve kendi kendine kızıyordu. Kral buz gibi soğuk bir tavırla çevresindeki senyörlerden birine:

— «Dük Dö Lines Hazretleri, bugün öğleden sonra ava teşrif eder misiniz? Marli'de bir geyik avına çıkacağız.» dedi.

Floris'in içinde herhangi bir kuşku olsaydı gene de Kont Nobrub'un garip, boğuk sesini tanırdı. Bu ses daha ilk anda dikkatini çekmiş ve daha o zaman onu hiç bir zaman unutamayacağını düşünmüştü. Kralın gençliği, yakışıklılığı, Floris'in içinde bir hayranlık uyandırıyor. 24

yaşındaki XV. Lui, gerçekten, «Çok sevilen kral» idi. Ve herkesin içinde kendisine karşı bir tutku uyandırıyor. Erkekler, onun uğruna hemen kılıç şakırdatıyor, kadınlar da ona hemen gönüllerini kaptırıyorlardı. Kral tekrar döndü ve bir an Floris ile Adrien'e baktı. Yüzünde en küçük bir hareket olmamıştı. Ama Floris o hafif çizgili göz kapaklarının altından bakan kadife gibi siyah gözlerin parlaklığını unutmayacaktı. Kral, o hiç bir şeyden memnun değilmiş gibi takındığı tavrı bırakmayarak gözlerini Lines Düküne çevirdi. Dük, yerlere kadar eğildi.

— «Beni çok mutlu ettiniz Majeste..»

Kralın dudaklarında hafif bir gülümseyiş titredi:

— «Hayret, avdan hiç hoşlanmadığınızı sanıyordum Dük Hazretleri..»

— «Öyle olsaydı Majesteleri beni ava davet etmek gibi acımasız bir davranışta bulunmazlardı.

Kral, bu sözü işitmemiş gibi davrandı ve başka saraylıları ava davet etti. Hepsi de kendilerine gösterilen bu onurdan ötürü yerlere kadar eğilerek memnurluklarını belirtiyorlardı.

Adrien: «Kral bizi tanımadı..» diye fısıldadı.

Rişliyö sırtarak alçak sesle:

— «Majesteleri hiç bir zaman hiç bir şeyi unutmazlar, sayın Vilmör Kontları..» dedi.

Kral birkaç kişiye daha aynı soğuk tavırla birkaç söz söyledikten sonra maiyetiyle birlikte Herkül Salonuna doğru yürüdü. Orada yabancı elçileri kabul edecekti. Kadınlar, kral geçerken, diz kırarak yerlere eğiliyorlardı. Öy Dö Bof salonundan tam çıkacağı sırada birden orada bulunanlar arasında çığlıklar duyuldu. Floris ile Adrien kadehin bu vuruşu karşısında ne yapacaklarını şaşırdılar. Görünükleri her ikisini de dehşet içinde bırakmıştı. Jorj-Albert her nasılsa kurtulmuş, gelip kralın omuzlarına atlamış, onu ısırmaya çalışıyordu!..

Floris boğuk bir sesle:

— «Jorj-Albert, buraya gel,» diye bağırdı.

Bütün saraylılar krala saldıran o korkunç hayvanın sahibini görmek için dehşet içinde ona doğru dönmüşlerdi. Floris derin bir üzüntü içindeydi, kıpkırmızı olduğunu hissediyordu. Gözleriyle Adrien'i aradı, ama onun yüzünde de aynı üzüntülü anlamı gördü, bununla birlikte Adrien başka türlü düşünüyordu, bu genç yaşta Bastil Kalesine hapsedilmelerinin her halde pek iyi bir şey olmayacağını, kendilerine yazık olacağını düşünüyordu.

İki kardeş de bir önseziyle ne pahasına olursa olsun herhangi bir davranışla durumu kurtarmak gerektiğini anlamışlardı. Büyük bir cesaretle krala doğru ilerleyerek topuklarını birbirlerine vurdular. Dizlerinden birini kırarak diz çöktüler:

— «Emrinizi bekliyoruz Majeste.» dediler.

Saraylılar onlar geçerken sanki iki kardeş de vebalıymış gibi yana açılmışlardı. Herkes birden konuşuyor, bağılıyor, hareketler yapıyordu. Öy Dö Böz salonu birden hiç durmadan uğuldayan bir arı kovanı gibi olmuştu.

Saçları boyalı bir Marki, tiz bir sesle:

— «Ne kadar ayıp!» diye bağıırıyordu.

— «Buna skandal derler.»

— «Allah kahretsin, şunları dışarı atalım.»

— «Yok canım, tutuklayacaklar onları.»

Papet dedikleri Lines Düşesi.

— «İmdat, o korkunç yaratık elbiseme yapışıyor!» diye bağırarak, kendisini kocasının kollarına atıp bayıldı.

Gerçekten de zavallı Jorj - Albert efendisinin düşmanı sandığı bir insanın üzerine atılarak büyük bir hatâ yaptığını anlamış gibi sığınacak bir yer bulmak için kendisini oraya buraya atıyordu. Onun oradan oraya kaçıışı şaşkınlığı daha da artırdı. Kadınlar altlarında teller bulunaroplarının eteklerini hafifçe kaldırarak çığlıklar atıyor.

erkekler kılıçlarının keskin olmayan yanıyla Jorj - Albert'e vurmaya çalışıyorlardı. Hattâ bazıları eğilirken perukalarını başlarından düşürmüşlerdi. Saraylılardan hiç biri ömürleri boyunca, «Bu ülkede» öyle bir şey görmemişlerdi. Yalnız kral hareketsiz duruyor, sükunetini koruyordu. Yüzünde her zamankinden daha soğuk bir anlam vardı. Ve bir ara Adrien'e anlamı belirsiz bir tavırla baktı, bu bakış gençlerin her ikisini de ürpertti. Jorj - Albert eninde sonunda tekrar Floris'in yanına gelmeyi başarmıştı ve ona sokulmak istiyordu. Ama belliydi ki efendisi onu tekrar görmekten pek o kadar memnun olmamıştı. Herhalde zavallı hayvan o sırada insanların davranışlarını bir türlü anlayamadığını düşünüyordu. Zavalılık avluda atların yanına gitmek istemişti. Sarayın her yerinde onu aramış sonunda bulmuştu ama karşısında da efendisinin Yeni Köprü'de karşılaştığı düşmanın karşısında durduğunu görmüştü. Bu durumda efendisinin düşmanı üzerine atılmaktan daha normal ne olabilirdi? Efendisine yardım etmek istemişti. Davranışı anlaşılamayınca küstü.

İşte Fedor ile Li Kang, tam bu nazik anda salona gürültü ile girerek:

— «Efendimiz, kulağımıza gürültüler geldi, yoksa karşınıza düşman kişiler mi çıktı?» diye bağırıyorlardı.

— «Efendimiz buradayız, sana saldırmak mı istiyorlar?»

Bütün bakışlar Jorj - Albert'ten içeriye giren Kazakla Çinli'ye doğru döndü. İkisi kalabalığın arasındaki geçide girmiş, Nobrub Kontu sandıkları adama doğru tehdit edici bir tavırla bakarak, yüzlerini buruşturuyorlardı. Fedor elini kılıcına atmıştı bile. Gözüne kadar indirdiği kalpağının altında korkunç bir görünümü vardı. Li Kang dudaklarında kuşku uyandıran garip bir gülümseyişle hançerinin sedef sapını yokluyordu. Saraylılar arasında tekrar çığlıklar duyulmaya başladı:

— «Bu adam insanın boğazını keser!»

— «Bunlar barbar ayol!»

— «Ne korkunç yüzleri var.»

Heyecandan neredeyse boğulacakmış gibi olan iki büküm bir ihtiyar:

— «Muhafızlar, imdat» diye bağırdı.

Floris ile Adrien içlerini çektiler. İşler daha da karışmağa başlamıştı. Adrien içerde bağırışanların sesini bastırmaya çalışarak:

— «Sakin olun dostlarım rica ederim, dışarı çıkın ve bizi orada bekleyin!» diye bağırdı.

Fedor ile Li Kang isteksiz isteksiz, aynı zamanda kuşkularının hiç de giderilmediğini belli eden bir tavırla dışarı çıkarak sarayın bekleme odasına çıktılar. Tam o sırada içeriye altı silâhşör girdi. Hepsi baştan aşağıya kül rengi giysiler içindeydiler. Koşarak geliyorlardı, çünkü sarayda krala bir suikast yapıldığı konusunda söylenti çıkmıştı. Floris ile Adrien başlarını eğmiş, hiç kımıldamadan duruyorlardı. Kralın vereceği kararı bekliyorlardı.

Floris: «Herhalde başımızın kesilmesini emredecektir.» diye düşünüyordu ama kralın küçümseyen bir tavırla muhafızlara gitmelerini işaret ettiğini görmemişti. Adrien kralın ağzından hiç bir söz çıkmadığını duyunca cesaretini toplayarak başını kaldırdı ve derin bir soluk alarak ciddî bir tavırla:

— «Majeste... Ben ve kardeşim... Her şeyden önce... Emirlerinizi yerine getirmek... Sizi hoşnut etmek isteriz...»

Floris büyük bir heyecanla ağabeyinin sözünü tamamladı.

— «Aynı zamanda Majestelerine kılıçlarımızı ve hayatımızı sunarız.»

Kralın gözlerinde kıvılcımlar parladı. İki genç üzüntüyle bunun bir öfke belirtisi olduğunu sanmışlardı. Ama bu çok kısa bir an sürdü. Kral sanki hiç bir şey işitmemiş.

gibi arkasını döndü, sakın bir hareketle Jorj - Albert'in biraz buruşturduğu dantel yakasını silkeledi ve sadece gururlu bir tavırla:

— «Mösyö, Dük dö Rişliyö, bu baylara ne yapmak gerektiğini bilirsiniz.» dedi.

Bu cümle Floris'le Adrien'in üzerine cellâdın baltası iner gibi indi. Kral, peşinde bu kadar gözden düşmüş olan iki yaratığa değmemek için birbirlerini itip kakan saraylılarla birlikte salondan çıktı.

İki genç birkaç saniye içinde yapayalnız kalmışlardı. Ugradıkları talihsizlik ağır bir yük gibi üzerlerine abanmıştı. Dük dö Rişliyö yanlarına yaklaştı:

— «Sayın Vilmö - Karamay Kontları, lütfen arkamdan geliniz.»

Floris ile Adrien doğruldular. Adrien:

— Acaba bize reva görülecek olan ceza nedir, Dük Hazretleri söyleyebilir misiniz?» diye sordu.

— Ne yazık ki hiç bir şey söyleyebilecek durumda değilim.»

— «Adamlarımıza tutuklanmış olduğumuzu bildirmek isterdik, acaba buna izin verir misiniz,» dedi.

Dük dö Rişliyö, kralın odasına doğru yürüyerek:

— «Bu yararsız bir şey olur.» dedi.

Sonra arkasını da döndü ve:

— «Yeteri kadar saçmalık etmiş olan bu küçük hayvanı götürürseniz daha iyi olur.»

Dükün kral hazretlerinin yakın bir dostu olduğunu bilen İsviçreli muhafız Rişliyö önünden geçerken yerlere kadar eğildi ve küçük grubun geçmesine engel olmadı. Ama bu arada Floris ile Adrien'e hakaret dolu bir tavırla bakmaktan kendini alamamıştı. Floris üzerinde sırmalı giysiler bulunan uşakların kralın kalkarken dağıttığı odayı düzeltmeye çalıştıklarını fark etmemişti bile. Dük dö Rişliyö delikanlılara.

— «Bu oda aynı zamanda büyük kralımız XIV. Lui'nin odasıydı. Zaten kendisi de bu odada ölmüştür.» dedi.

Adrien: 'İnanılacak şey değil, bu adam bizi herhalde zindana götürüyor, zannımca oraya götürmeden önce sarayı gezdirmek istiyormuş gibi bir hali var.' diye düşünüyordu.

Floris şaşkınlığına rağmen, gene de kralın kocaman ve üstü saçaklı karyolasının bulunduğu yeri odanın geri kalan kısmından ayıran yaldızlı parmaklığa dikkat etmekten kendini alamadı.

Jorj - Albert, ellerini çırpı, ama efendisinin kendisine büyük bir öfke ile baktığını görünce derin bir şaşkınlık içinde alkışlamaktan vazgeçti.

Floris içinde duyduğu heyecanı yeniden uyandırmak için, 'Demek XIV. Lui, yani Büyük Kral burada yattı,' diye düşünüyordu. Ama o kadar yorgundu ve geçirdiği endişeden ötürü bacaklarında öyle bir kesiklik hissediyordu ki, aynı duyguları hissedemedi. Kayıtsız görünmek için epey çaba gösteriyordu. Ama tabii on yedi yıl önce Piyer ile Milli'nin bu terk edilmiş odada karşılaştıklarını ve bir fırtına gecesini dünyaya gelmesini hazırlayan anların bu odada geçtiğini bilemezdi. İçinde önsezi yoktu. Sadece mekanik bir tavırla Dük dö Rişliyö'nün peşinden gitmek ve orada bir yan gözle ağabeyine bakmakla yetiniyordu. Adrien'in burun delikleri titriyordu. Her an oradan acaba nasıl kaçabileceğini düşünüp duruyordu.

Dük dö Rişliyö gene nazik bir tavırla:

— «Burası da nazırların toplantı salonu baylar.» dedi.

Sonra odayı baştan başa geçerek gidip tahta bir kaplamanın arkasında gizlenmiş küçük bir kapıyı açtı.

— «Ben önden gideyim, siz beni izleyin.»

Adrien arkasına baktı. Toplantı salonu bomboştu. Floris'le göz göze geldiler. Floris ağabeyinin ne düşündüğünü hemen anladı: Adrien muhakkak dükü bayılıp saraydan

kaçmayı tasarlıyordu. Ama Dük dö Rişliyö aklından geçenleri sanki okuyormuş gibi arkasına döndü ve nazik bir tavırla gülümsiyerek:

— «Buradan kaçmayı düşünüyorsanız bu fikirden caymanızı öğütlerim bâylar.» dedi. «Ve hem de bu bir dost öğüdüdür. Zaten kaçmaya kalkışırsanız pek uzağa gidemezsiniz.»

Bunu söyledikten sonra sakın bir tavırla kapıyı kapadı ve küçük bir koridora girdi..

— «Burası Kral Hazretlerinin küçük dairesidir. Sizi arkadaki çalışma odasına götürmek zorundayım. Orada sizin için verilecek olan kararı bekleyeceksiniz.»

Floris ile Adrien çok ince bir zevkle döşenmiş harikulâde güzel birkaç küçük odanın içinden geçtiler.

Bu odalarda yalnız birkaç uşak vardı. Floris kendini Versay'da değilmiş de basit zevkleri olan herhangi bir zengininin evindeymiş gibi hissediyordu. Önce banyo odasından sonra oturma odasından, sonra yaldızlı çalışma odasından, yemek odasından, bekleme odasından, bir bürodan ve en sonunda yatak odasından geçtiler. Floris'e sanki bu gezinti hiç bitmeyecekmiş gibi geliyordu.

Dük dö Rişliyö: «Majesteleri işte bu odada yatarlar.» dedi.

Floris artık neye inanacağını şaşırarak:

— «Ama biraz önce yatak odasından geçtik ya.» dedi.

Rişliyö artık çok şeyler gördüğü için hiç bir olaya hayret etmediğini belirten kayıtsız bir tavırla:

— «Ha o oda mı? Kral orada hiç yatmaz ki, Orası sadece bir tören odasıdır. Frero orada sadece birkaç dakika geçirir, huzuruna gelecek olanları kabul etmek için. Akşamları da gene aynı biçimde ancak yatmadan önce huzuruna girecek olanları kabul etmek için orada birkaç dakika kalır.»

Floris ile Adrien, Rişliyö'nün tutumuna, sesinin tonu-

na ve bu kadar rahatça, aynı zamanda kayıtsız bir tavırla konuşmasına şaşırıp kalmışlardı. Kraldan: «Ağabey» diye söz edildiğini işitmeye pek alışmamışlardı.

Rişliyö son bir kapıyı açarak:

— «İşte arkadaki çalışma odasına girdik, şimdi burada oturup bekleyin.»

Floris ile Adrien, daha ne olduklarını anlamadan Dük onları orada bırakıp tekrar çıkmış, kapıyı da kilitlemişti. İki gencin kapatıldıkları oda küçük bir yerdı. Bütün duvarları raflarla doluydu ve bütün bu raflarda yığınlarla dosya göze çarpıyordu. Çok basit olan bu büronun eşyaları sadece birkaç koltuktu. Duvarlarda üzerlerinde eşyalar bulunan harikûlâde güzel sehpa, küçük kapılar ve bir de şömine vardı. Tablolarda ben kır manzaraları göze çarpıyordu: Sürülerini otlatan bir çoban, körebe oynayan kadınlar, Hipomen ve Atalante arasında bir yarış, bir rıhtım gibi.

Sözün kısası buraya giren bir insan kendisini varlıklı bir noterin çalışma odasında sanırdı. Floris ile Adrien olayların akışından şaşırarak birbirlerine baktılar. Floris ağabeysine her zaman gösterdiği güvenli tavırla:

— «Şimdi ne bekliyoruz biz burada Adrien, ha söyle-sene?» diye sordu.

Adrien bir an kararsızlık geçirdikten sonra:

— «Ne bileyim Floris, korkarım ki yanımıza tekrar o silâhşörleri gönderip bizi Bastil Kalesine kapattıracaklar.»

Floris hüznle: «Evet, ben de bundan korkuyorum. Zavallı Jorj - Albert, bundan ötürü sana karşı öfke duyuyorum! Bir de annemizin yazdığı mektupla güya Versay sarayında talihimizi deneyecektik.»

Adrien kardeşine yaklaşarak onu bağrına bastı.

— «Korkma Floris, ümidini kaybetme, mademki bizi

birbirimizden ayırmıyorlar, her halde kurtulmanın bir çaresini buluruz.»

İki kardeşin gözleri dolu dolu olmuştu. Öpüştüler, Adrien'in sesinden derin bir ümitsizlik içinde olduğu belliydi. Birbirlerinden ayrıldıkları sırada gizli bir kapıdan içeriye sessizce girmiş olan kral, soğuk bir tavırla onları seyreliyordu.

Kral garip, boğuk bir sesle.

— «Baylar, Vilmör-Karamay Kontları, size teşekkür borçluyum. Çünkü beni epey güldürdünüz, beni güldürmek ise çok zor bir iştir.»

Floris ile Adrien, büyülenmiş gibi yerlere eğildiler. Bir tek kelime söyleyemiyorlardı. Kral, yazı masasının başına oturarak:

— «Şimdi Sayın Kont ve Sayın Şövalye. oturunuz. Konuşacağız.»

Adrien: «Nasıl otururuz, Majeste! Karşınızda hiç bir zaman böyle bir şey yapamayız.»

— «Baylar, bu kapıdan içeri girdiğiniz andan bu yana artık kralın sarayında değilsiniz. Burası biraz sonra size tanıtacağım servis şefinin bürosudur, o kadar. Ha sen de ni buradasın zavallı küçük hayvan! Bütün saray senden söz edip duruyor.»

Jorj-Albert, kralın kendisinden söz ettiğini anlayarak, sallana sallana yavaşça ilerledi. Bir taraftan da çok utanıyormuş gibi elleriyle yüzünü kapamıştı. Kral dalgın dalgın maymunun başını okşadı.

— «Haydi baylar oturunuz, lütfen.»

Floris ile Adrien tekrar eğildikten sonra oturdular. Üç genci gören, onları aynı aileden sanırdı, sanki onları birbirlerinden ayıran hiç bir şey yoktu. XV. Lui, bir an iki kardeşi inceleyerek sustu. O genç yüzlerde cesaret, doğruluk fark ediyordu.

Aynı zamanda Mili'nin ölümü sırasında duydukları de-

rin acının incecik çizgilerini de fark etmişti. Floris, gururlu, ama hiç de küstah olmayan bir tavırla başını kaldırmış, krala bakıyordu. Kral:

— «Ne yakışıklı bir süvari olabilir! Hem uzun boylu, hem de inceliğine rağmen her halde Herkül kadar kuvvetli. Yüzü dürüst ve yüreği açık bir insan olduğunu belli ediyor. Ağabeyinin yüzünden ise çok zekî, çok hareketli bir insan olduğu belli.» diye düşünüyordu.

Floris ile Adrien ise yakından bakılınca artık o alaycı Nobrub Kontuna da, biraz önce salonda gördükleri o buz gibi soğuk bakışlı krala da hiç benzemeyen XV. Lui'ye takıyorlardı. Kral kendi dairesinde yakınlarıyla başbaşa kaldığı vakit sevimli ve rahat konuşan bir insan olurdu, bununla birlikte soyluluğundan hiç bir şey yitirmezdi. Şimdi sessizliği gene kral bozdu. Gülümseyerek:

— «Sayın Kont, lütfen bana getirmekte olduğunuz mektubu veriniz.»

Adrien ayağa kalktı ve: «Gerçekten Majestelerine annemizin ölüm döşeginde yazdığı bir mektup getirdik.» diye mırıldandı.

— «Biliyorum... Biliyorum... Yani daha doğrusu öyle olduğunu tahmin ediyorum.»

Kral, bunu söyledikten sonra zarfın üzerindeki balmununu kopardı ve mektubu dikkatle okudu. Okumayı bitirince başını kaldırıp büyük bir merakla önce Floris'e sonra şefkatle Adrien'e baktı.

— «Sizin bir de kızkardeşiniz varmış, Sayın Kont, nerededir bu kızkardeşiniz?»

— «Onu Ursulin dö Puassi Manastırına bıraktık Majeste.»

— «İyi etmişsiniz... İyi... Anneniz Sayın Kontes bana henüz çocukken Majeste Rusya Çarına verdiğim bir sözü hatırlatıyorlar Sayın Vılnev - Kontu. Bu verdiğim söz şuydu: Vılnev-Karamey adını hiç bir zaman unutmayacaktım.

Daha ileride beni yakından tanıyınca hiç bir zaman, hiç bir şeyi unutmayacağımı öğreneceksiniz.»

Floris: «Majeste, her ikimiz de size hizmete hazırız, emirleriniz bizim için kutsaldır. Emirlerinizi bekliyoruz.»

Kral gülümsedi. Floris'in acelesi coşkunu hoşuna gidiyordu. Sonradan gözlerini Adrien'e doğru çevirdi.

— «Vilnöv-Karamey Kontesi kralına güvendiği için ailenizin bütün hikâyesini bu mektupta bana açıklamaktadır. Demek ki bu hikâyeyi tam olarak bir ben, bir de siz biliyorsunuz.»

Adrien, hafifçe kızararak eğildi ve doğrulduğu vakit Floris'in kendisine hayretle baktığını gördü. Kral sözüne devam etti:

— «Her neyse... Zaten sizinle uzaktan uzağa meşgul oluyordum. Çünkü gerçekten güvenebileceğim gençlere ihtiyacım vardı. Kontes Luiz dö Meyi, bana uzun uzun sizden söz etti.»

Kontesten garip bir huzursuzluk içinde söz etmişti. Devam etti:

— «Galiba kontesi ve ailesini tanıyorsunuz.»

Adrien: «Evet Majeste, Meyi-Brel Kont ve Kontesi annemizin ahbablarıydı. Beş kızları da bizim çocukluk arkadaşımızdı. Luiz'i kuzeniyle evlendiğinden bu yana hiç görmedik ama, onun Kraliçe Hazretlerinin nedimesi olduğunu biliyoruz.»

Kral, gene hafifçe huzursuz bir tavırla:

— «Evet öyle oldu. Her neyse, Madam dö Meyi bana bir gün sizden söz etti, o zaman adınızı hatırladım. Sonradan Kontes Vilnöv-Karamey'in öldüğünü haber aldım ve sadık dostum Dük dö Rişliyö'yü sizleri uzaktan kontrol etmesi için gönderdim. Cenaze töreninde sizleri görmüş, gelip hakkınızda bana her şeyi bildirdi. İşte o zaman buraya gelmenizi beklemeye karar verdim. Çünkü eninde sonunda bu mektubu bana getireceğinizi biliyordum. Ama

sizlerle Yeni Köprü'de karşılaşacağım aklımın ucundan bile geçmezdi. Orada kendi kralınızla düello ettiniz Sayın Şövalye.»

Floris, hemen ayağa kalkıp bir dizini yere koydu:

— «Majeste ömrüm boyunca ne yapsam işlediğim bu hatayı size unutturamam.»

Kral gene gülümsedi: «Üzölmeyiniz şövalye, sizden isteyeceğimiz pek çok şeyler var. Tabii eğer tekliflerimi kabul ederseniz.»

Adrien: «Majestelerinin dilekleri bizim için emirdir.»

— «Burası benim gizli çalışma odamdır. Buraya benden... Ve sırlarımı bilen kişilerden başka hiç kimse giremez. Şu dosyaları görüyorsunuz ya, bunlar benim karanlık odamın dosyalarıdır...»

Floris ile Adrien şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Kral onların bakıştıklarını görünce için için eğlenerek güldü:

— «Benim yalnız bana, benim emirlerime bağlı insanlara ihtiyacım var. Bunlar yalnız benden para alırlar ve görevlerinin raporlarını doğrudan doğruya bana verirler. Hiç kimseye güvenim yoktur. Herkes, her an bana ihanet edebilir. Elçilerim, bakanlarım, hatta polislerim bile bana ihanet edebilirler. Kontes dö Meyi bana sizden söz ettiği vakit, her ikinizi de muhafızlarımla arasına almayı düşündüm. Ama sizi Yeni Köprü'de gördüm, nasıl dövüştüğünüze tanık oldum; sizleri ve hayret edilecek kişiler olan adamlarınızı da gördüm. O zaman emrime girerseniz ne kadar yararlanabileceğimi anladım.»

Adrien ile Floris aynı anda ayağa kalktılar.

— Majeste, bütün varlığımızla size bağlıyız. Emirlerinizi bekliyoruz. Sizin uğruna canımızı vermeye hazırız.»

Kral gülümsedi: «Benim, size ölü olarak değil, sağ olarak ihtiyacım var.»

Floris her zamanki aceleci tavrıyla: «Ne zaman gitmemizi emredersiniz?» diye sordu.

— «Aman ne kadar acelecisiniz şövalye? Her şeyden önce Sen-Medar mezarlığında nelerin olup bittiğini kesin olarak öğrenmek istiyorum. Üç gün önce orada müthiş bir dövüş olmuş, bu akşam oraya gidiniz ve yarın gelip bana öğrendiklerinizi bildiriniz.»

Floris çekingen bir tavırla:

— «Ama... Majeste...» diye kekeledi.

Kral kaşlarını çattı, kendisine güvenecek insan olarak seçtiği bu iki genç konusunda yanılmış mıydı acaba? Daha ilk görevlerini almadan kararsızlık mı gösteriyorlardı? İki kardeş daha kartalın sözlerini duyar duymaz anlamlı bakışmışlardı. Kral da bu bakışları görünce hoşnutsuzluk duymuştu. Adrien içini çekerek birden kendisini derin bir suya atar gibi:

— «Üç gün önce Sen-Medar Mezarlığında bulunduk. Bu bakımdan orada o gece olup bitenleri size şimdiden bildirebiliriz» dedi.

Kral yazı masasının üzerine eğildi. Onları dikkatle dinlemeye hazırdı ama, aynı zamanda şaşırmış görünüyordu.

— «Anlatın baylar, sizi dinliyorum» dedi.

Floris ile Adrien mezarlıkta geçirdikleri o hareketli geceyi, kriz geçirip kabirlerin üzerlerinde kıvrananları, Yeni Köprü'deki serserileri, Kolsuz Rognonas'ın çetesini ve çete reisinin öldürülüşünü birbir anlattılar. Kral bunları dinlerken ellerini oğuşturuyordu. Sonunda:

— «Bütün bunları polis şefim olan o iyi yürekli Mösyö Berriyer'e söylediğim vakit, olup bitenleri kendisinden önce öğrendiğime fena halde öfkelenecek. Mezarlığın kapatılmasını ve skandalların sona erdirilmesini emredeceğim. Sizlere gelince Vilnöy Kontları, bu gece Versay'da yatacaksınız. Madem daha size vermeye vakit bulamadığımız görevleri bile kendiliğinizden yerine getiriyorsunuz,

burada kalacaksınız. Kuzum siz nesiniz Allahaşkına? İki şeytan mısınız yoksa?»

Bunu güya kızıyormuş gibi, ama şakacı bir tavırla söylemişti.

— «Kralınızla düello ediyorsunuz, Paris'in semtlerinden birinde kan - gövdeyi götüren dövüşlere girişiyorsunuz, sarayımda şimdiye kadar işitilmedik, duyulmadık skandalara yol açıyorsunuz. Belki de bu derece gürültülü bir hayat yaşayan iki gence güvendiğim için günün birinde pişman olacağım.»

Floris güya kendisini suçlu hissediyormuş gibi:

— «Ah Majeste, kendimizi size nasıl affettirebiliriz acaba?» dedi.

— «Zaten kendinizi affettirmiş bulunuyorsunuz, merak etmeyin. Ama biraz sakinleşmek için sarayımda bir süre kalmanız gerekiyor. Burada kalacaksınız. Tekrar ediyorum, hiç kimse sizin sırlarımı açtığım kişiler olduğunuzu bilmemelidir. Bazıları benim gizli bir teşkilâtım olduğundan kuşkulanıyorlar, ama hiç kimse bu teşkilâtın gerçekten var olup olmadığını kesin olarak bilmiyor. Bakanlarımdan Kardinal dö Flori bile bilmiyor. Oysa ona tam bir güvenim vardır. Sizlere soru soracaklardır, ağzınızdan lâf almaya çalışacaklardır. Siz de herkese sarayda kalacak kadar servetiniz olduğunu söyleyeceksiniz. Taşındığınız ad ve ailenizin mensup olduğu eski soy size gerçekten bu hakkı veriyor: Versay'a gelmeniz çok normal karşılanır. Yarın nazırların toplantısı var. Dük dö Rişliyö bundan böyle sizin koruyucunuz olacak ve sizi resmen krala ve kraliçeye yarın tanıtacaktır.»

Kral, bunu söylerken bir kahkaha attı ve Floris, genç krallarının o anda yaptığı şakadan çok zevk alan bir çocuğa benzediğini düşünmekten kendini alamadı.

Kral: «Yani sözün kısası bu sabahki olay hakkında dedikoduları keseceğim .Siz de saray hayatı nedir bunu

öğreneceksiniz. Burada yaşamamanın pek de hoş bir şey olmadığı göreceksiniz. Ne yapayım ki elimin altında olabilmemiz için bundan başka hiç bir çare yok. Hiç kimse gerçeğin görevinizin ne olduğunu bilmeden ancak bu şekilde sizi her istediğim anda bulabilir ve herhangi bir göreve gönderebilir. Ha durun, bir dakika...»

Kral bunu söyleyerek gidip küçük bir masanın çekmecesini açtı.

— «İlk masraflarınızı karşılayabilmeniz için size bin pistol vereyim. Sarayda hayat çok pahalıdır. Hepsini sarfettiğiniz vakit bana bildirirsiniz. Hiç utanmayın. Size bu parayı har vurup harman savurmanız için vermiyorum. Ama size çok önemli görevler vermek niyetindeyim. Onun için hiç kimse varlıklı kişiler olduğunuzdan şüphelenmeyecek kadar bol paranız olmalı. Ne demek istediğimi anlatabildim mi? Bana acele olarak bir şey bildirmek ister ve bunu yapamazsanız, özel uşağım olan Bontan'a gidiniz: O sizi gizli bir merdivenden buraya getirecektir. Soracağınız bir şey var mı?»

Adrien: «Hayır Majeste, ağzımızı sıkı tutacağımıza güvenebilirsiniz.»

Floris: «Ve çok yakın bir zamanda sizin uğrunuza dövüşmeyi ümit ediyoruz.» diye ekledi.

— «Peki peki. Şimdilik güle güle. Rişliyö sizi bekliyor. Maymununuzu unutmayın. Şuna bakın... Şimdi artık beni de dost biliyor galiba...»

Kral bunu söylerken gülmüştü.

— «Bir daha gelişinizde onu da getirin olmaz mı? Beni eğlendiriyor... Ve emin olun ki çok nadir olarak eğlenecek şeyler bulabiliyorum.»

Floris ile Adrien geri geri giderek dışarı çıktılar. Peşlerinden Jorj-Albert de gidiyor ve efendisinin yaptıklarını taklit ederek yerlere kadar eğilip selâm veriyordu. Yantaktaki odada Rişliyö, iki genci bekliyordu. Onları hemen sa-

rayın çatı katındaki küçücük bir odaya götürdü. Floris ile Adrien odanın bu kadar küçük olmasına şaşıp kalmışlardı. 'Burası hücre gibi bir yer.' diye düşünmekten kendilerini alamamışlardı. Rişliyö gülümsedi:

— «Maalesef böyle işte. Hepimizin taşrada şatoları. Paris'te ve Versay'da köşkleri vardır. Öyleyken hepimiz bu fare deliklerine gelip sıkışırız. Kışın donar, yazın sıcaktan patlarız burada! Ama 'Bu ülkede' kalabilmek için insan neleri göze almaz ki!..»

Dük içini çekti. Belliydi ki iki genç, Versay Sarayı'nda yaşanan zor hayatı pek anlayamıyorlardı.

Adrien: «Peki arkadaşlarımız nerede kalacaklar?» diye sordu.

Rişliyö, küçümseyen bir tavırla: «Ha uşaklarınız mı?» dedi. «Onlar için aşağıda hizmetkârlara ayrılan bölümde her halde bir yer bulunur. Ahırların üstünde. Sizi gelince biraz da giyiminizi düşünmelisiniz, baylar.»

Floris:

— «Ama elbiselerimiz daha yepyeni» dedi.

Rişliyö usanmış bir tavırla: «Azizim, sizi yarın Majestelerine takdim etmek zorundayım. Yarına kadar kısa bir süre var. Onun için çok rica ederim görevimi zorlaştırmayın, lütfen benimle berberime gelin. Fizik durumunuzdan yararlanmaya çalışalım. Aslına bakılırsa oldukça yakışıklı-sınız. Yalnız size nasıl diyeyim... Doğru dürüst bir hava vermeli.»

Rişliyö, yorgunluğundan saraylılar gibi konuşmayı bırakmıştı.

Adrien: «Resmen tanıtılmamıza ne gerek var. Herkes bizi bugün Öy Dö Böz salonunda gördü ya.»

Rişliyö olduğu yerde sallanır gibi oldu ve ayakları pek sağlam durmayan bir iskemleye çöktü.

— «Resmen tanıtma işe yaramaz olur mu? Hay Allah, insan böyle şeyleri nasıl söyleyebilir? Nasıl oluyor da bu-

rada bütün saray erkânının önünde Majestelerine resmen tanıtılmadan hiç bir şey yapamayacağınızı anlayamıyorsunuz? O zamana dek sarayın bütün salonlarında şimdiye dek yaptığınız gibi dolaşabilirsiniz. Ama ne kadar dolaşsanız, gene de herkes sizi görmemezliğe gelecektir, birer hayalet gibi olacaksınız. Çünkü resmen Majestelerine tanıtılmadıkça bu ülkede kimse sizi kabul etmeyecektir.»

Floris: «Ama siz öyle yapmadınız Dük Hazretleri, siz bizimle pekâlâ konuştunuz.»

— «Benim durumum başka, ben Majestelerinin sırdaşıyım. Ama gene de yalnız belirli bir sınıra kadar bilgim var. Ağabeyimizin neden sizin gibi iki budalaya ilgilendiğini bilmiyorum, bilmek de istemiyorum.»

Floris irkildi, ama Dükün, 'Budala' derken bu kelimeye şefkatli bir anlam verdiğini ve aslında kendisine verilen bu koruyuculuk görevinden hoşlandığını anlamıştı. Kapı açık kalmıştı ve Floris, koridorda saraylıların o daracık odalarına gitmek için oradan oraya geçtiklerini görüyordu. Tavan aralarında yaşayan, öyleyken bundan ötürü çok mutluluk duyuyormuş gibi davranan bütün o etekleri telli, geniş ve sırmalı elbiselere bürünmüş, üstleri başları mücevher dolu kadınlar ve sırmalı, saten elbiseler içindeki erkekler onu büyülemiş gibiydi. Birden dışarda bir gürültü oldu. Floris ile Adrien onlara hiç de yabancı gelmeyen bir kadın sesi duydular:

— «Canım, 'O' onların tarafını tutuyor!»

Sonra genç bir kadın rüzgâr gibi odaya daldı. Gülüyordu.

— «Floris... Adrien, sizi gördüğüm için ne kadar memnunum.»

İki genç, çocukluk arkadaşlarına doğru atılıp onu kucaklayarak bir ağızdan:

— «Luiz!» diye bağırıyorlar.

Meyi-Brel Markiz'nin büyük kızı Luiz evlenince Kon-

tes dö Meyi olmuştu. Luiz, yirmi iki, yirmi üç yaşlarındaydı. Güzel sarı saçları sevimli, yumuşak ve gülümseyen yüzünü çevreliyordu. Floris ne kadar dikkat etse gene de onunla o gururlu Polin arasında hiç bir benzerlik bulamıyordu. Rişliyö, hafifçe kaşlarını kaldırdı. Bu kucaklaşmalar ona oldukça taşralılara yakışır bir şey olarak görünüyordu. Köylüler gibi davranıyorlardı. Ama bir kez Vilnöv - Karamey Kontları söz konusu olunca artık hiç bir şey geçerli kurallara göre olmuyordu.

Luiz: «Ah, dostlarım sizi görmek beni ne kadar mutlu etti bir bilseniz. Hem biliyor musunuz Rişliyö, onların kartlarında 'Ayrılmıştır' kelimesi yazılı.»

Dük ciddî bir tavırla: «Evet, böyle olması için de biz zat ben meşgul oldum, ama Sayın Kontların bundan haberleri var mı bilmiyorum.»

Floris «Ayrılmıştır ne demek?» diye sordu.

— «Ha, söyleyeyim dostlarım, sahiden bunu nereden bileceksiniz. Koridora bakın, göreceksiniz. Odanızın kapısı önünde birkaç kişi duraklıyordur. Versay'a sadece yolu düştüğü için uğrayan saraylıysanız odanızın kapısına, üzerinde yalnız adınız yazılı olan bir kart iliştilir. Ama kral tarafından davet edilmişseniz tıpkı sizin kartınızın üzerinde şöyle bir yazı bulunur: «Vilnöv - Karamey Kontu ve Vilnöv - Karamey Şövalyesi için ayrılmıştır.»

Koridorda bir kadının madensel sesi duyuldu.

— «Artık kartınıza «Ayrılmıştır» diye yazılması için ne yapmak gerektiğini biliyorsunuz marki: Saraya bir ayı getiriniz ve onun majestelerini tırmalamasını sağlayınız. Galiba bundan daha iyi bir çare yok.»

Floris hemen koridora fırlamak istedi. Ama Luiz buna engel oldu..

— «Bırakın Floris, yarın sizi resmen Majestelerine taııtacaklar, bu tanııtma töreninden sonra artık hiç kimse olayı hatırlamayacaktır.»

Sonra ayağa kalkarak:

— «Haydi şimdi artık görevimim başına, Kraliçenin yanına döneyim. Yarın ikinizi de görürüm.»

Floris'le, Adrien: «Evet Luiz. Gülegüle, geldiğiniz için çok teşekkürler.»

Luiz tam dışarı çıkacağı sırada kapının eşiğinde arkasına döndü:

— «Ha söylemeyi unutmuşum, Polin, Vintimille markisi, Mari-Ann da, La Turnel markisi ile evlendiler. Her halde onlar da gelecek ay resmen Majestelerine takdim edileceklerdir.»

Floris başına yıldırım düşmüş gibi oldu. Pembe Gül'ün kolları arasında Polin'i unutmuş gibiydi ama, genç kızın evlenmiş olduğunu haber alması, bunun böyle olacağını tahmin ettiği halde nedense fena şekilde canını sıkmıştı. Ağabeyine baktı ve onun duygularına bu kadar iyi hâkim olduğunu görerek içinde bir hayranlık duymaktan kendini alamadı..

Adrien: «Onlara mektup yazacağız. İkisinin de evlenmiş olduklarından ötürü çok memnun olduğumuzu bildirip, onları kutlayacağız.» dedi.

Luiz gülerek: «İkiniz de çok nazıksınız. İkinizi de çok seviyorum. Yarın görüşelim Kont Hazretleri. Sizinle de Şövalye Hazretleri.»

Genç kadın bu sözleri söyledikten sonra çın çın çınlayan bir kahkaha atarak koridora çıktı.

Rişliyö: «Ah, şu Kontes dö Meyi ne kadar zarif bir kadındır. İnsanı büyülüyor gibi. Söylendiğine göre kızkardeşleri de onun kadar güzelmiş. Birbirlerini izleyerek saraya gelecek olan beş genç kadın, ne şans, ne şans!. Ama gene de Luiz'i ötekilerine tercih ederim. Özellikle ağabeyimiz onu tercih ederler.»

Rişliyö bunu söylerken göz kırpmıştı.

Floris tehdit edici bir tavırla:

— «Ne demek istiyorsunuz Dük Hazretleri? Bana öyle geliyor ki arkadaşımız Kontes dö Meyi'nin onuruna leke getiren bir imada bulunuyorsunuz.» diyerek Rişliyönün sözlerine karşı koymak istedi.

Dük içini çekerek: «Aman Allahım!» dedi. «Ama ne yapalım ki henüz on altı yaşında ve çok güzel. Hem de 'Bu ülkede' henüz çok yeni. Onun için hatasını bağışlayalım. Beni dinleyin genç dostlarım; iyisi mi size hemen bazı şeyleri açıklayayım. Kral Hazretleri hepimizi yoran sekiz yıllık berbat bir evliliğe sadakat gösterdikten sonra bir metres tutmaya karar verdi, o da Kontes Luiz dö Meyi'dir. İkisinin de hali o kadar dokunuyor ki insana: Birbirlerini taparcasına seviyor, öyleyken hiç kimsenin bunu bilmediğini sanıyorlar. Oysa bu macera hemen hemen bir yıldır sürüyor. Her neyse, şimdi artık durumu biliyorsunuz. Terzime ve berberime gitmek için Paris'in yolunu tutalım.»

Floris gene itiraz etti: «Ama elbiselerimiz daha yeni!»

Adrien de kardeşini destekledi.

— «Öyle ya, onları daha bu sabah satın aldık.»

Rişliyö alaylı alaylı sırtarak:

— «Tampıl Sokağında bir Museviden mi satın aldınız yoksa?» diye sordu.

Floris mahcup oldu.. «Evet Mösyö, dediğiniz gibi oldu.» diye cevap verdi...

Rişliyö fena halde canı sıkılarak:

— «Rica ederim sayın Vilmö Kontları!» diye bağırdı. «Bıktım usandım artık. Sizinle bir dadı gibi uğraşıyorum. Her şeye itiraz ediyorsunuz, her yerde skandal koparıyorsunuz, peşinizden vahşi bir hayvanı sürükleyip duruyorsunuz, yanınızda bir silâhşör birliğini ürkütecek uşaklar bulunduruyorsunuz, kralın metresini iki yanağından öpüyorsunuz, bütün bunlar yetmiyormuş gibi bana Dük dö Rişliyö'ye cahil bir uşak gibi davranıyorsunuz. Onun için size açıkça söylüyorum, artık dayanamıyorum. Şimdi gidip

Majestelerine bana vermek lûtfunda bulundukları görevin bir insan gücünü aştığını bildireceğim.»

Floris ile Adrien, canları sıkılarak birbirlerine baktılar. Kendilerini biraz suçlu hissediyorlardı; Dük gerçekten kızgın görünüyordu. Floris yanına yaklaşıp eğildi ve dudaklarında tatlı bir gülümseyişle:

— «Dük Hazretleri, bizi bağışlayın. Ağabeyim de, ben de bize karşı gösterdiğiniz yakınlıktan ötürü ne kadar teşekkür etsek azdır. Memnunlukla terzinize gitmeyi kabul ediyoruz.»

Adrien de büyük bir nezaketle söze karıştı:

— «Tabî berberinize de gideceğiz. Ayrıca bizi götürmek lûtfunda bulunacağınız her yere memnunlukla gideriz.»

Dük dö Rişliyö doğrularak memnunlukla:

— «Bakın görüyor musunuz? İsteddiğiniz vakit pekâlâ kusursuz bir saraylı gibi davranabiliyorsunuz! Yanılmamışım demek. İlk anda size karşı duyduğum hisler yanlış değilmiş; aslında sizden hoşlanıyorum, sayın Vilmö - Karamay Kontları.»

Floris ile Adrien Paris'te çok yorucu bir gün geçirdikten sonra gece geç vakit döndüler. Tabî kralın kendilerine vermiş olduğu bin pistolün büyük bir kısmı sarfedilmişti. Ama her iki genç de sahici birer saraylı gibi sırmalı giysilere bürünmüş, başlarına son moda olan lüle lüle, pudralı peruklar takmışlardı. Eninde sonunda pek fazla ışık vermeyen bir kandilin aydınlattığı odalarında. Paris'te geçirdikleri bu ilk günden biraz şaşkın olarak yataklarına uzandılar. Floris'in zihninde sahneler birbirini izliyor, ama genç adam dikkatini hiç birinin üzerinde durduramıyordu. Kral, Rişliyö, Luiz, Jorj - Albert kafasında çılgın bir fırladık gibi dönüp duruyorlardı. Fırıldağa Polin ile Mari-Ann, arkalarında da kocaları takıldılar. Floris her iki genç kadının kocalarıyla düello ettiğini hayalinde görür gibi oluyor-

du. Sonra bu çılgın fırlıdağa, Li Kang ile Greguar da girdiler. Maskeli birtakım adamlar ve casuslar onları yakalamış götürüyorlardı.. Floris bir türlü uyuyamıyordu. Hem heyecanlı, hem memnun, hem endişeliydi. Birden doğruldu ve tıpkı çocukluğundaki gibi:

— «Adrien uyuyor musun?» diye sordu.

— «Hayır, geçirdiğimiz günü yeniden görür gibi oluyorum.»

— «Ya, tıpkı benim gibi.»

Adrien gülümsedi; Floris'in sinirliliği onu hiç şaşırtmamıştı. Kendisi de bir türlü düşüncelerine çeki düzen veremiyordu...

Acaba kral bundan böyle ailelerini ilgilendiren sırrı dünyada ikisinden başka hiç kimsenin bilmediğini söylerken neyi imâ etmişti? Tabiî Mili her halde kralına, Floris'in Çar'ın oğlu olduğunu açıklamıştı. Başka türlü olamazdı. Adrien içini çekti. Annesi ona ne kadar ağır bir miras bırakmıştı!. İçinde bir endişe hissediyordu. Acaba kralın teklifini yine düşünmeden mi kabul etmişlerdi. Genç adam birden kendisini olağanüstü, harikûlâde, ama aynı zamanda korkulç bir kaderin içinde hapsedilmiş gibi hissetti.

Sonunda: «Bugün ikimiz ne olduk biliyor musun Floris?» diye sordu.

Genç adam heyecanla ağabeyine cevap verdi:

— «Bilmez olur muyum, ikimiz birer ajan olduk, kralın gizli ajanları olduk.» diye cevap verdi.

OTUZ ÜÇ

Büyük Galeri'de, Öy dö Bof Salonunda, hattâ kralın tören salonunda büyük bir kalabalık vardı. Dedikodu fırsatı çıktı diye son derece memnun olan saraylılar Vilmö - Karamey Kontlarının, Majestelerine resmen tanıtılmasını

bekliyorlardı. Bir gün öncesinden bu yana dedikodular almış, yürümüştü ve herkes olayları kendince yorumluyordu.

Floris ile Adrien krala resmen takdim edileceklerini düşünerek heyecan içinde, üzerlerinde göz kamaştırıcı elbiselerle başlarını dimdik tutarak yürüyorlardı. İşler gene sarpa sarmasın diye Jorj - Albert'i tavan arasında bırakmışlardı. Buna karşılık Fedor, Li Kang ve Greguar genç efendilerini görmek için kalabalığa katılmışlardı. Rişliyö:

— «Her seferinde nasıl selâm vereceğinizi iyice hatırlıyor musunuz?» diye fısıldadı.

Floris ile Adrien, anlamlı anlamlı bakıştılar. Rişliyö içini çekti; bu iki genç, adam olmazlardı. Küçük grup meraklıların doldurduğu toplantı salonuna gelmişti. Kral dirseğini şömineye dayamış, içerde bulunanlara gururlu ve buz gibi soğuk bir tavırla bakıyordu. Floris ile Adrien saraylıların bu iki taşralı gençten hiç beklemedikleri kusursuz, zarif bir hareketle kralın karşısında «Tören selâmı» adı verilen bir hareketle yerlere kadar eğildiler. Rişliyö de onların arkasından yerlere kadar eğilip selâm vererek:

— «Majestelerini kendilerine Kont Adrien - Hüg - Josef - Amede - dö Vilnöv - Karamey ile, şövalye Floris - Aleksandr - Pol - Piyer - dö Vilnöv - Karamey'i takdim etmeme izin verirler mi?» diye sordu.

XV. Lui aynı yorgun ve yüksekte bakışla önce Floris ile Adrien'i süzdü, sonra gözlerini içerde bulunanların üzerinde gezdirdi ve bütün saraylıların herhalde o iki küstah gence tatsız bir söz söylemesini beklediklerini fark etti. O zaman çok sevilen Majestelerinin dudaklarında hafif bir gülümseyiş titredi. Ve kral Rişliyö'ye doğru dönerek, gösterişli bir tavırla:

— «Bize Vilnöv - Karamey Kontu ile şövalyesini takdim ettiğiniz için memnunuz Dük Hazretleri ve arzumuz

bu bayların şatolarını terk edip bizim yanımızda kalmalarıdır.»

Toplantı salonuna yıldırım düşseydi bundan daha büyük bir şaşkınlık yaratmazdı. Saraylılar gözlerini iri iri açarak bakmıyorlardı. Kral hiç bir zaman, hiç kimseye bu kadar iltifat etmezdi. Meraklılar hemen Floris ile Adrien'e dalkavukça gülümsemeye başladılar. Belliydi ki iki genç göze girmişlerdi. Bir an önce gönüllerini kazanmak gerekiyordu.

Kral salonda meydana gelen şaşkınlıktan son derece memnun olmuştu.

— «Kontes Maksimilyen dö Vilnöv - Karamey sizin annenizdi değil mi Kont Hazretleri?» diye sordu.

Adrien tekrar yerlere kadar eğildi.

— «Evet Majeste ve annemiz bizi daima Majestelerine karşı saygı duyacak biçimde yetiştirmiştir.»

Kral içini çekti.

— «Ah, Kontes Vilnöv - Karamey'in güzelliği o zamanlar henüz çok çocuk denecek yaşta olduğumuz halde üzerimizde çok derin bir iz bırakmıştır. Ama galiba sonradan Fransa'dan ayrılmak zorunda kalmışlar öyle mi?»

Floris söze karıştı. «Evet Majeste, çocukluğumuz Rusya'da geçmiştir.»

Saraylılar ürperdi. Rusya'daymışlar demek! Şimdi her iki genç de esrarengiz birer varlık olmuşlardı ve bu yüzden daha çekici görünüyorlardı..

Kral: «Orada her halde topraklarınız vardır, öyle değil mi?»

Floris ile Adrien bir an kararsızlık içinde kaldılar. Ne cevap vereceklerini bilemiyorlardı. Ama kralın hiç bir zaman rasgele soru sormadığını da biliyorlardı. İşte o sırada Adrien'in aklına Dubino geldi ve genç adam:

— «Evet Majeste, Sen - Petersburg ile Moskova arasında geniş topraklarımız var.» dedi.

— «Ya.. İşte bu çok ilgi çekici; bizlere o uzak ülkelere geleneklerini, törelerini anlatmalısınız. Bu konuda büyük bir merak duyuyorum.»

Floris: «Bunları size anlatmak bizim için büyük bir şeref olacaktır.» «Şimdi gidip Kraliçeye, görev aldığınızı bildirerek saygılarınızı sunmanız gerekiyor baylar.»

Görüşme bitmişti. Kral arkasını döndü ve yüzünde tekrar biraz önceki buz gibi anlam belirdi... Floris ile Adrien, geri geri çekilerek toplantı odasından çıktılar ve büyük bir sabırsızlıkla herhangi bir hata yapacaklarını bekleyen bütün saraylılar acımasız, titiz bakışları altında kraliçenin dairesine doğru gittiler. Kraliçe, aralarında Kontes Luiz dö Meyi'nin de bulunduğu nedimelerinin ortasında, tören odasında oturuyordu. Rişliyö yerlere kadar eğilerek aynı sözleri tekrarladı.

— «Majesteleri kendilerine Kont Adrien'i..»

Floris, kocasından yedi yaş büyük olan kraliçeye bakıyordu. Kraliçe artık her çeşit şıklıktan vazgeçmiş gibiydi. Giyiminde zevk yoktu. Başına onu hiç de genç göstermeyen, korkunç denecek kadar çirkin başlıklar giyyordu. Ama gözlerinde şefkat ve iyi yüreklilik seziliyordu. İki kardeş Mari - Leçinska'nın eteğini öpmek için diz çöktüler. Töre bunu gerektiriyordu. Kraliçenin eteğini öptükten sonra doğruldular ve onun kendilerine bir şey sövmesini beklediler:

— «Söylendiğine göre Rusva'da yaşamışsınız, öyle mi baylar?»

Floris ile Adrien: «Evet Majeste» diye bir ağızdan cevap verdiler.

Kraliçe gülümseyerek: «Babamız. Kral Stanislas Rusları pek sevmeydi. Bütün Polonyalılar gibi. Ama.»

Kraliçe Fransızca'yı hafif bir yabancı şiveyle konuşuyordu.

— «...Her halde Rusya'da da sevgili ülkem Polonya

hakkında çok kötü sözler söylüyorlardır.»

Floris ile Adrien oldukça kötü duruma düştüklerini hissederek bakıştılar. Düşmanları olan Çariçe Katerina'nın Polonyalı olduğunu unutmamışlardı ve çariçe hakkında olsun, genel olarak Polonyalılar hakkında olsun, ne kadar kötü sözler söylendiğini çok iyi hatırlıyorlardı..

Adrien bir an kararsızlık geçirdikten sonra kraliçenin iyi yürekli bir kadın olduğunu, bu bakımdan ona hoş görünmenin daha iyi olacağını düşündü.

— «Majesteleri şunu unutmamalı ki kardeşimle ben, o zamanlar henüz çocuktuk. Ama gene de hatırladığıma göre o zamanlar Rusya'da pek çok Polonyalı yaşıyordu ve Ruslarla çok iyi anlaşıyorlardı.»

Hiç çekinmeden yalan söyleyebilen Floris:

— «Ayrıca Polonyalıların cesaretine karşı saygı duyan ve her iki ülkeyi birbirine düşman eden savaşlardan ötürü pişmanlık duyan Ruslar pek çoktur.» dedi.

Kraliçe memnunlukla gülümseyerek Lines düşesine doğru döndü:

— «Bayların söylediklerini işitiyorsunuz sevgili Papet. Ben de bunu krala hep söylemişimdir, ama o buna bir türlü inanmak istememiştir. Polonyalılar, Avrupa'nın bütün ülkelerinde olduğu gibi Rusya'da da sevgi ve saygı görmektedirler.»

Floris ile Adrien gözlerini yummuşlardı. Gülümsemek için kendilerini zor tutuyorlardı. Kulaklarında hâlâ sık sık işittikleri «Seni Polonyalı köpeği seni!» küfrünü tekrar duyuyor gibiydiler..

Kraliçenin sesi onları daldıkları hayallerden ayırdı.

— «Ziyafetimize gelirsiniz Kont ve Şövalye Hazretleri, o zaman sevgili ülkem Polonya'dan söz ederiz.»

Kraliçe bunu gülümseyerek ve başını hafifçe eğerek söylemişti. Görüşme sona ermişti. Floris ile Adrien tekrar geri geri çekilerek dışarı çıktılar ve kendilerini onlar-

la konuşmak isteyen kalabalık saraylıların ortasında buldular. Majestelerinin bu kadar itibar gösterdikleri kişiler küçümsenemezdi. Rişliyö gülerek Floris'in kulağına:

— «Sizi gidi küçük yalancı sizi. Rusya'da herkesin Polonya'dan nefret ettiğine eminim.»

Floris, Düke bakarak gülümsedi; daha şimdiden ona karşı şefkat duyuyordu. Rişliyö onlara yardım etmek için elinden geleni yapmıştı. Luiz dö Meyi küçük guruba yaklaşıp:

— «Kont Hazretleri, Şövalye Hazretleri, ikiniz de kursuz hareket ettiniz.»

Saraylılar anlamlı anlamlı bakışıyorlardı. Herkes durumu anlamıştı: Vilnöv - Karamey kardeşler kralın metresinin arkadaşlarıydı. Artık daha uzağa gitmeye gerek yoktu: Ne pahasına olursa olsun, onların gözüne girmek gerekiyordu. Villepeyl markisi de onlara yaklaşıp hafif alaylı bir tavırla:

— «Ne dersiniz Şövalye Hazretleri, burası herhalde Yeni - Köprü'den daha iyi değil mi?»

Floris gülerek cevap verdi:

— «Kılıç tokuşturmak istegindeyseniz, emrinize amadeyim, Marki Hazretleri.»

Madam dö Blanmenil adında çok güzel, ama kendini beğenmiş bir genç kadın Floris'e yaklaşıp hayranlıkla:

— «Ah giysileriniz harikûlade şövalye. Hele bu Hindistan cevizi rengi beni büyüledi adetâ...» dedi.

Floris hafif bir endişeyle Rişliyö'ye baktı. Bu «Hindistan cevizi, rengi sözü ona oldukça küstah bir söz gibi geliyordu. Ama Rişliyö Madam dö Blanmenil'e gülümseyerek eğildi.

— «Bu rengi sayın Vilnöv şövalyesiyle birlikte ben-deniz seçtik, Barones Hazretleri.»

Floris de, Barones dö Blanmenil'e gülümsedi. Biraz daha çaba gösterse tam bir saraylı olacaktı.

Barones, Floris'e biraz daha yaklaştı ve:

— «Bu akşam sizi evimde bekliyorum.» dedi.

Bunu söyledikten sonra gülerek onu olduğu yerde bırakıp uzaklaştı. Floris bu kadar çabuk kazandığı zaferden ötürü derin bir şaşkınlık içinde kalmıştı. Rişliyö:

— «Doğrusunu söylemek gerekirse çok hızlı gidiyorsunuz, genç dostum,» diye gülümsedi.

Floris de gülümsedi. Gençliği onu sarhoş ediyordu. Yaşamaktan, on altı yaşında çok sevilen Kral Lui'nin sarayında bulunmaktan mutluluk duyuyordu. Dünyanın en güzel kadınları oradaydı ve Floris asıl hayatının ancak şimdi başladığını hissediyordu. Ertesi sabah da Madam Dö Blanmenil'in ateşli ilgisinden biraz yorgun olduğu halde Adrien ile birlikte bir saraylı olarak yepyeni bir hayata başladı. Rişliyö'nün, Versay'daki yaşantının hiç de o kadar dinlendirici bir şey olmadığını söylediği vakit işi pek fazla büyütmediğini ancak şimdi anlıyordu. Efendilerine birer çanak çorba getirmenin çaresini bulan Li Kang Fedor ve Greguar onları sabahın altısında uyandırmışlardı. Floris ile Adrien giyinmiş, sonra bütün saraylılar gibi kralın kalkmasını beklemek için Öy Dö Böf Salonuna inmişlerdi. Kralın sabah merasimi bittikten sonra onun arkasından küçük kiliseye gitmiş, sonra da kraliçenin dairesine geçmişlerdi. Ondan sonra da toplantı salonuna koşmaları ve o salonda her gün bakanları ve ihtiyar Kardinal Dö Flori ile kapanan kralı tekrar beklemeleri gerekmişti. Sonra kralla birlikte gezintiye ve büyük bir ziyafetin izlediği ava çıkmak zorunda kalmıştı. - Ama XV. Lui herkesin içinde yemek yemekten hoşlanmıyordu. Akşamları ise her iki genç, bazen çok geç saatleri bulan, kralın yatma zamanını beklemek zorunda kalıyorlardı. Günler hep aynı kurallara göre birbirini izliyor ve iki kardeşe sanki daha önce başka hiç bir şey görmemiş, bir şey yaşamamışlar gibi geliyordu. Kral herkesin içinde onlara karşı

Küçük kızın böyle savaşçılara yakışacak duygular beslemesi Li Kang ile Fedor'a büyük bir mutluluk veriyordu, küçük kontes ağabeylerine lâayık bir genç kızdı.

Li Kang, gözlerini kısarak:

— 'Sabırlı ol, «Mavi Kelebek» dedi. «Sen o yaşlı Buda bacılarının yanında ve Sadık Kalbin kontrolü altında büyümelisin. Ancak ondan sonra Güneş Kralın sarayına, yanımıza gelebilirsin.»

Li Kang'ın arkasından gelmiş olan Eliza:

— «Ne yapsan değişmeyeceksin Li Kang! İnsan krala Güneşlerin Sultanı adını verir mi? Ya bu ad kulağına giderse?»

— «Üzülme. Güneşlerin Sultanı zaten bunu biliyor. Bundan söz ettik kendisiyle, kendisine verdiğim bu ismi işitince çok güldü.

Floris, derin bir şaşkınlık içinde:

— «Sen kralı ne zaman gördün Li Kang?» diye sordu.

— «Yaramaz maymunu parkta gezmeye çıkarttığım zaman gördüm onu. İşte o zaman Güneşlerin Sultanına rastladım ve onunla uzun uzun sohbet ettik.»

Baptistin: «Ah Li Kang, bana anlatsana ne olur, kral nasıl bir insan, çabuk anlat.»

O zaman Li Kang, küçük kıza Güneşlerin Sultanını anlattı. Söylediğine göre gözleri ateş gibiydi. Yüzü yıldız gibi parlıyordu. Ve sesi karanlıklar prensine yakışan derin bir sestti. Baptistin ile arkadaşı Jan-Antuanet Li Kang'ın anlattıklarını büyük bir dikkatle dinliyorlardı. Gözlerinde hayranlık vardı. Floris birden kendisini mutsuz hissetti. Li Kang'ın sözlerini keserek Baptistin'e en çok sevdiği oyunlardan birine başlamalarını teklif etti. Baptistin hemen Floris'in kollarına atıldı:

— «Sen sevgili Floris'im, Güneşlerin Sultanından da yakışıklısın!»

Floris de güldü. Artık kendisini tekrar mutlu hissediyordu.

O akşam Floris ile Adrien ve arkadaşları manastırdan ayrıldılar. Giderken de yakında tekrar geleceklerine söz verdiler.

Böylece aylar geçti. Kral yavaş yavaş Floris ile Adrien'i yakın dostlarının çevresine sokmuştu. İki kardeş haftada birkaç kez çok sevilen kralın küçük yemek odasına giderek sofrasına oturuyor, ya da orada eğleniyorlardı. Hiç bir protokole uymadan, böylece kendi aralarında eğlenen birkaç gençtiler. Kralın huzurunda hiç çekinmeden oturuyorlardı, kral da yemekleri tabağına kendi eliyle alıyor, ya da kendi eliyle kahve, hattâ bazen de salçalı yemekler yapıyordu. Sık sık Luiz Dö Meyi de gruplarına katılıyor ve Floris ile Adrien bazen kralla birlikte Paris'te gezmeye çıkıyorlardı. Kral değişik giyimle içinde ve kimliğini saklayarak Paris sokaklarında dolaşmaya, ya da opera meydanına gitmeye bayılırdı. Bu gibi durumlarda Floris gidip kimsenin dikkatini çekmeyecek bir araba, ya da muhafızları olmayan bir kupa arabası kir alıyor ve Rişliyö ile Villepeyl'in de katıldıkları küçük gurup saraydan ayrılarak oraya ancak ertesi günü sabah karanlığında dönüyordu.

Kral: «Vilnöv!» diye seslendiği vakit Floris ile Adrien ikisi bir ağızdan sanki tek bir varlıkmişler gibi hemen karşısına gelip:

— «Emrediniz Majeste!» diyorlardı.

Onların bu cevabı kralı daima güldürüyordu. Ama sonunda Adrien'e Vilnöv, Floris'e de doğrudan doğruya 'Floris' demeye karar verdi. Bu saraylıları çok şaşırttı. Şimdiye dek sarayda bir insanın küçük adıyla çağırılması duyulmuş, işitilmiş şey değildi. Ama kısa bir süre sonra herkes buna alıştı ve artık herkes Floris'ten başka hiç kimseden söz etmez oldu.

Kral değişiklikten hoşlanırdı. Bu yüzden bazen Floris'le Adrien onunla birlikte Marliy'e, Şantili'ye, Rambuye'ye da Fontenblo'ya gittikleri oluyordu. Floris kendisine ilk çocukluk yıllarında olduğu gibi dört nala at koşturmak olanağını veren bu yolculuklardan hoşlanıyordu. Bir gece küçük gurup kralın kendi eliyle hazırladığı içkilerini neşeli neşeli içerken XV. Lui birden anlamlı bir gülümsemeyle:

— «Versay Sarayından hoşlanıyor musunuz baylar?» diye sordu.

Bütün konuklar derin hayretle:

— «Tabiî Majeste, hepimiz hoşlanıyoruz.»

O zaman kral gözlerinde bir şeyler tasarladığını belli eden şakacı bir bakışla:

— «O halde buyurun birlikte damlarda dolaşıp hanımefendileri korkutalım.»

Floris bir kahkaha attı. Kralın şakacılığı, gençliği, karakterindeki coşkunluk ve neşe ona o kadar yakın görünüyordu ki... Kralın kendisine bu kadar benzemesi içinde büyük bir sevinç uyandırıyordu.

— «Emredersiniz Majeste, evet hemen gidelim.»

Küçük grup kralın Floris'e verdiği iki meşalenin ışığında taraçalara çıktı. Floris her iki meşaleyi tek elle tutuyordu. Bu çok rahatsız edici bir şeydi. Ama Versay Sarayında iki meşaleyi ayrı ayrı tutmak, görgüye çok aykırı, kaba bir davranış olarak kabul edilirdi.

Gençler damlara varınca çığlıklar atmaya ve tavan aralarındaki pencerelerden bakarak tavan arası katlarda bulunan saraylıların korkusuyla eğlenmeye başladılar. Adrien yanına Villepeyl ile Rişliyö'yü alarak başka bir yöne gitmişti. Hep birden korkunç çığlıklar atıyor, mezardan çıkmış gibi sesler çıkartıyor, hayalet olduklarını söylüyorlardı. Taraçalarda buldukları kovaları kürekleri şakırtıyor, sırtarak dişlerini gıcırdatıyorlardı. Saraylıların

bulundukları odalarda herkes paniğe kapılmıştı. İrkilerek uyanan kadınlar dehşet içindeydi. Ve ihtiyar düşüş bunun bir skandal olduğunu, ertesi sabah krala durumu şikâyet ederek suçluların cezalandırılmasını isteyeceğini söylüyordu. XV. Lui, arkadaşlarından, daha çok bağılıyor ve Floris ile bir çocuk gibi gülüyordu. İkisi bir pencereden ötekine gidiyor, belirli birinin adını söyleyerek bağıyorlardı:

— «Ben azrailim... Falancanın canını almaya geldim!»

Ya da:

— «Ay ay ay! Ben büyük Konde'nin ruhuyum, kendime bir arkadaş aramaya geldim!» diye bağıyorlardı.

Birden kral pencerelerden birinden bakarken titredi. Floris yanına yaklaştı ve endişeyle:

— «Siz üşüyorsunuz Majeste. Gidip bir pelerin alayım.» dedi.

Kral, Floris'i omuzundan tutarak:

— «Hayır Floris, yanımda kal, vücudum değil kalbim üşüyor. Şu kadına bak, onu seviyorum galiba.» dedi.

Floris tavan arasındaki odaya bir goz attı; içerisini bir kandil aydınlatıyordu ve yatağın üzerinde dantelli bir sabahlık giymiş genç bir kadın yatıyordu. Danlardan gelen korkunç çığlıklardan hiç de ürkmüş görünmüyordu. Başını kaldırdı ve kralın gölgesinin vardığı pencereye bakarak güldü. Floris hafifçe inledi. Kral bunu fark etmeden:

— «Floris, bu kadının kim olduğunu öğrenip bana bildirmelisin.» dedi.

Floris içini çekti:

— «Onu tanıyorum Majeste.»

Kral kendi dairesine giden merdivene doğru yürüdü:

— «Ya öyle mi? Biliyor musun sen de, kardeşin de benim çok değerli yardımcılarınısınız. Yakında size doğru.

dürüst bir görev vereceğim. Şimdilik seni sadece yanımda bulundurmak bile benim için büyük bir zevk. Şimdi söyle bakayım, kimdir bu genç kadın?»

Floris duygularını belli etmemek için kendini zorlayarak:

— «Bu kadın Madam dö Meyi'nin kız kardeşidir Majeste. Adı Markiz Polin Felisite dö Ventimil'dir.»

OTUZ DÖRT

— «A, şu yarasalara bakın.»

Danslarla müzik bir an için durdu; Salona beş maskeli girmişti. Üzerlerinde kendilerini birer varasaya benzeten giysiler olduğu için kimse onları tanıyamıyordu. İçerde bulunanlar arasında:

— «Söylediklerine göre kral da böyle giysilere bürünmüş.»

— «Kral mı? Siz böyle şeylere inanır mısınız? Peki öteki dört kişi kim?»

— «Kim olacak, Rişliyö ile yanından hiç bir zaman ayırmadığı arkadaşları.»

O gece Paris Operasında büyük bir maskeli balo vardı. Koridorlar avizelerden dökülen aydınlık içinde ışıltılıydı. Avizelerin, şamdanların, meşalelerin sayısı maskeli balonun onuruna artırılmıştı. Salonda yeniçeriler, bahçıvanlar, tüyler takınmış vahşiler, palyaçolar, garip maskeler takınmış kişiler, Çinliler, perukaları karmakarışık doktorlar, Arlökenler, kolombinler, çobanlar, çoban kızları, şeytanlar ve periler doluydu. Hepsi dans ediyor, gülüyor, büfeleri yağma ediyor, gönül oyunlarına girişiyorlardı.

O beş yarasa içeri girince birkaç saniye süren derin şaşkınlıktan sonra salonda bulunan herkes tekrar dans

etmeye ve şarkı söylemeye başladı. Parisliler çok iyi biliyorlardı ki kral tanınmak istemiyordu. Bu yüzden herkes sanki onu tanımamış gibi davranıyor, ama bu arada hiç belli etmeden ve gayet tabii bir tavırla ona yaklaşmaya çalışıyorlardı.

Beş yarasa kalabalığın arasından ilerlediler ve biraz sonra kendilerini çılgınca sürüp giden bir kadril dansının ortasında buldular. Neden sonra güç belâ biraz daha sakin ve daha serin bir köşeye çekilebildiler. Yarasalardan biri yanındakine doğru eğilerek boğuk bir sesle:

— «Bana içecek bir şey getirsene Villepeyl, burada insan sıcaktan patlıyor» dedi.

«Emredersiniz, şimdi getiriyorum,» diye uzaklaştı.

Kral: «Bana bak Rişliyö, Madam dö Ventimil'in bu gece baloya gelip gelmediğini öğrensene.»

Rişliyö de: «Emredersiniz.» diyerek uzaklaştı.

Floris, kralın verdiği emri duyduğu için maskenin altında saklı olan yüzü sararmıştı. Damlarda dolaştıkları geceden bu yana Polin'i görmemişti. Hattâ genç kadından uzak durmaya çalışmış ve onun majestelerine resmen takdim edilmesi töreninde de bulunmamıştı. Kralın Luiz'i artık ihmal etmeye başladığını pekâlâ fark ediyordu. Saraylıların hepsi genç kadından alaylı alaylı: «Dul kadın» ya da «Matmazel dö la Valyer» diye bahsediyorlardı. Bununla birlikte kralın Polin'i ancak saraylıların arasında gördüğünü ve onunla hiç baş başa kalmadığını da kesin olarak biliyordu.

— «Ne o düşüncelere daldın Floris?»

Kralın sesi Floris'i düşüncelerinden ayırıp tekrar gerçeğe döndürmüştü.

— «Özür dilerim Majeste.. ben.. ben.. galiba sıcak dokundu bana.»

— «İşst! Yavaş konuşsana, yoksa operada kim varsa

kimliğimi öğrenecek. Şimdilik tanınmamak için beşte bir şansım var.»

Kral bunu gülerek söylemişti. Sonra Floris ile Adrien'i bir başka pencerenin bulunduğu girintiye doğru çekerek:

— «Villepeyl ile Rişliyö'yü bu akşam mahsus yanımdan uzaklaştırdım baylar. Bundan böyle artık gizli servisimde görev almaya başlıyorsunuz. Tabî kabul ederseniz.»

Floris ile Adrien sevinçle titrediler. Kral, eninde sonunda onlara ciddî bir görev veriyordu.

— «Bu gece burada, çok uzaklardan gelen bir insanla randevum var. Söz konusu kişiyi sarayda yarından önce görmelerini istemiyorum. Nedenini biraz sonra öğreneceksiniz. Bu insan yeniçeri kıyafetindedir ve yüzünde bir maske vardır. Kendisini buraya getirmenizi istiyorum.»

Adrien: «Peki ama biz onu nasıl tanıyacağız?» diye sordu.

Kral alaycı bir tavırla:

— «Ah, sen daima herşeyi inceden inceye düşünürsün. Ama ben de düşünüp tedbirini aldım. Söylediğim insana yaklaşıp «Yüce vezir sizi bekliyor» parolasını vereceksiniz, eğer karşınızdaki kişi «Bu gece ay ışığı mavi renkte» diye bir başka parolayla cevap verirse aradığım insan odur.»

Adrien eğildi.

— «Ah, sen ne uslanmaz çocuksun. İkide bir karşımda selâma durma. Zaten birkaç maşkelinin bu yana bakmaya başladığını görüyorum.»

Floris: «Selâmlarımız o kadar önemli değil Majeste. Tanınmamanız için hiç konuşmamanız gerekir. Çünkü sizi sesinizden daha iyi tanırlar.» dedi.

Kral gülümseyerek:

— «Haklısın Floris» diye cevap verdi. «Haydi ilkiniz de gidin ve dikkati çekmemeye bakın. Bu iş benim için çok önemli. O Türk kıyafetindeki insanı bulursanız, onunla birlikte bir saat sonra şuradaki odaya geliniz. Bakın, kapısı bu yeşil perde ile gizlenmiştir. Söylediklerimi iyi anladınız değil mi? Şimdilik güle güle. Ben burada biraz eğlenmeye çalışayım.

Floris ile Adrien bu sefer eğilmeden, sadece:

— «Bize güvenebilirsiniz.» dediler.

Villepeyl elinde içki dolu bir kadehle geliyordu. Rişliyö de kralın isteğini öğrenmişti.

Kral gülerek Rişliyö ve Villepeyl'le, dans eden bir gruba karıştı. Gruptakiler aralarındaki bu üç yarasadan hangisinin kral olduğunu merakla düşünüyorlardı. Çok sevilen kral memnundu: Bir yandan eğlenecek, bir yandan işlerini görecekti.

Floris ile Adrien kalabalığa dalmışlardı. Kısa bir süre sonra kralın kendilerine verdiği görevin sandıklarından çok daha zor olduğunu anlamışlardı. Büyük salonda en az bin maskeli adam vardı. Ayrıca biraz olsun baş başa kalabilmek isteyen çiftlere ayrılmış küçük odalarda pek çok insan vardı.

Floris ile Adrien Türk kıyafetine bürünmüş birkaç kişiye yaklaşıp: «Yüce vezir sizi bekliyor.» diye fısıldadılar ama, «Ya öyle mi, ne yazık ki benim de güzel bir sultanla randevum var.» gibi sözlerden ya da kahkahalardan başka cevap alamadılar.

Floris birden birinin elini tuttuğunu hissetti. Aynı anda kulağına bir ses:

— «Hanımım arandığını bildiği için özlem içinde. Şuradaki odada bekliyor» diye fısıldadığını işitti.

Floris, kendisiyle konuşana baktı ve karşısında bir domino giymiş genç bir kadının durduğunu gördü. Kadın maskeliydi ama, küçücük neşeli bir yüzü olduğu maskenin

altından belli oluyordu. Her halde çok soylu bir kadının hizmetçisiydi. Genç kadının gözü Adrien'e ilişti. O zaman kararsızlık geçirdi. Çünkü her iki genç de aynı giysiler içindeydi.

— «Hanımının benimle konuşmak istediğine emin misin,»

Genç kadın her iki gencin boyuna baktı, sonra hafifçe diz kırdı ve:

— «Evet... Evet... Lütfen beni izleyiniz.»

O zaman Floris gülerek Adrien'e işaret etti. Adrien de başını salladı; çünkü durumu anlamıştı.

Floris, domino giysili genç kadının arkasından giderken:

— «Yarım saat sonra burada buluşalım» diye seslendi.

Genç kadın Floris'i küçük bir odaya götürdü. Floris perdelerden birini çekti ve çoban kızı giysilerine bürünmüş maskeli bir genç kadını karşısında buldu. Genç kadın tembel tembel oradaki kanepelerden birine uzanmıştı. Floris'i görünce hafifçe doğruldu:

— «Zavallı bir çoban kızı dikkati çektiğini fark etmiştir, ama acaba gözlerini güneşe dikmeye hakkı var mı?» diye sordu.

Floris titredi. Polin'in sesini tanımıştı. Hiç bir şey söylemeden ona yaklaştı, elini tutup öptü, sonra sakın bir tavırla kanepenin üzerine oturarak, bundan sonra olacakları bekledi.

Polin, genç adamın hiç konuşmamasına şaşırıp kalmıştı. Maskesinin altından gözlerini indirdi. Sonra yavaşça:

— «Dük dö Rişliyö bana majestelerinin beni aradıklarını söylemişti. Acaba majestelerini burada beklemekle gerektiği gibi davranmış oluyor muyum?»

Floris az kalsın bir kahkaha atacaktı. O sırada in-

tikam alması belki hoş bir şey olmayacaktı ama, o kadar zevk verecekti ki, bundan yararlanmamak yanlış bir şey olurdu. Bu yüzden Floris kralın boğuk sesini taklit ederek:

— «Harikulâde güzelsiniz madam ve bu buluşmanın beni ne kadar mutlu ettiğini bilemezsiniz. Ama çok rica ederim, bana «Majeste» demeyiniz. Etiketini unuttum.»

Polin içini çekerek kendisini Floris'in kollarına bıraktı. Genç adam da fırsattan yararlanarak onu boynundan öpmeye başladı. Polin kendi maskesini çıkardı, sonra Floris'inkini de almak istedi, ama genç adam itiraz etti:

— «Hayır madam, sizi böyle yüzünüz maskesiz olarak görmek hoşuma gidiyor. Ama ben şimdilik operada tanınmayan bir insan olarak kalmayı tercih ediyorum.»

Polin bunu kralın bir kaprisi olduğunu sanarak içini çekti ve kral sandığı genç adama dudaklarını uzattı. Macera artık Floris'e pek o kadar hoş görünmüyordu. Birden durumun bütün kaba ve ayıp tarafını hissetmişti. Ama uydurduğu yalanın tuzacağına da düşmüştü. Bu yüzden buselerine coşkun bir heyecanla cevap veren genç kadını öpmeye devam etmekten başka bir çare bulamıyordu. Acı bir duyguyla karışık bir heyecan içinde Polin'in vücudunu, cildinin sıcaklığını, göğsünün yumuşaklığını hissediyordu. İntikam almak istemişti ama, bu intikam şimdi tersine dönmüş oluyordu. Çünkü Polin'in sevgisi bir başkasına, kardeş gibi sevdiği ve Tanrı gibi saygı duyduğu kralına yöneliyordu.

Polin nazlı tavırlar takınarak kendini bırakmış görünüyor, ama Floris biraz daha ileri gitmek istedi mi hemen kendini çekiyordu. Birden vücudu kaskatı oldu ve genç adamın kollarından sıyrılarak bir kahkaha attı. Floris şaşkınlık içinde doğruldu.

— Ah, Floris, demek sensin... Beni böyle aldattığın için sana canavar demeyeyim de ne diyeyim!»

O zaman Floris, Polin'in elini koynuna soktuğunu ve parmaklarının Mortfonten samanlığında boynuna geçirdiği tılsımlı madalyona değdiğini anladı. Bunun üzerine genç adam kendisine ve her şeye fena halde öfkelenerek yüzündeki maskeyi çıkardı.

— «Hain sensin!.. Beni aşkına inandırdın, ondan sonra hiç utanmadan o ihtiyar koçla evlendin. Şimdi de o bir ayağı zaten çukurda olan zavallı adamı aldatmak istiyorsun. Aynı zamanda zavallı kız kardeşine de ihanet etmek niyetindesin. Cadı gibi bir kadınsın sen.»

Polin, Floris'e doğru sokularak gönlünü almak isedi:

— «Küçük şövalyem benim, şaka ettim - Seni o kadar seviyorum ki! Sen benim biricik sevgilimsin Floris, tek aşkımsın sen. Ama aynı zamanda hem zenginliğe, hem de nüfuza kavuşmak istiyorum. Evlilik beni zenginliğe kavuşturdu. Kralın sayesinde ise nüfuza kavuşacağım.»

— «Peki kralı gerçekten seven Luiz ne olacak?»

— «Ne olursa olsun. Zaten onu daha uzun bir süre avucunda tutamazdı. Luiz fazla yumuşak, fazla yufka yüreklidir. Ben ise demir gibiyim. Hiç bir şey ve hiç kimse bana karşı koyamaz. Krala ne pahasına olursa olsun sahip olacağım.»

Polin bunu söylerken Floris'in elini tutmuştu.

— «Şimdi de madem buradasın, madem en büyük aşkı, çılgınca sevdiğim Floris burada, beni kollarına al, kaderin bize kazandırdığı bu kısacık anlardan yararlanmaya bakalım. Sonra da beni Versay şatosunun neresinde nasıl bulacağını söylerim sana. Gizlice görüşürüz. Hiç kimsenin bundan haberi olmayacak. Sen de daima benim biricik sevgilim olarak kalacaksın yakışıklı Floris'im benim.»

Floris bir an kapılacak gibi oldu. Polin'i yumuşacık, duygulu ve kendini aşka bırakmaya hazır vücudu yanıba-

şındaydı. Genç adamın başı döner gibi oldu. Sanki gözleri buğulanmıştı. Birden Polin'in kollarından sıyrılarak doğruldu. Bu kadına karşı ancak nefret duyabilirdi..

— «Sen ihtiyar kocanı aldatabilirsin, ama benim kralıma, benim kendimi adadığım hükümdara ihanet edemezsin. Bunu asla yapamayacaksın! Elveda Polin. Kralı sev. O yapayalnız bir insandır. Şefkate ve sükûnete ihtiyacı vardı. Ama senin gibi bir kadının yanında bunları bulacak mı bilmiyorum.»

Sonra boğuk bir sesle:

— «İnşallah ona kötülük etmezsin.» diye söylendi. «Çünkü öyle sanıyorum ki seni gerçekten seviyor.»

Bunu söyledikten sonra deli gibi o küçük odadan çıktı ve kendisini tekrar kalabalığın ortasında buldu. Ama daha önce maskesini tekrar yüzüne geçirmeyi unutmayacak kadar ihtiyatlıydı. Adrien'le buluşacakları köşeye gider gitmez ağabeyinin kendisini orada derin bir heyecanla beklediğini gördü.

Adrien: «Başıma neler geldi Floris biliyor musun?» diye sordu.

Floris sinirli bir tavırla: «Nereden bileyim.» dedi.

— «Yanıma bir hizmetçi sokulmuştu. Esrarengiz bir hali vardı. Beni küçük bir odaya götürdü ve orada kiminle karşılaştım biliyor musun? Dünyada bilemezsin. Bir genç kadınla... Kadın beni kral zannetti ve kimdi biliyor musun?»

Floris: «Mari-Ann.» dedi.

— «Allah Allah, nereden biliyorsun?»

Adrien ilk kez şaşırmış görünüyordu.

Floris: «Çünkü benim de başıma aynı şey geldi. Ama benimki Polin'di. Senin anlayacağın Meyi-Brel Ailesinin kızları kral uğruna birbirlerine girecekler.»

Adrien'le Floris kahkahalarla gülmeye başladılar:

Kadınların nasıl birbirleriyle mücadele edeceklerini görecektlerdi.

Adrien: «Aman Allahım, kralın yerinde olmak istemezdim! Ona acıyorum vallahi.» diye söylendi.

Floris: «Ben de öyle. Ama belki de artık görevimizi yapsak ve bu kudurmuş küçük hanımları unutsak daha iyi olur gibime geliyor.» dedi.

İki genç kalabalığın içinden güç belâ ilerleyerek bir sütunun dibinde Türk kıyafetine girmiş, yüzü maskeli ve kralın tarifine tıpatıp uyan bir adam gördüler. Hemen bakiştılar. Aradıkları adamdı. Yanına yaklaştılar.

Floris: «Büyük vezir sizi bekliyor.» parolasını verdi.

Maskeli adam iki gence baktı, sonra: «Bu gece ay ışığı mavi.» dedi.

Floris ile Adrien hafifçe eğilerek: «Arkamızdan gelin mösyö, sizi bildiğiniz kişinin yanına götüreceğiz.» dediler.

Çılgın danslar en hareketli anlarındaydı. Ve küçük gurup koşuşan, fırıl fırıl dönen insanların arasından büyük bir zorlukla geçerek artık sabırsızlık duymaya başlayan kralın beklediği odaya girdiler.

Floris ile Adrien yeşil perdeyi hafifçe kaldırarak getirdikleri adamı odaya soktular, sonra çekilmek istediler. Ama kral bir hareketle onları durdurdu:

— «Sen kal Floris, sen de Vilmö. İkinize de ihtiyacım olacak.»

Kral bunu söyledikten sonra karşısında yerlere kadar eğilen yabancıya doğru döndü.

— «Berlin'den bu kadar çabuk geldiğiniz için çok teşekkür ederim, azizim Trotti.»

Yabancı adam maskesini çıkararak:

— «Her zaman emrinize amadeyim majeste.» dedi.

Otuz beş yaşlarında, çok yakışıklı bir adamdı ama, güzelliğinde insanı ürperten bir hava vardı. Floris ile Ad-

rien bakıştılar. Demek bu adamın adı Trotti idi ve her halde soylu bir aileye mensup bir Fransızdı..

Kral: «Sizinle bu akşam gizlice görüşmek istiyordum. Çünkü yarın sarayda ancak resmî görevinizden söz edebiliriz. Buyurunuz oturunuz, konuşalım.»

XV. Lui eliyle işaret etmiş ve gelenlerin üçü de kralın çevresindeki iskemlelere oturmuşlardı:

— «Her şeyden önce size Vilnöv - Karamey Kontu ile Şövalyesini tanıtayım azizim Trotti. Her ikisi de birkaç gün sonra elçimizle birlikte gidecekler.»

Floris hayal kırıklığına uğradığını belli eden bir tavırla ağabeyine baktı. Elçilik ona çok basit bir şey olarak görünüyordu. Onun istediği kılıç şakırdatmaktı! Kral, Floris'in bakışını görmüş, anlamını da hemen kavramıştı.

— «Beni dinle Floris, sen ki hiç bir şeyi beğenmezsin.» dedi. Sonra yabancıya doğru döndü: «Berlin'de Rusya hakkında haberler aldınız mı?» diye sordu.

— «Evet Majeste. Hem de kötü haberler aldım. Şu anda naib olan Anna, Fransa ile bir dostluk anlaşmasından söz edilmesini bile istemiyor. Bizim oraya elçi göndermemizi bile çok isteksiz kabul etti. Bunu açıkça reddedemiyor ama, Alman olan danışmanları Münich ile Ostermann bizden nefret ediyorlar ve her gittikleri yerde Fransız elçisini saraydan uzak tutacaklarını söyleyip duruyorlar; o kadar uzak tutacaklarmış ki elçimiz Pekin'de olsaymış, saraya daha yakın olurmuş.»

Kral: «Oysa ben yeniden Rusya ile dostluk anlaşması projesini ele almak istiyorum. Biliyorsunuz bu proje büyük bir diplomat olan amcam Naib'in üzerinde çok durduğu bir konuydu.»

Kral bir an düşünceye daldı. Çenesini o biçimli eline dayamıştı. Cildinin altındaki incecik damarcıklar ve parmaklarının beyazlığı soylu bir kişi olduğunu hemen belli ediyordu. Floris: «Bu genç ve yakışıklı kralın baloda

bile Fransa'nın büyük bir ülke olmasına çalıştığına kim inanırdı?» diye düşündü.

Kral doğruldu: «Acaba Rus milleti şu anda naiblik görevini yapan Prenses Anna'ya karşı ayaklanabilir mi?» diye sordu.

— «Berlin'de, Petersburg'dan gelen birçok Almanla görüştüm. Hepsi de bana Rusların ancak iki şeyden anladıklarını söylediler: Birincisi kırbaç, ikincisi votkaymış. Münich ile Ostermann da bunların ikisini gayet iyi kullanıyorlar. Aptallaşmış olan halk belki de Rus soyundan gelme bir çarı hayalinden geçiriyormuş ama şimdilik sadece hayal kurmakla yetiniyor. Bu bakımdan Ruslarla hiç bir iş yapılmaz.»

Floris bu sözleri duyunca fena halde ölkelendi. Sonunda dayanamadı ve protokolü unutarak ileriye doğru bir adım atıp Trotti adı verilen yabancıya:

— «Hayır mösyö, Ruslar sizin söylediğiniz gibi değildir. Kırbaçtan ve votkadan başka bildikleri şeyler de vardır. Ülkeleri hiç bir şeyin imkânsız sayılamayacağı bir ülkedir. Çünkü hiç kimse İslâvların ruhunda olup bitenleri bilemez. Bu ülkede ihanetler, körü körüne bağlılıklar, yüce davranışlar, alçaklıklar olabilir. Hem yakıcı bir güneş, hem de buz gibi soğuk bir kar vardır bu ülkede. Hem isyan, hem de boyun eğiş, hem puta tapma, hem de koyu bir dindarlık görürsünüz bu ülkede. Geniş, güzel bir ülkedir. Çocukluğumun ülkesidir orası.»

Ne söyleyeceğini şaşırmış, sonunda susmuştu. Kral gülerek:

— «Şimdi söyleyin bakalım Trotti, ne dersiniz bu genç isyancıyı dinledikten sonra.»

Floris o anda maskesini çıkarmış olduğuna pişman olmuştu. Çünkü kulaklarına kadar kızarmıştı. Bir dizini yere koyarak:

— «Özür dilerim Majeste, Majestelerinden izin almadan konuştum.»

— «Ziyani yok küçük horoz. Sakinleş bakalım ve Marki Yoakim Trotti dö la Şetardi'den özür dile. Herhalde seni bağışlamayı kabul edecektir. Daha doğrusu biz seni bağışlayacağını umud ederiz.»

Floris ile Adrien kimliğini öğrendikleri yabancıya doğru döndüler ve yerlere kadar eğildiler Marki de onların selâmına başını hafifçe eğerek karşılık verdi. Floris her zamanki gibi içinden gelen bir duyguyla:

— «Bir şanssızlık sonucu düşünmeden söylediğim kelimelerle sizi kırdımsa çok özür dilerim Marki Hazretleri, lütfen beni bağışlayınız.» dedi.

Marki, Floris'in gençliğinden ileri gelen davranışlarını hoş gördüğünü belli eden bir tavırla gülümsedi.

— «Sizi bağışladım bile şövalye. Ben gençlerde heyecandan hoşlanırım. İlerde yapacağınız görev için de heyecan şarttır.»

Kral: «Şimdi beni dinleyin baylar: Mösyö dö la Şetardi elçimiz olarak bulunduğu Berlin'den emrimiz üzere buraya gelmiştir. Burada Versay sarayından kendisini takdim edecek olan itimatnamesini alacak ve olağanüstü elçi sıfatıyla Petersburg'a gidecektir. Sizler de sayın Vilnöv - Karamey Kontu ve Şövalyesi, elçiliğimizde ataşe olarak kalacaksınız. Görevleriniz şudur Trotti: Naib görevindeki Çareviçe ile bir dostluk anlaşması imzalamak için zemin arayacak ve bunu yapmaya çalışacaksınız. Ama bunu başaramazsanız Büyük Petro'nun kızı Çareviç Elizabeth'e yaklaşmayı deneyeceksiniz.»

Bunu söylerken Floris ile Adrien'e kayıtsız bir tavırla:

— «Öyle sanıyorum ki Çareviç'i tanıyorsunuz baylar. öyle değil mi?» dedi.

Adrien: «Evet majeste! Petruşka, yani demek istiyο-

rum ki bizi yetiştiren çar hazretleridir. Ama Çarevna'yı ancak bir iki kez uzaktan gördük.»

Kral ellerini ovuşturdu.

— «Çok güzel. Bu gençler gerçek iki soylu Rus gibi Rusça konuşuyorlar. Aslan gibi dövüşmesini biliyorlar. Zamanı gelince onlar harekete geçeceklerdir. Çok çabuk davranmamız gerekecek. Halkın duygularını alevlendirmek, birlikleri ayaklandırmak ve bir isyan hazırlamak gerekecek. Bu isyanın sonunda Almanlar tahttan kovdurulacak ve oraya gerçekten Rus olan Çareviçe Elizabeth oturtulacak. Böylece imparatorluğun başına getirilecektir. Bunu başaracak olursanız öyle zannediyorum ki Prenses Elizabeth çariçe olduktan sonra tahta geçişini ne oranda Fransa'ya borçlu olduğunu hatırlayacaktır. Tahttaki bu değişiklik ülkemiz için şimdiden ölçülemeyecek sonuçlar doğurabilir. Size verdiğim görevin zorluğunu iyice düşünmeden kabul etmeyiniz. Başarısızlığa uğrarsanız size yardım etmek için elimden geleni yapacağım. Ama Fransa kralı olarak ne yazık ki bana bağlı kişiler olduğunuzu açıklayamam. Bu garip elçilik görevini kabul eder misiniz Trotti?»

Marki dö la Şetardi hafifçe kımıldadı.

— «Majesteleri bilirler ki basit görevler fena halde canımı sıkar. Bu yüzden, bana gösterdikleri güvenden ötürü kendilerine çok teşekkür ederim.»

— «Ben size teşekkür ederim Trotti. Aslında bu görevi kabul edeceğinizden bir an olsun kuşku duymadım. Sizlere gelince baylar, hemen şunu açıklayayım ki göreviniz markinin görevinden daha tehlikeli olacaktır. Çünkü Marki'yi Fransa elçisi olarak görev almış olması kurtarabilir. Ama sizin böyle bir garantiniz yoktur. Sizden istediğim şeyi iyice kavradınız mı? Şunu da bilin ki eğer bu görevi reddederseniz size kızmayacağım.»

Floris: «Ağabeyim de ben de bizden beklediğiniz

şeyleri çok iyi kavradık Majeste. Bu yüzden...»

Bu sözleri söylerken Krala da, Marki'ye doğru hafifçe eğilmişti.

— «... görevimiz çok basit: Naiplik görevini yapan prensesi bir hükümet darbesiyle tahttan indireceğiz. Çarevna'yı tahta geçireceğiz, sonra gelip saygılarımızı majestelerine sunacağız.»

Kral, her üç erkeğin de kendisine gösterdikleri bu sınırsız bağlılıktan ötürü heyecanlanmıştı, ama bulunduğu mevki ve utanç duygusu bunu belli etmesine engeldi. Ayğa kalkarak:

— «Pekâlâ, öyleyse bu akşam yeteri kadar çalıştık sayılır baylar! Güle güle Trotti, yakın Versay'da görüşürüz. Lütfen şunu benden bir anı olarak kabul ediniz.» dedi.

Kral bunu söylerken parmağından harikulâde güzel elmas bir yüzük çıkarmıştı. Marki bir dizini yere koyarak kralın elini öptü ve:

— «Bu yüzük hiç bir zaman ailemin dışına çıkmayacaktır. Bu yuzuğu majestelerinin bize göstermek lûtfunda bulundukları güvenin bir nişanı olarak koruyacağız.»

Marki tekrar ayğa kalktı ve yüzüne maskeyi tekrar geçirerek dışarı çıktı. Floris ile Adrien de onun arkasından çıkacaklardı, ama kral bir işaretle onları durdurdu.

— «Size de vereceğim bir şey var» dedi.

Gömleğinin altından bir mektup çıkardı.

— «Bu mektup Çarevna'ya yazılmıştır. Sizden başkasına güvenim yok. Bu mektubu ona ancak siz vereceksiniz. Eğer yakalanacak olursanız mektubu yok ediniz. Görünüşte hiç bir tehlikesi yoktur. Ama Çarevna ne demek istediğimi anlayacak ve yazımı tanıyacaktır. Bundan eminim.»

Floris ile Adrien derin bir hayretle bakiştılar. Kral gülümsedi:

— «Elçilerimiz bir vakitler az kalsın bizi evlendiriyorlardı. O zamanlar birbirimize resmen resim ve mektup göndermiştik. Çarevna'nın bunu hatırlayacağından eminim.»

Floris büyük bir saygı ile mektubu aldı.

— «Sonra size başka bir şey daha söylemem gerekiyor: Marki'ye büyük bir güvenim olmakla birlikte, onu gizlice göz hapsinde tutmanızı rica ederim. Ve eğer görevini bir an için ihmal edecek olursa derhal bana haber veriniz.»

Floris ile Adrien dışarı çıktılar.

Kral alçak sesle:

— «Bopeu!» diye seslendi. «Buraya geliniz.»

Tüyler takınmış vahşi kıyafetinde maskeli bir adam, saklandığı perdenin arkasından çıktı.

— «Burada konuşulan şeyleri işittiniz. Yarın Rusya'ya hareket edeceksiniz. Elçiliğe bahçıvan, ya da uşak olarak girmenin çaresini bulunuz. Biraz önce buradan çıkmış olan Marki ile Vilnöv-Karamey kardeşleri göz hepsi altında tutunuz. Aralarından biri bana ihanet edecek olursa, hemen bana bildiriniz.»

Birkaç gün sonra Floris ile Adrien, Baptistin'i kucaklayarak onunla vedalaştıktan, Mortfonten'de kendilerini bekleyen birkaç işi yerine getirdikten sonra her zamanki arkadaşlarını yanlarına alarak Rişliyö ile Villepeyl'e de veda ettiler. Sonra bütün saraylıların önünde Marki dö la Şetardi ile birlikte krala resmen gideceklerini bildirdiler.

Eylül ayında Fransa sınırını geçecekleri sırada Fedor:

— «Petersburg'a vardığımız vakit artık kış olacak. Sırtımıza kürkler giyip troykalarla karların üzerinde ka-

yacağız. Ah, memlekete dönmek ne kadar güzel bir şey!» diye söylendi.

Marki dö La Şetardi, kupa arabasının penceresinden başını uzattı :

— «Söyleyin bakalım, Vilnöv - Karamey Kontu ve Şövalyesi, gittiğiniz için mutlu musunuz?»

Floris ile Adrien atlarını, artık çok sevmeye başladıkları Markinin yanına sürdüler ve onu gülerek selâmladılar. Sonra Adrien sevinçle kardeşinin omuzuna vurdu ve ikisi birlikte dört nala arabaların önüne geçtiler.

Evet! Floris, yaşamamanın mutluluğunu hissediyordu. Artık hiç kimseyi geride bıraktığı için mutsuzluk duymuyordu. Polin'i bile aramıyordu. İlerisi önünde geniş bir yol gibi açılıyordu. Mutluydu ve içinde başlamak üzere olan serüvenin heyecanını duyuyordu. Üzengilerin üzerinde doğruldu ve :

— «Ver elini Rusya... Vahşi ve garip Rusya!» diye bağırdı.

Adrien dişlerinin arasından :

— «Yalnız bize nasıl bir hayat hazırlıyorsun acaba?» diye söylenmekten kendini alamadı.

BİRİNCİ CİLDİN SONU